

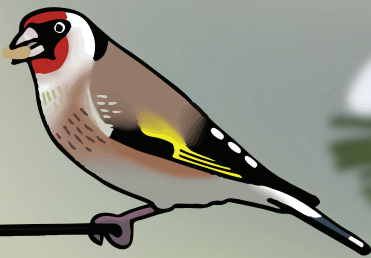
AUREOLA

Vsk 45

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry.

Luonnosta tinkimättä

lintu **varuste**

Lintuvaruste Oy, p. 09-386 7856

Koetilantie 1 B 3, 00790 Helsinki

www.suomenlintuvaruste.com

lintuvaruste@birdlife.fi

PÄÄKIRJOITUS

Taaajaman linnut valikoituivat tämänkertaisen Aureolan teemaksi. Vanhaa sanontaa mukaillen: aina ei tarvitse lähteä taajamaa kauemmaksi lintuja katsomaan!

Vakiomuotoiset laskennat vuodesta toiseen toistettuina tarjoavat tukevan pohjan linnuston muutosten analysoinneille. Oulun keskustan ja sen lähiympäristön talvilinnuston muutoksia tarkastellaan 30 vuoden ja kahden laskentareitin tulosten perusteella. Hieman lyhyemmällä aikasarjalla tutkaillaan vakiolinjaverkostoa täydennetyllä Oulun keskustaan sijoittuvalla taa-jamareitillä. Laskettiin sitä ennenkin: PPLY:n edeltäjä Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen lintukerho oli aktiivinen 1960-luvun alussa. Toiminnasta esimerkkinä on juttu Hupisaarten linnustosta talvina 1962–1963 ja 1963–1964.

Sinisorsia Oulun talvessa – Sata vuotta kaupunki-lintujen historiaa. Näin juhlavasti on otsikoitu sinisorsien talvehtiminen ja niiden toisinaan tunteitakin pintaan nostava talviruokinta. Taajamissa havaitaan myös harvinaisuuksia. Nykyisin yhdistykselle uusista lajeista julkaistaan löytötarina tuoreeltaan Aureolassa, mutta vanhemmista tarinoita ei ole tehty. Juttu kolmesta taa-jaman harvinaisuudesta ehkä aloittaa juttusarjan, jossa näihin vanhempiin harvinaisuuslöytöihin palataan.

Taaajama-alueiden pesinnöistä on neljä juttua viidestä lajista. Varpusen ja pikkuvarpusen mieltää helposti taajamiin. Niiden pesintää tarkastellaan tällä kertaa keskijännitelinjoiden johdinpylväiden orsissa. Juttu sisältää ehdotuksen helpohkosta kannanseurantamenetelmästä. Mustakurkku-uikkua ja jalohaikaraa ei yhtä helposti

miellä pesimään keskelle asutusta. Raahen Oravaisen-järvellä mustakurkku-uikulla on pitkä pesimähistoria melko urbaanissa ympäristössä. Hieman lyhyempi pesimähistoria lajilla on Oulun Lintulammella, josta löytyy oma juttunsa. Jalohaikara on tullut vauhdilla Suomeen pesimälajiksi sitten ensipesinnän vuonna 2018. Kesällä 2024 laji yritti pesintää Oulussa kahdessa eri kaupunginosassa. Nokkavarpunen on harvinaistunut PPLY:n alueella, joten sen pesinnän seuraaminen omassa pihassa oli pidettävä salaisuutena. Siitä myös tarina.

Viimeinen kartoitusvuosi Suomen neljännessä lintuatlaksesta käynnistyy PPLY:n osalta hyvissä merkeissä, sillä yli 80 % alueen ruuduista on saatu perustavoitteeseen eli vähintään tyydyttävälle selvitysasteelle. Hyvä me! Urakkaa vuodelle 2025 kuitenkin riittää, sillä 56 ruutua pitäisi saada vielä tavoiterajan yli. Suurin osa niistä on kaukana harrastajakeskittymistä, joten kartoitus vaatii paitsi aikaa myös polttoainetta. Kaikki tavoitetason alla olevat ruudut on kuitenkin selvitetty välttävälle selvitysasteelle.

Aureolan ns. vakiojuttujen osalta tässä numerossa vanhimmat ovat vuodelta 2021: havaintokatsaus, Tavon katsaus, Pihabongaus, vuoden projektilaji (pik-kutikka) ja rallit. Tuoreempia ja ajantasaisia ovat ARK-katsaus, toimintakertomus ja uusien lajien löytötarinat.

Antoisia lukuhetkiä!

Tapani Tapio
Oulussa 1.12.2024

AUREOLA vsk 45

SISÄLLYS

- 1 Pääkirjoitus**
TAPANI TAPIO
- 4 Puheenjohtajan palsta**
SEIJA RANNIKKO
- 5 Oulun keskustan ja sen lähiympäristön talvilinnuston muutokset 30 vuodessa**
JARI HEIKKINEN & ARI RAJASÄRKKÄ
- 18 Vakiolinjaseuranta Oulun keskustassa**
ARI RAJASÄRKKÄ
- 22 Kanahaukkapyynnit Ruskon kaato-
paikalla vuosina 2006–2011**
RISTO TORNBORG
- 25 Hupisaarten linnusto talvina
1962–1963 ja 1963–1964**
MIKKO OJANEN
- 28 Sinisorsia Oulun talvessa – Sata
vuotta kaupunkilintujen historiaa**
PEKKA RAHKO
- 31 Taajamien harvinaisuudet**
ESA HOHTOLA
- 33 Mustakurkku-uikkujen valtakunnassa**
ALEKSANTERI PIKKARAINEN
- 35 Pikkuvarpusen ja varpusen pesimisestä
keskijännitelinjojen johdinpylväiden
orsissa Oulun seudulla kesällä 2023**
TEPPO MUTANEN
- 40 Nokkavarpusen pihapesijänä Oulussa**
KARIN PARKER
- 42 Jalohaikaran pesintäyritykset Oulussa
vuonna 2024**
TAPANI TAPIO
- 45 Pohjois-Pohjanmaan lintuharvinais-
suudet 2023**
TAPANI TAPIO, TONI ESKELIN, AIJA
LEHIKOINEN, JUHA MARKKOLA & ANTTI
PEUNA

Aureola - vsk 45

JULKAISIJA

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen
yhdistys ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Tapani Tapio, aureola.pply@gmail.com,
puh. 050 372 5186

TIEDETOIMITTAJA

Mikko Ojanen,
mikko.ojanen@windowslive.fi

ULKOASU JA TAITTO

Matti Tynjälä, matti.tynjala@gmail.com

KUVANKÄSITTELY

Pauli Jussila, pli.jussila@gmail.com

TOIMITUSNEUVOSTO

Tapani Tapio (pj.aureola.pply@gmail.com),
Esa Hohtola, Pietari Kinnunen,
Juha Markkola, Mikko Ojanen, Risto
Tornberg, Matti Tynjälä

TILAUS JA JAKELU

Jaetaan Pohjois-Pohjanmaan lintutie-
teellisen yhdistyksen jäsenille, tilaajille
niin kauan kuin painosta riittää.

-
- 52 Pohjois-Pohjanmaan linnut 2021**
TAPANI TAPIO, MIKKO OJANEN, ESA HOHTOLA, PIETARI KINNUNEN, JUHA MARKKOLA, JOUNI MESKI, ARTO NIEMI, JOUNI PURSIAINEN, PEKKA RAHKO, ANTTI RÖNKÄ, SAMI TIMONEN, JUHO TORNBERG RISTO TORNBERG & MATTI TYNJÄLÄ
- 139 Tauvon lintuaseman toiminta vuonna 2021**
MATTI TYNJÄLÄ & MIKKO OJANEN
- 144 Pihabongaus 2021**
MIKKO OJANEN
- 148 Tiirahavainnot vuodelta 2021 PPLY:n alueelta**
MIKKO OJANEN & TAPANI TAPIO
- 152 Etelänharmaalokki Haapaveden Ainalissa 11.5.2023**
KALLE HIEKKANEN
- 154 Kääpiökerttu Siikajoen Tauvossa 25.–28.6.2023**
KALLE HIEKKANEN
- 156 Aasiankeltävästäräkki – alalajisuomenpinnalla pleikkari mökille**
JOUNI MESKI
- 158 Vuoden lintu 2021: pikkutikka**
TAPANI TAPIO
- 159 Ei se ollutkaan lintu...**
ESA HOHTOLA
- 163 Rallivuosi 2021**
SEIJA RANNIKKO & PEKKA KÄRENAHO
- 168 Lintuatlaksen tilanne PPLY:n alueella - loppusuora häämöttää**
OTSO VALKEENIEMI
- 170 Toimintakertomus 2023**
- 180 Korjaus artikkeliin "Havaintokulttuurin muutokset 50 vuoden aikana – poimintoja PPLY:n alkuvuosien lintuharrastuksesta"**
- 181 Liity PPLY:n jäseneksi!**
- 182 Yhteystiedot**
- 184 Toimialue, paikallistoiminta ja WhatsApp-ryhmät**

Vuosikirja ilmestyy kerran vuodessa.

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Esa Hohtola, esa.hohtola@oulu.fi, puh.
040 751 5572

**TILAUSHINNAT, -OHJEET JA
ILMOITUSMYynti**
ks. sivu 183

**VUOSIKIRJAN ARTIKKELEIHIIN
VIITATAAN SEURAAVASTI**

Kirjoittaja, K. 2024: Artikkelin
otsikko. – Aureola 45: 00-00.

www.pply.fi/aureola
ISSN 0356-3170

PAINO:
Grano Oy, 2024

Kansikuva:
Kanauhaukka (*Jari Kostet*)

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Talvi tekee tuloaan. Pihlajanmarjoja on monin paikoin vielä paljon, joten marjalinnuilla, kuten tilhiillä, räkätti- ja mustarastailla sekä punatulkuilla, on todennäköisesti edessä hyvä talvi. Pakkasen, lumen ja lyhyiden päivien vuoksi muiden kuin marjalintujen on kuitenkin vaikeampaa löytää ravintoa luonnosta, joten ruokinnalla voit helpottaa niiden elämää. Ruokintapaikan vilinää on myös mukava seurata omassa pihapiirissään tai muun muassa WWF:n yhteistyökumppaneiden kanssa ylläpitämässä Luontolivessä. Kun maa jäätyy tai peittyy lumeen, on sopiva aika aloittaa talviruokinta. Usein kysytään millainen ruoka sopii linnuille ja millainen ruokintalaite on paras estämään tautien leviäminen tai ei-toivottujen ruokailijoiden torjuntaan. BirdLife opastaa lintujen talviruokinnasta ja sen ylläpidosta sivuillaan osoitteessa <https://www.birdlife.fi/lintuharrastus/talviruokinta/>.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen syyskokouksessa vahvistettiin yhdistyksen toimintasuunnitelma vuodelle 2025. Keskeisenä tavoitteena yhdistyksen toiminnassa on edelleen lintujen ja niiden elinympäristöjen suojelu. Muun muassa tuulivoima ja mahdollisesti myös jatkossa aurinkoenergian hankkeet kuormittavat suojelutoimikuntaa. Suojelutyöhön kaivataankin kipeästi lisää toimijoita, jotta haasteisiin pystyttäisiin vastaamaan. Suojelutyöntekijän palkkaamiseen ei ole valitettavasti löytynyt rahoitusta.

Toisena keskeisenä asiana toimintasuunnitelmasta haluan nostaa esille tavoitteen lasten ja nuorten saamisesta enemmän mukaan harrastukseen. Yhdistys on järjestänyt monena vuonna lasten lintukerhoja, mutta tänä vuonna kerhoon ei ilmoittautunut riittävästi osallistujia. Toivottavasti ensi vuonna kerho toteutuu. Lasten ja nuorten mukaan saamiseksi

pitänee löytyä uusia tai erilaisia tapoja. Jos olet kiinnostunut tai sinulla on ideoita, miten edistää kyseisiä tavoitteita, otathan yhteyttä hallituksen jäseniin.

Ensi vuosi on Suomen pesimälinnuston levinneisyyttä selvittävän neljännen lintuatlastutkimuksen viimeinen vuosi. Pply:n alueen atlasruuduista yli 80 % on selvitetty vähintään perustavoitteen tasolle eli tyydyttävälle tasolle. Työtä on kuitenkin vielä jäljellä tavoitteen saavuttamiseksi. Suhteellisesti huonoin tilanne on Pyhännällä ja Kärämäellä, mutta eniten ruutuja on alle tavoitetaso Pudasjärvellä. Vuoden 2025 suunnitelmassa on Atlasretki, jonka kohde todennäköisesti tulee olemaan jokin heikommin selvitetty alue.

Lintuharrastukseen on tullut mukaan runsaasti uusia harrastajia. Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut jo pidempään kasvussa ollen nyt jo yli 700 jäsentä. Harrastaa voi monella eri tapaa muun muassa seuraamalla lähiympäristönsä lintuja, osallistumalla järjestettyihin linturetkiin, bongaamalla ja keräämällä ns. vuodareita tai kuvaamalla lintuja. Kokemuksen lisääntyessä mukaan harrastukseen voi tulla myös muutonseuranta, lintulaskennat tai rengastus. Kukin löytää ja valitsee itselleen mieluisimman tavan seurata lintuja. Myös yhdistystoimintaan osallistumalla voi laajentaa harrastustaan. Yhdistyksessä tarvitaan aina lisää toimijoita. Jos olet kiinnostunut tulemaan mukaan, vaikka vain pienelläkin työpanoksella, otathan rohkeasti yhteyttä. Sinulla ei tarvitse olla paljon tietoa linnuista tai kokemusta lintuharrastuksesta osallistuaksesi yhdistyksen toimintaan. Tekemällä ja porukassa oppii!

Mukavia hetkiä lintuharrastuksen parissa!

Seija Rannikko
puheenjohtaja

OULUN KESKUSTAN JA SEN LÄHIYMPÄRISTÖN TALVILINNUSTON MUUTOKSET 30 VUODESSA

JARI HEIKKINEN & ARI RAJASÄRKKÄ

Jari Heikkinen aloitti jo nuorena talvilintulaskennat kahdella reitillä kotikaupungissaan Oulussa. Syksystä 1983 alkaen hän on säännöllisesti laskenut keskustan lähellä sijaitsevan Karjasillan omakotitalovaltaisen kaupunginosan ja maaseutumaisemman ympäristön, Sääskensuon reittien talvilintuja. Ari Rajasärkkä puolestaan aloitti Ouluun vakinaistuttuaan oman Hartaanselän reittinsä syksyllä 1995. Lisäksi hän on laskenut enimmillään neljää muuta reittiä Oulussa Isokankaalla, Letonniemessä, Pilpasuolla ja Vihreäsaarella.

Jarin ja Arin kahden reitin, Karjasillan ja Hartaanselän perusteella on mahdollista arvioida Oulun keskustan ja sen lähiympäristön talvilinnuston muutoksia 30 vuoden 1995–2024 aikana, tosin tuolle jaksolle ajoittuu ”vain” 29 talvea. Jarin ollessa parina kertana estynyt Karjasillan laskennastaan Ari on toiminut sijaislaskijana. Aria puolestaan ovat Hartaanselän kierroksella muutamana kertana ”tuuranneet” Esa Aalto, Esa Hohtola ja Kari Kivirinta.

Toki Oulussa on vuosien ja vuosikymmenten aikana laskettu useita muitakin talvilintulaskentareittejä, mutta yhtä kattavaa ja käytännössä samojen laskijoiden toistamia reittejä ei kaupungin keskustassa ja sen läheisillä asuinalueilla ole toteutettu muualla kuin tähän tarkasteluun valitulla kahdella reitillä. Arvokasta seuranta-aineistoa muidenkin laskemat reitit ja Jarin laskentakerrat ennen syksyä 1995 ovat tietenkin tuottaneet, mutta tässä artikkelissa keskitymme vain Karjasillan ja Hartaanselän tuloksiin vuosilta 1995–2024.

Reittien elinympäristöt ja niiden muutokset

Karjasillan seitsemän kilometrin pituinen laskentareitti mutkittellee katuja pitkin noin kahden kilometrin päässä Oulun ydinkeskustasta. Karjasilta on valtakunnallisesti arvokkaaksikin arvioitu ns. jälleenrakentamiskauden aikainen omakotitalovaltainen alue. Viimeksi kuluneen 30 vuoden aikana alue on säilynyt varsin samanlaisena, vaikka jotkin yksittäiset talot onkin purettu ja niiden tilalle on rakennettu uudempia, ainakin jossain määrin alkuperäiseen rintamamiestalotyylin sopivia uudisrakennuksia.

Taulukko. Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskentojen harvalukuisten lajien yksilömäärät (alle 10 havaintokertaa). * = kanadanhanheen sisältyy myös kanadan- x merihanhen risteymiä, ** = aroharmaalokin havainto ei ole ARK:n hyväksymä.

Laji	Syksy	Joulu	Kevät	Yht.	Hav. kerrat
Pikku-uikku	1	2		3	3
Silkkiuikku	1			1	1
Merimetso	4	1	1	6	5
Jalohaikara	1			1	1
Kyhmyjoutsen	1	1	1	3	3
Merihanhi	1			1	1
Kanadanhanhi *	38			38	8
Haapana	2	1		3	3
Harmaasorsa	1			1	1
Jouhisorsa		1		1	1
Lapasotka	1			1	1
Allihaahka		3		3	1
Alli	1			1	1
Mustalintu	6	1		7	4
Piikkasiipi	2	2		4	4
Uivelo	1			1	1
Tukkakoskelo	5			5	3
Merikotka	3	6	4	13	8
Ampuhaukka	1			1	1
Fasaani		2	2	4	2
Nokikana	1			1	1
Lehtokurppa	1			1	1
Naurulokki	38			38	6
Selkälokki	3			3	2
Aroharmaalokki **	1			1	1
Isolokki	1			1	1
Uuttukyyhky	1			1	1
Palokärki	1	2	2	5	5
Pikkutikka	1			1	1
Koskikara	7	5	3	15	9
Punarinta	1			1	1
Harmaakurkkurastas	1			1	1
Laulurastas	1			1	1
Punakylkirastas	10	1		11	5
Mustapääkerttu	5	4	1	10	9
Lapintiainen	2			2	1
Pähkinänakkeli	1		2	3	2
Puukiipijä	3	1	1	5	5
Isolepinkäinen	1		1	2	2
Pähkinähakki	2	1		3	3
Kottarainen	4			4	2
Peippo	4		1	5	4
Järripeippo	1			1	1
Vuorihemppo		4	1	5	2
Kirjosiipikäpylintu	1			1	1
Nokkavarpunen	1	3	1	5	5

Kartta 1. Karjasillan talvilintulaskentareitti.

Kartta 2. Hartaanselän talvilintulaskentareitti.

Mitään isompia muutoksia alueen yleisilmeessä ei ole tapahtunut. Merkittävin muutos talvisen linnuston kannalta lienee lintujen talviruokinnan selvä vähentyminen.

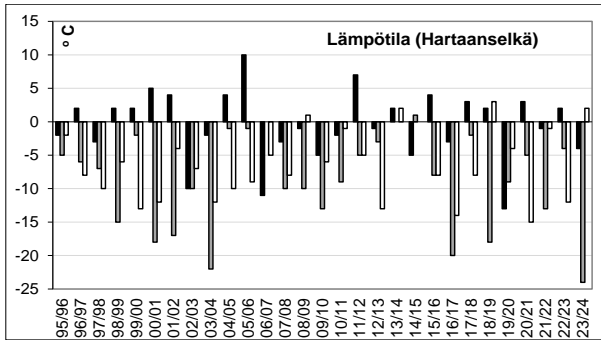
Hartaanselän 11 kilometrin reitti alkaa keskustan kerrostaloalueelta kiertäen Hupisaarten puiston kautta Oulujoen ja sen alapuolisen jokisuiston ympäri Tuiran kerrostaloalueen rantoja seuraten kohti meren rantaan Nallikarissa. Sieltä reitti palaa keskustaan jossain määrin puistomaisten Hietasaaren ja Pikisaaren kautta.

Täällä reitillä ympäristön muutokset ovat ol-

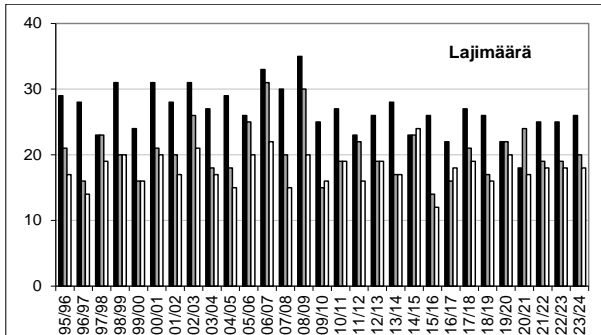
leet huomattavan isoja ja yhä edelleen jatkuvia. Keskustaan on rakennettu purettujen talojen tilalle yhä isompia ja korkeampia kerrostaloja. Jokisuiston ja merenrannan entiset ”joutomaat”, puistot ja metsiltä aiemmin näyttäneet alueet on ”siistitty” ja osittain rakennettu asuinalueiksi – milloin yksien, milloin toisien asuintomessujen temmelyskentäksi. Tällaiset kaupunkiympäristön muutokset eivät ole kovin suotuisia linnuston kannalta. Elinympäristöjen monimuotoisuus on siten vähentynyt merkittävästi, mikä ei voi olla vaikuttamatta alueen linnustoon, talvilinnusto mukaan lukien.

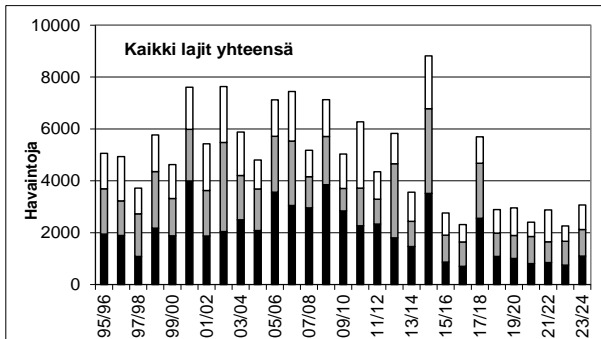
Koskikara on tavattu yhdeksässä laskennassa Oulujoen ja Hartaanselän rannoilla, enimmillään jopa viisi yksilöä syyslaskennassa 2007. © TOMMI KUJALA

Kuva 1. Hartaanselän laskentareitin lämpötilat.

Kuva 2. Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskentojen lajimäärät.

Kuva 3. Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskennoissa havaittujen lintuyksilöiden yhteismäärät.

Kuvien 1-39 selite:
 Valkoinen = kevätlaskenta
 Harmaa = joululaskenta
 Musta = syyslaskenta

Niistä 36:sta on vähintään 10 havaintokertaa. Havaintokerta tarkoittaa tässä yhteydessä yhtä laskentakierrosta, johon sisältyvät molemmat laskentareitit. Näiden 36 lajin havaintomäärien vaihtelut on esitetty kuvissa 4–39. Taulukossa on 46 harvinaisemman lajin havaintomäärien ja havaintokertojen kooste. Vain seitsemän lajia on havaittu kaikilla laskentakierroilla. Ne ovat kesykyhky, sini- ja talitiainen, harakka, varis, varpunen sekä viherpeippo.

Hartaanselän laskentojen lämpötilat ovat kuvassa 1. Lämpimin laskenta on ollut syksyllä 2005, jolloin laskennan keskimääräinen lämpötila oli peräti +10 astetta. Kylmintä puolestaan on ollut talven 2023–24 joululaskennassa. Tuolloin pakkasta oli -24 astetta. Vaikka Suomen ilmaston tiedetään lämmenneen viimeksi kuluneiden vuosikymmenien aikana, ei se näy Hartaanselän talvilaskentojen lämpötiloissa.

Laskentakertojen lajimäärä (kuva 2) on vaihdellut kevään 2016 12 lajista syksyn 2008 35 lajiin. Syyslaskentojen pienin lajimäärä 22 on peräisin vuodelta 2016. Kevätlaskennoissa eniten lajeja (24) on havaittu vuonna 2015. Joululaskentojen lajimäärä on vaihdellut välillä 14 (2015–16) – 31 (2006–07).

Linnusto muuttuu: ei-varpuslinnut

Talvilinnuston muutoksia on helpointa tarkastella yhdistämällä kunkin talven kolmen laskennan tulokset. Kuvassa 3 on kokonaishavainto-

Yleistä laskennoista

Talvilintulaskennat toteutetaan kolmeen kertaan talven aikana. Kukin laskentakerta on tarkoitus tehdä kahden viikon pituisen ajanjakson aikana, ensimmäinen kerta eli syyslaskenta marraskuun alussa 1.–14.11., toinen joululaskenta joulusta alkaen 25.12.–7.1. ja kolmas kevätlaskenta helmi-maaliskuun vaihteessa 21.2.–6.3. Pienet poikkeamat päivämäärärajoista on sallittu.

Karjasillan ja Hartaanselän laskentareittejä on molempia laskettu 29 talven aikana 87 kertaa. Tässä tarkastelussa on siis mukana kaikkiaan 174 laskentaa, joiden yhteispituus on 1 566 km. Reiteillä on havaittu kaikkiaan 143 449 lintuyksilöä 82 lajista.

Marraskuinen Hartaanselkä on useimmiten täysin sula.
 © ARI RAJASÄRKKÄ

Talvet eivät ole veljeisiä: Luminen Karjasilta tammikuun alussa 2011...

© ARI RAJASÄRKKÄ

... ja luistelukenttää muistuttava sama katu jouluna 2013.

© ARI RAJASÄRKKÄ

määrän vaihtelu. Eniten havaintoja on leudolta talvelta 2014–15 (8 814 = syksy 3 515 + jouluku 3 264 + kevät 2 035) ja vähiten talvelta 2022–23 (2 264 = 753 + 919 + 592). Yksittäisten lajien muutoksia pohtiesamme emme käyttäneet mitään tilastotieteen menetelmiä vaan arviot perustuvat pelkkään kuvien 4–39 silmämääräiseen tarkasteluun.

Vesilinnut sinisorsaa ja telkkää lukuun ottamatta ovat syyslaskennan lintuja. Laulujoutsenta, tukkasotkaa ja isokoskeloa tavataan myöhemmin talvella hyvin harvoin ja telkkienkin määrä on syksyllä selvästi suurempi kuin myöhemmin. Vesistö reittien varsilla ovat syyslaskennan aikana enimmäkseen sulat, mikä pidättää muuttavia vesilintuja Oulussa. Talveaan jää vaihtelevan kokoisiin sulapaikkoihin viettämään vain muutama telkkä ja useampi sata sinisorsaa.

Aiemmin Tuiran rannoilla ruokitut talviset sinisorsat ovat muuttaneet Laanilaan paremmille ruoka-apajille. © TOMMI KUJALA

Vesilintujen, etenkin isokoskelon määrät vaikuttavat vähentyneen. Tukkasotka on käytännössä hävinnyt Oulun talvilinnustosta, mutta koskaan se ei yleinen ole ollutkaan. Sinisorsan vähentyminen ei liene todellista, vaan aiemmin Hartaanselän reitin varrella runsaina talvehtineet pullasorsat ovat siirtyneet Laanilaan, josta ne eivät näy laskentareitille. Laulujoutsenen syyslaskennan aikaisessa kannassa ei ole varsinaisia muutoksia tapahtunut. Syksyn 2003 yksittäinen 41 linnun piikki on poikkeuksellinen.

Petolinnuista kana- ja varpushaukka näyttävät vähentyneen, joskin niitä on enimmilläänkin tavattu yhden talven aikana vain 3–4 lintua, joten kovin selvää trendiä ei näiden lajien kohdalla ole havaittavissa.

Lokeista kala- ja merilokkia on tavattu lähes joka talvi ja harmaalokkia jokaisena talvena. Vesilintujen tavoin lokitkin painottuvat hyvin voimakkaasti syyslaskentaan. Harmaalokin kannan kehitys on ollut erityisen dramaattinen. Alkuaikojen niukahkojen talvien jälkeen määrät kasvoivat huomasti, tosin talvien välinen vaihtelu oli hyvin suurta. Enimmillään laskentalomakkeelle kirjautui 2 148 harmaalokkia syksyllä 2014. Sen jälkeen tapahtui täydellinen romahdus ja lintuja on viime talvina tavattu hyvin niukasti. Tämä sopii

hyvin yhteen Ruskon kaatopaikan – tai kuten paikkaa nykyään hienommin kutustaan, jätekeskuksen – siistiytymisen kanssa. Nykyään biojätteet käsitellään siellä sisätiloissa, mikä on vähentänyt lокkien määrää huomattavasti. Merilokin kannan kehitys on ollut samantapaista, joskin määrät ovat olleet huomattavasti pienempiä ja väheneminen on ollut myös suhteellisesti pienempää. Kalalokin kehitys sen sijaan on ollut erilaista. Lajin runsain syksy oli 55 yksilöllä vuonna 2000. Määrä on vakiintunut muutamaa huippusyksyä lukuun ottamatta vajaan kymmenen lintuun.

Kesykyyhkyn kannat näyttävät romahtaneen 2010-luvun alkupuoliskolla. Todellisesta romahduksesta tuskin on kyse, vaan Oulun puluparvet ovat vaihtaneet paikkaa samaan tapaan kuin talvehtivat pullasorsat. Toppilansalmen pohjoisrannan viljasiihot olivat Hartaanselän reitin pulukeskittymä ja toinen samantapainen keskittymä oli keskustassa Otto Karhin puiston ympäristössä. Nykyisin Toppilassa ei ole viljavarastoja ja muutenkin salmen ympäristö on muuttunut rikkaruohoston valtaamasta ”joutomaasta” lintujen kannalta steriiliksi kerrostaloalueeksi. Keskustan uudisrakentamisen yhteydessä vanhat pulujen suosimat kerrostalojen katot ovat muuttaneen muotoaan. Puluja on myös pyritty karkottamaan alueelta. Puluparvien suosikkipaikkojen siirtyminen muualle vaikeuttaa kannan todellisen muutoksen arviointia.

Käpytikkakannat tunnetusti vaihtelevat talvesta toiseen. Oulun talvikannan vaihteluissa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Vain talven 1997–98 erityisen korkea 26 yksilön (7 + 11 + 8) huippu erotuu muusta vaihtelusta.

Marjalinnut

Tilhimäärät vaihtelevat talvisen pihlajanmarjasadon mukaan. Yli 500 linnun talvia on kymmenen ja ne ovat pääasiassa toistuneet 2–3 vuoden välein. Vain kerran runsaita tilhitalvia on ollut peräkkäisinä vuosina 2005–06 ja 2006–07, tosin talven 2005–06 huippu perustui käytännössä kokonaan ennätyskseen 1 298 tilhen syyslaskentaan. Yli tuhannen tilhen talvia on 2005–06 mukaan lukien ollut viisi. Tilhien määrissä on viime vuosina tapahtunut selvä muutos huippuvuosien jäädessä kokonaan puuttumaan talven 2017–18 jälkeen. Kuuden viimeksi kuluneen talven suurin määrä, 235 tilheä, on talvelta 2021–22 ja silloinkin tilhiä tavattiin vain syyslaskennassa. Vaikka alkusyksyllä Oulun pihlajissa on joinakin vuosina ollut runsaasti marjoja, ei niitä ole enää talveen riittänyt. Syysmuuttavien rastaisten isot parvet

ovat tyhjentäneet pihlajat varsin perusteellisesti.

Rastaista mustarastas on Oulussa harvalukuisen talvehtija, jonka ensimmäiset havainnot Hartaanselän ja Karjasillan seurannassa ovat talvelta 2002–03. Havaintoja on vain kohtalaisen hyviltä marjatalvilta. Eniten havaintoja on talvelta 2017–18, mutta silloinkin mustarastaita oli vain neljä (3 syksyllä + 1 keväällä).

Räkättirastas on niin ikään runsaiden marjatalvien lintu. Lajin huippupalvien määrät ovat selvästi kasvaneet 1990-luvulta 2010-luvun loppupuolelle, mutta talven 2017–18 jälkeen vain yksittäisiä räksiä on havaittu laskennoissa. Isoimmat huput ovat olleet talvet 2014–15 (1 261 = 407 + 854 + 0) ja 2017–18 (1 272 = 838 + 434 + 0). Kevätlaskennassa räkättejä on tavattu kaikkiaan vain 42 yksilöä, mikä on huomattavan vähän keväisiin tilhiin verrattuna (2 614). Tilhen kevätmuutto on aikaisempaa kuin räkätillä niiden muuttaessa usein vilkkaasti jo kevätlaskennan aikaan.

Taviokuurnia on tavattu jokseenkin saman kaavan mukaisesti kuin tilhiä ja räkättirastaita. Huiput ovat kuitenkin talven 2002–03 (94 = 11 + 83 + 0) jälkeen pienentyneet voimakkaasti eikä kuurnia ole havaittu talven 2017–18 jälkeen laisinkaan. Kevätlaskennassa taviokuurna on harvinaisuus. Vain kahdesti on kevätkuurna osunut laskentaan.

Tiaiset

Tiaisista runsaimmat ovat tietenkin keltavatsatiaiset eli tali- ja sinitiainen, joista molemmilla runsain talvi on ollut 2006–07. Tuolloin talitiaisia havaittiin 620 (232 + 182 + 206) ja sinitiaisia 177 (62 + 49 + 66). Molempien määrät kasvoivat laskentojen alkuvuosista em. talveen saakka, minkä jälkeen ne ovat taas hiipuneet suurin piirtein samalle tasolle kuin 1990-luvun puolivälissä, talitiaisella noin 400:aan ja sinitintillä noin sataan. Osasyynä taantumaan lienee talviruokinnan selvä väheneminen taajama-alueella, mihin puolestaan on vaikuttanut ainakin taannoinen lintuinfluenssakohu.

Eteläisenä lajina kuusitiainen on Oulun seudulla vähälukuinen ja talvilintulaskennoissa sitä ei ole tavattu joka vuosi. Hartaanselän ja Karjasillan aineistossa tapaamiskerrat ovat viime aikoina harventuneet ja määrätkin vähentyneet ennätystalven ollessa 1997–98 11 havainnolla (syksyllä 5, keväällä 6). Vilkkaaksi kehitun vaellussyksyn 2023 jälkeen tavattiin vain yksi kuusitiainen syyslaskennassa joulu- ja kevätlaskennan jäädessä ilman kuusitinttejä.

Tiaisista surullisin tapaus on erittäin uhanalai-

Talitiainen on 1 114 havainnolla Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskentojen neljänneksi yleisin laji. Vain sinisorsaa, tilheä ja keskykyhkyä on laskennoissa havaittu talitinttiä enemmän. © TOMMI KUJALA

seksi luokiteltu hömötiainen, jota ei syksyn 2017 jälkeen enää ole tavattu Hartaanselän ja Karjasillan reiteillä lainkaan. Sitä ennen määrät pikkuhiljaa hiipuivat hyvin vähiin vuosituhannen vaihteen noin kymmenestä havainnosta. Talvi 2006–07 oli poikkeus hömötiintin yleisestä kannan kehityksestä. Silloin tavattiin peräti 37 (26 + 9 + 2) hömpää. Sen jälkeen lajilla onkin ollut pelkkää kuolonkorinaa ennen lopullista katoamista. Toivottavasti tuo pirtsakka tintti ei ole Oulun keskustan tuntumassa sentään aivan sukupuuttoon kuollut talvilintu.

Vaikka hippiäinen ei tiainen olekaan, liikkuu se talvisin ja etenkin metsämaastossa usein tiaisparvien mukana ollen ekologisesti osa ns. tiaiskiltaa. Myös hippiäismäärät ovat talven 2005–06 jälkeen vähentyneet enintään yhteen havaintoon per talvi ja etenkin viime vuosina täysiä nollatalviakin on ollut usein. Hippiäishuippu oli talvella 1997–98 (1 jouluna, 6 keväällä). Osasyynä hippiäiskatoon voi olla laskijoiden ikääntyminen. Iän myötä tapahtuvan kuulokynnyksen alentumisen vuoksi korkeaääniset hippiäiset jäävät helpommin havaitsematta kuin tarkkakorvaisemmalta nuorisolta.

Varislinnut

Perinteisistä kaupungissa talveaan viettävistä varislinnuista runsain on varis, jota enimmillään on tavattu talvella 2008–09 yhteensä 895 yksilöä (394 + 117 + 384). Harakka on niin ikään ollut runsas huippu-talven ollessa 2010–11 (221 = 82 + 60 + 79). Myös

naakka kuuluu talvisen kaupungin vakiolinnustoon. Eniten naakkoja on havaittu talvella 2005–06 (361 = 75 + 83 + 203). Naakkamäärät tosin vaihtelevat hyvin paljon riippuen siitä, missä laajalla alueella liikkuvat parvet sattuvat laskennan aikaan pyörimään. Esimerkiksi talvella 2015–16 laskennoissa havaittiin vain yhdeksän naakkaa (6 jouluna, 3 keväällä). Naakan tavoin myös varikset liikkuvat talvella usein parvissa, joskin ne yleensä jakautuvat tasaisemmin laskentareittien varsille eikä varisten vaihtelu ole yhtä isoa kuin naakalla. Vähiten variksia havaittiin talvella 2003–04 (188 = 60 + 54 + 74).

Oulun talvisessa harakkakannassa vaihtelut ovat muita yleisiä varislintuja vähäisempiä. Kannassa on havaittavissa lievää kasvua, mitä saattaa ainakin hieman selittää Ruskon jätekeskuksella tapahtuvan biojätteen käsittelyn siirtyminen sisätiloihin. Osa aiemmin Ruskossa talveaan viettävistä harakoista on saattanut siirtyä kaupungin keskustan tuntumaan helpommin löytyvän ravinnon houkuttelemisena.

Korppi on yksi kiinnostavimmista oululaisista talvilinnuista. Aiemmin sitä ei tavattu lainkaan talvisessa Oulun keskustassa. Ensimmäiset talvilintulaskennan havainnot ovat vasta talvelta 2003–04. Tuolloin tavattiin kolme lintua (2 jouluna, 1 keväällä). Sen jälkeen määrät kasvoivat nopeasti ennätystalveen 2011–12 saakka, jolloin laskennoissa havaittiin kaikkiaan 16 korppiä (5 jouluna, 11 keväällä). Sitten tapahtui romahdus vain 0–2 korppiä per talvi, kunnes vähitellen talvesta 2016–17 alkaen korpeja

Pikkuvarpunen jouluaamuna: ”Tule pikkuvarpunen, ota siemen multa” (Topeliusta mu-
kaillen). © ARI RAJASÄRKKÄ

on taas alkanut hieman enemmän näkyä talvisessa Oulussa, enimmillään 7 lintua talvella 2022–23 (1 jouluna, 6 keväällä). Tosin viime aikoinakin on ollut korpittomia laskentatalvia.

Talvikorppien elintapojen muutos liittyy selkeästi ravinnon saatavuuteen ja kaatopaikkojen tilanteeseen. Aiemmin pienten ”kyläkaatopaikkojen” aikaan korpit löysivät talviravintonsa läheltä pesimäpaikkojaan. Esimerkiksi Hailuodon pienellä kaatopaikalla vietti talveaan useita korppeja. Kun pikkukaatopaikat lopetettiin ja jätteiden käsittely keskitettiin isoihin jätekeskuksiin, Oulussa Ruskoon, joutuivat maaseudun korpit asioimaan päivittäin kaupungissa. Hyvinä ja kestävinä lentäjinä Hailuodon korpit lensivät talviaamuisin korkealla Ruskoon ruokailemaan ja illalla takaisin kotikulmilleen yöpymään. Valtaosa Hartaanselän reitin korppihavainnoista olivat juuri tällaista Hailuodon ja Ruskon välistä ”työmatkaliikennettä”. Kun Ruskossa biojätteen käsittelytapa muuttui, oli älykkäiden ja pitkäikäisten korppien löydettävä muita ruokailupaikkoja, jolloin havainnot Oulun keskustan tuntumassa olevilla laskentareiteillä vähenivät huomattavasti. Vähitellen korpit ovat taas löytäneet talviset lintulaskijat, kun ne ovat oppineet hyödyntämään talvikalastajien ylijäämiä jäällä. Jossain määrin ne nykyään hakevat ravintoansa jopa kaupungista. Korppikannat sinällään eivät luultavasti ole paljoakaan muuttuneet. Lintujen talvinen käyttäytyminen ja elinpiiri on vain vaihtunut toisenlaiseksi.

Oulun talvisen linnuston erikoisuus on muutama kaupunkiin talveksi jäävä mustavaris. Laskennoissa

havaittujen mustavaakkujen määrä on vaihdellut välillä 0–3. Kovin selvää muutosta tilanteessa ei ole tapahtunut. Havaintotalvet ovat muuttuneet hieman harvemmiksi ja lintujen määrä on aavistuksen vähentynyt. Talvikannan pienessä koossa sinällään ei liene tapahtunut erityisempiä muutoksia.

Varpuslajit

Varpunen oli tämän vuosituhannen alkuvuosiin saakka yksi runsaimmista Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskentojen

lajeista. Kymmenen ensimmäisen laskentatalven aikana oli joka talvi havaittu yli 500 vapusta huipun osuessa talveen 2003–04, jolloin laskettiin peräti 808 varpusta (310 + 253 + 245). Noiden kymmenen talven aikana kevääseen 2005 mennessä varpusten yhteenlaskettu havaintomäärä oli 6 122. Vain sinisorsia oli havaittu varpusia enemmän, 15 131. Sen jälkeen varpusen väheneminen on ollut nopeaa. Muutama runsaampi vuosi sentään on ollut talven 2004–05 jälkeenkin, mutta 500 havainnon raja ei enää sen jälkeen ole ylittynyt. Pohjanoteeraus oli talvella 2016–17, jolloin tavattiin enää vain 97 varpusta (40 + 25 + 32). Talvella 2020–21 koettiin pieni valon pilkahdus 227 varpusen (61 + 113 + 53) muodossa, mutta sen jälkeen tipahdettiin uudelleen juuri ja juuri sadan varpusen talviin.

Pikkuvarpusen kannankehitys on ollut täysin päinvastainen isompaan serkkuunsa verrattuna. Ensimmäisen kerran pikkuvarpunen tavattiin kevään 2002 laskennassa, siis seitsemäntenä laskentatalvena. Myös seuraava talvi 2002–03 oli yhden joululaskennassa havaitun pikkuvarpusen talvi. Talvi 2003–04 on jäänyt viimeiseksi talveksi ilman ainutakaan pikkuvarpushavaintoa. Sen jälkeen havaintojen määrä on kasvanut hyvin nopeasti. Toistaiseksi runsain talvi on ollut 2018–19, jolloin laskettiin 168 pikkuvarpusta (36 + 64 + 68).

Vaelluslinnut

Vaelluslinnun käsite on hieman häilyvä. Se on jotain selkeän muutto- ja paikkalinnun väliltä. Tässä yhteydessä tarkoitamme hyvin kiertelevää elämää

Järripeippo on yksi vähälukuisista laskentareiteillä tavatuista lajeista, sillä se on tullut mukaan vain kerran syyslaskennassa.
© JARI KOSTET

viettäviä pikkulintuja, jotka joinakin talvina voivat olla hyvin runsaita. Niistä selkeästi runsain Oulun talvessa on urpiainen, jota runsaimmillaan tavataan valtavana parvina. Joinakin talvina urpiainen on puolestaan täysin kateissa. Kannanvaihtelut ovat varsin epäsäännöllisiä, mutta kahta erityisen runsasta vuotta ei juuri ole peräkkäin. Heikkoa talvea sen sijaan voi joskus seurata parikin muuta niukkaa talvea. Enimmillään urpiaisia oli talvella 2000–01, jolloin syyslaskennassa tavattiin huikeat 885 urpiaista. Joulun aikaan (40) ja kevtlaskennassa (48) lintuja oli huomattavasti vähemmän ja koko talven havaintomäärä oli 973. Talvi 1997–98 jäi kokonaan ilman urpiaishavaintoa. Erityisen heikkoja urpiaistalvia ovat olleet myös 1999–2000, 2011–12 sekä kolme peräkkäistä talvea 2020–23.

Tundraurpiaisen kanta vaihtelee urpiaisen tavoin varsin epäsäännöllisesti, joskin määrät ovat huomattavasti pienempiä. Enimmillään turpoja on havaittu talvella 2023–24 ($27 = 5 + 17 + 5$). Laji on kuitenkin vaikea tunnistaa etenkin isoista urpiaisparvista tai talvilintulaskennan usein melko hämärässä valossa. Niinpä tundraurpiaismääriä ja niiden vaihtelua ei voi pitää kovin luotettavina. Kanta vaihtaisi kuitenkin olevan lievässä kasvussa.

Vihervarpunen on Oulun seudulla enimmäkseen aika selkeä muuttolintu, jota tavataan talvisin vain vähälukuisena. 2002–03 oli ennätystalvi, jolloin havaittiin peräti 105 vihervarpusta ($74 + 20 + 11$). Täysinä nollatalvia on ollut yhdeksän, keskimäärin siis noin joka kolmas talvi.

Käpylinnut tunnetusti vaihtelevat erityisen runsaasti. Tyypillisinä metsälintuina käpylintuja tavataan harvoin Oulun keskustassa ja sen liepeillä. Isokäpylintua ei ole Hartaanselän ja Karjasillan talvilintulaskennoissa määritetty kertaakaan ja kirjosiipikäpylintu on nähty vain kerran syksyllä 2008. Pikkukäpylintujen ja lajilleen määrittämättömien käpylintujen aineistot on yhdistetty. Vain syksyllä 2002 niitä on tavattu hieman enemmän (41) ja saman talven 2002–03 joululaskennassa havaittiin vielä 4 lintua. Koko talven havaintomäärä oli 45. Muina talvina Oulun keskustaan on harhautunut 0–5 käpylintua.

Muut siemensyöjät

Viherrpeippo runsastui aluksi melko nopeasti 1990-luvun puolivälistä 2000-luvun alkuvuosiin, mutta sen jälkeen määrät ovat hiljalleen vähentyneet hyvin pieniksi. Runsain talvi on ollut 2001–02 (776

= 50 + 456 + 270). Kannan hiipuminen on talvella 2023–24 edennyt jopa koko laskentakauden pienimmäksi määräksi ($54 = 12 + 35 + 7$). Mahtaako viherpeippo olla vaarassa kadota kokonaan Oulun keskustan talvilinnustosta?

Tikli on Oulussa vähälukuinen talvehtija, joka tavattiin Hartaanselän ja Karjasillan laskennoisissa ensimmäisen kerran joululaskennassa talvella 1999–2000. Sen jälkeen kanta on ollut jonkinlaisessa kasvussa, mutta määrät ovat vaihdelleet aika paljon. Kannanvaihtelua kuvaavassa kaaviossa on erotettavissa kaksi aaltoa. Ensimmäinen niistä ajoitui vuosituhannen ensimmäiselle vuosikymmenelle huipun osuessa talveen 2003–04 ($21 = 2 + 12 + 7$). Tuoreempi aalto on alkanut vähitellen keväällä 2012. Hidas kasvu kiihtyi talven 2019–20 ennätyselliseen tiklimäärään ($38 = 0 + 36 + 2$). Tuon huipun jälkeen palattiin taas normaalimpiin niukatiklisiin talviin. Tikli viettää talvensa vaihtelevan kokoisissa parvissa, jotka voivat kierrellä laajalla alueella. Vaikka tikli onkin äänekäs lintu, on vähälukuisen talvehtijan osuminen laskentareitille melkoista satumankauppaa. Todellisuudessa tikli lienee runsastunut talvisessa Oulussa, mutta sen määrä vaihtelee eri vuosina.

Punatulkun oululaisessa talvikannassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Kannat ovat vaihdelleet kohtalaisen paljon. Yli 50 havainnon talvia on ollut melko säännöllisesti. Niistä kaksi on osunut kahteen viimeisimpään talveen 2022–24, mikä saattaa viitata kannan voimistumiseen. Tosin näitä kahta runsasta talvea edelsi kaksi huomattavan heikkoa tulkutalvea 2020–22. Kaikkein runsain talvi on myös viimeksi kuluneen vajaan kymmenen vuoden ajalta talvelta 2017–18, jolloin tavattiin 106 tulkua ($30 + 55 + 21$). Erityisen niukasti punatulkkuja on ollut noin 10 vuoden välein talvina 1999–2000 ($8 = 2 + 4 + 2$), 2009–10 ($8 = 3 + 1 + 4$) ja 2020–21 ($9 = 4 + 5 + 0$).

Keltasirkun kannanvaihtelut ovat suuria. Kanta tuntuu vaihtelevan 5–10 vuoden jaksoissa, joiden huiput ovat ajoittuneet talviin 1995–96 ($27 = 1 + 14 + 12$), 2001–02 ($20 = 0 + 1 + 19$), 2006–07 ($77 = 68 + 3 + 6$), 2016–17 ($94 = 3 + 24 + 67$) ja 2021–22 ($30 = 0 + 15 + 15$). Runsaimmillaan kanta on ollut talvel-

la 2016–17. Kannan taantumisesta ei näy merkkejä, joskaan se ei näytä myöskään ainakaan merkittävästi runsastuneen.

Oulun talvinen taajamalinnusto voi kohtalaisen hyvin

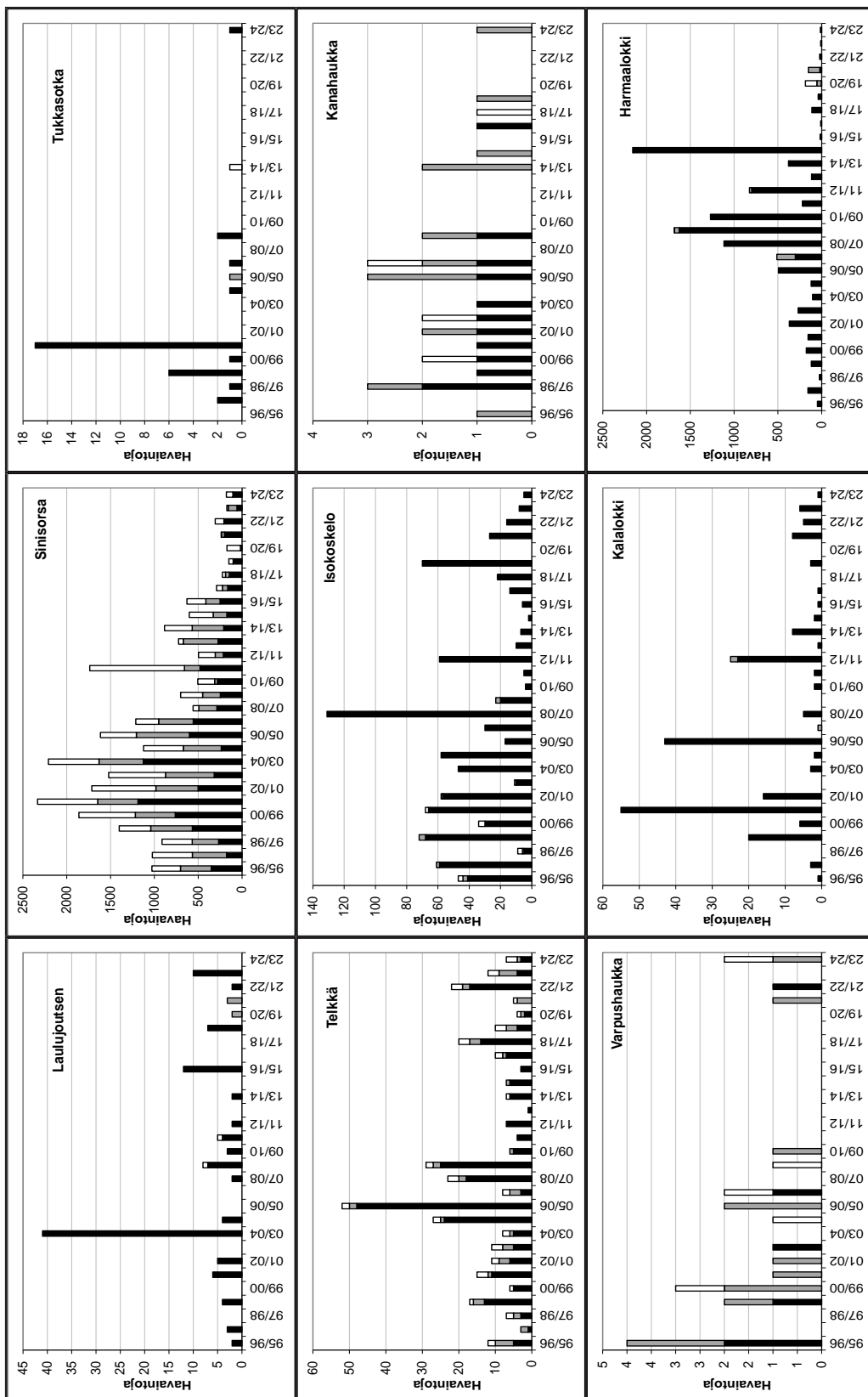
Vaikka kaupunkiympäristö muuttuikin jatkuvasti rakentamisen ja muiden maankäytön muutosten seurauksena, eivät muutokset näy erityisen selvästi alueen talvilinnustossa. Yleisesti talvilinnusto vaihtelee huomattavan paljon mm. sääolojen vuoksi. Myös vaihtelut esim. marjasadossa ja muissa luonnonolosuhteissa vaikuttavat paljon lintujen talviseen tilaan. Yksittäisen kaupungin keskustan ja sen liepeiden ympäristömuutokset ovat pieniä verrattuna isoihin muutoksiin, jotka tapahtuvat laajemmilla alueilla kuten maakunnissa tai koko Suomessa koko maapalloa koskevia globaaleja muutoksia unohtamatta.

Suomalaisen metsätalouden ongelmat ovat aiheuttaneet mm. hömötiaisen ahdingon. Vaikka hömötintti tuntuikin hävinneen Oulun keskustan talvilinnustosta, ei siitä voi syyttää pelkästään paikallista kaupunkikuvan muutosta. Hömötiaisen uhanalaisuuden syy on aivan muualla kuin Oulun keskustassa.

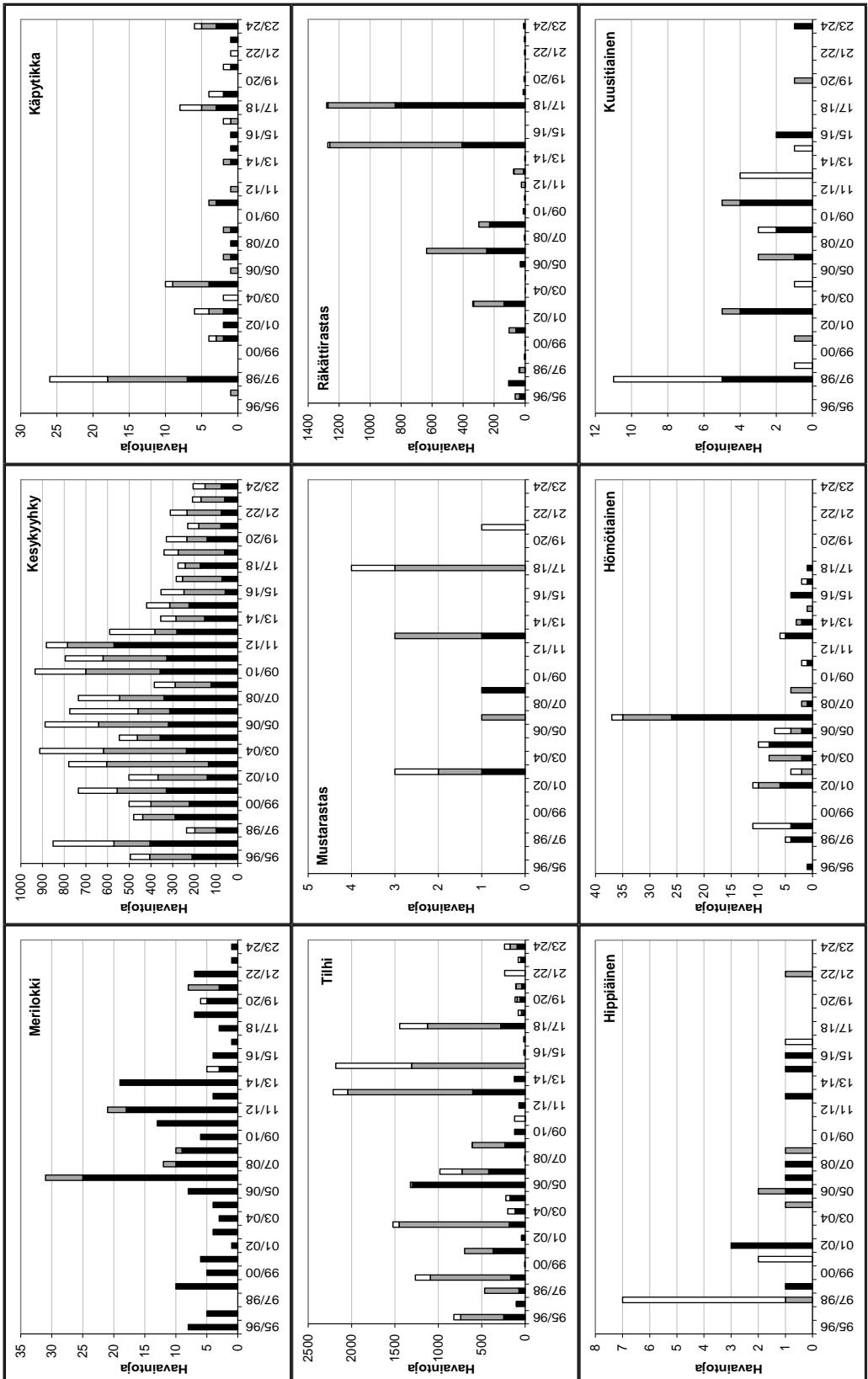
Toki Oulussakin pitää ottaa keskustan ja sen lähiympäristön suunnittelussa entistä paremmin huomioon linnut ja muukin luonto. Lasiseinäisten tornitalojen rakentaminen ei ainakaan edistä lintujen hyvinvointia. Tulevaisuudessa kunnan tilhitalvet voivat Oulussa olla historiaa pelkästään sen takia, että tilhiparvienviennin törmäily keskustan lasitorneihin on tappavaa. Puistopihlajien marjasadon houkuttelemat tilhet kohtaavat helposti lentonsa pään törmätessään taivasta heijastaviin lasipintoihin.

Vaikka talvilintulaskentojen perusteella Oulun talvilinnusto vaikuttaakin nykyisin yhä voivan melko hyvin, ei se merkitse sitä, että niin olisi tulevaisuudessakin. Linnuston jatkuva, vakioituihin menetelmiin perustuva seuranta on ainoa – ja erityisen kustannustehokas – keino varmistaa se, että kaupunkisuunnittelussa on osattu huomioida linnut ja luonto riittävän hyvin. Valitettavasti se myös paljastaa epäonnistumiset, mutta useimmiten lintujen hyvinvoinnin kannalta liian myöhään.

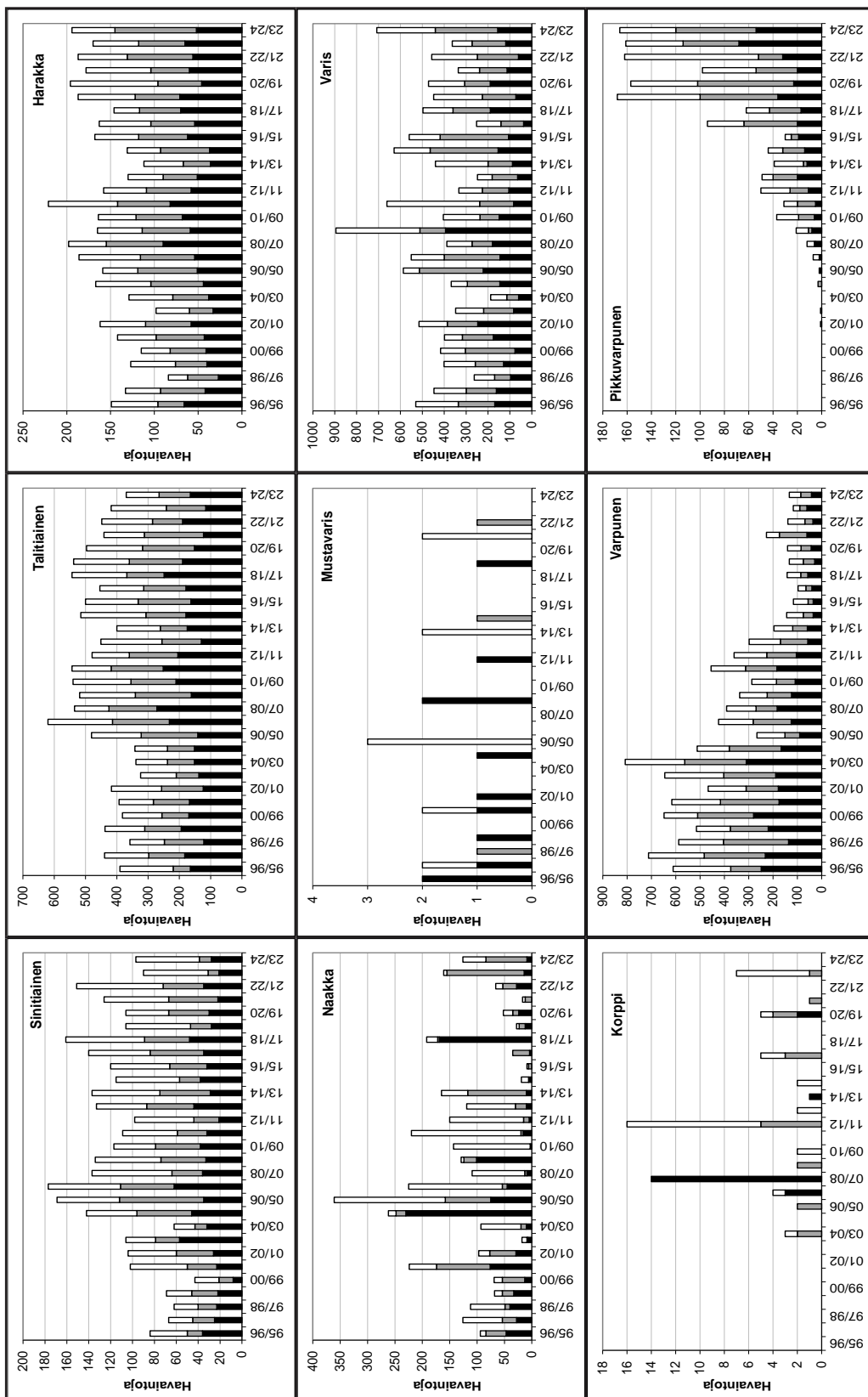
Kuvat 4–12. Hartaanselän ja Karjasillan laskentojen yleisimpien lajien (vähintään 10 havaintokertaa) yksilömäärät.

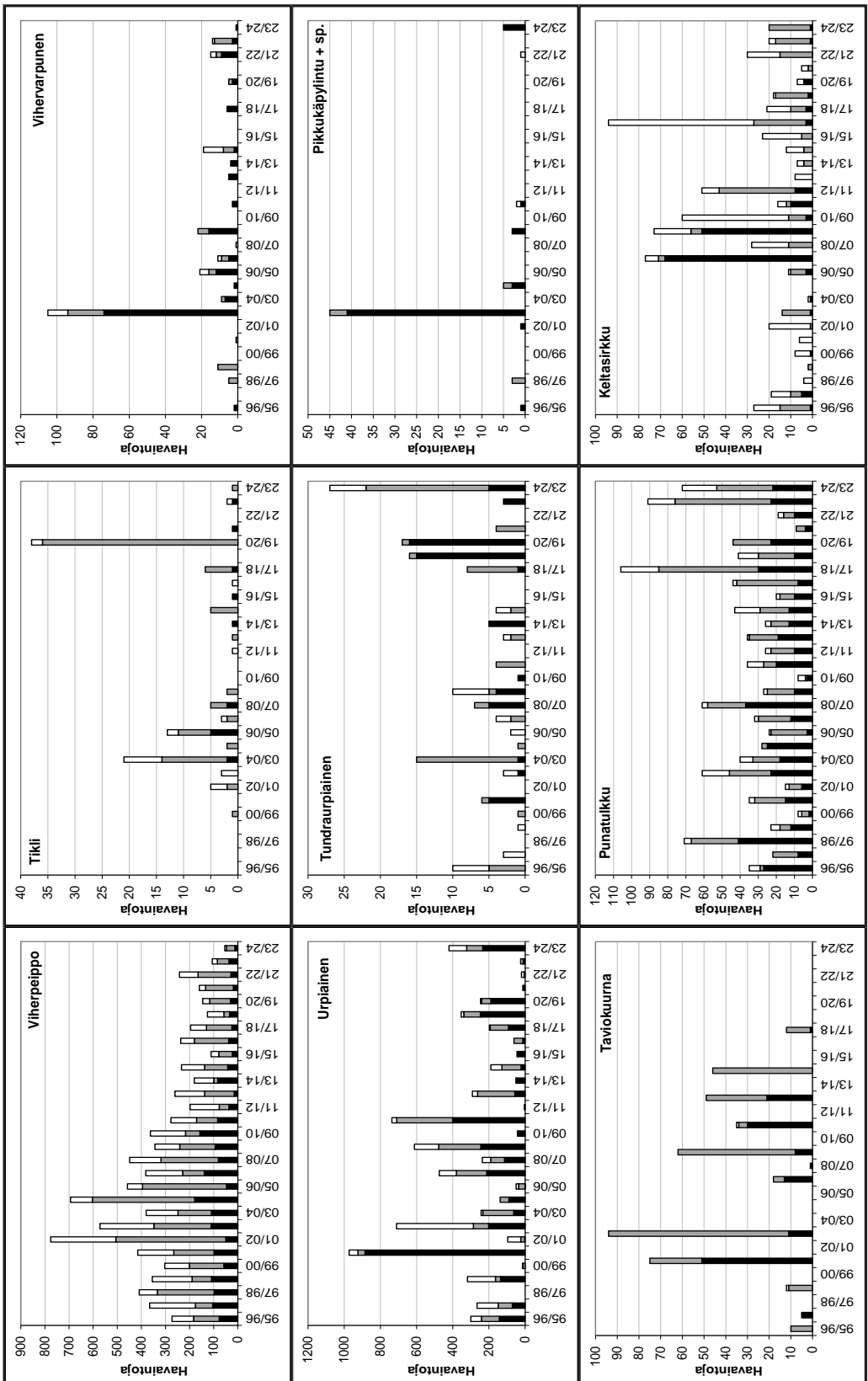
Kuvat 13–21. Hartaanselän ja Karjasillan laskentojen yleisimpien lajien (vähintään 10 havaintokertaa) yksilömäärät.

Kuvat 22-30. Hartaanselän ja Karjasillan laskentojen yleisimpien lajien (vähintään 10 havaintokertaa) yksilömäärät.

Kuvat 31–39. Hartaanselän ja Karjasillan laskentojen yleisimpien lajien (vähintään 10 havaintokertaa) yksilömäärät.

VAKIOLINJASEURANTAA OULUN KESKUSTASSA

ARI RAJASÄRKKÄ

Luonnontieteellinen keskusmuseo eli Luomus aloitti systemaattiseen otantaan perustuvien vakiolinjojen laskennan vuonna 2006. Suorakaiteen muotoisia kuuden kilometrin mittaisia lintujen laskentalinjoja sijoitettiin 25 kilometrin välein tasaisesti koko Suomeen. Vain isojen vesistöjen tai muiden laskentaa hankaloittavien esteiden vuoksi joitakin linjoja jouduttiin siirtämään tai jopa kokonaan jättämään väliin. Alkuperäisessä verkostossa oli 543 vakiolinjaa Ahvenanmaalta pohjoisimpaan Lappiin. Kaikkia linjoja ei ollut tarkoitus laskea vuosittain. Tärkeintä oli kuitenkin kaikkien laskentojen toistaminen jollakin aikavälillä.

Muutamaa vuotta myöhemmin linjaverkostoa täydennettiin 23 uudella linjalla, jotka paikkasivat pahimpia alkuperäisen verkoston aukkoja. Samassa yhteydessä mukaan otettiin muutamia kaupunkien keskustoihin kokonaan sijoitettuja, jossain määrin systemaattisesta otannasta poikkeavia linjoja, koska sellaisia elinympäristöjä ei linjoille alun perin juurikaan osunut. Onhan kyse linnustoltaan ja kaikilta olosuhteiltaan muuhun maahan verrattuna hyvin poikkeavasta ympäristöstä. Yksi näistä kaupunkilaskennoista, vakiolinja nro 394, jonka nykyinen hienolta kalskahtava nimi on Oulu-City, sijaitsee nimensä mukaisesti Oulun keskustassa.

Lenkkarilaskentaa hyttysvapaassa maisemassa

Suomalaista nykyluontoa vähänkään tuntevan ihmisen on helppo päätellä, millaisessa maastossa 25 kilometrin välein sijoitettujen suorakaiteen muotoisten linjojen laskijat joutuvat alkukesän varhaisaamuina kulkemaan. Viheliäistä ojikko-pusikko-raiskiötahan linjat keskimäärin ovat. Vain muutama linjoista sijoittuu mukavampaan maastoon kuten Lapin isojen suojelualueiden leppeille tunturikankaille. Sielläkin linjalaskija joutuu varustautumaan maastokelpoisilla jalkineilla, joista parhaat ovat kumisaappaat.

Lisäksi varsin harvoin laskentaa voi tehdä täysin yksin. Useimmiten laskijaparan seurana kulkee valtava parvi verenhimoisia hyönteisiä, joista mäkärät ovat kaikkein kammoksuttavimpia. Myös laskijan suunnistustaidon on nykyajan teknisistä härpäkkeistä huolimatta oltava erinomainen. Vakiolinjojen laskijat ovatkin ankarien olosuhteiden vuoksi todellisia lintutieteen sankareita, joiden sinnikkyyttä on pakko ihaila.

Oulu-City vakiolinjan nro 394 alkuperäinen linjaus. Kesän 2024 laskennassa reittiä jouduttiin muuttamaan sen kaakkoisimmassa osassa.

Oulun keskustassa vakiolinjan laskija pääsee huomattavasti helpommalla. Kaupungin kaduilla ja puistoteillä pärjää mainiosti lenkkitosuilla tai jopa sandaaleilla eikä hyttysistäkään enimmäkseen ole minkäänlaista vaivaa. Kompassia ja gps:ää ei ruutuasemakaavan alueella tarvita. Kotikaupungin tutuilla reiteillä pärjää jopa ilman karttaa. Kun laskennan tekee arki-aamuna, ei hoipertelevia kapakka-asiakkaitakaan tarvitse kovin usein väistellä.

Kyseinen linja on laskettu kaikkiaan 12 kertaa vuosina 2010–2024. Linjan pituus on sadan metrin tarkkuuteen pyöristettynä vaihdellut 6 kilometrin molemmin puolin välillä 5,9–6,1 km. Pienet pituuserot johtuvat lähinnä Luomuksen tallennusjärjestelmään tulleista muutoksista. Ainoa todellinen muutos linjalla tapahtui kesällä 2024, jolloin reittiä oli sen eteläosassa pakko muuttaa johtuen autokaupan piha-alueen suljetuista porteista, jotka estivät linjan

Nyt saa laskea! © ARI RAJASÄRKKÄ

Leevi Madetoja tarkkailee vakiolinjaa nimikkopuistossaan.
© ARI RAJASÄRKKÄ

toteuttamisen alkuperäisellä tavalla. Laskentojen päivämäärärajat ovat olleet 5.–14.6.

Yleistä linjalaskennasta

Yhdellä kuuden kilometrin pituisella linjalla lintulajien määrät vaihtelevat paljon eri laskentojen välillä. Etenkin kaupunkiympäristössä laskentojen väliset erot voivat olla hyvinkin suuria pelkästään sattuman vaikutuksesta. Kerrostalojen katveeseen voi jäädä lintuja, jotka jonain toisena ajankohtana olisivat paremmin havaittavissa. Niinpä ei ole kovin mielekästä vertailla yhden linjan varren linnuston koostumusta yksittäisten vuosien välillä. Luotettavampaa käsitystä linnuston muutoksista saadaan yhdistämällä useamman vuoden laskentoja isommiksi aineistoiksi. Oulun keskustan vakiolinjan 12 laskentakerran aineisto on yksinkertaisinta jakaa kahteen yhtä suureen eli kuuden laskennan mittaiseen jaksoon. Tällöin vertailujaksot ovat 2010–2017 ja 2018–2024. Taulukoissa 1 ja 2 on esitetty näiden kahden ajanjakson tulokset.

Linjalaskenta on alun perin kehitetty maalintujen inventointiin. Nykyään laskennassa kirjataan muistiin myös vesi- ja lokkilinnut, mutta niistä kertyneen aineiston luotettavaan käsittelyyn menetelmä ei kovin hyvin sovellu. Sen vuoksi näiden lajiryhmien tulokset on syytä esittää erikseen. Maalintujen eli ns. linjalaskentalaajien kannanmuutok-

Erittäin uhanalainen varpunen on vähentynyt Oulussakin. Eniten hottisia, 89, havaittiin aivan ensimmäisessä laskennassa vuonna 2010. Vähiten niitä oli tuoreimmassa kesän 2024 laskennassa, enää vain 26. © SAARA SALMELA

sia arvioitaessa voidaan varsin luotettavasti käyttää tilastotieteen menetelmiä. Tässä yhteydessä kahden ajanjakson linnuston koostumusta on vertailtu G-testillä (Sokal & Rohlf 1981) ja tilastollisesti merkitsevät muutokset on merkitty plus- ja miinusmerkeillä taulukoon 1. Vesi- ja lokkilintujen tapauksessa tilastollisia analyysejä ei ole kovin mielekästä käyttää.

Linjalaskennassa havainnot ilmoitetaan pareina. Varsinaisen parihavainnon lisäksi pareiksi tulkitaan yksinäinen koiras tai naaras, poikue ja asuttu pesä. Varhain pesivillä lajeilla kuten käpylinnuilla parvikoko jaetaan oletetulla poikuekooalla, käpylintujen tapauksessa viidellä.

Linjalaskennan perusteella on mahdollista laskea kunkin lajin paritiheyksiä tutkitulla alueella käyttämällä apuna lajikohtaisia kuuluvuuskertomia. Koska kuuluvuuskerroimet perustuvat ”keskimääräisissä” elinympäristöissä tehtyihin havaintoihin, eivät ne ole kovin käyttökelpoisia kaupunkiympäristön linnustotuloksien laskennassa. Niinpä tulosten tulkinta on hyvä tehdä pelkkien havaintomäärien perusteella ja unohtaa kertoimiin perustuvien lintutiheyksien laskenta.

Varpusen valtakunta

Oulun keskustan vakiolinjalla on tavattu yhteensä 69 maalintulajia ja niiden lisäksi 20 vesi- tai lokkilintua. Vertailtavien ajanjaksojen lajimäärien välillä ei ole eroja. Vuosien 2010–2017 kuudessa laskennassa havaittiin 58 maalintulajia ja 15 vesi-/lokkilintua, kun vastaavat luvut yhtä monessa laskennassa vuosina 2018–2024 olivat 59 ja 16. Maalintujen kokonaishavaintomäärä sen sijaan on pienentynyt

Asemakadulla linja sijoittuu keskelle karua kiverämaata.
© ARI RAJASÄRKKÄ

2004:stä 1541:een. Ero on tilastollisesti merkitsevä. Vesi- ja lokkilintujen havaintomäärä on lähes puolettunut 614:sta 375:een. Tälle erolle ei kuitenkaan tehty tilastotieteellistä testiä.

Kokonaisuutena Oulun keskustan pesimäaikainen linnusto on siten vähentynyt. Vähentyneitä maalintulajeja on 12: rantasipi, tervapääsky, leppälintu, kivitasku, räkättirastas, pajulintu, talitiainen, harakka, varis, varpunen, viherpeippo ja pikkukäpylintu. Niistä tervapääsky, varpunen ja viherpeippo ovat valtakunnallisen taantumisensa vuoksi erittäin uhanalaisia lajeja ja harakka on samasta syystä silmäläpidettävä (Lehikoinen ym. 2019).

Vähennemisestään ja uhanalaisuudestaan huolimatta varpunen on molempien laskenta-ajanjaksojen runsain laji Oulussa. Vaikka tuoreemman ajanjakson havaintomäärä onkin enää 80 % vanhemman ajanjakson määrästä, on varpusen osuus koko maalinnustosta säilynyt samana eli noin 18 prosenttina. Toiseksi runsaimman lajin, räkättirastasta määrä on pienentynyt saman verran kuin varpusen määrä, noin 80 prosenttiin. Räkätin osuus on säilynyt muuttumattomana noin 12 prosentissa. Oulun keskustan paikallisesta taantumisestaan huolimatta räkättirastas on valtakunnallisesti elinvoimainen laji.

Vuosien 2010–2017 kolmanneksi runsain laji, tervapääsky on romahtanut vain noin kolmasosaan ja se on vuosien 2018–2024 aineistossa vasta seitsemänneksi runsain laji. Tervapääskyn ohi ovat runsaustilastossa kiilanneet pajulintu (aiemmin 4. → nyt 3.), västäräkki (6. → 4.), punakylkirastas (8. → 5.) ja talitiainen (5. → 6.), vaikka niistä pajulintu ja talitiainen ovat Oulussa vähentyneet. Kymmenen runsaimman lajin joukossa olivat vuosina 2010–2017 lisäksi varis (7. → 10.), peippo (9. → 8.) ja viherpeippo (10. → 18.). Kärkikymmeniköstä tippuneen viherpeipon määrä on romahtanut tervapääskyn tapaan noin kolmasosaan. Sen tilalle kymmenen runsaimman lajin

joukkoon on noussut naakka yhdeksänneksi.

Oulun keskustassa runsastuneita maalintulajeja on vain kolme. Pikkuvarpusen määrä on yli kaksinkertaistunut, mikä on hyvin linjassa lajin valtakunnallisen kehityksen kanssa (Lehikoinen & Väisänen 2023). Myös meriharakka on kaksinkertaistanut kantansa Oulussa. Tosin keskustan vakiolinjan varrella havaitut linnut ovat enimmäkseen nurmikoilla ruokailevia lintuja, jotka pesivät jossain kauempana, jos ne ylipäättään ovat pesivää kantaa. Meriharakan kanta on ollut kasvussa valtakunnallisesti. Aiemmin voimakkaasti taantunut kottarainen on ilahduttavasti toipumassa ahdingostaan. Laji on runsastunut myös Oulussa.

Oulun keskustan vakiolinjan tulevaisuus

Linnustonseuranta perustuu samalla menetelmällä tehtyjen lintulaskentojen toistoihin. Vakiolinjojen toistolaskennat ovat yksi tärkeimmistä seurannan keinoista. Vain luotettavien seurantojen avulla voidaan arvioida esimerkiksi lintujen uhanalaisuutta. Yksi laskentalinja on osa isoa koko maan kattavaa seurantajärjestelmää. Tämän kokonaisuuden perusteella on mahdollista tehdä isoja alueita kuten koko maata koskevia johtopäätöksiä linnuston tilasta. Yksittäisen linjan pohjalta on kuitenkin mahdollista arvioida linnuston tilaa paikallisemmalla tasolla, esimerkiksi Oulun keskustassa.

Oulun keskustan vakiolinjan varrella sijaitsee mm. Heinäpään urheilukeskus, jossa on mm. meriharakoiden ruokailualueenaan suosima laaja nurmientä. Sinne on suunniteltu isoa jalkapallostadionia, joka valmistuttuaan ja jo rakentamisensa aikana tulee vaikuttamaan paljon alueen olosuhteisiin. Vakiolinjan laskeminen tarjoaa hyvän aineiston, jonka avulla on mahdollista arvioida ison rakennushankkeen linnustovaikutuksia. Muutkin kaupunkikuvan muutokset vaikuttavat Oulun keskustan linnustoon. Muutosten linnustovaikutuksia on mahdollista seurata Oulu-City-nimisen vakiolinjan toistolaskennoilla. Linjan laskentaa onkin tarpeen jatkaa mahdollisimman kauas tulevaisuuteen mahdollisimman usein, käytännössä siis lähes vuosittain.

Kiitokset

Itseni lisäksi Oulu-Cityn vakiolinjaa ovat laskeneet Esa Aalto, Lassi Kangasmäki, Aija Lehikoinen, Petteri Lehikoinen, Samuli Lehikoinen, Niklas Paulaniemi ja Valtteri Salonen, joiden keräämän laskenta-aineiston antoi käyttööni Luomuksen Leena Hintsanen. Kiitokseni kaikille heille!

Laji	Uhex	2010-2017	2018-2024	Muutos
Jalohaikara			1	
Tuulihaukka			1	
Kurki		1	1	
Meriharakka		18	40	+
Pikkutylli	NT	3		
Tylli			1	
Lehtokurppa		2	1	
Pikkukuovi		2		
Isokuovi	NT	7	6	
Valkoviklo	NT	1	1	
Metsäviklo			1	
Rantasipi		9	1	-
Kesykyyhky		42	43	
Uuttukyyhky			1	
Sepelkyyhky		1	2	
Turkinkyhky	EN		1	
Käki		1	1	
Tervapääsky	EN	194	69	-
Käpytikka		2	1	
Törmöpääsky	EN	2		
Haarapääsky	VU	23	25	
Rävystäpääsky	EN	29	17	
Metsäkirvinen			2	
Niittykirvinen	RT	1		
Keltävästäräkki		3		
Västäräkki	NT	102	93	
Rautiainen			1	
Punarinta		5	2	
Satakieli		1		
Leppälintu		25	10	-
Pensastasku	VU	1		
Kivitasku		24	10	-
Mustarastas		4	1	
Räkättirastas		242	199	-
Laulurastas		4	1	
Punakylkirastas		65	77	
Ruokokerttunen	NT	5	2	
Hernekerttu		11	12	
Pensaskerttu	NT	1	4	
Lehtokerttu		8	15	
Mustapääkerttu		1		
Tiltalti			1	
Pajulintu		153	105	-
Harmaasieppo		5	7	
Kirjosieppo		51	39	
Siniäinen		32	24	
Talitiäinen		104	72	-
Puukiipijä		1		
Harakka	NT	54	26	-
Naakka		49	58	
Mustavaris		16	8	
Varis		87	54	-
Kottarainen		1	10	+
Varpunen	EN	355	287	-
Pikkularpunen		25	53	+
Peippo		64	62	
Järripeippo	NT	1	1	
Viherpeippo	EN	63	20	-
Tikli		12	7	
Vihervarpunen		19	15	
Hemppe		7	8	
Urpainen		12	6	
Pikkukäpylintu		22	3	-
Isokäpylintu			4	
Punavarpunen	NT	18	16	
Punatulkku		1		
Nokkavarpunen			2	
Keltasirkku		11	8	
Pajusirkku	VU	1	2	
Yhteensä		2004	1541	-
Lajimäärä		58	59	
Linjan pituus km		36,5	36,4	

Taulukko 1. Oulun keskustan vakiolinjalla havaittujen maantilulajien pareiksi tulkitut havaintomäärät 2010–2017 ja 2018–2024. Uhex-sarakkeessa lajin uhanalaisuusluokka: EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmäläpidettävä, RT = alueellisesti uhanalainen (Lehtiniemi ym. 2021) keskiboreaalisen metsäkasvillisuusvyöhykkeen Pohjanmaan lohossa. Muutos: + = runsastunut, - = vähentynyt.

Taulukko 2. Oulun keskustan vakiolinjalla havaittujen vesija lokkilintujen havaintomäärät 2010–2017 ja 2018–2024.

Laji	Uhex	2010-2017	2018-2024
Kaakkuri		1	
Silkkiiukku	NT		1
Merimetso		2	
Laulujoutsen			4
Merihanhi			1
Haapana	VU	3	1
Tavi		4	
Sinisorsa		38	49
Tukkasotka	EN	3	2
Telkkä		3	4
Tukkakoskelo	NT		1
Isokoskelo	NT	12	1
Pikkulokki			1
Naurulokki	VU	338	147
Kalalokki		153	126
Selkälokki	EN	3	
Harmaalokki	VU	38	15
Merilokki	VU	2	4
Kalatiira		11	15
Lapintiira		3	3
Yhteensä		614	375
Lajimäärä		15	16

Kirjallisuus

- Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019: Linnut. – Teoksessa: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.): Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. s. 560–570.
- Lehikoinen, A. & Väisänen, R. A. 2023: Pesivien maalintujen kannanmuutokset Suomessa 1975–2022. – Linnut-vuosikirja 2022: 14–29.
- Lehtiniemi, T., Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Rajasärkkä, A., Sirkiä, P., Tiainen, J., Below, A., Lindén, A., Pessa, J. & Valkama, J. 2021: Lintujen alueellinen uhanalaisuus 2021. – Linnut-vuosikirja 2020: 144–149.
- Sokal, R. R. & Rohlf, F. J. 1981: Biometry: The principles and practice of statistics in biological research. – W. H. Freeman. 859 s.

KANAHAUKKAPYYNNIT RUSKON KAATOPAIKALLA VUOSINA 2006–2011

RISTO TORNBERG

Lintumaailman muutoksiin, paitsi vähene-
misiin ja kasvamiin, kuuluu vahvasti ai-
emmin tiukasti luonnonoloissa pesivien ja
viihtyvien lintulajien urbanisoituminen. Hyviä esi-
merkkejä ovat mm sepelkyyhkyt, jotka ovat hiljan
alkaneet pesiä kaupunkioaloissa. Vanhastaan ihmisen
seuraan ovat lyöttäytyneet esim. pulut eli kallio-
kyyhkyt, sinisorsat ja mm. pääskyslajit. Petolintuja
on kaupungeissa tavattu jo kauan, ilmeisesti hyvien
saaliinsaantimahdollisuuksien toivossa. Tyypillisimmin
petolintuja nähdään ihmisasutuksen tuntumassa
pesimääjan ulkopuolella, mutta osa pedoista on
alkanut pesiä kaupunkipuistoissa ja rakennuk-
sissa. Näitä lajeja ovat kanahaukka, varpushaukka,
muuttohaukka ja lukuisat pöllölajit mm. huuhkaja
ja lehtopöllö. Meillä kanahaukka alkoi pesiä vaki-
tuisesti 2000-luvulla Helsingissä (Forsman 2017)
ja ilmiö on yleistynyt samaan aikaan monissa muis-
sakin Etelä-Suomen kaupungeissa (Seppo Pekkala,
Kana-
haukkojen lähikauppoina ovat nykyään Turun
kauppatori ja tuomiokirkko | Yle).

Kanahaukka on erittäin tavallinen talvivieras
Oulun kaupunkialueella. Vuosittaiset havaintomää-
rät talvikautena ovat viimeisen kymmenen vuoden
aikana vaihdelleet kaupunkialueella 40–50 välillä.

Kaatopaikka on yksi varimmista paikoista
havaita kanahaukka keskitalvella. Sinne niitä on
vetänyt runsas varis- ja lokkilintukanta. Lokit tosin
siirtyvät meren jäätyessä kauemmas Oulusta, jol-
loin niiden merkitys saaliseläiminä on keskitalvella
merkityksetön. Kanahaukat hyödyntävät myös kaa-
topaikan runsasta rottakantaa. Jätehuollon siirryttyä
jätteiden kierrätykseen ja polttoon jätteitä hyödyntä-
vien lintujen kannat ovat supistuneet.

Haukkapyyntit kaatopaikalla vuosina 2006–2011

Haukkapyynti haukkahäkeillä on vanha alun perin
kanahaukkojen vähentämiseen kehitetty menetelmä.
Ennen kuin kanahaukka sai täyden lainsuojan vuon-
na 1989 niiden tappaminen riistanhoidon nimissä
oli sallittua vahinkoeläimen hävittämistä. Pahim-
millaan haukkoja tapettiin n. 5 000–6 000 vuodessa
(Saurola 1976). Kanahaukkojen pyynti elävänä häk-
kien avulla on ollut myös verraton tutkimusmenetel-

Haukkahäkki saaliineen. © RISTO TORNBERG

mä. Linnut voidaan rengastaa ja vapauttaa pyynnin
jälkeen ja niihin voidaan kiinnittää radiolähettämiä
seuranta varten. Tämä onkin tuonut paljon uutta
tietoa kanahaukan ekologiasta (Kenward 2006).
Haukkahäkkimalleja on kehitetty useanlaisia. Häkki
tarvitsee houkuttimen, jona on perinteisesti käytetty
elävää kesykyyhkyä. Nykyisin tämä puluhoukutin
on kielletty. Vielä reilut 15 vuotta sitten se oli mah-
dollista. Yliopiston eläintarha ylläpiti pulukantaa,
jota käytettiin tutkimukseen ja tässä tapauksessa
haukkahoukuttimena.

Kaatopaikkapyyntineissä käytin pääasiassa yhtä
loukkutyyppeä, ns. ruotsalaista loukkua (Swedish
trap). Siinä on yläpuolinen pyyntiosasto ja alapuo-
linen houkuttiosasto, jonne pulu pantiin. Loukkua
vartioi valvontakamera (Nokia PT-6), jossa oleva
liiketunnistin laukoi kameraa ja lähetti kuvan GSM-
verkkoon. Näin saatoin seurata pyyntiä ”online”
työhuoneestani. Kun kamera näytti haukan olevan
häkissä, kiiruhdin autolla kokemaan häkin, rengas-
tamaan ja mittamaan haukan ja vapauttamaan sen
saman tien. Haukalle annoin lihaa korvauksena men-
etetystä saalistusajasta. Parhaimmillaan häkkiin
meni kaksikin haukkaa päivän aikana.

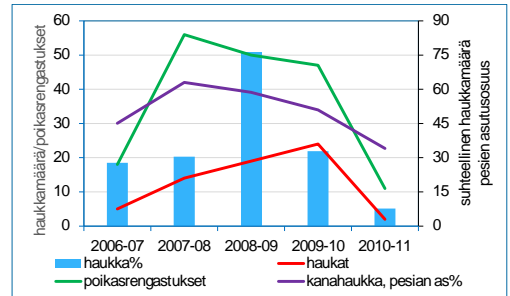
Aloitin pyynnin ensimmäisen kerran 12.12.2006 jatkaen sitä joulukatkon jälkeen vuoden 2007 alusta helmikuun alkuun. Sama toistui vuosittain, mutta alkaen elokuun puolivälin paikkeilla. Pyyntiin tuli taukoja mm. viikonloppujen aikana, kun kaatopaikka suljettiin lauantaisin. Kaikkiaan loppuvuoden 2006 ja alkuvuoden 2011 välisenä aikana häkkiin meni 66 haukkaa, 58 eri yksilöä, joista 40 oli n/juv, 2 +2kv/n ja 16 k/juv. Lisäksi häkkiin meni 11 harakkaa ja korppi. Häkkipyyntivuorokausien määrä vaihteli 18–73 vrk talvien välillä.

Tulos

Kuvassa 1 esitetään absoluuttinen kiinnisaatujen haukkojen määrä (haukat), suhteellinen haukkamäärä (haukka%, mikä tarkoittaa haukkoja/pyyntivuorokausi), Oulun ympäristön poikasrengastusten määrä sekä kanahaukan pesien asutusosuus.

Haukkojen lukumääräinen huippusaalis, 26 kiinniottoa, oli talvella 2009–10. Epäsuhta suhteelliseen pyyntisaaliiseen, joka huipentui talvella 2008–09, on huomattava: lähes jokainen pyyntivuorokausi tuotti onnistumisen! Oulun ympäristössä rengastettujen kanahaukan poikasrengastusten määrä kulminoitui kesällä 2007, jolloin suhteellinen ja absoluuttinen ”haukasaalis” oli varsin matala. Samana vuonna myös pesien asutusosuus oli maksimissaan eli poikastuotto oli varsin suurta. Kaikki tämä tarkoittaa, että haukkojen todellinen lukumäärä maastossa ei ehkä heijastunut haukkapyyntitulokseen. Sitä vastoin talvella 2008–09 näin näytti käyvän. Mikä voisi olla selitys?

Kuten tiedettyä kanahaukan talviravinnon perustan muodostavat metsäkanalinnut (Tornberg 1997). Kesällä 2008 kanalintujen pesintä epäonnistui valtaosin ilmeisesti poikasvaiheen koleiden ja sateisten ilmojen vuoksi. Kanahaukkojen pesintä sitä vastoin onnistui kohtalaisesti ilmeisestikin suhteellisen vahvan kannan

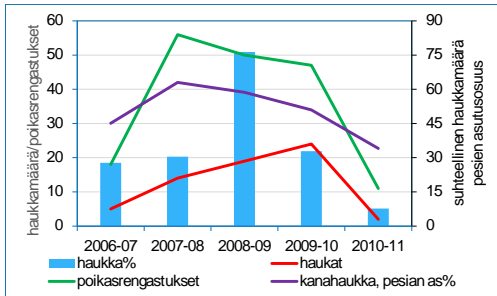

Kuva 1. Kanahaukkojen pyyntisaalis (punainen viiva), suhteellinen saalis (saatu haukkoja / pyyntivuorokausi, sininen pylväs), poikasrengastusten määrä pesillä Oulussa (vihreä viiva) ja kanahaukkojen pesien asutusosuus (pesiä asuttu / tarkastettu, violetti viiva).

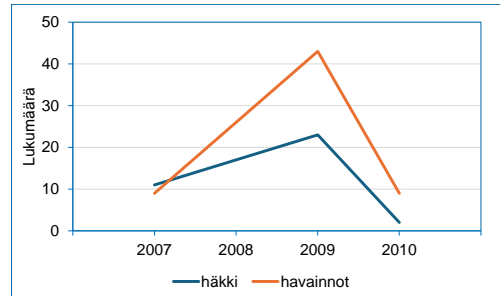
ansiosta. Tuona vuonna suhteellinen haukkasaalis kaatopaikalla oli siis huipussaan (sininen pylväs). Nähtävästi heikko ravintotilanne metsissä (vähän nuoria, helposti pyydystettäviä kanalinnun poikasia) ajoi haukkoja saalistamaan tavallista enemmän

Kanahaukka ja haukapyytjä. © RISTO TORNBERG

Kuva 2. Kanahaukkojen suhteellinen saalis kaatopaikalla (sininen pylväs), poikasrengastukset Oulussa (punainen viiva) ja kanalintujen elokuinen tiheys (violetti viiva).

Kuva 3. Kanahaukkasaalis häkkipyyntillä (sininen viiva) ja kanahaukkojen määrä Tiirahavainnoissa Ruskossa (punainen viiva).

kaatopaikan varis- ja lokkilintuja. Ilmeisesti myös kanalintuja korvaavat lintusaaliit olivat vähissä. Voitanee puhua ns. influx-ilmiöstä, jossa kannan ylijäämä purkautuu uudelle alueelle ylitieheän kannan tai ravintopulan seurauksena. Seuraavina vuosina kanalintutilanne kohentui niin, että vuonna 2011 niiden määrät olivat jo huippulukemissa (kuva 2).

Kanahaukkakannalle tyypillisen viiveellisen lukumäärävasteen vuoksi haukkakanta laski vielä kanalintukantojen jo noustua. Tätä tosin edisti kylmät talvet 2009–10 ja 2010–11, jolloin kovimmat pakkaset osuivat pimeimpään aikaan vuodenvaihteeseen. Kanahaukkakanta romahti niin, että vuonna 2011 49 tarkastetusta reviiiristä vain 5 tuotti poikasia. Kesällä 2009 pyydystämästäni 13 koiraslinnusta tapasin myöhemmin vain 2. Vuonna 2010 poikasrengastukset putosivat puoleen huippuvuodesta 2007. Syksyllä 2010 haukkahäkki ei juuri laukeillut kanahaukkojen ansiosta, vaan sinne menikin 11 harakkaa! Taitaa olla aika peto tuo harakka, kun tilanne koittaa.

Se, että harakat uskalsivat mennä häkin lähelle, kertoo haukkavaaran vähäisyydestä. Vahvistusta haukkojen niukkuudelle antaa kaatopaikalta tehtyjen

kanahaukkahavaintojen määrät Tiiraan. Neljän syksyn haukkapyyntisaalis ja Tiiraan ilmoitetut haukkahavainnot vastaavalta ajalta Ruskosta täsmäivät lähes täydellisesti (kuva 3).

Johtopäätöksenä voi todeta, että haukkahavaintojen määrä kaatopaikalla/kaupungissa indikoi aika hyvin haukkojen todellista määrää näissä paikoissa, mutta ei välttämättä niiden todellista runsautta laajemmalla alueella. Huonoina ravintovuosina kanahaukat kulkeutuvat asutuksen piiriin, mutta jäävät metsiin, kun luontaista ravintoa on riittävästi tarjolla.

Kirjallisuutta

- Forsman, D. 2017: Maalta kaupunkiin - stadin kanahaukat. – Suomen luonto 3/2017: 54–57.
- Kenward, R. 2006: Goshawk. – Poyser & Poyser.
- Saurola, P. 1976: Kanahaukan kuolevuus ja kuolinsyyt. – Suomen Luonto 6/1976: 310–314.
- Tornberg, R. 1997: Prey selection of the Goshawk *Accipiter gentilis* during the breeding season: The role of prey profitability and vulnerability. – *Ornis Fennica* 97: 5–28.

HUPISAARTEN LINNUSTO TALVINA 1962–1963 JA 1963–1964

MIKKO OJANEN

PPLY:n edeltäjä
POLY:n lintuker-
ho oli aktiivinen
1960-luvun alussa. Lintu-
jen rengastaminen aloitet-
tiin, oli muutonseurantaa
Oulujoen Kiviniemessä
Kempeleenlahden ran-
nalla sekä myös talvi-
linnuston seurantaa vii-
koittaisiksi tarkoitetuilla
laskennoilla Hupisaarilla.
Myös pönttöjä rustattiin,
niitä vietiin mm. Hupi-
saarille ja Hautausmaalle,

molempiin noin 100 kappaletta. Lintuaseman perusta-
minen Oulun seudulle oli myös tavoitteena.

Hupisaarten laskennoista sain Seppo Sulkaval-
ta haltuuni koosteen laskentojen tuloksista. Lasken-
toja oli kaikkiaan 26 kappaletta talvella 1962–1963 ja
16 kappaletta talvella 1963–1964. Laskentoja oli 1–5

Taulukko 1. Laskentakerrat.

Kuujausi	1962– 1963	1963– 1964
Syyskuu	0	2
Lokakuu	4	2
Marraskuu	4	2
Joulukuu	4	1
Tammikuu	2	1
Helmikuu	3	2
Maaliskuu	5	5
Huhtikuu	3	1
Toukokuu	1	0
Yhteensä	26	16

kuukautta kohden ja
laskijoita oli 1–4 ker-
rallaan. Hupisaaret
koostuvat Oulujoen
suiston saariryhmäs-
tä, josta laskennassa
eriteltiin kolme osaa:
Plaatansaari eli Maa-
herransaari, Ainola
eli kaupungin museo-
rakennuksen saari
ja varsinainen Hu-
pisaarten alue. Maa-
pinta-alaa kohteilla
on kaikkiaan 14,3 ha.

Pari kertaa laskettiin myös läheinen Lammassaari,
mutta sen tuloksia ei tässä esitellä.

Hupisaarten biotoopit linnuston kannalta 1960-luvulla

Pääosin alue oli vain vähän hoidettua nykyaikaan
verrattuna. Maaherransaari oli melko avointa keski-

Hömötiainen oli vielä yleinen talvehtija 1960-luvulla. © VILLE SUORSA

osaltaan, se oli ollut ehkä laitumena tai herrasväen
kesäpaikkana, josta puustoa ja pensaita oli raivattu
maiseman avoimuutta silmälläpitäen. Ainolan mu-
seorakennuksen edessä oli nurmikkoalue, muual-
lakin tässä saarella oli hoidettuja alueita. Pääosaa
Hupisaarista vallitsi tuolloin ns. hallittu hoitamatto-
muus. Rakennettua ja hoidettua osaa edusti kaupun-
gin puutarha, joka kasvihuoneineen oli heti Ainolan
saaren vieressä. Rakennus on vieläkin nykyisellä
paikallaan. Tällä alueella oli monien kasvien istu-
tuksia, joita sitten toimitettiin keväisin eri puolille
Oulua. Pikkusaarten reunat olivat raivaamattomat,
rantoja kiersi pensastovyö. Puustojen siimeksessä
oli puiden taimia ja pensaita. Kesäteatteria ei vie-
lä ollut. Pensasryhmiä oli myös eri puolilla saaria
tarjoten pesimäpaikkoja varpuslinnuille. Runsas eri-
kokoisten pönttöjen määrä monipuolista linnustoa.
Saarten polut olivat suurin piirtein samoilla paikoil-
la kuin nykyäänkin. Niitä oli kuitenkin vähemmän
kuin nyt.

Tulokset ja pohdinta

Tulokset on esitetty taulukoissa 1 ja 2. Syys- ja tou-
kokuu on jätetty pois, koska laskentoihin saatiin
noina kuukausina varsin runsaasti muuttokauden la-
jistoa. Loka-maaliskuulla vallitsi tuohon aikaan tal-
vinen ilmasto, ilmastomuutos lauhoine syksyineen
ja lämpenevine keväineen oli vielä edessä. Nämä

Taulukko 2. Lajikohtainen kuukausikeskiarvo (yksilöitä / laskentakerta / kk) talvella 1962–1963.

Laji	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti
Harakka	1,3	1,8	2,3	2,0	3,3	0,6	2,3
Heinäisorsa	4,0	1,3	3,5	3,5	2,3	0,6	
Hempppo		0,3					1,0
Hippiäinen	2,3	1,0	0,3	3,0	0,3		
Hömötiainen	2,3	6,5	7,3	9,5	5,7	1,6	0,3
Kalalokki	3,0						
Käpytikka	0,5		0,3	2,0			
Keltasirkku		0,3				0,2	1,0
Kesykyhyky		0,3	0,5	11,5		0,8	
Kottarainen							0,7
Kuusitiainen	2,5	1,0	4,8				
Naurulokki	0,5						
Pähkinänakkeli		0,8	1,5		0,7		
Peippo							25,0
Punakylkirastas	3,0						0,3
Punarinta	0,3						
Puukiipijä		0,3	0,3				
Punatulkkku	0,3	0,3	12,0	7,5	29,0	15,8	4,7
Räkättirastas	0,3						0,3
Talitiainen	18,0	23,0	40,5	31,0	50,7	33,0	16,3
Taviokuurna			0,8				
Tilhi	0,3						
Töyhtötiainen						0,2	
Uрпиainen	13,8	6,5	3,5	1,0	0,7		21,0
Varis			0,5	4,5	0,3	0,8	
Varpunen	0,3				0,3	0,8	
Varpushaukka				0,5	0,3		
Västäräkki	0,8						1,0
Viherveikko				6,0	6,7	6,2	4,7
Vihervarpunen							2,3
Lajimäärä	17	13	14	12	12	11	14
Yks./laskenta	53,0	43,0	77,8	82,0	100,3	60,6	80,9

Taulukko 3. Lajikohtainen kuukausikeskiarvo (yksilöitä / laskentakerta / kk) talvella 1963–1964.

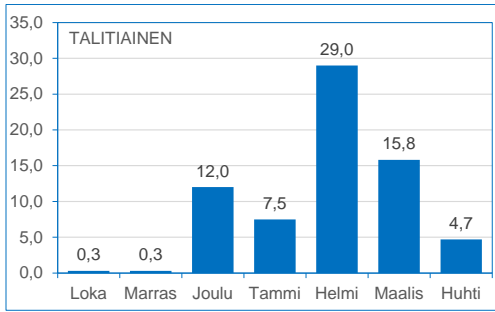
Laji	Loka	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti
Harakka	1,0	6,0	3,0	2,0		0,8	
Harmaasieppo	0,5						
Heinäisorsa	3,5		2,0				
Hömötiainen	5,5	2,0	1,0	2,0			
Kalalokki	0,5						
Keltasirkku		1,0					2,0
Kottarainen	9,0	2,0					
Käpylintu sp	1,0	0,5					
Punakylkirastas	11,0						
Punatulkkku		9,0	9,0	14,0	10,0	17,2	4,0
Räkättirastas	67,5	0,5					
Talitiainen	21,5	26,0	48,0	53,0	38,5	53,8	19,0
Tilhi	3,0	77,0					
Tukkakoskelo		0,5					
Uрпиainen	3,5	0,5	20,0	14,0	7,5	0,2	52,0
Varis	1,5	1,5	4,0	3,0		0,6	
Varpunen		2,5			0,5	0,6	
Viherveikko			7,0	2,0		7,2	6,0
Vihervarpunen	4,0	2,5					2,0
Lajimäärä	14	14	8	7	4	7	6
Yks./laskenta	133,0	131,5	94,0	90,0	56,5	80,4	85,0

kuukaudet edustavat paremminkin talvista linnustoa.

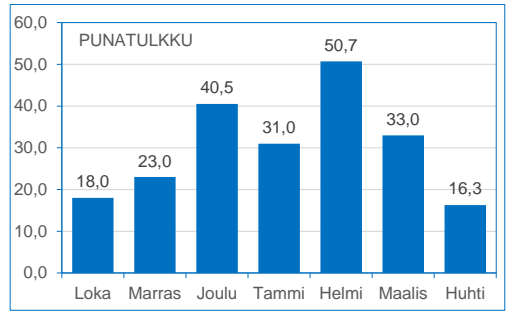
Laskennassa havaittiin kaikkiin 32 lajiin. Syys- lokakuussa sekä huhti-toukokuussa tavattiin kahden toista lajin myöhäisiä syysmuuttajia ja/tai varhaisia kevätmuuttajia. Nytemminkin harvinainen oli lokakuinen harmaasieppo. Muita muuttajia olivat taivaanvuohi, kala- ja naurulokki, niittykirvinen, västäräkki, punarinta, punakylki- ja räkättirastas, kottarainen, peippo ja vihervarpunen.

Talvilintulajeja oli kaksikymmentä. Runsain oli talitiainen, joita kirjattiin laskennassa 767 kappaletta. Seuraavaksi runsaimmat olivat punatulkkku, urpiainen ja hömötiainen. Viherveikkokin oli varsin runsas. Hömötiainen oli runsas nykylukuihin verraten, kuusitiaisista tavattiin loppuvuotena 1962. Myös puukiipijä ja hippiäinen tavattiin saarilta.

Ilmeisesti saarten alueella oli molempina talvina lintujen ruokintapaikka, päätellen tiaisten ja muidenkin lintulatalajien suurista lukumääristä. Kesykyhyky puuttui tosin toisena laskentatalvena. Muistikuva ruokinnasta ei minulla ole. Merkilläpentävää on, että saarten tuon aikainen pesimälaji, hempppo, tavattiin marraskuussakin paikalla. Nyky aikaan verrattuna varsinkin hömötiaisen lukumäärät olivat suuria, laji ei tainnut kuitenkaan pesiä saarten alueella. Myös kuusitiaisien suuri lukumäärä joulukuussa 1962 on merkilläpentävää. Pähkinänakkelin suurvaellus syksyllä 1962 pysäytti yhden Hupisaartenkin alueelle. Töyhtötiainenkin tavattiin kerran laskennassa. Merkittävin huomio on kuitenkin sinitiaisen puuttuminen molempien talvien laskennoista. Toki se oli jo havaittu varsin varhain Oulussa, mutta hyvin vähälukuisena se ei osunut kumpaankaan laskentaan.

Kuva 1. Talitiaisten lukumäärä laskentakertaa kohden Hupisaarten alueella talvella 1962–1963. Lukumäärät olivat varsin suuria läpi talven. Saarten suuri pönttöiheys selittää osan runsaudesta.

Kuva 2: Punatulkkun lukumäärä laskentakertaa kohden Hupisaarten alueella talvella 1962–1963. Helmi-maaliskuulla oli saarilla varsin runsaasti punatulkkuja. Punatulkkku syö tiettyjen pensaiden silmuja mielellään, mikä selittää lopputalvisen runsauden.

Kiitokset

Laskentaan osallistuivat seuraavat henkilöt kirjoittajan lisäksi: Kaakinen Eero, Kaartinen Erkki, Kannosto Harri, Karjalainen Yrjö, Kokkonen Esko, Koskinen Kari, Laaninen Jouko, Manninen Arto, Manninen R., Siira Jouko, Ström Tero ja Tunturi Kalevi.

PARASTA PERINTEISTÄ JA DIGIAVUSTEISTA HAMMASHOITOA KASTEISSA

Kajaanintie 79, 90230 OULU

ILMAINEN AUTOPARKKI

EI TOIMISTOMAKSUA

TERVETULOA!

HAMMASLÄÄKÄRIASEMA
KASTEIN KRUUNU

AJANVARAUS www.kastellinkruunu.fi tai p. 0400 572 259

Hammaslääkärit Katja Karimo, Pasi Keränen ja Raine Oikarinen

Tarjoamme PPLY:n jäsenille -10 % hammashoidosta!

Ilmoita jäsenyydestäsi vastaanotolle tullessasi. Tarjous koskee myös perheenjäseniäsi!

SINISORSIA OULUN TALVESSA – SATA VUOTTA KAUPUNKILINTUJEN HISTORIAA

PEKKA RAHKO

Tammikuu ja satojen sinisorsien Laanilan rannassa hyöriä parvi tuntuvat Oulun talveen olennaisesti kuuluvalta näkymältä. Evoluutiivisesti sinisorsien jääminen Suomen talveen on kuitenkin nuori keksintö. Pohjolan linnut värikuvin-teoksen (Haartman ym. 1963) mukaan ”*ilmiö on varsin uusi, enimmiltään vasta 1930- tai (sotien ja pula-ajan keskeytyksen jälkeen) 1950-luvulla syntynyt*”. Tämä artikkeli luo katsauksen Oulun talvehtivien sinisorsien historiaan, joka on noin sadan vuoden mittainen.

Kimmo Kaakinen ja Ari Lahtinen tiivistivät 1900-luvun seitsemän ensimmäisen vuosikymmenen historian Suomen Riista -lehdessä vuonna 1980 otsikolla Sinisorsan talvehtimisestä Oulussa. Artikkelin koostuu kahdesta osasta: 1960–1970-lukujen vaihteessa tehtyjen laskentojen tuloksista ja tätä edeltävän historian kertaamisesta.

Aloitetaan historiasta. Varhaisimmat tiedot Oulun talvisista sinisorsista perustuvat O. Hytösen ja A. Hellemaan vuoden 1941 artikkeliin Metsästys ja Kalastus -lehdessä sekä A. A. Parvelan tiedonantoon Luonnon ystävä -lehdessä. Kansalliskirjaston digitoitusta aineistosta ensin mainittua ei löydy, mutta jälkimmäinen kyllä. Parvelan tiedonanto on lyhyt: ”*Sinisorsa talvehtinut Oulussa. Uros-sinisorsa nähtiin pitkin talvea viime vuonna (1915–16) Merikoskessa ja Hupisaarilla sekä Ainolan rannassa. Erään oppilaani tiedonannon mukaan on sinisorsa tänäkin talvena tavattu Oulussa. Itse en sitä kuitenkaan ole sattunut näkemään*”.

Hytösen ja Hellemaan mukaan sinisorsa tavattiin ensimmäisen kerran talvehtivana Oulussa vuonna 1901. Parvelan 1910-luvun havaintojen jälkeen seuraava talvihavainto oli neljä sinisorsaa vuonna 1922 ja saman verran talvella 1924–25. Tämän jälkeen sorsia tavattiin vasta 1931, mistä lähtien joka talvi ja sorsakanta kasvoi 40–50 linnun suuruisiksi.

Vuoden 2021 joulukuussa ”pullasorsien” joukossa viihtyi harvinainen talvehtija, sepelhanhi. © KALLE HIEKANEN

Sinisorsan harvinaisuutta 1900-luvun alkupuolen talvissa tukee myös haku Kansalliskirjaston digitoituun aineistoon Kalevan osalta. Ainoa kiinnostava osuma vuosien 1900–1939 Kaleva-lehdistä hakusanaalla sinisorsa on 24.3.1934 julkaistu pikku-uutinen: ”Komea sinisorsa saapui eilen vierailemaan Merikoskeen. Avoimessa Pokkisen väylässä se otti kylpyjä ja välillä levähteli jäänreunalla.” Arvoitukseksi jää, miksei Kaleva kerro Hytösen ja Hellemaan mainitsemasta 1930-luvun alun vakiintuneesta talvehtimiskannasta, kun maaliskuinen sinisorsa kuitenkin ylitti uutiskynnyksen.

Lisäksi Pohjois-Suomen talvisten sinisorsien erityisyydestä kertoo toinen Kalevan pikku-uutinen, nyt tammikuulta 1917: ”Sinisorsa viettänyt talvea Kemissä”. Uutisen mukaan Pikku-Ruonanojan lähteillä, lähellä Kemiä olivat muutamat metsästäjät huomanneet ”elävän sinisorsan lentää pyrähtelävän lähteen silmäkkeissä”.

Seuraavat tiedot ovat vasta 1950-luvun lopun kolmen talven talvilintulaskennoista. Arch. Soc. Vanamo -lehdessä julkaistujen kolmen artikkelin perusteella kanta oli satoja lintuja, enimmillään 525 yksilöä talvella 1957–58. Tämä summa on päätenyt myös mm. Pohjolan linnut värikuvien teokseen. Kaakinen ja Lahtinen suhtautuvat 1950-luvun tuloksiin kuitenkin kriittisesti. Laskennat on tehty usealla reitillä eri puolilla kaupunkia usean päivän aikana ja kokonaismäärät on saatu laskemalla reittien tulokset yhteen. Kaakisen ja Lahtisen mukaan ”kyseiset arviot ovat mitä todennäköisimmin liian suuria, talven 1957/58 osalta ehkä tuntuvastikin”. Luvut tuntuvat myös ”kohtuuttoman suurilta” verrattuna Kaakisen ja Lahtisen aineistoon.

Kaakisen ja Lahtisen tuoreemman aineiston pääosa koostuu neljänä talvena (1969/70–1972/73) tehdyistä laskennoista, joiden yhteydessä on käyty tärkeimmillä sorsien oleskelupaikoilla. Lisäksi käytössä olivat kansainvälisten vesilintulaskentojen tulokset vuodesta 1968 sekä Oulun Luonnonystävien Yhdistyksen lintukerhon talvesta 1961/62 järjestämien talvilintulaskentojen tulokset. Jälkimmäisten mainitaan olleen ainoat saatavissa olevat tiedot Oulussa talvehtineiden sinisorsien määristä talvina 1961/62–1966/67. Tällä ajanjaksolla määrät vaihtelivat 123–157 linnun välillä. Kaakisen ja Lahtisen neljän talven summat puolestaan olivat 120, 192, 135 ja 155 lintua. Talvikanta oli siis 1950-luvulta niukoihin tietoihin verrattuna ehkä hieman kasvanut.

Kaakinen oli tiivistänyt esiintymisen jo vuonna 1976 Aureolan ensimmäisessä numerossa: ”Tal-

vehtiva kanta on vaihdellut vuodesta 1961/62 lähtien 100–200 yksilön välillä”.

1950-luvun tuloksia peräksi myös Mikko Ojanen (2012), ja hänkin päätyi pitämään suuria määriä päällekkäisten havaintojen aikaansaamina yliarvioina ja tiivistä esiintymisen näin: ”paras arvio Oulun tuolloisista määristä on kunkin talven suurin yhdellä reitillä laskettu määrä”. Kyseessä olevien kolmen talven määrät ovat Ojasen mukaan siten 75, 148 ja 103 yksilöä.

Kyösti Karjalahti teki seuraavan päivityksen aiheeseen 1980-luvulla. Hän kertoo Aureola-lehdessä julkaistussa artikkelissaan kiinnostuneensa Oulun talvehtivista sinisorsista muutettuaan Ouluun Raahesta, missä ei talvehtivaa sinisorsakantaa ollut.

Karjalahti laski linnut marraskuusta maaliskuuhun useita kertoja talvessa käyden kullakin laskentakerralla jokaisessa kolmessa sinisorsakeskityksessä. Niitä olivat tuolloin Kemiran lämminvesiviemärin suu, Tuiran uimala ja Toivoniemen kärki Merikosken alakanavassa.

Artikkelissaan Karjalahti julkaisi tulokset viideltä talvelta: 1982/1983–1986/1987. Maksimimäärät näiltä talvilta mahtuvat hyvin kapean vaihteluvälin sisään: 229–262. Karjalahti toteaa, että ”Oulun talvehtiva sinisorsakanta on kohonnut tällä vuosikymmenellä jo noin 250:een ja on selvästi suurempi kuin 1970-luvun alussa”.

Uudelle vuosituhannele siirryttäessä myös sorsamäärät nousivat seuraavalle tuhannele. Kävin läpi Aureolan vuosikatsaukset 1990–2020. Lisäksi etsin BirdLife Suomen Tiira-havaintotietokannasta ja Luonnontieteellisen keskusmuseon Laji.fi-tietokannasta suurimpia niihin tallennettuja sinisorsamääriä.

Tiira otettiin käyttöön keväällä 2006, joten se kattaa lähtökohtaisesti vain vajaat parikymmentä vuotta. 1970-lukua vanhempi havaintoja Tiiraan on tallennettu parikymmentä, mutta niistä yksikään ei koske talvehtijoita.

Aureolan vuosikatsausten perusteella 1980-luvun noin 250 linnun talvikanta oli 1990-luvun alkupuolella kasvanut vain hieman (maksimi 317 yksilöä vuonna 1993), mutta vuosikymmenen lopulla tultaessa vähintään kaksinkertaistunut. Vuosien 1990–2000 tiedot ovat tosin katsauksissa vajavaisia, ja parilta talvelta ei anneta minkäänlaista arviota talvehtijoiden määrästä. Enimmillään sinisorsia on ilmoitettu joulukuulta 1999: 694 lintua. Myös talven 1996–1997 arvio on ”viitisensataa”.

Tulossa oli kuitenkin joko pikainen kannan kasvu tai laskentojen huomattava tehostuminen. Aureo-

lan katsausten perusteella vielä talvella 2000–2001 jäätiin niukasti alle tuhannen linnun (maksimi 989p), mutta 28.1.2002 Eino Mikkonen laski Oulun sulapaikoilta yhteensä 1 114 sinisorsaa. Laji.fi-tietokanta löytää kuitenkin reilua vuotta aikaisemman tonnin ylityksen: Ari Rajasärkkä ynnäsi 4.11.2000 Hartaanselän talvilintulaskentareitiltään 1 056 sinisorsaa. Talvesta 2001–2002 alkaen maksimimäärät 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä kasvoivat hyvin tasaiseen noin 1 300 lintuun.

Vuosikymmenen vaihtuessa tilastoihin kirjattiin uusi piikki lukemissa. Helmikuussa 2009 Esa Aalto laski Oulusta 1 493 talvehtijaa, saman vuoden joulukuussa 1 727 ja maaliskuussa 2010 peräti 1 931 lintua. Seuraavien talvien maksimit ovat 1 711 ja 1 923 sinisorsaa, mutta talvella 2012–2013 enää 1 169 lintua.

2010-luvulla palattiin noin 1 300 linnun enimmäismääriin, joskin parissa katsauksessa arvioidaan kokonaisuutensa liikkuvan 1 450–1 500 yksilön paikkeilla.

Vuosikymmenen loppua kohti historiankirjoihin jäi kuitenkin jopa alle tuhannen sorsan talvia, sillä talvella 2017–2018 ”*Oulussa talvehtijoiden määrä oli noin 900*” ja 2019–2020 ”*arviolta 800 yksilöä*”.

Sadassa vuodessa Oulun talvehtiva sinisorsakanta siis alkoi kehittyä satunnaisista talvehtijoista vakiintuen 1930-luvulla kymmenien pariin suuruiseksi. Kanta oli kasvanut 1960-luvulle tultaessa 100–200 linnun määriin. 1990-luvulla päästiin jo reiluun puoleentuhanteen lintuun ja 2000-luvun alussa runsaaseen tuhanteen. 2010-luvun alussa määrät kävivät suurimmillaan, mutta sitten palattiin noin tuhannen talvehtijan tasolle.

Talvikannan vaihtelun taustalla on varmaankin monia luonnollisia tekijöitä, mutta sorsien määrään on myös pyritty aktiivisesti vaikuttamaan. Laanilassa ruokintaa järjestänyt Oulun seudun eläinsuojeluyhdistys päätyi 2010-luvun alkupuolella myöhäistämään ruokinnan aloitusta ja rajoittamaan ruokinnalle vietävän kauran määrää. Tavoitteena oli saada sinisorsat noudattamaan lajityypillistä käyttäytymistä eli lähtemään muuttomatkalta. Yhdistyksen Oulu-lehteen

lokakuussa 2013 kirjoittaman tiedonannon mukaan päätös tehtiin tutkitun tiedon ja PPLY:n lintu- ja suojeluasiantuntijoiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta. Ratkaisuun vaikutti muun muassa se rengastuksen paljastama tieto, että talvehtijat saattavat myöhemminä vuosina lähteä muutolle. Rengastusatlaksen mukaan ”*seitsemän kaupungin keskustoissa talvella (marras-joulukuussa) rengastetuista sorsista tehty löytöanalyysi kertoo, että ne saattavat myöhemmin löytyä yhtä hyvin samalta paikalta kuin Länsi-Euroopastakin*”. Kaukaisimmat löydöt olivat Pohjois-Ranskasta ja Alankomaista ja löytöjä oli runsaasti myös Saksasta ja Tanskasta. Ruokinnan aloittamisen myöhästäminen voi selittää 2010-luvun vähenevän trendin Oulun pullasorsien määrässä. Oulu-lehden kirjoituksessa eläinsuojeluyhdistys mainitsi, että ”*tulemme vähentämään ruokintaa tulevanakin talvena*”.

Tulevaisuus näyttää, miten kanta tästä kehittyi. Sen kattavassa ja luotettavassa seuraamisessa auttaa, jos talviset sinisorsaparvet lasketaan säännöllisesti ja havainnot ilmoitetaan yhdistykselle mahdollisimman tarkoin.

Kirjallisuus:

- Haartman, L. von ym. 1963–1972: Pohjolan linnut värikuvin.
- Kaakinen K. 1976: Vesilintujen myöhäissyysisestä ja talvisesta esiintymisestä Oulussa. – Aureola 1: 49–52.
- Kaakinen K., & Lahtinen A. 1980: Sinisorsan talvehtimisestä Oulussa. – Suomen Riista 27: 32–37.
- Karjalahti K. 1987: Mitä on tapahtumassa Oulun talvehtivassa sinisorsakannassa. – Aureola 12: 71–72.
- Ojanen M. 2012: Talvehtivat sinisorsat Oulussa 1956/1957–1958/1959. – Aureola 33: 174–175.
- Oulun seudun eläinsuojeluyhdistys ry:n hallitus 2013: Sinisorsaa ei tarvitse suojella sen luonnolliselta käyttäytymiseltä. – Oulu-lehti 9.10.2013.
- Parvela, A. A. 1917: Sinisorsa talvehtinut Oulussa. – Luonnon ystävä: 21: 111.

TAAJAMIEN HARVINAISUUDET

ESA HOHTOLA

Varsin usein harvinaisuuksia, esimerkiksi alueelle uusia lajeja, löytyy niemekäiltä lintupaikoilta: reheviltä merenlahdilta tai lintujärviltä, ulkosaarilta tai lintujen muuton valtavyiltä. Mutta joskus harvinaisuus löytyy hyvinkin ihmistoiminnan muokkaamasta ympäristöstä: kaupungin puistosta, taajamasta tai suorastaan likaojan varresta. Tämän Aureolan numeron teemana on taajamien linnut. Tätä teemaa seuraten tässä artikkelissa kuvataan kolme tapausta, joissa PPLY:n alueelle löytyi uusi laji varsin urbaanista ympäristöstä. Aureolassa on ollut tapana julkaista tarina PPLY:n alueelle uusien lajien löydöistä, ja tässäkin numerossa sellainen on, mutta nämä havainnot ovat niin vanhoja, että niistä ei Aureolan sivuilla ole kuvausta. Ehkä nämä takavuosien havainnot näin ansaitsevat paikkansa ja innostavat harrastajia retkeilyyn: mikä tahansa retkipaikka voi tarjota ikimuistoisen yllätyksen!

Mustakurkkukerttu *Sylvia ruppeli*: ensihavainto ja arvovaltaiset bongarit Oulun Hupisaarilla

Mikko Ojanen

Suomen ensimmäisen mustakurkkukertun tapasi Oulun Hupisaarilta 7.6.1962 Antti Tolonen. Laulava koiras päästi tarkkailijan muutaman metrin päähän, jolloin hän saattoi laatia hyvän kuvauksen lajista. Löytäjät ilmoitti havainnostaan Suomen lintutieteellisen yhdistyksen retkikunnalle, joka yöpyi Hietasaarella. Löytäjän tarkoitus oli liittyä retkikuntaan Oulussa. Seuraavana aamuna retkikunnan jäsenet, mm. Karno Mikkola ja Seppo Vuolanto, saattoivat vahvistaa havainnon. Koiras lauloi edelleen löytöpaikalla. Alue oli tuolloin huomattavasti monipuolisempi kuin nykyään, tarjoten mainioita elinalueita linnuillekin.

Tolonen Antti 1963; Tiedonantoja 1. Mustakurkkukerttu (*Sylvia ruppeli*) tavattu Suomessa. - Ornis Fennica 40: 31–32.

Harmaakurkkurastas Oulu, Hietasaari 3.11.1995. © HARRY LEHTO

Turturijahdissa pitsihuvilalla: löytyikin harmaakurkkurastas!

Mika Ilari Koskinen

Vietin lokakuussa 1995 muutamia päiviä Oulussa. En ollut varsinaisesti retkellä, joten mukana oli vain pienet Hollannin arkkitehtuuriekskursiolla ostamani 7 x 25 Bausch & Lombit. Hyvä kuva niissä kuitenkin oli.

Olin käynyt Oulun Hietasaaren pitsihuvilalla jo kahtena päivänä etsimässä turturikyyhkyä loka-kuunpinnaksi. Kolmantena päivänä se vihdoinkin onnistui. Samaisen pitsihuvilan pihasta nousi pikkurastaita tiheään kuuseen; pienen odottelun jälkeen sain niistä kaksi näkyviin ja totesin punakylkirastaitaiksi.

Kuun vaihduttua tulini heti aamusta 1.11. yrittämään turturikyyhkyä marraskuunpinnaksi. Yhteentoista mennessä sitä ei näkynyt, mutta pikkurastaita olivat yhä paikalla, nyt hyvin esillä lehdeettömissä pihlajissa. Punakylkien seurassa oli selin muita vaaleampi rastas: olisiko laulurastas? Se kääntyi hiukan, jolloin huomasin yllättäen täysin viiruttomat buffit kupeet. Pudotin ylimääräiset kamat maahan ja rupe- sin miettämään kuumeisesti, mitä vaihtoehtoja tässä olikaan. Kun se noin minuutin kuluttua oli jäystänyt jonkun makupalan loppuun ja kääntyi sivuttain, näin muun muassa selvän silmäkulmajuovan: OBSCURUS!

Kirjaa ei ollut mukana, mutta määritys oli selvä, sillä olin nähnyt lajin jo vuonna 1984 Paraisilla. Hulluuntuminen jäi siis tosikovan sponden tasolle, ja podin pientä epävarmuutta, voisiko Kaukoidärsä olla joitakin muita samannäköisiä vaihtoehtoja. Kaikki havaitsemani sopi kuitenkin täydellisesti

harmaakurkkurastaaseen, joten kirjoitin avaintuntemerkit ylös ja ryhdyin miettimään, miten ihmeessä saan tiedon liikkeelle. Kännykkää ei nimittäin ollut, enkä nähnyt lähistöllä puhelinkioskiakaan. Menin siis kolkuttamaan läheisen talon ovea. Ystävällinen asukas päästi minut sisään, ja sain soittaa eteisessä olleella lankapuhelimella parille tutulle harrastajalle. Hälytys lähti noin 11.20, ja samalla varmistui, ettei muita ihan vastaavan näköisiä lajeja ole.

Ensimmäiset bongarit ehtivät paikalle vielä samana päivänä. Jälkikäteen tietysti harmittaa, että edellisenä päivänä sain kiikareihini vain punakylkiä. Olisihan tämä ollut ihan mieletön lokakuunpinna.

Tundrakurppelo Oulun Jätärillä - eli miten kirvelevä nuijaus kuitataan

Esa Hohtola

5.9. 1983 tulee korviimme tieto, että Kokkolassa on pitkänokkainen kurppaviklo, kuten tundraviklon nimi silloin kuului. Lähdemme Ohtosen Arvon (Ave) kanssa sitä yrittämään ja tulemme paikalle myöhään iltapäivällä. Matkan kuluessa ei tietenkään, lankapuhelinaikana, mitään tietoa tilanteesta saada. Kun saavumme paikalle Harriniemen Hopeakivenlahdelle, paikalla olevat bongarit kertovat helpottavan tiedon: lintu on paikalla, mutta on osoittanut jonkinlaista ”muuttolovottomuutta” ja ei ole juuri nyt hallussa. Noin tunnin etsiskelyn jälkeen näkyy sopiva

pitkänokkainen kandi muutaman sadan metrin päässä, hieman pensaikon takana. Tyytyväisenä myhäillen oikaisimme pienen niemekkeen poikki varmoina siitä, että hoidamme kohta eliksen. Kun sitten saimme kaukoputket sopivalle hollille, lintua ei kuitenkaan näy missään. Ilta hämärtyy. Oli myönnettävä, että nuijaus tuli. Läheisessä anoppilassani nautitut kahvit hieman lohduttavat, mutta eliskahvit olisivat maistuneet paljon makeammalta.

Viisi vuorokautta myöhemmin, 10.9., taas myöhään iltapäivällä, olen kotona Oulun Kaijorannassa, kun yhtäkkiä ovikelloa soitetaan raivokkaasti. Ovella on Kokkolan retkikaverini Ave, joka saa kiihtymykseltään jotenkuten sanottua: ”Nyt se on täällä”. Ave on juuri löytänyt Kokkolassa nuijaamamme lajin Oulun Jätäriltä! Soitamme muutaman hälytyssoiton oululaisille harrastajille, koppaan taaperoikäisen poikani mukaan ja Aven autolla syöksymme Jätärille. Lintu löytyykin heti suokukkoparvesta ja se on helppo tunnistaa kurppavikloksi mm. pitkän nokan ja selän valkoisen kiilan perusteella. Lajinmääritys tundra- ja rämekurppelon välillä olisi varmasti jäänyt tekemättä tuon aikaisen lajintuntemukseni perusteella, mutta onneksi lintu äänteli erittäin aktiivisesti kimeänkähettä ”kiihk”-ääntä. Laji siis hoidettu! Muita harrastajia odottaessamme Ave siirtyy hieman syrjemmäksi tarkkailemaan toista kahlaajaparvea ja minä jään pitämään kurppavikloa silmällä. Tuohon aikaan jätevedenpuhdistamon jätteet kerättiin alueelle aumoiksi, joiden välissä oli märkiä mutalammikoita. Yhtäkkiä

huomaan, että pikkupoika on kaatumassa jäteveliini! Nostan pojan nopeasti pystyyn. Samalla näen silmännurkasta, että kurppaviklo nousee lentoon ja laskeutuu ehkä jonnekin taakseni. Samalla hetkellä jätevedenpuhdistamon portilla näkyvät ensimmäiset bongareiden autonvalot. Mutta vaikka kuinka etsimme isommalla porukalla, lintua ei enää löydy. Havainto jää siis Aven ja minun kontolle. Raapustan havisvihkoon piirroksen linnusta. Piirros yhdessä äänen ja pukutuntemerkkien kuvauksen kanssa riittää siihen, että RK hyväksyy havainnon PPLY:n ensimmäisenä tundrakurppelona.

Tundrakurppelo, Oulu, Jätevedenpuhdistamo 10.9.1983. Lyijykynän jälki on jo hieman tuhriintunut havaintovihon sivuilla 41 vuodessa. © ESA HOHTOLA

Mustakurkku-uikku kuuluttaa reviiriään aurinkoisena kevätpäivänä.

Mustakurkku-uikut tanssivat Lintulammella.

MUSTAKURKKU-UIKKUJEN VALTAKUNNASSA

ALEKSANTERI PIKKARAINEN
(TEKSTI JA KUVAT)

Vuonna 2014 Oulun Lintulammelta, muutaman kilometrin päässä keskustasta, löydettiin mustakurkku-uikkupari. Itse kuulin asiasta lapsuudenystävältäni. En ollut uskoa korvia-ni. Siinä pahaisessa lammessako tuollainen laji?

Lintulampi on pieni, matala, rannoiltaan soinen lampi Höyhtyän ja Lintulan asutusalueiden välisen männikön keskellä. Rantoja reunustavat pururadat, ja alue on suosittu ulkoilu- ja lampea asuttavat ainakin sinisorsat ja naurulokit, mutta kevään ja syksyin lampi kerää myös monilajisemmin muuttajia.

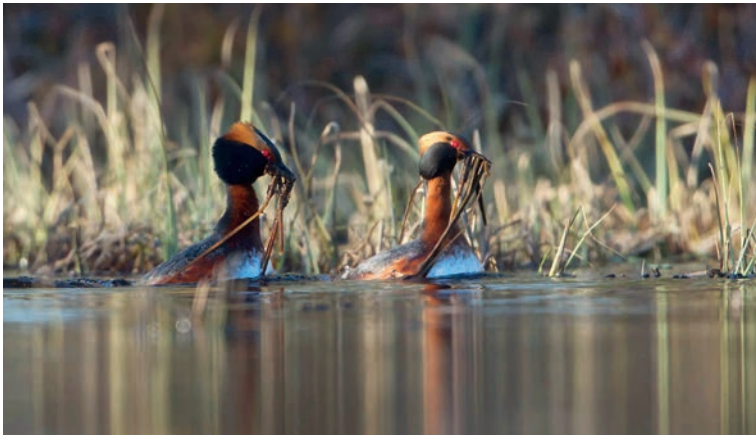
Menin viipymättä tarkistamaan asian, ja totta se oli. Seuraavien vuosien aikana seurasin uikkuja välillä päivittäin, välillä harvemmin.

Mustakurkku-uikut saapuivat vuosien ajan lammelle hyvin säännöllisesti noin vapun aikaan. Heti kun lampi vapautui jäistä, saapuivat uikut öiseen aikaan. Ensimmäisinä päivinä niiden yllättävän kuu-

luva huuto kaikui lammelta aktiivisena, kun reviiriä kuulutettiin. Pieneksi linnuksi mustakurkku-uikku osaa olla yllättävän aggressiivinen. Joskus todistin, kun lintu antoi kyytiä muille sukeltajille kuten telkille tai huomattavasti suuremmille isokoskeloille. Uikku sukelsi ensin kohteensa alle ja tuikkasi sitten veden alla nokallaan toista vesilintua, iskun jälkeen mahtailevasti huudellen. Välillä Lintulammella nähtiin kolmas uikku tai jopa vieras pari, mutta ne saivat nopeasti lähdön lammelta.

Mustakurkku-uikkujen pariutumisasiat olivat kevään odotettu kohokohta. En tiedä uikkujen pariuskollisuudesta, mutta otaksun, että kyseessä oli vuodesta toiseen sama vanha pari. Pesä oli aina suurin piirtein samassa paikassa ja soidinaika nopeasti ohi toisin kuin eräillä muilla mustakurkku-uikkuparikoilla. Jos pariutumiskuviot missasi olemalla paikalla päivän myöhässä, piti odottaa vuosi.

Mustakurkku-uikut esittävät ennen paritteluaan taianomaista uikkutanssia. Kun niitä oli aikansa seurannut, oppi käytöksen perusteella huomaamaan, milloin on tanssin aika. Äännellen uikut lähestyvät toisiaan ja nousevat ”pingviiniasentoon” hieroen rintaansa toisiaan vasten ja heittelemällä päätään vilusti puolelta toiselle. Tanssin jälkeen ne kuljettavat yhdessä materiaalia pesään ja parittelevat pesän lähellä useita kertoja. Lintulam-

Pariutumisasiin kuuluu yhteinen pesänrakennus.

Emon selässä kulkee kaksikin untuvikkoa.

men uikkujen en nähnyt parina keväänä tanssivan kuin yhtenä ainoana päivänä.

Lajitietokeskuksen mukaan mustakurkku-uikku pesii suurimmassa osassa maata Lapin eteläosiin asti pienillä runsaskasvustoisilla järvillä, lammilla sekä merenlahdilla. Pesimäkannaksi arvioitiin viime vuosikymmenen alussa 1 200 – 1 700 paria. Tuoreimmasa lintuatlaksessa pesintöjä on varmistettu reilusta 300 ruudusta. Yhteensä pesintään viittaavia havaintoja on 700 ruudussa painottuen Länsi-Suomeen ja lounaaseen. PPLY:n alueella lajin pesintä on varmistettu 25/287 ruudulla, joten laji on melko harvalukuinen pesijä alueella. Mustakurkku-uikku on heinätavin ohella yksi voimakkaimmin vähentyneitä sisävesien lintuja. Lajin taantumisen syyksi kerrotaan naurulokkikolonioiden katoaminen kosteikoilta sekä rehevöityminen. Laji onkin luokiteltu erittäin uhanalaiseksi.

Kahdeksantena keväänä vuonna 2021 mustakurkku-uikkujen seuraaminen oli erityisen jännittävää. Lammelle saapui huhtikuun 27. päivänä vain yksi uikku. Vapun aikaan oli kylmää ja takatalvista. Surumielisen oloisesti uikku huuteli lammella yksin.

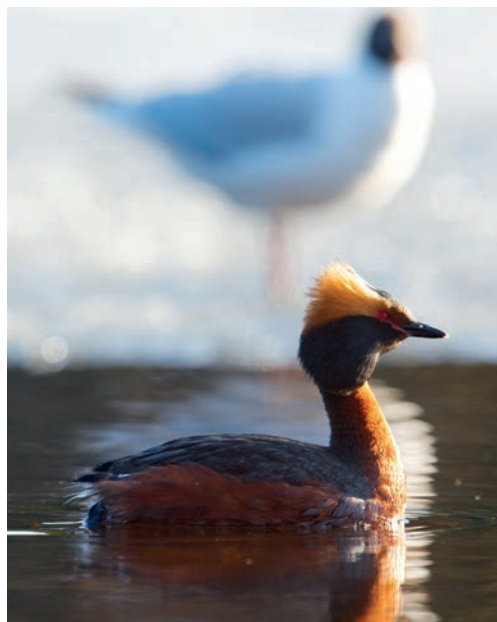
Lintulammella mustakurkku-uikun ravintoon kuuluivat ruutanat.

Vasta toukokuun kahdeksantena lammelle olikin kaikeksi yllätykseksi saapunut toinen uikku, ja taru sai onnellista jatkoa.

Parittelujen jälkeen uikuilla alkoi vaivihkaisempi hautomisen aika. Pieni kirjava poikanen tai kaksi ilmestyi lammelle kesäkuun lopulla. Munia lajilla voi olla kuusikin. Hyvällä onnella saattoi nähdä emon kuljettavan pientä untuvikkoa selässään.

Loppukesästä uikut katosivat lammelta, mutta syysmuuton mahdollisesta ajankohdasta en onnistunut löytämään tietoa Tiirasta, eikä minulla siitä ole omiakaan havaintoja. Lajin syysmuutto alkaa jo heinäkuussa. Päämuutto on etelässä elo-syyskuun taitteessa.

Muutettuani pois Oulusta keväällä 2022 loppui myös uikkujen seuraaminen. Tuona kesänä pesintä ilmeisesti epäonnistui. Vielä keväällä 2023 kaksi uikkuu nähtiin lammella. Viimeinen havainto on 25. toukokuuta 2023 yhdestä linnusta. Siihen ilmeisesti päättyi mustakurkku-uikkujen taru Lintulammella ainakin toistaiseksi. Toivottavasti tämä hieno laji löytää lammelle uudestaan vielä tulevaisuudessa.

Naurulokki on lintukosteikkojen avainlaji, eräänlainen portsari, joka pitää vahtia esimerkiksi pedoilta.

PIKKUVARPUSEN JA VARPUSEN PESIMISESTÄ KESKIJÄNNITELINJOJEN JOHDINPYLVÄIDEN ORSISSA OULUN SEUDULLA KESÄLLÄ 2023

TEPPO MUTANEN

Pikkuvarpusen ja varpusen kannanseuranta

Ihmisen seuralaisina elävien lintulajien kannanseuranta voi olla haastavaa. Tällaisia lajeja ovat mm. **varpunen** (*Passer domesticus*) ja **pikkuvarpunen** (*Passer montanus*). Linjalaskenta soveltuu heikosti näiden lajien arviointiin. Kartoituskalkenta onnistuu paremmin, mutta se vaatii pihapiireihin menoa. Parhaan kuvan näiden lajien kannanmuutoksista antavat talvilintulaskennat (Luomus 1957 alkaen), ruokintapaikkaseurannat (Luomus 1988–), pihabongaustapahtumat (BirdLife Suomi 2006–) ja pönttöbongaustapahtumat (BirdLife Suomi 2015–). Nämä seurannat ovatkin antaneet luotettavan kuvan siitä, mihin suuntaan varpuskanta ja pikkuvarpuskanta ovat menossa.

Varpusen tiedetään pesivän yleisesti rakennusten koloissa ja kattotiilien alla. Se ei juurikaan käytä pesimiseen pönttöjä kuten pikkuvarpunen. Sen sijaan pikkuvarpunen pesii mielellään pöntöissä ja

Kuva 1: Pikkuvarpuselle on kehitetty oma pönttötyyppinsä, jossa pönttö on poikittain ja kolo pöntön etuosan laidassa. © SAANA MESKI

Kuva 2. Keskijännitelinjaa Limingan Alapäässä. Muuntajan tukemiseen tarvitaan kaksi johdinpylvästä. Silloin orsiakin on yleensä kaksi tai jopa kolme, kuten kuvassa. Muuntajaa tukeva teräspalkki ei välttämättä ole onnto, eikä sovellu siten pesimiseen. © TEPPO MUTANEN

luonnonkoloissa. Pikkuvarpuselle on kehitetty myös oma pönttötyyppinsä, jossa pönttö on poikittain ja kolo pöntön etuosan laidassa (kuva 1).

Tässä artikkelissa esittelen yhden uuden tavon, kuinka näiden lajien kantoja voitaisiin seurata suhteellisen helpolla tavalla. Tässä menetelmässä kartoitetaan asuttujen pesijöiden määrää keskijännitelinjojen orsissa (teräksiset ontelopalkit johdinpylväissä eli puhelin- ja sähköpylväissä).

Kuvassa 2 on esitetty johdinpylväs/johdinpylväät, jossa mukana on muuntamo. Tällöin orsiakin on yleensä kaksi tai jopa kolme. Tälläkään menetelmällä ei saada varpusen/pikkuvarpusen kantojen tiheysarvoja, koska varpuset ja pikkuvarpuset pesivät muuallakin kuin johdinpylväiden orsissa. Mutta helpohko kannanseurantamenetelmä on kuitenkin kysymyksessä.

Seurannan tarve on olemassa, koska varpusen kuuluu erittäin uhanalaisten (EN) lajien joukkoon, eikä uhanalaistumisen syyt ole täysin selvillä. Maata-

louden muutokset ja karjatilojen väheneminen ovat yleisimmin esitetyt syyt, mutta muitakin syitä lienee olemassa, koska samaan aikaan pikkuvarpuskanta on kasvanut voimakkaasti (Hyvärinen ym. 2019)). Suomen nykyinen varpuskannan suuruus on noin 240 000 paria (vaihteluväli 200 000–300 000 paria (Valkama ym. 2011)). Pikkuvarpusen nykyiseksi kannansuuruudeksi on arvioitu 140 000–200 000 paria. Mutta toisin kuin varpusella, pikkuvarpusen kanta on kasvanut voimakkaasti koko 2000-luvun.

Johdinylväiden orret lintujen pesäpaikkoina

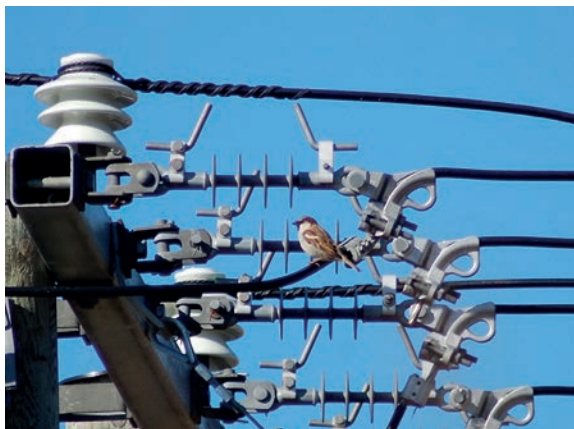
Jo 2000-luvun alkupuolelta asti olen seurannut varpusten ja pikkuvarpusten pesintää keskijännitelinjoiden orsissa. Seuranta-alueena on ollut lähinnä Oulun eteläpuoleisten kuntien alue (Liminka, Lumijoki ja Tyrnävä). Vuosituhannen alkupuolella niissä pesivät varpuset yleisesti mm. Limingan Tupoksen kylällä. Kun pikkuvarpuskanta aloitti voimakkaan kasvun, asettuivat myös ne samoihin orsiin pesimään (kuvat 3, 4 ja 5).

Keskijännitelinjat siirtävät sähkönsuurjänniteverkosta 20 kV:n (1–35 kV) jännitteellä pienjänniteverkkoon johtaville jakelumuntauksille. Keskijännitelinjat on tuettu maahan noin 50–80 metrin välein johdinylvään (kyllästetyt mäntypylväät eli ns. sähkö- ja puhelinpylväät).

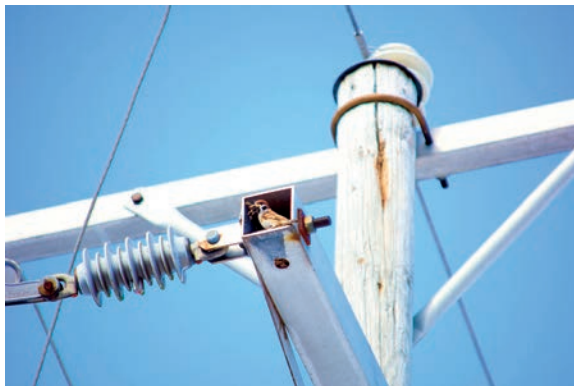
Jokaisen johdinylvään päällä on teräksestä valmistettu sinkitty orsi. Metallisten orsien historia ulottuu noin 1970-luvun alkuun. Tätä aiemmin orret tehtiin puusta. Niitäkin näkee vielä harvakseltaan siellä täällä. Onton orren päätymitat ratkaisevat sen, pesiikö niissä lintuja vai ei. Suurin osa orsista on mitoiltaan niin pieniä, ettei niissä pesiminen ole mahdollista (esim. 30–50 mm x 50 mm). Pesiminen onnistuu, kun orren päätyaukon mitat ovat noin 100 mm x 100 mm ja sisämitat noin 90 mm x 90 mm. Teräksisen orren pituus on tavallisesti 1–2 metriä. Kun johdinylväisiin on liitetty muuntamo, orsia on kaksi tai kolme.

Materiaalin vaihtuminen puusta teräkseen loi siis valtavasti mahdollisia uusia pesäpaikkoja varpusille ja myöhemmin pikkuvarpusille (ja satunnaisemmin muillekin lintulajeille). Esimerkiksi Oulun Seudun Sähkönsuoralueella on keskijännitelinjoja noin

Kuvat 3-5. Vuosituhannen alkupuolella orsissa pesivät varpuset yleisesti mm. Limingan Tupoksen kylällä. Kun pikkuvarpuskanta aloitti voimakkaan kasvun, asettuivat myös ne samoihin orsiin pesimään.

Kuva 3. Varpunen. © SINIKKA KELHÄ

Kuva 4. Pikkuvarpunen. © ELISA TERVONEN

Kuva 5. Pikkuvarpuset. © SINIKKA KELHÄ

1 500 kilometriä, joista kuitenkin noin 6 % (90 km) on maakaapeloitu (Salo & Salo 2020). Pelkästään muuntamoja sisältävissä pylväissä on siis vähintään 3 000 pesimiseen sopivaa ortta. Ja periaatteessa orren molemmissa päissä pesiminen on samanaikaisesti mahdollista. Tosin omien havaintojeni mukaan

tämä on harvinaista. Kun tähän lisätään ne johdinpylväät, joissa on yksi sopiva orsi, niin kaikkiaan sopivia orsia täytyy olla pelkästään OSS:n alueella jopa 10000. Eli pesäpaikoista ei ole puutetta. Mutta kelpaavatko kaikki paikat yhtäläillä niin varpusille kuin pikkuvarpusille? Suosiiko jompikumpi lajeista näitä orsia enemmän kuin muita pesäpaikkoja? Osa paikoista on myös todennäköisesti vääränlaisessa biotoopissa, esim. metsissä. Entä miten pesiminen onnistuu näissä orsissa? Siitäkään ei liene tutkittua tietoa. (Tekniset tiedot: Risto Pirinen Oulun Seudun sähkö, suull. ilm. 26.1.2024)

Kartoitusmenetelmän kuvaus

Kesällä 2023 päätin hieman kartoittaa, kuinka yleisesti näissä orsissa pesitään. Tutkimusalueeksi valikoitui Limingan, Lumijoen ja Tyrnävän kuntien alueet. Paikoiksi päätyi lähinnä työmatkojen reiteille osuneita pylväitä, eikä mitään järjestelmällistä kartoitusta tehty.

Ensimmäiset havainnot olen kirjannut ylös 11.5.2023 ja viimeiset 15.6.2023. Tähän ajanjaksoon sopii sekä varpusen että pikkuvarpus-kesän ensimmäinen pesintä. Pikkuvarpus-kesän tiedetään pesivän yleisesti kolme kertaa kesän aikana ja varpusenkin pesii usein kaksi kertaa. Omien havaintojeni mukaan pikkuvarpus pesii samalla paikalla toisen (ja kolmannenkin) pesinnän, jos pesintä muutoin sujuu hyvin. Ja usein vuodesta toiseen samassa paikassa.

Pylvästä ja ortta tarkkailtiin kiikareilla sopivan välimatkan päästä. Tässä vaiheessa jo usein havaittiin orren suuaukolla tarkkaileva lintu tai orren päällä laulava koiras. Jos kololla ei näkynyt lintuja, otettiin käyttöön varpusen/pikkuvarpus-äänen soittaminen kännykällä. Ääntä soittamalla saatiin tehtyä lisähavaintoja pesinnöistä. Pesäaukolle tuli toinen emolinuista tai lintu lensi jostain lähistöltä pesälle. Pesinnäksi tulkittiin kolot, joissa paikalla oli joko koiras tai naaraslintu. Tällä tavalla saadaan selville orsissa pesivät parit, ainakin minimimäärä. On myös mahdollista, että osa asutuista paikoista jäi myös havaitsematta syystä tai toisesta. Mahdollisesti toinen käynti paikoilla olisi voinut tuoda lisähavaintoja. Tai sitten käynti aamulla varhain, jolloin lintu/lintu olisivat varmimmin olleet pesällä. Käyntiaikoja ei merkitty ylös, ainoastaan käyntipäivä.

Taulukko. Pylväiden koordinaatit, pylväissä olleiden orsien määrä ja pesinnät (pikkuvarpunen PM, varpusen PD tai nollatulokset).

kunta	ETRS-TM35FIN		pvm	rauta-palkit	pesä-paikat	pesinnät	
	pohj	itä				PM	PD
LIMINKA	7178271	423511	11.6.23	1	2	0	1
LIMINKA	7178291	423478	11.6.23	1	2	1	0
LIMINKA	7188690	421108	15.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7189110	420509	15.5.23	1	2	0	0
UMINKA	7188947	428159	11.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7188967	428125	11.5.23	2	4	1	0
LIMINKA	7189071	427899	11.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7189487	419738	15.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7189572	426424	15.6.23	2	4	2	0
LIMINKA	7189715	426536	15.6.23	1	2	0	1
LIMINKA	7189829	426593	15.6.23	1	2	0	0
LIMINKA	7190705	427043	13.5.23	1	2	1	0
LIMINKA	7190761	427033	13.5.23	1	2	1	0
LIMINKA	7191154	426493	13.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7192082	425824	13.5.23	1	2	2	0
LIMINKA	7192669	424926	13.5.23	2	4	0	0
LIMINKA	7192589	429163	18.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7192597	429135	18.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7192704	428668	18.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7192837	428691	18.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193313	427694	12.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193388	427753	12.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193505	427411	12.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193584	427901	12.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193710	427023	13.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7193719	427954	12.5.23	1	2	0	1
LIMINKA	7193745	426960	13.5.23	2	4	0	0
LIMINKA	7193883	428403	20.5.23	2	4	0	1
LIMINKA	7194006	428921	18.5.23	1	2	1	0
LIMINKA	7194112	428446	15.5.23	2	4	1	0
LIMINKA	7194221	427815	13.5.23	1	2	1	0
LIMINKA	7194238	427898	13.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7194266	427857	15.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7194375	427492	15.5.23	1	2	1	0
LIMINKA	7194415	427323	13.5.23	2	4	0	0
LIMINKA	7194464	427195	13.5.23	2	4	1	0
LIMINKA	7194540	427072	13.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7194688	426925	13.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7194709	426817	15.5.23	1	2	0	0
LIMINKA	7194725	426738	15.5.23	2	4	2	0
LIMINKA	7195107	424671	13.5.23	1	2	0	0
LUMIJOKI	7189672	417584	11.5.23	1	2	0	0
LUMIJOKI	7190885	415468	11.5.23	3	6	0	0
LUMIJOKI	7190964	415518	11.5.23	1	2	0	0
LUMIJOKI	7191078	415501	11.5.23	1	2	0	0
LUMIJOKI	7191577	415823	11.5.23	1	2	1	0
LUMIJOKI	7191612	414619	30.5.23	2	4	2	0
TYRNÄVÄ	7170796	433851	10.6.23	1	2	2	0
TYRNÄVÄ	7182309	435567	13.6.23	1	2	1	0
TYRNÄVÄ	7185366	437957	17.5.23	1	2	1	0
TYRNÄVÄ	7185403	438057	17.5.23	1	2	1	0
TYRNÄVÄ	7188500	438220	17.5.23	1	2	1	0
TYRNÄVÄ	7190314	437177	17.5.23	3	6	1	0
TYRNÄVÄ	7190345	437198	17.5.23	1	4	1	0
TYRNÄVÄ	7191701	436094	17.5.23	1	2	0	1

Jokaisesta pylvästä laskettiin orsien määrä, joita oli joko yksi, kaksi tai kolme. Johdinpylväistä merkittiin muistiin pylväiden koordinaatit, pylväissä olleiden orsien määrä ja pesinnät (pikkuvarpunen, varpunen tai nollatulos). Nämä tiedot löytyvät taulukosta. Pylväiden sijainnit ja pesinnät tai nollatulos on esitetty myös kartoissa 1–3.

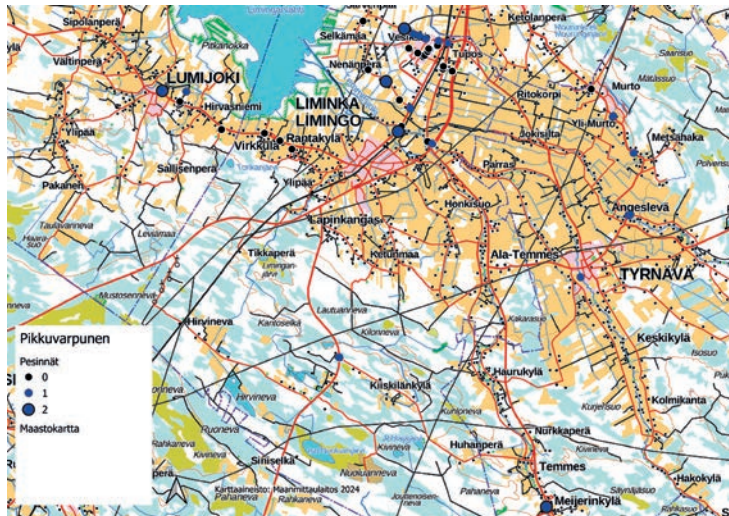
Tulokset

Kaikkiaan johdinpylviä, joissa on muuntamo ja orsia, on Oulun Seudun Sähkön alueella noin 1500 kappaletta. Tässä tutkimuksessa käytiin kaikkiaan 55 johdinpylväällä, joissa oli kaikkiaan 70 ortta. Yhden orren pylvää oli 42 kpl (76,4%), kahden orren pylvää oli 11 kpl (20%) ja kolmen orren pylvää 2 kpl (3,6%). Limingassa pylväistä oli 41 kpl, Tyrnävällä 8 kpl ja Lumijoella 6 kpl. Tarkemmat tiedot pylväiden paikoista, orsimääristä ja pesimäärästä löytyy taulukosta.

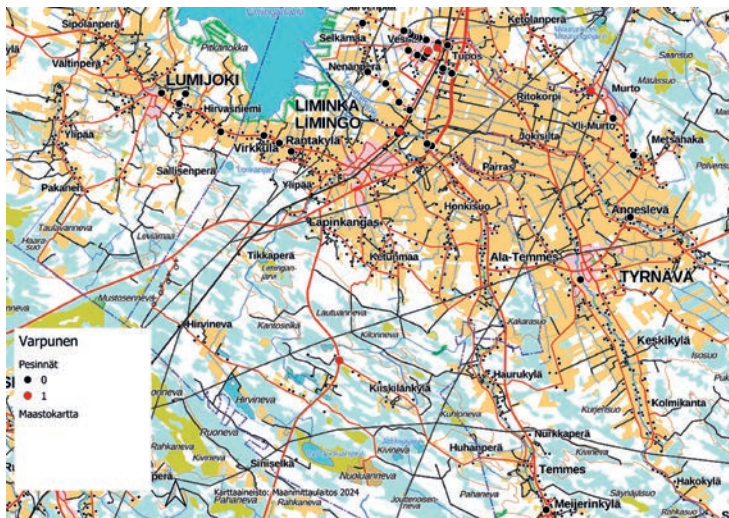
Limingassa todettiin pikkuvarpusen pesivän 12 pylväällä ja 15 orrella. Kolmella pylväällä oli kaksi pesintää. Pikkuvarpusen pesi siis 12 pylväällä kaikkiaan 42 käytetyissä olleesta pylvästä. Pesimisprosentiksi saadaan siis 28,6% eli noin joka neljännessä pylväässä oli orsissa vähintään yksi pesä.

Varpusen pesintöjä todettiin 4 pylväällä (42 käytetyissä olleesta). Yhdelläkään pylväällä ei ollut kahta tai useampaa varpusen pesintää. Pesimisprosentiksi varpusen kohdalla saadaan siis 9,5% eli noin joka kymmenennellä pylväällä.

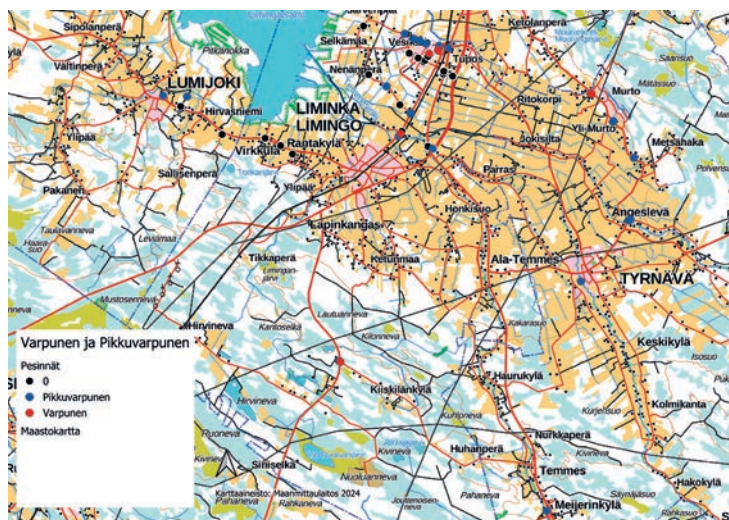
Lumijoella pikkuvarpusen pesi kahdella pylväällä kuu-

Kartta 1. Pikkuvarpusen pesinnät.

Kartta 2. Varpusen pesinnät.

Kartta 3. Pikkuvarpusen ja varpusen pesinnät.

desta eli joka kolmannelle pylvällä (33,3 %). Toisen pylvään orrella oli kaksi paria pesijöitä. Varpusen pesintöjä ei todettu Lumijoella yhdelläkään kuudesta paikasta.

Tyrnäväällä pikkuarvusen pesintä todettiin seitsemällä pylvällä kahdeksasta (87,5 %) (8 pylvästä, 11 koteloa). Varpusella oli yhdellä pylvällä yksi pesintä (12,5 %).

Pikkuarvusen pesinnät

Kaikkiaan pikkuarvusen pesintöjä todettiin 21 pylvällä yhteensä 26. Pesimisprosentti pylvästä (55 pylvästä) kohden oli siis noin 38 %. Pesimisprosentti ortta kohden (orsia 70) oli noin 37 %. Eli hyvin aktiivisesti teräspalkkeja käytetään pesimiseen.

Varpusen pesinnät

Varpusia tavattiin pesimässä yhteensä 5 paria eli pesimisprosentti pylvästä kohden (55) oli 9,1 % ja kaikkia orsia kohden 7,1 %. Sattumaa tai ei, mutta varpusta ja pikkuarvusta ei tavattu kertaakaan pesimässä samalla pylvällä, vaikka orsia olisi ollut useampiakin samassa pylvässä.

Pohdintaa

Pikkuarvusen pesintöjen (26) suhde varpusen pesintöihin (5) oli 5,2 (pikkuarvusia 80,8 %, varpusia 19,2 %). Tämä vastaa aika hyvin esim. pihabongauksessa tavattujen pikkuarvusten ja varpusten suhdetta.

Vuonna 2021 pihabongauksessa tavattiin Pohjois-Pohjanmaalla 2 886 pikkuarvusta ja 1 351 varpusta, suhdeluku 2,14. Vuonna 2022 suhdeluku oli 2,47 (3 241 / 1 313) ja vuonna 2023 suhdeluku oli 3,17 (2 663 / 841). Tämän tekemäni pienehkön aineiston perusteella näyttäisi, että varpunen pesii johdinpylväiden orsissa noin puolta harvemmin kuin pikkuarvunen. Syynä voi olla esim. se, että osa orsista sijaitsi kaukanakin asutuista taloista ja pikkuarvusen tiedetään liikkuvan selvästi aktiivisemmin kuin varpusen (Vepsäläinen ym. 2005).

Vuonna 2012 Oulun Seudun Sähkön alueella oli noin 1 500 kilometriä keskijänniteverkkoa. Maakaapelointuna tästä oli 6 prosenttia (90 km). Montako tällaista pesimiseen sopivaa ortta on pelkästään Oulun Seudun Sähkön alueella 1 410 kilometrin matkalla? Mahdollisesti jopa 10 000 kappaletta. Jos lähes

joka toisessa johdinpylväessä (47 %) on pesijä (kuten tässä tutkimuksessa), niin aika monta pikkuarvus-/varpusparia näissä pesii. Tämän todentaminen vaatisi kuitenkin laajemman tutkimuksen tekemistä.

Tulevaisuudessa maakaapelointi tulee lisääntymään etenkin taajamissa, jolloin pesimispaikkojen määrä ei ainakaan kasva. Toisaalta maakaapelointi on noin viisi kertaa kalliimpaa kuin ilmajohtojen asentaminen, joten se hidastanee maakaapeloinnin yleistymistä.

Myös muiden lintulajien tiedetään pesineen näissä johdinpylväiden orsissa. Tällaisia havaintoja on ainakin kottaraisesta, talitiaisesta ja tervapääskystä.

Kiitokset

Kiitokset Oulun Seudun Sähkön käyttöpäällikkö Risto Piriselle, joka lisäsi tietoani keskijänniteverkosta ja siihen liittyvistä asioista.

Valokuvista kiitokset Sinikka Kelhälle, Elisa Tervoselle ja Saana Meskille.

Kirjallisuus/Viitteet

BirdLife Suomi. [Pihabongaus](#)

BirdLife Suomi. [Pönttöbongaus](#)

LUOMUS. [Ruokintapaikkaseuranta](#)

LUOMUS. [Talvilintulaskennat](#)

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Salo, K. & Salo, P. 2020: [Valon kaari. Oulun Seudun Sähkö 100 vuotta.](#)

Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <https://cdn.laji.fi/files/birdatlas/lintuatlas3koko.pdf> (viitattu 29.1.2024) ISBN 978-952-10-6918-5.

Vepsäläinen, V., Pakkala, T. & Tiainen, J. 2005: [Population increase and aspects of colonization of the Tree Sparrow *Passer montanus*, and its relationships with the House Sparrow *Passer domesticus*, in the agricultural landscapes of Southern Finland](#) – University of Helsinki . *Ornis Fennica* 82:117-128.

NOKKAVARPUNEN PIHAPESIJÄNÄ OULUSSA

KARIN PARKER

Kun muutin ensimmäisen kerran Oulun Kaijonrannan rivitalooni monta vuotta sitten, naapurini pyysivät, että lopettaisin oravien ruokinnan. He kirjoittivat minulle kirjeen englanniksi, jotta ymmärtäisin asian olevan vakava, ja niin lopetin lintujen (ja satunnaisten oravien) ruokinnan. Kesti useita vuosia ennen kuin uskalsin taas laittaa ruokaa uudestaan tarjolle.

Heinäkuussa 2023 olin päättänyt poistaa viimeiset kuoritut auringonkukansiemenet ja olin juuri aikeissa poistaa ruokintalaitteen, kun näin uuden pihapinnan tuijottavan minua oksasta riippuvan syöttölaitteen yläosasta. Se oli koirasnokkavarpunen: laji, jonka olin juuri saanut elislistalleni tammikuussa, kun sellainen ilmestyi Iinattiin ja viipyi pari viikkoa. En voinut uskoa onneani! Kun se lensi pois, toivoin tietenkin sen palaavan, mutta tajusin, että se ei päässyt käsiksi siemeniin syöttölaitteen mittojen vuoksi – joten tietysti laitoin heti toisen, suuremman, ulos. Ja lintu palasikin tuntia myöhemmin. Soitin ystävälleni, joka ei ollut koskaan nähnyt lajia, hän tuli paikalle ja tarkkailimme linnun toimia. Lintu palasi noin tunnin välein sinä päivänä. Olin kuitenkin haluton kertomaan havainnosta muille harrastajille laajemmin – muistin naapurien mielipiteen ja olin huolissani myös bongaukseen liittyvistä yksityisyys- ja pysäköintiasioista. En myöskään todellakaan halunnut, että puutarhani kunto tai suuri kissahäkkialue paljastuu kaikille!

Koiras toi pian mukanaan naaraan, ja aloin tallentaa vierailuajkoja ja asensin liikeherkkiä kameroita saadakseni parempia kuvia. Linnut olivat selvästi pariskunta, mutta kesä oli jo pitkällä (heinäkuun alku), joten oletin, että ne eivät olisi pesiviä; tiesin Lintuatlaksesta, ettei pesimähavaintoja alueelta ollut.

Olin kuitenkin varovainen, enkä maininnut havainnoista kenellekään muulle, lukuun ottamatta yhtä postausta eBirdiin, jota käytän säännöllisesti. Pari palasi jatkuvasti, mutta vain yksi kerrallaan ja minulla oli jonkinlainen ennakkoaavistus, että minun pitäisi pitää tämä omana tietonani. Jos tosiaan olisi kyse pesinnästä, pesimisrauha tuntui tärkeämmältä kuin lintuharrastajien miellyttäminen – mutta tunsin kyllä hieman syyllisyyttä. Pari vieraili paikalla jatkuvasti ja sain hienosti ihailla lintuja. Pidän

kirjaa käynneistä niin säntillisesti, että mummien Hemulikin olisi ollut ylpeä.

Parin viikon kuluttua käynnit tihenivät ja ruokailukerrat pitenevät. Olin yllättyneenä, sillä muuten lintumäärä ruokinnalla koko ajan väheni. Elokuun 7. päivänä syy tähän paljastui – ilmestyi poikanen. Olin äärimmäisen iloinen ja mieleni teki ilmoittaa havainnosta, mutta nyt oli tärkeämpää kuin koskaan olla hiljaa. Näin poikasen ensimmäisen kerran koiraan kanssa ja sain niistä kuvia ja videoita. Emot valvoivat poikasta huolella, ja linnut viettivät puutarhassa useita tunteja sateisen päivän aikana. Nuorukainen yritti laskeutua syöttölaitteeseen, mutta oli vielä kömpelö ja löysi helpommin ruokaa maasta, jossa naaraskin vietti suurimman osan ajastaan. Täällä naaras ruokki jälkeläistään ja kannusti sitä etsimään itse ruokaa.

Kuitenkin illalla 12.8., kun olin yläkerrassa, iloni muuttui kauhuksi, ja olen edelleen shokissa siitä, kuinka julma luonto voi olla. Kuulin ulkopuolelta mitä hirvittävimmän, ahdistuneen kutsun, ja tiesin heti, että poikanen oli pulassa. Todellakin. Sen oli napannut harakka. Sain kaiken tämän videolle ja siitä tuli kauhuelokuva jokaiselle lintujen ystävälle. Se on kuitenkin osa luonnon kiertokulkua. Aikuisista ei ollut näkynyt merkkiäkään, mutta poikanen oli hyppinyt iloisena syöttölaitteen alla. Pensaiden alla yksi pihani vakioharakoista oli väijynyt odottamassa ateriaa. Harakka tosiaan hyökkäsi nuoren nokkavarpusen kimppuun lentäen pois lintu nokassaan. Seuraavana aamuna löysin lähistöltä kasan siipisulkia. Ainakin saalis oli tarjonnut aterian toiselle olenolle sen sijaan, että auto tai kyllästynyt kissa olisi tappanut sen tarpeettomasti.

Koiras kävi paikalla vielä noin viikon, mutta en nähnyt naarasta enää. Olin miettinyt, oliko sille tapahtunut jotain ennen harakan hyökkäystä, koska se ei ollut ollut paikalla valvomassa. Aikuiset olivat olleet niin suojelevia aiemmin päivällä, illalla poikanen oli kuitenkin yksin. Miksi?

Tunnustan, etten tässä vaiheessa itse pystynyt välittämään mitään tietoa näistä dramaattisista havainnoista – tunsin itseni hieman traumatisoituneeksi. Olin aivan liian emotionaalisesti mukana koko prosessissa, myönnän sen. Lintuhavainnon kirjaamista varten minulla on kuitenkin valokuvia ja täy-

delliset tiedot. Pari oli pesinyt, ja se on tärkeä tieto. Lopulta kerroin havainnosta paikalliselle lintuharrastajalle, jota kunnioitan suuresti, ja sain ymmärrystä sille, ettei tällaisia havaintoja välitetä eteenpäin; myös Tiiraan kirjasin havainnon salattuna.

Toivon, että tämän kertomuksen myötä kaikki voivat nauttia tämän todella merkittävän kokemuksen kohokohdista ja ymmärtää, kuinka vaikeaa pesinnän onnistuminen voi olla rakkaille linnuillemme.

For more details and images/videos, please contact me, and experience my truly poor Finnish: karincparker@gmail.com

Karin Parker, 21.9.2023

Kuvat © KARIN PARKER

Tekstin on englannista suomentanut Esa Hohtola.

JALOHAIKARAN PESINTÄYRITYKSET OULUSSA VUONNA 2024

TAPANI TAPIO

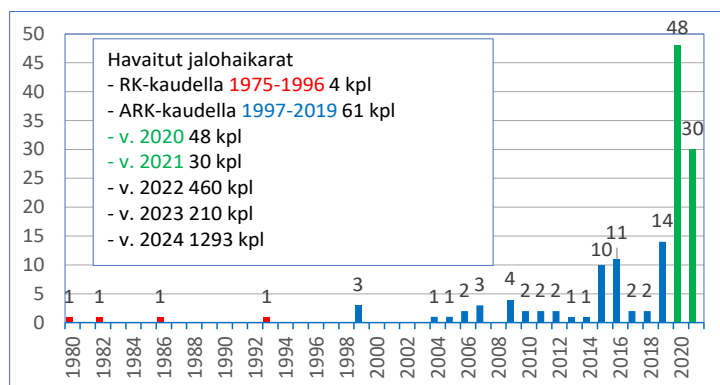
Jalohaikarat rakensivat pesää kahteen paikkaan Oulussa keväällä ja kesällä 2024. Lisäksi niiden nähtiin kantelevan risuja muuallakin. Harjoitteluksi pesintäyritykset silti jäivät. Risuja kanteleva jalohaikara nähtiin jo keväällä 2022 Muhoksella. Jokohan ensi kesänä päästään todistamaan onnistunut pesintä PPLY:n alueelta?

Jalohaikaran pesintähistoria Suomessa on lyhyt, sillä se pesi ensimmäisen kerran vuonna 2018 Porvoossa suuren harmaahaikarayhdyskunnan suojissa. Jalohaikaraparin pesässä varttui neljä poikasta (BirdLife 2018). Laji on levittäytynyt voimakkaasti pohjoiseen ja länteen viime vuosikymmeninä. Baltian maiden ensimmäiset pesinnät todettiin Liettuassa vuonna 2000, Latviassa 2005 ja Virossa 2008. Nykyään pelkästään Latviassa pesii noin 100 paria jalohaikaroita. Ruotsissa ensimmäinen pesintä varmistui vuonna 2012.

Suomen pesimäkanta on hiljalleen kasvanut. Vuoden 2023 reviirimäärä 16 oli uusi ennätys. Näistä vain yksi, Porvoon Seudun Lintuyhdistyksen alueella ollut, oli muualla kuin Raumalla (Lehtiniemi 2024). Alustavien arvioiden mukaan vuoden 2024 reviirimäärä jäi ennätystä pienemmäksi (Teemu Lehtiniemi, kirj. ilm.). Oulun pesintäyritykset ovat siis yli 500 km pohjoisempina kuin tähänastiset tunnetut pesinnät.

Jalohaikarahavaintojen historia PPLY:n alueella

Ensihavainnon jalohaikarasta PPLY:n alueella

Kuva. PPLY:n alueella havaitut jalohaikarat vuosina 1980–2021. Vuosina 2022–2024 Tiiraan kirjatut yksilömäärät ovat aivan uudella tasolla: 460, 210 ja 1 293.

tekivät Olli Näyhä ja Ari Lavinto 25.5.1980 Siikajoen Säikänlahdelta (PPLY 2024). Lajin havaintohistoria tunnetaan hyvin, sillä se on näkyvä, isokokoinen, helposti tunnistettava ja harvalukuinen laji. Havainnot on tarkistanut RK vuoden 1996 loppuun ja sen jälkeen ARK vuoden 2019 loppuun asti. Vuoden 1980 ensihavainnosta vuoden 2003 loppuun laji oli harvinaisuus ja tavattiin viitenä vuotena 24:stä so. noin kerran viidessä vuodessa (ks. kuva). Selkeä muutos havaintoihin tuli vuonna 2004, josta alkaen ainut nollavuosi on ollut 2008. Vuonna 2010 havaintoihin tuli reilu hyppäys, kun päästi kaksinumeroisiin lukuihin ja vuonna 2020 jalohaikaroiden määrä suorastaan räjähti moninkertaiseksi aikaisempiin ennätyskiin verrattuna. Vuonna 2021 määrä jäi hieman pienemmäksi kuin 2020, mutta vuosien 2022–2024 osalta määrät nousivat taas uudelle tasolle. Tiiraan on kirjattu noilta vuosilta yhteensä 437 havaintoa, joissa on 1 963 yksilöä. Vuosittaiset määrät 83 / 460, 88 / 210 ja 266 havaintoa / 1 293 yksilöä.

Pesintäyritys Lämsänjärvellä

Ensimmäinen havainto jalohaikarasta Lämsänjärvellä tehtiin 2.5.2024. Lintu oli hyvin nähtävissä eikä sitä näyttänyt isommin häiritsevän järven ympäristössä risteilevillä poluilla liikkuneet koirien ulkoiluttajat ja muut ulkoilijat. Jonkin verran bongareita kävi sitä ihailemassa toukokuun alkupuolella. Kahdesta yksilöstä ei kuitenkaan

Haikaroiden pesää ja remontissa olevan kerrostalon rakennustelineitä erotti Lämsänjärvellä vain katu ja pyörätie. © SASU KÄRKKÄINEN

Pesän rakentelu tuntui olevan vauhdissa vielä 3.6. Lämsänjärvellä, mutta sen jälkeen linnuista ei enää havaintoja tullutkaan.

© SASU KÄRKKÄINEN

aivan kadun ja pyörätien varressa korkeassa männyssä. Yllättävän piiloon pesä ja suurehkot valkeat linnut kuitenkin jäivät. Kadun toisella puolella olevassa kerrostalossa tehtiin remonttia. Jalohaikarat rakentelivat omaa pesäänsä rinta rinnan raksamiesten remontin kanssa.

Sasu kertoo:

”Ensimmäinen haikara saapui ja aloitti pesän rakentelun toukokuun alkupuolella. Toukokuun puolivälin tienoilla saapui toinen haikara pesälle, jota ne sitten yhdessä rakensivat. Pesintä tuntui olevan laajemminkin tiedossa ja tiellä seisoivat useasti ihmisiä pesää etsimässä. Kaleva kirjoitti jalohaikarasta jutun toukokuussa, jonka jälkeen ihmisiä tuntui näkyvän enemmän etsimässä niitä. Viimeiset havainnot jalohaikaroista pesällä olivat 3.6.”

K18-toimintaa pesäpuussa Lämsänjärvellä.

© ANTERO KURIKKA

Pesintäyritys Kaijonharjussa

Atte Oksanen pääsi seuraamaan Kaijonharjun pe-

itse Lämsänjärveltä tullut missään vaiheessa havaintoa. Jalohaikara tai jalohaikarat käyttivät järveä kalastelu-paikkana. Varsinainen pesänrakentelu oli asutuksen keskellä mäntymetsässä vajaa 400 metriä järvestä pohjoiseen.

Sasu Kärkkäinen seurasi pesintää kuukauden päivät toukokuun alkupuolelta kesäkuun alkupuolelle. Pesä oli

Ensimmäisen kerran näin kyseisen pariskunnan liikkuvan Kaijonharjun alueella 6.6. © ATTE OKSANEN

Paikalla oli aina vähintään toinen haikara, yleensä makaamassa kuin hautoisi. © Atte Oksanen

Jos ei nyt suoranaista parittelua ollut niin ainakin sen harjoittelulta tämä näytti. © Atte Oksanen

teen yli, siksi se jäi huomaamatta aiemmin). Seurasin päivittäin pesän touhuja, paikalla oli aina vähintään toinen haikara, yleensä makaamassa kuin hautoisi. Puoliso kantoi pesään säännöllisesti lisää keppejä, ja naapurini kertoi myös ruokaa kantaneen. Kerran todistin ja kuvasin myös, kuinka toinen haikaroista taiteili toisen selällä, jos ei nyt suoranaista parittelua ollut niin ainakin sen harjoittelulta tämä näytti.

Kaijonharjussa pesiä oli lopulta kaksi 20.6.2024. Jalohaikara pesii yhdyskunnissa, joten oliko siellä sittenkin enemmän kuin yksi pari? © ESA HOHTOLA

sintätouhuja aitiopaikalta asuntonsa parvekkeelta. Hän kuvaa

”Seurasin jalohaikaroiden pesäpuuhia kesäkuussa. Ensimmäisen kerran näin kyseisen pariskunnan liikkuvan alueella 6.6., lensivät ja pysähtelivät useampaankin mäntyyn silloin, mutta eivät näyttäneet jäävän mihinkään. Varsinaisen pesän hokasasin vasta 13.6. ensimmäisen kerran, jolloin se oli jo melkoisen suuri (pesän nähdäkseni täytyi hieman nojata parvekkeen kai-

Yksinäinen jalohaikara risunkantelupuuissa Kaijonlahdella 9.7.2024. © ESA VÄÄNÄNEN

Tätä jatkui juhannukseen saakka, kunnes 23.6. pesä oli yllättäen hylätty eikä haikaroita näkynyt enää. Variksen huomasi tutkailevan pesää 24.6., joten jos siellä on munia ollut, niin ei varmasti enää sen jälkeen. Kävin pesän juurella, enkä mitään selkeitä häirinnän merkkejä nähnyt, ja juhannus oli muutenkin aika rauhallista täällä.”

Risujen kantoa muuallakin

Risujen kantelua todistettiin varsinaisen pesänrakentelun lisäksi Pikisaareissa ja Kaijonlahdella. Pikisaaresta tehtiin havainto 25.4.2024: ”Kaksi jalohaikaraa puun latvassa. Kantoivat oksia ehkä pesänrakennusaikeissa?”. Kaijonlahdessa havaittiin 9.7. yksinäinen jalohaikara risu nokassaan. Kaijonlahdesta ei ole Kaijonharjuun linnuntietä kuin muutama sata metriä, joten kyseessä on voinut olla 23.6. Kaijonharjussa pesän jättäneestä parista toinen osapuoli.

Miten pitkälle pesintäyritykset etenevät?

Havaintojen päivämääristä päätellen yksi ja sama pariskunta yritti ensin pesintää Lämsänjärvellä toukokuun alkupuolelta 3. kesäkuuta asti ja sen jälkeen siitä on havaintoja Kaijonharjusta 6.–23. kesäkuuta.

Sekä Lämsänjärvellä että Kaijonharjussa toinen haikaroista oli pitkään hautovan oloise-

na pesällä, joten mahdollisesti pesintä on edennyt molemmissa tai ainakin toisessa munavaiheeseen. Ari-Pekka Auvinen ja Minna Vuori kävivät Kaijonharjussa 20.6. ja kirjasivat havaintoonsa ”Pesän alla runsaasti ulostetta, eli varmaankin onnistunut pesintä”. Esa Hohtola kävi paikalla parikin kertaa. Ensimmäisellä 14.6. kerralla toinen lintu makasi pesällä ”hautomisasennossa” ja toinen seiso i pesän vieressä vartiossa. 20.6. puussa oli sitten yllättäen kaksi pesää, mutta lintuja ei näkynyt.

Poikasista ei siis saatu havaintoa pesiltä missään vaiheessa. Onnistunutta ja varmistunutta pesintää PPLY:n alueella joudutaan odottamaan ainakin vuoteen 2025 asti.

Kirjallisuus

BirdLifen tiedote 7.8.2018: Jalohaikara pesi ensi kertaa Suomessa – <https://www.birdlife.fi/tiedote-20180807>. Viitattu 14.11.2024

BirdLife 2024: Jalohaikara runsastuu nopeasti <https://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/tulokasla- jit/jalohaikara/>. Viitattu 14.11.2024

Lehtiniemi, T. 2024: Harvalukuiset lintulajit Suomessa 2023. – Linnut-vuosikirja 2023: 78–87.

PPLY:n harvinaisuushavainnot – <https://www.pply.fi/havainnot/pplyn-lajilista/pplyn-harvinaisuushavainnot/>. Viitattu 14.11.2024

Amerikanjääkuikka. Oulu, Haukipudas, Hoikka-Hiue 19.8.2023. © Esa Aalto

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUHARVINAISUUDET 2023

TAPANI TAPIO, TONI ESKELIN, AIJA LEHIKONEN, JUHA MARKKOLA & ANTTI PEUNA

Katsauksessa käsitellään vuoden 2023 aikana havaitut PPLY:n aluerariteetikomitean (ARK:n) ja valtakunnallisen rariteetikomitean (RK:n) hyväksymät harvinaisuushavainnot PPLY:n alueelta. Mukana ovat myös edellisen katsauksen (Tapio ym. 2024) jälkeen ilmoitetut hyväksytyt havainnot varhemmista havainnoista. Vuoden 2024 kolmannessa ARK:n kokouksessa (15.8.2024, tiedote 3/2024) vuotta 2023 koskevat ja sitä vanhemmat hyväksytyt havainnot ovat tässä mukana. Tarkastelujakson RK-havainnot on jo esitelty Linnut-vuosikirjan valtakunnallisessa RK-katsauksessa (Toivanen ym. 2024). Osaa lajeista on käsitelty pikkuharvinaisuuskatsauksessa (Rissanen ym. 2024).

Tarkastettavat lajit

Tarkistettavien lajien listalle lisättiin (PPLY:n ARK 2/2023) 1.1.2023 alkaen isokokoinen kirvinen (kauttalajit isokirvinen / mongoliankirvinen ja isokirvinen / mongoliankirvinen / nummikirvinen). Tarkastettavien lajien listalla on 53 lajia, kaksi kauttalajia ja yksi alalaji, yhteensä 56 taksonia. Lista löytyy sekä yhdistyksen nettisivuilta (PPLY 2024) että Tiira-havaintojärjestelmästä (etusivulta valinta ARK-RK -lajit ja siitä PPLY).

Aluerariteetikomitea (ARK) käsittelee havainnot harvinaisista lajeista, jotka eivät ole niin harvinaisia (ns. suurharvinaisuudet), että ne käsiteltäisiin valtakunnallisessa rariteetikomiteassa (RK).

ARK:n toiminta

PPLY:n ARK:n jäsenet vuonna 2023 olivat Juha Markkola (pj.), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin,

Sama "Klenkka" on nyt havaittu Liminganlahden levähdysalueella neljänä vuonna: 8.–19.4.2019, 6.–16.4.2021, 9.9.–3.10.2022 ja 28.9.–23.10.2023. © TAPANI TAPIO

Aija Lehikoinen ja Antti Peuna. ARK kokoontui kolmesti, 10.1.2023, 3.–12.2.2023 (täydennyskokous vuoden 2022 pikkurarikatsausta (Rissanen ym. 2024) varten sähköpostin ja WhatsAppin välityksellä) ja 15.8.2023.

Uusia havaintoilmoituksia saapui 104 ja yksi kauttalajiksi vaihto. 71 lomakkeista oli vuoden 2022 puolella havaituista, enemmistö punajalkahaukkoja ja hippiäisuunilintuja. Vuoden 2023 havaintoja oli 29, vanhempia yksi kultakin vuodelta 2009, 2010, 2015 ja 2021. Valtakunnalliselle rariteettikomitealle meni 10 havaintoa.

Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 97 havaintoilmoitusta, joista hyväksyttiin 87 (mukaan lukien kauttalajiksi vaihto) plus yhden yksilön rinnakkaislomake kahteen kertaan ilmoitetusta. Pöydälle jäi edelleen yksi vuoden 2021 hanhirsteilyhavainto.

ARK toimitti PPLY:n alueen havainnot Linnut 2022 -vuosikirjan pikkurarikatsaukseen.

Uudet lajit

Vuoden 2023 aikana PPLY:lle löytyi kaksi uutta lajia, etelänharmaalokki ja kääpiökerttu. Molempien löytäjänä sama mies, Kalle Hiekkänen. PPLY:n kokonaislajimäärä on näiden jälkeen 384. Vuoden aikana julkaistiin Suomen ja PPLY:n ensihavainto

Punakaulahanhi kiljuhanhiparvessa. Siikajoki, Karinkanta 8.5.2023. © JUHA MARKKOLA

aasiankeltavästäräkistä (2.–3.10.2021), joka on keltavästäräkin alalaji *tshutschensis* (Toivanen ym. 2023, Tapio ym. 2024). Kaikista näistä kolmesta löytyy erilliset löytötarinat toisaalta tätä vuosikirjaa.

Havainnot

Lajinimen jälkeen suluissa olevat kolme lukua ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismääriä. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoden 1974 loppuun, toinen vuoden 1975 alusta vuoden 2022 loppuun ja kolmas varsinaisesti käsiteltävän vuoden 2023. Näiden lukujen jälkeen on vielä yhteismäärä. Lukumääriä ei ole pääsääntöisesti ilmoitettu vanhoista havainnoista, joiden osalta laji ei ole enää tarkistettavien listalla eikä lajeista, joista tarkastetaan vain osa puvuista. Havainnot ovat E-kategorian morsiosorsa- ja hanhirsteilyhavaintoja lukuun ottamatta A-kategorian lajeista.

Merkintätavat ja lyhenteet ovat kohtalaisen vakiintuneita vastaavissa artikkeleissa, joten niitä ei toisteta tässä. Niiden osalta on pyritty mahdollisimman suureen yhteneväisyyteen RK-katsausten kanssa, ks. erityisesti Toivanen ym. 2024.

Hyväksytyt havainnot

A-kategoria

Pikkukanadanhanhi (alalaji *hutchinsii*) (*Branta hutchinsii hutchinsii*) (-, 1, 1) = 1

28.9.–23.10. Tyrnävä Jokisilta (v) (Tapani Tapio ym.).

RK-laji. Sama ontuva yksilö on seikkaillut Tyrnävällä ja Limingassa vuodesta 2019 alkaen. Havaintoputket ovat sekä keväältä (8.–19.4.2019 ja 6.–16.4.2021) että syksyltä (9.9.–3.10.2022 ja 28.9.–23.10.2023).

Punakaulahanhi (*Branta ruficollis*) (-, 6, 1) = 7

29.4.–8.5. Siikajoki Karinkanta ja Lumijoki Kivikanpelto 2kv (v) (Kalle Hiekkänen ym.).

Amerikantavi (*Anas carolinensis*) (-, 14, 3) = 17

29.4.–1.5. Liminka Virkkula 1 k (v) (Kalle Hiekkänen); 14.–15.5. Lumijoki Sannanlahti +1kv k (v)

Amerikantavikoiraan paraatituntomerkki on valkea pystyjuova kyljessä. © KALLE HIEKKANEN

(Jouni Meski, Saana Meski, Veikka Meski); 14.5. Kempele Vihiluodon lintutorni k (Pirkko Kaikkonen, Otto Uolamo).

Amerikanjäätikuikka (*Gavia immer*) (1, 6, 1) = 8
19.–20.8. Oulu Haukipudas Hoikka-Hiue Pohjanokka jp (v) (Esa Aalto ym.).

Jäätikuikka (*Gavia adamsii*)
26.6. Pyhäjoki Yppäri Elävisluodon kalasatama 1 ad (Jukka Leskelä).
Tarkastettiin poikkeavan ajankohdan vuoksi.

Isohaarahaukka (*Milvus milvus*) (2, 2, 2) = 6
24.5. Oulu Pateniemi (Hanna-Riikka Ruhanen, Petri Haapala, Kuisma Orell); 1.6. Oulainen Kytökörpi 1 (Seppo Pudas).

Niittysuohaukka (*Circus pygargus*)
2016: 19.5.–31.8. Liminka Haaranilta 19.5. 1/2p, 16.–31.7. 1/1p, 11.–31.8. /1 ad p, 3 juv p (Kalle Hiekkänen ym.).
Kesän 2016 onnistunut pesintä julkistetaan jo nyt.

Kiljukotka (*Aquila clanga*) (3, 57, 1) = 61
2022: 22.8. Oulu Kello Kell'on lintutorni subad (v) (Harri Taavetti).
2023: 16.5. Pyhäjoki Karhunnevan kangas subad (v)

Kellon nuorehko (2kv) kiljukotka, jolla on jäljellä juv-puvun vaihtumattomia pitempiä prystösulkiä, mutta sisimmät käsi- ja uloimmat kynnärsulat vaihtuneet. © HARRI TAAVETTI

(Kalle Hiekkänen).

Pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*) (-, 13, 1) = 14
10.6. Lumijoki Taulavanneva subad (+2kv) (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala).

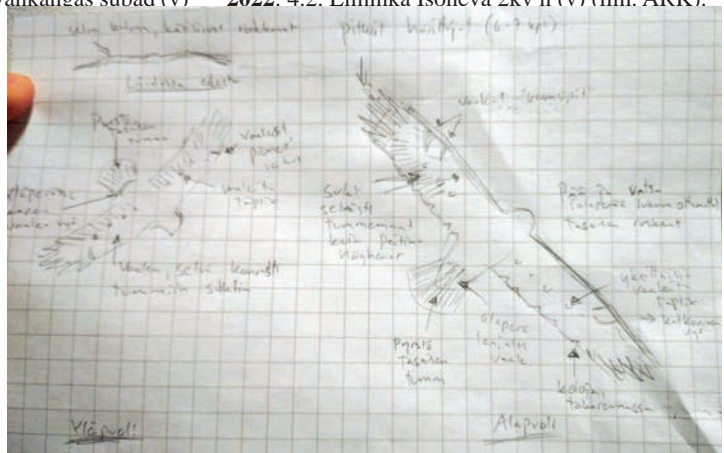
Kiljukotka / pikkukiljukotka (*Aquila clanga / Aquila pomarina*)
5.9. Liminka Virkkula subad (Iikka Heikkala).

Punajalkahaukka (*Falco vespertinus*) (18, 146, 2) = 166
21.5. Oulu Kattilankalla 2kv k (Harri Taavetti);
22.–25.8. Liminka Virkkula 1kv (Kalle Hiekkänen, Anne Rahko, Jukka Rahko, Mika Knuuti, Pekka Sangi, Oili Myllykangas).

Tunturihaukan poski on laajemmin tumma kuin muuttohaukan "pulisonki" ja siiven kärki leveämpi. Siiven yläpeitinhöyhentien vaaleat reunat kertovat nuoresta (2kv).
© PEKKA VÄISÄNEN

Tunturihaukka (*Falco rusticolus*) (2, 60, 1) = 63
2015: 14.5. Taivalkoski Tyrjäjärvi Hutunsalmi 2kv (v) (Pekka Väisänen).
2022: 4.2. Liminka Isoneva 2kv n (v) (ilm. ARK).

Piirros Lumijoen pikkukiljukotkasta. ARK arvostaa alkuperäismuistiinpanoja.
© OSMO HEIKKALA

Valkosiipitiira on kolmivärinen toisin kuin kokonaan harmaa-musta mustatiira.

© MIKA HEIKKALA

2023: 2.10. Hailuoto Hannusranta 1kv (Jouni Meski).

Mustapyrstökuiri (alalaji islandica) (*Limosa islandica*) (-, 2, 1) = 2

14.5. Kempele Teppola jp (v) (Sari Lehmus ym.).

RK-alalaji. Lintu tulkitaan samaksi kuin edellis-kesänä 15.5.–17.6. samalla paikalla viihtynyt yksilö.

Valkoperäsirri (*Calidris fuscicollis*) (-, 2, 1) = 3

1.–2.9. Liminka Virkkula (v, video) (Kalle Hiekkänen ym.).

RK-laji. Kaksi edellistä ovat heinäkuisia vuosilta 1994 ja 2010.

Tundravikla (*Calidris subruficollis*) (-, 6, 2) = 8

11.–24.9. Oulu Oritkari lumenkaatopaikka 1kv (v)

(Eeli Vahtola ym.); 13.9. Oulu Yli-Ii S (v) (Otso Val-

Tundraviklan erona suokukkoon ovat mm. lyhyempi suoranokka, valkeahko silmärenkas, vaaleankehkeiset jalat ja rinnan sivulla tummia laikkuja. © EELI VAHTOLA

keeniemi).

RK-laji.

Palsasirri (*Calidris melanotos*) (-, 20, -) = 20

2021: 25.9. Liminka Virkkula (v) (ilm. ARK).

Pikkuruokki (*Alle alle*) (2, 32, 1) = 35

20.5. Hailuoto Marjanie-
men kärki 1 (Luukas Ron-
kainen).

Valkosiipitiira (*Chlidonias leucopterus*) (1, 9, 3) = 13

15.5. Kempele Vihiluodon
lintutorni 1 jp (v) (Johanna
Kotajärvi, Riku Seppälä,
Mika Rekilä); 8.–10.6. Li-
minka Jätäri 1 (v) (Mika

Heikkala, Iikka Heikkala); 1.–5.8. Siikajoki Meri-
kylä Merikylänlahti 1 (v) (Matti Tynjälä ym.).

Ennätyksellinen kolmen yksilön vuosi.

Mustapyrstökuirin alalaji islandica on nimialalajia lyhyt-
nokkaisempi ja -jalkaisempi. Se on myös punaruskeampi
ja väri ulottuu alemmas rinnassa. © SARI LEHMUS

Riuttatiira (*Sterna sandvicensis*) (-, 9, 1) = 10

1994: 12.6. Siikajoki Tauvo Ulkonokka 2 (Matti
Tynjälä).

2023: 6.8. Hailuoto Hannusranta ad (Jouni Meski,
Saana Meski).

Etelänharmaalokki (*Larus michahellis*) (-, -, 1) = 1

11.5. Haapavesi Ainali ad n (v) (Kalle Hiekkänen).
RK-laji. PPLY:n ensihavainto. Havainnosta on
löytötarina sivuilla 152–153. Satelliittilähettimel-

Vanha etelänharmaalokki on hyvin harmaalokkimainen, mutta selkä ja siivet ovat vähän tummemmat, siiven kärjen musta leveämpi, kärkitäplät pienemmät ja kynnärsiiven valkea reunus leveämpi. © KALLE HIEKKANEN

lä varustettu etelänharmaalokki ”Klaudia” vieraili vuonna 2023 Suomessa kahteen otteeseen. PPLY:n alueelta siittä saatiin paikannus Haapaveden Ainalin lisäksi vain Siikalatvan Uljuan tekojärveltä.

Tornipöllö (*Tyto alba*) (-, 1, 1) = 2

1.–25.12. Ii Pohjois-Ii (v) (Marika Lohilahti, Hilikka Lohilahti ym.).

RK-laji. PPLY:n ensimmäinen elävänä havaittu tornipöllö löytyi hevostallista.

Lehtopöllö (*Strix aluco*) (4, 13, 1) = 17

13.–22.1. Oulu Oulunsalo Varjakka 1 (ään) (Kalle Hiekkänen, Osmo Heikkala, Iikka Heikkala, Niilo Heikkala, Veikko Lehtonen ym.); 9.4.–23.5. Oulu Oulunsalo Varjakka (Tuomas Herva).

Havainnot tulkitaan samasta kuin edellisvuonna 2.4.–1.5.2022 kuullusta yksilöstä tehdyiksi.

Vanhan kehrääjäkoiraan siivissä ja pyrstön kulmissa on valkeaa. © MATTI TYNJÄLÄ

Kehräätäjä (*Caprimulgus europaeus*) (7, 17, 1) = 25
28.7. Siikajoki Tauvo Tauvon lintuasema +2kv k (v) (Matti Tynjälä).

Sitruunavästäräkki (*Motacilla citreola*) (-, 85, 2) = 87
2021: 1.6. Raahe Puuroneva ad k (v) (Kalle Hiekkänen, Kari Varpenius, Sami Kalliokoski).

2023: 8.7. Pyhäjoki Parhalahti +1kv n (v) (Kari Varpenius, Martti Muikkula); 20.7. Raahe Kaijankivikko 1kv (Kari Haataja).

Valkotäpläsinirinta (*Luscinia svecica cyanecula*) (-, 6, 1) = 7

18.–19.6. Kempele Vihiluoto k (v, ään) (Lauri Kangas, Tommi Kangas, Eetu Kangas ym.).

RK-alalaji.

Mustapäätasku (*Saxicola rubicola*) (-, 7, 1) = 8

15.4. Oulu Heikkilänkangas ad k (v) (Joni Partanen, Carita Partanen ym.).

Mustapäätaskun eroina sepeltaskuun ovat mm. rinnan oranssin värin laajuus, kaulaseppelen kapeus ja kuvissa näkyvät harmaat (eivät mustat) siiven alapeitinhöyhenet. © OTSO VALKEINIEMI

Arotasku (*Oenanthe isabellina*) (-, 5, 1) = 6

8.10. Pyhäjoki Välimaanperä (v) (Kalle Hiekkänen ym.).

RK-laji.

Nunnatasku (*Oenanthe pleschanka*) (-, 9, -) = 9

2022: 14.–15.5. Oulu Oulunsalo Riutunkari 2kv k (v) (Mika Hotakainen).

RK-laji. RK julkaisi havainnon vasta vuonna 2024 (Toivanen ym. 2024) salaperäisesti saatesanoilla ”RK on hyväksynyt havainnon toistaiseksi nunnataskuna, koska ehdottomasti risteymään viittaavia tuntomerkkejä ei voida nykytiedolla osoittaa”.

Viirusirkkalintu (*Locustella lanceolata*) (-, 9, 1) = 10
13.–18.7. Raahe Olkijoki Kaijankivikko (v) (ilm. ARK).

Viirusirkkalintu ja kenttäkerttunen löytyivät samalla retkellä 13.7. ja olivat havaittavissa samoille jalansijoille.

Kenttäkerttunen (*Acrocephalus agricola*) (-, 1, 1) = 2
13.7.–3.8. Raahe Olkijoki Kaijankivikko (v) (ilm. RK).

RK-laji. PPLY:n ensihavainto on Siikajoen Tavosta kahden vuoden takaa 31.5.2021.

Pyrstön erittäin leveä kärkevyö, vaaleus ja siiven vaaleat pienet peitinhöyhenet ovat arotaskun tuntomerkkejä. © KALLE HIEKKANEN

Rastaskerttunen (*Acrocephalus arundinaceus*) (-, 6, 1) = 7

29.6.–9.7. Oulu Kanavanranta (Taneli Halonen).

Kääpiökerttu (*Sylvia nana*) (-, -, 1) = 1

25.–28.6. Siikajoki Tauvo Kullinkari (r, v) (Kalle Hiekkänen).

RK-laji. PPLY:n ensihavainto. Lintu lensi renkastajan verkkoon SSP-pyynnin yhteydessä. Suomen

Kääpiökerttu. Siikajoki Tauvo 25.6.2023. © KALLE HIEKKANEN

Viime vuoden ennätysesintymisen (29 yksilöä, joista 22 Hailuodossa) jälkeen hippiaisuunilintu palasi normaalitalolle: yksi yksilö. © KALLE HIEKKANEN

14. ja ensimmäinen kesäinen havainto. Havainnosta on löytötarina sivuilla 154–155.

Kirjokerttu (*Sylvia nisoria*) (6, 11, 1) = 18

11.8. Siikajoki Tauvo Tauvon lintuasema 1kv (v) (Matti Tynjälä).

Hippiäisuunilintu (*Phylloscopus proregulus*) (-, 82, 1) = 83
6.10. Pyhäjoki Suni Karvasti (v) (Kalle Hiekkänen)

Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*) (2, 24, 1) = 27

26.–29.6. Ii Laitakari 1 (v) (Ilkka Kärkkäinen)

PPLY:n 17:sta kirjokertusta peräti 11 on Siikajoen Tauvosta. © MATTI TYNJÄLÄ

E-kategoria

Hanhiristeymä (tn. lumihanhi x kanadanhanhi)

2021: 21.8.–16.10. Lumijoki Pitkänokka – Oulu Äimäraution ravirata – Liminka Kedonperä Savela 1 (v) (Kalle Hiekkänen, Tapani Tapio, Minna Kaan, Aleksanteri Pikkarainen, Heli Suurkuukka ym.).

Hanhiristeymästä ei saatu täyttä varmuutta edes ulkomailta, mutta valkeahko pää, osin punainen pitkä nokka ja suurehko koko viittaavat todennäköiseen lumihanhi-kanadanhanhihybridiin. © KALLE HIEKKANEN

Morsiosorsa on Pohjois-Amerikan laji, joka esiintyy tarhakarkulaisena Euroopassa. © JUKKA ÖSTERBERG

Morsiosorsa (*Aix sponsa*) (-, 3, 2) = 5

15.4. Pyhäjoki Pohjankylä Tiironsuvanto 2k (ilm. ARK).

Kirjallisuus

PPLY:n ARK-tiedotteet 2/2023 – 3/2024: PPLY:n Aluerariteetikomitean kokoustiedotteet <https://www.pply.fi/havainnot/aluerariteetikomitea-ark/> Viitattu 14.11.2024.

PPLY:n ARK:n tarkastettavat lajit: <https://www.pply.fi/havainnot/arkn-tarkastettavat-lajit/> ja [https://www.tiira.fi/index.php?toiminto=63&](https://www.tiira.fi/index.php?toiminto=63&alue=20&haku=Hae+yhdistyksen+lajilista)

[alue=20&haku=Hae+yhdistyksen+lajilista](https://www.tiira.fi/index.php?toiminto=63&alue=20&haku=Hae+yhdistyksen+lajilista). Viitattu 14.11.2024.

Rissanen, E., Aalto, P., Aintila, A., Kuhno, P., Mikola, A., Pajari, T. & Rytönen, M. 2024: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2023. – Linnut vuosikirja 2023: 104–115.

RK-tiedotteet 1/2023 – 2/2024: Rariteetikomitean tiedotteet sivulla <https://www.birdlife.fi/havainnot/harvinaisuudet/rk/tiedottaa/>. Viitattu 14.11.2024.

RK:n kategorialuokittelu: <https://www.birdlife.fi/lintutieto/suomessa-havaitut-lintulajit/>. Viitattu 14.11.2024.

Tapio, T., Eskelin, T., Lehikoinen, A., Markkola, J. & Peuna, A. 2024: Pohjois-Pohjanmaan lintuharvinaisuudet 2022. – Aureola vsk 44: 219–227.

Toivanen, T., Huhtinen, H., Kuitunen, K., Lampila, P., Lehikoinen, A., Lehikoinen, P., Pirhonen, P., Vastamäki, J. & Väisänen, R. 2023: Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 2022 harvinaisuushavainnot. – Linnut vuosikirja 2022: 94–109.

Toivanen, T., Huhtinen, H., Kuitunen, K., Lampila, P., Lehikoinen, A., Lehikoinen, P., Pirhonen, P., Vastamäki, J. & Väisänen, R. 2024: Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 2023 harvinaisuushavainnot. – Linnut vuosikirja 2023: 88–103.

lin mustaotsalepinkäinen, kunnan toinen kautta aikojen. © ILKKA KÄRKKÄINEN

POHJOIS-POHJANMAAN LINNUT 2021

TAPANI TAPIO, MIKKO OJANEN, ESA HOHTOLA, PIETARI KINNUNEN, JUHA MARKKOLA, JOUNI MESKI, ARTO NIEMI, JOUNI PURSIAINEN, PEKKA RAHKO, ANTTI RÖNKÄ, SAMI TIMONEN, JUHO TORNBERG, RISTO TORNBERG & MATTI TYNJÄLÄ

Katsauksessa käsitellään Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen toimialueen lintuhavainnot vuodelta 2021. Harvinaisuudet eli RK- ja ARK-komiteoissa tarkistettavat lajit on julkaistu ja käsitelty erikseen (Tapio ym. 2023).

Tekijöiden (aakkosjärjestyksessä) työnjako oli seuraava: **Esa Hohtola** (11): leveäpyrstökihu–kala-tiira ja lapintiira; **Pietari Kinnunen** (14): tilhi–rautiainen, viiksitimali–puukiiپیچ; **Juha Markkola** (2): kiljuhanhi ja merihanhi; **Jouni Meski** (10): idänuunilintu–kirjosieppo; **Arto Niemi** (7): käenpiika–pohjantikka; **Mikko Ojanen** (27): sää, alli–vesilintulaji, pikkulokki–merilokki, huuhkaja–helmipöllö; **Jouni Pursiainen** (17): kaakkuri–jääkuikka, hiirihaukka, piekana, pensassirkkalintu– mustapääkerttu **Pekka Rahko** (17): kesykyyhky–käki, kukankeittäjä–korppe; **Antti Rönkä** (24): avosetti–kuovi, punakuiri–rantasipi; **Tapani Tapio** (81): kyhmyjoutsen–tundrahanhi, tiibetinhani–allihaahka, viiriäinen–fasaani, pikku-uikku–kattohaikara, luhtakana–kurki, tervapääsky–harjalintu, kottarainen–pikkulintu; **Sami Timonen** (1): tarkistusluvut, mustapyrstökuiri; **Juho Tornberg** (10): kangaskiuru–kiuru, metsäkirvinen–västäräkki; **Risto Tornberg** (17): mehiläishaukka–varpushaukka, maakotka–muuttohaukka; **Matti Tynjälä** (29): metsäviklo–kahlaaja, törmöpääsky–pääskylaji, punarinta–kulorastas.

Taulukko 1. Havaintojen lähteet 2021 havaintorivien lukumäärinä.

Lähde	lkm	lkm
Tiira	60 665	
eBird	23 140	
· eBird Kari Varpenius		14 758
· eBird muut		8 382
Excel	32 248	
· Excel Esa Aalto		21 413
· Excel Tauvo		10 835
laji.fi	5 860	
Yhteensä	121 913	

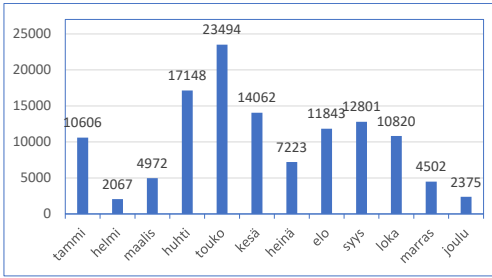
Talitiainen oli vuoden ensimmäisen päivän ilmoitettu laji Tiirassa. Hömötiainenkin ylsi kymmenen ilmoitetuimman joukkoon 71 lajista. © ESKO PITKÄNEN

Katsauksen toimittivat **Tapani Tapio** ja **Mikko Ojanen**.

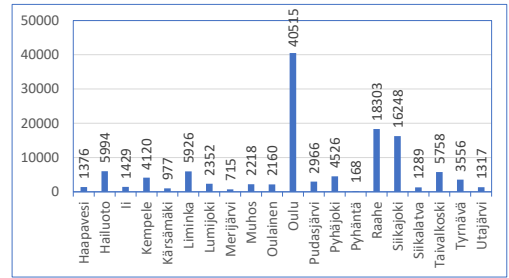
Havaintoaineisto

PPLY:n virallinen havaintoarkisto on BirdLife Suomen Tiira-havaintojärjestelmä. Kuitenkin puolet vuoden 2021 havainnoista saatiin muista lähteistä: Excel-taulukoista sekä eBirdin (<https://ebird.org/>) ja Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi:n (<https://laji.fi/>) tietokannoista (taulukko 1). Katsauksessa on nyt kolmatta kertaa mukana myös Laji.fi:n ja eBirdin havainnot. Osa eBirdin havainnoista on saatu Excel-muodossa jo havaintovuodesta 2017 alkaen.

Excel-taulukot ovat kohtalaisen käyttökelpoisia katsauksen kirjoittamisvaiheessa, koska ne on palautettu valmiiksi Tiira-formaatissa. Oikeastaan ainut hieman ongelmia aiheuttava asia on paikkatulkinta joissain (reviiri)havainnoissa. Tiirassa paikannimien variointi ei aiheuta ongelmia, koska havainnot voi helposti tarkistaa Tiiran karttatoiminnolla. Lajitietokeskuksen järjestelmä on yleinen havaintojärjestelmä eri eliöille, joten se ei ole mitenkään optimaalinen lintuhavaintoihin. Esimerkiksi lintuhavaintojen keskeinen tilatieto (p, m, Ä, ä, rev, ...) puuttuu kokonaan Laji.fi:stä ladatusta aineistosta, joten joidenkin laji-

Kuva 1. Kuukausittaiset havaintomäärät havaintoriveinä PPLY:n alueella vuonna 2021.

Kuva 2. Kuntakohtaiset havaintomäärät havaintoriveinä PPLY:n alueella vuonna 2021

Taulukko 2. Suurimmat lajikohtaiset havaintojen rivimäärät PPLY:n alueella vuonna 2021.

Laji	rivit
laulujoutsen	3 408
talittainen	2 982
sinitäinen	2 516
käpytikka	2 059
peippo	2 035
sinisorsa	2 023
harakka	1 954
kurki	1 924
varis	1 835
telkkä	1 796
keltasirkkku	1 650
pajulintu	1 597
harmaalokki	1 593
hömötiainen	1 544
merikotka	1 508
mustarastas	1 503
räkättirastas	1 449
pikkuvarpunen	1 443
kalalokki	1 428
isokoskelo	1 418

en kohdalla keskeiset revii-
rimäärät tai muuttajamäärät
ovat hankalasti kaivettavissa
esiin. eBird-havainnot tu-
levat katsaukseen mukaan
Laji.fi:n kautta, johon ne la-
dataan ilmeisesti kerran vuo-
dessa. Latauksessa jää osa
eBirdin tiedoista siirtämättä,
koska ne eivät ole tarjolla
rajapinnassa, josta eBirdin
havainnot saadaan. Esimer-
kiksi eBirdin havainnoissa
havainnoijana on numero-
sarja obsr... eikä havainnoi-
jan nimi. Puuttuvia tietoja
on selvitelty niiltä osin kuin
havainnot ovat päättyneet kat-
saukseen eBirdistä itsestään.
Osa eBirdin havainnoista on
joidenkin ulkomaalaisten
bongareiden tekemiä. Suuret
määrät heidän osaltaan on
jätetty pois, koska ne ovat
usein koko päivän summia

laajalta alueelta. Suurhavainnoija Kari Varpeniuksen eBird-havainnot on otettu mukaan suoraan Excel-
taulukkona.

Kuukausittaisissa havaintomäärissä (kuva 1) tammikuun reilu 10 000 havaintoa poikkeaa selvästi joulu- ja helmikuun noin 2 000 havainnosta. Tälle on kaksi selitystä: 1) yli 40 vuotta jatkunut PPLY:n tammikisa, joka aktivoi harrastajat linturetkille käytännössä vuoden hiljaisimpaan lintu aikaan ja 2) BirdLife Suomen järjestämä Pihabongaus, joka on järjestetty vuodesta 2006 lähtien tammikuun viimeisenä viikonloppuna. Pihabongaus näkyy myös selvästi koko vuoden lajikohtaisissa havaintomäärissä, sillä siinä yleiset tali- ja sinitäinen ovat koko vuoden havaintotilastossa laulujoutsenen jälkeen sijoilla kaksi ja kol-

me (taulukko 2). Kuntakohtaisissa havaintomäärissä erottuvat asutuskeskukset Oulu ja Raahes (kuva 2).

Vuoden yleisluonnehdinta

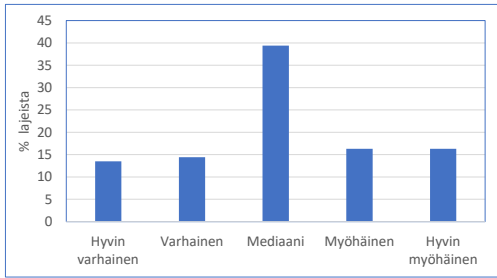
Tammii-helmikuu

Tammikuun kokonaislajimäärä oli katsauksessa 108. Tammikisaan ilmoitettiin näistä 103, mikä sivusi vuoden 2007 ennätystä. Tammikuussa kirjattuja havaintoja oli kaikkiaan 10 606, eli 8,7 % koko vuoden aineistosta (kuva 1). Pihabongaus tuotti 5 342 havaintoa eli noin puolet koko kuukauden määrästä.

Kovasta talven alusta huolimatta viivyttelyä vesilintuja tavattiin 15 lajia lähinnä rannikkokunnissa Pyhäjoella, Raahessa ja Siikajoella sekä Hai-
luodossa. Näistä pääosa havaittiin muutamana kuun ensi päivänä, kun neljännen päivän kova pakkanen jäädettiin lähivedet ja linnut kaikkosivat paremmille apajille. Laulujoutsen tavattiin nyt kahdeksasta kunnasta ja sisämaakunnistakin saatiin muutama havainto. Vesilinnuista eniten kirjauksia tuli pilkkasiivestä, sitten seurasivat laulujoutsen ja telkkä. Petolinnuista saatiin listalle seitsemän päiväpetolintu- sekä pöllö-
lajia tai lajiryhmän edustajaa. Ampuhaukasta saatiin todennäköisesti ennätysmäärä tammihavaintoja, joita tuli kuudesta eri kunnasta. Marjalinnut ja siemensyöjät olivat vähissä, ja mm. urpiaisen määrät laskivat reilusti vuoden takaisista luvuista. Erikoisimpia talvihavaintoja olivat merisirri, liejukana sekä pari lehtokurppaa.

Kevät

Kevään lämpötilat vaihtelivat suuresti, mikä näkyi ensisaapujien saapumisajoissa melkoisena vaihteluna. Kuvaan 3 on koottu 104 Suomen runsaimman lajin (Lehikoinen ym. 2019) suhteellinen saapumis aika (so. varhaisimman ja myöhäisimmän saapumisajan väli jaettuna viiteen tasapitkään osaan). Jakauma oli varsin tasainen kaikissa luokissa mediaanisaaupuja lukuun ottamatta, jotka olivat selvänä enemmistönä.

Kuva 3. Suomen runsaimpien 104 lajin saapumisajan vaihtelu 2021 verrattuna vuosien 2000–2020 saapumisaikojen vaihteluun. Vaihteluluokat perustuvat vuosien 2000–2020 saapumisaikojen varhaisimman ja myöhäisimmän tuloajan erotuksen viiteen tasamittaiseen aikaväliin.

Saapumisaikojen muutoksiin lienee muutama selkeä syy. Esimerkiksi lajin harvinaistuksessa saapumisajat myöhentyvät, koska ei tarvitse kilpailla hyvästä pesimapaikasta. Ilmastomuutoksen myötä linnut saapuvat varhaisemmin kevään aikaistuesssa. Afrikan kuivuuden edetessä ja ympäristön tilan huonontuessa muutoinkin, pitkän matkan muuttajien voisi arvioida saapuvan keskimääräistä myöhemmin.

Katsausvuonna 2021 tulleet uudet 2000-luvun ensihavaintojen saapumisennätykset sekä myöhäisyysennätykset on esitetty oheisissa taulukoissa 3 ja 4. Lisäksi tuli kaksi varhaisuusennätyksen ja yhdeksän myöhäisyysennätyksen sivuamista.

Siikajoen Tauvon lintuasema toimi pitkästä aikaa lähes koko verkkopyyntikauden ajan. Varsinkin keväällä verkkorengastus antaa ainutlaatuisen mahdollisuuden määrittää Afrikasta saapuvien lintujen muuttokausi, kun verkoista saa poimittua myös myöhäiset saapujat, joita kuuntelija ei kevään laulukorosta pysty millään erittelemään.

Hanhia laskettiin Oulun seudun kerääntymisalueella keväällä jälleen varsin mukavia määriä. Metsähanhien paras aamulennon lukema oli 8090, lyhytnokkahanhien paikallisten 4300 ja tundrahamhien 1200 yksilöä. Koko alueen hanhet laskettiin koordinoitusti 2.5.: metsähanhia oli 12000, lyhytnokkia 4650 ja tundrahamhia 3100, joka on jälleen lajin uusi ennätys. Kiljuhanhella todettiin huono pesintävuosi 2020 ja sen seurauksena poikaspukuisia oli liki sadan aikuisen joukossa vain kaksi. Jäämme taas odottamaan hyvää sopulivuotta pohjoiseen.

Arktikalajien kokonaismäärässä saatiin taas uusi ennätys, liki 170000 lintua: alleja 16750, mustalintuja 69757, pilkkasiipiä 46543 ja mustalintulajia sekä vesilintuja liki 30000. Parhaasta paikasta, Oulun Pateniemen kalasatamasta havaittiin 25.5. noin 60000 muuttajaa.

Taulukko 3. Vuonna 2021 tulleet uudet 2000-luvun saapumisennätykset.

Laji	vanha	uusi	ero
Mustalintu	4.4.	1.4.	3
Jalohaikara	29.3.	25.2.	32
Haarahaukka	9.4.	27.3.	13
Luhtakana	2.4.	29.3.	4
Uuttukyyhky	27.2.	26.2.	1
Harjalintu	23.4.	18.4.	5
Virtävästäräkki	13.4.	1.4.	12
Pikkusirkku	6.5.	2.5.	4

Taulukko 4. Vuonna 2021 tulleet uudet 2000-luvun myöhäisimmät saapumiset..

Laji	vanha	uusi	ero
Mustalintu	4.4.	1.4.	3
Jalohaikara	29.3.	25.2.	32
Haarahaukka	9.4.	27.3.	13
Luhtakana	2.4.	29.3.	4

Pöllökevät oli kohtalainen ilmeisen hyvän myyrähuipun ansiosta. Hiiri-, varpus- ja varsinkin suopöllöjä oli runsaasti. Pönttöihin pesivillä pöllöiläkin meni tavanomaista paremmin.

Kesä

Merihanhien sulkasatoparvi Hailuodon Isomatalalla oli kasvanut kahden huonon vuoden jälkeen 3650 yksilöön. Julkisuteen nousut kritiikki peltometsästyksen tuntuu purreen? Harvinaisuustarkistuksista vasta edellisvuonna vapautunutta jalohaikaraa havaittiin runsaasti.

BirdLife Suomen vuoden 2021 laji oli pikkutikka. Sen raportointi jäi vajaaksi. Pesimäarvio oli 63 paria valtakunnallisen raportin mukaan Tiiraan perustuvista havainnoista. Tämän sympaattisen lajin toivoo olevan jatkossakin ihailtavana metsissämme.

Yölaulajilla ja muilla kesän harvalukuisilla laulajilla oli lähes kaikilla keskimääräistä parempi tai keskimääräinen esiintyminen kultarintaa lukuun ottamatta. Sinipyrstön huppeat 213 reviiä oli kolminkertainen edellisvuonna syntyneeseen ennätykseen, 70, verrattuna.

Syksy

Syksyn hanhikertymät olivat jälleen mittavia. Liminganlahden osittainen rauhoitus metsästykseltä tuo tulosta. Harmaahanhien kokonaismäärä syksyllä elo-lokakuussa oli kumulatiivisena summana 314708 yksilöä. Limingan Virkkulan aamulenoilla metsähanhien päivämaksimi oli noin 15000 ja harmaahanhien (pääosa metsähanhia) 16861. Tund-

rahanhia oli maksimissaan 17, lyhytnokkahanhia kaikkiaan havainnoissa ilman päällekkäisyyksien karsimista 8038, maksimina 500 yksilöä. Kiljuhanhi havaittiin toista kertaa syksyllä viidenkymmenen vuoden tauon jälkeen Liminganlahden levähdysalueella, nyt 2 ad ja 2 nuorta. Valkoposkiahania oli 100–300 yksilön parvi Kempeleenlahdella ja lähiympäristössä, jossa ne ovat oleskelleet jo syksystä 2015 alkaen. *Branta*-hanhien muuttoa idästä ei nyt ollut.

Varpuslinnuista erottuivat peippo ja järripeippo, joiden maksimit olivat syksyn parhaassa muuttoreyntäyksessä OUL Kellon Kiviniemessä noin 7000 ja 20000. Muita merkittävämpiä muuttohuippuja ei ollut.

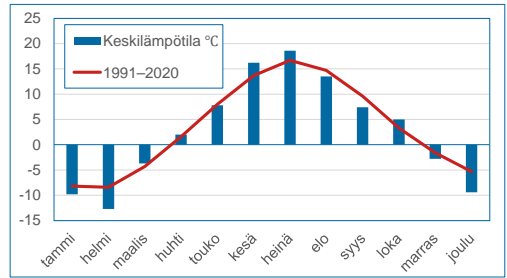
Vaeltajat olivat myös vähissä. Tiaiset eivät vaeltaneet pyrstötiaista lukuun ottamatta, jolla oli kohtalainen syysesiintyminen. Marjalinnut loistivat poissaolollaan. Sama koski urpiaista ja vihervarpusta. Hiiripöllöllä ja helmipöllöllä oli pitkää aikaa reilut vaellukset, viimeksi mainittua rengastettiin Tavon lintuasemalla 119 lintua. Edellisen kerran tätä vuotta suurempia määriä rengastettiin vuosina 2018 ja 2013.

Harvalukuiset lajit (enintään 10 havaintoa): 3 tiibetinhanhea, 2 lumihanhea, 6 alliaahkaa, 6 jääkuikkaa, 3 amerikanjääkuikkaa / jääkuikkaa, 2 pikkuiikkua, 1 kiljukotka / pikkukiljukotka, 2 liejukanaa, 3 avosettiä, rantakurvilla 1 pesintä sekä kaksi muuta havaintoa, 1 kuhankeitäjä, 2 heinäkurppaa, 1 leveäpyrstökihu, 7 tunturikihua, 3–4 mustatiiraa, 1 pikkukajava, 4 isolokkia, 2 turturikyhyä, kuningaskalastajalla pesintä ja 1 havainto, 9 tunturikiurua, 10 luotokirvistä, 6 virtavästäräkkiä, 1 viitasirkkalintu, 1 kultarinta, 3 luhtakertusta ja 2 rytikertusta.

Nollavuosi: tunturipöllö ja lapinuunilintu.

Katsausvuoden sää

Tammikuu oli alueellamme tavanomaista kylmempi. Kuukauden 4. päivänä alkoi kireämmän pakkasen

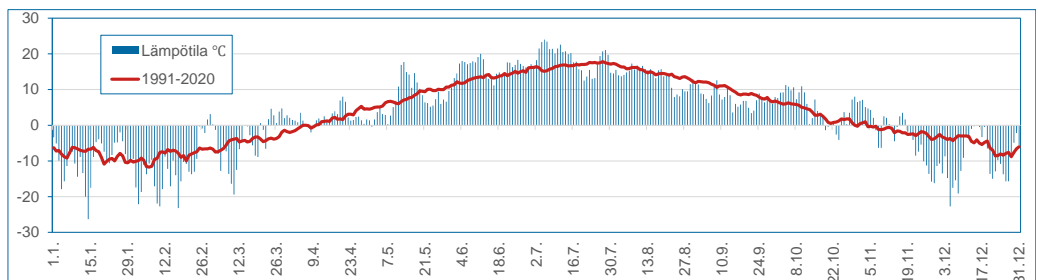

Kuva 4. Kuukauden keskilämpötila vuonna 2021 ja vuosien 1991–2020 keskiarvo Oulunsalon Pellonpäässä.

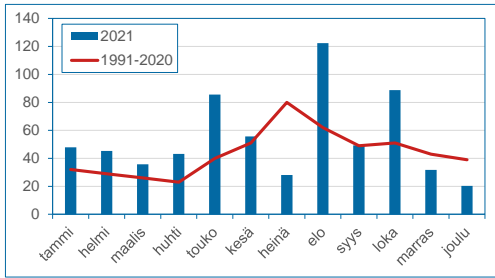
kausi, jota kesti kuun puolenväliin saakka. Vesialueet umpeutuivat ja vesilinnut kaikkosivat merenlahtien jäätyessä. Alimmillaan pakkasen lähenteli kolmeakymmentä astetta parina päivänä. Lyhyen lauhan jakson jälkeen seurasi kuukauden pakkasputki lähes helmikuun lopulle saakka. Tammikuun keskilämpötila oli puolitoista astetta ja helmikuun yli neljä astetta pitkän ajan (vv. 1991–2020) keskiarvoa alhaisempi (kuvat 4 ja 5).

Maaliskuun muutama alkupäivä oli lauha, jonka jälkeen seurasi noin viikon kestänyt pakkasjakso ja kuukauden 18. ja 19. päivinä oli varsin kovaa pakkasta. Tämän jälkeen lautuui ja kuukauden viimeinen viikko oli lämmin ja sateinen. Loppukevät oli varsin normaali lämpösuhteiltaan. Poikkeama pitkän ajan keskiarvosta oli vähäinen. Vain toukokuu oli hiveneren tavanomaista kylmempi, mutta muut kevätkaudet olivat lämpimämpiä. Vuoden alkupuoliskolla sadetta saatiin liki kaksinkertainen määrä tavanomaiseen verraten. Etenkin toukokuussa satoi runsaasti (kuva 6).

Touko- tai kesäkuun aikana saattaa korkealla käynyt merivesi tuhota suuremman määrän ranta-alueilla pesivien lajien pesiä. Toukokuun loppu-kesäkuun alkupuoli ovat vaarallisinta aikaa näille tuhoille. Nyt toukokuussa korkein lukema Oulun Toppilan mareografissa oli vain parikymmentä senttiä yli ns. normaaliveden eli pidemmän ajan keskiarvon. Kesäkuun 15. päivänä meni vahva matalapaine Suomen

Kuva 5. Päivittäiset keskilämpötilat vuonna 2021 ja vuosien 1991–2020 keskiarvo Oulunsalon Pellonpäässä.

Kuva 6. Kuukauden sademäärä vuonna 2021 ja vuosien 1991–2020 keskiarvo Oulunsalon Pellonpäässä.

yli itään, jolloin merivesi nousi maksimissaan 77 cm yli keskiveden. Vesi oli korkealla kymmenisen tuntia, laskien sitten noin +30 cm:iin. Suurin osa rantalintujen pesien poikasista on tällöin jo normaalisti kuoriutunut. Esimerkiksi myöhään pesivä tukkasotka, kahlaajista ainakin suokukko ja uusintapesijät sen sijaan menettivät varmuudella munapesänsä, jos pesä sijaitsi tämän vedenkorkeuden alapuolella.

Kesä- ja heinäkuu olivat hyvin lämpimiä, heinäkuussa oli jopa 17 päivänä hellettä Oulunsalon Pellonpäässä! Heinäkuun lähes pysyvä korkeapaine vaihtui elokuun aikana lännestä saapuviin matalapaineen jaksoihin. Elokuu olikin hiukan tavanomaista kylmempi. Suomen kesän 2021 keskilämpötila oli viileästä elokuusta huolimatta vuoden 1972 kesän kanssa toiseksi korkein. Kesäkuukausista heinäkuu oli vähäsatainen ja elokuussa vastaavasti satoi kolme kertaa tavanomainen määrä.

Syyskuun alussa oli lyhyt koleaan sään jakso. Perämeren pohjukassa satoi jopa lunta muutama millimetri, mikä on poikkeuksellista ajankohtaan nähden. Syyskuu oli keskimääräistä yhden asteen verran viileämpi, mutta sademäärä oli jokseenkin normaali. Lokakuu sen sijaan oli lämmin ja läntiset tuulet vallitsivat. Sadetta saatiin kaksinkertainen määrä tavanomaiseen verraten. Lämpötila oli liki kaksi astetta tavanomaista korkeampi. Marraskuu alkoi tavanomaista leudompana, mutta kuun loppupuolella sää kylmeni huomattavasti ja kuukausi päättyi koko maassa talvisena. Marraskuun lopussa lunta oli lähes koko maassa joitain Etelä- ja Lounais-Suomen alueita lukuun ottamatta. Vuosi loppui hyvin kylmään joulukuuhun. Vuoden 2021 lämpötilan keskiarvo oli 2,68°C ollen 0,64°C astetta kylmempi kuin pitkäaikainen (1991–2020) keskiarvo 3,32°C.

Jäätalvi 2021

Joulukuu 2020 oli lauha. Tällöin Perämerellä eli Oulun, Kemin ja Tornion edustoilla, oli 5–10 cm paksua jättä. Myös Perämeren eteläosan sisäsaaristoon oli

muodostunut hieman jättä. Merivesi oli 2–3 astetta keskimääräistä lämpimämpää.

Tammikuun kylmin jakso osui kuun puoliväliin ja jättä muodostui nopeasti koko Suomen rannikon pituudelta. Perämerellä jää oli tässä vaiheessa paksuimmillaan 40 cm. Vajaan viikon kestäneiden kireimpien pakkasten jälkeen pakkasen hieman helitti ja varsinkin eteläisillä merialueilla oli lauhaa. Perämerellä jään määrä lisääntyi tasaisesti, mutta muilla merialueilla kuun lopussa jään määrä ei juuri kasvanut.

Helmikuussa kylmää ilmaa virtasi pohjoisesta ja tuuli oli ajoittain voimakasta. Tämä sai Perämerellä jäät ajelehtimaan etelään. Pakkasesta huolimatta Perämerelle syntyi suuri jäätön alue, jota pitkin laivaliikenne sujui pitkän matkaa ilman jäänmurtajapavustusta. Suuren avovesialueen syntymiseen lienee vaikuttanut erittäin lämmin säävuosi 2020, jonka johdosta meren lämpövarasto oli riittävän suuri vastustaakseen jäätymistä. Pakkasat jatkuivat ja jäällinen ala laajeni ollen laajimmillaan helmikuun 15. päivänä, kun jättä oli 127 000 km². Tuolloin Perämeri oli kauttaaltaan jäässä. Helmikuussa satoi runsaasti lunta, mikä hidasti jään paksuuskasvua. Maaliskuun 10. päivänä jättä oli enää 84 000 km². Leudon loppukuun myötä maaliskuu muodostui tavanomaista lauhemmaksi ja jäällinen ala pieni nopeasti.

Huhtikuun alussa Perämeren pohjoisosassa ajojääkenttä oli tiiviisti Suomen satamiin johtavilla laivaväylillä, kunnes 23. päivänä tuuli kääntyi pohjoiseen. Jäät ajautuivat Kokkolan ja Kalajoen edustoille, joissa oli sitä ennen ollut jo avointa. Siellä jäät sulivat pikkuhiljaa sijoilleen. Perämereltä viimeiset jäät sulivat 20. päivänä toukokuuta, viikosta kahteen viikkoa tavanomaista aiemmin.

Syyspuolella ensimmäiset jäät ilmestyivät Perämerelle 24.10.2021. Ensijäätyminen tapahtui lämpimästä lokakuun alusta huolimatta keskimääräistä aiemmin. Marraskuun ensimmäinen viikko oli harvinaisen lauha ja Perämerellä jään määrä väheni. Marraskuun toinen viikko alkoi kylmänä ja luoteistuuli oli navakkaa tai kovaa. Pakkasta oli 5–10 astetta ja Perämeren pohjoisosaan muodostui hieman uutta jättä Tornion edustalle sekä Liminganlahdelle. Merivesi oli tällöin Pohjanlahdella vajaasta asteesta runsaaseen kahteen asteeseen keskimääräistä lämpimämpää. Sää kylmeni merkittävästi marraskuun lopulla ja Perämerellä saaristossa oli jättä, jonka paksuus oli 5–10 cm.

Joulukuussa kylmä sää jatkui ja jään määrä lisääntyi. Jäänmurtokausi alkoi noin kolme viik-

koa keskimääräistä aikaisemmin. Itsenäisyyspäivän viikolla Perämerellä ja Vaasan saaristossa jää oli paksuimmillaan noin 30 cm. Joulukuusta muodostui tavanomaista kylmempi ja kylmää riitti aina loppiaisien tienoille saakka. Jäällinen ala kasvoi ollen 11. tammikuuta 77460 km². Perämeri jäättyi lähes kauttaaltaan.

Havainnoista

Havainnon perusmuoto on seuraava: päivämäärä, kunta, paikka, yksilömäärä, m/p/muu käytös, lisätiedot, havainnoijat. Esim. 15.5. RAA Pitkäkari 15m, joista 4 jp k klo 14:00–15:30 (Leevi Havumaa, ABe ym.). Tiiraan ilmoitetut salatut havainnot ovat mukana, mutta niissä paikannimenä on 'kuntatarkkuus' tai 'paikka salattu'. Lajiteksteissä viitataan usein saapumisaikojen mediaaniin. Sillä tarkoitetaan, jos ei ole erikseen mainittu, 2000-luvun mediaania vuosilta 2000–2020 (PLY 2022).

Kunta-, havainnoija, tila- yms. lyhenteet löytyvät lopusta. Pitkät havainnoijalistat on lyhennetty pääsääntöisesti kolmeen henkilöön.

Aikaisin, mediaani, myöhäisin ja talvihavainnot

Lajin tieteellisen nimen jälkeen suluissa on kolme päiväystä, jotka ilmaisevat lajin ensimmäisen kevähavainnon vuosilta 2000–2020 järjestyksessä aikaisin, mediaani ja myöhäisin ensihavainto. Osalla lajeista on talvihavaintoja tammi-helmikuussa. Näillä päiväysten jälkeen on vielä niiden vuosien lukumäärä, jolloin talvihavaintoja on ollut noina 21 vuotena. Esimerkiksi kyhmyjoutsenella rimpsu on (25.2.–21.3.–29.4., 10/21) eli ensimmäisten kevähavaintojen haitari vuosina 2000–2021 on yli kaksi kuukautta 25.2.–29.4., niiden mediaani on 21.3. ja laji on tavattu ennen kevähavaintoa tammi-helmikuussa kymmenenä vuonna. Esimerkiksi kiljuhanhella (20.4.–30.4.–9.5.) haitari on kolmisen viikkoa eikä sitä ole havaittu tammi-helmikuussa kertaakaan. Vuosikohtaiset ensihavainnot löytyvät PLY:n verkkosivuilta taulukosta <https://www.pply.fi/havikset/tilastot/ensihavainnot.xlsx>. Sieltä selviää esim., että kyhmyjoutsenen aikaisin kevähavainto 25.2. on vuodelta 2015 ja myöhäisin 29.4. vuodelta 2001.

Ensihavaintohaitaria ei ole esitetty paikkalinuilta eikä muutamalta lajilta, joilla talvihavaintojen ja kevään ensihavaintojen erottaminen toisistaan on hankalaa tai mahdotonta (esim. harmaalokki ja räkä-tirastas) eikä harvalukuisilta lajeilta kuten viiriäinen.

Sorsalinnut *Anseriformes*

Kyhmyjoutsen *Cygnus olor* (25.2.–21.3.–29.4., 10/21)

Tammikuun 4. päivänä alkoi kireämmän pakkasen kausi. Ennen vesien jäätymistä ehdittiin nähdä n. 40 yks.: 1.1. RAA Lehtikari 15p (JHa, PKä), 1.1. PYI Suni Messu 2S (KVä, HTu, JSn, MMI), 2.1. HAI Marjaniemi 1p (JMe, SMe, JMa ym.), 2.–3.1. RAA Lapaluoto 10p (4ad, 6 2kv) (KHn, JHa, JKo ym.), 2.1. RAA Pattijokisuu 1p (MMI, JSn), 3.1. RAA Pohjaskari 4p (2ad, 2 2kv) (JHa, JKo, KVä ym.), 3.1. RAA Lohvanniemi 3 (KVä, HTu), 3.1. RAA Pitkäkari 1t 2 (KVä) ja 4.1. PYI Elävisluodon ks 2p (JMj). Kevään ensimmäiset 23.3. RAA Pattijokisuu 1S (KVä), 24.3. PYI Parhalahti 1t 18N (KVä) ja 24.3. RAA Meripelastusseuran maja 5p (JAI, MLä, ELä ym.). Yleistyi saman tien, sillä maaliskuun loppuun mennessä havaintoja kunnista LIM, LUM, PYI ja RAA. Huhtikuun suurimmat 7.4. LUM Sannanlahti 39 (KVä, HTu) ja 8.–10.4. sama paikka 49–52p (MiK, PAa) sekä toukokuun 2.5. LIM Temmesjokisuu 40p (THE, JSi) ja 8.5. LIM Virkkula 40p (KHn). Poikueita 27, jotka kunnittain: HAI 4 (Isokivi, Potinlahti 2, Riisinnokka), LIM 1 (Virkkula), LUM 1 (Lamunkari), PYI 1 (Yppärijokisuu), RAA 17 (Mäivaperä 6, Olkijokisuu 2, Pattijokisuu 3, Pitkäkari 4, Salmikarvo 2) ja SII 3 (Kuusiniemi 2, Tauvo 1). Elo-syyskuun suurimmat 8.8. SII Sääre Puskaperänranta 300p (HTu, KVä) ja 31.8. HAI Vähämetsänkulju -Päärinperä 308p (TTa). Lokakuussa ensimmäinen 500 yksilön ylitys PLY:n alueelta kautta aikain: 23.10. SII Karinkannamatala 535p (THE). Marras-kuussakin vielä suuria lukemia: 3.11. SII Säärenperä 364p (TTa) ja 13.11. SII Säären nokka 460p (HTu). Viimeiset 25.11. RAA Lapaluoto 14p (JHa), 25.11. RAA Maijanpauha 5p (1/1”3’) (HUK) ja 27.11. RAA Lapaluoto 22p (JHa).

Pikkujoutsen *Cygnus columbianus* (13.3.–10.4.–22.4.)

Keväällä n. 30 yks. ja syksyllä yksi. Kaikki havainnot: 13.–14.4. LUM Säikkälänperä Komula 2p (KHn, PMj), 16.–18.4. LUM Sannanlahti 2p (OHI, EHo, IHe) ja 19.–25.4. 1p (AVi, PJo, MJo), 23.4. LIM Virkkula 2p (KHn), 24.–27.4. KEM Rajakorpi Hietaharju 1 2kv p (TTa, KHn) ja 26.4.–5.5. 2/2”p (TTa, JSi, Jarmo Yliluoma ym.), 2.5. LUM Pitkänokka 14p (IHe) ja 3.5. 6p (AHa), 5.5. KÄR Nurmesjärvi 1t 1p (KVä), 7.–8.5. LUM Sannanlahti 2p (EAa, OHI, IHe, NHe), 10.5. RAA Pattijokisuu

Pikkujoutsenia joutsenparvessa Siikajoen Karinkannassa 13.10.2021. © MIKKO RÄSÄNEN

2p (KVa) sekä 30.9. RAA Inakari 1p (KVa).

Laulujoutsen *Cygnus cygnus* (3.2.–6.3.–24.3., 21/21)

Talvihavaintoja tammi-helmikuussa yli 400 yksilöstä paikkakohtaisista maksimeista laskien. Kunnittain HAI 7, II 2, MUH 1, OUL 12, PUD 1, PYI 126, RAA 222, SII 24, SIL 1 ja TAI 2. Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 1.1. RAA Lehtikari 80p (JHa, PKä), 1.1. PYI Suni Messu 59p (HTu, KVa, MMI, JSn), 3.1. RAA Pitkäkari lt 29 (KVa) ja 3.1. RAA Salmikarvo 27 (KVa). Erikoisempia talvihavaintopaikkoja: 19.1. TYR Jokisilta Matila 1p ”ruokailee pellolla corvusten kanssa” (KHn), 24.1. SII Revonlahti Uusitalo 1p ”Jostain syystä jalkautuneena” (HUK) ja 26.1. PUD Jaurakkajärvi Aittolampi 1p ”seikkaili maantiellä, tapettu viranomaisten avulla?” (ilm. ESA).

Kevään ensimmäiset 28.2. OUL Hietasaari 1E, m (Enni Manninen, Erika Lohvansuu), 12.3. RAA Maijanpauha 2N (KVa) ja 13.3. PUD Puhos 1p (Heidi Luukkonen, TLj). Yleistyi heti, sillä 14.3. jo neljässä paikassa ja siitä eteenpäin useita havaintoja päivittäin. Selvempi runsastuminen 22.3., jolloin koko alueen päiväsumma 32 ja seuraavana päivänä 23.3. jo yhteensä 209 yks. suurimpina 23.3. PYI Yppäri Juurakko 36p (JSn) ja 23.3. PYI Yppäri Kortekorpi 34p (JSn). Seuraavana päivänä yhteismäärä jo

lähes tuhat (905) suurimpana 24.3. PYI Parhalahti lt 388N (KVa). Kevään muuttolennossa ilmoitettujen yhteismäärä 6870. Suurimmat muuttolukemat 9.4. PYI Parhalahti lt 763m22p (KVa, JSn), 11.4. RAA Pöllän ks 617m (JAL) ja 17.4. PYI Parhalahti lt 479m (KVa, JSn). Paikallisten suurimmat määrät 16.–18.4. LUM Sannanlahti 1500–2000p (OHL, IHe, TTa, EHo), 18.4. LIM Temmesjokisuu 3300p (EAa, MMI) ja 18.4. SII Säärenperä 1400p (ANi).

Kesä-heinäkuun suurimmat 10.6. OUL Riuttu 250p (Jani Uusi-Pantti, Leena Pulkkinen) ja 19.6. SII Karinkanta 550p (Jukka Piispanen, Ilari Kaarto). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 30.9.–5.10. RAA Kultalanlahti Halkokari – Matinkallio 830–850 (KVa), 5.11. LUM Hirvasniemi 1500p (KHn) ja 6.11. LUM Säikkälänperä Komula 1100p (TTa). Joulukuussa havaintoja n. 10 yksilöstä: 29.11.–3.12. SII Paavola Anttilansuvanto 1p (ILu), 3.–7.12. OUL Kello Kalimenoja 1p ”lopetettiin huonokuntoisena ja toimitettiin ruokavirastoon” (EAa, Pentti Hänninen, Kaisa Aikio), 4.12. PYI Suni Messu 1p (MMI, JSn, PVt), 4.12. PYI Yppäri Elävisluoto ks 1p (MMI), 4.12. RAA Maijanpauha 1ä (JHa), 4.12. PYI Tulennokka 3 (MMI), 6.–21.12. OUL Kello Kiviniemi Onganranta 1p (EAa), 8.12. TYR Koivulehto 1p ”joutsenen kävelyjäljet lumessa tiellä” (KHn) ja 11.12. HAA Haapakoski Ursanniemi 1p (JMj).

Metsähanhi *Anser fabalis* ja harmaahanhilaji

Anser sp. (2.3.–28.3.–9.4., 1/21)

Ensimmäiset 24.–25.3. LIM Virkkula 1kiert (OHI, KHn, IHe), 24.3. OUL Saikkosentie 1m, S (JPe) ja 24.3. PYI Parhalahti It 1 (KVa). Tämän jälkeen havaintoja yhtenäisesti 1–3 yks./päivä, kunnes koko alueen päiväsummat 28.3. 28 yks. ja 30.3. 362 yks. suurimpana 30.3. TYR Jokisilta 70–85p (SRy, TTa). Runsastui edelleen nopeasti, sillä 2.4. suurimmat jo TYR Parras Nurkkala 720p (JPe), PYI Parhalahti 1 046m, NE *Anser sp.* (MMI, JSn) ja TYR Jokisilta Alaketo 1 600p *Anser sp.* (KHn).

Suurimmat paikallisten määrät maaliskuu-toukokuussa 15.4. TYR Korkala Törmälä 2 800p (TVä), 17.4. LIM Virkkula 8 090p *Anser sp.* aamulento (KHn), 24.4. KEM Rajakorpi Karjanmaa 3 000p *Anser sp.* (KHn), 2.5. LIM Temmesjokisuu 7 100p, nous *Anser sp.* klo 5:30–6:30 ”joukossa metsä-, lyhytnokka-, tundra- ja merihanhia” (THE, JSi), 2.5. TYR Ritokorpi Sillanpää 4 400p *Anser sp.* (TTa), 5.5. TYR Ritokorpi Sillanpää 3 000p *Anser sp.* (TTa) ja 7.5. OUL Koivukari 3 500 (2 700nous E, 800p) klo 5:01–6:30 (EAa).

Muuttajien suurimmat määrät 17.4. PYI Parhalahti It 454m + *Anser sp.* 265m (KVa, JSn), 17.4. PYI Suni Mäkikangas 281m + *Anser sp.* 914m klo 7:50–12:00 (VHe), 18.4. SII Alhonmäki 1 000N *Anser sp.* (6a) klo 12:20–14:05 (EHo, Anja Hoh-tola), 19.4. LUM Sannanlahti 600m (AVi) ja 20.4. PYI Parhalahti It 457m (KVa, VHe, RKy, JSn) sekä 12.5. KÄR Kärämäenneva 672m + *Anser sp.* 678m (KVa). Muuttolennoissa ilmoitettuja keväällä yhteensä 8 283 + *Anser sp.* 7 589. Koko alueen hanhet laskettiin koordinoitusti 2.5. Metsähanhien yhteismäärä oli 12 000.

Kaikki havainnot kesä-heinäkuussa (suurin osa vielä kevätkuutolla): 2.6. OUN Paratiisi Salmalneva 10m, N (KHn), 5.6. OUL Ylikiiminki Hirvisuo It 8p (ESa), 6.6. PUD Aittojärvi It 6m, NE (ESa), 7.–13.6. LIM Virkkula 8p (Pekka Rusanen, Kalle Meller, IHe ym.), 7.6. TAI Kaakkurivaara Kulukurinkunna 31NE (PVn), 7.6. UTA Marttisjärvi Mustakorpi 4p (Pekka Holappa), 8.6. TYR Ritokorpi Mattila 8m, NE (JSi), 10.6. TAI Isosuo 30N (EKe), 20.6. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 28.6. TAI Mustavaara 4 (TLu).

Syksyllä hulppeita määriä Liminganlahden aamu- ja iltalennoilla LIM Virkkulassa (osa *Anser sp.*): 16.9. 6 000p klo 15:45–19:40 (HHo, RKn, ANi, TTa), 18.9. 13 157p klo 16:05–20:30 (EAa, HHo, PTo ym.), 19.9. 12 770p klo 6:00–8:30 (PTo,

RKa, KHn ym.), 21.9. LIM Virkkula 16 861p, nous *Anser sp.* klo 6:40–7:35 ”lähes kaikki metsähanhia” (TTa, OVa, RKn), 4.10. 15 000p, nous klo 7:30–7:55 (EHn, Anu Hiekkänen) ja 8.10. LIM Virkkula 16 528p, kiert *Anser sp.* klo 7:00–12:00 ”lähes kaikki metsähanhia” (TTa, STi, OVa).

Suurimmat määrät peltoalueilta 19.9. LIM Savela 3 600p (TTa, Toni Eskelin), 20.9. TYR Ritokorpi Jussila nnn. 5 000p (TTa), 26.9. LIM Savela 4 500p (TTa, HHe, Jouni Ruuskanen, Marja-Liisa Ruuskanen) ja 18.10. TYR Korvenkylä Haikonen 4 100p (TTa). Viimeinen syksyn tonni 19.10. TYR Korvenkylä Latvasuo 1 100p (TTa) ja viimeinen 100 yks. ylitys 5.11. LIM Virkkula 155p (RKy). Vuoden viimeiset 6.11. LIM Virkkula 72p (TTa), 6.11. LIM Virkkula Myllylä 62p (TTa) ja 6.11. TYR Parras tll 39kiert (TVä).

Tundrametsähanhi *Anser fabalis rossicus*

Metsähanhien määrittösuudet koko vuoden osalta olivat tundrametsähanhi 2,3 %, taigametsähanhi 17,7 % ja metsähanhi 80,1 %. Ensimmäiset tundrametsähanhet 3.4. viidellä pellolla: TYR Jokisilta Alatalo 45p (JPe), TYR Jokisilta Linjaojantien pellot 125p (JPe), TYR Jokisilta Pikku-Erukka länsi 35p (JPe), TYR Parras Nurkkala 30p (JPe) ja TYR Parras Tiikkoja 35p (JPe). Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 2.5. TYR Ritokorpi 1 130p (THE, JSi), 8.5. SII Karinkanta Kulmala 1 000p (PTo, RKn), 8.5. SII Karinkanta Koskela 800p (PTo), 9.5. SII Karinkanta Kulmala 1 200p (PTo) ja 12.5. KÄR Kärämäenneva 387m (KVa). Kevään viimeiset 22.5. HAI Järventakustan pellot 1p (THE) ja 22.5. HAI Lahdenperä 1p (JMe, HTa).

Syksyllä 6 ilmoitusta: 16.9. LIM Virkkula Myllylä 20p (TTa), 19.9. LIM Virkkula Hakala 10p (PTo, RKa, OTa), 25.9. LIM Jokelan pellot 8p (Andreas Nuspl), 25.9. LIM Luhasto 40p (Andreas Nuspl), 25.9. LIM Savela 60p (Andreas Nuspl) ja 8.10. RAA Pattijokisuu 1p (KVa).

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*

(14.3.–8.4.–17.4.)

Ensimmäiset 28.3. PYI Yppäri Juurakko 20p (JSn), 28.3. PYI Parhalahti It 1N (KVa, JSn), 29.3. RAA Pattijokisuu 7S (KVa) ja 29.3. RAA Pattijokisuu 6m, SW (HUK, JHa). Runsastui ja yleistyi heti, sillä seuraavana päivänä yli 10 yks. useilla Tyrnävän pelloilla suurimpana 30.3. TYR Jokisilta 100p (PJo, MJo) ja 30.3. TYR Jokisilta Pikku-Erukka 62p (TTa) sekä 31.3. TYR Jokisilta Pikku-Erukka 253p (TTa)

Lyhytnokkahanhia Tyrnävän pelloilla 2.4.2021. © KALLE HIEKKANEN

ja 1.4. TYR Jokisilta Pikku-Erukka 300p (TTa). Vähintään tuhat yks. havaittiin kevään aikana 10 kertaa aikavälillä 15.4.–8.5. Ensimmäinen ja suurin niistä 15.4. TYR Korkala Törmälä 4 300p (TVä), muut väh. 1 500 yks. 18.4. TYR Murto 1 800p (EAa), 30.4. TYR Parras Alaketo 1 500p (TVä), 3.5. TYR Kiviojanvarsi Korpi 1 500 (TVä) ja 8.5. TYR Parras Alaketo 2 000p (TVä), joka oli samalla viimeinen yli 1 000 yks.

Lyhytnokkahanhiin yhteislaskenta tehtiin koko levähdysalueelta koordinoitusti sunnuntaina 2.5. samaan aikaan Norjassa ja Suomessa. Niitä havaittiin PPLY:n alueella 4 650 yksilöä. Viimeiset suuremmat 16.5. TYR Ritokorpi Jussila 101p (KHn) ja 17.5. TYR Ritokorpi Hakala 88p (TTa) ja viimeinen 10 yks. ylitys 23.5. TYR Kiviojanvarsi Suutarinparras 17p (TTa, AKu). Kevään viimeiset 25.5. RAA Pattijokisuu 2N (KVa) ja 25.5. TYR Ritokorpi Jussila 4p (KHn).

Syksyn ensimmäiset 16.9. LIM Savela 1p (TTa) ja 16.9. LIM Virkkula 50–150p (HHo, RKn, ANi, TTa ym.). Määrät nousivat nopeasti, mm. 17.9. LIM Virkkula 300p (PTo, RKa, ANi, OTa) ja 18.9. LIM Virkkula 500p (EAa, HHo, PTo ym.). Em. lukemiin päästiin myöhemmin enää kolmesti: 19.9. LIM Virkkula 300nous klo 5:58–8:33 (PTo, RKa, EAa ym.), 25.9. LIM Savela 300p (Andreas Nuspl) ja 26.9. LIM Savela 500p (TTa, HHe, Jouni Ruuskanen, Marja-Liisa Ruuskanen).

Viimeiset suuremmat määrät 18.10. TYR Kor-

venkylä Haikonen 180p (TTa) ja 19.10. TYR Korvenkylä Latvasuo 112p (TTa) sekä viimeiset väh. 10 yks. 23.10. TYR Dallas Haikonen 14p (TTa) ja 23.10. TYR Ojakylä Uusi-Heikkilä 16p (TTa). 23.10. myös LIM Haaransilta Jokela 1p (TTa) ja LIM Virkkula 2kiert (IHe), jonka jälkeen enää 29.10.–6.11. LIM Virkkula 1p (RKY, TTa).

Tundrahamhi *Anser albifrons* (16.3.–9.4.–18.4.)

Ensimmäiset 31.3.: TYR Jokisilta Alaketo 2p (TTa, ANi), TYR Jokisilta Pikku-Erukka 2p (TTa), TYR Jokisilta 2p (RKY) ja 31.3. SII Karinkanta 2 (Juha Korhonen). Yleistyi ja runsastui saman tien, sillä 1.4. päiväsumma koko alueelta 31 ja 2.4. jo 447, suurimpina 2.4. PYI Parhalahti 88m, NE (MMI, JSn) ja 2.4. SII Karinkanta 56m30p (OHI, IHe, NHe).

Tuhat ylittyi kevään aikana yksittäisiltä pelloilta kuusi kertaa. Suurimmat 18.4. KEM Rajakorpi Ukonmaa 1 200p (TTa), 5.–6.5. LIM Savela 1 000–1 100p (The, Juha Koponen, PMj), 8.–9.5. SII Karinkanta 2 380–2 450p (EAa) ja 10.5. SII Karinkanta Koskela 1 000p (PTo). Koko PPLY:n levähdysalueen hanhet laskettiin koordinoitusti 2.5. Tundrahamhi teki uuden ennätyksen 3 100 yksilöllä.

Viimeiset väh. 10 yks. havainnot olivat muuttavista linnuista 13.5.: PUD Aittojärvi lt a60m (ESa), TYR Jokisilta Jetsonen 70N (AAu) ja TYR Parras Toikka 41NE (AAu). Kevätmuuton viimeiset olivat 27.5. OUL Kylänpuoli Kurikka 1p (KHn), 30.5.

LUM Hirvasniemi Pitkänokka 1p (VSu, EHn, KHn, PPÖ), 3.6. OUL Haukipudas Halosenlahti 1p (PRA, OLI) ja 6.6. RAA Pattijokisuu It 1p ”loukkaantunut” (HUK, JHa).

Syksyn ensimmäiset ja samalla suurin määrä 4.9. LUM Lamunkari 17p (THE), seuraavat 11.9. LIM Virkkula It 2p (Tanja Jylänki) ja 16.9. LIM Savela 1p (TTa). Syksyn suurimmat em. Lamunkarin jälkeen 26.9. LIM Savela 6–10p (TTa, HHe, Jouni Ruuskanen, Marja-Liisa Ruuskanen), 4.10. SIL Rantsila Jokikylä 6p (RKY) ja 5.10. LIM Virkkula 6p (KHn). Viimeiset 21.10. TYR Jokisilta Alaketo 1p (KHn), 21.10. TYR Korvenkylä Haikonen 1p (TTa, KHn) ja 23.10. TYR Dallas Haikonen 1p (TTa).

Kiljuhanhi *Anser erythropus* (20.4.–1.5.–9.5.)

Kiljuhanhien kevätmuuttoa on seurattu vuodesta 1985 alkaen Oulun seudulla. Vuosi 2021 oli 37. perättäinen tarkkailuvuosi. Vuonna 2021 tarkkailujakso oli 26.4.–17.5. ja aikavälillä 29.4.–15.5. kiljuhanhia havaittiin vähintään 94 yksilöä. Luku oli erittäin huonon pesimävuoden 2020 jälkeen laskenut 11 yksilöllä. Kiljuhanhista vain 2 oli nuoria (2kv) lintuja. Kiljuhanhia havaittiin kahdella tunnetulla levähdysalueella, SII Säärenperässä ja Karinkannassa ja muuttavia HAI Iso-Härkäsäikässä. Liminganlahdella, kolmannella perinteisellä alueella, kiljuhanhia ei havaittu.

Kiljuhanhien pääjoukot saapuivat illalla 1.5. Siikajoelle. Tuolloin laskettiin 77 yksilöä, kun tätä ennen tarkkailualueella oli 29.–30.4. nähty päivittäin 5 yksilöä. Kiljuhanhia havaittiin enimmillään iltalennon aikana 8.5. 85–91 yksilöä sekä muutolle lähdön päivänä 12.5. kevään maksimimäärä, yhteensä 94 yksilöä (Karvonen 2021a). Ainakin 3 yksilöllä puuttui siipisulkia. Kiljuhanhien tahallista häirintää ei havaittu, mutta parilla peltolohkolla maanomistaja häiritsi pellolla lepäileviä muita hanhia. Rantaniityillä havaittiin häiriötä kahdesti. Kiljuhanhien pääjoukko jatkoi muuttoa 12.–13.5., minkä jälkeen tarkkailualueella havaittiin vielä 11 kiljuhanhea. Viimeiset lähtivät pohjoista kohti 15.5.

Tarkkailualueen lähistöllä havaittiin ruotsalaisperäisiä rengastettuja istuskakiljuhanhia kaksi eri yksilöä, kerran ennen yhtämittaisen tarkkailun alkua ja kerran tarkkailun aikana. Kevätmuuton seurannassa 2021 Perämeren levähdysalueella havaittiin varmuudella lähes yhtä monta kiljuhanhea kuin Unkarissa sijaitsevalla levähdysalueella Hortobágyssa, mistä enimmillään ilmoitettiin 5.4. 96 yksilöä.

Kiljuhanhien syystarkkailu järjestettiin vuonna 2021 Liminganlahden ympäristössä, koska vuonna

2020 viidenkymmenen vuoden tauon jälkeen Oulun seudulla (nyt LIM Virkkulan isolla metsästysrahoitusalueella ja lakeuden pelloilla) lepäili syksyllä kiljuhanhia. Syksyllä 2021 intensiivinen tarkkailuaika oli 10.9.–1.10. ja tämän jälkeen tarkkailu jatkui kevyemmin 12.10. asti. Kiljuhanhia havaittiin 15.9.–7.10. yhteensä 9 yksilöä. Lähes päivittäin nähtiin poikue (2ad ja 2 juv). 16.9. havaittiin 4 aikuista ja 27.9. yksinäinen aikuinen. Kiljuhanhet käyttivät samoja ruokailualueita kuin metsähanhet Liminganlahdella ja Lumijoen, Limingan ja Tyrnävän pelloilla (Karvonen 2021b).

Yhteistyössä Riistakeskuksen ja paikallisten metsästysseurojen kanssa perustettiin WhatsApp-palveluun kiljuhanhivaroitusrhmä. Tarkoituksena oli tiedottaa metsästäjiä kiljuhanhien paikallaolosta ja samalla suojella kiljuhanhia vahingonlaukauksilta. Ryhmä sai hyvän vastaanoton.

Merihanhi *Anser anser* (12.2.–19.3.–7.4., 1/21)

Vuosi alkoi talvihavainnolla: 2.1. RAA Mikonkarin nokka 2p, nous, N-E (MMI, JSn, JHa, JSn). Kevään ensimmäinen saapui hieman keskimääräistä myöhemmin 22.3. RAA Kuljunniemen pato 1kiert (TKj). Seuraavana päivänä 23.3. jo 7 havaintoa OUL, PYI ja RAA, ja sitä seuraavana 14 havaintoa, mm. PYI Parhalahti 55 (12p43N) (KVa). Kevätmuuttolennossa ilmoitettiin yhteensä 520 yksilöä, selvästi vähemmän kuin edellisinä vuosina (1 200, 965). Suurin päiväkohtainen muuttajamäärä oli vaatimaton, 7.4. PYI Parhalahti 82m (RKY). Suurimmat lepäilijämäärät olivat myös pieniä: 8.4. RAA Pattijokisuu 260p (HUK, JHa, KVa), 10.4. HAI Rytijärvi-Kopsa 195p (JMa, MAa) ja 16.4. LIM Virkkula 310p (TTa). Toukokuussa – kesäkuun alussa nähdyt pesimättömien parvet olivat pieniä, korkeintaan 80 yksilöä. Keväällä 2021 Hailuodon vesi- ja rantalintujen pesimäkanta laskettiin. Natura-alueilla sen järjesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Natura-alueitten merihanhi-kanta oli vuoden 2009 jälkeen pienentynyt puoleen.

Ensimmäiset poikueet nähtiin 16.5., 38 ad ja 18 pull RAA Pattijokisuulla (HUK). RAA Pattijokisuulla nähtiin 31.5. 303 merihanhen parvi, josta 23 poikasia (KVa), osa emoja ja osa ilmeisesti sulkasatoa odottelevia pesimättömiä yksilöitä. Poikueparvista suurin nähtiin RAA Pattijokisuulla, missä 20.6. 250 yksilöä, joista 75 poikasia (KVa), ja samalla paikalla oli 10.7. 270 yksilöä ikää erittelemättä (KVa). Kesä-heinäkuussa nuoret ja pesinnässä epäonnistuneet merihanhet kerääntyvät laajalta alueelta Perämerelle kahteen suureen sulkimiskeskukseen

Hailuodon Isomatalalle ja Iin Krunneille (Markkola 2019). Tätä suurta muuttoilmiötä ei ole tiettävästi koskaan kunnolla havaittu, vaikka se mitoiltaan useimmiten ylittää kevätmuuton: Hanhet ovat aina vain ”ilmestyneet” Isomatalalle ja Krunneille.

Kesällä 2021 Isomatalan saariston sulkimisparvi oli kahden vuoden pohjalukemien (2019 1 351, 2020 1 311) (Markkola 2019, Tapio ym. 2023) jälkeen kasvanut 3 650:een (JMa, VNi). Hanhet laskettiin 29.6. Iin Krunnien hanhia ei laskettu. Ainoa kesän 2021 merihanhihavainto sieltä oli 25.6. ”pari sulkaa rannalla, ei muita jälkiä tai jätöksiä” (HHe).

Huolimatta PPLY:n ja BirdLifen vetoomuksista kesällä 2019 ja 2020, aikaistettu merihanhen peltometsästys jatkui edelleen vuonna 2021 (ja ainakin vuoteen 2024 asti). Suomen riistakeskus vastasi järjestöjen kahden kesän yhteydenottoihin 18.11.2020. Riistakeskus oli spekuloinut sivukaupalla mahdollisista virhelähteistä vuosikymmenten sulkijalaskentojemme tuloksissa muka vuosien 2019–2020 romahduksen selittäjinä. Riistakeskuksella itsellään ei ole sulkijoista mitään omaa laskenta-aineistoa, joten ei ole virhelähteitäkään.

Heinäkuun puolivälin jälkeen sulkimis- ja poikueparvien levittäytyessä laajemmalle suuria parvia nähtiin taas mm. 25.7. RAA Pattijokisuu 560 (KVa) ja 26.7. LIM Virkkula 600p (STi). Syyspuolen suurimmat määrät laskettiin jo elokuun alussa: 7.8. RAA Pattijokisuu 851 (34S + 64p + 753lask) (KVa), 8.8. SII Puskaperä 850 (KVa, HTu) ja 8.–9.8. RAA Pattijokisuu It 1 000p (HUK, JHa, KPy). Viimeiset nähtiin lokakuussa: 21.10. TYR Dallas Haikonen 3p (KHn), 23.10. samalla paikalla 1p (TTa) ja 25.10. HAI Virpiniemi 2 nous, S (JMa, JRo).

Tiibetinhani *Anser indicus*

Tiibetinhahasta tuli ”salonkikelpoinen” Rariteetikomitean kokouksessa 14.–15.3.2020 tehtyjen kategoriamuutosten (taulukko 5) seurauksena: kaikki havainnot vuodesta 1995 lähtien siirrettiin kategoriaan C (RK-tiedotteet 2020). 12.8.2020 PPLY:n ARK puolestaan päätti, että se ei käsittele enää tiibetinhahasta 1.1.2020 jälkeen tehtyjä havaintoja (ARK-tiedotteet 2020).

Kaikki havainnot: 28.4. OUL Jokikylä 1p (Kalevi Säkkinen), 28.4. OUL Pitkämöljä INE (Tuomo Palokangas) ja 15.6. HAI Marjaniemi 6NE (RRp, Tuomo Annunen).

Lumihanhi *Anser caerulescens*

Lumihanhi on E-kategorian laji ja on nyt mukana

Taulukko 5. Rariteetikomitean käyttämä kategorialuokittelu (<https://www.birdlife.fi/lintutieto/suomessa-havaitut-lintulajit/>).

A.	Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena ainakin kerran vuoden 1949 jälkeen
B.	Laji, joka on tavattu ilmeisesti luonnonvaraisena vain vuosien 1800 ja 1949 välillä
C.	Laji, jonka karanneista tai vapautetuista yksilöistä on maahan syntynyt elinvoimainen populaatio tai yksilöt ovat peräisin toisen maan tällaisesta populaatiosta
D.	Laji, joka ei ole lähes varmasti luonnonvarainen (jolloin se sijoitetaan kategoriaan A) tai lähes varmasti karkulainen (kategoria E)
E.	Varma tai lähes varma tarha- tai häkkikarkulainen

peruskatsauksessa ensimmäistä kertaa. Rariteetikomitea teki kokouksessa 14.–15.3.2020 runsaasti kategoriamuutoksia, joiden seurauksena mm. kaikki lumihanhihavainnot siirtyivät tarhakarkulaisiksi E-kategoriaan (RK-tiedotteet 2020). PPLY:n ARK puolestaan päätti, että ARK ei enää käsittele lumihanhesta 20.1.2021 jälkeen tehtyjä havaintoja (ARK-tiedotteet 2021).

Vuoden aikana havaittiin kaksi yksilöä. 7.9.–12.10. havaintoja laajalta alueelta Liminganlahden levähdysalueelta Limingasta ja Tyrnävältä yksittäisestä linnusta (RKY, Nita Kallio, Esa Väänänen ym.). Havainnoista ei pysty päätelemään useamman kuin yhden linnun olemassaolosta ennen kuin 12.10. TYR Parras 2p (Toni Wasama, Ulla Wasama), josta kuvaus ”Tänään nähtiin yksi lumihanhi, ajettiin pari-kolmesataa metriä ja nähtiin toinen. Varmistettiin vielä ja ajettiin uudelleen katsomaan ekaa yksilöä, joka oli alkuperäisellä paikalla.”

Kanadanhanhi *Branta canadensis* (10.3.–30.3.–21.4.)

Ensimmäiset 28.3. PYI Parhalahti Ojala 1 (JRh, ARh, KVa), 29.3. PYI Yppäriin pellot 1p (AHi, JSn), 31.3. PYI Parhalahti 4m (RKY, JSn) ja 31.3. RAA Kotiranta Alakkalan pellot 3p (JHa). Runsastui ja yleistyi nopeasti. 4.4. koko alueen päiväsumma 42 yks. ja suurimmat yksittäiset KEM Teppola 11p (JKa, Sari Lehmus) ja RAA Ouramon pellot 13p (HUK, JHa). Kevään suurimmat RAA Pattijokisuuksa 6.–13.4. 14–15 (KVa) ja 9.4. OUL Rommakonselkä 13p (ESa) ennen poikueaikaa. Touko-kesäkuun vaihteessa jo poikueita: 31.5. RAA Katinhäntä Maijanpauha 18p (3/3”, 3’, 4’, 2 2kv) (HUK), 1.6. OUL Haukipudas Halosenlahti 1/1”5’p (JTg) ja 1.6. RAA Maivaperä 16p (5pm, 2pm) (KVa).

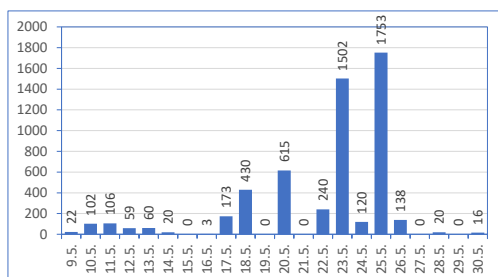
Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa RAA Maivaperällä 1.–29.7. 26–42 (KVv, HUK), enimmäillään 19.7. 42 (KVv). Muutkin kesän suuret määrät Raahesta: 10.–28.7. RAA Pattijokisuu 23–24 (5') (KVv) ja 29.7. RAA Mikonkarin nokka 22p (JHa). Elo-marraskuun suurimmat 4.8. RAA Maivaperä 23 (KVv), 6.8. RAA Mikonkarin nokka 25p (JHa) ja 6.8. RAA Hakotauri 15p (JHa). Syyskuussa 10 hav. / 55 yks., lokakuussa 4 / 13 ja marraskuussa 2 / 11. Vuoden viimeiset 22.10. RAA Pirttipaljas 3p (HJa), 4.11. PYI Yppäri Vasikkaneva 10p (JSn) ja 17.11. RAA Preiskarinsalmi Ilask (HUK).

Valkoposkianhi *Branta leucopsis* (23.3.–17.4.–27.4.)

Ensimmäiset 2.4. TYR Parras Nurkkala 2p (JPe), 4.–6.4. RAA Ouramon pellot (Säikänöja) 1p (HUK, JHa) ja 6.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVv). Havaintoja ripotellen 1–3 yks. kerrallaan 20.4. asti, jonka jälkeen hieman suurempia määriä, mutta huhtikuun maksimiksi jäi kuitenkin 5 yks. Ensimmäinen 10 yks. ylitys 2.–3.5. RAA Pattijokisuu It 10p (JHa, HJa, PKä). Samassa paikassa 12.5. 90p (HUK) ja 17.5. 200p (HUK). Muuttavaksi ilmoitettuja kevään aikana noin 5 400. Näistä valtaosa arktikaa, mutta tn. pieni osa PPLY:n pesivää kantaa. Huippupäivät 23.–25.5., jolloin muuttajista meni 63 % (kuva 7). Kevään suurimmat määrät 23.5. RAA Katinhäntä Majanpauha 970m, NW klo 11:05–12:29 (HUK), 23.–25.5. RAA Pattijokisuu 360–385 (KVv) ja 25.5. OUL Pateniemi vs 368m (EAa, JPu).

Raahesta ja Pyhäjoelta runsaasti poikueilmoituksia. Ensimmäinen niistä 9.6. RAA Maivaperä 13p (4pm) (KVv) ja suurimmat poikasmäärät havainnoissa 28.6. RAA Maivaperä 107p (5'2'2'3'2'4'3') (KVv), 10.7. RAA Pattijokisuu 43p (1'6'5'3'3') (KVv) ja 20.7. PYI Yppäri Pöllä 90p (70''20') (Pekka Leskelä). Elokuun suurimmat 17.8. RAA Merikadun Ranta 330p (HUK) ja 26.8. RAA kaupunginlahti 350p (JHa).

Valkoposket ovat muutaman vuoden keräänty-

Kuva 7. Valkoposkianhan arktinen muutto keväällä 2021.

neet syksyisin Oulun Äimäraution raviradan nurmikolle tankkaamaan. Nyt enimmäillään 4.–15.9. 354p (TTa, MiK, JMy ym.). Suurehko osa näistä tulee Raahen seudulta, sillä joukossa on kahtena vuonna peräkkäin ollut Hollannissa rengastettu A67, josta on alkukesältä havaintoja Raahessa ja syksyllä Äimärautiolta. Havaintojen ja yksilömäärien väheneminen Raahessa ja niiden lisääntyminen Oulussa tukevat samaa päätelmää. Loppusyksyn suurimmat 4.–14.10. LIM Luhasto–Savela 420–450p (TTa, RKy) ja 16.10. TYR Parras Leppioja 400kiert (TTa). Osa Limingan linnuista lienee tehnyt silmukan Raahen–Äimärautio-Savela, osa on arktisia muuttajia. Viimeiset 18.10. LIM Honkisuo Hakala 2p (TTa), 18.10. LIM Ahola 6p (TTa) ja 21.10. LUM Hirvasniemi Letto 75p (TTa).

Sepelhanhi *Branta bernicla* (12.4.–21.5.–31.7.)

Vuoden aikana hyvä määrä (12) yksittäisiä lintuja, mutta vain kerran enemmän kuin yksi (4.6. 4p). Kaikki havainnot: 15.–16.4. PYI Sunin Rajapöllä 1m (MMI, JSn), 17.4. PYI Parhalhti It 1N (JSn,

Matkan pää. Oulun Laanilassa pitkään viihtyneelle sepelhanhelle lienee käynyt uudenvuoden aattona samalla tavalla kuin tälle sinisorsalle. Aikansa pakolentoa ilotulitusten räiskeestä ja sitten voimien loputtua kivenä alas ja viimeiset kiepautukset. © JUHA LEHTOLA

KVa), 17.4. LUM Sannanlahti 1m (Antti Rönkä, Seija Jokelainen, Mauri Kallio), 17.–18.4. TYR Ojakylä Yli-Kotila 1p (Eino Riikola, KHn, RKy ym.), 23.–26.5. RAA Pattijokisuu 1p (KVä, JHa, KPy, EPy), 29.5. HAI Hannusranta 1m, N (JMe, SMe, VMe), 1.6. OUL Kraaseli 4p (Mikko Viitanen, Ville Wittenberg, Onni Wittenberg), 21.6. SIL Piippola Leskelä Karppanen 1p (RKy, Markus Autio), 13.–16.7. HAI Marjaniemi – Hannusranta 1p (JMe, SMe, AKu, Lasse Oksanen), 20.9.–9.10. HAI Mäntyniemi–Keskiniemi 1p (SMe, HTu, JMe), 30.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVä), 1.11. OUL Kiviniemi ks 1N (EAa) ja vuoden päätti pullasorsien ruokintapaikalla Oulun Laanilassa 25.11.–31.12. viihtynyt yksilö (Sari Karhu, ARh, JRh ym.), joka keräsi runsaasti bongareita erityisesti uudenvuoden yöksi Etelä-Suomea myöten. Ilotulitteiden räiske oli kuitenkin liikaa niin pullasorsille kuin sepelhanhellekin, joka tn. kuoli pakolentonsa päätteeksi.

Ristisorsa *Tadorna tadorna* (11.3.–3.4.–15.4.)

Ensimmäiset 4.4. HAI Rytijärvi Kopsa 5p (HRO, LRO, JRO), 4.4. PYI Yppärin pellot 1/p (AHi, EHi), 5.4. HAI Rytijärvi 10p (JMe) ja 5.4. RAA Pattijokisuu 3 (KVä). Havaintoja yhtenäisesti ensihavainnosta lähtien. Yleistyi ja runsastui nopeasti. Kevään suurimmat määrät HAI Järventakustan pelloilla, jossa 7.–14.4. 24–42p (JMa, MAa, LRO ym.), enimmillään 14.4. 42p (HHo). Muualta suurin 19.4.–27.5. OUL Kello Kiviniemi ks 10–20p, enimmillään 1.5. 20p (EAa).

Suurimmat poikuemäärät ja kerääntymät Hailuodosta 2.7. HAI Karvo 33p (12 ad, 21 pull) (Jari Hostikka) ja 5.7. HAI Keskiniemi 40p (15 ad, 25 pull) (NAa). Varmat pesinnät/poikueet Hailuodon ulkopuolelta 9.6. SII Varessäikkä 1/1”5’p (Eero Hietanen) sekä 6.7. SII Tauvon la 1/1”5’p ja 16.7. 1/1”3’p (MTy). Elokuun suurimmat määrät 5.8. HAI Vaski Pökönokka 8p (6 juv) (KHn) ja 8.8. HAI Tormela 13p (ad ja juv) (THE). Syyskuussa 7 havaintoa, joissa 11 yks. Suurin määrä 19.9. OUL Lettoniemi 4 (Nolan Hayden), jonka jälkeen enää 21.9. HAI Vaski Pökönokka 1 1kv p (KHn) ja 26.9. HAI Pökönokka 1p (TTa).

Mandariinisorsa *Aix galericulata* (21.4.–28.4.–6.5.)

Yksi havainto jp koiraasta: 25.4. UTA Puhdistamo 1/p (KTs, Eero Ämmänpää, Pirkko Mäkelä). ARK:n tarkistettavaiin kuuluvat kaikki muut puvut (myös vp k). Näistä on kaksi hyväksyttyä havaintoa: 8.5. UTA

Utoslahti 1/1p (VPH, KTs) ja 17.6.–13.7. UTA Puhdistamo 1 vp k p (VPH, TSp, KHn, RKy). Havaintopisteiden välimatka on vain 3 km, joten koiras lienee ollut koko ajan yksi ja sama 25.4.–13.7.

Haapana *Anas penelope* (13.3.–7.4.–16.4., 6/21)

Talvihavainnot 5.1.–11.2. OUL Laanila Kemiran putkenpää Oulujoessa /1p (ESa, TTa, KHn ym.) ja ilm. sama 28.1.–2.3. OUL Laanila Kemiran kanava/allas /1p (TTa, AKu). Kevään ensimmäiset 1.–4.4. LIM Virkkula lt 2 (PMj, HSk, Esko Kaappola ym.), 5.4. RAA Pattijokisuu 3 (KVä) ja 5.4. SII Merikylänlahti lt 2 (KVä). Yleistyi 11.4. alkaen. Lukumäärähyppäyksiä 13.4. LIM Virkkula 18p (IHe), 16.4. LIM Virkkula 40p (TTa), 20.4. PYI Parhalahhti lt 115m (KVä, VHe, RKy, JSn) ja 2.5. HAA Piipsanneva 270 (KVä). Kevään suurimmat määrät 8.5. SII Säärenperänranta 430p (220/210) (EAa, Markku Rantala), 9.5. SII Säärenperänranta 510p (260/250) (EAa), 10.5. SII Merikylänlahti lt 330 (KVä) ja 12.5. OUL Kraaseli 1 180 (590/590), josta Ulkonokka 450/450p (EAa, SGr, AKm).

Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 1.7. LIM Temmesjoen lt 530/p (HHo), 19.7. LIM Virkkula 209p (OVa) ja 21.7. LUM Lamunkari 520p (THE). Elokuussa tuhat ylittyi kahdesti: 24.8. LUM Pitkänokka 1 052p (TTa) ja 31.8. HAI Vähämetsänkylju–Päärinperä 1 478p (TTa). Syys-lokakuun suurimmat 4.9.–9.10. LUM Lamunkari 1 050–1 300p (THE, PHI), 17.9. HAI Iso Härkäsäikkä–Tömpä 1 300p (KHn), 18.–19.9. LIM Virkkula 5 000p (EAa, HHo, PTo ym.) ja 9.10. OUL Kammonkari 1 430p (THE, PHI). Marraskuussa yli 20 havaintoa yhteensä yli 100 yksilöstä. Viimeiset 13.11. SII Säären nokka 22p (HTu), 13.11. SII Tauvon ks 1/S (OHL, IHe, NHe) ja 14.11. LUM Varjakka 1p (IHe).

Harmaasorsa *Anas strepera* (5.4.–19.4.–26.4.)

Ensimmäiset LIM Virkkulassa 14.4. 1/p (IHe, PMj), 15.–16.4. 1/1p (PiK, Otto Uolamo, AHi ym.) ja 17.4. 3p (KHn, AHa) sekä 18.4. RAA Santaholma 1/p (JAI). Yleistyi tasaisesti. Suurimmat määrät keväällä vaatimattomia: 21.4.–11.5. HAI Kirkkosalmi 10–14p (Pekka Ruuska, JMa, HKi ym.), 29.–30.4. HAI Pöllänlahti 11–13p (TRt, MSk) ja 12.5. OUL Akionlahti W-nurkka 5/5p (THE). Kesäkuun suurin 27.–28.6. HAI Kirkkosalmi 124p (JMa). Heinäkuussa sata ylittyi kolmesti: 16.7. HAI Kirkkosalmi 137p (JMa), 19.7. HAI Kirkonkarit 376p (JMa) ja 22.7. OUL Akionlahti 118p (TTa). Elokuun suurin määrä 14.8. HAI Kirkkosalmi 315p (HHo, KPn), syyskuun

28.9. HAI Kirkkosalmi 69p (HHo) ja lokakuun 3.10. HAI Kirkkosalmi 150p (JMa, MAa). Tämän jälkeen 7 havaintoa, joista viimeiset 9.10. OUL Kammonkari 1p (THe, PHI), 9.–13.10. KEM Vihiluoto /1p (JKa) ja 22.10.–7.11. OUL Hartaanselkä /1p (EAa, TTa, ESa ym.).

Tavi *Anas crecca* (13.3.–5.4.–20.4., 9/21)

Yksi talvihavainto: 22.1. RAA Aunolanperä Kuljunmäki 1p (KHn). Kevään ensimmäiset 31.3. MUH Muhoslampi Kirkkoranta 1p (Reino Rajala), 5.4. RAA Pattijokisuu lt 1/1p (HUK, JHa, KVa) ja 9.4. PYI Parhalahti lt 3 (KVa, JSn). Alkoi runsastua selvemmin 13.4. alkaen, jolloin päiväsukka koko alueella 40 ja suurin yksittäinen 13.4. LIM Virkkula 20p (IHe). Ensimmäinen sadan ylitys 18.4. niin päiväsukmana (228) kuin yksittäisenä havaintona 18.4. LIM Virkkula 90/80p (EAa, OLI). 22.4. rysähti kunnolla, sillä päiväsukka (2303 yks.) oli lähes kaksinkertainen koko alkuvuoden määrään (1297 yks.) verrattuna. Suurimmat yksittäiset SII Merikylänlahti lt 950p (KVa) ja LUM Sannanlahti lt 320p (TTa). Seuraava hyppäys määrissä 7.5., jolloin koko kevään suurin päiväsukka (5298 yks.) ja suurin yksittäinen OUL Koivukari 2700p (EAa). Tuhat ylittyi tämän jälkeen vielä kolmesti: 8.5. SII Karinkanta Savilahti 1000p (EAa), 10.5. SII Merikylänlahti lt 1300 (KVa) ja 12.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 800/700p (EAa, SGr, AKm).

Kesäkuussa LIM Virkkulassa 7.–12.6. yli 1000 yks., enimmillään 12.6. 1300p (Valtteri Rosenberg). Heinäkuun selvästi suurin 16.7. LIM Virkkula 700p (Tuukka Rantanen) ja elokuun 15.8. LUM Lamunkari 1400p (KHn). Koko syksyn suurimmat syyskuussa 6.9. LIM Virkkula 1913p (TTa, OVa), 18.–19.9. LIM Virkkula 4000p (EAa, HHo, PTo ym.) ja 21.9. LUM Puhkiavanperä 1100p (OVa). Lokakuulla yli 100 yks. vielä yli 10 kertaa, suurimmat 8.10. LUM Pitkänokka 540p (OVa) ja 13.10. HAI Isomatala 658p (TTa). Viimeiset 5.11. LUM Säikkälänperä Lamunkari 40p (KHn), 5.11. OUL Kiviniemi ks 8p (EAa), 5.11. RAA Pattijokisuu 3 (KVa), 6.11. LIM Virkkula 60p (TTa) ja 13.11. SII Tauvon ks 11S (OHI, IHe, NHe).

Sinisorsa *Anas platyrhynchos*

Suurimmat määrät Oulussa tammikuussa 2.1. OUL Laanila Kemiran putki 770p (TTa) ja 5.1. OUL Laanila Oulujoki 860p (500/360) (EAa). Helmikuussa 15.2. sulapaikkojen kattavassa laskennassa yhteismäärä Oulusta 832: Kemiran putki 680, Kemiran

Sinisorsa yrittää talvehtia Utajärvellä 2.12.2021.

© TOMMI KUJALA

allas 152, kaikki muut 0 (Nokkalan veneranta, Tuuran uimala, Hartaanselkä, Ruostetalo) (TTa). Talvihavainnot Oulun ulkopuolelta 1.1. PYI Suni 8/2p (HTu, KVa, MMI, JSn), 1.1. RAA Lehtikari 1p (JHa, PKä), 1.–3.1. TAI Virkkusenjärvi Soidinoja 3/1p (JKn, TLu, ERä), 2.1. II Illinkoski 3/2p (PJu, ANi), 3.1. MUH Korivaara Alakoulu 15p (TSp), 3.1. RAA Pohjaskari 1 (KVa, HTu, JHa, JKo), 3.1. LIM kk 1p (HSk, PMj), 5.1. TAI Salmenoja 1 (ULa), 7.1. PYI Venäjänkari 1 (KVa), 8.1. SII Siikajoenkylä, Mäntyniemi 1p (KHn), 17.1. RAA Varvi Ruonaaja 1/2p (HTu), 21.1. RAA Kummatti Tervahovi 3/1nous (HUK), 24.1. RAA Koksaamon sula 1p (JHa), 25.1. OUN Likalanperä /2p (JMj), 7.2. II Illinkoski 1p (EMi), 15.–25.2. RAA Kummatti 1–3p (KVa), 27.2. TAI Virkkunen Soidinoja 3/2p (JKn) ja 28.2. KEM Koskela Etu-Korpela 1/p (JSi).

Maaliskuun alun suuressa määrässä, 6.3. OUL Laanila Kemiran putkenpää 782p (TTa), voi olla mukana jo muutolta tulleita. Kevään suurimmat 17.4. PYI Parhalahti lt 260 (160p) (KVa, JSn), 18.4. LIM Temmesjokisuu 200/150p (EAa, MMi), 18.4. LIM Virkkula 150/120p (EAa, OLI) ja 22.4. SII Merikylänlahti lt 500 (KVa). Kesäkuun suurimmat 6.6. PUD Kollaja Kortesus 83p (40/4”39”) (ESa, TSa) ja 16.6. LIM Virkkula 180p (Eero Poikonen) sekä heinäkuun 15.–30.7. RAA Pitkäkari lt 76–93 (KVa).

Syksyn suurimmat määrät LIM Virkkulassa, jossa 6.9. 1121p (TTa, OVa), 18.9. 1500p (EAa, HHo, PTo ym.) ja 19.9. 2000p (EAa, HHo, PTo ym.). Liminganlahden ulkopuolelta suurimmat 6.9. SII Tauvon la 600p (MTy) ja 28.11. OUL Laanila Kemiran putkenpää Oulujoessa 820p (TTa). Joulukuun suurin 9.12. OUL Laanila Oulujoki 1060p (620/440) (EAa). Oulun talvehtimispaikoissa yhteismäärä 29.12. 802p: Kemiran allas 120, Kemiran putkenpää 520, Nokkalan veneranta 125, Tuuran uimaranta 6, Laanaaja keskusta 4 ja Karjasilta Ympäristötalo 27 (TTa). Talvihavainnot Oulun ulkopuolelta 2.12.

RAA Varvi 2/2p (SSi), 3.12. RAA Kuljunlahti 2/1p (HTu), 4.12. PYI Yppäri Elävisluoto ks 1p (MMI, JSn, PVt), 11.12. RAA Ruonanoja 4p (JHa), 12.12. RAA Kuljunlahti 3/p (HTu) ja 26.12. RAA Kuljunlahti /2p (HTu).

Jouhisorsa *Anas acuta* (27.3.–8.4.–18.4.)

Ensimmäiset 4.4. RAA Pattijokisuu lt 1/p (HUK, JHa, HJa), 9.4. PYI Parhalahti lt 1 (KVä, JSn) ja 10.4. LUM Sannanlahti lt 1/1p (PAa). Yleisty ja runsastui 11.4. alkaen. Määrähyppäyksiä 13.4. LIM Virkkula 22p (IHe), 18.4. LUM Sannanlahti 116p (PHI, Heikki Tervahattu) ja 20.4. PYI Parhalahti lt 213 (KVä, VHe, RKy, JSn) kunnes kevään suurimmat LUM Sannanlahdelta 22.4. 1050p (TTa), 28.4. 800p (PJo) ja 2.5. 1200p (Jani Virtanen) sekä 7.5. OUL Koivukari 400/400p (EAa). Kesäkuun selvästi suurin 7.6. LIM Virkkula 80/p (Pekka Rusanen, Kalle Meller, Mikko Koho ym.) ja heinäkuun 30.7. LUM Lamunkari 40p (KHn), jossa myös syksyn ensimmäinen 100 yks. ylitys 2.8. 130p (KHn). Syksyn suurimmat LUM Lamunkarilta 4.9. 800p (THE) ja 6.9. 730p (OVA) sekä 6.9. LIM Virkkula 497p (TTa, OVA) ja 21.9. LUM Pitkänokka 685p (OVA). Viimeinen suurehko määrä 21.10. LIM Virkkula 81p (RKY). Vuoden viimeiset 2.11. HAI Potinhamina 6p (JMa, MAa), 6.11. LIM Virkkula 1/p (TTa) ja 7.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVä).

Heinätavi *Anas querquedula* (2.4.–24.4.–1.5.)

Ensimmäiset 19.–20.4. KEM Vihiluoto lt 1/1p (TTa, APi, Juhani Karjalainen ym.) ja 21.4. 2/2p (MiK ym.) sekä 22.4. HAI Kirkkosalmi 1/1p (JMa, TPr, Liisa Kiljunen ym.). Suurimmat kevään määrät 8.5. OUL Kello Rapankari 6p (2/2 + 2/) (HTa), 20.5. KÄR Nurmesjärvi lt 6 (KVä, JKO, JSn), 22.5. LIM Virkkula 8p (OHI, IHe, NHe) ja 27.5. OUL Koivukari Papinkari 5/1p (KHn).

Keväältä ja kesältä runsaasti ilmoituksia pariutuneista linnuista, mutta ainut varmaan pesintään viittaava havainto 19.7. LIM Virkkula /1”3”p (OVA). Kesän osalta em. poikuehavainnon lisäksi ainoa 3 yks. ylitys LIM Virkkulassa, jossa 12.–13.6. 7–8p (Valtteri Rosenberg). Syksyn kerääntymätkin olivat pienehköjä, 1.8. LIM Virkkula /4p (KHn) ja 15.8. LUM Lamunkari /4p (KHn). Vuoden viimeiset 6.9. OUL Salonpää Nenännokka /1p (KHn), 10.9. LIM Virkkula 2p (Tom Lindroos, Rauli Lumio, Heikki Minn, Veli-Pekka Rautiainen) ja 30.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVä).

Koillismaalta (TAI, PUD) kaksi havaintoa:

6.6. PUD Aittojärvi lt 1/p (ESa) ja 22.8. PUD Kollaja Kortesus /1p (ESa).

Lapasorsa *Anas clypeata* (30.3.–17.4.–25.4.)

Ensimmäiset 18.4. LIM Virkkula lt 1/ (PMj), 19.4. HAI Kirkkosalmi 1/p (JMa, HKi, s), 21.4. HAI Kirkkosalmi 1/1+2/p (Pekka Ruuska, JMa, HKi ym.) ja 21.4. LIM Virkkula 3/2p (OHI, IHe ym.). Yleisty ja runsastui saman tien. Kevään suurimmat 4.5. HAA Piipsanneva 25p (VSu), 7.5. OUL Papinkari 13/10p (EAa), 8.5. SII Karinkanta Savilahti 15/11p (EAa) ja 11.5. RAA Pattijokisuu 19 (KVä). Kesäkuun suurin 23.6. KEM Vihiluoto lt 28/4p (TTa) ja heinäkuun suurimmat 19.7. KEM Vihiluoto lt 29p (JSi, JSr), 22.7. OUL Akionlahti lt 35p (TTa) ja 31.7. LIM Virkkula 55p (Jari Kontiokorpi, Anniina Kontiokorpi). Elokuun selvästi suurin määrä 16.8. LUM Lamunkari 70p (HHo). Syyskuussa LIM Virkkulasta kirjattiin 6.9. 84p (TTa, OVA), 14.9. 120p (KHn) ja 19.9. 100p (EAa, Marja Heikkinen, PTo ym.). Muualta suurimmat 20.9. SII Merikylänlahti lt 49p (KVä) ja 21.9. LUM Puhkiavanperä 50p (OVA). Vuoden viimeiset 21.10. RAA Mikonkarinlahti 2p (JHa), 23.10. LIM Virkkula 1p (JPa) ja 8.11. LIM Virkkula /1p (TTa).

Sorsalaji *Anas sp.*

Kevään ja kesän suurimmat määrät 6.5. HAI Petsamon laiturilla 840p (Antti Pöllänen) ja 31.7. LUM Lamunkari 380p (THE, PKi). Syksyn suurimmat Liminganlahdelta: 7.8. LIM Virkkula lt 1 280 (PMj), 19.8. LUM Lamunkari 2000p (THE), 19.9. LUM Lamunkari 4000p (THE, EHo) ja 20.9. LIM Virkkula 8000p (Paula Lehtonen). Muualta suurin 12.10. SII Säari Puskaperänranta 1500p (HTu).

Punasotka *Aythya ferina* (29.3.–14.4.–2.5.)

Ensimmäiset 16.–17.4. LIM Virkkula 2/p (OHI, KHn), 19.4. LUM Sannanlahti 1/p (AVi) ja 22.–28.4. OUN Piipsjärvi Likolahti 1/1p (VHe, JMj). Kevään yhteismäärä paikkakohtaisista maksimeista 25: KEM 2, LIM 9, LUM 1, OUN 2, OUL 9, PYI 1 ja RAA 1. Suurimmat määrät 3.5. OUL Jolosjärvi 5/2p (PMj, PHI), 7.5. LIM Temmesjokisuu 5/2p (EAa) ja 10.5. OUL Jolosjärvi 4/3p (ESa). Kaikki havainnot kesäkuusta alkaen vuoden (= elokuun) loppuun: 5.6. OUL Jolosjärvi 2/p (ESa), 6.6. OUL Oritkari 1/p (THE), 8.7.–3.8. RAA Aittalahti 1/p (KVä, ELä, MLä ym.), 10.7. OUL Jolosjärvi /1p (ESa), 19.7. RAA Maivanperä 1 (KVä) ja 23.8. SII Säikänlahti 2/p (JNi, SNi).

Tukkasotka *Aythya fuligula* (3.3.–7.4.–24.4., 10/21)
 Ensimmäiset 2.4. RAA Santaholma 1/1+1/p (JAl, SSi, HUK ym.), 5.–6.4. RAA Mikonkarinlahti 1/1p (JHa, HUK) ja 11.4. LUM Sannanlahti lt 2/1p (PMj, PAa). Yleistyi tasaisesti. Ensimmäiset suuremmat määrät 19.4. SII Merikylänlahti lt 60 (KVä) ja 23.4. OUL Papinkari lt 170p (JNi). Koko kevään suurimmat 4.5. SII Säärenperä Lehtoranta 1400p (TVä), 8.5. SII Karinkanta Savilahti 1000–1030p (570/460) (EAa), 9.5. KEM Vihiluoto vs 800p (JPu) ja 11.5. LIM Virkkula lt 600 (PMj). Kesäkuussa enimmillään 18.6. OUL Vihiluoto 35p (Toni Eskelin). Suurimmat kuukausittain heinäkuulta eteenpäin 8.7. RAA Aittalahti lt 140 (KVä), 14.8. HAI Ulkokarvo Petsamon laiturin 300p (JMa, HKi, JRo, TLö), 28.9. HAI Petsamon laiturin 950p (HHo), 4.10. HAI Ojakylä Koninnokka 400p (KHn), 8.10. LUM Pitkänokka 375p (OVä), 13.10. HAI Ojakylänlahti 510p (TTa) ja 7.11. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 26p (KVä). Viimeiset 13.11. TAI kk Polkaniemi /1p (Tarmo Moilanen), 16.–17.11. RAA Preiskarinsalmi 1/p (HUK) ja 21.11. LUM Sannanlahti 1/p (PJo, MJo).

Lapasotka *Aythya marila* ja sotkaristeymät (12.4.–1.5.–11.5., 3/21)

Ensihavainto neljässä paikassa 9.5.: HAI Korkia Sunikari 2/1S (The), OUL Vihiluoto kärki 1/1p (AHI), PYI Parhalahti 3m (RHe, OTe) ja SII Säären ranta 1/1kiert (EHn, IHe, NHe). Ensimmäinen suurempi määrä 12.5. OUL Korvenkylä 20m, NNE (HNY). Tätä enemmän koko keväänä kolmesti: 23.–24.5. OUL Kempeleenlahden lt 18/11p (PHI, Antti Haapala, JMy), 25.5. OUL Pateniemi vs 36 (12m24p) (EAa, JPu) ja 27.5. OUL Oulunlahti Pajakenttä 26p (JSi, JSr). Viimeiset selkeät muuttajat 30.5. SII Säärenranta 20m (OHI, IHe, NHe). Kaikki havainnot kesä-heinäkuussa 1.6. HAI Ojakylänlahti Lahdenperän N-ranta 1/1p (JMa), 2.6. PUD Kollaja Panumanjärvi 1/p (ESa), 9.6. RAA Maivaperä 1 (KVä), 6.7. OUL Kammonkari 2/1p (HTu) ja 28.7. PYI Pönlänkärki 2S (JLI).

Syysmuuton alussa elokuussa 6 havaintoa / 9 yks. ja syyskuussa 9 hav. / 12 yks., loka-marraskuussa hieman vilkkaampaa, 16 hav. / 37 yks. ja 12 hav. / 47 yks. Syksyn suurimmat määrät 5.10. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 7 (KVä), 7.11. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 15 (KVä) ja vuoden viimeinen 13.11. SII Säären nokka 8p (HTu). Vuoden toiseksi viimeinen 8.11. RAA Preiskarinsalmi 2p (HUK).

Kaikki sisämaasta koko vuodelta: 24.5. TAI Kortejärvi 2p (JKn), 2.6. PUD Kollaja Panumanjärvi 1p (ESa), 7.10. UTA Ahmasjärvi 3p (VPH), 17.10. PUD Hetekylä Sorvarinjärvi /2p (ESa, TSA) ja 6.–7.11. PUD Hetekylä Sorvarinjärvi /2p (ESa, TSA). Lisäksi havaittiin risteymä punasotka x tukkasotka 4.5. SII Säärenperä Lehtoranta 1p (TVä).

Haahka *Somateria mollissima* (8.4.–30.4.–13.5., 1/21)

Koko kevään yhteismäärä 121, joista 88k, 7n ja 26 sukupuolelleen määrittämätöntä. Kaikki havainnot: 26.4. RAA Maivaperä 3 (KVä), 2.5. HAI Marjaniemi 15kiert (HRo, LRo, JRo, TLö), 3.5. HAI Marjaniemi 1 (JRo), 4.5. SII Tauvo ks 3/ (PMj), 7.5. RAA Inakari 1 (KVä), 9.5. PYI Parhalahti lt 16 (KVä, JSn), 9.5. HAI Marjaniemi 16/ (HRo, LRo, JRo, TLö), 9.5. HAI Sunikari vs 2/NW (The), 9.5. PYI Parhalahti 3/N+1/S (RHe, OTe), 10.5. RAA Pattijokisuu 2 (KVä), 12.5. HAI Hannusranta 14/p (JMe), 12.5. HAI Marjaniemi Hannuksennokka 8/m, N (Markku Likitalo), 12.5. SII Tauvo ks 2/m, N (TVä), 13.5. HAI Marjaniemi 7m, N (HRo, LRo, JRo ym.), 13.5. II Laitakari vs 1/kiert (JPu), 13.5. SII Tavon ks 3/3p (OHI, IHe), 14.5. PYI Mikonnokka 3S (PPÖ), 14.5. PYI Parhalahti lt 5 (KVä), 15.5. PYI Mikonnokka 3N (PPÖ), 15.5. SII Säären ranta 1/ (ANi, RKn), 16.5. HAI Hannusranta 1/m (JMe, SME), 20.5. RAA Mikonkarin nokka 2/S (JHa), 22.5. KEM Vihiluoto vs 1/kiert (JPu), 24.5. RAA Kalla 2 (KVä, HTu), 2.6. HAI Marjaniemi 1/1m, S (JRo, TTa) ja 21.6. RAA Maivaperä /1 (KVä).

Allihaahka *Polysticta stelleri* (24.4.–14.5.–13.11., 5/21)

Kaikki havainnot: 9.5. PYI Suni Karvasti 1/m, NE (VHe), 30.5. HAI Marjaniemi 1/m, N (HRo, JRo) ja 27.10. SII Tauvo Kullinkari 3/1p (RKY).

Arktika (alli, mustalintu, pilkkasiipi, kevään arktikakauden määrittämättömät)

Arktikalajien kokonaismäärässä saatiin taas uusi ennätyk, liki 170000 lintua. Muutossa kuvastuu yksi suuri huippu sekä neljä vaatimattomampaa. Ensimmäinen huippu oli 13.5., jossa mikään laji ei korostunut. Seuraava oli 20.5. missä mustalintulaji oli vallitsevin. Meno kulminoitui päiville 23. ja 25.5., jolloin mustalintu oli vallitseva, erityisesti 25.5. Tuolloin OUL Pateniemen venesatamassa klo 3:15–8:00 laskettiin noin 60000 vesilintua (EAa, JPu, JTg ym.), mustalintu pääosassa. Viimeinen huippu oli 28.5.,

Taulukko 6. Vuoden 2021 arktikamuutto aikaväliltä 1.5. –3.6. Kaille lajeille saatiin suurimmat koskaan kirjatut määrät. Mel sp. = mustalintulaji.

Pvm	Alli	Mustalintu	Mel sp.	Pilkkasiipi	Vesilintu	Yht.
1.5.					20	20
2.5.		2		15	41	58
3.5.		38		51	46	135
4.5.	6	33			16	55
5.5.				3	24	27
6.5.		30		1		31
7.5.	1	8		4		13
8.5.		738	390	69		1 197
9.5.	4	3 331		120	250	3 705
10.5.	3	363		8		374
11.5.	10	304		91		405
12.5.		5 420	3 073	93	619	9 205
13.5.	687	5 521	8 390	1 817	1 086	17 501
14.5.		34		94	22	150
15.5.	10	497		228	10	745
16.5.	79	54		101		234
17.5.	380	90	100	304		874
18.5.	124	34		141		299
19.5.						0
20.5.	739	1 235	1 110	6 886		9 970
21.5.	52	10		8		70
22.5.	262	344	150	229		985
23.5.	5 521	11 001	3 430	7 638	3 451	31 041
24.5.	41	1 716	60	494	17	2 328
25.5.	8 520	37 022	2 770	27 524	20	75 856
26.5.	19	7		52		78
27.5.	14	12		11	60	97
28.5.		438	5 009	59	3 300	8 806
29.5.	152	115	150	191	2	610
30.5.	112	1 170		207		1 489
31.5.		1		2	5	8
1.6.		13		6		19
2.6.		154			1	155
3.6.	13			31		44
YHT	16 749	69 735	24 632	46 478	8 970	166 564

Taulukko 7. Kymmenen viimeisen vuoden arktikamuuttajien summat aikaväliltä 1.5. –5.6. Muuton alun ja lopun ajankohta vaihtelee hiukan eri vuosina. Mel sp. = mustalintulaji.

Pvm	Alli	Mustalintu	Pilkkasiipi	Mel sp.	Vesilintu	Yht.
2012	1 224	15 469	7 904	3 642	9 142	37 381
2013	3 150	5 500	3 430	3 500	Sis. ed.	15 580
2014	3 585	24 700	6 290	11 586	Sis. ed.	46 161
2015	3 287	24 645	15 599	11 833	Sis. ed.	55 364
2016	400	14 050	7 555	5 584	Sis. ed.	27 589
2017	4 235	44 567	7 940	15 069	3 982	75 793
2018	3 328	38 522	9 989	3 239	13 171	68 249
2019	15 794	47 767	27 394	3 569	8 614	103 138
2020	6 521	97 888	27 180	22 419	3 034	157 042
2021	16 749	69 735	46 478	24 632	8 990	169 584

jolloin pääasiassa määrittämättömiä vesilintuja kirjattiin noin 8 000 yksilöä. Aineistosta on poistettu selvimmät päällekkäisyydet.

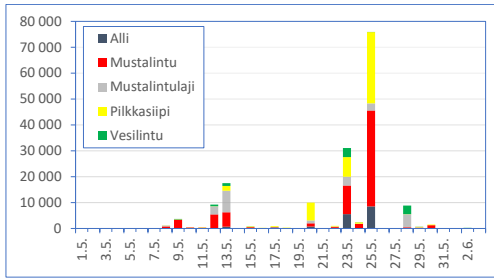
Alli *Clangula hyemalis* (19.3.–4.5.–13.5., 15/21)

Lukuisia talvihavaintoja rannikkokunnista aikavälillä 1.–18.1.; HAI 1, PYI 3, RAA 10 ja SII 3 yksilöä. Viimeinen 18.1. PYI Venäjänkari 1 (KVä). Ensimmäiset muuttajat mediaaniaikaan, 4.5. SII Tauvon ks 6 (PMj) ja 7.5. RAA Inakari 1 (KVä). Yleisty pian ensisaapujien jälkeen: 11.5. OUL Pateniemi vs 10lask, p (PHI, Pekka Mikkola) ja 13.5., jolloin oli jo ensimmäinen menohuippu, OUL Pateniemi vs 382m (TTa). Kaikkiaan kirjattiin 13.5. yhteensä 687 allia. Allin muutossumma oli 20.–23.5. 6 574 yksilöä. Huippupäivänä 25.5. kirjattiin kaikkiaan 8 520 allia, eniten OUL Pateniemen venesatamassa 8 227 lintua, pääosin klo 3:18–8:15 (EAa, JTg, Jpu ym.). Tämän jälkeen muutto hiljeni, viimeiset muuttajat 3.6. HAI Marjaniemi 13m (JAA). Vuonna 2021 saavutettiin 10 viimeisen vuoden korkein yksilömäärä (taulukko 7). Kesähavaintoja niukasti: 3.6. PUD Aittojärvi lt 1/p (ESA) ja 20.7. SII Varessäikkä 1p (EHn, LHi).

Ensimmäiset syysmuuttajat 13.9. SII Tauvo ks 1m (KVä) ja 19.9. RAA Olkijokisuu 1m (KVä). Syyskuun maksimi 23.9. RAA Maivaperä 2m (KVä), lokakuun 27.10. SII Tauvo Kullikari 29m (RKY) ja marraskuun 7.11. HAI Marjaniemi 25kiert/m (JRo). Talvihavainnot joulukuussa 1.12. HAI Hannusranta 3S (SMe), 3.–4.12. HAI Hannusranta 3p (JMe, SMe, VMe), 4.12. PYI Sunin Karvasti 1p (MMI, JSn, PVt), 10.12. HAI Hannusranta 5p (SMe) ja 19.12. HAI Marjaniemi 2p (JMe).

Mustalintu *Melanitta nigra* (4.4.–22.4.–1.5., 17/21)

Talvihavaintoja kaikkiaan 52 aikavälillä 1.–26.1., yksilöitä vähintään HAI 11, OUL 4, PYI 32, RAA 11 ja SII 4. Lisäksi Haapavedeltä 30.12. hoitoon tullut lintu vapautettiin ulkoisesti hyväkuntoisena (paino 715 g) Oulun Hartaanselälle. Ensimmäiset muuttajat 1.–3.4. RAA Santaholma /1p (JAI, HUK, JHa, Roi Määttä) ja 9.4. TAI Murhijoki 5p (Kyösti Hyvärinen), seuraavat vasta 22.4., jolloin tavattiin usealla eri paikalla. Ensimmäiset isommat 29.4. OUL

Kuva 8. Arktikamuutto 2021.

Oulunsalo Peuhun veneranta 12kiert (THE) ja 8.5. OUL Haukipudas Kell'on lt 625m (HTa).

Arktikan alkuvaiheessa 13.5. muutti yhteensä 5521 yks. koko PPLY:n alueella, eniten HAI Hannusranta 3000m (JMe, SME, VMe). Alleja meni tällöin 687, pilkkasiipiä 1815 ja mustalintulajia sekä määrittämättömiä vesilintuja yhteensä 9476 yksilöä. Seuraavassa aallossa 20.–24.5. kokonaismäärä oli 12717 yksilöä, eniten 23.5. OUL Haukipudas Kell'on lt 3600m (HTa). Alleja meni tällöin 6574, pilkkasiipiä 14761 ja mustalintulajia sekä määrittämättömiä vesilintuja noin 8000 yksilöä. Huippupäivänä muutti kaikkiaan 37022 yksilöä, joista 25.5. OUL Pateniemi vs 26000m klo 3:18–8:15 (EAa, JPu). Ilmeisesti alueemme kaikkien aikojen paras päiväsomma! Muissakin paikoissa laskettiin tänä päivänä huomattavia määriä, esim. 25.5. HAI merialue saaren S-puolella 4000p klo 9:00 (Hannu Tikkanen, HTu). Lisäksi alleja laskettiin 8250, pilkkasiipiä 27524, ja mustalintulajia sekä määrittämättömiä vesilintuja 2790 yksilöä. Upea muuttopäivä kaikkiaan! Pieni loppuhuipennus saatiin 28.–30.5., jolloin kaikkia arktikalajeja meni jossakin määrin, mutta eniten mustalintuja. Suurin määrä laskettiin 28.5. HAI Pöllännokalta, 'mustalintulaji, noin 8000 yksilöä' (HRO, LRo, JRo ym.), 'joista noin 85% mustalintuja'. Samana päivänä kirjattiin HAI Hannusrannassa 3000 vesilintua (JMe, SME, VMe), 'mustalintuja, joukossa toki muutakin'. Mustalintuja kirjattiin vielä 30.5. HAI Marjaniemi 1100mN (HRO, JRo, AHa). Muutto hiipui tämän jälkeen, kevään viimeiset menijät 3.6. HAI Marjaniemi 148m (JAa).

Tämän jälkeen suurin määrä kesäkuussa 11.6. OUL Piimäperänranta 50kiert (TKa) ja heinäkuussa 9.7. RAA Pitkäkari lt 17m, S (KVva). Pesimiseen viitattavia havaintoja ei kirjattu. Elokuun maksimi 14.8. HAI eri puolilla yht. 30m, S (JMe, SME, VMe), syyskuun 13.9. SII Tauvo Kaasa 81m (KVva), lokakuun 27.10. OUL Kello ks 145p (EAa) ja marraskuun 13.11. HAI Marjaniemi 77m, S (JRo). Joulukuussa vain kaksi havaintoa, 4.12. HAI Hannusranta

1p (JMe, SME, VMe) ja 10.12. PYI Yppäri Elävisluoto ks 2p (MMI).

Pilkkasiipi *Melanitta fusca* (3.4.–26.4.–3.5., 20/21)

Talvihavaintoja kaikkiaan 71 aikavälillä 1.–18.1., yksilöitä vähintään HAI 6, OUL 27, PYI n. 40 RAA 33 ja SII 9. Ensimmäiset muuttajat 20.4. PYI Parhalahti lt 2S (KVva, VHe, Rky, JSn) ja 21.4. PYI Yppäri Karvasti 2N (JSn). Yleistyi toukokuun alussa: 2.5. HAI Marjaniemi 8p, 7N (HRO, LRo, JRo ym.) ja 3.5. sama paikka 50 (JRo, TLö).

Ensimmäisen muuttohuipun aikana 13.5. meni kaikkiaan 1817 yksilöä, eniten OUL Pateniemi vs 1560m (TTa). Seuraavan huipun aikana, 20.5. meni kaikkiaan 8000 lintua, eniten OUL Pateniemi vs 3950 yksilöä pitkin päivää (JPu, JMy, EHO ym.). Jatkossa 23.5. muutti 7600 lintua koko PPLY:n alueella ja vielä 25.5. yhteensä 27524 yksilöä, lähes kaikki OUL Pateniemi vs (EAa, JTg, JPu ym.). Kokonaismuutto (arktikalajit, mustalintulaji ja vesilintulaji) 23.5. oli 22500 ja 25.5. 75800 yksilöä eli hyvin suuret päiväsommat. Näinä päivinä kirjattiin sekä aamu- että iltamuuttoa varsin tiiviisti, mikä mahdollisti näinkin hyvän tuloksen. Vielä 28.–30.5. kirjattiin yhteensä 457 yksilöä koko PPLY:n alueella. Viimeinen kunnon kirjaus oli 5.6. SII Tauvon la 40m,N (MTy).

Sisämaasta pesimiseen viitattavia havaintoja vain yksi: 12.7. PUD Kollaja Iso Ahvenjärvi /1p (ESA). Rannikkoalueelta vain pari poikuehavaintoa ja suurin pesimättömien parvi 4.7. RAA Pattijokisuu a63p (KVva). Elokuun suurin määrä 14.8. HAI Ulkokarvo Petsamon laiturilla 15p (JMa), syyskuun 11.9. PYI Yppäri Jokiletto 7 (KVva), lokakuun 25.10. OUL Kello Kiviniemi ks 18p (EAa) ja marraskuun 1.11. OUL Kello Kiviniemi ks 15 (EAa). Joulukuussa kaksi havaintoa, 11.12. PYI Elävisluodon ks 2p (HTu) ja 18.12. SII Tauvo Kaasa 1 (KVva).

Telkkä *Bucephala clangula* (14.2.–18.3.–7.4., 21/21)

Talvihavaintoja runsaasti 1.–9.1.: HAA 1/1 (havaintoja/yksilöitä), HAI 6/24, OUN 3/5, OUL 25 mukana koontihavainnot /18, PYI 10/21, RAA 6/12 ja SII 1/2. OUL Tuiran Alakanavassa 1/2p vuoden alusta kevääseen asti olivat ainoat 9.1. jälkeen havaitut. Talven suurin määrä 2.1. HAI Marjaniemi 16p (JMa, JMe, SME ym.). Ensimmäiset kevätmuuttajat 24.3. MUH Muhoslampi Montta 2/2p (TSp), 24.3. RAA Meripelastusseuran maja 5/1p (JAl, MLa, JKo ym.)

Telkkäpoikue, Utajärvi, 1.6.2021. © TOMMI KUJALA

ja 25.3. HAA Haapakoski 1/1p (JMj). Ensimmäinen suurempi määrä 31.3. RAA Maivaperä 52p (KVä) ja kevään suurimmat määrät 18.4. LIM Temmesjokisuu 210/190p (EAa, MMi), 6.5. HAI Petsamon laiturit 310p (Antti Pöllänen) ja 10.5. RAA Pattijokisuu 408m40p (KVä).

Kesän suurimmat määrät 24.6. RAA Salmikarvo 140 (KVä), 14.7. RAA Maivaperä 90 (KVä) ja 1.8. OUL Myllyojan lt 200p (Timo Taavitsainen). Syys-lokakuun suurimmat määrät 30.9. RAA Kultalanlahti Halkokari – Matinkallio 360 (KVä) ja 5.10. RAA Kultalanlahti Halkokari – Matinkallio 580 (KVä). Marraskuun suurin määrä 5.11. RAA Pattijokisuu 102p (KVä). Talvihavainnot joulukuussa 2.12. HAI Marjaniemi 1p (HTu), 4.12. PYI Suni Messu 2/p (MMI, JSn, PVt) ja 26.11.–29.12. OUL Hartaanselkä 1/1p (TTa, ESA, JTg ym.).

Uivelo *Mergellus albellus* (5.3.–7.4.–22.4., 12/21) Kolme talvihavaintoa: 4.1.–5.2. OUL Laanila Nokkalan veneranta - Kemiran putkensuu - Tuuran uimala /1p (AKu, OYI, TTa ym.), 22.1. PYI Yppäri Tulennokka /1p (JSn) ja 26.1. RAA Pohjaskari Inous (PKä). Ensimmäiset muuttajat 6.–10.4. RAA Maivaperä 1/p (KVä), 10.4. LIM Virkkula 1/p (IHe) sekä 11.4. MUH Laitasaari 1/p (THE), RAA Pattijokisuu 1p (KPy) ja PYI Parhalahti 3/2p (MMI, JSn). Ensimmäinen suurempi kirjaus 18.4. LIM Temmesjokisuu 11/10p (EAa, MMi). Kevään suurimmat määrät 22.4. SII Merikylänlahti lt 47p (KVä), 3.5. LUM Au-

rannokka 48p (HHo) ja 5.5. KÄR Nurmesjärvi lt 52p (KVä). Kesän suurimmat kertymät 23.6. KEM Vihi-luoto lt 10p (Martti Partanen, Terhi Ahde-Uusitalo, Ilkka Iivonen ym.), 6.7. TAI Metsäkylä Kisoslammet 3n+13pull p (KHi, Tarmo Moilanen) ja HAI Pökönokka 32p (TTa). Syksyn suurimpia määriä 12.9. HAI Ojakylä Ulkokarvo 49p (KHn, HHi, LHi), 8.10. LUM Karvonlahti 82p (TTa) ja 23.10. UTA Ahmasjärvi lt 180p (TSp). Vuoden viimeiset 7.11. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 1 (KVä), 11.11. PYI Suni Karvasti 1 (MMI) ja 13.11. OUL Äimärautio Vaarankari /1p (ARh, JRh).

Tukkakoskelo *Mergus serrator* (6.1.–14.4.–26.4., 10/21)

Neljä talvihavaintoa: 2.1. HAI Marjaniemi 1/SW, NE (JMa, TLö, RRp), 2.1. HAI Marjaniemi 3k SW,S (JMe, JMa, SMe ym.), 3.1. RAA Pohjaskari /1p (JHa, JKo) ja 9.1. PYI Yppäri Elävisluoto /1p (JSn). Ensimmäiset muuttajat 10.4. RAA Maivaperä 1/p (KVä), 14.4. PYI Parhalahti lt 1N (KVä, JSn), 17.4. RAA Virpiperä Helmimöljä 2/m (ARh, JRh) ja 17.4. PYI Parhalahti lt 5 (KVä, JSn). Runsastui huhtikuun lopussa, mm. 20.4. PYI Parhalahti lt 14m (KVä, VHe, RKy ym.) ja 30.4. RAA Maivaperä 45p (KVä). Kevään suurimmat määrät 8.5. PYI Suni Karvasti 72m (VHe), 10.5. RAA Pattijokisuu 37m15p (KVä) ja 25.5. OUL Pateniemi vs 191m, p (EAa, JTg, JPu ym.). Kesäkuukausien suurimmat määrät 18.6. RAA Maivaperä 51p (KVä), 18.7. RAA

Pattijokisuu 160 (KVä) ja 5.8. RAA Pattijokisuu 110 (KVä). Syys-lokakuun suurimmat määrät 17.9. SII Tauvo Haikarannokka 102p (Christer Casagrande) ja 4.10. HAI Vaski Isola 40p (KHn). Marraskuulla vielä 21 havaintoa, joista viimeiset 14.11. RAA Kullalanlahti Matinkallio 1p (HTu, JHa), 14.11. LUM Varjakka 1/ (IHe), 20.11. PYI Sunin Karvasti 1m, S (HTu, JSn) ja 26.11. HAI Marjaniemi /1kiert (KHn).

Isokoskelo *Mergus merganser* (28.2.–7.3.–24.3., 21/21)

Talvihavainnot kunnittain HAI 6/11 (havaintoja/ yksilöitä), OUL 5–15/4, PYI 15/10, RAA 10/62, SII 3/48 ja SIL 1/1. Vuodenvaihteen yli jääneitä oli runsaasti, yhteensä 154 yksilöä. Suurimmat määrät tavattiin 1.1. SII Hyljekari 28p (AAu, Topias Rautio), 2.1. SII Kuusikari 20p (KVä, HTu) ja RAA Pohjaskari 20p (JHa, JKo). Ainoa talvehtimishavainto saatiin Oulusta, missä 1–2 naaraspukuista yksilöä vietti talven liikkuen laajalti eri vesialueilla. Ensimmäiset kevätmuuttajat: 24.3. PYI Parhalahti 1t 2p (KVä), 24.3. OUL Johteenpooki 1/1p (Päivi Riihimaa), 25.3. OUL Syväsatama 5p (The) ja 25.3. OUL Toppilansaari Möljä 4kiert (JMy). Nyt sivuttiin – kylmästä alkukeväästä johtuen – myöhäisintä saapumisaikaa pariinkymmeneen vuoteen. Kevään suurimmat määrät 6.5. LIM Temmesjoen 1t 1 650p (HHo), 10.5. SII Merikylänlahti 1t 650 (KVä) ja 25.5. II Kantolanlahti 530p (IKä).

Kesäkuukausien suurimmat määrät 11.6. RAA Maivaperä 39 (KVä), 30.7. HAI Virpiniemi 41 (JRo) ja 12.8. SII Varessäikkä 120p (KVä). Suurimmat määrät syys-lokakuussa: 25.9. SII Tauvon la 350p (MTy) ja 23.10. UTA Ahmasjärvi 1t 710p (TSp). Marraskuulla vielä 93 havaintoa, suurin määrä 8.11. OUL Vihiluoto 250p (TTa). Joulukuulla kolme havaintoa: 4.12. PYI Suni Messu 1/p (MMI, JSn, PVt), 16.12. PYI Yppärijokisuu 1/p (HTu) ja 18.12. SII Tauvo Kaasa 2 (KVä).

Vesilintu (IV, PV, V)

Määrittämättömiä vesilintuja kirjattiin tammikuussa 5/8 (havaintoja/yksilöitä). Kevätmuuton keskittymistä mainittakoon seuraavat kirjaukset: 2.5. LIM Temmesjokisuu 2 500p (The) ja 13.5. OUL Akionlahti 1t 470p (mitä vastavaloon sai selvää pääosin tukkasotkia, jonkin verran telkkiä, muita lajeja vähemmän) (Markku Likitalo). Arktikan ajan määrittämättömät vesilinnut on käsitelty erikseen em. kohdalla. Suurimmat määrät elo-lokakuussa: 31.8. LIM Virkkula 4 000p (IKä), 17.9. HAI Isomatalla 1 950p

(TTa) ja 25.9. SII Säätäri 3 000p (HTu). Marraskuulta vielä 2 hav./110 yks.

Kanalinnut *Galliformes*

Viiriäinen *Coturnix coturnix* (12.5.–29.5.–3.7.)

Hyvä määrä, 8 laulavaa ja lisäksi 2 näköhavaintoa. PPLY:n mediaani 2000-luvulla on kolme reviiriä, huippu 16, mutta mukaan mahtuu nollavuosiakin (PPLY 2022b). Kaikki havainnot: 17.5. SII Muna-hieta 1än (RKy), 31.5. TAI Kisoslammet 1Ä (VSA), 1.–15.6. OUL Sanginsuu Leväyskivenkangas 1Ä (WPL, The, TTA ym.), 13.6. OUL Sanginjoki Lop-pula 1p (Heikki Rantala, Anneli Rantala), 26.6. UTA Ala-Naama 2Ä (Tapio Roininen), 3.–7.7. LIM Nenänperä Porvarinniitty 1Ä (The, JSi, Jari Pasuri ym.), 3.–5.7. OUL Oulunsalo Myllymetsä 1Ä (The, JSi, JPu), 5.–18.7. TYR Ritokorpi Jussila 1Ä (KHn, PAA) ja 8.7. LIM Nenänperä Ruhko-oja 1Ä (KHn).

Pyö Tetrastes bonasia

Riistakolmiolaskentojen perusteella pyö tiheys vuonna 2021 (6,77 yks./km²) on hieman pitkän aikavälin (1989–2021) keskiarvoa (5,37 yks./km²) parempi (Luke 2024, kuva 9). Määrät tavanomaisia alkuvuonna. Tammi-helmikuun suurin 7.1. OUL Kraaseli Takkulannokka 4p (EAA) ja maaliskoukuun 16.4. II Hiastinlahti 1t 4p (Teppo Komulainen). Kesällä enimmillään 26.6. PYI Limingoja Sauraneva 9p (JSi) ja 14.7. PUD Kollaja Lehto /1”8’p (TSA), elo-marraskuussa 10.9. II Olhava Ukonpolttamansuo 10p (TKa) ja joulukuussa 21.12. SII Varessäikkä 9p (OHL, IHe).

Riekkolagopus *Lagopus lagopus*

Riekkomäärät ovat nousseet vuoden 2016 aallon-pohjasta ja pysyneet melko tasaisina viime vuodet riistakolmiolaskentojen perusteella. Tiheys (1,39 yks./km²) on kuitenkin vain neljännes vuoden 1989 tiheydestä (5,76 yks./km²) (Luke 2024, kuva 9). Tammi-helmikuun suurimmat määrät 3.1. TAI Vaarakylä 5p (Saara Hiltunen, Anni Hiltunen, Meeri Hiltunen), 30.1. PUD Kollaja Kettusalimensuo 8p (ESA) ja 10.2. MUH Tervasuo 5 (The). Kevään suurimmat 8.3. TAI kunnan alue 9p (JNi, SNI) ja 14.3. PUD Kollaja Rankkila 6p (TSA). Kesän suurimmat poikueista: 23.6. TAI Jurmu Peltola 7 (TLu), 2.7. TAI Vaarakyläntie 1/1”8’p (Saara Hiltunen), 11.7. TAI Koiramaa 1/1”6’p (JKn) ja 17.7. PUD Kollaja Lehto 1/1”5’p (ESA). Syksyn suurin 7.11. SII Keltalankangas 7p (Kaisa Rimpiläinen) ja joulukuun

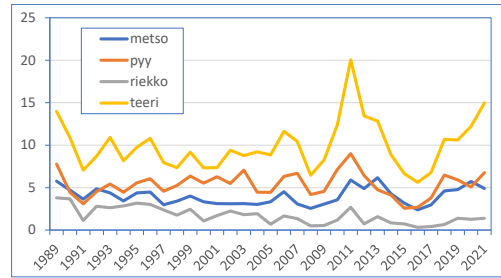
suurin 26.12. PYÄ Kansanneva 5p (VHe).

Teeri *Tetrao tetrix*

Teerikanta on kasvanut jyrkästi riistakolmiolaskentojen perusteella vuoden 2016 aallonpohjasta, jolloin tiheys oli (5,62 yks./km²). Vuoden 2021 tiheys (14,97 yks./km²) on pitkän aikavälin (1989–2021) toiseksi korkein lukema (korkein vuonna 2011 20,06 yks./km²) (Luke 2024, kuva 9). Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 2.1. TYR Isosuo Koivula 60p (Eino Riikola), 9.1. TYR Isosuo Salo 30/53p (RKy) ja 17.1. SII Korsunperä 100p (MLa, ELa). Kevään suurimmat 12.3. TYR Isosuo 60 (Vuokko Kantola), 21.3. TAI Koitila Kumpu 50/lask (MTn) ja 12.–16.5. KÄR Kärämäenneva 53 (KVä). Kesä-heinäkuussa kerran yli 10 yks., 28.7. OUL Yli-Ii Vitsasuo lt 11p (Timo Taavitsainen). Syksyn suurimmat 27.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 60p (KHn), 2.11. HAA Haaponeva 150p (Kaisa Rimpiläinen) ja 28.11. KÄR Ojakylä Koivupiha 55p (JÖs). Joulukuun suurimmat TAI Tyrämäellä 10.12. 64p ja 27.12. 94p (JRä) sekä 29.12. UTA Alaperä 115p (Eero Ämmänpää).

Metso *Tetrao urogallus*

Riistakolmiolaskentojen perusteella metsotiheys vuonna 2021 (4,90 yks./km²) on selvästi pitkän ai-

Kuva 9. Metsäkanalintujen tiheys (yksilöä/km²) Oulun riistanhoitopiirin alueella 1989–2021. Alue on hieman laajempi kuin PPLY:n alue (Luke 2024).

kavälin (1989–2021) mediaania (3,64 yks./km²) parempi (Luke 2024, kuva 9). Tammi-helmikuun suurin 27.1. OUL Isokangas 3p (TTa). Maalis-toukokuun suurimmat 21.4. SII kunnan alue 5Än (AAu) ja 8.3. TAI kunnan alue 4p (JNi, SNi). Kesä-heinäkuussa suurimmat poikueista: 30.6. TAI Kurtti Kuusijärvi /1”5’p (VSA), 8.7. SIL Kirjavamaa /1”5’p (AAu), 9.7. SIL Mattilanperä Kettukaarrot /1”5’p (KHn) ja 16.7. TYR kunnan alue /1”6’p (THE). Loppuvuoden suurimmat 6.9. TAI kunnan alue 10p (/1”6’/3’) (KHi) ja 17.9. II Olhava Alakangas 2/4p (TKa).

Peltopyy *Perdix perdix*

Havaintokunnat koko vuodelta: HAA, KEM, LIM,

Peltopyy, Tyrnävän Jokisilta 28.3.2021. © KALLE HIEKKANEN

LUM, MER, MUH, OUN, OUL, PYI, RAA, SII, SIL ja TYR. Talvihavaintoja alkuvuodesta yli 80 lähes 700 yksilöstä. Tammi-helmikuun suurimmat määrät 2.1. TYR Ylitalontie 20p (Arto Fyrsten), 30.1. SII Ruukki 20 (Jan Nyman), 30.1. TYR Peräojantie 20 (Elvi Pasanen) ja 10.2. TYR Ängeslevä Pirska 20 (KHn). Keväällä nähtiin pariin otteeseen vielä suurempiakin määriä: 5.3. TYR Temmes Ojakylä 21p (Juhani Marttila) ja 15.3. MUH Laitasaari 30p (Timo Väänänen, Antero Taima). Reviirejä 18 ja pesintöjä/ poikueita 5 (suluissa): HAA 1, MER 1, MUH 3 (1), OUN 4 (2), RAA 2 (1), SII 3 (1) ja TYR 4. Kesällä enimmillään 27.7. OUN Salonsaari 15p (Voitto Sorvoja) ja 29.7. LIM Nenänperä Porvarinniitty 11p (KHn). Syksyllä 20 yks. ylittyi 11 kertaa. Suurimmat niistä 16.8. SII Paavola Huumola 40p (ILu, Erkki Ollila), 31.8. OUN Irvanperä Irvanpellot 28p ja 11.9. 44p (JMj) sekä 31.10. SII Lahtiranta Eloranta 36p (Pentti Impiö). Talvihavaintoja joulukuussa 14, joissa yhteensä 167 yks. Suurimmat määrät 6.12. TYR Parras Väyrynen 15p (TVä), 9.12. OUN Petäjaskoski Alahaka 18p (JMj) ja 19.12. OUN Eskopää 25p (Marjatta Kurvinen).

Fasaani *Phasianus colchicus*

Havaintokunnat koko vuodelta: KEM, OUL, TYR, SIL, LIM, MER, SII, II, HAI, OUN, LUM, MUH, KÄR, RAA ja PYI. Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 30.1. RAA Vilja-aitankatu 12 (Mervi Pernu), 31.1. KEM Korsitie 11 (Lena Luomaranta, Tapani Luomaranta) ja 26.2. KEM Sarkkiranta 10p (JNi). Kevään suurimmat 5.3. RAA Pitkäkarin tll 5 (HTu), 8.4. OUL Kello /5p (Terhi Armanto) ja 7.5. OUL Kello Kiviniemi 1/4p (Terhi Armanto) ja kesän 29.6. OUL Rajakylä /1”9”p (JMy), 7.–12.7. RAA Välikylä Aiku 10–13 (KVä) ja 18.7. RAA Pattijoki Kotiranta 10 (KVä). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 16.10. MUH Anttila 14p (Mika Pyökkönen), 16.10. OUL Takkuranta 11p (Alpo Huhmarniemi), 5.11. KEM Savikorpi 11p (Satu Ekmark) ja 19.11. MUH Anttila 11p (Mika Pyökkönen). Joulukuun suurimmat 6.12. MUH Anttila 13p (Mika Pyökkönen) ja 6.–31.12. RAA Mikonkari 10–11p (JHa, Anja Tikkanen, Voitto Tikkanen).

Kuikkalinnut *Gaviiformes*

Kuikkalintujen määrät vaihtelevat vuosittain paljon. Keväällä muutto voi olla hyvinkin runsasta, mutta syysmuutolla Gavioita nähdään vähän. Syysmuutto menee lähes kokonaan idempänä. Yleensä muutta-

jamäärät ovat suurempia ulompana merellä, jolloin lintuja näkyy paremmin esimerkiksi Hailuodossa ja Iissä. Hyvääkin muuttoa voi nähdä esimerkiksi SII Tauvossa ja OUL Pateniemessä, mutta yleensä määrät ovat selvästi suurempia Hailuodossa ja Iissä. Muuttoreitti ja ajoitus riippuu myös säästä ja monesti suurimpia summia on nähty sadealueen jälkimainingeissa. Vuosi 2021 oli melko tavanomainen sekä lukumäärien että ajankohtien osalta.

Kaakkuri *Gavia stellata* (22.3.–22.4.–29.4., 8/21)

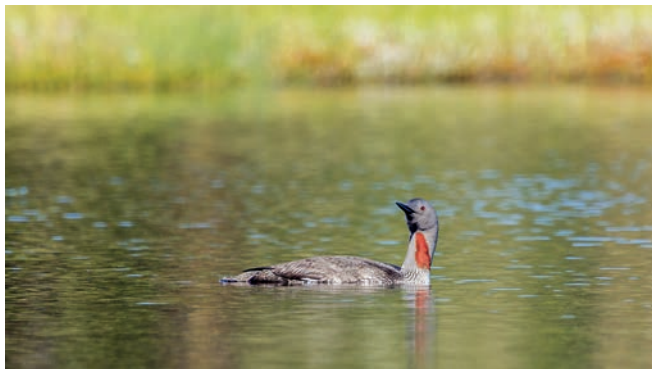
Talvihavaintoja oli yksi: 24.1. PYI Yppäri Karvas-ti 1p (JSn). Kevään ensimmäiset 21.–22.4. MUH Montanlampi Montanniemi 1–3p (TSp, VPH), 26.4. UTA Pälli 1p, N (Eero Lindgren), 27.4. PYÄ Lamujoki Siimes 3p (Jarmo Yliluoma, Kari Bovellan) ja 27.4. RAA Pattijokisuu lt 1p (HUk ym.). Suurimmat kevätmuuton määrät 8.5. PYI Sunin Karvas-ti 34m (VHe), 13.5. HAI Marjaniemi 75m, N (HRO, LRO, JRo, TLö), 13.5. SII Tauvon ks 62m1p (OHI, IHe), 23.5. PYI Parhalahti lt 50m (KVä) ja 25.5. OUL Pateniemi vs 62NE (EAa, JPu). Viimeiset muuttavat kaakkurit nähtiin kesäkuun alussa, mm. 2.6. HAI Kunninperä-Mustaletto 10 (THE) ja 3.6. HAI Marjaniemi 19m (JAA).

Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa: 24.6. RAA Salmikarvo 7 (KVä), 25.6. RAA Pattijokisuu 5 (KVä) ja 14.7. UTA Iso Tolkansuo 10p (Hannu Varkki). Pesintään viittaavia havaintoja ei juuri ilmoitettu vuodelta 2021, mutta esimerkiksi lintuatlaskartoitusten perusteella laji tiettävästi pesii lukuisissa Pohjois-Pohjanmaan ruuduissa. Syysmuutto näkyi perinteisen niukasti. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 29.8. HAI Keskinieki - Haalarampinkari 5W (TTa), 12.9. HAI Hannusranta 6p1m (JMe, JMa, JRo), 18.9. HAI Hannusranta 15p (JMe, SME, VMe) ja 9.10. HAI Hannusranta 2N4m, S (HTu, JMe). Viimeiset kaakkurit katosivat maisemista marraskuun puoliväliin mennessä: 6.11. RAA Pattijokisuu 2 (KVä), 12.11. SII Tauvo Maisematorni 1p (KHn) ja 13.11. HAI Marjaniemi 1 (JRo).

Kuikka *Gavia arctica* ja kuikkalaji *Gavia sp.*

(25.3.–23.4.–29.4., 2/21)

Talvella nähtiin yksi *Gavia sp.*: 3.1. RAA Maiva-perä Ikiert (HTu). Ensimmäiset kuikat saapuivat huhtikuun lopulla samoina päivinä kuin kaakkuritkin (sekä joitakin määrittämättömiä): 22.4. RAA Pattijokisuu 3 (KVä), 27.4. OUL Niilesjärvi 1Än (Lauri Kangas), 27.4. RAA Olkijokisuu Ilask, p (JAI), 28.4. LUM Pitkänokka 3p (PJo) ja 28.4. OUL

Kaakkuri, Utajärvi 1.7.2021. © TOMMI KUJALA

JRo, VNi), 13.5. II Laitakari vs 1N (JPu), 23.5. PYI Parhalahdi lt 1 (KVä), 8.10. SII Tauvo 1 (KVä) ja 9.10. HAI Hannusranta 1N (HTu, JMe). Lisäksi jääkuikka/amerikanjääkuikka yhteensä kolme kertaa, joista yksi syksyllä: 15.5. HAI Marjaniemi 1m, N (Kari Eischer, Isto Virtanen), 15.5. SII Säären ranta 1p (ANi, RKn) ja 12.10. SII Tauvon ks 1m, S (HTu).

Uikkulinnut *Podicipediformes*

Pyykösjärvi 1p (PHI). Suurimmat määrät maaliskoukokuussa 9.5. PYI Suni Karvasti *Gavia sp* 197m (VHe), 10.5. RAA Pattijokisuu 86 (KVä), 13.5. SII Tauvon ks 170m100p (OHI, IHe), 13.5. HAI Marjaniemi 243m, N (HRo, LRo, JRo, TLö), 13.5. HAI Ison Härkäsäikän kärki *Gavia sp* 163 NE (Antti Pöllänen), 16.5. HAI Hannusranta 200m (JMe, SMe), 24.5. RAA Kalla 128 + 236 *Gavia sp* (KVä, HTu), 25.5. OUL Pateniemi vs *Gavia sp* 199 m (Eaa, JPu) ja 25.5. HAI Marjaniemi *Gavia sp* 180 (JRo, TLö). Viimeisiä kevätmuuttajia nähtiin vielä kesäkuun alussa (mukana jokunen sp), suurimpana 3.6. HAI Marjaniemi 13m5p (Jaa). Kesällä enimmillään 10.–31.7. RAA Pattijokisuu 11–14p (KVä).

Pesintään viittaavien havaintojen osalta tilanne on sama kuin kaakkurilla: muutama kerääntymä, mutta varsinaisia pesintään viittaavia havaintoja ei juuri ilmoitettu. Paikallisia parvia nähtiin myös elo-syyskuussa ja selvemmin muuttavia lintuja lokakuun alussa. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 9.8. RAA Pattijokisuu 17 (KVä), 14.8. RAA Pattijokisuu 18 (KVä), 9.9. RAA Pattijokisuu *Gavia sp* 15 (KVä), 11.9. PYI Yppäri Jokiletto 41 kuikkaa ja 40 *Gavia sp* (KVä, HTu), 11.9. HAI Ojakylä Hietaniemi 17p (KHn, HHi, LHi), 19.9. TAI Hautaniemi *Gavia sp* 15p (JNi, SNi), 8.10. RAA Pattijokisuu *Gavia sp* 28 (KVä), 9.10. HAI Hannusranta 40m (HTu, JMe) sekä SII Tauvon la *Gavia sp* 21m (RKy). Viimeiset kuikat (ml *Gavia sp*:t) lähtivät marraskuun puoliväliin mennessä 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 8.11. OUL Toppilansaari Pitkämöljä 1p (KHn) ja 13.11. SII Tauvon ks 2N (OHI, IHe, NHe).

Jääkuikka *Gavia adamsii* ja **amerikanjääkuikka** *Gavia immer* / **jääkuikka** *Gavia adamsii* (29.4.–9.5.–2.6., 2/21)

Keväällä nähtiin neljä jääkuikkaa ja syksyllä kaksi. Kaikki havainnot: 13.5. HAI Marjaniemi 2m, N (HRo,

Pikku-uikku *Tachybaptus ruficollis*

Kaksi yksilöä: 2.1. OUL Hartaanselkä Tukksisaari 1p (ARa, Kalle Hellström, Juho-Antti Tuhkanen) ja 27.9. RAA Pattijoki Yrjänänlahti 1 (KVä).

Silkkuiukku *Podiceps cristatus* (9.4.–19.4.–26.4., 2/21)

Ensimmäiset 14.–15.4. HAA Kirkkojärvi 1p (JMj, MSo, JKj), 16.4. RAA Santaholma 2p (KVä, JAl, JHa, Roi Määttä) ja 19.4. LUM Sannanlahti 2m (AVi). Runsastui saumattomasti. 22.4. koko alueen päiväsumma oli 40, jolloin myös ensimmäinen 10 yks. ylitys RAA Salmikarvo 11p (KVä). Kevään suurimmat määrät OUL Pyykösjärvellä 4.5. 44p (TTa), 11.5. 30p (Anne-Mari Riikonen) ja 19.5. 34p (Eaa) sekä KEM Vihiluodossa 26.5. 21p (TTa) ja 27.5. 28p (Eaa, PRt). Kesäkuussa enimmillään 4.6. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 28p (Eaa) ja 25.6. OUL Kempeleenlahti Uusiranta 70p (Eaa, JSI). Poikuekirjauksista selvästi suurin 14.7. OUL Pyykösjärvi 8/8”17’ (1+1+2+2+2+3+3+3 pull) (ESa).

Suurimmat määrät syksyllä HAI Ojakylänlahdella, jossa mm. 6.8. 200p (KHn), 12.8. 220p (HHo, KPn), 14.8. 380p (JMa, HKi, JRo, TLö ym.) ja 15.8. 170p (VPH, TSp). Muualta suurin 11.9. OUL Oulunlahden uimaranta 113p (MiK, MSA, Teuvo Kiminki). Viimeinen suurehko määrä 13.10. OUL Kempeleenlahden lt 10p (JKA). Marraskuulla viisi havaintoa, joista viimeiset 5.11. HAI Huikku 1p (SMe), 7.11. HAI Marjaniemi 1N (JRo) ja 7.11. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 1 (KVä).

Härkälintu *Podiceps griseigena* (18.4.–1.5.–8.5.)

Ensimmäiset 6.5. PYI Parhalahdi lt 2 (KVä), 8.5. LUM Sannanlahti 1m, NW (OHI, IHe, NHe), 8.5. OUL Haukipudas Kell'on lt 4m (HTa) ja 8.5. PYI Sunin Karvasti 1p (VHe). Kaikki kevään väh. 10 yks. määrät lyhyellä jaksolla pian startin jälkeen

10.–15.5. Niistä ensimmäinen 10.5. SII Tauvo Kaasa 15 (KVva) ja suurimmat 12.5. HAI Hannusranta 100p (JMe), 13.5. HAI Hannusranta 177m (JMe, SME, VMe), 13.5. OUL Pateniemen ranta 64m (Jouni Valkeeniemi, MOr, OVa), 13.5. SII Tauvon ks 50p (OHL, IHe) ja 15.5. II Kaakkuriniemi 99p (THE). Viimeisiä muuttajia 2.6. HAI Marjaniemi 11m, S (JRo, TTa) ja 5.6. LIM Temmesjokisuu 12kiert (THE).

Kesällä muutama pari-ilmoitus TAI ja PUD, mutta eniten pesintään viittaava 20.7. UTA Pikku-Timonen lt 2p ”tiheässä kortteikossa mahdollisesti piilossa poikasia, koska mylvähтели ilmeisesti varoituksen merikotkan lentäessä järvellä” (JSi, Kalevi Tunturi). Syksyllä noin 30 havaintoa 1–3 yks. kerrallaan 6.8.–3.11. Viimeiset 9.10. OUL Pyykösjärvi 1 (Karin Parker), 9.10. HAI Hannusranta 1N (HTu, JMe), 23.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVva) ja 3.11. RAA Maivaperä 1 (KVva).

Mustakurkku-uikku *Podiceps auritus* (18.4.–25.4.–1.5.)

Ensimmäiset 21.4. HAA Piipsanneva 1 (KVva), 22.–23.4. MER Lahdenlampi 1p (VHe, JMj) ja 23.4. PYI Pirttikosken lutakot 1/1p (JMj). Kevään suurimmat 9.5. SIL Rantsila jvp 5/5p (RKy), 15.5. RAA Pattijokisuu 14 (KVva) ja 29.4.–30.5. MER Lahdenlampi 5–9p (JMj, VHe). Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 23.6. MER Lahdenlampi 7”1”p (JMj), 3.–24.7. OUL Iso Pihlajasuo 7–8 ad p ”paikalla pyörivät harmaalokit eliminoineet pesintäyritykset?” (ESa, TSa), 14.7. MER Lahdenlampi 4p (JMj) ja 1.7. KEM Pirilä Lammi 4p (AHL). Kevään ja kesän havaintokunnat ja parimäärät (49) pesimäpaikoilta: HAA 4 paria (Koirikivi Häntäkangas 3, Jouhtenneva), KEM 1 (Pirilä), KÄR 2 (Nurmesjärvi 2), MER 4 (Lahdenlampi 4), MUH 4 (Joutensuo 2, Pikku-Karpas, Vauhkolanjärvi), OUN 1 (Piurukkaneva), OUL 10 (Iso Pihlajasuo 4, Lapinkangas Kaakkuri 4, Lintulampi, Marttilansuo), PUD 3 (Hetekylä Jurvasenlampi, Lehmisuo Juutislampi, Panuma Iso Leväsuo), PYI 1 (Pirttikosken lutakot), RAA 9 (Aittalahti, Järvelänjärvi, Kylmäniemenlahti 2, Oravanjärvi, Varisnevan turvealue 2, Vihanti Pirttisaari 2), SII 1 (Hangasneva), SIL 6 (Rantsila jvp 5, Valkianeva) ja UTA 3 (jvp 3). Lisäksi laji havaittiin keväällä/kesällä kunnissa HAI, II ja TAI, mutta niissä ei ollut pareja.

Kaikki havainnot Koillismaalta: 12.5. PUD Sotkajärvi lt 1p (RHe, OTe), 12.–13.5. PUD Hetekylä Jurvasenlampi 1/1p (ESa, TSa), 14.5. PUD Lehmisuo Juutislampi 1/1p (Elice Haataja), 14.5.–3.7. PUD Panuma Iso Leväsuo 1/1p (ESa, TSa), 18.5.

TAI Metsäkylä Salminen 1p (VSA), 20.–29.5. TAI Metsäkylä Latvalampi 1p (KHi, Tarmo Moilanen) ja 5.8. TAI Ryötti 1p (VSA).

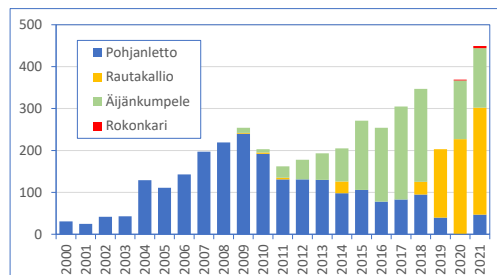
Viimeiset 30.9. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 1 (KVva), 16.10. SII Säären ranta 1p (RKy, AKu) ja 23.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVva).

Pelikaanilinnut *Pelecaniformes*

Merimetso *Phalacrocorax carbo* (2.3.–22.3.–10.4., 17/21)

Talvihavainnot 1.–3.1. RAA Lapaluoto 1p (SSi, HJa, KVva), 3.1. RAA Kuljunniemen pato 1p (KHn, JHa, JKo), 3.1. RAA Pitkäkari lt 1 (KVva), 4.1. PYI Hyytämä 1S (KVva) ja 10.–11.1. OUN Oulaistenkoski 1p (JMj, RRA). Kevään ensimmäiset mediaaniaikaan 24.3. LIM Virkkula 12m (KHn), 24.3. OUL Metso-kangas 5NE (JKa) ja 24.3. PYI Parhalahti lt 6 (KVva). Runsastui ja yleistyi ripeästi, mm. 31.3. PYI Parhalahti 50m (RKy, JSn), 6.4. PYI Parhalahti lt 115m (RKy) ja 16.4. SII Varessäikkä 420p (MiK). Kevään suurimmat 20.4. PYI Parhalahti lt 670m (KVva, VHe, RKy, JSn), 28.4. SII Varessäikkä 470p50m (JKr, AHa) ja 8.5. SII Varessäikkä 700p (EAA).

Suomen ympäristökeskuksen koordinoiminen laskentojen (Syke 2024) mukaan Pohjois-Pohjanmaalla ollaan edelleen kasvukäyrällä pesimämäärän suhteen (kuva 10). Suuret yhdyskunnat laskettiin 19.6.: OUL Äijänkumpele 459p ”400 aikuista, 142 pesää joissa 59 poikasta ja 338 munaa” ja SII Rautakallio 500p ”500 aikuista, 255 pesää joissa 854 munaa, ei kuoriutuneita” (Jukka Piispanen, Ilari Kaarto).

Kuva 10. Merimetsokannan kehitys Pohjois-Pohjanmaalla vuosina 2000–2022. Merimetsan ensipesintä todettiin Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2000. Pieni, 30 parin yhdyskunta oli asettunut pesimään Iin Krunnien luonnonsuojelualueen pohjoisreunalla sijaitseville Pohjanletoille. Seuraavat kaksi uutta pesimäpaikkaa todettiin vuonna 2009 Siikajoen Rautakalliolta ja Oulun Äijänkumpelelta. Vuonna 2020 todettiin ensimmäiset yksittäispesinnät Lumijoen Rokonkarilla ja vuonna 2021 pienet yhdyskunnat Iin krunneilta Tynin ja Kraasukan linjatauluista. Vuosien 2000–2022 aikana merimetsan on todettu pesineen kuudessa erillisessä yhdyskunnassa Pohjois-Pohjanmaalla. © SYKE

Syksyn suurimmat määrät 3.8. OUL Mänty-ranta 450p (HHo, KPn), 8.8. SII Kuusiniemi 300p (HTu, KVa), 8.8. SII Merikylänlahti lt 300 (KVa, HTu) ja 10.8. SII Munahieta 1 200 kiert (OHI, IHe, NHe). Syksyn viimeinen yli 10 yks. määrä 13.11. SII Tauvon ks 15S (OHI, IHe, NHe). Vuoden viimeiset olivat talvihavaintoja: 4.12. PYI Yppäri Elävisluoto ks 1p (MMI, JSn, PVt), 15.12. RAA Lapaluodon Helmimöljä 1 (Jussi Tuohimaa) ja 17.12. HAI Han-nusranta 1N (SME).

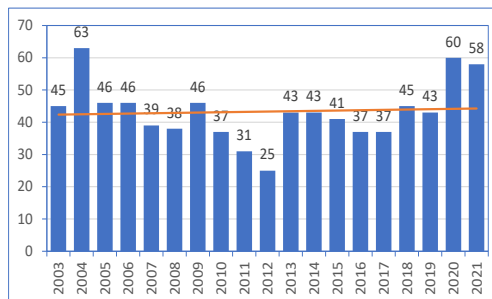
Haikaralinnut *Ciconiiformes*

Kaulushaikara *Botaurus stellaris* (20.3.–7.4.–25.4.)

Ensihavainnoissa mukana kaksi näköhavaintoa: 13.4. LUM Puhkiavanperä lt 1p (Tom Saariaho), 16.4.–5.5. HAA Haapajärvi 1Ä (MSo, Timo Han-nula, JMj ym.), 16.4.–14.5. HAI Kirkkosalmi 2Ä (JMe, JMa, HKi ym.), 16.4. KEM Vihiluoto lt 1p (Sari Karhu) ja 16.4.–17.6. LUM Sannanlahti lt 2Ä (TTa ym.). Reviirejä 58: HAA 2 (Haapajärvi, Iso Vatjusjärvi), HAI 13 (Kirkkosalmi 2, Kujalannurkka 3, Kunninperä, Maasyvänlahti, Patelanselkä, Pöllä, Santonen Piekkolankari, Tömpänkulju, Ulkokarvo, Virpiniemi-Haaralampinnokka), KEM 4 (Niittyran-ta, Niskaaja 2, Vihiluoto), LIM 4 (Temmesjokisuu 2, Virkkula 2), LUM 4 (Kuppi, Maijalannokka, Puh-kiavanperä, Sannanlahti), OUL 10 (Akionlahti E, Akionlahti W, Haukipudas Laitakari, Kello Hekka-lanlahti, Koivukari, Kraaseli, Nenä, Oulunlahden ui-maranta, Papinkari), PYI 5 (Hietakarinalahti, Messu Suni, Mikonnokka 2, Parhalahiti), RAA 8 (Haapajoki Piitana, Inakari 2, Lohvanniemi, Loskarinlahti, Ol-kijokisuu, Pattijokisuu, Rantasenjärvi), SII 7 (Hie-taniitynlahti, Merikylänlahti, Munahieta, Paavola Hangasneva, Säikänlahti, Säärenperänranta, Vares-säikkä) ja UTA 1 (Ahmasjärvi). Reviirimäärä 58 on 2000-luvun kolmanneksi suurin (kuva 11). Kaikki havainnot elo-lokakuussa 10.8. RAA Aitalahti lt 1 (KVa), 28.8. SII Tauvon la 1yöm (KHa), 6.9. LIM Virkkula 1Ä (TTa, OVa), 11.10. SII Tauvo 1 (KVa) ja 23.10. HAI Pöllä 1p (PJo, MJo).

Jalohaikara *Egretta alba* (29.3.–15.5.–8.8., 2/21)

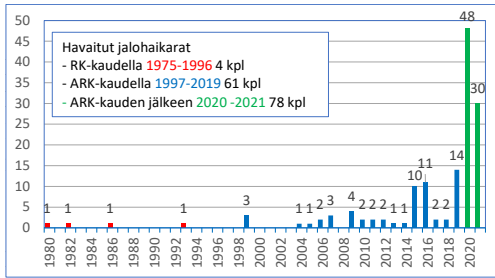
Jalohaikara oli vuoden 2020 katsauksessa ensim-mäistä kertaa mukana tässä peruskatsauksessa. Se oli RK-laji vuoden 1996 loppuun asti ja sen jälkeen ARK-laji vuoden 2019 loppuun. Vuoden 1980 ensi-havainnosta vuoden 2003 loppuun laji oli harvi-naisuus ja tavattiin viitenä vuotena 24:stä eli noin

Kuva 11. Kaulushaikarareviirit 2000-luvulla PPL:n alueella. Kuvasta on jätetty pois vuosien 2000–2002 reviirit 20, 25 ja 30. Trendiviiva olisi selkeästi nouseva, jos ne olisivat mukana.

kerran viidessä vuodessa (kuva 12). Selkeä muutos havaintoihin tuli vuonna 2004, josta alkaen ainut nollavuosi on ollut 2008. Vuonna 2010 havaintoihin tuli reilu hyppäys, kun päästiin kaksinumeroisiin lukuihin ja ensimmäisenä peruskatsausvuonna 2020 jalohaikaroiden määrä suorastaan räjähti moninker-taiseksi aikaisempiin ennätyksiin verrattuna.

Nousutrendi jatkui edelleen vuonna 2021. Eril-listen yksilöiden määrän arviointi menee laajahkoon haarukkaan 20–30 yks. Selvien päällekkäisyyksien karsimisen jälkeenkin esim. Muhokselle jää 5 ha-vaintopistettä, jotka voivat kaikki koskea yhtä ja sa-maa yksilöä. Samanlaista epävarmuutta on monessa muussa paikassa. Alkutalven havainnot 25.2. PYI Hanhikivi 1p (ilm. HTu), 26.2.–1.3. RAA Pelto-maanperä Kenttäkangas 1p (VHe, KHn, ANi ym.), 5.3. RAA Kuljunlahti 1p (ilm. HTu) ja tn. sama lintu kuin ainakin osassa edellisiä havaintoja 15.3. RAA Pattijoen kirkkosilta 1p (Pekka Hautamäki, Jukka Kohola, Maija Kohola ym.). Kaikki loput havainnot: 22.4. OUL Kuivasjärvi Kaijonlahti 1p (EAa, Jorma Järvensivu, Pirjo Jaukkuri), 26.4. MUH Muhoslam-pi Rovastinsaaria 1p (Kalevi Leskelä), 5.–7.5. RAA Majanpauha 1p (Netta Halmu, HUK, JHa ym.), 6.5. PYI Parhalahiti lt 1 (KVa), 9.–11.5. HAI Kirkkosalmi 1p (Sirkka Karppinen, ARh, JRh ym.), 20.5. OUL Papinkari 1p (OVa, Rose Aaltonen), 23.5. KEM Vi-hiluoto lt 1m, NE (JSi, JSr), 25.5. OUL Hietasaari Vaaskiventie 1p (JMy ym.), 25.5. OUL Pateniemi vs Inous (JPu, Satu Tamminen), 29.5. OUL Kylän-puoli Anttila 1kiert (VSu, EHn, KHn, PPÖ), 30.5. MUH Kk 1S (VPH, KTs), 1.6. MUH OSAO:n piha 1p (TSp, KTs, Antti Saarenpää), 2.–6.6. LIM Virk-kula - Temmesjokisuu 1p (THE, KHn, JPa ym.), 4.6. OUL Pyykösjärvi 1p, nous, SW (Kauko Tim-lin, Saija Timlin), 8.6. OUL Oulunsalo Kallenranta 1p (Voitto Pulkkinen), 17.6. OUL Kuivasjärvi Kai-jonlahti 1p (Esa Väänänen, Konsta Kaasalainen),

Kuva 12. PPLY:n alueella havaitut jalohaikarat vuosina 1980–2021.

konselkä - Hartaanselkä 1p (Enni Manninen, Terhi Armanto, Marjatta Armanto ym.) ja 19.–30.10. RAA Pattijokisuus–Olkijokisuus 1p (KPy, EPy, KVy ym.)

Harmaahaikara *Ardea cinerea* (19.3.–11.4.–21.4., 1/21)

Vuosi alkoi talvihavainnolla 12.1. OUL Meri-Top-pila 1W (AAU). Kyseessä lienee sama kuin OUL Kuivasjärvellä 5.–12.12.2020 havaittu yksilö. Yksi aikaisempi talvihavainto tunnetaan vuodenvaihteesta 2003/2004 (Tapio ym. 2010). Kevään ensimmäiset 8.4. RAA Pattijokisuus Itä-lask (KVy, HUK, JH), 11.4. PYI Parhalahdi 1kiert (MMI, JSn) ja 12.4. RAA Pattijokisuus 1 (KVy). Suurimmat määrät maaliskuukuussa 4.5. RAA Ämmä 3nous (Netta Halmu, HUK), 16.5. SII Turpeenperä Varesäikkä 3m (ARh, JRh) ja 18.5. SII Tauvon la 3m, S (MTy).

Kesäkuussa kuusi havaintoa yksittäisistä linnuista. Syysesiintymisen alkutahdit 7.7. HAI Kuivasäikkä 1NNE (HHo) ja 7.7. SII Iitenenperä Ahvenjärvi 2m, N (KHn), joiden jälkeen havaintoja yhtenäisesti pikku hiljaa runsastuen. Heinäkuussa Liminganlahdella pitkän aikaa väh. 5 yks., enimmillään 30.–31.7. LIM Virkkula 14p (Arto Huhta). Seuraavaksi suurin 17.7. PYI Yppäriin uimaranta 6nous (Pekka Leskelä). Loppusyksyn suurimmat määrät 7.8. RAA Aittalahdi 6p (JH, HJ), 8.8. LIM Virkkula 6lask, p (IH) 20.8. HAI Keskiniemi 7kiert (HKi, Riitta Kianen) ja 26.8. HAI Ojakylänlahti 7p (TTa). Viimeiset 17.10. MUH Oulujoki hautausmaa 1nous (Veijo Keränen), 1.11. RAA Pitkäkarin tll 1N, lask (HTu) ja 1.11. RAA Maivaperä 1 (KVy).

Koillismaalla (PUD, TAI) kolmessa paikassa: 12.–13.5. PUD Hetekylä Jurvasenlampi 1p (Marja Niemi, ESa, TSa), 20.7. TAI Metsäkyli Päkönlampi 1 (Heidi Luukkonen, TLj) ja 14.–21.8. PUD Kollaja Naisjärvi 1p (ESa).

Kattohaikara *Ciconia ciconia* (18.4.–2.5.–27.5.)

Kaikki havainnot: 14.5. UTA Särkijärvi 1kiert (Ta-

pio Paso), 19.5. MUH Ponkila 1kiert (SME, VME) ja ennätyksellinen määrä 22.–23.6. OUL Yli-Ii Tannila Porkanniemi 11p (Niko Viitala, PJu, APi ym.). Edellinen ennätyslukema Tiirassa on 21.5.2011 RAA Vi-hannista 4 yks.

Päiväpetolinnut *Accipitriformes*

Myyrätilanne ja petolintuseuranta 2021

Määrävässä asemassa vuosittaisia myyriin erikoistuneiden petolintujen ja pöllöjen reviirimääriä ja pesintälukuja tulkittaessa ovat myyräkantojen tila sekä petolinnuista kiinnostuneiden aktiivisuus. Myyräkantojen tilaa seuraa Luonnonvarakeskuksessa (LUKE)

Taulukko 8. Tarkastettujen petolinturuutujen lukumäärät vuosina 2018–2021.

Vuosi	2018	2019	2020	2021
Tarkastetut ruudut	6	6	3	3

Taulukko 9. Petolintuseurannan tehokkuus PPLY:n ja Kuusamon alueilla. Vuosittain tarkastettujen erilaisten pesäalustojen, pönttöjen ja luonnonkolojen määrä 2018–2021.

Tehokkuus	2018	2019	2020	2021
Iso risupesä	106	88	123	177
Variksen/oravan pesä	27	26	52	87
Tekopesä isoille haukoille	46	48	53	90
Tekopesä pienille haukoille	112	131	114	141
Viirupöllön pönttö	79	94	88	126
Lehtopöllön pönttö	2	1	1	2
Helmipöllön pönttö	526	507	300	268
Varpuspöllön pönttö	257	260	275	278
Iso luonnonkolo	41	48	53	115
Tikan kolo	44	41	53	166
Muu kohde	9	59	64	65
Yhteensä	1 249	1 303	1 176	1 515

Taulukko 10. Todetut myyräspesialistien pesinnät PPLY:n ja Kuusamon alueilla vuosina 2018–2021.

Laji \ Vuosi	2018	2019	2020	2021
Sinisuoahukka	1	1	2	0
Hiirihaukka	7	2	3	6
Tuulihaukka	41	42	40	55
Hiiripöllö	8	0	1	1
Varpuspöllö	2	5	8	3
Viirupöllö	39	29	28	36
Lapinpöllö	14	12	0	2
Sarvipöllö	0	1	0	1
Suopöllö	15	0	2	2
Helmipöllö	28	35	19	9
Yhteensä	155	127	103	115

ns. myyräryhmä, jonka vetäjänä oli vuonna 2021 Otso Huitu. Petolintujen seurannasta vastaa puolestaan Helsingin yliopiston rengastustoimisto, jossa on vuodesta 1982 lähtien toiminut petolintujen seurantar ryhmä (Honkala ym. 2022). Kumpikin näistä osapuolista julkaisee vuosittain raportteja, jotka tarjoavat aineistoa alueemme petolintujen ja pöllöjen tilan arviointiin vuosikatsauksissa. Myyrätilanteiden raportit ovat alueellisesti suurpiirteisiä, esim. luonnehtivat Länsi-Suomen tilannetta erittelemättä tarkemmin osa-alueita.

Vuonna 2020 myyräkannat olivat alhaalla koko Suomessa ja myyriä saalistavien petolintujen pesintätulos oli huono (Honkala ym. 2020). Keväällä 2021 LUKEn seurantojen mukaan Läntisessä Suomessa myyriä esiintyi kohtalaisesti, mikä ennakoii runsasta myyräkantaa syksyllä. Itä- ja Etelä-Suomessa myyräkantojen odotettiin nousevan hienoisesti alkaneen kesän aikana. Pohjois-Suomessa myyriä oli vähän. Marraskuussa 2021 LUKE arvioi, että Oulun seudulta Itä- ja Kaakkois-Suomeen ulottuvalla vyöhykkeellä huippuvaihe saavutettaisiin vuoden kuluttua. (Henttonen ym. 2021a-b, Honkala ym. 2022).

Vuonna 2021 alueellamme myyrätilanne oli hyvä, petolintujen ja pöllöjen kannat olivat vähintäänkin kohtalaiset. Esimerkiksi Tyrnävällä oli keväällä hyvin runsaasti myyräpurijoita., varsinkin suopöllöjä ja tuulihaukkoja oli lukuisia. Monilla myyristä riippuvaisilla lajeilla pesintöjä oli enemmän verrattuna vuoden 2020 vastaaviin, ainoastaan helmipöllöllä meni alueellamme huonommin.

Vuonna 2021 oli petolintuseurannassa alueellamme kolme kappaletta 100 km²:n seurantaroutua, aiempien kolmen vuoden luvut ovat ohessa (taulukko 8) (Honkala ym. 2022). Neljä vuotta käy yksiin myyräsykliä kanssa. Ne noudattavat normaalisti nelivuotiskautta.

Varsinkin helmipöllön pönttöjen tarkastusmäärät ovat pudonneet – mm. jotkut petolintuihin ja pöllöihin erikoistuneet tarkastajat ovat lopettaneet aktiviteettinsa. Muita alustoja tai pönttöjä on toisaalta tarkastettu ja rakennettu lisää, etenkin viirupöllön ja varpuspöllön pönttöjä. Myös luonnonkolojen tarkastukset ovat lisääntyneet.

Rengastajien ja pesätarkastajien aktiviteetti selittää vuotuisen tuloksen ja osan vuosien välisestä vaihtelusta. Lajiteksteissä kommentoidaan tarkemmin kunkin lajin tilannetta.

Mehiläishaukka *Pernis apivorus* (22.4.–13.5.–26.5.)

Ensimmäiset 16.5. LIM Virkkula INE (WPL, San-

ni Litjo), 23.5. II Kuivaniemi 1m (JKa) ja 23.5. II Tyykiluoto Harissuo INE (EHo, Anja Hohtola). Suurimmat määrät touko-kesäkuussa 23.5. RAA Pattijokisuu 5m (KVa) ja 25.5. II Laitakarinnokka 3m, NW (PJu). Kevätmuuton (touko-kesäkuu) havainnot yhteensä 48 (25 + 23) yks., joista muuttavia 21 (19 + 2). Pesintään liittyen kolme havaintoa soidinlennosta: 29.5. SIL Kangaskylä Sarvikangas 1p (VSu, EHn, KHn, PPÖ), 10.6. PUD Latva Kitinaho 1/1p (PHI) ja 21.6. OUN Lumineva Solontakusta 1p (KHn). Valtakunnallisessa petoruutulaskennassa (PPLY + Kuusamo) ei ilmoitettu yhtään pesintää. Elo-syyskuun suurimmat määrät ja ainoat 3 yks. ylitykset 23.8. II Olhava Parviaisenkangas 58m (KSi) ja 4.9. II Raasakka 25m (PMj). Viimeiset 15.9. RAA Pattijokisuu 2m (KVa, JHa, JSn), 15.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 3 +1kv m (KHn), 16.9. PUD Kollaja Rankkila 1m, S (TSa) ja 19.9. TYR Kotimetsä Räme 1 kv m (KHn). Syksyn kokonaismäärä 134. Koko vuoden määrä 202.

Haarahaukka *Milvus migrans* (9.4.–19.4.–5.5.)

Kaikki havainnot: 27.3. OUL Riutunkari 1 (Pauli Kinnunen), 28.3. OUL Haukipudas Laitakari 1p (Jani Tolonen), 18.4. LIM Virkkula 1N (OHI), 18.4. KÄR Kärämäenneva 1 (KVa), 25.4. SII Karinkanta 1NW (ANi), 25.4. SIL Kestilä Pihkalanranta 1m, W (RKY), 29.4. OUL Ruskonselkä 1kiert (ESa), 29.4. PYI Parhalahti 1t 1m (KVa, JSn), 1.5. PUD Paukkerinharju 1S (Hannu Tiirola), 2.5. OUN Matkaniva Käkelä 1m, NW (TEr, JEr), 2.5. HAA Piipsanneva 1 (KVa), 11.5. OUN Piipsjärvi Likolahti 1m, WNW (TEr, JEr), 12.5. TAI Kumpu 1kiert (MTn), 14.5. SIL Jylhänranta 1p (Paul Boijer), 16.5. II Olhava 1N (EMi), 21.5. RAA Inakari 1 (KVa), 22.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 23.5. OUL Haukipudas Kell'on 1t 1kiert (HTa), 26.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 29.5. SIL Kangaskylä Sarvikangas 1m (VSu, EHn, KHn, PPÖ), 8.7. HAI Kirkkosalmi 1p (Ova), 14.7. SII Karinkanta Koskela 1p (OHI, IHe, NHe, Kaarlo Heikkala), 15.7. SII Varessäikkä 1kiert (JPa, CPa), 23.8. II Olhava Parviaisenkangas 1m, SE (KSi) ja 30.8. PYI Viirre Isoneva 1S (HTu). Koko vuoden yksilömäärä 25 yks.

Merikotka *Haliaeetus albicilla*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 10.1. RAA Maivaperä 6p (HUK, JHa) ja 26.–28.2. SII Varessäikkä 8–10p (RKY, ANi, KVa ym.). Kokonaismäärää mahdoton arvioida, koska samat linnut liikkuvat pitkin rannikkoa sen mukaan, missä ruokaa (kalasta-

jien jättämiä roskakaloja yms.) tarjolla. Kevään ensimmäiset muuttajat 16.3. OUL Kuivasmeri 1subad m, NNE (PHI), 25.3. LIM Virkkula 4imm, m (OHI) ja 26.3. SII Karinkanta 2m (OHI, IHe). Suurimmat määrät maaliskokuussa 2.4. HAI Kirkkosalmi 38p, m, kiert (JRo, HRo, LRo), 20.4. HAI Kirkkosalmi 33p, m, kiert (JMa, HKi, TLö ym.), 21.4. HAI Kirkkosalmi 40p, m, kiert (JMa, HKi, TLö ym.) ja 28.4. HAI Kirkkosalmi 50N (HKi). Ilmoitettiin kahdesta pesintään viittaavasta havainnosta, joista toinen Muhokselta ja toinen Utajärveltä. Merikotkan pesien tarkastusta on supistettu ja Metsähallitus seuraa merikotkia vain Pudasjärvellä, josta 1 pesintä (Eetu Sundvall).

Suurimmat määrät elo-marraskuussa 9.10. LIM Virkkula n. 10p (Lauri Viitanen, Aaro Viitanen), 19.10. SII Tavvon la 8p3m (RKY), 6.11. RAA Pattijokisuu 10 (KVva) ja 7.11. RAA Pattijokisuu 11 (KVva). Syksyn yhteismäärä 1 110, joista muuttajia 42. Suurimmat määrät joulukuussa 4.12. RAA Pitkärin tll 3p (HTu), 8.–17.12. OUL Pateniemi vs 3–4p (JPu, OVa, PHI ym.) ja 14.12. RAA Mikonkarin nokka 3p (JHa).

Ruskosuohaukka *Circus aeruginosus* (1.4.–10.4.–13.4.)

Ensimmäiset 6.4. HAI Huikku /1p (JMa), 6.4. PYI Parhalahti lt /1m (RKY) ja 9.4. PYI Parhalahti lt /1N (KVva, JSn). Suurimmat määrät maaliskokuussa 18.4. HAI Kirkkosalmi 3/2p (JMa, HKi, Seppo Pöykkö ym.), 19.4. HAI Kirkkosalmi 9p (5n,1k ja 3 määrittämätöntä) (JMa, HKi, TPr) ja 29.4. HAI Kirkkosalmi 7m, N (TRt, MSk). Huhti-toukokuun yksilömäärät 255 ja 253. Pesälöytöjä ei ilmoitettu, mutta kaksi pariutunutta ilmoitettiin. Petoruutulaskennassa (PLY + Kuusamo) ei ilmoitettu pesimisestä (Honkala ym. 2022). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 7.–21.8. LIM Virkkula 10p (IHe, HHe, TTA ym.) ja 8.–20.8. RAA Pattijokisuu 10–11p (eniten 8.8. 2k2n2j3j, 1imm k) (KVva, JHa, HJa ym.). Viimeiset 6.10. LIM Virkkula 2p (HHi, LHi, Tauno Hiekkänen), 6.10. RAA Pattijokisuu 1 1kv (KVva) ja 9.10. RAA Maivaperä /1S (KVva). Elo-lokakuun yksilömäärät 382, 103 ja 8.

Sinisuohaukka *Circus cyaneus* (21.3.–2.4.–15.4., 1/21)

Ensimmäiset 30.3. OUN Irvanperä Irvanpellot 1/

Saalistava sinisuohaukka. Utaärvi 30.8.2021. © TOMMI KUJALA

Arosuohaukka, Siikajoki 4.7.2021 © KALLE HIEKKANEN

kiert (Otto Kangas), 1.4. SIL Mäläskä Ohenojantie 1m (Marko Taipaleenmäki) ja 2.4. RAA Sorttanen 1/kiert (Raimo Lehtimäki). Suurimmat määrät maaliskuussa 3.5. PYI Parhalahti 3/2m (VHe, RKY, JSn), 18.4. KÄR Kärämäenneva 5 (1/1p, 3m) (KVa) ja 4.5. KÄR Kärämäenneva 5 (1/1p, 3m) (KVa). Maalis-toukokuun kokonaismäärä 410 (1, 229 ja 180). Pesintöjä ei tullut tietoon yhdistyksen alueelta kuten ei myöskään valtakunnallisessa petoruutulaskennassa. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 17.9. LIM Virkkula 7p (PTo, RKa, ANi, OTa), 23.9. RAA Maivaperä 5m (1/3, 1 kv) (KVa) ja 9.10. SII Tavon la 6 (/2p, 1/m, /2 kv m, /1m) (RKY). Viimeiset 8.11. LUM Hirvasniemi Letto 1/p (TTa), 20.11. LIM Alapää Uusi Liminganjoki 1p (PJo, MJo) ja 27.11. RAA Helmimöljä /1m, SW (TKj). Yhteensä elo-marraskuussa 392 (95, 117, 113 ja 7).

Arosuohaukka *Circus macrourus* (7.4.–16.4.–4.5.) Ensimmäiset 8.4. KEM Luonunki Tuulela 1/p (TTa), 10.4. TYR Ängeslevä peltoalue 1kiert (Sari Lehmus), 11.4. HAA Piipsanneva 1 (KVa) ja 11.4. TYR Jokisilta 1/S (OHI, IHe, NHe). Suurimmat määrät huhti-toukokuussa 18.4. TYR Murto 3/p (EAa) ja 18.4. LUM Sannanlahti 3m (2 +2kv k, 1 +2kv n) (OHI, IHe, NHe). Eniten päiväkohtaisia havaintoja

kertyi 2.5. 12 p/kiert, joista 10k. Huhti-toukokuun kokonaisuksilömäärä 176 (70+106). Arosuo-/niittysuohaukkahavaintoja kertyi keväällä 6 ja kesällä 4. Yhdistyksen alueelta pesinnät SIL Lievoperä ja Lehtokangas sekä TYR Jokisilta. Sama määrä ilmoitettiin myös valtakunnallisessa petoruutulaskennassa (Honkala ym. 2022). Viimeiset 17.9. LIM Virkkula 1p (PTo, RKa, ANi, OTa), 23.9. HAI Ojakylä Lahdenperä 1 +1kv (JRo) ja 26.9. OUL Kiviniemi ks 1/p (EAa). Syksyn (elo-syyskuu) kokonaismäärät 22+8. Arosuo-/niittysuohaukkahavaintoja kertyi elokuulta 5 ja syyskuulta 2 (5 juv, 2 +1kv).

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (21.4.–4.5.–21.5.)

Kaksi havaintoa +2kv koiraista 14.6. KÄR Pyrrönperä Alaisten Hautakangas 1p (KHn) ja 10.7. OUN Irvanperä Irvanpellot 1 kiert (JMj). Muut kuin +2kv-koiraat kuuluvat ARK:n tarkastettaviin. ARK:n hyväksymiä oli yhteensä 3 (2 kv ja 1 ad n) (Tapio ym. 2023).

Kanahaukka *Accipiter gentilis*

Talvihavainnot 1.1.–15.3. kunnittain: HAI 2, II 1, KEM 5, KÄR 1, LIM 9, LUM 1, MER 2, MUH 6, OUN 1, OUL 60, PUD 2, PYI 4, RAA 15, SII 5, SIL 1, TAI 12, TYR 17 ja UTA 3. Kevään ensimmäiset

muuttajat 17.3. PYI Kaattari 1N (MMI), 31.3. PYI Parhalahi 1m (RKY, JSn) ja 6.4. PYI Parhalahi 1m (RKY). Keväällä enimmillään 2 yks. kerrallaan 11 kertaa. Muuttajien yhteismäärä kevätkaudella maaliskuu-toukokuussa (15.3. alkaen) 17, mikä kuukausittain 2, 8 ja 7. Kaksi pesintää ilmoitettiin. Petoruutulaskennassa (PPLY + Kuusamo) ilmoitettiin 27 pesinnästä (Honkala ym. 2022). Suurin määrä elomarraskuussa 10.8. RAA Pattijokisuu lt 3p (HUK, JHa). Yhteismäärät elomarraskuussa (15.11. asti) 33, 37, 39 ja 12. Talvihavainnot 15.11.–31.12. kunnittain: KEM 2, LIM 2, LUM 1, MUH 2, OUN 2, OUL 17, PUD 1, RAA 12, SIL 1, TAI 3 ja TYR 1.

Varpushaukka *Accipiter nisus*

Talvihavainnot (1.1.–15.3.) kunnittain: HAA 1, HAI 8, II 5, KEM 2, LIM 12, LUM 4, MUH 5, OUN 4, OUL 37, PUD 3, PYI 7, RAA 24, SII 15, SIL 6, TAI 3, TYR 18 ja UTA 2. Kevään ensimmäiset muuttajat 25.3. LIM Virkkula 2m (OHI), 26.3. SII Karinkanta, 1m (OHI, IHe) ja 26.3. SII Karinkanta 2m (JPe). Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 15.4. KÄR Kärämäenneva 8m1p (KVva), 18.4. KÄR Kärämäenneva 7m3p (KVva) ja 20.4. PYI Parhalahi lt 9m (KVva, VHe, RKY, JSn). Kevätmuuton huippupäivä oli 19.4., jolloin päiväsomma 31 yks., joista 22 muuttavaa. Maalis-toukokuun kokonaismäärät 36, 245 ja 155, yhteismäärä siis 436, joista muuttajia 149. PPLY:n arkistoon ilmoitettiin kolme pesintään viittaavaa havaintoa, ja Luomuksen petoruutuseurannassa PPLY-Kuusamo -alueelta neljä pesintää (Honkala ym. 2022). Suurimmat määrät elomarraskuussa 23.8. II Olhava Parviaisenkangas 16m (KSi), 1.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 11m2p (KHn) ja 27.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 20m1p (KHn). Syksyn (syys-marraskuu) havaintojen kuukausittaiset kokonaismäärät: 194, 102 ja 41. Talvihavainnot (15.11.–31.12.) kunnittain: LIM 1, LUM 1, MUH 4, OUN 1, OUL 14, PUD 1, PYI 2, RAA 8, SII 1, SIL 6 ja TAI 1.

Hiirihaukka *Buteo buteo* (5.3.–29.3.–8.4., 3/21)

Ensimmäiset muuttajat 23.3. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 1 (KVva), 24.3. SII Karinkanta 1m (MOR, OVa) ja 25.3. LIM Virkkula 2m1p (OHI). Muuttavien hiirihaukkojen määrät ovat yleensä Pohjois-Pohjanmaalla pieniä piekanaa verrattuna. Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 11.4. KÄR Kärämäenneva 5 (KVva), 1.5. SII Alhonnmäki 6m (OHI, IHe), 2.5. II Myllykangas 4m (KSi), 3.5. PYI Parhalahi 5m (VHe, RKY, JSn) ja 23.5. OUL Pateniemenranta 4m (JPu). Kevään yhteismäärä maaliskuu-toukokuussa

160 (7, 95 ja 58). Kaksi pesintähavaintoa: pysyvä reviiiri ja poikaspesä. Petoruutulaskennan mukaan PPLY:n ja Kuusamon alueilta yhteensä 6 pesimähavaintoa (Honkala ym. 2022). Hiirihaukkojen syysmuutto ajoittuu kuukautta aiempaan kuin piekanalla, elosyyskuun vaihteeseen. Suurimmat määrät elomarraskuussa 23.8. II Olhava Parviaisenkangas 5m (KSi), 1.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 5m2p (KHn) ja 15.9. II Raasakka 5m (PMj). Viimeiset 1.10. SII Merikylänlahti lt 1 (KVva), 3.10. II Vuornosletto 1m (EMi), 6.10. SII Merikylänlahti lt 1 (KVva) ja 9.10. SII Tauvon la 1m (RKY).

Piekana *Buteo lagopus* ja hiirihaukkalaji *Buteo sp.* (23.2.–3.4.–17.4., 3/21)

Piekana talvehti onnistuneesti Tyrnävällä, jossa tehtiin useita havaintoja 17.1.–15.2. TYR Ojakylä Kumpula 1 2kv p (RKY, KHn, VPH ym.) ja 17.–18.3. TYR Laholainen 1 2kv p (RKY, OVa, Sanni Litjo ym.). 27.2. UTA Pällissä nähtiin muuttava piekana (Saku Lindgren), joka on mahdollisesti talvehtinut muualla. Varsinaisen kevätmuuton alku 11.4.: II Raasakan tekoallas 1 (Aslak Rantakokko, Outi Palukka), RAA Pattijokisuu lt 1N (JHa, HUK, APm, Sari Kastell), TYR Murto Siirtolan pellot 1kiert (The, Seija Rannikko) ja KÄR Kärämäenneva 5m (KVva). Piekanoiden kevätmuutto seurailee Perämeren rannikkoa, edeten Oulun korkeudella (riippuen sääoloista) joko Hailuodon tai Oulun yli. Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 19.4. LUM Sannanlahti 61 NE (AVi), 25.4. II Myllykangas 81 m (KSi), 29.4. OUL Toppila Frisbeegolfpark 55 N-E (MOR), 2.5. II Myllykangas 91m (KSi) ja 3.5. II Myllykangas 76m (KSi). Pesintään viittaavia havaintoja ei yhdistykselle ilmoitettu eikä myöskään valtakunnallisessa petolintuseurannassa (Honkala ym. 2022).

Piekanoiden syysmuutto käynnistyy yleensä sopivan kylmän pohjoisvirtauksen myötä, selvästi myöhemmin kuin hiirihaukalla. Vuonna 2021 suurimmat määrät nähtiin lokakuun alkupuolella. Piekanat muuttavat syksyllä usein kaakonpuoleisiin suuntiin, joten Oulun seutu jää helposti ”katveeseen” ja suurempia määriä menee lin korkeudella rannikon tuntumassa ES/S/SW-suuntaan. Toki myös tuulen suunta vaikuttaa siihen, millä kohtaa muutto sivuaa Perämeren rantoja. Suurimmat havaitut määrät olivat pieniä: 12.10. OUL Ruskotunturi 20m klo 9:45–13:30 (KSi), 7.10. RAA Pattijokisuu 15 (KVva), 7.10. LIM Savela 11m (Ari Vuorio) ja 8.10. OUL Ruskotunturi 7m (KSi). Viimeiset 6.11. TYR Alaketo 1p (TTa, Arja Alin, Jukka Alin), 6.11. TYR Parras tll 1p (TVä) ja 2.–17.11. MUH Kankaanokka 1p (VPH, TSp).

Maakotka *Aquila chrysaetos*

(1.1.–4.1.–11.2., 21/21)

Talvihavainnot 1.1.–15.3. kunnittain: HAA 1, HAI 1, LIM 2, MUH 4, OUN 1, OUL 3, PUD 3, PYH 2, RAA 1, SIL 2, TAI 6, TYR 4 ja UTA 1. Kevään ensimmäiset muuttajat 18.3. SII Sini-selkä 1 subad m, NE (AKu), 22.3. PYI Yppäriin pelot 2m (RKY), 24.3. LIM Virkkula 1 kiert, m (KHn) ja 24.3. OUL Metsokangas 1 2kv NE (JKa). Suurimmat määrät maaliskokuussa 25.3. LIM Virkkula 3m (OHI) ja 11.4. KÄR Kärämäenneva 3m (KVa). Kevään (maaliskokuu) kokonaismäärä 80 (32, 34 ja 14). Yhdistyksen alueelta (SIL) 3 pesimähavaintoa, jotka tarkoittanevat samaa pesintää. Metsähallitus tarkastaa vain Pudasjärven kotkareviirit. Asuttuja revierejä todettiin 36, joista 9 oli onnistuneita (Eetu Sundvall). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 18.10. II Myllykangas 9m, SE (KSi), 1.9. OUL Hirvisuo 3p (JMj) ja 3.9. TAI Partasenperä Lippamonsuvanto 2kiert (AAu, PHI). Syksyn kokonaismäärä elo-marraskuussa 36 (3, 11, 15 ja 7). Talvihavainnot kunnittain 15.11.–31.12: HAA 1, LIM 1, MUH 2, PUD 2, SIL 2 ja UTA 1.

Kiljukotka / pikkukiljukotka *Aquila clanga* / *pomarina*

Yksi havainto: 31.8. LIM Virkkula 1kiert (IKä).

Sääksi *Pandion haliaetus* (8.4.–18.4.–25.4.)

Ensimmäiset 13.4. RAA Pattijokisuu 1N (KVa), 15.4. LIM Virkkula 1p (PiK, Otto Uolamo) ja 15.4. LUM Sannanlahti 1m (AHi, EHi, Pekka Ruuska). Kevään suurimmat määrät II Myllykankaalta 2.5. 5m ja 3.5. 8m2p (KSi). Yhteismäärät huhti-toukokuussa 35 ja 158. Ilmoitus vain yhdestä revierihavainnosta. PPLY:n sääksien pesintä on ollut laskusuunnassa jo vuodesta 2011, jolloin saavutettiin seurantahistorian korkein asuttujen revierien sekä muna- ja poikaspesien määrä (Sauola 2021). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 7.8. PUD Kollaja Turkkisuo 6 (1/1p, 4kiert) (ESa), 14.8. PUD Kollaja Paatinsuo 4p (1/1, 2pp) (TSa), 20.8. II Raasakan tekoallas 4 (Aslak Rantakokko, Outi Palukka) ja 29.8. TAI Kostonjoki 3kiert (MTn). Viimeiset 24.9. PYÄ Pyhännänjärvi 1p (Miika Suojarinne), 28.9. II Praava 1m, S (PJu) ja 7.10. LIM Savela 1m, S (Ari Vuorio). Yhteismäärät elo-lokakuussa 41, 7 ja 1.

Maakotka 27.11.2021. © MIKKO RÄSÄNEN

Jalohaukkalinnut *Falconiformes*

Tuulihaukka *Falco tinnunculus* (9.3.–25.3.–10.4., 4/21)

Yksi talvihavainto: 20.1. OUL Saikkosentie 11 /1p, kiert (JPe). Kevään ensimmäiset 27.–28.3. KEM Tupos 1 (Hannu Seppälä, ILu), 28.3. LIM Ylipää Takalo 1m (ARh, JRh), 28.3. TYR Jokisilta Korpi 1/p (KHn) ja 28.3. RAA Pattijokisuu 1 (KVa). Suurimmat määrät maaliskokuussa 20.4. TYR Syrjälä–Siirtola 10p (THE), 30.4. TYR Partaantie 10 (Matti Rekilä) ja 2.5. II Myllykangas 9m3p (KSi). Kokonaismäärät maaliskokuussa: 7, 340 ja 262. Yhdistyksen arkistoon ilmoitettiin kaksi pesintää, ja valtakunnallisessa petoruutulaskennassa 55 pesintää PPLY+Kuusamo -alueelta. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 3.8. MUH Sosonaava 8p (VPH, TSp), 18.8. RAA Pattijokisuu 10 (KVa) ja 23.8. II Olhava Parviaisenkangas 4m3p (KSi). Viimeiset 11.10. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 12.10. MUH Soson pelot 1 (Tellervo Kalaoja, Veijo Kalaoja) ja 14.10. OUL Rusko 1kiert (JPu). Elo-lokakuun yhteismäärä 512 (278, 167 ja 67).

Ampuhaukka *Falco columbarius* (2.3.–22.3.–8.4., 19/21)

Talvihavaintoja 6–8 eri yksilöstä: 1.1. LIM Kedonperä Rauhala 1p (PMj), 2.1. HAI Kirkkosalmi 1p (JMe, SMe, VMe), 2.1. TYR Parras Ruissalo 1p (TVä), 8.1. SII Öystilä 1/kiert (KHn), 9.1. TYR Korvenkylä 1/p (RKY), 10.1. LUM Sannanlahti 1kiert (AKu), 15.1. MUH Lanin Soso 1/p (KHn), 19.1. TYR Parras Lohela 1kiert (TTa), 20.1. LIM Virkkula Mattilankuja 1p (OHI), 22.1. LIM Seikkulankuja 1 (Veijo Kalaoja), 26.1. TYR Korvenkylä 1/p (KHn) ja 19.2.–5.3. SII Öystilänaukea 1/p (KHn, KVa). Kevään ensimmäiset

24.3. PYI Parhalahiti lt 1 (KVa), 25.3. LIM Virkkula 1p (OHI) ja 26.3. SII Karinkanta 1/p (JPe). Suurimmat määrät maaliskokuussa 14.4. PYI Parhalahiti lt 4 (KVa, JSn) ja 25.4. II Myllykangas 3m (KSi). Kevään (maaliskokuu) kokonaismäärä: 167 (7, 96 ja 64). Arkistoon ei ilmoitettu pesintöjä, ja valtakunnallisessa petoruutulaskennassa PPLY+Kuusamo-alueelta löydettiin 3 pesintää (Honkanen ym. 2022). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 11.9. OUL Kempeleenlahti lt 2lask1p (JMy, Kuisma Orell), 19.9. HAI Riisinnokka 3 (JRo, HRo, Pekka Salminen) ja 19.9. RAA Olkijokisuu 3 (KVa). Viimeiset ennen talvihavaintoja 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 14.11. OUL Nykäsenranta 1/p (HSa). Talvihavainnot 29.12. MER Haarakallio 1kiert (JMj) ja 31.12. TYR Kivi-ojanvarsi 1/p (Hanna Aalto, JAa, PAa).

Nuolihaukka *Falco subbuteo* (12.4.–26.4.–6.5.)

Ensimmäiset 19.4. SII Varessäikkä 1 (MHh, JHh), 28.4. PYI Parhalahiti lt 1 (MMl) ja 4.5. KÄR Kärsmäenneva 1 (KVa). Suurimmat määrät maaliskokuussa 12.5. HAI Marjaniemi Hannuksennokka 3p (Markku Likitalo) ja 23.5. PYI Parhalahiti lt 6 (KVa). Kokonaismäärät huhti-toukokuussa 2 ja 61. Arkistoon ilmoitettiin neljä pesintää, ja valtakunnalliseen petoruutuseurantaan PPLY:n ja Kuusamon alueilta ilmoitettiin 17 pesinnästä! Suurimmat määrät elo-marraskuussa 9.8. PUD Hetekylä Vauhunsaari 2ad3juv (Tsa), 17.8. LIM Virkkula 4p (TTa), 29.8. RAA Olkijokisuu 4 (KVa) ja 3.9. SIL Ylipää Mesijärvi 2m2p (KHn). Viimeiset 16.9. OUL Oulun-

lahti uimaranta 1p (VLe), 28.9. TYR Niitynmaantie 1kiert (MiK) ja 30.9. SII Turpeenperä Lintusäikkä 1p (KHn). Syys-lokakuun kokonaismäärät 139 ja 27.

Muuttohaukka *Falco peregrinus* (26.3.–2.4.–13.4.)

Ensimmäiset 5.4. TYR Yli-Murto Ala-Erukka 1p (OHI, IHe), 5.4. TYR Ängesleväntie 1p (MiK, MSa) ja 5.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa). Suurin määrä maaliskokuussa 8.5. LUM Sannanlahti 4 (2 ad m, 1 ad p, 1 2kv p) (OHI, IHe, NHe). Seuraavaksi suurimmat keväällä 2 yks. 9 kertaa. Kokonaismäärät huhti-toukokuussa 36 ja 47. Arkistoon ilmoitettiin neljä pesintää, ja Metsähallituksen lajiseurannassa PPLY:n alueelta löydettiin 27 asuttua reviiriä, joista 23 tuotti poikasia (Eetu Sundvall, kirjall. ilmoitus). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 26.9. LIM Virkkula 3p (Heikki Rantala, Anneli Rantala) ja 5.10. LIM Virkkula 3p (KHn). Viimeiset 16.10. SII Säären ranta 1p (RKY, AKu), 29.10. SII Varessäikkä 1/p (RKY) ja 8.11. SIL Porkanranta Saari 1p (Ritva Swanlung, Kim Swanlung). Syys-marraskuun kokonaismäärät 93, 31 ja 1.

Kurkilinnut *Gruiformes*

Luhtakana *Rallus aquaticus* (2.4.–25.4.–12.5.)

Reviirejä 19: HAA 1, HAI 5, KEM 1, LIM 1, LUM 1, OUL 7, PYI 1, RAA 1 ja SII 1. Reviirimäärä on yli 2000-luvun mediaanin, mutta selvästi ennätystä (35) vähemmän. Vuoden ensimmäinen havainto mielen-

Nuolihaukka. Utajärvi 22.7.2021. © TOMMI KUJALA

kiintoinen 29.3. HAI Marjaniemi 1p ”kävi pikaisesti ruokinnalla” (Tuomo Annunen, RRP). Seuraavat 19.4.–19.5. HAI Kirkkosalmi 1Ä (JMa, RHe, OTe ym.), 24.4. OUL Akionlahti lt 1Ä (TTa) ja 26.4. LIM Temmesjokisuun lt 1Ä (PMj).

Oulun ja Kempeleen rajalla 3 yks. keskittymä: 4.5.–7.6. OUL Multasuo Metsäniityntien pää 1Ä ja Niskaojan N-puoli 1Ä (JSi, TTa, The ym.) sekä 14.5. KEM Multasuo NE-osa 1Ä (TTa). Ainut muu enemmän kuin yhden yks. havainto 29.5.–1.6. OUL Koivukari 2Ä (KHn, EHn, EHO ym.). Vuoden viimeiset 27.7. RAA Aittalahti lt 1 (KVa), 5.8. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 24.8. OUL Koivukari Kari 1Ä (KHn).

Luhthaiitti *Porzana porzana* (24.4.–7.5.–27.5.) Reviirejä 22 (2000-luvun mediaani 23), jotka kunnittain HAA 1, HAI 3, KEM 2, LIM 2, LUM 3, MER 1, OUL 3, RAA 3, SII 2, SIL 1 ja TAI 1. Kaikki havainnot: 4.5.–25.6. OUL Oulunsalo Niskaaja 2Ä (AKu, HSa, Jukka Hautamäki ym.), 12.5.–5.6. LIM Virkkula 1Ä (IHe, Timo Palomäki), 13.5. SII Varessäikkä 1Ä (Petri Tamminen), 18.5. LUM Letto 1Ä (IHe), 18.5. LUM Paskaperä 1Ä (IHe), 30.5. MER Viitaperä 1 (KVa, JKo, JSn, JHa), 31.5. RAA Vihanti Rantasenjärvi 1Ä (Sami Kalliokoski), 1.6. RAA Hietaniitynlahti 1Ä (AAu), 3.–25.6. KEM Vihiluoto 1Ä (ATo, EAa, JSi), 3.–11.6. SII Paavola Hangasneva 1Ä (RKY, ILu, SPi), 5.6. HAA Ainali Pitkäkari 1Ä (Erkki Lämsä, Timo Hannula), 7.6. KEM Multasuo N-osa 1Ä (TTa), 8.6. SIL Pihkalehto Valkianeva 1Ä (KHn), 23.6. RAA Inakari 1 (KVa), 24.6. OUL Oulunsalo Letto 1Ä (VPH, TSp), 3.–6.7. HAI Patelanselkä 1Ä (JMa, HHO, MAa), 10.7. LIM Virkkula 1Ä (IHe), 12.7. LUM Karvonlahti 1Ä (OVA), 14.–30.7. TAI Metsäkyliä Narkionjärvi 1Ä (Heidi Luukkonen, TLj, KHi ym.) ja 15.7. HAI Ulkokarvo Petsamon laituri 2Ä (JMa).

Ruisräikkä *Crex crex* (24.4.–22.5.–5.6.) Reviirejä 32, jotka kunnittain KEM 3, LIM 3, LUM 1, OUN 4, OUL 12, RAA 3, SII 1, SIL 4 ja TYR 1. Kaikki havainnot: 30.5. LIM Virkkula 1Ä (VSu, EHn, KHn, PPÖ), 31.5. OUN Lehmisuvanto 1Ä (Otto Kangas), 2.6. OUL Kiiminki Alakylä 1Ä (JTg), 2.–23.6. OUL Taskila jvp 1Ä (Juha Hilska, VPH, TSp ym.), 3.–5.6. OUL Vasankangas 1Ä (The, Anna Vasala), 5.6. OUL Pikkaraisenkyliä 1Ä (The), 5.–7.6. LIM Vesalankuja 1Ä (PMj), 6.6. OUL Oulunsalo Koivukari 1Ä (The), 6.6. TYR Temmes Haurukylä 1Ä (RKY), 7.6. OUL Ruskotunturi 1Ä (SRy), 8.6. KEM Niittyrantra Tuohinonoja 1Ä (TTa), 10.6. OUL Sääskenso 1Ä (JKa), 11.6. OUN Kastari

1Ä (RRa, VHe), 12.6. SIL Mäläskä Neittävänjoki 1Ä (Marko Taipaleenmäki), 12.–17.6. KEM Luonunki 1Ä (AHI, JSi, Riku Seppälä, Lauri Kangas), 13.6. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 1Ä (KVa), 16.6. SII Kirkkonkylä Piispanvirta 1Ä (Jukka Heikkilä, Marika Heikkilä, Aimo Heikkilä), 18.6.–3.7. OUN Irvanperä Irvanpellot 1Ä (VHe, JMj, RRa), 21.6. OUL Sankivaara 1Ä (AKu), 24.6. OUL Ylikiiminki Karahka 1Ä (Eero Ämmänpää), 24.6. OUL Kello Hietalanmäki 1Ä (EAa), 27.6. OUN Piippsjärvi Vasikka-aho 1Ä (JMj), 28.6. SIL Pihkalanranta Koskela 1Ä (KHn), 28.6. SIL Rantsila kk 1Ä (Teemu Kangas), 28.6. SIL Rantsila Lempinen 1Ä (The), 29.6.–6.7. RAA Mikonkarin pellot 1Ä (Tuulikki Kotajärvi, JKo, JHa ym.), 1.–14.7. KEM Teppola 1Ä (PKi, APi, TTa ym.), 5.7. OUL Ylikiiminki 1Ä (Salla Riikola), 6.7. RAA Pattijokisuu 1Ä (KVa), 8.7. LIM Honkisuo Honkala 1Ä (KHn), 10.7. OUL Metsokangas 1Ä (JKa, Esikko Karvonen, Hanna Karvonen) ja 12.7. LUM Karvonlahti 1p (OVA).

Liejukana *Gallinula chloropus* (1.1.–25.4.–20.10., 2/21)

Kaksi havaintoa: harvinainen talvihavainto 3.–4.1. RAA Kuljunlahti 1p (HTu, KVa, JHa) ja 24.5. II Oihava 1p (Saara Lahdenperä). Liejukanasta on kaksi aiempaa havaintosarjaa talvelta, molemmat Oulusta Kemira lauhdevesialtaalta 9.12.2014–2.4.2015 ja 15.11.2015–1.4.2016 (Tapio ym. 2019).

Nokikana *Fulica atra* (11.3.–6.4.–21.4.)

Ensimmäiset viikon 2000-luvun mediaanisaaupumisaikaa myöhäisemmässä 12.4. HAI Kirkkosalmi 2p (VNi), 12.–13.4. RAA Aittalahti 1p (JHa, HUK, MLa, ELa), 14.4. HAA Koivikko Piipsanneva 1p (JMj) ja 14.4. RAA Aittalahti 2p (Sari Kastell). Runsastui nopeasti, mm. 16.4. HAI Kirkkosalmi 15p (JMe) ja 21.4. HAA Lehonsaari Kotaoja 10p (JKj). Suurimmat määrät maaliskokuussa 16.–22.4. HAI Kirkkosalmi 14–18p, enimmillään 22.4. 18p (JMa, TPr, Pentti Kinnunen ym.) ja 24.4. HAA Lehonsaari Pitkäperä 13p (MSo, Timo Hannula). Kesällä enimmillään 8.–29.7. RAA Aittalahti lt 15–17p (KVa), 16.7. HAI Kirkkosalmen lt 32p (11”21”) (Alex Nylander) ja 21.7. HAI Kirkkosalmi 65p ”vajaa puolet 1kv lintuja” (Marko Melto, Sanna Kantoluoto). Pesimähavainto rannikkoseudun ulkopuolelta 14.7. MER Lahdenlampi 2”3”p (JMj).

Syksyn suurimmat HAI Kirkkosalmelta, jossa 2.8. 98p (Pekka Nykänen), 14.8. 95–103p (HHo, KPn, The ym.) ja 28.8. 124 (Jarmo Ylönen). Muu-

Meriharakka. Utajärvi 23.5.2021. © TOMMI KUJALA

alta suurimmat 10.8. RAA Aittalahti lt 31p (KVa) ja 7.9. OUL Pyykösjärvi 15p (ESa). Vuoden viimeiset 11.10. HAI Kirkkosalmi 25p (JMa, MAa, Liisa Nykänen, Hanna Risteli), 14.10. HAI Kirkkosalmi lt 5–7p (AKu, Raija Kurikka, SNe) ja 21.10. LIM Virkkula 5–10p (TTa, RKy).

Koillismaalta yksi havainto: 10.5. TAI Koitijärvi 1p (EKe).

Kurki *Grus grus* (10.3.–30.3.–12.4., 3/21)

Ensimmäiset 28.3.: HAI Kirkkosalmi 1E (JMa, JRo, HRo ym.), OUN Irvanperä Irvanpellot 1p (Risto Kangas) ja PYI Yppärin kylä 1m, NE (Vesa Koskela). Tämän jälkeen havaintoja yhtenäisesti 1–3 yks. kerrallaan, kunnes koko alueen päiväsummat 2. ja 3.4. 22 ja 17 yks. Reilumpi runsastuminen 11.4., jolloin päiväsumma 285 yks. ja 12.4. jo 100 yks. ylitys, 12.4. MUH Lukkarinkangas 143p (AHa, Kirsti Lukka). Suurimmat paikallisten määrät maaliskokuussa 26.4. TYR Korvenkylä Haikonen 1200p (KHn, TTa), 28.4. TYR Korvenkylä Haikonen 1400p (TTa) ja 28.4. MUH Matokorven lt 840S (Aija Lehikoinen, Kees Schreven). Muuttolukemista suurimmat 20.4. PYI Parhalahti lt 597m (KVa, VHe, RKy, JSn), 29.4. II Raasakan kanava 734m (KSi), 2.5. II Myllykangas 1364m (KSi) ja 3.5. II Myllykangas 641m (KSi). Muuttavaksi ilmoitettuja yhteensä kevään aikana 12079. Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 2.–5.6. LUM Lamunkari 250p (HHo, OVa, The), 5.6. LIM Temmesjokisuu 260p (The), 8.6. SII Säären ranta 240kiert (Miika Alatalo). ja 18.7. LIM Kedonperä Uusioja 400p, kiert (KHn).

Syksyn yöpymislentojen ensimmäiset laskenat Muhoksen ja Tyrnävän soille 8.8. MUH Kaatopaikanmäki 834p (TTa) ja 17.8. MUH Kaatopaikanmäki

4530p (VPH, TTa) sekä Liminganlahdelle 20.8. LIM Virkkula 2000p (HHe, Veli-Matti Pekkarinen). Suurimmat aamu/iltalennot LIM Virkkulasta 18.9. 8000p klo 19:00–20:35 (HHo, Toni Eskelin, RKa ym.), 19.9. 8360p klo 6:00–8:30 (PTo, RKa, KHn ym.), 20.9. 9700p klo 17:10–20:35 (HHo, RKn, ANi) ja 21.9.

6294p klo 6:40–7:35 (TTa, OVa, RKn) sekä iltalennot MUH Kaatopaikanmäeltä 31.8. 9467p (VPH, TTa), 20.9. 9830p (VPH, TSp) ja 12.10. 6150p (TTa). Useissa yöpymislentoissa on tilamerkintänä p eli paikallinen. Oikeampi ehkä olisi 'lask, p' plus mahd. vielä lisänä ilmansuunta. Syksyn selvästi suurin muuttolukema 15.9. HAA Korkattivuori 3769m klo 6:30–14:00 (RKy). Viimeiset 6.11. KEM Teppola 1p (JSi), 6.11. LUM Säikkälänperä Komula 1p (TTa), 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja talvihavainto 27.11.–31.12. KEM Alakylä Koivikkohaka 1p (AAu, Satu Ekmark, TTa ym.).

Rantalinnut *Charadriiformes*

Avosetti *Recurvirostra avosetta* (19.4.–6.5.–19.6.)

Kaksi havaintoa ja kolme yksilöä: 12.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 2p (EaA, SGr, AKm) ja 22.8. LIM Virkkula 1 (Juhani Karjalainen, Noora Karjalainen).

Meriharakka *Haematopus ostralegus* (4.4.–11.4.–22.4.)

Kevään ensimmäinen varhaisenpuoleinen 6.4. RAA Olkijokisuu 1 (KVa), seuraavat 14.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), OUL Johteenpooki 1p (Anni Tuomaala, Janne Tuohisaari) ja OUL Toppila Frisbeegolfpark 1ä (MOr). Huhtikuun suurimmat 28.4. RAA Pattijokisuu 15 (KVa) ja 29.4. PYI Parhalahti lt 37m (KVa, JSn) ja toukokuun 11.5. PYI Mikonokka Uimaranta 96p (PPÖ), 23.5. PYI Parhalahti lt 101m (KVa) ja 24.5. II Tupakkiperä 66kiert, m (Irina Häyrynen). Kevään viimeiset kymmenen ylitykset 25.5. OUL Pateniemen venesatama 19 NE (JTg, JPu, EAa) ja 26.–27.5. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 41–55p

(HKa, MiK, JSi ym.). Kesä-heinäkuun suurimmat 2.6. LIM Virkkula 17p (KHn) ja 8.–20.7. OUL Äimärautio 27–35p (Mika Knuuti, TTa, JNi ym.).

Sisämaasta parikymmentä ilmoitusta: PUD 25.4. ja 13.5. Aittojärvi lt 1kiert (ESa); MUH: 25.4.–1.5. Laukka uimaranta 2p (TSp, Antti Saarenpää), 9.5. Jokirinne 3 kiert, p (SMe, JMe, VMe), 15.5. Muhoslampi venesatama 1p nous, S (JSi, JSr, Riitta Rajala) ja 16.6. Muhoslampi kirkkoranta 1ä, kiert (TSp); OUN: 15.5. Matkaniva 1p (JEr, TEr), 23.5. Piipsjärvi venevalkama 1kiert, än (JMj), 6.6. Hurnaslahti 2p (AHi, EHi) sekä 4.–12.8. Eteläranta 2p (JMj); UTA: 15.5. Korpilehto 1 (Petri Nieminen) ja 23.5. Ahmasjärvi Puukkolanniemi 1 kiert (TSp); TAI 20.–28.5. Virkkunen 2–5p (PVn, Juha Virkkunen, KHi ym.) ja 26.7. HAA Terveyskeskus 1p (Perttu Hautala).

Elo-syyskuun isoimmat määrät 2.8. OUL Toppilansaari Mөлjänpää 6p (TSp), 5.8. OUL Kiviniemi ks 5p (EAa) ja 20.8. PYI Suni Messu 5 (MMI). Viimeiset 19.8. RAA Pitkäkari lt 1 (KVa), em. 20.8. PYI Suni ja 9.9. RAA Pattijokisuu lt 1m (JHa, HJa, KVa).

Kapustarinta *Pluvialis apricaria* (25.3.–5.4.–17.4.) Kevään ensimmäiset 28.3. LUM Hirvasniemi Letto T-risteys 1p (PJo, MJo) ja UTA Alakylä 1Ä (Velimatti Kangas) sekä 2.4. OUN Irvanperä Irvanpellot 1lask, p, nous, N (JMj). Ensimmäinen ja huhtikuun ainoa kymmenen ylitys 15.4. KÄR Kärämäenneva 12m (KVa), ensimmäinen 100 yks. ylitys 11.5. OUL Haukipudas Kellonkartanon pellot n. 180p (PHI). 11.–22.5. 8 havaintoa yli 100 yks., joista suurimmat 11.5. TYR Kiviojanvarsi Ruosteoja 260p (TVä), 12.5. OUL Haukipudas Kellonkartanon pellot 380p (EHo), 13.5. OUN Vesi-Heikin neva 400p (JMj) ja 16.5. RAA Vihanti Ilveskorpi 650p (JMj). Viimeinen kaksinumeroinen 22.5. PYI Parhalahti lt 17m (KVa).

Syysmuuton alku rannikolla 10.7. RAA Pattijokisuu 2m (KVa). Heinä-elokuun suurimmat ilmoitukset 17.–18.7. TAI Mustavaara kuonakenttä 19p (EKe, KHi) ja 23.7. TAI Tyrämäki 8än (JRä). Syksyn suurimmat 26.9. HAI Pökönokka 122p (TTa), 27.9. RAA Pattijokisuu 55 (KVa) ja 29.9. HAI Isomatala 57p (TTa). Viimeiset 5.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 6.11. HAI Hannusranta 1S (TLö) ja 22.11. HAI Marjaniemi 1nous, än (SMe).

Tundrakurmitsa *Pluvialis squatarola* (6.5.–13.5.–24.5.)

Aloitus aikaisehko 9.5. PYI Parhalahti lt 1 (KVa, JSn), seuraavat 13.5. SII Merikyliänlahden ks 1p (OHI, IHe) ja 15.5. LUM Pitkänokka 2p (IHe).

Kaikki muut toukokuiset 20.5. OUL Kraaseli Hermannimatala 10jp 1vp p (EAa, SGr, PRt) ja 20.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 3 jp p (EAa, SGr, PRt), ainoa sisämaassa nähty 22.5. HAA Koivikko Piip-sanneva 1p (MSo, JKj), 22.5. LIM Virkkula lt 2/1p (Tanja Jylänki, PMj, EHo ym.), kevään suurin 23.5. SII Tauvo 31m (PMj), 23.5. SII Säärenperä 2 (PMj), 24.5. OUL Pateniemenranta 1ä (JPu), 26.5. OUL Kraaseli Hermannimatala 1 2kv p (EAa, SGr, PRt) ja OUL Kraaseli Ulkonokka 4/7 jp + 1 2kv p (EAa, SGr, PRt), 27.5. HAI Tömpä 4p (HHo), 27.5. LIM Virkkula 7p (Jouni Pikkarainen), 29.5. HAI Järventakusta 3kiert, p (Janne Kotiaho, Anne Kotiaho), 29.5. RAA Olkijokisuu 3 (KVa, JKo, JSn ym.) sekä 29.–30.5. RAA Pattijokisuu 1–3p (AKu, HSA, Jukka Hautamäki ym.). Toukokuun yhteismäärä 89. Kesäkuun summa 3: 2.6. LUM Pitkänokka 1p (HHo), 7.6. HAI Itänenä 1p (HHo) ja 19.6. SII Rautakallio 1kiert (Jukka Piispanen, Ilari Kaarto).

Syysmuuton alku 18.7. HAI Tormela 2p (THE), LIM Virkkula 2m (Jussi Lahtinen, Niilo Jauhola) ja RAA Pattijokisuu 1 (KVa). Heinäkuun yhteissumma 10 yks. Elokuussa 65 yks., suurimmat 8.8. SII Sääri Puskaperänranta 9jp p (HTu, KVa) ja 11.8. LUM Lamunkari 9jp p (7nous m) (KHn). Syyskuun summa 540 yks., suurimmat 15.9. RAA Pattijokisuu 51 (KVa), 19.9. OUL Kammonkari 35p (THE, EHo) ja 27.9. OUL Kammonkari 70än (PKi). Lokakuun summa noin 180 yks., suurimmat 1.10. LUM Lamunkari 32p (KHn) ja 9.10. OUL Kammonkari 35p, m (THE, PHI). Vuoden viimeiset 30.10. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) sekä kaksi marraskuista 5.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 5.11. LUM Säikkälänperä Lamunkari 4p (KHn).

Töyhtöhyppä *Vanellus vanellus* (3.3.–20.3.–5.4., 2/21)

Ensimmäinen 23.3. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 1 (KVa), 24.3. jo kolmessa kunnassa ja neljässä paikassa: PYI Yppäri Välimaan pellot 3p (MMI), LIM Virkkula 9kiert (KHn), OUN Ahonperä 1p (JMj) ja OUN Irvanperä Irvanpellot 1m, S (JMj). Kevään ensimmäinen 100 yks. ylitys 31.3. PYI Parhalahti 126m (14a), 12p (RKY, JSn), muut 9.4. PYI Parhalahti lt 112 (KVa, JSn), huhtikuun suurin 14.4. PYI Parhalahti lt 202N (KVa, JSn) ja 19.4. LIM Virkkula 140p (TVä). Kesäisistä hyppäkertymistä ensimmäinen 25.5. TYR Jokisilta Alaketo 88p (TTa). Kesä-heinäkuun suurimmat 17.6. OUN Irvanperä Irvanpellot 75p (JMj), 7.7. LIM Virkkula 75p (IHe) ja 13.–14.7. LIM Virkkula 90–122p (PAa, JPa).

Keräkurmitsa. Lumijoki, Lamunkari 19.9.2021. © ESA HOHTOLA

Suurimmat määrät elo-lokakuussa 14.8. OUL Äimärautio ravirata 64 (52p, 12nous) (TTa), 18.8. RAA Pattijokisuu lt 200kiert (HUK, JHa, JRk) ja 2.9. OUL Äimärautio ravirata 66p (TTa). Viimeiset 10.10. HAI Pökönokka 2p (HTu), 11.10. OUL Äimärautio 1p (KHn) ja 13.10. OUL Kempeleenlahden lt 4p (JKa).

Pikkutylli *Charadrius dubius* (17.4.–23.4.–29.4.)

Ensimmäiset 19.4. OUL Toppila Frisbeegolfpark 1lask (MOR), 21.4. OUL Kaijonlahti 1p (Elisa Heikkinen) ja 21.–22.4. OUL Ranta-Toppila 1p (ESa). Toukokuun isoimmat määrät 7.5. OUL Oulunlahti Pajakenttä 6p (KHn), 14.5. PUD Kollaja Kortesus 3/3p (ESa) ja 24.5. SII Turpeenperä Varessäikkä 10p (KHn). Pesäpaikoilla yksi pari kullakin, paitsi 13.6. OUL Pateniemenranta 4par (PHI) ja 10.5.–31.7. PUD Kollaja Kortesus, jolla vähintään 3 onnistunutta pesintää, mm. 30.6.–9.7. 4par 4–6pull (ESa, TSa). Reviirejä OUN 1, SII 2, PYI 1, RAA 2, HAI 2, KEM 2, OUL 12, MUH 2 ja PUD 3. Syyskesän suurimmat ilmoitukset 31.7. LUM Lamunkari 11juv, 1 +1kv vp p (The, PKi), 2.8. LUM Lamunkari 5p (KHn) ja 11.8. OUL Jätäri 4p (ESa). Viimeiset 19.8. RAA Oikijokisuu 1p (JHa), 5.9. RAA Pattijokisuu lt 1p (JHa, JRk) ja 15.9. SIL Piippola 2p, nous (Antero Autio).

Tylli *Charadrius hiaticula* (29.3.–8.4.–20.4.)

Ensimmäiset 13.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) sekä 14.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja RAA Maivapera 1p (JHa, HUK, HJa). Isoja tyllimääriä 20.5. OUL Kraaseli Lotranperä 70p, Ulkonokka 64p ja Hermanninmatala 40p (EAA) sekä kevään suurin ilmoi-

tus 26.5. SII Meriky-länlahti lt 180 (KVa). Viimeiset kaksinumeroiset 2.–3.6. LIM Virkkula 10–31 p (JPa, Heidi Kontio-kari, KHn ym.) ja 3.6. OUL Kempeleenlahden lt 10 (ATo). Reviirejä HAI 9, OUL 6 ja TAI 1.

Syysmuuttoa heinäkuun puolivälistä alkaen, esim. 13.7. TAI Mustavaara 8p (ULa) ja 14.7. OUL Kiviniemi uimaranta 17p (The). LUM Lamunkarilla

26.–31.7. 40–65 p (IHe, NHe, KHn ym.), mistä 26.7. 65p (KHn) on samalla heinäkuun suurin. Elokuun sadan ylitykset 8.8. SII Puskaperä 130 (KVa, HTu), 10.8. SII Munahieta 120p (OHI, IHe, NHe), 29.8. HAI Vesankarit 126p (TTa) ja 30.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 122p (EAA). Syyskuun suurimmat 22.9. OUL Oulunlahti uimaranta 70p (JNi), 25.9. LIM Virkkula 50p (The, Pyy Herva) ja 28.9. HAI Vesankarit 46p (TTa). Lokakuun suurin 1.10. LUM Lamunkari 25 1kv p (KHn). Viimeiset 12.10. RAA Mikonkarin lintutorni 5p (JHa) ja PYI Parhalahden lt 1 (KVa), 13.–14.10. HAI Keskiniemi 1–2p, kiert (VNi, AKu, Raija Kurikka ym.) ja 13.–14.10. HAI Keskiniemi - Haaralampinokka 1p (JMa, SNe, TTa).

Keräkurmitsa *Charadrius morinellus* (11.5.–18.5.–27.5.)

Vuoden summa 93 yks., josta 92 toukokuussa ja yksi syyskuussa. Kaikki havainnot: 23.5. HAI Järventakustan pellet 2p (VPH), 23.5. HAI Rytijärvi Kopsa 19p (VNi, JMa, JRo ym.), 23.5. PYI Ojahaantie 30p (PPÖ), 23.5. SII Karinkanta 8p (OHI, IHe, NHe), 23.5. TYR Yli-Murto Koivukuja 8–24p (TVä, KHn, AKu ym.), 23.5. PYI Parhalahden lt 1 (KVa), 25.5. HAI Kopsa 8 NE, än (JMa, MAa, Liisa Lepola) ja 19.9. LUM Lamunkari 1p (The, EHo).

Pikkukuovi *Numenius phaeopus* (19.4.–22.4.–30.4.)

Ensimmäiset 27.4. HAI Kopsa 3N (HKi, Riitta Kiainen) ja TYR Kotimetsä Räme 1Ä (KHn) sekä Raahessa 30.4. kolmessa paikassa, Pattijokisuu 1p (JHa,

HJa), Pitkääkarin lt lask, nous (HUK) ja Maivaperä 1 (KVva). Toukokuun suurimmat määrät 9.5. PYI Parhalahti lt 40m (KVva, JSn) ja HAI Marjaniemi 16m, N (HRO, LRO, JRO ym.) sekä 11.5. OUL Kello Piimäperänranta 18N (EAa, HTa). Parillakymmenellä paikalla kunnissa KÄR, OUN, PYH, SII, HAA, OUL, II, TYR, MUH, UTA ja TAI pesintään viittaavaa käytöstä, mm. 9.6. PYÄ Akanmäki Kärppineva 6var (KHn).

Syysmuuttoa kesäkuun puolivälistä alkaen: 11.6. RAA Pattijokisuu 1 (Timo Tuuri), 13.6. TAI Aseman kenttä 12p (EKe) ja samassa paikassa kesäkuun suurin ilmoitus 14.6. 25p (KHi). Rannikolla heinäkuun ensimmäinen 10 yks. ylitys 5.7. HAI Keskinie mi 12p (NAa), kuun lopussa suurimmat 26.7. HAI Pöllännokka 38p (HHo) ja 29.7. HAI Mäntynie mi 23p (HHo). Elokuun suurimmat 14.8. HAI Matikanniemi 10p, ä, kiert (The, EHo, ANi, OLi) sekä 21.8. HAI Hannusranta 9m, S (JMe), jonka jälkeen vielä viimeinen 24.8. RAA Maivaperä 1 (KVva).

Kuovi *Numenius arquata* (18.3.–8.4.–16.4.)

Ensimmäiset 12.4. PYI Parhalahti 1p (VHe) sekä 13.4. OUN Miettämäki Kortteentie 1kiert, NE (JEr), RAA Kummatti Tervahovi 1ä (HUK) ja SIL Kestilä Vorna 1p, ä (Jouni Tuomaala). Ensimmäinen 10 yks.

ylitys 19.4. LUM Sannanlahti lt 30m + 2Ä, p (AVi), ja ensimmäinen ja maaliskokuun ainoa (!) sadan ylitys 29.4. PYI Parhalahti lt 222 (KVva, JSn). Ke vään seuraavaksi suurimmat ilmoitukset pohjoiseen menijöistä 27.4. RAA Pattijokisuu lt 65m, N (HUK, JHa ym.), 28.4. RAA Pattijokisuu 66 (KVva) ja sit ten jo etelänmatkaan valmistautuvista 30.5. MER Salonniemi 70 (KVva, JKO, JSn, JHa). Suurimpia kesäkertymiä 15.6. SIL Rantsila Jokikylä 45p (RKY), 17.6. SII Varessäikkä 30 (SNe), 7.7. LIM Virkkula 45p (IHe) ja 18.7. LIM Virkkula 30p (Jussi Lahtinen, Niilo Jauhola). Suurimmat määrät elo-syyskuussa 10.8. PYI Yppärijokisuu ks 25m (HTu) ja 12.8. OUN Saari perä Lantastenneva 5p15m (JMj). Viimeiset 6.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVva), 10.9. OUN Piips järvi Pyrrönkangas 1ä, m (JMj) ja 12.–13.9. MUH Laitasaari 1p (SMe, VMe).

Mustapyrstökuiri *Limosa limosa* (10.4.–17.4.–22.4.)

Ensimmäiset 2000-luvun keskimääräiseen saapumisaikaan 15.–19.4. LIM Virkkula 3p (TVä, Minna Haarala, STi ym.), 18.4. LIM Temmesjokisuu 3p (EAa, Mmi), 19.4. HAI Kirkkosalmi 1Ä (JMa, TPr) ja 19.4. KEM Monkkasenranta 3Än (TTa). Suurim-

Kuovi. Utajärvi 29.4.2021. © TOMMI KUJALA

mat määrät keväällä rantapaikkojen ruokailualueilta 2.5. LIM Virkkula 31p (OHI, IHe), 7.5. OUL Koivukari 22p (EAa) ja 27.5. OUL Papinkari 17p (KHn). Vuonna 2014 Oulun seudulla alkaneessa kuirien seuranta- ja tutkimusprojektissa löydettiin yhteensä 86 pesää, jotka jakaantuivat kunnittain: HAI 4, KEM 44, OUL 10, LIM 22, LUM 4 ja TYR 2. Kaikkiaan 70 % näistä kuirinpesistä kuoriutui ja 28 % saalis-tettiin. Lintuja lukurengastettiin keltaisilla lukurenkailta yhteensä 166 yksilöä, joista aikuisia oli 37 ja poikasia 129 yksilöä (STi, Esko Pasanen, JPe, Jaana Rintala, Pinja-Emilia Lämsä, MJo). Hailuodon va-jaasta kymmenestä pesimäaikaisesta esiintymispai-kasta kiintoisin oli 3.5. HAI Hanhisjärvensuo 2p, Ä (VNi). Suurimmat määrät pesinnän jälkeen kesä-heinäkuussa rantapaikoilta 17.7. LIM Virkkula 29p (Jorma Vickholm) ja 31.7. LIM Virkkula 35p (Jari Kontiokorpi, Anniina Kontiokorpi).

Kaikki sisämaan havainnot: 21.4. MUH Soso 1p (JMe, VPH, TSp, KTs), 24.4. HAA Lehonsaari Pitkäperä 4p, nous (MSo), 25.4. OUN Petäjäs-koski Vaikonmäki 1p (TEr, JEr), 2.5. MUH Matokorpi 1p (TSp), 11.5. TAI Siltalan pelto 1p (KHi), 15.5. HAA Koivikko Piipsanneva 1p (MSo), 16.5. KÄR Kärämäenneva 1p (KVva), 2.6. SII Paavola Hangas-neva 2p (JKa) ja 9.6. PYÄ Akanmäki Kärppineva 1 var (KHn). Näistä havainnoista Kärämäennevan, Hangasnevan ja Kärppinevan havainnot koskevat harvalukuista maakunnan soilla pesivää kantaa.

Syksyllä elokuussa 7 havaintoa, joista vuoden viimeiset 18.8. LIM Virkkula 15p (KHn) ja 19.8. LUM Lamunkari 14p (THE).

Punakuiri *Limosa lapponica* (10.4.–23.4.–3.5.)

Ensimmäiset 19.4. PYI Parhalhti 1m (VHe, KVva, JSn), 22.4. RAA Pattijokisuu 1m (KVva) ja 22.4. SII Merikylänlahti 1 (KVva). Kevään suurimmat mää-rät 9.5. PYI Parhalhti 1t 26m (KVva, JSn), 12.5. OUL Kraaseli eri puolilla 18/39p, joista Ulkonokalla 8/20 (EAa, SGr, AKm) ja 13.5. OUL Pateniemen ranta 43m (Jouni Valkeeniemi, MOr, OVa). Viimeiset muuttajat 26.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 1/2 (EAa, SGr, PRt), 29.5 SII Varessäikkä 4m (MMI, KVva) ja 26.5.–4.6. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 1k p (HKa, MiK, EAa ym.). Huhti-kesäkuun summa 474. Syysmuuton alku 5.7. HAI Keskiniemi 2p (NAa), 13.7. RAA Pattijokisuu 14m (KVva) sekä 18.7.: hei-näkuun suurin RAA Pattijokisuu 73m (KVva), LIM Virkkula 35m1p (Jussi Lahtinen, Niilo Jauhola, JPa ym.) ja SII Tauvo Munahieta 29m (Pyry Laurikka). Heinäkuun summa n. 180 yks. Elokuun ennätys 8.8.

SII Kuusiniemi 70m (HTu, KVva). Viimeinen 10 yks. ylitys 24.8. LUM Pitkänokka 12p (TTa). Elokuun summa n. 147, syyskuussa 56 ja heinä-lokakuun yhteismäärä n. 385. Viimeiset 27.9. HAI Virpiniemi 1p (VPH), 1.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVva) ja 13.10. HAI Iso Härkäsäikkä-Tömpä 1p (OVA).

Karikukko *Arenaria interpres* (28.4.–4.5.–11.5.)

Ensimmäiset 9.5. HAI Marjaniemi 3p (HRO, LRO, JRo ym.), 10.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVva) sekä 11.5. RAA Pattijokisuu 3 (KVva). Kevään suurimmat mää-rät 14.5. PYI Parhalhti 1t 9 (KVva) ja 25.5. II Laitaka-rinnokka 5m, N (PJU). Varmoja tai todennäköisiä pe-sintöjä 23.5. HAI Korkia Sunikari 2p, var (THE), 2.6. HAI Matikanniemi 1/1p (THE), 27.6. OUL Hauki-pudas Hoikanriisi 6/6p (EAa) ja 14.–16.7. HAI Han-nusranta 1p var, 2pm (JMe, SMe), HAI Marjaniemi 21.7. 1 ad var (Marko Melto, Sanna Kantoluoto) ja 6.8. 4 1kv p (KHn). Elokuun isoin ilmoitus 11.–12.8. LUM Lamunkari 8 1kv p (KHn, IHe). Sisämaan ai-noat karikukot 12.5. HAA Ainali 1p (Erkki Lämsä, Timo Hannula) ja 23.5. OUN Piipsjärvi Pyrrönkan-gas 1p (JMj). Viimeiset 30.8. RAA Pattijokisuu 1t 1p (JHa), 7.9. HAI Vesankarit 1p (TTa) ja 8.9. SII Munahieta 1p (Harri Mäkinen).

Isosirri *Calidris canutus* (29.4.–12.5.–19.5.)

Ensimmäiset 7.5. RAA Inakari 1m (KVva), 16.5. SII Tauvo Munahieta 2–3p (OHI, IHe, PMj) ja 22.5. HAA Koivikko Piipsanneva 2p (MSo, JKj). Tou-kokuussa 7 hav./93 yks., joista valtaosa 30.5. SII Säärenranta 10p, 71m (2a) (OHI, IHe, NHe). Muut toukokuiset 22.5. HAA Koivikko Piipsanneva 2p (MSo, JKj), 23.5. OUL Oulunlahden uimaranta 1p nous (MiK, VLe, MSa ym.) ja 31.5. RAA Pattijo-kisuu 3 (KVva). Kesäkuussa 1.6. SII Ulkonokka 1p (JAA, AVi) ja 2.6. LUM Pitkänokka 1p (HHo).

Syysmuuton alku 17.7. LIM Virkkula 3p (Jor-ma Vickholm, JPa, Tanja Jylänki) sekä 18.7. HAI Tormela 4p (THE), PYI Sunin Kulopauhannokka 8p (Pekka Leskelä) ja SII Munahieta 120p (TKj, JRk), joka myös syksyn suurin. Heinäkuun yksilösumma 167. Elokuussa 114 yks., suurimmat 11.8. LUM Lamunkari 4 ad, 9 1kv p (KHn) ja 15.8. RAA Pat-tijokisuu 45m (KVva). Varhaisin nuori lintu 5.8. SII Säären ranta 1 1kv m (OHI, IHe, NHe). Syyskuus-sa 41 yks., isoin 17.9. OUL Kraaseli Ulkonokka 7p (EAa). Lokakuussa 14 yks. Viimeiset 19.10. PYI veteraanimaja 1p (JSn), 25.–31.10. HAI Virpiniemi 2p (VPH, JMa, ANi ym.) ja 2.11. HAI Marjaniemi 1kiert (JPa, PPn).

Suokukko *Calidris pug-nax* (13.4.–25.4.–29.4.)

Ensimmäiset 20.–22.4. LIM Virkkula 2p (OHI, MiK, ARh ym.), 20.4. RAA Pattijokisuu 1p (HJa) ja 26.4. KEM Riihivainio 2 (PMj). Ensimmäinen 100 yks. ylitys 11.5. RAA Pattijokisuu 220p (KVä, JHa). Toukokuussa kolmisenkymmentä sadan ylitystä, joista suurimmat 12.5. LIM Virkkula 3500p (TVä, Minna Haarala), 15.5. HAI Tömpän torni 750p (JMa), 16.5. LIM

Lapinsirri. Oulu, Pateniemi 25.5.2021. © ESA HOHTOLA

Virkkula 2000 (KHn) ja 18.5. LIM Virkkula 1500 (PMj). Kesäkuun suurimmat määrät 19.6. LIM Virkkula 200p (Hannu Koivisto, Petri Kuhno, Ari Sylgren), 20.6. RAA Pattijokisuu 436m15p (KVä) ja 25.6. RAA Pattijokisuu 69m60p (KVä), sekä heinäkuun suurimmat 18.7. RAA Pattijokisuu 79m40p (KVä) ja 30.7. LUM Lamunkari 150p (KHn). Pesii rannikon niityillä paikoin yleisenä ja runsaana; sisämaan soilta ei ilmoitettu varmoja pesimishavaintoja.

Elokuussa n. 15 sadan yks. ylitystä, joista suurimmat 24.8. OUL Kraaseli 418 (Hermanninmatala 180 Ulkonokka 238) (EAa, PPn), 14.8. LUM Lamunkari 321p (Kai Hilditch) ja 26.8. HAI Ojakyllänlahti 523p (TTa). Syyskuun parista kymmenestä sadan yks. ylityksestä noin puolet Limingan Virkkulasta; kuun suurimmat 2.9. HAI Ulkokarvo Petsamon laituri 500p (JKr, AHa), 7.9. HAI Kengänkari 550p (STi), 10.9. LIM Virkkula 1000p (Tom Lindroos, Rauli Lumio, Heikki Minn, Veli-Pekka Rautiainen) ja 24.9. LIM Savela 500p (TTa). Viimeiset 9.10. LIM Virkkula 130p, kiert (JAa, PAa), 9.10. OUL Kammonkari 1p (THE, PHI) ja 11.10. II Ulkokorunni 1p (HHe, PeH).

Jänkäsirriäinen *Calidris falcinellus* (15.5.–19.5.–24.5.)

Ensimmäiset 19.5. RAA Pattijokisuu 2 (KVä) ja 22.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVä); 23.5. jo 10 paikassa HAI, KEM, LIM, OUN, OUL, PUD, PYI, RAA ja SII. Toukokuun summa n. 800, suurimpia määriä 28.5. HAI Ulkokarvo 80p (TTa), 29.5. OUL Kiviniemi uimaranta 60p (THE, JÖs, JSi ym.), 30.5. LIM Virkkula 112p (PJo) sekä 26.5. OUL Kraaseli UL-

konokka 60p, Lotranperä 30, Hermanninmatala 40 (EAa, SGr, PRt). Kesäkuun muuttavien summa n. 289, suurimmat 1.6. HAI Kaarannokka 147p (JMa) ja SII Tauvo Ulkonokka 59p (JAa, AVi) sekä 2.6. LUM Pitkänokka 65p (HHo, OVa), jonka jälkeen viimeinen muuttaja 3.6. HAI Virpiniemi–Haaralampinnokka 1p (JAa).

Ei pesintään viittaavia havaintoja. Syysmuuton alku 2.7. LIM Virkkula 1ä ja 7.7. 3p (IHe) sekä 9.7. HAI Haaralampinnokka 2p (OVa). Heinäkuun summa 29, isoin 31.7. RAA Pattijokisuu 10m (KVä). Elokuussa 6 yks., viimeiset 7.8. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 12.8. LIM Virkkula 1p (IHe) ja 16.8. LIM Virkkula 1m (IHe).

Kuovisirri *Calidris ferruginea* (10.5.–16.5.–29.5.)

Ensimmäiset ja ainoat keväiset 14.5. RAA Siniluoto 4m (PKä), 20.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 2p (EAa) ja 26.5. OUL Kraaseli Lotranperä 1p (EAa, SGr, PRt). Syysmuuton alku 11.7. RAA Pattijokisuu 1m (KVä) sekä 13.7. HAI Santonen lauttaranta 2p (AKu) ja HAI Tömpä 9 ad (8jp, 1vp) (HHo, JMa). Heinäkuussa 15 hav./67 yks., joista puolet 14.7. LUM Lamunkari 34p (HHo). Elokuussa n. 23 hav./n. 78 yks., joista suurimmat 8.8. LIM Virkkula Routunkari 9p (IHe), 9.8. OUL Kiviniemi ks 14p (EAa) ja 26.8. HAI Keskiniemi 12p (Kai Hilditch, Mikko Sipilä, JMa ym.). Myöhäisin aikuinen 18.8., varhaisin nuori 24.8. Syyskuun summa 17, joista viimeiset 8.9. SII Tauvo Munahietä 1 (KVä), 12.9. HAI Isomatala 1p (KHn, HHi, LHi) ja 15.9. PYI Yppärin uimaranta 4p (MMI).

Lapinsirri *Calidris temminckii* (28.4.–5.5.–9.5.)

Ensimmäiset 9.5. SII Säärenranta 3p (IHe, NHe), 10.5. RAA Pattijokisuu 1m (KVä) ja 11.5. RAA Pattijokisuu 2 (KVä). Kevään suurimmat määrät 19.5. RAA Pattijokisuu 50 (KVä), 22.5. SII Tauvo Munahieta 42p (TVä) ja 23.5. PYI Parhalahti lt 47m (KVä). Viimeinen 10 yks. ylitys 29.5. OUL Kiviniemi uimaranta 10p (The, JÖs, JSi). Reviirejä OUL Syväsatama 4 (Veli-Matti Pakanen), 22.5. OUL Pyykösjärven uimaranta 1/1p (Kauko Timlin, Saija Timlin) ja 28.5. OUL Pateniemenranta 1/1Ä (PHI). Syysmuuttoa kesä-heinäkuun vaihteesta alkaen: 20.6. RAA Pattijokisuu 1m (KVä), 7.7. LIM Virkkula 5p (IHe), 11.7. RAA Pattijokisuu 2m (KVä) ja 11.7. PYI Yppäriin uimaranta 4p (JMj). Heinäkuun suurimmat määrät 26.7. LUM Lamunkari 10p (KHn, IHe, NHe) ja em. 7.7. Virkkula 5p. Elokuun suurimmat 14.8. RAA Pattijokisuu 22m (KVä) ja HAI Keskinie mi 15p (JMa, HKi, JRo ym.) sekä 24.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 15p (EAa, PPn). Viimeiset 26.8. OUL Salonpää Mustaniemi 1p (KHn), 30.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 2p (EAa) ja 2.9. PYI Yppäri veteraanimaja 1p (JSn).

Pulmussirri *Calidris alba* (11.5.–20.5.–7.6.)

Pulmussirrejä havaittiin vain rannikolla. Keväällä neljästi, 26.5. OUL Kraaseli Lotranperä 3p (EAa, SGr, PRt), kesäkuussa 3 hav./7 yks. 2.6. HAI Kunninperä 1p (The), 2.6. HAI Matikanniemi 5p (The) ja 3.6. HAI Virpiniemi-Haaralampinnokka 1p (JAa). Heinäkuussa 20 hav./62 yks. Syysmuuton alku 17.7. SII Munahieta 1p (OHI, IHe, NHe), 17.7. RAA Pattijokisuu 1 (KVä) ja 18.7. SII Tauvo Munahieta 3p (Pyry Laurikka). Suurimmat ilmoitukset 22.7. HAI Keskinie mi 12p (Jukka Rinkinen, Maija Lummukka) ja 31.7. LUM Lamunkari 8p (The, PKi). Elokuussa n. 30 hav./n. 123 yks. 21.8. jälkeen etupäässä nuoria lintuja. Suurimpia 29.8. HAI Keskinie mi - Haaralampinkari 31p (TTa), 29.8. HAI Vesankarit 23p (TTa) ja 30.8. SII Munahieta 8kiert (ANi). Syyskuussa 30 hav./85 yks. Suurimmat viimeinen 10 yks. ylitys 11.9. HAI Kuivasäikkä 16p (JRo) ja 12.9. SII Munahieta 7p (VPH, TSp, Aada Saarenpää). Lokakuussa 12 hav./28 yks. Viimeiset 4.10. HAI Marjaniemi Pajuperä 1 1kv p (KHn), 6.10. SII Merikylänlahti lt 2p (KVä) ja 9.–11.10. HAI Keskinie mi 1–4p, joista myöhäisimmät 11.10. 3 1kv p (HTu, JRo, VPH ym.).

Suosirri *Calidris alpina* (11.4.–22.4.–1.5.)

Ensimmäiset 23.4. LIM Virkkula 1p (KHn), 2.5. LUM Pitkänokka 12p (IHe) sekä 5.5. HAI Riisin-

nokka 1p (HKi, Mikko Sipilä) ja OUL Kraaseli Hermanninmatala 1Ä (EAa). Sadan ylityksiä oli 15.–26.5. 23 kpl, joista isoimmat 18.5. SII Merikylänlahti lt 300 (KVä), 23.5. RAA Pattijokisuu 450 (KVä), 24.5. OUL Pateniemi vs 300p (EAa) ja 26.5. SII Merikylänlahti lt 300 (KVä). Kesäkuun alusta vielä kuusi kirjausta, suurin 1.6. SII Tauvo Ulkonokka 19p (JAa, AVi) ja viimeinen 3.6. HAI Ulkokarvo Petsamon laiturii 7p (JAa). Erittäin uhanalaisen etelänsuosirri-alalajin reviirejä oli Hailuodossa 8, Lumijoella 23 ja Siikajoella 4 (Kari Koivula, Veli-Matti Pakanen). Lisäksi alalajiltaan määrittämätön suosirri soi Haukiputaan edustan saarilla: 5.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1Ä (EAa) ja 27.6. OUL Haukipudas Kintasletto 1Ä (EAa).

Aikuisten lintujen syysparvia kesä-heinäkuun vaihteesta alkaen: 27.6. SII Turpeenperä Vareskari 8m (KHn), 5.7. HAI Keskinie mi 31p (NAa) ja 6.–7.7. LIM Virkkula 2–14p, nous, m (Janne Lampolahti, Joni Räsänen, Riitta Dersten ym.). Heinäkuussa sadan ylityksiä kolme: 13.7. HAI Tömpä 300ad p (HHo, JMa), 30.7. LUM Lamunkari 100p (KHn) ja 31.7. samassa paikassa 540ad pp ja syksyn ensimmäiset nuoret 20 1kv p (The, PKi).

Elokuun sadan ylitykset 9.8. OUL Kiviniemi ks 100p (EAa), 11.8. LUM Lamunkari 145p (KHn) ja 29.8. HAI Vesankarit 202p (TTa). Syyskuun yhdeksästä kolminumeroisesta suurimmat 19.9. OUL Oulunsalo Kammonkari 203p (The, EHo), 20.9. SII Merikylänlahti lt 180 (KVä) ja 21.9. RAA Kultalanlahti Matinkallio 200p (HTu). Lokakuun suurin 9.10. OUL Oulunsalo Kammonkari 60p (The, PHI). Viimeinen aikuinen 13.10. HAI Keskinie mi-Haaralampinnokka 1ad 10 1kv p, kiert (JMa, SNe). Viimeiset 16.10. HAI Itänenä 10p (JRo), 18.10. HAI Itänenä 1p (VNi) ja 25.–31.10. HAI Virpiniemen S-puoli 1p (VPH, JMa, KHn ym.).

Merisirri *Calidris maritima* (19.5.–28.9.–16.10.)

Vuoden alussa PPLY:n ensimmäinen tammikuinen merisirri 1.1. PYI Suni - Elävisluoto 1kiert (HTu, JSn) ja harvinainen kevähavainto 22.5. HAI Hanusranta 1m, N (JMe, HTa). Merisirrejä nähtiin syksyllä ennätyskellisen runsaasti, noin 34 yksilöä. Kaikki rannikolla ja enimmäkseen Hailuodossa (n. 19) ja Raahessa (13), valtaosa lokakuulla. Aloitus 24.9. RAA Tasku 2 (KVä, HTu) ja 3.10. HAI Keskinie mi 1p (PHI). Pyhäjoen ainoa 9.10. PYI Suni Karvasti 1p (KHn). Syksyn suurin ilmoitus 11.10. RAA Pattijokisuu 7m (KVä), samana päivänä Siikajoen ainoa SII Tauvo Kaasa 1m (KVä). Hailuodon

Rantakurvipari. Oulu 26.5.2021. © KALLE HIEKKANEN

suurimmat ilmoitukset 14.10. 4p (TTa, AKu, Raija Kurikka) ja 16.10. HAI Itänenä 6 (JRo). Viimeiset 28.10. HAI Virpiniemi 1p (ANi, VLe), 7.11. RAA Pattijokisuu 1m (KVa) ja joulukuinen 18.12. HAI Hannusranta 1p, kiert, N (JMe, HTa).

Pikkusirri *Calidris minuta* (12.5.–20.5.–28.5.)

Ensimmäiset 15.5. LUM Pitkänokka 1p (IHe), 16.–17.5. RAA Pattijokisuu 1t 1p (HUK, JHa) ja 20.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 6p (EAa). Toukokuun summa 23, edellisten lisäksi 22.5. PYI Harmin Veteraanimajan ranta 1p (VHe), 24.5. SII Merikylä Rehulankari 3p (KHn), 25.5. LUM Pitkänokka Säärenhieta 1 ad p (HHo), 26.5. OUL Kraaseli Lotranperä 2p (EAa, SGr, PRt), kevään suurin 26.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 7p (EAa, SGr, PRt), 26.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 26.–30.5. OUL Kempeleenlahden uimaranta 1p (HKa, PAa, JAa ym.). Ainoa kesäkuinen 9.6. SII Varessäikkä 1p (Eero Hietanen).

Syysmuuton alku 6.7. HAI Keskiniemi 1p (Alex Nylander) sekä 20.7. OUL Ranta-Toppila 1p (MOr) ja SII Munahieta 1p (EHn, LHi). Heinäkuulta ilmoitettiin 22, joista useimmat (16) Lumijoen Lamunkarilla; näistä suurimmat 26.7. 8p (IHe, NHe) ja 30.7. 4p (KHn). Varhaisin nuori lintu 31.7. LUM Lamunkari 1kv p (The, PKi). Elokuun summa noin 680. Syksyn ensimmäinen kaksinume-

roinen 10.8. SII Munahieta 24p (OHI, IHe, NHe). Suurimmat kuun lopulla 24.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 118p, jossa joukossa myöhäisimmät 3 ad-lintua (EAa, PPn), 26.8. HAI Keskiniemi 84p (Kai Hilditch, Mikko Sipilä, JMa, HKi) ja 30.8. OUL Kraaseli 100p (Hermanninmatala 50p, Ulkonokka 50p) (EAa). Syksyn viimeinen 10 yks. ylitys 31.8. HAI Vähämetsänkulju-Päärninperä 24p (TTa). Syyskuussa noin 87 sirriä, enimmillään 7.9. HAI Vesankarit 5p (TTa) ja 21.9. HAI Munakuljunnokka 5 1kv p (KHn). Viimeiset 28.9. HAI Vesankarit 1p (TTa) sekä ainoat lokakuiset 1.10. LUM Lamunkari 4p (KHn) ja 9.10. LUM Lamunkari 1p (The, PHI).

Vesipääsky *Phalaropus lobatus* (7.5.–18.5.–22.5.)

Ensimmäiset 15.5. LIM Virkkula 1p (PJo), 16.5. LIM Virkkula 1p (KHn) ja 17.5. HAA Koivikko Piipsanneva 3p (JKj). Kevätpuolen suurimmat määrät 23.5. RAA Pattijokisuu 35 (KVa) sekä 25.5. SII Karinkannanmatalan ja HAI Tömpän välinen selkeä 570p (mm. a160, a120, a100) surviaissääskiä syömässä (HTu, Hannu Tikkanen) – lienee suurin alueellamme koskaan havaittu joukko. Seuraavaksi suurimmat Tiiraan päätyneet määrät ovat 27.5.2017 HAI Ulkokarvo 350p ja 25.5.1991 OUS Papinjärvi 250p. Ei pesintään viittaavia havaintoja. Heinä-elokuun suurimmat 24.7. RAA Pattijokisuu 3 (KVa), 26.7. LUM Lamunkari 3p (IHe, NHe) ja 31.7. LUM

Lamunkari 4p (THE, PKi). Viimeiset 7.8. RAA Pattijokisuu 1 (KVva), 11.–12.8. LIM Virkkula 1–2p (Will Morris, Heini Kujala, Renny Virta ym.) ja 24.8. LUM Lamunkari 1p (Kai Hilditch).

Rantakurvi *Xenus cinereus* (1.5.–14.5.–24.5.)

Kaikki havainnot: 22.5. RAA Pattijokisuu 1N (KVva), Oulussa yksi pesivä pari (Veli-Matti Pakanen, JSi) ja 25.–26.5. KEM Kempeleenlahti 1 (TTa, Ilkka Martinkauppi).

Rantasipi *Actitis hypoleucos* (14.4.–26.4.–3.5.)

Ensimmäiset 19.4. RAA Pitkäkari lt län, m (HUK), 21.–22.4. RAA Tiiranperä 1p (Riikka Hakala) ja 21.4. RAA Vatunki 1 (Sari Kastell, Harri Kastell). Kevään suurimmat 13.5. TAI Pirinjärven alapato 10 (TLu), 14.5. PUD Rytinki Jokiniemi 10p (Elice Haataja) ja 11.5. RAA Maivaperä 9m, NE (JAl), ja kesän 28.7. RAA Kultalanlahti Matinkallio 15p (JMj) ja 29.7. RAA Maivaperä 13 (KVva). Suurimpia myöhemmin syksyllä 2.–17.8. RAA Maivaperä 5–6 (KVva) ja 9.8. RAA Meripelastusseuran ranta 8p (HUK). Viimeiset 29.8. RAA Maivaperä 2 (KVva), 30.8. OUL Kraaseli Ulkonokka 1p (EAa) ja 8.9. RAA Maivaperä 1 (KVva).

Metsäviklo *Tringa ochropus* (4.4.–13.4.–22.4.)

Ensimmäiset keskimääräiseen aikaan 12.4. RAA Pattijokisuu 2 (KVva), 13.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVva) ja 15.4. KÄR Kärsämäenneva 1 (KVva). Kevään suurimmat määrät 21.4. KÄR Kärsämäenneva 5p9m ja 2.5. 5p6m (KVva) sekä 11.5. MER Kalapudas Koskela 12 (VHe). Kesällä ei suuria kertymiä. Syksyllä ei kahta suurempia yksilömääriä. Viimeiset 14.8. RAA Pattijokisuu 1 (KVva), 18.–23.8. OUL Jätäri 1p (ESa) ja 31.8. LIM Virkkula 1p (IKä).

Mustaviklo *Tringa erythropus* (5.4.–26.4.–2.5.)

Ensimmäiset selvästi keskimäärästä myöhemmin sivuten 2000-luvun myöhäisintä saapumisaikaa 2.5. HAI potinlahti 3lask (TRt, MSk), 2.5. KEM Vihiluoto lt 2p (WPL, Ova, Veera Kohtamäki) ja 3.5. RAA Pattijokisuu lt 1p (JHa, HJa, PKä ym.). Kevään suurimmat määrät 12.5. OUL Kraaseli Lotranperä 130p (EAa, SGr, AKm), 10.5. RAA Pattijokisuu 121 (KVva) ja 11.5. RAA Pattijokisuu lt 100p (JHa, KVva). Viimeisiksi kevätmuuttajiksi tulkittavia 24.5. PYI Rajaniemen lt 1 (MMi) ja 29.5. RAA Pattijokisuu 1p (AKu, HSa, Jukka Hautamäki, Tommi Lankila).

Syysmuuton alku kesäkuussa 3.6. LIM Virkkula 6p (Ova, ATo) ja 3.6. OUL Kempeleenlahden

lt 3 (ATo). Kesäkuussa jo suuria määriä: 8.6. HAI Tömpä 65p (HHo), 12.6. LIM Virkkula 70p (Valtteri Rosenberg) ja 13.6. LIM Virkkula 60p26m (IHe). Heinäkuussa määrät taas nousivat: 16.7. LIM Virkkula n.50p (Tuukka Rantanen) ja 30.7. LIM Virkkula 70p (Jari Kontiokorpi). Myöhemmät maksimit 1.8. LIM Virkkula 25p (KHn) ja 8.8. SII Puskaperä 35 (KVva, HTu). Viimeiset 30.9. RAA Kultalanlahti leirikeskus 1 (KVva), 4.10. PYI Yppäri uimaranta 1p (JSn) ja 9.10. OUL Kammonkari 1p (THE, PHI).

Valkoviklo *Tringa nebularia* (12.4.–21.4.–25.4.)

Ensimmäiset keskimääräiseen aikaan 17.4. KEM Niittyrinta lä (JNi, SNI), 18.4. OUL Kello Nousionpellot 1p (TKa) ja 21.4. LIM Virkkula 1–4p (OHL, IHe, MiK, Janne Ylijoki). Kevään suurimmat määrät 12.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 80p - koko Kraaseli yhteensä 144p, (EAa, SGr, AKm), 11.5. OUL Kello Piimäperänranta 10p40m, N (EAa, HTa) ja 12.5. SII Säärenperä Lehtoranta 40p (TVä). Kesän suurimmat määrät 7.7. LIM Virkkula 51p (IHe), 13.7. HAI Munakuljunlahti 60p (JMa), 18.7. RAA Pattijokisuu 74 (KVva) ja 31.7. RAA Pattijokisuu 61 (KVva). Syksyn suurimmat määrät 1.8. RAA Pattijokisuu 65 (KVva), 7.8. LIM Virkkula lt 170p (PMj) ja 14.8. RAA Pattijokisuu 36 (KVva). Viimeiset 2.10. RAA Maivaperä 1 (KVva), 2.10. HAI Pöllänlahti 1p (PHI), 2.10. HAI Virpiniemi 1p (VPH, Ville Yli-Teevahainen, JMe) ja 6.10. HAI Hannuksennokka 1p (SMe).

Lampiviklo *Tringa stagnatilis* (27.4.–6.5.–16.6.)

Keväältä ja alkukesältä 2.5.–13.6. 8 havaintoa yhteensä 9 linnusta. Kaikki havainnot: 2.5.–13.6. LIM Virkkula 1/1p (OHL, IHe, OTe ym.), 7.5. HAI Hannusranta lä, nous (JMe), 7.5. LIM Temmesjokisuu 1p (EAa), 11.–23.5. KEM Vihiluoto lt 1p (JSi, JSr, AHL ym.), 16.–23.5. KEM Monkkasenranta Routtu 1Ä (JSi), 16.5. HAA Piippanneva 1 (KVva), 22.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVva) ja 24.5. OUN Piippsjärvi Pyrrönkangas 1p (JMj, TEr, JEr).

Liro *Tringa glareola* (17.4.–24.4.–30.4.)

Ensimmäiset 18.4. LIM Virkkula 1p (OHL), 21.4. II Patakari lt 2p (PJu) ja 21.4. KÄR Kärsämäenneva 1 (KVva). Kevään maksimit 11.5. PYI Parhalahti 1 200m + 150p (RKY, JSn), 12.5. LIM Virkkula 1 800p (TVä, Minna Haarala), 12.5. SII Tauvon la 1500p (MTy, PeP) ja 12.5. HAI Tömpä 900p (HHo).

Suurimmat määrät kesä-heinäkuun vaihteessa: 20.6. RAA Pattijokisuu 274m (KVva), 2.7. LIM Virkkula 720p, m (IHe), 7.7. LIM Virkkula Mattilankuja

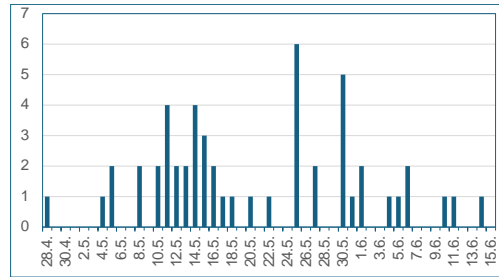
920m, S pitkin päivää (IHe) ja 7.7. LIM Virkkula 300 (Janne Lampolahti, Joni Räsänen, Riitta Dersten ym.). Elo-syyskuun suurimmat määrät 1.8. RAA Pattijokisuu 254m (KVa), 2.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 160p (EAa) ja 14.8. RAA Pattijokisuu 153m (KVa). Viimeiset 8.9. LIM Virkkula 1p (KHn), 9.9. HAI Huikku 1p (PHI) ja 5.10. RAA Olkijokisuu 1m (KVa).

Punajalkaviklo *Tringa totanus* (5.4.–19.4.–21.4.) Ensimmäiset 13.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 14.4. PYI Parhalahdi lt 1 (KVa, JSn) ja 18.–25.4. LIM Virkkula lt 13 (PMj). Kevään suurimmat määrät 8.5. LIM Virkkula lt 30 (PMj), 12.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 40p – koko Kraaseli yht. 75p (EAa, SGr, AKm) ja 20.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 35p (EAa). Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 20.6. RAA Pattijokisuu 35 (KVa), 27.6. OUL Hoikanriisit 18p (EAa) ja 2.7. RAA Pattijokisuu 20 (KVa). Myöhemmin määrät laskivat selvästi: 6.8. RAA Kultalanlahti Matinkallio 6p (JMj) ja 11.8. LUM Lamunkari 9p (KHn). Viimeiset 30.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1p (EAa), 10.9. RAA Pattijokisuu lt 1p (JHa, HJa, KVa) ja 19.9. LUM Sannanlahti 1p (PTo, RKa, OTa). Lisäksi erillinen myöhäishavainto: 21.10. HAI Marjaniemi 1p (Matti Sissonen, Marjo Pihlaja). Kuluneella vuosituhannella vain kahtena vuonna on tehty myöhäisempi havainto.

Jänkäkurppa *Lymnocyptes minimus* (11.4.–28.4.–6.5.)

Ensimmäinen tarkalleen 2000-luvun mediaaniin 28.4. LIM Virkkula Routunkari 1ku (IHe), seuraavat 4.5. SII Tauvo Ulkonokan laidun Inous (Kari Koivula), 5.5. OUL Kraaseli Ulkonokka 1p (EAa, Juha Hilska) ja 5.5. SII Tauvon la 1Ä (MTy). Kahta suuremmasta määrästä vain yksi ilmoitus: 25.5. KEM Teppola 4p (MiK). Kevätmuuton päättymistä on vaikea todeta (kuva 13). Kaikki toukokuun lopun ja kesäkuun havainnot ovat sopivista pesimäympäristöistä (yleensä on kuultu soidinta). Kesältä ei missään kolmea suurempaa kertymää. Mahdollisia reviierejä ilmoitettiin seuraavasti: OUL 2, PUD 3, RAA 3, SII 1 ja TAI 4.

Syyspuolella nähtyjä ensimmäisiä lintuja 10.7. LIM Virkkula 2p (AKu), 18.7. TAI Mustavaara kuorikenttä 1p (KHi) ja 28.7. RAA Pattijokisuu 1 (KVa). Syksyn suurimmat määrät 21.9. LUM Pitkänokka 9p (OVA), 29.9. HAI Iso-Härkäsäikkä-Tömpä 5p (OVA) ja 8.10. SII Tauvon la Ulkonokka 5p (MOr). Viimeiset 31.10. HAI Pajuperä 1 Inous (JMe, VMe), 4.11. HAI Hannusranta 1 Inous (SMe) ja 6.11. RAA

Kuva 13. Havaitut jänkäkurpat keväällä 2021.

Olkijokisuu 1 (KVa).

Lehtokurppa *Scolopax rusticola* (26.3.–6.4.–18.4., 1/21)

Poikkeuksellinen tammikuun havainto 4.–12.1. OUL Taskila 1p (Heikki Mykrä, Aija Suorsa, TTA ym.). Kevään ensimmäiset 1,5 vk keskimääräistä aikaisemmin: 26.3. MER Kalapudas Koskela 1WNW, än (Juha Heikkilä) (sivuaa 2000-luvun varhaisinta havaintoa vuodelta 2002), 31.3. KEM Teppola 1Än (Janne Göös), 7.4. OUN Matkaniva Käkelä 2Än, kiert (TEr, JEr) ja 7.4. OUL Oulunsalo Pajuniemi 1Än (MPa). Suurimmat määrät keväällä 29.5. PYI Teerelä 6 (KVa, JKo, JSn ym.), 21.4. OUL Madekoski ja ympäristö 2/2p (THE), 11.4. LIM Alapää Hahतिकari 3p (PJo) ja 2.5. KÄR Nurmesjärvi lt 3 (KVa). Kesällä ei isompia kertymiä. Syksyn maksimit 24.9. RAA Tasku 3 (KVa, HTu), 30.9. TYR Kiviojanvarsi Korpi 4p (TVä) ja 10.10. MUH Jokirinne ranta 3 Inous (SMe). Viimeiset 20.11. OUL Herukka 1p (Outi Savolainen, Taina Luoto), 20.11. RAA Aittalahti lt 1 (KVa), 29.11. OUL Koskela 1 (Marja Lajunen) ja talvihavainto 3.12. OUL Metsokangas 1 Inous (AHI).

Taivaanvuohi *Gallinago gallinago* (27.3.–7.4.–16.4.)

Ensimmäiset keskimääräiseen aikaan 4.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 13.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 13.4. LIM Virkkula 1Ä, p (IHe). Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 11.5. RAA Pattijokisuu 100 (KVa), 9.5. SII Karinkanta Koskela 70p (PTo, JMa, RKn ym.) ja 4.5. SII Tauvo Ulkonokan laidun 50 Inous (Kari Koivula). Syksyn suurimmat määrät 28.7. LIM Virkkula 80p ja 7.8. 70p (IHe) sekä 7.8. RAA Pattijokisuu 70 (KVa). Viimeiset 24.10. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 25.10. HAI Virpiniemen S-puoli 1 Inous (JRo) ja 3.11. RAA Pattijokisuu lt 1 Inous (JHa).

Heinäkurppa *Gallinago media* (27.4.–8.9.–3.10.)

Syksyltä kaksi havaintoa yhtä monesta linnusta: 8.9. SII Tauvo 1 (KVa) ja 1.–4.10. MUH Hyrkäs 1p (TSp,

RKy, KHn ym.).

Kahlaaja (K, PK, KK, IK, sirrilaji, ...)

Suurimmat määrät keväällä 11.5. SII Tauvon la 1000p K (MTy, PeP), 11.5. RAA Pattijokisuu lt 500p KK (HUK), 14.5. SII Tauvon la 500p K (MTy) ja 16.5. SII Tauvon la 500p K (MTy). Suurimmat määrät syksyllä 8.8. SII Säärei 200 IK/KK (KVä, HTu), 24.8. LUM Pitkänokka 120p PK (TTa) ja 15.9. SII Tauvon la 100p PK (MTy).

Tunturikihu. Lumijoki, Lamunkari 26.7.2021. © KALLE HIEKKANEN

Leveäpyrstökihu *Stercorarius pomarinus* (7.5.–22.5.–5.11.)

Yksi havainto: 23.5. PYI Mikonnokka uimaranta 1N ”Seurana toinen lintu, joka tn. myös leveäpyrstökihu” (PPÖ). Lisäksi 25.9. HAI Hannusranta kihulaji 1kv p, joka myös tn. leveäpyrstökihu (JMe).

Merikihi *Stercorarius parasiticus* (20.4.–29.4.–8.5.)

Ensimmäiset keskimääräiseen aikaan 29.4. PYI Parhalahti lt 1 (KVä, JSn), 2.5. RAA Halkokari 1 (MMI) ja 2.5. HAI Marjaniemi 1N (HRo, LRo, JRo ym.). Suurimmat kevätmuuton aikaiset määrät 30.5. SII Säärenranta 3p4m (OHL, IHe, NHe), 23.5. PYI Parhalahti lt 6m (KVä), 23.5. RAA Pattijokisuu 2p4N (KVä) ja 24.5. RAA Kalla 2p3kiert (KVä, HTu). Kevään summa 152, joista selvästi muuttolennessä 45. Pesintään viittaavat havainnot: 16.5.–1.6. SII Tauvon Ulkonokka 1/1p (MTy, JAa, AVi), 25.6. RAA Louekari 1/1p (HTu), 18.7. RAA Pattijokisuu 1imm ad lintujen seurassa (a3va9tu, 1imm va) (KVä), 26.7. PYI Yppärijokisuu 1ad1juv (JLI), 27.7. PYI Suni 1ad1juv (JLI) ja 2.8. OUL Kraaseli 1/1p (EAa). Suurimmat heinäkuiset määrät 11.7. RAA Pattijokisuu 9 (KVä), em. 18.7. RAA Pattijokisuu ja 18.7. SII Tauvon la 7p (MTy). Suurimmat määrät loppukesällä 6.8. RAA Kultalanlahti Matinkallio 2p4kiert (JMj), 18.8. RAA Hakotauri 3m (JHa) ja 2.8. SII Munahietä 3p (Jukka Kohola). Viimeiset 21.8. LIM Virkkula 1p, kiert (HHe), 10.9. HAI Mäntyniemi 1m, S (HHi, LHi) ja 13.9. SII Tauvo Kaasa 1 (KVä).

Tunturikihu *Stercorarius longicaudus* (11.5.–17.5.–23.5.)

Kaikki havainnot: 20.5. OUL Pateniemenranta 1 ad m (JPu), 23.5. PYI Mikonnokka 2N (PPÖ), 23.5. RAA Pattijokisuu a3NE (KVä) ja 26.–30.7. LUM Lamunkari 1 ad p (KHn, ANi, IHe, NHe). Kevätmuutolla tavanomaiset 6 yksilöä tavanomaiseen aikaan. LUM Lamunkarin kesähavainto on poikkeus lajin normaaliin esiintymiseen PPLY:n alueella. Kohtalo näytti karulta, sillä viimeisessä havainnossa kommentti ”huonossa kunnossa, ei lennä ja on kovin ulostettu tiirojen toimesta”.

Riskilä *Cephus grylle* (28.4.–20.5.–31.5., 2/21)

Kaikki havainnot: 20.5. RAA Lapaluoto 1p (JHa), 24.5. RAA Kalla 3 (KVä, HTu), 25.5. HAI Marjaniemi 1p (JRo, TLö), 28.5. RAA Katinhäntä Maijanpauha 5m, N (HUK), 29.5. RAA Lapaluoto 1 (KVä, JKo, JSn ym.), 30.5. HAI Hannusranta 1N (JMe), 30.5. HAI Marjaniemi 4m, N (AHa, HRo, JRo), 30.5. RAA Lapaluoto mukavan suuri määrä 10p (VSu, EHN, KHn, PPÖ); Tiirassa väh. 10 yksilön kerääntymiä PPLY:n alueella vain kolme aiempaa, 15.6. RAA Lapaluoto 1 (KVä), 18.6. HAI Marjaniemi 2p (Kim Söderling), 24.6. RAA Salmikarvo 1 (KVä), 25.6. RAA Louekari 9p (HTu), 25.6. RAA Ulkopauha 2p (HTu), 1.7. OUL Lönkytin 6p (Antti Haapala, Lauri Haapala), 7.7. RAA Lapaluoto 7 (KVä), 28.7. OUL Lönkytin 3p (Jari Wilenius, Ari Nissi), 9.8. RAA Lapaluoto 20ad3juv (KVä), 9.10. LUM Sannanlahti lt 1p (JAa, PAa) ja 23.10. HAI Hannusranta 1NE, lask, p (VPH, JMe, SMe).

Ruokki *Alca torda* ja **ruokki / kiislalaji** *Alca torda / Uria sp.* (27.3.–5.5.–25.5., 3/21)

Ensimmäiset tyypillisesti Hailuodossa 2.5. HAI Marjaniemi 2N (HRO, LRO, JRO ym.), 3.5. HAI Marjaniemi 8m (JRO, TLö) ja 4.5. HAI Virpiniemi 1N (HKi). Suurimmat määrät kevätmuuton aikaan 9.5. HAI Marjaniemi 93m klo 4:29–9:02 (HRO, LRO, JRO ym.), 25.5. HAI Marjaniemi 66m klo 3:00–7:30 (JRO, TLö), 29.5. HAI Hannusranta 18m (JMe, SMe, VMe) ja 30.5. HAI Marjaniemi 81m, N klo 2:10–9:15 (HRO, JRO, AHa). Kevätmuutto jatkui vielä kesäkuun alkupäivinä, mm. 2.6. HAI Marjaniemi 52m, N klo 3:00–8:05 (JRO, TTa) ja 3.6. HAI Marjaniemi 34m klo 2:10–7:40 (JAa). Pesintään viittaavia havaintoja ovat 1.7. OUL Lönkytin 22p (Antti Haapala, Lauri Haapala), 28.7. OUL Lönkytin 50p (Jari Wilenius, Ari Nissi) ja 11.8. II Ulkokrunni Vatunginletto 18kiert (Juha Ylimaunu, Kyösti Juola).

Suurimmat määrät loppukesällä ja syksyllä em. 11.8. II Ulkokrunni 18, 12.11. SII Tauvo Maise-matorni 19kiert (KHn), 13.11. HAI Marjaniemi 13 (JRO) ja 13.11. SII Tavon ks 10N (OHI, IHe, NHe). Viimeiset 20.11. HAI Marjaniemi 1m, S (JMe), 20.11. PYI Sunin Karvasti 1N, kiert, S (HTu, JSn) ja 22.11. HAI Hannusranta 1S (SMe).

Pikkutiira *Sternula albifrons* (2.5.–8.5.–12.5.)

Ensimmäiset 8.5. LIM Virkkula 2p (RHe, KHn, OTe),

10.5. RAA Pattijokisuu 2 (KVa) ja 11.5. jo monessa paikassa. Suurimmat määrät kevätmuuttoaikaan 11.5. PYI Parhalahhti 2p4m (RKY, JSn), 13.5. PYI Parhalahhti lt 6 (KVa), 23.5. RAA Pattijokisuu 7 (KVa) ja 25.5. RAA Pattijokisuu 6 (KVa). Suurimmat määrät kesällä ja pesintään viittaavat havainnot: 25.6. RAA saaristo pesimäkolonia 20p (13ad, 5pull, 2pep + 6 munaa) (HTu), 18.7. RAA Pattijokisuu 16 (3juv) (KVa), 19.7. OUL Toppila Pitkämöljä 11p (4ad + 7juv) (Benjamin Nylander), 10.8. SII Munahietä 12p (5ad + 7 1kv, 3poikuetta) (OHI, IHe, NHe). Ainoa pitempään seurattu pesimäkolonia: OUL Oritkari 5 pesää, joista 4 onnistui ja tuotti yhteensä 14 poikasta (Veli-Matti Pakanen). Viimeiset 17.8. RAA Pattijokisuu lt 2kiert (JHa), 19.8. LUM Lamunkari 2p (The) ja 5.–6.9. OUL Nenännokka 1p (APi, OVa, HKa).

Räyskä *Hydroprogne caspia* (5.4.–19.4.–26.4.)

Ensimmäiset 12.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 17.4. PYI Parhalahhti lt 1S (JSn, KVa), 19.4. LIM Virkkula 1än (ILu, SPi) ja 19.4. LUM Sannanlahti lt 1kiert (AVi). Suurimmat muuтонаikaiset kertymät 29.4. HAI Pöllänlahti 12p (TRt, MSk), 2.5. LUM Pitkänokka 10p (IHe), 5.5. HAI Pöllä 16p (Tarmo Huttunen), 11.5. HAI Pöllänlahti 20p (RHe, OTe) ja 12.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 12p (EAa, SGr, AKm). Suurimmat määrät kesäkaudelta 21.7. LUM Lamunkari 24p (23 + 1kv, 1 1kv) (The), 28.7.

Räyskä. Lumijoki, Lamunkari 15.8.2021. © KALLE HIEKKANEN

PYI Pöllänkärki 18p (12”6”) (JLI) ja 30.7. LUM Lamunkari 82p (KHn). Suurimmasta pesimäkoloniasta Iin saaristossa ei ilmoitettuja havaintoja. Muut pesintähavainnot: 25.6. RAA Kusiini 2ad2pull (HTu) ja 26.7. PYI Pöllänpauha 6ad6pull (JLI).

Suurimmat määrät syyskesällä edelleen LUM Lamunkarilla, jossa mm. 2.8. 67p (KHn) ja 11.8. 83p (KHn) sekä 3.8. OUL Purnunnokka 48p (14 juv) (HHo, KPn). Viimeiset 12.9. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1”2’ ja Ulkonokka 2”3’ p (EAa, Simon Vandepitte, Thomas Rhéau), 17.9. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1 juv p (EAa) ja 24.9.–7.10. OUL Kiviniemi ks 1 juv p (EAa).

Mustatiira *Chlidonias niger* (12.5.–24.5.–20.7.)

Kaikki havainnot: 14.5. LIM Virkkula 1p (OHI, IHe), 21.5. OUL Jolosjärvi 1p (ANi, Kai Lotvonen), 6.–15.6. LUM Puhkiavanperä – LIM Virkkula 1p (Timo Palomäki, VLe, Aki Aintila) ja 11.7. LIM Virkkula 1p (MOr, Ahti Ihonen, IHe ym.). Liminganlahden havainnot (LIM Virkkula – LUM Puhkiavanperä) 14.5.–11.7. voivat olla jopa kaikki samasta yksilöstä.

Kalatiira *Sterna hirundo* (25.4.–28.4.–4.5.)

Ensimmäiset 29.4. HAI Pöllänlahti 1p (TRt, MSk), 2.5. jo monessa paikassa KEM Vihiluoto lt 3p (WPL, OVa, Veera Kohtamäki), LUM Pitkänokka 3p (IHe) ja OUN Piipsjärvi Rautioranta venevalkama 2än (TEr, JEr). Suurimmat kevätmuuton aikaiset kertymät 9.5. PYI Suni Karvasti 100 (VHe), 26.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 20p (EAa, SGR, PRt) ja 27.5. KEM Vihiluoto 30p (EAa, PRt). Pesimäaikaiset koloniat ja pesimäaikaiset kerääntymät: 18.5.–18.6. OUL Riutunkarin aallonmurtaja 34p (Pauli Mutanen), 20.5.–18.6. HAI Huikun aallonmurtaja 50p (Pauli Mutanen), 27.6. OUL Hoikanriisit 150p (EAa), 27.6. OUL Kello Maijanletto 40p (EAa), 27.6. OUL Kello Hopreeni 50p (EAa), 17.7. OUL Kiviniemi ks 30p (EAa) ja 19.7. OUL Kraaseli Hermanninmatala 50p (EAa).

Suurimmat kertymät loppukesällä 5.8. OUL Kiviniemi ks 35p (EAa), 14.8. HAI Kuivasäikkä 30p (JMa, HKi, JRo, TLö), 18.8. SII Varessäikkä 30p (KHn) ja 31.8. HAI Vähämetsänkulju - Päärinperä 42p (TTa). Viimeiset RAA Pattijokisuussa 14.9. 3p (KPy), 15.9. 5p (JHa, JSn, KVa) ja 16.–17.9. 4kiert (KVa, JHa) sekä 19.9. OUL Oulunsalo Peuhu 3p (THE, EHo).

Lapintiira *Sterna paradisaea* (20.4.–3.5.–8.5.)

Ensimmäiset 6.5. PYI Parhalahti lt 1 (KVa), 7.5.

RAA Lohvanniemi 1 (KVa), 9.5. RAA Pattijokisuu lt 1p (JHa) ja 9.5. SII Säärenperänranta 2p (EAa). Suurimmat muuttoaikaiset kertymät 27.5. OUL Pajuniemi Varonen 170p (KHn), 27.5. HAI Kuivasäikkä 30p (EAa) ja 29.5. HAI Marjaniemi 50p (Janne Kotiaho, Anne Kotiaho). Pesimäkoloniat ja pesimäaikaiset suuret kertymät: 1.6. SII Ulkonokka 37p (JAA, AVi), 5.7. HAI Marjaniemi 200p (NAa), 11.7. RAA Pattijokisuu 50 (KVa) ja 14.7. RAA Maivaperä 40 (KVa).

Loppukesällä enää pieniä kertymiä: 2.8. RAA Maivaperä 20 (KVa), 2.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 10p (EAa) ja 8.8. HAI Matikanniemi 10p (THE). Viimeiset tyypillisesti kalatiiraa myöhemmin 5.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVa), 6.–10.10. RAA Pattijokisuu 1 (KVa) ja 23.10. HAI Hannusranta 1m, SSE (JMe, SME).

Kalatiira / lapintiira *Sterna hirundo / paradisaea*

Ensimmäiset 30.4. OUL Vihiluoto kärki 1p (Jouni Pikkarainen) ja 1.5. KEM Vihiluoto 1p (JKa). Kevätmuuton huippupäivä 23.5. PYI Parhalahti lt 477m (KVa). Muita suurimpia 18.5. SII Tauvon la 50p (MTy) ja 27.5. RAA Maivaperä 30 (KVa). Pesintäaikaan useita isoja kertymiä, osa mahdollisesti pesimäkolonioita: 24.6. RAA Salmikarvo 230 (KVa), 11.7. RAA Pattijokisuu 180 (KVa), 14.–16.7. RAA Maivaperä 130–160 (KVa) ja 17.6. SII Tauvon la 100p (MTy). Loppukesän suurimmat määrät 3.8. OUL Mäntyrinta 350 (HHo, KPn), 13.8. SII Tauvon la 90p (MTy) ja 19.8. LUM Lamunkari 82p (THE). Viimeiset 21.9. RAA Pattijokisuu 2 (KVa), 22.9. RAA Inakari 1 (KVa) ja 9.10. PYI Suni Karvasti 1p (KHn).

Pikkulokki *Hydrocoloeus minutus* (21.4.–28.4.–3.5., 2/21)

Varhaisin muuttaja sivusi saapumisennätystä, 21.4. TAI Iiviöperä 1p (JKn), seuraavat normiaikaan 2.5. KÄR Nurmesjärvi lt 1 (KVa) ja 3.5. RAA Pitkäkari lt 1ä (HUK). Yleistyi toukokuun alussa: 6.5. SII Merikylänlahti lt 11m (KVa) ja jo 9.5. oli HAI Kyrönperällä 115p (THE). Kevään suurimmat kertymät 11.5. HAI Potinlahti 240p (RHe, OTe), 22.5. HAI Kengänenä 917p (JMa) ja 25.5. SII Karinkannanmatala-Tömpän välinen selkä 500p (HTu, Hannu Tikkanen). Suurimmat määrät kesä-elokuussa 27.6. OUL Kello Hopreeni 269p (EAa), 3.7. SII Simppusäikkä N-pää 100p, var (THE, JSi) ja 5.8. HAI Vaski Pökönokka 30p (KHn). Syyskuulta enää yksi havainto 15.9. UTA Ahmasjärvi 2p (VPH). Tämän jälkeen vielä kaksi hyvin myöhäistä havaintoa 11.10. RAA Pattijokisuu

Kalalokit yrittävät ryöväätä kaltiiran saaliin. Hailuoto, Marjaniemi 6.8.2021. © KALLE HIEKKANEN

1ad N (KVa) ja 11.10. SII Tauvo 1ad E (KVa).

Pikkukajava *Rissa tridactyla* (21.4.–13.10.–8.11., 1/21)

Edellisten viiden vuoden havaintomäärät 1, 0, 2, 5 ja 1. Nyt 'normin mukaisesti' yksi havainto, 30.10. PYI Yppäri Karvasti 1S (JSn).

Naurulokki *Larus ridibundus* (6.3.–2.4.–12.4., 3/21)

Kaksi harvinaisempaa talvihavaintoa heti tammikuun alussa: 2.1. HAI Hannusranta 3 2kv N (JMe, SMe, VMe ym.) ja 3.1. RAA Lapaluoto 1 2kv S (KVa). Ensimmäiset muuttajat 25.3. PYI Parhalahti 1t 1 (KVa, JSn), 30.3. OUL Toppila/Tuira 1p (Sari Karhu) ja 1.–2.4. OUL Toppilansaari Möljä 1p (PJo, MJo, OVa ym.). Runsastui 11.4., jolloin 100 yks. ylittyi parilla paikalla, eniten MUH Jokirinne 150p (JMe). Naurulokki on vähentynyt. Aikaisemmissa katsauksissa oli aina muutama useankin tuhannen linnun havainto. Vuonna 2021 oli ainoastaan kaksi vähintään tuhannen linnun kertymää, joista toinen keväällä 14.5. MUH Vauhkolanjärvi 1000p (THE). Muita isoja kevätkertymiä olivat 27.4. HAA Mustikkamäki Särkilahdi 900p (MSo) ja 2.5. LUM Pitkänokka 800p (IHe).

Suurimmat määrät pesimäaikana ilmentävät samalla pesimäkolonioiden kokoa: 4.5. OUL Kello Kraaseli 910p (EAa, JSI, Juha Hilska), 7.5. Liminganlahti eri puolilta (OUL, LIM, LUM) 1500p

(EAa)18.5.–18.6. OUL Riutunkari 373/373 (Pauli Mutanen) ja 4.6. MUH Vauhkolanjärvi 800p (THE), 13.6. OUN Likalanperä 1000 (VHe). Suurimmat määrät heinä-lokakuussa 4.7. RAA Pattijokisuu 500p (KVa), 24.8. OUL Kello Kraaseli 600p (EAa, PPN), 12.9. OUL Kello Kraaseli 350p (EAa, Simon Vandepitte, Thomas Rhéau) ja 1.10. RAA Olkijokisuu 130p (KVa). Marraskuulla vielä 24 havaintoa, joista viimeiset 13.11. neljässä eri paikassa HAI Potinhamina 5p (JMa, MAa), RAA Olkijokisuu 1p (HTu), SII Merikylänlahden ks 1p (HTu) ja SII Säären nokka 7p (HTu) sekä vielä 24.11. HAI Marjaniemi 1kiert (KHn).

Kalalokki *Larus canus* (2.3.–31.3.–13.4., 21/21)

Talvihavaintoja saatiin aikavälillä 1.–18.1. seuraavista kunnista HAI 4 yks. (JMe, VMe, OHI ym.), OUL 2 (EAa), PYI 7 (HTu, JSn, KVa ym.), RAA 5 (MMI, JSn, KVa ym.) ja SII 23 (KVa, HTu, AAU ym.). Suurin määrä havaittiin 2.1. SII Kuusiniemessä 15 (KVa, HTu).

Ensimmäiset muuttajat saapuivat lähellä mediaaniaikaa 25.3. RAA Meripelastusseuran maja 1p (HUK, JHa), 27.3. OUL Alppila 1 (Ville Sannikka) ja 28.3. OUL Nuottasaari Oritkari 3 (Mika Knuuti). Yleistyi huhtikuun puoliväliin mennessä: 5.4. RAA Santaholma 53p (HUK, JHa), 16.4. HAA Alaranta Huikarinniemi 80p (MSo) ja samana päivänä RAA Maivaperä 80p (KVa). Toukokuun suurimmat mää-

rät olivat 9.5. SII Tauvon la 130p (MTy, PeP) ja 10.5. RAA Pattijokisuu 215 (KVva).

Kesäajan suurimmat määrät olivat 11.6. RAA Pattijokisuu 70p (KVva), 18.7. RAA Pattijokisuu 450p 57m (KVva) ja 1.8. RAA Pattijokisuu 130 (KVva). Heinäkuussa vanhat kalalokit alkavat jo muuttaa talvehtimisalueilleen, Pattijokisuun suuri heinäkuun lukumäärä saattaa liittyä lähtevien lintujen keräytymiseen.

Syys-lokakuun suurimmat määrät 20.9. SII Merikylänlahti It 70p (KVva) ja 7.10. RAA Pattijokisuu 173p (KVva). Marraskuulta vielä runsaasti havaintoja, suurin kirjaus 2.11. OUL Raksila-Laani-Hintta 37p (AKU). Joulukuulta vielä tusina havaintoja, joista suurin 16.12. PYI Yppärijokisuu 50S (HTu), ja viimeiset 18.12. HAI Hannusranta 20kiert (JMe, HTa), 18.12. RAA Olkijokisuu 1 (KVva) ja 18.12. SII Tauvo Kaasa 1 (KVva).

Selkälökki *Larus fuscus* (18.3.–6.4.–15.4., 1/21)

Ensimmäiset liki mediaaniaikaan, 7.4. RAA Pattijokisuu 2 (SNe), seuraavat 11.4. HAI Matikanjärventie Sipilän pihatto 1S (JMa, JRo, TLö) ja 11.4. HAI Rytijärvi-Kopsa 1SW (JMa, JRo, TLö). Vaatimattomat kevään maksimit 27.4. TAI Hautaniemi 16p (Eeva Karjalainen), 14.5. MUH Vauhkolanjärvi 10p (The), 16.4. PYI Hietarannantie 9p (MMI), 17.4. KEM Vihiluoto 8 (Kari Hongisto) ja 24.5. RAA Kalla 8 (KVva, HTu). Pesimiseen liittyvät havainnot hyvin nuikkoja: 2.8. RAA Maivaperä 1 1kv p (KVva) ja 10.8. PYI Yppärijokisuu 13ad, 4juv (vähintään 3 hätäili jokiletolla) (HTu).

Heinä-syyskuulla runsaasti havaintoja pääosin yksittäisistä tai muutamista yksilöitä. Lokakuulla vielä 19 havaintoa, eniten 11.10. RAA Pattijokisuu 4 1kv m (KVva). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 2.8. SII Tauvon la 5p (MTy), 8.8. SII Tauvon la 6p (MTy), 9.8. RAA Lapaluoto 4 (KVva), 10.8. PYI Yppärijokisuu ks 17p (HTu) ja 11.10. RAA Pattijokisuu 4 (KVva). Viimeiset 31.10. HAI Hannusranta 1p (JMe, SMe, VMe), 6.11. OUL Kello Kiviniemen ks 1 1kv p (JPu, EAa) ja 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVva).

Idänselkälökki *Larus fuscus euglini* ja tuhkaselkälökki *Larus fuscus heuglini/intermedius/graellsii*

Vain neljä havaintoa: 14.4. HAA Alaranta Huikariniemi 1p (MSo, JKj), 5.5. LIM Savela 1p (The), 19.5. TYR Kiviojanvarsi Pensas 1p (KHn) ja 9.10. HAI Hannusranta 1m, S (HTu, JMe).

Harmaalokki *Larus argentatus*

Havaintoja viime vuosien tapaan läpi vuoden. Talvehtivia oli erityisen paljon ja ne tuntuivat kiertelevän laajaltikin ravintolähteiden, pääasiassa kalastajien hylkäämän sivusaaliin perässä. Siksi etelästä saapuvien täydennyksien tulohetki hankala tai mahdoton määrittää. Tammi-helmikuun havainnot kunnittain: HAI 5/13 (havaintoja/yksilöitä), LUM 3/5, OUL 71/ nn. 300, PYI 3/5, RAA 25/ n. 50 ja SII 16/ n.50. Suurimmat määrät tammi-helmikuussa: 2.–3.1. OUL Nallikari 175p (ARA), 2.1. OUL Hartaanselkä 130p (ARA) ja 3.1. OUL Lettonniemi 45p (ARA).

Ensimmäinen selvästi aiempia suurempi kirjaus 23.3. OUL Syväsatama 340p (TTa). Maalis-toukokuun suurimmat kertymät 25.3. OUL Syväsatama 765p (The), 7.4. MUH Muhoslampi Kirkkoranta 130p (TSp) ja 10.5. SII Merikylänlahti It 130p (KVva).

Kaatopaikkojen tehostunut jätteiden käsittely on romahduttanut näillä vierailevien lintujen, myös harmaalokkien, lukumäärän. Pesinnästä ja pesintätuloksista kertoo Esa Aallon 27.6. tekemä kierros OUL Haukiputaan saaristossa (Hoikanriisit, Kintalletto, Hopreeni, Maijanletto ja Mustakari) 62ad, 12 pull. Suurimmat määrät kesä-elokuussa em. 27.6. kierroksen lisäksi 18.7. RAA Pattijokisuu 60 (KVva) ja 10.8. PYI Yppärijokisuu ks 450p (HTu).

Loppuvuoden kertymät aika vaatimatonta: 27.9. RAA Pattijokisuu 80p (KVva), 9.10. HAI Marjaniemi kalasatama 150p (JMa, MAa) ja 16.11. OUL Pyykösjärvi 155p (EHo). Joulukuulta enää 17 havaintoa, sillä kylmä loppuvuosi jäädytti lähivedet ja lokit kaikkosivat etelämmäksi. Suurin määrä 16.12. PYI Yppärijokisuu 20S (HTu) ja viimeiset 21.12. SII Varessäikkä 9p (OHI, IHe), 22.12. PYI Elävisluodon ks 1N (HTu) ja 24.12. RAA Varvin ranta 2p (JHa).

Isolokki *Larus hyperboreus* (1.1.–4.1.–31.3., 20/21)

Vain neljä yksilöä alkuvuodesta varhaiskevääseen: 3.–12.1. OUL Kuivasmeri 2p (TTa, JKa, EHo ym.), 18.–28.2. SII Varessäikkä 1 2kv p (KHn, RKy, KVva) ja 15.3. RAA Mikonkarin nokka 1p (JHa).

Merilokki *Larus marinus* (1.1.–5.3.–29.3., 21/21)

Havaintoja läpi vuoden, kuten harmaalokillakin. Tammi-helmikuulla rannikkokunnissa seuraavasti: HAI 4/7 (havaintoja/yksilöitä), LUM 1/5, OUL 9/5, PYI 2/3, RAA 12/5 ja SII 13/ nn. 70. Suurin määrä 28.2. SII Varessäikkä 50p (OHI, IHe, KVva). Maalis-kuulla jo havaintoja uusilla paikoilla, mutta muuton alkamisen määrittäminen on nykyisellään mahdo-

tonta. Suurimmat määrät maaliskuussa 12.3. SII Varessäikkä 30p (OHI, IHe), 1.4. OUL Pikisaari 15p (Iida Ojala, Janna Lähteenmäki) ja 11.5. SII Merikylä lt 11p (KVä).

Suurimmat määrät kesä-elokuussa 5.6. LUM Lamunkari 7p (THE), 28.7. RAA Pattijokisuu 9 (KVä) ja 29.8. SII Tauvon la 15p (KHa). Suurimmat määrät syys-marraskuussa 20.9. SII Merikylänlahti lt 27 (KVä), 1.10. SII Merikylänlahti lt 22 (KVä) ja 16.11. OUL Pyykösjärvi 12”p (EHO). Joulukuulla vielä 9 havaintoa, joista viimeiset 21.12. SII Varessäikkä 5p (OHI, IHe), 24.12. RAA Varvin ranta 1p (JHa) ja 30.12. RAA Hakotauri 1fl, 2 1kv p (JRk).

Kyyhkylinnut *Columbiformes*

Kesykyyhky *Columba livia*

Havainnot ilmoitettiin läpi vuoden Kempeleestä, Oulaisista, Oulusta, Raahesta ja Taivalkoskelta, lisäksi satunnaisemmin Limingasta ja Tyrnävältä. Kunnat ovat täsmälleen samat kuin edellisenä vuonna, mutta Kempele ja Oulainen ovat siirtyneet ympärivuotisten kategoriaan. Suurimpia määriä kunnittain 8.10. KEM Ristisuo 45p (EAa), 18.2. LIM kk 16p (RKY), 4.8. OUL Välivainio 170p (TTa), 18.1. OUN kk rautatieasema 11p (JMj), 2.11. RAA keskusta 20p (JHa), 6.12. TAI kk Kauppatie 124p (PVn) ja 24.10. TYR kk Seppälä 123p (KHn).

Kaikki havainnot muualta kuin em. kunnista: 7.1. PUD Yli-Siurua 1p (Christa van der Vegt), 7.1. HAA Haapakoski 5p (JMj), 7.1. PYI Yppäri 4 (KVä), 16.1. PUD Hetekylä 1p, ”käynyt päivittäin talon ruokinnalla” (Ari Koponen, Paula Koponen), 30.1. HAA keskusta 5 (Kati Häkki), 12.2. HAA keskusta 125p (a110+a15) (JMj), 19.4. PYI Parhalahdi 1p (KVä, JSn, VHe), 11.7. PYI Yppäri 2p (JMj), 11.9. PYI Yppäri 2p (Marja Maarala, Seppo Pudas) ja 4.12. MUH keskusta 5p (KTs).

Uuttukyyhky *Columba oenas* (27.2.–15.3.–31.3., 14/21)

Tammi-helmikuussa nähtiin säännöllisesti TYR Partaan ja läheisen LIM Kedonperän alueella, missä enimmillään tammikuussa 12p ja helmikuussa 8p (VPH, TSp, JPu ym.) sekä 1.–19.2. OUL Hietasaarella 1p (SRy, Pertti Mattila, JMj). Ainoa havainto muualta 8.2. OUL Pohjois-Ritaharju 1p (Tarja Tähtinen). Kevätmuuton alusta kertoo 5.3. OUL Hietasaari 6p (IKä), mutta ensimmäiset talvehtimispaikkojen ulkopuoliset havainnot tehtiin vasta 24.3.: LIM Virkkula 4m3p (KHn) ja PYI Parhalahdi 1N (KVä).

Kaikki kevään havainnot tehtiin jälleen rannikolla (ml. Muhos ja Tyrnävä) Oulun ollessa pohjoisin havaintokunta. Ainoa sisämaahan eksynyt oli 15.4. SIL Pihkalanranta 1 kiert (KHn).

Kesä-heinäkuulta 15 havaintoa, joissa ei ole yhtään varmistettua pesintää, vaikka osa havainnoista tehtiin samoilla paikoilla kesän mittaan. Elokuulta 11 havaintoa, syyskuulta 8 ja lokakuulta 7. Syksyn suurin määrä 24.10. LUM Kalliala 18p (Mauri Kallio, Helena Ala-Kojola). Marras-joulukuulta yhdeksän havaintoa, joista ensimmäinen 17.11. RAA Mansikkakari 1p (JHa) ja loput tutuilta paikoilta TYR Parrakselta ja OUL Hietasaaresta, joissa enimmillään 30.11. Parras 26p (TVä) ja 18.–19.12. Hietasaari 2p (JMj).

Sepelkyyhky *Columba palumbus* ja kyyhkylaji *Columba sp.* (6.3.–19.3.–26.3., 7/21)

Ensimmäiset 15.3. RAA Kirkonmetsä 1Ä (JHa, Vuokko Tanska, Antero Tanska) ja 21.3. LIM Virkkula Mattilankuja 1p (OHI, IHe, NHe). Seuraavat 24.3. kuudella paikalla yhteensä 25 lintua, ja ensimmäisen yli sadan yksilön muuttajamääräkin ynnätettiin maaliskuun puolella: 26.3. PYI Parhalahdi 154m N (KVä, JSn, MMI). Kevätmuuton suurimmat määrät laskettiin 2.4. SII Karinkanta 679m, 150p (OHI, IHe, NHe), 9.4. PYI Parhalahdi lt 543m (KVä, JSn) ja 14.4. PYI Parhalahdi lt 585 m, N (KVä, JSn). Paikallisia eniten 10.4. LIM Rantakylä 400p (PAa). Viimeinen isompi muutto oli 29.4. PYI Parhalahdi lt 449 m (KVä, JSn). Toukokuun suurimmat päiväsummat jäivät alle 200 linnun.

Ensimmäinen syysmuuttohavainto jo elokuun alussa: 6.8. SII Tauvon la 200 m, S (MTy). Muutto elokuun muuttavien ja paikallisten summat jäivät alle sadan linnun. Syysmuuton suurimmat määrät syyskuulta muutaman päivän jaksolta: 20.9. RAA Pattijokisuu 655 m/p (KVä), 22.9. TYR Parras Tiikkoja 300p (TTa) ja 24.9. LIM Jutkokylä Jäkälöjät 300p (TTa). Lokakuulta vielä n. 40 havaintoa, enimmillään 3.10. RAA Pattijokisuu 207m (KVä). Marraskuulta havainnot viideltä paikalta, pääosin ruokinnolta. Vuoden viimeiset 25.–26.11. OUL Madekoski Mikkolantie 1p (THE), 11.12. OUL Knuutila Talonpojankangas 5p (Kaisu Kaikkonen) ja 17.12. OUL Kiiminki kk 1p ruokinnalla (JTg).

Turkinkyyhky *Streptopelia decaocto* ja turturikyyhky *Streptopelia sp.*

Havainnot ympäri vuoden Kempeleestä, Limingasta, OUL Oulunsalosta ja PYI Yppäristä sekä satun-

Käki. Utajärvi 13.6.2021. © TOMMI KUJALA

naisemmin Raahen keskustasta ja sen lähiseudulta (7 havaintoa keskustasta-Pattijoelta huhti-marraskuulta sekä yksi havainto Pattijokisuulta), Siikajoelta (8 havaintoa kk:ltä ja Siikajoenkylältä touko-marraskuulta) ja Tyrnävältä (10 havaintoa, kahta lukuun ottamatta tammi-huhtikuulta).

Suurimmat määrät ympärivuotisilta esiintymispaikoilta 7.12. KEM Honkanen 19p (JNi), 30.1. LIM kk 6p (JPu), 9.10. OUL Oulunsalo 3p (THE), 4.1. PYI Yppärinkylä 8p (JMj), RAA eri puolilla useaan otteeseen 2p (Netta Halmu, Tuulikki Nousiainen) 20.7. SII Siikajoenkylä 3p (EHn, LHi) ja TYR kk useaan otteeseen 2p (KHn, Vuokko Kantola, RKy, Antti Pesola).

Kaikki havainnot muualta 1.1. MUH kk 1p (JSi, JSr), 9.–19.4. OUL Herukka 1p (Jouko Tapio), 26.–27.4. RAA Vihanti 1p (Rauno Keskitalo, Sami Kalliokoski), 16.5. OUN Matkaniva 1p (JMj), 16.–18.5. HAI Keskikylä 1p (Jarmo Yliluoma, Kari Bovellan, Pekka Salminen), 23.5. HAI Koivukylä 1p (JMe, HTa), 19.5. PUD Pirinranta 1p (Markku Kaarre), 22.5. OUL Kuivasjärvi 1p (Saara Lahdenperä), 14.6. OUL keskusta llr (Nuottasaari) 1p (Lassi Kangasmäki) ja 11.12. MUH Pääskyntie 1p (JSi).

Turturikyhyky *Streptopelia turtur* (21.4.–30.7.–18.10.)

Vain kaksi havaintoa: 26.8.–5.10. II Olhava Olhava-

luoto 1p (Marianne Tolonen) ja 15.9. RAA Pattijokisuu lt 1 kiert, S (JHa, JSn, KVa).

Käkilinnut *Cuculiformes*

Käki *Cuculus canorus* (27.4.–8.5.–18.5.)

Vuoden ensimmäiset kolme päivää 2000-luvun mediaania (8.5.) myöhäisemmässä eli 11.5., mutta havaittiin silloin heti kolmessa paikassa: OUN Kurjenneva Takalo 1Ä (AHi), OUN Piipsjärvi Kettuperä 1 (AHi, EHi) ja RAA Rakeenperä 1Ä (Hilikka Rämänen, Hannu Tammelin). 12.5. havaintoja jo 8 paikalta eli muutto alkoi rysäyksellä. Toukokuun suurin määrä linjalaskentojen ulkopuolelta 27.5. SII Tauvon la 4p, Ä (MTy). Vakiolinjojen maksimit 30.5. OUL Holtinkylä llr 16 (ARa), 8.6. UTA Tukkimaa llr 13 (Aleksi Mikola) ja 3.6. SIL Aitot kangas llr 9 (Ina Tirri). Elokuulta 16 havaintoa, kaikki yksittäisistä linnuista. Viimeiset ja samalla ainoat syyskuiset 8.9. SII Tauvon la Ireng (MTy) ja 9.9. HAI Ojakylä Ikiert (Marko Pohjoismäki, Mats Björklund, Leo Saarijärvi, Mikael Byggmästar).

Pöllölinnut *Strigiformes*

Myyrätilanne sekä ilmoitettujen pöllöjen pesintöjen lukumäärä PPLY:n ja Kuusamon alueilla on kuvattu osion *Päiväpetolinnut* alussa.

Huuhkaja *Bubo bubo*

Koko vuoden havaintomäärä 90, yksilömäärä noin 40–45. Tammi-toukokuussa pääosa havainnoista, kesäkuussa kolme, heinäkuussa ei yhtään ja elokuussa yksi. Keväällä soidinreviirejä HAA 1, HAI 4, KÄR 1 LIM 1, LUM 2, MUH 1, OUN 5, OUL 6, PYI 1, RAA 3, SII 5, SIL 1, TYR 2 ja UTA 1. Ei pesimähavaintoja. Syys-joulukuussa havainnot kuukausittain 4, 11, 1 ja 4, osin reviireiltä.

Tunturipöllö *Bubo scandiacus*

Ei havaintoja, viimeiset vuodelta 2015, jolloin neljä yksilöä. Vähiin on käynyt.

Hiiripöllö *Surnia ulula*

Koko vuoden havaintomäärä 254, yksilömäärä noin 210–230. Tammi-maaliskuun kaikki havainnot: 31.1.–26.2. KEM Sipola 1p (KHn, AKu, JNi ym.), 11.2. RAA Kummatti 1p (KVä), 12.2. HAI Keskikylä Keskitalo 1p (KHn), 28.2. PYI Yppäri Länsiperä 1p (JSn) ja 12.3. SII Kallioneva 1p (KVä). Pesimäkaudelta, huhti-kesäkuulta 17 havaintoa, osa yksilöistä tuntui kuitenkin olevan pesimättömiä vaeltelijoita. Reviirien määrät kunnittain: KÄR 1, LIM 1, LUM 1, OUN 1, OUL 2, PUD 2, RAA 3, SII 2, TAI 1 ja UTA 1. Varsinaisia pesälöytöjä yksi: 14.6. LUM Varti 1/1 var + 1 pm reng + 1 pm ä (AAu). Syysvaellus hyvin voimakas. Vaellus alkoi jo elokuun viimeisenä päivänä ja aivan vuoden lopussa oli vielä joitakin yksilöitä maisemissa. Lintuja tavattiin lukuisasti eri puolilla aluetamme, runsaampi esiintymisen asettui aikavälille 20.9.–14.11., huippupäivä oli 17.11., jolloin tavattiin eri puolilla yhteensä 17 yksilöä (kuva 14).

Vaellushavainnot 30.8.–31.12.: (kunta, lukumääräarvio): HAA 1 yks., HAI 26, II 6, KEM 3, LIM 21, LUM 17, MUH 9, OUN 6, OUL 21, PUD 2, PYI 8, RAA 45, SII 33, SIL 4, TYR 21 ja UTA

3 yks. Kaikkiaan yksilöitä tavattiin syysvaelluksella yli 200. Vaeltajista 80 % (varhaisin ja myöhäisin 10 % pois) ajoittui aikavälille 21.9.–28.11. Selvin päivähuippu oli 31.10. 17 yksilöä. Jotkut vaikuttivat viipyvän kauankin aikaa yhdellä paikalla, pisimmillään 12.10.–7.11. LIM Rantakylä Jurvala (TTa, RKy, Antti Rönkä ym.). SII Tauvon lintuasemalla rengastettiin 8 yksilöä aikavälillä 20.9.–10.10. ja kaikkiaan yksilöitä tavattiin siellä noin 23 kappaletta. Linnut vaihtuivat ilmeisesti muutaman päivän välein, koska kontrolleja ei rengastetuista saatu. Täten saman paikan linnut ovat saattaneet muuallakin vaihtua peräkkäisten tarkistuskertojen välillä. Sopiva paikka houkuttelee viivähtämään hetken vaelluksen lomassa.

Varpuspöllö *Glaucidium passerinum*

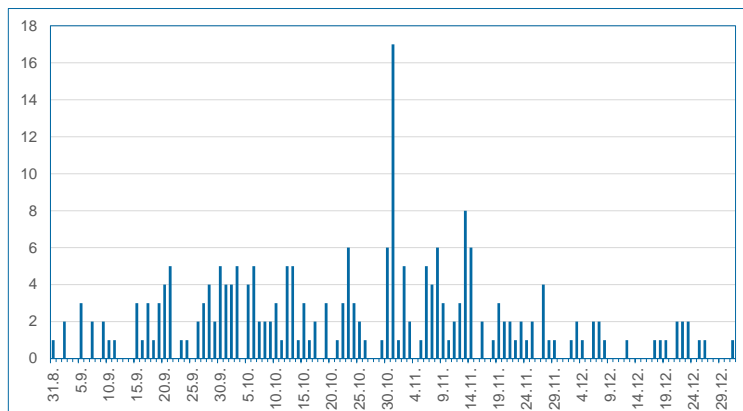
Havaintoja kaikkiaan 136 koonnit mukaan lukien, yksilöitä noin 122. Tammi-helmikuussa määrät kunnittain HAA 1, HAI 5, II 2, LIM 6, LUM 5, MER 1, MUH 1, OUN 1, OUL 12, PUD 3, PYI 1, RAA 9, SII 5, SIL 3, TAI 4, TYR 1 ja UTA 1. Reviiriin viittavia havaintoja kunnittain HAA 2, HAI 3, KEM 1, LUM 1, MUH 2, OUN 1, OUL 11, PYI 1, RAA 3, SII 1, SIL 1 ja TAI 1. Kesä-elokuussa ei havaintoja. Syys-joulukuussa määrät kuukausittain 9, 10, 9 ja 8. SII Tauvon lintuaseman saldo viisi, joista neljä rengastettiin. Tauvon lintuasemallakin tavanomaista hiljaisempi syksy.

Viirupöllö *Strix uralensis*

Tammi-helmikuulta kahdeksan yksilöä: KEM 1, OUL 2, PUD 1, RAA 2 ja TYR 2. Soidinreviirien ja pesintöjen määrä kunnittain: HAA 2 (1 pesintä), II 2, KEM 2 (1), KÄR 3, LUM 1, MUH 1, OUL 9 (2), PUD 2, PYI 3, RAA 4, SII 2 (1), SIL 5 (1), TAI 1 ja UTA 1 (1). Syyshavaintoja 10 kappaletta, josta 4 SII Tauvon lintuasemalta 2 reng. Autoon törmännyt viirupöllö löytyi 24.11. TYR Temmes Mustakangas 4-tie (RKy).

Lapinpöllö *Strix nebulosa*

Tammi-helmikuussa kahdeksan havaintoa (HAI 1, LUM 1, OUL 2, PYI 1, RAA 1 ja SII 2), pisimpään OUL Oulunsalon Pajuniemessä, jossa paljon valokuvattu lintu oleskeli aina 8.4. saakka (MPa ym.). Soidinreviirejä 17 kpl seuraavista kunnista:

Kuva 14. Hiiripöllön vaellus syksyllä. Päivittäiset havainnot.

Suopöllö. Liminka, Luhasto 18.7.2021. © KALLE HIEKKANEN

HAI 1, KÄR 1, LIM 1, LUM 1, OUN 1, OUL 2, PUD 1, PYI 3, RAA 2, SII 2, SIL 1 ja TYR 1. Varsin monessa tapauksessa tavattiin paikallisia, saalisteleviä lintuja. Pesimishavaintoja ainoastaan yksi, 10.5. OUN Vaekangas 1p ”makasi pesässä” (RRa). Heinäkuulla yksi havainto ja loka-marraskuulla neljä ja yksi havaintoa. Maaliskuussa HAI Pöllästä löytyi 26.3. kuollut lapinpöllö jäältä (Päivi Pesonen), ja 30.10. TYR Ängesleväntien varresta loukkaantunut lintu tien vierustalta (RKY).

Sarvipöllö *Asio otus* (16.1.–8.3.–10.4., 11/21)

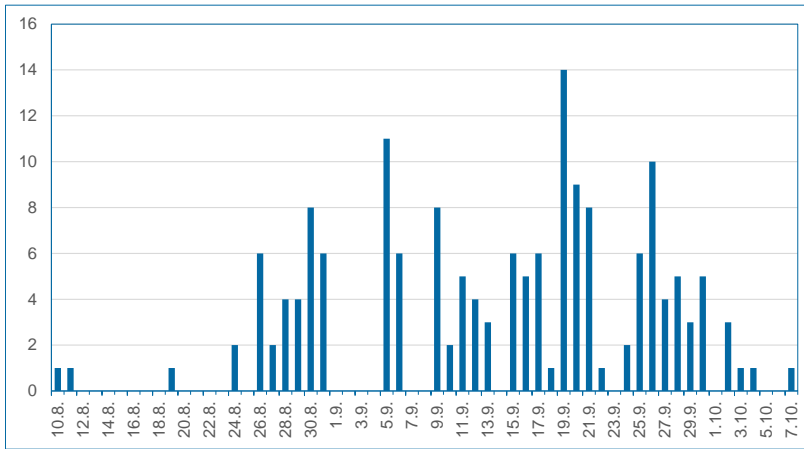
Mielenkiintoista, ja toisaalta huolestuttavaa on, että kaksi ensimmäistä havaintoa tehtiin tien vierustalta löytyneistä kuolleista linnuista: 3.3. SIL Rantsila Jokikylä Anttila 1 2kv ”kuollut kissan tappama” (Veikko Anttila, Teemu Kangas) ja 28.4. SIL Lampela Vesala 1p ”kuollut juuri, törmännyt autoon. Lähistöllä toinen, ilm. sarvari, lennossa” (KHn). Seuraavat vasta toukokuulta. Reviirimääriä seuraavista kunnista: HAI 1, KEM 5 (3 pesintää), KÄR 1, LIM 3, MER 1, OUL 3 (1), RAA 2, SII 3, SIL 2 ja TYR 6 (3). Heinäkuussa vielä kahdeksan havaintoa, joista kolme kerjäävän poikasen äänistä. 14.7. jälkeen enää kaksi havaintoa: 11.9. HAI Hannusranta 1p, ä (JMe, SMe, VMe) ja 13.9. SII Tauvo Kaasa 1 ”jonkin aikaa sitten kuollut” (KVä).

Suopöllö *Asio flammeus* (11.3.–8.4.–28.4., 9/21)

Havaintoja lähes 500 osoittaen erinomaista myyrävuotta. Ensimmäinen saapui mediaaniaikaan 8.4. TYR Yli-Murto Siirtola 1p (TTa), seuraavat 11.4. TYR Murto Siirtolan pelot 1kiert (THE, Seija Rannikko) ja 13.4. TYR Kuusela 1p (THE). Kevään paikalliset kertymät olivat suuria: 27.4. LIM Savela 7p (TTa), 28.4. KEM Rajakorpi 7m (VLe, Rauni Lehtonen), 2.5. MUH Sosonaava 10p (TSp) ja 2.5. TYR Laholaisoja Kuusela 8p (AAu, Sari Huttunen).

Reviirit kunnittain: HAA 8, HAI 7, II 5, KEM 12, KÄR 3, LIM 16, LUM 5, MER 1, MUH 25, OUN 8, OUL 22, PUD 3, PYI 7, PYÄ 1, SIL 14, RAA 30, SII 24, TAI 3, TYR 45 ja UTA 1. Kaikkiaan havaittiin siis noin 230 reviiä. Reviirejä tuntui olevan tiheässäkin, koska mm. Tyrnävällä oli parhaaseen aikaan 8–10 lintua kerrallaan nähtävissä samalta paikalta. Ilmentää erittäin hyvää myyrätiheyttä havaintokohteessa.

Kesä-heinäkuussa vielä runsaasti havaintoja saalistelevista linnuista sekä ilmeisesti myös liikkeellä olevista nuorista linnuista. Suurimmat määrät 8.6. TYR Ritokorpi Syrjälä 4p (JSi), 18.7. LIM Kedonperä Uusioja 3p (KHn) ja 27.6. SIL Pulkmila-Mankila 3p (THE). Elokuulta enää 9 havaintoa ja syyskuulta neljä. Viimeiset 23.9. SII Tauvo Tauvolan pelot 1p (MTy), 24.9. RAA Kalla 1p (HTu, KVä)

Kuva 15. Helmipöllön vaellus Siikajoen Tavon lintuasemalla syksyllä 2021.

ja 9.10. PYI Lahdenperä Ojahaka 1p (KHn).

Helmipöllö *Aegolius funereus*

Reviirien (39) ja pesintöjen (4) määrä kunnittain: HAI 4, KEM 2, LIM 1, LUM 3 (1 pes), MER 1, MUH 1, OUN 2, OUL 5 (1 pes), PYI 2, RAA 3, SII 8 (2 pes), SIL 1, TAI 3, TYR 1 ja UTA 2. Reviirimäärät laskivat huomattavasti edellisvuodesta, mikä sotii hiukan sitä käsitystä vastaan, että myyrävuosi olisi ollut erinomainen. Pitkäaikaiset seurannat ovat osoittaneet metsien rakenteen muutosten iskeneen pahasti helmipöllöön. Aikuisten yksilöiden kannat ovat vaatimattomia, jolloin hyväkään myyrävuosi ei näy reviiriluvuissa.

Syksyllä oli kohtalainen vaellus. SII Tavon lintuasemalla havaittiin ja rengastettiin aikavälillä 23.7.–7.10. yhteensä 162 yksilöä (kuva 15). Ensimmäinen havainto 23.7. koskenee lähellä pesinyttä yksilöä, koska tällöin sulkiminen on vielä meneillään. Linnut eivät yleensä liiku pidempiä matkoja, kun sulkien vaihto on kesken. Hyviä havainto- ja rengastusöitä oli elokuun lopulta syyskuun loppuun saakka. Tuulisella ja sateisella säällä pöllöt eivät liiku, joten pyyntipäivien saaliin vaihtelu johtuu sekä lintujen vaellusaktiivisuudesta että säätilasta. Pääosa, 80 %, saaliista saatiin aikavälillä 27.8.–28.9. Parhaana yönä, 19.9. saatiin kaikkiaan 14 yksilöä verkoista. Syysvaelluksen havainnot kunnittain SII Tavon lintuaseman ulkopuolelta: HAI 11, OUL 1, RAA 10, SII 1 ja UTA 1.

Kirskulinnut *Apodiformes*

Tervapääsky *Apus apus* (27.4.–12.5.–20.5.)

Ensimmäiset tismalleen 2000-luvun mediaanipäivänä 12.5. neljässä paikassa: KÄR Kärämäenneva 1 (KV), OUL Hietasaari 10p (Anne-Mari Riikonen), OUL Kajonharju 3kiert (Sini Tuoriniemi) ja RAA

Pattijokisuu lt 6m, N (HUK). Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 23.5. PYI Parhalahti lt 377 (KV), 26.5. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1 000p (EA, SG, PR) ja 29.5. SII Karinkanta 500 (KV, JKO, JSn ym.). Kesäheinäkuussa enimmillään 2.7. RAA Pattijokisuu 300 (KV), 10.7. KEM

Vihiluoto lt 150kiert (TT), 10.7. RAA Pattijokisuu 150 (KV) ja 20.7. LIM Virkkula 200p (PR). Syksyn suurimmat 1.8. RAA Pattijokisuu 80 (KV), 4.8. RAA Maivaperä 70 (KV) ja 9.8. RAA Pattijokisuu 120 (KV). Viimeiset 5.9. RAA Inakari 2 (KV), 8.9. RAA Maivaperä 2 (KV) ja 19.9. RAA Olkijokisuu 1 (KV).

Säihkylinnut *Coraciiformes*

Kuningaskalastaja *Alcedo atthis* (29.4.–12.5.–21.7.)

Oulaisten Nuhanperällä oli pesintä 20.6.–19.7., jossa luultavasti sekä koiras että naaras veivät ruokaa poikasille pesäkoloon (VHe, KHn, Timo Lahti ym.). Syksyltä lisäksi havainto 12.9. OUN Koski 1p (Raimo Viirelä).

Harjalintu *Upupa epops* (23.4.–9.7.–25.10.)

Keväällä 4 havaintoa Raahesta, joissa havaintopisteet lähimmillään 5 km eikä ajallista päällekkäisyyttä, joten osassa havaintoja lienee sama yksilö. Syksyllä 9 havaintoa. Kaikki 13 havaintoa: 18.–22.4. RAA Saloinen Tarpio 1Än (ilm. HTu), 22.4. RAA Olkijoen kylä 1p (Virpi Autio), 26.–28.4. RAA Pattijokisuu 1p (Eija Kananen, Pertti Kananen, Armi Keränen ym.), 28.4. RAA Pitkäkari lt 1p (HUK), 15.9. OUL Oulunlahden uimaranta 1p (MiK), 17.9. OUL Oulunsalo Salonselkä 1p (Maria Lauronen, Heikki Niemelä), 24.9. LUM Vatunginnokka 1 (Katariina Lepistö), 1.10. OUL Oritkari 1p (APi), 5.–9.10. OUL Kylänpuoli 1p (JKa, The, Kari Kärkkäinen), 14.10. RAA Pattijoki Rauhantie 1p (Liisa Männistö), 16.10. RAA Pattijoki Lepistönkuja 28 1p (Minna Kouva, Mikko Himsworth), 18.10. TAI Polojärvi 1p (Mika Kumpulainen) ja 23.10. PYI Yppäri keskusta 1nous (JSn).

Kuningaskalastaja. Ouluainen, Nuhanperä 21.6.2021. © KALLE HIEKKANEN

Tikkalinnut *Piciformes*

Käenpiika *Jynx torquilla* (18.4.–28.4.–12.5.)

Ensimmäiset viikko mediaanin jälkeen 5.5. HAA Vähämäki 1 (Juhani P Pitkänen), 5.5. KÄR Nurmesjärvi 1 (KVa), 9.5. OUL Kylänpuoli Pajamäki 1Ä, p (JSi) ja 9.5. SIL Rantsila Kurkikangas 1p, Ä (RKY). Reviirejä 34, jotka kunnittain HAA 2, HAI 6, II 2, OUN 2, OUL 7, RAA 4, SII 6, SIL 1, TYR 2 ja UTA 2. Pesintöjä kaksi: 15.7 HAI Hannusranta 5 (2 var + 3 pp) (SMe, JMe) ja 22.7 HAI kk 1 pm än (SMe). Viimeiset 7.8. SII Tauvon la Ireng (MTy), 7.8. HAI Hannusranta 1p (JMe), 10.8. SII Tauvon la 2 (MTy, JHe) ja 12.8. SII Tauvon la 1kontr (MTy).

Harmaapäätikka *Picus canus*

Tammikuussa yhteensä 64 yksilöä, jotka kunnittain HAA 1, II 5, KEM 1, LIM 4, LUM 1, MUH 4, OUN 4, OUL 7, PUD 4, PYI 4, RAA 9, SII 2. SIL 4, TAI 9, TYR 1 ja UTA 4. Helmi- ja maaliskuussa havaintoja 28 yksilöstä, pääosin samoja kuin tammikuussa havaitut. Huhtikuussa 15 yks.: 1.4. RAA Halkokari 1Ä (TKj), 1.4. RAA Puistola 1 (KVa), 2.4. HAA

Karsikas 1Ä (JÖs), 2.4. II Tupakkiperä 1kiert (Irina Häyrynen), 2.4. OUN Matkaniva Vesi-Heikin neva 1Ä (TEr, JEr), 2.4. RAA Lepistönneva 1Ä (TKj), 2.–11.4. TAI Virvikkosuontie /1p (JKn), 3.4. SIL Ylipää Kotjonkangas 1Ä (KHn), 4.4. TAI Pesiöläntie 1p (Seija Kananen), 7.4. SIL Mäläskä Ohenojantie 1m (Marko Taipaleenmäki), 8.4. PYI Limingoja /1p (Mika Koivikko), 9.4. TAI Taivalvaara 1ä (EKe), 14.4. LIM Vesalankuja 1 (PMj) ja 27.4. RAA Lasikangas /1p (JAI). Loppukevään ja kesän havainnot: 3.5. OUL Ulko-Sanki 1p (Jouko Tapio), 13.5. OUL Pateniemi Jalopuunkuja 1Ä (JPu), 15.5. MER Tynkilä 1 (VHe) ja 2.6. OUN Paratiisi Sammalneva 1Ä (KHn). Syksyn ensimmäiset 29.8. OUN Myllyperä 1 (VHe), 12.9. TAI Taivalvaara 1p (EKe) ja 18.9. TAI Kylmäperä 1ä (EKe). Syyskuussa tavattiin 12, lokakuussa 16 ja marraskuussa 19 yksilöä. Joulukuussa havaittiin 17 yksilöä, jotka kunnittain: KEM 2, KÄR 1, OUN 3, OUL 1, PYI 1, RAA 4 ja TAI 5. Joulukuisista kolme Oulaisten ja kaksi Kempeleen lintua sekä yksi Raahen ja yksi Taivalkosken lintu havaittiin aiemmin syksyllä.

Pohjantikka. Kärsämäki 30.6.2021. © KALLE HIEKKANEN

Palokärki *Dryocopus martius*

Talven kuntasumat (yht. 46) vuoden alusta helmikuun lopulle: HAI 2, KEM 1, LIM 1, LUM 1, MER 1, MUH 1, OUN 4, OUL 17, PUD 2, PYI 3, RAA 6, SII 4, TAI 1 ja TYR 2. Reviirejä eli rummuttelijoita tai pareja 32: II 2, LIM 1, MUH 2, OUN 1, OUL 11, PUD 3, PYI 1, PYÄ 1, RAA 2, SII 4, SIL 2 ja TAI 3. Pesintähavainnot kaksi: 30.5. SII Vartti 1ad + 1pp p (JAa, PAa, AVi, Miska Loippo) ja 10.6. SII Laurinjärvi Kotasaari 2 ad p + 3 pp reng (AAu). Syksyllä selvästi muuttavaksi ilmoitettuja 5 yks. Yhteensä syyskuussa 71 ja lokakuussa 22 paikallista ja muuttavaa. Suurimmat määrät 7.9. RAA Pattijokisuu 3 (KVa), 8.9. SII Tauvo 3 (KVa), 9.9. RAA Pattijokisuu 3 (KVa), 15.9. RAA Pattijokisuu 5 (KVa) ja 27.9. RAA Pattijokisuu 1t 3ä (JHa, JRk, KPy). Joulukuussa yhteensä 9, jotka kunnittain: HAA 1, MUH 1, OUL 2, PYI 1, RAA 3 ja SIL 1.

Käpytikka *Dendrocopos major*

Talvella ja keväällä oli kohtalaisen runsas. Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 2.1. LIM Virkkula 7 (PMj, HSk), 2.1. SII Tauvo 7 (AAu), 6.1. LUM Varjakka 9 (IHe, OHI), 15.1. TYR Temmes Kestiläntie 35A 7p (RKY) ja 26.2. LIM Virkkula 8 (PMj). Suurimmat määrät maaliskokuussa 5.3. OUL Kellon Kiviniemi 6 (EAa), 20.3. PUD Hetekylä Kuljunaari 6p (Tsa), 26.3. OUL Hietasaari 6än (Sara

Väyrynen, Sini Väyrynen), 28.3. RAA Pitkäkarin tll 9 (HTu) ja 12.4. RAA Pattijokisuu 7 (KVa). Kesältä yli 4 yksilön havainnot tulivat linjalaskentareiteiltä: 8.6. UTA Tukkimaa llr 8 (Aleksi Mikola) ja 8.6. UTA Jäkälökkömaa llr 5 (JLs).

Syksyllä ei yhtään selvää muuttohavaintoa. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 14.8. HAI koko saari 20p, kiert (JMa, HKi, JRo, TLö), 31.10. RAA Pattijoen tll 13p (JHa), 1.11. RAA Pitkäkarin tll 12 (HTu), 31.10. LIM Virkkula 9 (PMj) ja 14.11. LUM Varjakka 8 (IHe). Suurimmat määrät joulukuussa 4.12. RAA Pitkäkarin tll 9p (HTu), 5.12. RAA Preiskari 8 (KVa), 12.12. RAA Pattijoen tll 19p (JHa), 27.12. RAA Pitkäkarin tll 17 (HTu) ja 28.12. LUM Varjakka 16 (IHe, OHI).

Valkoselkätikka *Dendrocopos leucotos*

Talvikaudella ilmoitettiin 26 yksilöä, jotka kunnittain HAA 1, HAI 2, II 2, LIM 1, MUH 3, OUN 1, OUL 7, PYI 1, RAA 5, TAI 1 ja UTA 2. Reviirejä havaittiin 7, joista Oulusta, Raahesta ja Limingasta kustakin kaksi ja Lumijoelta yksi. Punaisella lukurenkaalla DP merkitty naaras ("Peppi") rummutti 28.3. RAA Maijanpauhassa rähisten toisen naaraan kanssa (HTu), sitten jo 2.4. RAA Halkokarissa mustalla lukurenkaalla NZ merkityn koiraan kanssa (TKj) ja lopuksi havaittiin 19.4. LUM Törmäkarinlahti pariutuneena renkaattoman koiraan kanssa

(AAu, Sari Huttunen). Pesintöjä ilmoitettiin kolme: 29.5. OUL Oulunsalo naaras punaisella lukurenkaalla FO, renkaaton koiras ja 1 pm (AAu, MPa), 7.7. HAI Maasyvänlahti 3 ("tornin kahta puolta ä ja 2 lentoon, 1kv koputteli paikallaan") (JMa) ja 16.7. II Hiastinhaara aikuinen koiras ja poikanen (Jukka Sassi).

Syksyllä muuttavaksi ilmoitettuja: 5.9. HAI Virpiniemi 1S (JMa, HKi, JRo), 9.9. OUL Haukipudas Virpiniemi 1W ("Lensi matalalla W kohti kärkeä. Ei löytynyt uudestaan, joten varmaankin jatkoi vaellusta.") (JPu), 14.10. TYR Temmes 1m, E (RKy), 19.10. SII Tauvon la 1m, E (RKy) ja 19.10. OUL Pikkarala 1NE (IHe). Muita syksyn havaintoja: 30.8. OUL Kraaseli Ulkonokka 2p (EAa), 10.9. HAI Hannusranta 1p, kiert (JMa), 10.9. RAA Maijanpauha 1ä (JHa), 12.9. HAI Isomatalla 1ä, p (KHn, HHi, LHi), 19.9. RAA Maivaperä 1 (KVä), 20.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 3.10. OUL Oulunsalo Riuttu 1/p (JKa), 12.10. RAA Kultalanlahti Halkokari - Matinkallio 1 (KVä), 31.10. OUL Kraaseli Hermanninmatala 1/p (PHI), 5.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVä) ja 6.11. RAA Pattijokisuu 1t / lask, nous (HUK, JHa). Joulukuussa kaksi yks.: 2.12. KEM Sydänmaa /1 1kv (Minna Takalo, Päivi Varjus) sekä 12. ja 19.12. OUL Oulunsalo 1 (MPa).

Pikkutikka *Dendrocopos minor*

Tammi-maaliskuussa havaittiin 33 yksilöä, jotka kunnittain: HAI 1, II 1, KEM 1, OUL 13, PUD 1, PYI 2, RAA 5, SII 1, TAI 4, TYR 1 ja UTA 2. Reviirejä oli 35: HAI 6, II 3, KÄR 1, LIM 3, LUM 1, OUL 7, PYI 2, RAA 8, SII 3 ja UTA 1. Birdlifen vuoden lintu - hankkeessa Pohjois-Pohjanmaalla todettiin kaavamaisella määrittelyllä 63 reviiriä (Seppälä 2022). Ainoa pesintähavainto 20.6. OUL Pateniemen vs n syötti poikasia (PHI). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 18.10. OUL Kiviniemi 2 lask (EAa) ja 21.10. HAI Hannusranta 2 (SMe). Ainoa vaellushavainto 31.8. RAA Kallioperä Pylsynkangas /1 m W (JAI, Päivi Takkunen).

Talvihavainnot joulukuussa 15.11.–12.12. RAA Yrjänä /1p (Sakari Kuparinen, Ritva Kuparinen), 2.–25.12. OUL Kiiminki Pekantie /1p (HKA, Outi Kantola), 2.12. OUL Oulunsalo Karsikonkorpi /1p (MPa), 3.12. HAI Hannusranta 1p (JMe, SMe, VMe), 12.12. OUL Oulunsalo Karsikonkorpi 1/p (MPa), 12.12. RAA Lasikangas Honkikorpi /1p (JAI), 12.12. SII Revonlahti Lahtiranta 1/p (Jorma Ylikorkala, Liisa Sova), 15.12. OUL Värttö /1 (OYL, Petra Leino), 19.12. HAA Ojakylä 1kiert (Petri Malinen), 21.12. SII Tauvo Haikaran pellot 1ä, p (OHI,

IHe), 23.12. OUL Kempeleenlahden 1t 1p (Johanna Uusiranta) ja 30.12. TYR Temmes Koskelankyläntie 1/p (RKy, Taimi Kärenlampi).

Pohjantikka *Picoides tridactylus*

Tammi-helmikuussa havaittiin 29 yksilöä, jotka kunnittain: HAA 1, HAI 4, KEM 1, LIM 2, OUN 2, OUL 10, PUD 2, RAA 3, TAI 1, TYR 2 ja UTA 1. Reviirejä 20: HAI 2, OUN 2, OUL 4, RAA 3, SII 1, SIL 2 ja TAI 6. Pesintöjä 17.6. PUD Syöte Ahmaavaara /1 "Isot poikaset jo kurkkimassa kolon suulla" (Tero Toivanen), 18.6. PUD Syöte Latvalamminsuo "isojen poikasten ääntä pesästä" (Tero Toivanen), 1.7. SIL Lievoperä /1 + 2pp (KHn) ja 17.7. TYR Muhoksen paloalue 1/ 1kv p (The). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 31.8. OUL Kiviniemi 3p (EAa), 1.9. OUL Kiviniemi 5p (EAa) ja 5.9. OUL Virpiniemi Mustakari 3p, kiert, än (JPu). Joulukuun havainnot 5.12. PUD Kollaja Lehto /1 p (TSa), 5.12. TAI Kurtti Kuusijärvi 1 kiert (VSa), 6.12. PUD Syöte Pirunharjut /1 p (PRa, Tiina Rahko), 13.12. RAA Jokela Pramila 1/ p (JHa), 22.12. KEM Linnukka 1/ kiert (Heikki Rekilä), 23.12. OUL Kuparisenpolku 1ä (Hanna-Riikka Ruhanen, PHI) ja 28.12. LUM Varjakka Aurannokka 1/ p (IHe).

Varpuslinnut *Passeriformes*

Kangaskiuru *Lullula arborea* (14.3.–5.4.–18.4., 1/21)

Kevään ensimmäiset saapuivat viikkoa keskimääräistä aiemmin 28.3. LIM Virkkula Mattilankuja 1m, än, E (IHe) ja 28.3. PYI Parhalahti 1t 1 (KVä, JSn). Seuraavat 2.4. kolmessa paikassa. Lisäksi kevätmuuttajiksi tulkittavia 17.4. OUL Korvenkylä 1än, m, SSW (HNy) ja 29.4. SII Tauvon la 1m, ä (MTy). Kevään ja kesän reviirejä yhteensä 16: MUH 1 (Lantonkangas), OUL 9 (Virpiniemi - Kellonkangas 5, Salonpää 2, Palokangas 2), RAA 1 (Lepistöneva) ja SII 5 (Alhonmäki 3, Vartti 2). Kesän viimeiset havainnot 11.6. OUL Pikkarala 2p (The), 15.–16.6. OUL Meriniemi Rytisuo 1Ä (TTa) ja 22.6. OUL Virpiniemi 1Ä (AKu). Näiden jälkeen vielä syksyllä 27.8. OUL Kello Soidinkangas 5p (EAa, Jorma Aalto, Heidi Aisala-Aalto, Taimi Aalto), 21.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 4.10. OUL Salonpää Helanen 4p (KHn), 24.10. HAI Virpiniemi 1p (JMe, SMe, Samu Saarinen, VMe) ja 30.11. HAI Marjaniemi 1m, S (SMe).

Kiuru *Alauda arvensis* (9.3.–20.3.–5.4., 3/21)

Ensimmäiset saapuivat hieman keskimääräistä myö-

hemmin: 23.3. PYI Alapää 1 (KVva) ja 24.3. havaintoja jo neljästä eri paikasta: PYI Parhalahti It 2 (KVva), RAA Pattijokisuu 1 (KVva), LIM Virkkula 3p (MOR, OVa) ja LIM Virkkula 5kiert (KHn). Suurimmat määrät keväällä 2.4. SII Karinkanta 85 (55m30p) (OHI, IHe, NHe), 4.4. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 70 (KVva) ja 7.4. KEM Teppola 93p (RKY). Syysmuuton kertymät olivat selvästi pienempiä: 19.9. OUL Oritkari 11p (EMi), 19.9. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 11 (KVva) ja 8.10. RAA Pattijokisuu 21 (KVva). Viimeiset 12.–13.11. HAI Hannusranta 1p (JMe, SMe, JRo, VMe) ja 20.–21.11. OUL Oritkari lumenkaatopaikka 1–2p (RKY, TTa).

Tunturikiuru *Eremophila alpestris* (6.3.–12.4.–7.10., 4/21)

Vuoden aikana nähtiin yhteensä 9 lintua, joista viisi keväällä ja neljä syksyllä. Kaikki havainnot: 31.3. LIM Virkkula 1ä, m (Heljä Pylvänäinen, Vesa Hyyryläinen), 12.4. RAA Pattijokisuu 2N (KVva), 9.5. TAI Tyrämäki 1p (JRä), 8.10. RAA Pattijokisuu 1m (KVva), 9.10. PUD Kollaja Kortesus 1p (ESa), 24.–27.10. HAI Virpiniemi - Keskiniepi 1p (PKi, Tuure Kinnunen ym.) ja 27.10. RAA Kallanriutta 2p (HTu).

Törmäpääsky *Riparia riparia* (25.4.–5.5.–11.5.)

Ensimmäiset nähtiin todella myöhään sivuten 2000-luvun myöhäisintä saapumisaikaa monin paikoin 11.5.: OUN, PYI, RAA, MUH, OUL 1–15 p/kiert (yhteensä 42 lintua/8 havaintoa). Kevätmuuton suurimmat kertymät 22.5. HAI Kengänneä 200p (JMa), 26.5. OUL Kraaseli Hermannimatala 800p (EAa, SGr, PRt), 27.5. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 400p (EAa) ja 27.5. KEM Vihiluoto 200p (EAa).

Kesän suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 10.7. TAI Saunakangas 400p koloniassa (280 koloa) (Ari Tanskanen), 18.7. RAA Pattijokisuu 250 (KVva) ja 20.7. RAA Lapaluoto 200 (KVva). Syysmuuton aikaiset isot kertymät 1.8. RAA Pattijokisuu 30 (KVva), 4.8. RAA Maivaperä 70 (KVva), 7.8. RAA Pattijokisuu 30 (KVva), 8.8. PYI Parhalahti It 30 (KVva) ja 15.8. RAA Pattijokisuu 30 (KVva). Viimeiset 3.9. RAA Mikonkari 2 (KVva), 5.9. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 2 (KVva) ja 9.9. HAI Huikku 1 (VHe).

Haarapääsky *Hirundo rustica* (15.4.–20.4.–1.5.)

Haarapääsky oli selvästi keskimääräistä myöhässä, ensimmäiset vasta 28.4. SII Säärenperä Keskitalon pellot 1p, kiert (JKr, AHa) ja 3.5. PYI Parhalahti 1m (RKY, JSn). 4.5. havaittiin jo neljässä paikassa 1–2m (KÄR, LIM, RAA ja SII). Suurimmat määrät maaliss-

toukokuussa 11.5. RAA Pattijokisuu It 150kiert, m (JHa), 16.5. RAA Pattijokisuu It 200kiert (HUK) ja 26.5. OUL Kraaseli Hermannimatala 200p (EAa, SGr, PRt). Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 15.7. LIM Vesalankuja 18 (PMj), 18.7. PUD Kollaja Rankkila 4 paria ja 16 (5+5+6) poikasta p (ESa, TSa) ja 28.7. RAA Pattijokisuu 80 (KVva). Syysmuuttoajan suurimmat määrät 15.8. RAA Pattijokisuu 500 (KVva), 18.8. RAA kaupunginlahti 700p (JHa) ja 21.8. RAA Maivaperä 500 (KVva). Viimeiset 28.9. HAI Hannuksenrantalampi 5p, kiert (SMe), 28.9. SIL Kangaskylä Sarvikangas 3m (KHn) ja 29.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVva).

Räystäspääsky *Delichon urbicum* (20.4.–29.4.–5.5.)

Räystäspääsky oli muiden pääskyjen tapaan selvästi keskimääräistä myöhemmässä, ensimmäiset 3.5. OUL Kello Kiviniemi Rapinkentäntie 1p (Terhi Armanto), 3.5. PUD Vuorma 1 (Pekka Kaukko, Ilpo Kaukko) ja 3.5. PYI Parhalahti 1m (VHe, RKY, JSn). Seuraavat neljä havaintoa vasta 9.5. Kevätmuuton suurimmat määrät 19.5. OUL Haukipudas Haapajärvi 100p (EAa, Jorma Aalto), 24.5. OUL Hupisaaret 60p (Jere Hännikkälä), 24.5. MER Rytiperä Lahdenlampi 50p (Harri Humalajoki) ja 24.5. RAA Pattijokisuu It 50kiert (JHa, KVva).

Kesäkertymät 6.6. UTA Kälvsvaarantie 1043 78p (39 pesivää paria) (Einari Väyrynen), 20.7. TAI Tyrämäki 40p emoja ja poikasia, lisäksi pesissä mukaan laskemattomia poikueita (JRä), 25.7. PUD Kollaja Rankkila 20par, joilla 19 pesintää onnistui (ESa, TSa) ja 20.6. TAI Tyrämäki 32p (JRä). Suurimmat syksyn määrät 1.8. TAI Kumpu 100än (MTn), 15.8. RAA Pattijokisuu 120 (KVva) ja 16.8. TYR Temmes Kestiläntie 35A 220p (RKY). Syksyn viimeiset 10.9. HAI Pökönokka 1ä (KHn, HHi, LHi), 10.9. PYI Kupulisneva 10m, S (HSa), 11.9. PYI Yppäri Heikkilä 1p (Marja Maarala, Seppo Pudas) ja 28.9. HAI Hannuksenrantalampi 2kiert, p (SMe).

Törmä-/haara-/räystäspääsky *RIP/HIR/DEL*

Keväältä ilmoitetut suurimmat määrät 22.5. KEM Vihiluoto vs 1000p (JPu), 22.5. OUL Pyykösjärvi 500p (WPL), 25.5. OUL Koivukari Niskaoja 400p (JSi) ja 27.5. OUL Kylänpuoli Peuhu 1000p (KHn). Vastaavasti syysmuuton ajalta suurimmat määrät 2.8. RAA Maivaperä 200 (KVva), 7.8. RAA Pattijokisuu 200 (KVva), 11.8. RAA Maivaperä 350 (KVva) ja 17.8. RAA Maivaperä 200 (KVva).

Metsäkirvinen tuo ruokaa. Utajärvi 22.7.2021. © TOMMI KUJALA

Metsäkirvinen *Anthus trivialis* (15.4.–21.4.–2.5.)

Ensimmäiset saapuivat keskimääräiseen aikaan 21.4. PYI Kopisto Irev (Elina Pihlajamaa), 22.4. OUN Antikanperä Hautakangas 3Ä (KHn) ja 22.4. OUL Kuivasoja IÄn (Timo Torvikoski). Suurimmat muuttolukemat 12.5. KÄR Kärämäenneva 56 (KVva) ja 13.5. SII Tauvon ks 94m (OHI, IHe) ja suurin paikallisten määrä 8.5. SII Karinkanta 6p (EAa). Suurimmat syysmuuttolukemat 14.8. RAA Pattijokisuu 43 (KVva), 18.8. OUL Kiviniemi ks 5p200m, S (EAa) ja 27.8. OUL Kiviniemi ks 60m, S (EAa). Viimeiset 28.9. OUL Kiviniemi ks 1m, S (EAa), 28.9. OUL Kiviniemi Uuvenperäntie 1p (EAa) ja 30.9. OUL Iinatin kasa 1m, S (JKa).

Taigakirvinen / metsäkirvinen havaittiin syksyllä kerran: 3.10. LIM Savela 1ä, m, S (EHn).

Niittykirvinen *Anthus pratensis* (25.3.–4.4.–16.4., 1/21)

Ensimmäiset viikkoa ennen 2000-luvun keskimääräistä saapumisaikaa 28.3. PYI Parhalahti lt 1 (KVva, JSn), 30.3. PYI Yppärin pellot 1 (AHi) ja 1.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVva). Suurimmat kevään määrät KÄR Kärämäennevalta: 18.4. 10p14m, 21.4. 10p11m ja 2.5. 20p19m (KVva). Syksyn maksimit 7.9. RAA Pattijokisuu 200 (KVva), 12.9. HAI Isomatala 400p (KHn, HHi, LHi) ja 18.9. RAA Kultalanlahti leirikeskus 1 136m, S (KVva). Viimeiset 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVva), 7.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVva) ja 8.11. OUL Nuottasaari Oritkari 1p (KHn).

Lapinkirvinen *Anthus cervinus* (6.5.–12.5.–19.5.)

Ensimmäinen saapui keskimääräiseen aikaan 12.5. OUL Kello Kraaseli Ulkonokka 1p (EAa, SGr, AKm), seuraavat 15.5. TYR Kiviojanvarsi Korpi 1m (TVä) ja 16.5. havaintoja neljästä paikasta LIM, RAA ja SII yhteensä viidestä linnusta. Viimeiset kevätmuuttajat 25.5. neljästä paikasta: HAI Kirkkosalmi Perukka IÄn (JMa), LIM Virkkula 2p (JSi, JSr), OUL Pateniemi vs 1ä (EHO) ja RAA Pattijokisuu 3 (KVva). Keväällä havaittiin yhteensä 23 lintua.

Syysmuuton alku 8.8. HAI Matikanniemi 3än (THE) ja LIM Virkkula Routunkari 1p (IHe). Suurimmat määrät 24.8. OUL Kraaseli Hermanninmatala 9p (EAa, PPh), 30.8. OUL Kello Kraaseli Lotranperä 10p (EAa) ja 30.8. OUL Kello Kraaseli Ulkonokka 7p (EAa). Viimeiset 15.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVva), 19.9. OUL Korvenkylä 1än, m, S (HNy) ja 20.9. OUL Meri-Toppila 1 (Teemu Pälvi). Syyshavaintoja kertyi yhteensä 101 linnusta.

Luotokirvinen *Anthus petrosus* (19.3.–6.4.–14.5.)

Havaintoja vain yksittäisistä linnuista, joita keväällä 7 ja syksyllä 3. Ensimmäiset noin viikkoa ennen 2000-luvun keskimääräistä saapumisaikaa. Kaikki havainnot: 28.3. PYI Parhalahti lt 1N (KVva, JSn), 29.3. RAA Maivaperä 1 (KVva), 1.4. RAA Santaolma 1S (JHa), 2.4. SII Varessäikkä 1p (OHI, IHe, NHe), 4.4. RAA Olkijokisuu 1 (KVva), 24.4. RAA Maivaperä 1än (HUK, JHa), 13.5. SII Tauvon ks 1SE (OHI, IHe), 8.10. SII Tauvo 1 (KVva), 11.–12.10. OUL Vihiluoto 1p (KHn, Liisa Kiljunen, AKu ym.)

Luotokirvunen. Oulu, Vihiluodon venesatama 11.10.2021. © KALLE HIEKKANEN

ja 12.10. RAA Pattijokisuu 1 (KVä).

Keltävästäräkki *Motacilla flava* (22.4.–29.4.–4.5.) Ensimmäiset viikko keskimääräistä myöhemmin 4.5. PUD Kollaja Kortesusu 1/p (Tsa), 5.5. TYR Kiviojanvarsi Halonen 1p (TVä) ja 6.5. PYI Parhalahti It 1 (KVä). Kevään suurimmat kertymät 11.5. TYR Kiviojanvarsi Ruosteoja 200p (TVä), 16.5. SII Munahieta 120p167m (OHI, IHe) ja 25.5. RAA Pattijokisuu 139 (KVä). Syksyn suurimmat määrät 7.8. RAA Pattijokisuu 223 (KVä), 11.8. OUL Vihiluoto 150än (MiK, MSa) ja 14.8. OUL Äimäraution ravirata 144p (TTa). Viimeiset 28.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 2.–3.10. HAI Hannusranta 1än (VMe, JMe, SMe ym.) ja 8.10. LIM Virkkula 1p, ä (TTa, STi, OVa).

Virtävästäräkki *Motacilla cinerea* (13.4.–21.5.–18.9.)

Kaikkiaan kuusi havaintoa kuudesta linnusta, joista keväältä neljä, kesältä yksi ja syksyltä yksi. Kaikki havainnot: 1.4. II Helsinginkoski 1 (Sinikka Kelhä), 18.4. HAI Kirkkosalmi Vanha silta 1p (Tuomo Annunen), 29.4. TAI Virkkunen 1p (Juha Virkkunen), 13.5. SII Tauvon ks 1/S (OHI, IHe), 3.6. SIL Leskelä Myllymäenkoski 1/p (Antero Autio, RKy) ja 20.8. OUL Kuivasjärvi 1p (Terho Kaikkonen, Leena Kaikkonen).

Västäräkki *Motacilla alba* (13.3.–4.4.–14.4., 2/21) Saapui keskimääräiseen aikaan 2.4. PYI Yppärin pellot 1kiert (JSn), 3.4. TYR Jokisilta 2p (Esko Kaappola, Päivi Kaappola) ja 5.4. RAA Pattijokisuu 2 (KVä). Kevään maksimit 4.4. OUL Kello Piimäperänranta 70p (EAa), 27.4. HAA Lehonsaari Piipsanlampi 50p (MSo) ja 5.5. TYR Kiviojanvar-

si Halonen 80p (TVä). Syksyn suurimmat määrät 27.8. RAA Maivaperä 110 (KVä), 30.8. OUL Kello Kraaseli Lotranperä 50p (EAa) ja 11.9. OUL Oulunlahden uimaranta 60än (MiK, MSa, Teuvo Kiminki). Viimeiset 23.10. SII Tauvon ks 2p (JHa, PKä, JKo, SSi), 24.10. OUL Merikoski 1p (WPL) ja 3.11. SII Varessäikkä 1p (TTa).

Tilhi *Bombycilla garrulus*

Syksyn vaelluksen häntänä heti alkuvuodesta nähtiin vielä kohtalaisia parvia, joista suurin

oli 1.1. OUL Saikkosentie 75p (JPe, Eija Nikkilä-Pessa). Keväällä taas parhaat määrät olivat OUL Kello Korvalantientä 15.3. 35p ja 20.3. 28p (TKa) sekä 7.5. HAI Hanhinen 22p (Antti Pöllänen). Tammiukuussa tilhiä nähtiin yhteensä 2 398 yksilöä, helmikuussa 92, maaliskuussa 288, huhtikuussa 157 ja toukokuussa 206. Kesällä havaittiin yhteensä 51 yksilöä koko alueella Koillismaa-painotteisesti, mutta yhtään varmaa tai pesintään viittaavaa havaintoa ei raportoitu. Suurimmat kertymät olivat 7.6. TAI Tyrämäki 6än (JRä) ja 9.7. TAI Jänis-, Pyöreä- ja Kortesusu 5kiert (KHi, Tarmo Moilanen).

Heinä-elokuun vaihteen jälkeen tilhiä nähtiin pienissä, max. 10 linnun parvissa, kunnes syyskuun alussa alkoi tulla ensimmäisiä muuttoon viittaavia parveutumishavaintoja, mm. 1.9. TAI Vaarakylä 60p (Saara Hiltunen) ja 13.9. TAI kk 50p (KHi). Suurimmat määrät elo-marraskuussa olivat 16.10. OUN keskusta 300p (JMj), 19.10. RAA Museonranta 300p (HUK) ja 8.10. OUL Oulunlahti Kiviniemi 240än (MiK). Kaikkiaan syyskaudella havaittiin 8 416 yksilöä, joista elokuussa 86, syyskuussa 1 670, lokakuussa 5 604 ja marraskuussa 1 056. Joulukuussa lajia tavattiin enää muutamien yksilöiden parvissa, joista suurin oli 4.12. RAA Pitkäkarin tll 10kiert (HTu).

Koskikara *Cinclus cinclus*

Alkuvuoden linnut kunnittain (60 paikkaa/101 lintua): HAA 1/6, II 2/3, KEM 1/1, LIM 4/4, MUH 3/4, OUN 4/14, OUL 11/13, PUD 7/10, RAA 4/6, SII 1/1, SIL 2/3, TAI 17/31, TYR 1/2 ja UTA 2/3. Suurimmat paikalliset kerääntymät olivat talvijaksolla 21.1.–20.3. OUN Piipsanjoki 7p (JMj) ja 7.1.–22.3. HAA Haapakoski 6p (JMj). Kevään viimeinen havainto tehtiin 17.4. MUH Kummunperä 1p (VPH).

Koskikara sukeltaa. Utajärvi 29.11.2021. © TOMMI KUJALA

Kesähavaintoja ei ilmoitettu.

Syksyn ensimmäiset merkit muutosta olivat 20.10. OUL Pateniemi 1p (KSi), 23.10. PUD Kipinä 1p (ESa) ja 25.10. merenrantahavainto HAI Huikku 1p (HRO). Hailuodossa nähtiin muutolta ”pudonneita” karoja myös myöhemmin, HAI Marjaniemi 27.–31.10. 1–2p (OVa, ANi, Tellervo Kalaoja, SMe), 31.10. HAI Hannuksenrantalampi 1p (JMe) ja 31.10. HAI Hannusranta 1m (JMe). Meren keskeltä, autiolta saarelta löytyi yksinäinen kara 5.11. OUL Kattilankalla 1p (HTa). Lajia löydettiin myös meren rannikolta 5.11. OUL Kellon ks 1p (EAa) ja 2.12. RAA Varvi 1p (SSi).

Kunnittain jakaantuivat seuraavasti (51 paikkaa/68 lintua): HAA 1/2, HAI 4/5, II 2/3, KEM 1/1, LIM 1/1, MUH 2/2, OUN 2/4, OUL 13/17, PUD 2/2, RAA 5/5, SIL 4/4, TAI 12/20, TYR 1/1 ja UTA 1/1. Suurimmat kertymät olivat 31.10. TAI Turpeisen pohjapato 4p (PVn) ja 12.11. TAI Salmenoja 4p (Elisa Määttä). Joulukuussa karoja nähtiin kunnittain (23 paikkaa/32 lintua): HAA 1/2, KEM 1/1, MUH 1/1, OUN 3/5, OUL 4/7, RAA 4/4, SIL 2/2, TAI 6/9 ja UTA 1/1, joista eniten lintuja oli 9.12. TAI Turpeisen pohjapato 3p (KHi, PVn).

Peukaloinen *Troglodytes troglodytes* (25.3.–9.4.–6.5., 2/21)

Lajista tehtiin kaksi talvehtimishavaintoa, jotka

olivat samalla PPLY:n ensimmäiset tammikuiset havainnot (kaksi helmikuista tunnetaan): 6.1. MUH Montta 1 (Raija Kärenlampi) ja 29.1. HAI Kestinerä län (SMe). Ensimmäiset muuttajat saapuivat yli viikkoa ennen keskimääräistä saapumisaikaa 31.3. OUN Pitkäkallio 1Ä (Marja Maarala), 3.4. TAI Kisosjoki 1p (TLj) ja 4.4. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 1 (KVa). Suurin paikallinen määrä maaliskuussa oli 28.5. PYÄ Itämäki 6Ä + 1var (RKY). Reviirillään laulavia koiraita kuultiin pesimäkaudella (20.5.–15.8.) yhteensä 64. Kunnittain nämä jakaantuivat seuraavasti: HAA 4, HAI 5, II 1, KÄR 1, MUH 5, OUN 4, OUL 16, PUD 4, PYI 2, PYÄ 7, RAA 1, SII 2, TAI 11 ja TYR 1.

Syksyllä peukaloista ei havaittu kahta suuremmissa kerääntymissä. Syyskauden viimeiset havainnot tehtiin 12.10. MUH Liimanninkoski 1ä, p (JPa), 12.10. OUL Virpiniemi Mustakari 1p (JPu) ja 12.10. OUL Kiviniemi ks 1p (EAa). Myös alkavalle talvelle jäi viivytelijoita: 14.12. RAA Preiskari 1 (KVa) ja 23.12. HAI Itänenä 1p (Jaakko Holmi, Herkko Holmi).

Rautiainen *Prunella modularis* (25.3.–9.4.–18.4., 2/21)

Ensimmäinen havaittiin viikkoa ennen mediaanisaa-pumisaikaa 2.4. RAA Mikonkari 1p (JHa), seuraavat 8.4. RAA Pattijokisuu 1ä (HUK, JHa) ja 10.4. SII

Keskikylä 1p (MHh, JHh). Suurimmat yksilömäärät olivat keväällä 23.4. OUL Kello 8Ä (EAa), 17.4. LIM Virkkula 7 (5m2p) (IHe) ja 19.4. PYI Parhalahti 5m, ä (VHe, KVä, JSn). Syksyn suurimmat yksilömäärät olivat 15.9. OUL Kiviniemi ks 44 m, S (EAa), 20.9. OUL Kiviniemi ks 19 m, S (EAa) ja 22.9. OUL Kiviniemi ks 16 m, S (EAa), ja viimeiset löydettiin 16.10. OUL Jätäri 3p (Pirita Latja, Taru Suninen), 31.10. RAA Ristikari 1 (KVä) ja 12.11. TAI kk Suoperä 1p (ERä).

Punarinta *Erithacus rubecula* (22.3.–5.4.–16.4., 15/21)

Talvihavainnot 9.–11.1. OUL Hietasaari 1p (ESa, Sari Ollila, IKä), 30.1. OUN Eräpolku 1p (Jouni Aitto-oja), 31.1. PYI Yppäri Lehtisaarentie 1p (Seija Rauha) ja 25.2. RAA Piehinki 1p (Juha Kourilehto). Kevään ensimmäiset keskimääräistä 1,5 viikkoa aikaisemmin 25.3. RAA Katinhätä Majanpauha 1ä (HUK, JHa), 26.3. RAA Mikonkarin nokka 1ä (Alli Kälkäjä-Hannus) ja 26.–27.3. TYR Temmes Kestiläntie 35A 1p (RKY). Kevään suurimmat määrät 13.5. SII Tauvon la 46reng3p (MTy), 8.5. SII Tauvon la 35reng3kontr5p (MTy, PeP) ja 12.5. SII Tauvon la 36reng3p (MTy, PeP). Suurimmat määrät elomarraskuussa 20.9. SII Tauvon la 14reng2kontr1p (MTy), 18.9. SII Tauvon la 15reng (JHe) ja 5.9. RAA Aittalahti It 13 (KVä). Viimeiset 31.10. RAA Ristikari 2 (KVä), 4.11. HAI Hannusranta 1ä (SMe) ja 19.11. RAA Jokela Pramila 1p (JHa).

Satakieli *Luscinia luscinia* (9.5.–20.5.–4.6.)

Taulukko 11. Satakielihavainnot Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2021.

kunta	paikat	lintuja
Haapavesi	1	1
Hailuoto	5	5
Kärsämäki	1	1
Merijärvi	1	1
Muhos	1	1
Oulainen	1	1
Oulu	9	9
Pyhäjoki	3	5
Pyhäntä	1	1
Raahe	5	5
Siikajoki	6	6
Siikalatva	1	1
Tyrnävä	2	3
Yhteensä	37	40

Kevään ensimmäiset havaittiin keskimääräiseen saapumisaikaan 16.5. KÄR Miiluranta 1 (KVä), 16.5. RAA Mikonkari 1Ä (JHa) ja 16.5. SII Tauvo Rantala 1Ä (OHL, IHe, PMj). Havainnot (ilmeisimmät päällekkäisyydet poistoen) kertyi 37 kappaletta 40 linnusta ja ne on koottu kunnittain oheiseen taulukkoon 11. Oulu, Siikajoki, Hailuoto ja Raahe ovat satakielikunnat,

mikä perustuu pääosin havainnoijien aktiivisuuteen. Selvä kertymä havaittiin pinnarallin aikaan 30.–31.5. Pyhäjoen kylällä jokivarressa, missä havaittiin ainakin neljä laulajaa. Havaitut olivat kaikki laulavia lintuja, joista osa oli paikalla pitempäänkin. Kaikkia paikkoja ei välttämättä tarkastettu uudelleen. Ainoa selvä muuttaja oli SII Tauvossa 19.5. rengastettu lintu. Viimeiset havainnot jo kesäkuun puolivälissä 7.–9.6. OUN Häkkimäki 1 (Ritva Niemi, Mauri Niemi), 9.6. HAI Haaralampinnokka 1Ä (HHo, OVa), 9.6. OUL Kontionkangas Taimela 1Ä (TTa), 16.5–14.6. RAA Isoholmi Rantala 1Ä (JHa, Jukka Heikkilä, Marika Heikkilä) ja 17.6. SII Hukanneva 1Ä (EMi).

Sinirinta *Luscinia svecica* (1.5.–7.5.–16.5.)

Saapui muutaman päivän keskimääräistä myöhemmin 12.5. KÄR Kärsämäenneva 1 (KVä), 12.5. SII Tauvon la 1reng (MTy, PeP), 12.5. SII Säären ranta 1Ä (TVä) ja 12.5. TAI Kurtti Kuusijärvi 1p (VSA). Suurimmat määrät kevätkuulla 15.5. HAI Marjaniemi Hannuksenranta 20p (Markku Likitalo), 15.5. SII Tauvon la 7reng (MTy), 15.5. HAI Hannusranta 6Än (SMe), 16.5. SII Tauvo 6Än, Ä, ä (PMj) ja 24.5. RAA Tasku 6 (KVä, HTu). Kevätkuulla loppui kesäkuun alussa 1.–2.6. SII Tauvon la /1reng (JAa, MTy), 2.6. TAI Mustavaara 1p (KHi) ja 4.6. TAI Jurmu Peltola 1 (TLu). Kesältä ei muita havainnot. Ensimmäiset syysmuuttajat 21.8. OUL Pateniemenranta /1p (PHI), 24.8. SII Tauvon la 1reng (MTy, KHa) ja 24.8. TAI jvp /1p (KHi). Suurimmat määrät 5.9. HAI Virpiniemi 7än (JMa, HKi, JRo), 29.8. PUD Kollaja Korttesuo 5p (ESa), 30.8. OUL Ruskonselkä 4p (ESa) ja 5.9. RAA Aittalahti It 4 (KVä). Viimeiset 20.9. OUL Ruskonselkä 1p (ESa), 26.9. OUL Jätäri 2p (WPL) ja 13.10. OUN Saaripeä Lantastenveva /1än (JMj).

Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus* (4.4.–19.5.–15.7.)

Lajin runsastuminen näkyy selvästi havainnoissa (taulukko 12). Muuttopaikkana kunnostautui taas Siikajoen Tauvon lintuasema neljällä kevät- ja yhdellä syyshavainnolla. Pesimäaikaisten havainnot kertyi ennätysmäärä: Taivalkoskelta runsaat 100 reviiä/laulavaa lintua, Pudasjärveltä 86, Oulusta 10 ja Pyhäntältä 9. Lisäksi pesimäaikaan laulavia koiraita tavattiin Kärsämäellä (1), Pyhäjoella (2) ja Utajärvellä (2). Pyhäntän linnut havaittiin yhtä lukuun ottamatta Itämaellä ja Oulun linnut Sanginjoen alueella. Pudasjärvellä linnut havaittiin Syötteen kansallispuistossa ja retkeilyalueella neljää läntisempää/lounaisempaa lukuun ottamatta. Taivalkoskella keskittymiä oli koko Syötteen kansallispuiston alueella (65; + kaksi

Juuri pesänsä jättänyt sinipyrstö. Pyhäntä, Itä-mäki 21.6.2021. © KALLE HIEKKANEN

reviiriä lähellä Rääpysjärven-Soperoisen alueella) ja Metsäkylän ympäristössä (21).

Keväällä saapui runsaan viikon keskimääräistä aikaisemmin 8.5. OUL Kempeleenlahti 1 n-puk reng (JHe), 9.5. alkaen OUL Sanginjoki Asmonkorpi 1/Än (ARa, Helmi Kuittinen, EHN ym.) ja 13.5. OUL Kempeleenlahti /Ireng (JHe). Kevätmuuttohavaintoja kaikkiaan yhdeksän; loput: 28.5. LUM Letto 1Ä (IHe), 30.5. SII Säärenranta 1 n +1kv reng (OHI, IHe, NHe) ja 6.6. RAA Vihanti Leinosperä 1Ä (Sami Kalliokoski), Lisäksi SII Tauvon lintuasemalla rengastettiin seuraavat linnut: 14.5. 1k 2kv, 29.5. 1 2kv, 4.6. 1 k 2kv ja 5.6. 1 n-puk (MTy). Kaikki syksyn kahdeksan havaintoa: 29.8. RAA Aittalahti 1p atrapille (KVa), 3.–4.9. SII Tauvon lintuasema 1reng (MTy), 11.9. HAI Huilunnokka /1p, var (SMe, VMe), 11.9. PUD Kollaja Rankkila /1p (ESa, TSa), 12.9. OUL Haukipudas Isoniemi 1reng (JPe), 22.9. OUL Haukipudas Isoniemi 1reng (JPe), 24.9. RAA Tasku 1p

Taulukko 12. Sinipyrstöt vuonna 2021 Pohjois-Pohjanmaalla – havainnot kevät- ja syysmuutolta sekä pesimäaikaisista laulavista koiraista ja reviireistä. Tulkinnat reviirien määristä ja erotelusta muuttajiin tarkastanut/tehnyt **Ari Rajasärkkä**.

kunta	kevät	syksy	reviirit/Ä
Hailuoto		2	
Kärsämäki			1
Lumijoki	1		
Oulu	2	2	10
Pudasjärvi		1	86
Pyhäjoki			2
Pyhäntä			9
Raahe	1	2	
Siikajoki	5	1	
Taivalkoski			103
Utajärvi			2
Yhteensä	9	8	213

(KVa, HTu) ja 28.9. HAI Hannuksenrantalampi /1p (SMe).

Mustaleppälintu *Phoenicurus ochruros* (3.4.–18.4.–25.5.)

Viime vuosiin verrattuna niukka ja myöhäinen kevätiesiintyminen, vain kaksi yksilöä: 3.5. HAI Isonkyläntie 34 1/p (JRo, TLö, JMa ym.) ja 16.5. TAI Aseman kenttä 1/p (KHi, EKe). Syksyltä 8 havaintoa 9 linnusta: 9.8. SII Tauvon la 1 kv reng (MTy), 11.8. RAA Rautaruukki 1 (KVa), 9.9. HAI Lauttaväylä 1p (VPH, JMe), 5.10. RAA Olkijokisuu 1 (KVa), 31.10. LUM Varjakka Vatunginnokka /1p (KHn, RKy) ja 5.11. OUL Kattilankalla /1p (HTa). Lisäksi Hailuodon kirkonkylän koulun ympäristössä nähtiin 25.8.–12.9. 1 n-puk ja 1 kv p (JRo, TLö, JMa ym.) ja 23.9.–1.10. HAI Kirkonkylä 1 k +1kv p (JRo, TLö).

Leppälintu *Phoenicurus phoenicurus* (20.4.–28.4.–6.5.)

Ensimmäinen sivuten 2000-luvun myöhäisintä saa-

Pensastasku. Utajärvi 30.6.2021. © TOMMI KUJALA

pumisaikaa 6.5. OUL Oulunsalo Riuttu 1/p (MiK), seuraavat 9.5. SII Paavola Vanhakartano 1/Än (ILu) ja 9.5. SII Tauvon la 1/reng (MTy, PeP). Kevään suurimmat määrät SII Tauvon lintuasemalta, jossa 12.5. 16reng5p (MTy, PeP), 13.5. 14reng5p (MTy) ja 11.5. 9reng3p (MTy, PeP). Syysmuuton maksimimäärät SII Tauvon lintuasemalla 24.8. 4reng1kontr (MTy) ja 30.8. 6reng (KHa). Viimeiset 29.9. OUL Hirvikangas 1p (Heikki Rantala, Anneli Rantala), 30.9. HAI Hannusrannantie 1p (SMe, VMe) ja 2.10. SII Tauvon la 1reng (JHe, Masi Kopsa, RKy).

Pensastasku *Saxicola rubetra* (20.4.–1.5.–6.5.)

Ensimmäiset muutaman päivän keskimääräistä myöhemmin 5.5. PYI Hevoskari 1/p (JMj), 8.5. SII Niitynmaa 1/p (EAa) ja 8.5. KÄR Nurmesjärvi lt 1 (KVa). Kevään suurimmat määrät 29.5. RAA Patti-joki Ojahaka-Loueneva 17 (KVa, JKo, JSn ym.) ja 13.5. SII Merikylä Öystilä 9p (OHI, IHe). Syksyn suurimmat määrät 5.8. PYI Parhalahti pellot 17p (JMj), 9.9. MUH Sosonaava Laitasaari 10p (Jarmo Pesola) ja 4.9. OUN Irvanperä 8 (VHe). Viimeiset 21.9. PYI Harmin Veteraanimajan ranta 1p (JHa, Kauno Siltala), 21.9. SII Tauvon la 1p (MTy) ja 24.9. OUN Piipsjärvi venevalkama 1p (JMj).

Kivitasku *Oenanthe oenanthe* (7.4.–17.4.–25.4.)

Ensimmäiset keskimääräiseen saapumisaikaan 15.4. LIM Virkkula 1p (TVä), 16.4. OUL Iinatin kasa 1p (APi, Pekka Sirola, OVa) ja 17.4. OUL Keskusta Kii-keli 1/p (Tapio Lehtinen). Kevään suurimmat määrät 11.5. RAA Pattijokisuu lt 10kiert (JHa, KVa) ja 24.5.

RAA Kalla 6 (KVä, HTu). Syksyn suurimmat määrät 15.8. HAI Koivukylä 6p (VPH, TSp), 29.8. RAA Maivaperä 6 (KVä) ja 11.9. PYI Parhalahti lt 6 (KVä, HTu). Viimeiset 2.10. TAI jvp 1 (ULa), 2.10. RAA Kaatopaikka 1 (KVä) ja 16.10. TAI jvp 1p (EKe).

Sepelrastas *Turdus torquatus* (28.3.–18.4.–7.5.)

Saapui keskimääräiseen aikaan. Keväällä havaittiin 20 lintua ja syksyllä kaksi. Havainnot ovat pääosin rannikon tuntumasta. Kaikki havainnot: 16.4. TAI Päävaara 1p (EKe), 30.4. RAA Jokela 1 (Mervi Myllylä), 1.5. RAA Inakari 2m (KVä), 2.5. KÄR Kär-sämäenneva 2m (KVä), 2.5. HAI Hannusranta /län, nous, N (JMe, SMe, VMe), 3.5. OUL Yli-Ii 1/ (Jaana Ruotsala), 8.5. LUM Sannanlahti /1m, W (OHI, IHe, NHe), 8.5. RAA Isoholmi 1 (Riitta Kiviaho), 9.5. UTA Likasuo Radantauus 1/p (KTs, Tapio Roininen), 10.5. OUL Tuira 1/p (EHO, Eero Määttä), 11.–12.5. HAI Hannusranta 3p (JMe), 11.5. OUL Linnanmaa kasvitieteellinen puutarha /1p (PHI, Pekka Lilja), 11.5. RAA Ulkofanti 1/kiert (JHa), 12.5. LUM Sannanlahti /1p (TVä), 12.5. OUL Hollihaka Virransaari 1/m, Ä (AKu), 12.5. OUL Korvenkylä 1/nous, m, W (HNy), 12.5. RAA Katinhätä Maa-Fantti 1/p (HUK), 12.5. KÄR Kär-sämäenneva 1m (KVä), 13.5. HAI Hannusranta 1p (JMe), 13.5. LUM Sannanlahti 1p (IKä), 22.5. HAI Ulkokarvo /1p (JMe, HTa), 26.10. II Kärpänkuja 5 1kiert (PJu) ja PPLY:n ensimmäinen talvihavainto 1.12. HAI Marjaniemi 1p (RRp).

Mustarastas *Turdus merula*

Alkuvuodesta mustarastaita talvehti runsaasti, ja nii-

Taulukko 13. Mustarastashavainnot kunnittain Pohjois-Pohjanmaalla tammi-helmikuussa ja marras-joulukuussa 2021.

	tammi	helmi	YHT.	marras	joulu	YHT.
Haapavesi	3		3			0
Hailuoto	7	1	7	1		1
li			0	1		1
Kempele	5	1	5	1	1	2
Merijärvi	2	1	2		1	1
Liminka	3		3	1		1
Lumijoki	5		5			0
Muhos	1		1			0
Oulainen	1	2	3		1	1
Oulu	65	17	75	10	15	15
Pudasjärvi	1		1			0
Pyhäjoki	6		6	1	3	3
Raahe	30	1	30	5	5	10
Siikajoki	2		2			0
Siikalatva	3		3			0
Taivalkoski			0	1		1
Tyrnävä	9		9		1	1
yhteensä	143	23	155	21	27	37

tä nähtiin paljon erityisesti BirdLifen pihabongaus-tapahtumassa tammikuun lopulla. Eniten havaintoja kertyi ymmärrettävästi Ouluun ja Raaheen (taulukko 13). Niissä päällekkäisyyksien arviointi on vaikeaa ja luvut ovat siten suuntaa-antavia.

Runsaiden talvehtivien lintujen vuoksi kevätmuuton alun määrittäminen on vaikeaa. Ensimmäiset muuttolennessä nähdyt olivat 15.3. RAA Mari 1/m (Keijo Ahistus, Airi Anteroinen), 24.3. PYI Parhalahdi lt 2m (KVva, JSn) ja 25.3. PYI Parhalahdi lt 4m (KVva, JSn). Suurimmat kevätmuuton aikaan havaitut määrät 28.3. RAA Pitkäkarin tll 17 (HTu), 9.4. PYI Parhalahdi lt 21m (KVva, JSn) ja 14.4. PYI Parhalahdi lt 17m (KVva, JSn). Taivalkoskelta noin 30 kevähavainnon jälkeen reviiirihavaintoja kertyi vain 7. Pudasjärvellä vastaavat luvut olivat 11 ja 7.

Syysmuuton aikaiset suurimmat kertymät 30.9. OUL Jylkynkangas 12p (PRA), 1.10. OUL Jylkynkangas 15p (PRA), 3.10. OUL Jylkynkangas 17p (PRA, Tiina Rahko) ja 11.10. OUL Suthovi 12än (Sari Juntunen). Talvehtivien lintujen vuoksi syysmuuton lopun määrittäminen vaikeaa, viimeiset muuttolennessä havaitut 8.10. OUL Haukipudas Mustaniemi 2m (JPu), 10.10. SII Tauvon lintuasema 1m (MTy, MOR) ja 23.10. HAI Hannusranta 1m (JMe).

Räkättirastas *Turdus pilaris* ja rastaslaji *Turdus sp.* Talvehti yleisesti. Suurimmat alkuvuoden määrät 1.1. HAI Järventakusta 14p (JMe, SMe), 2.1. LIM

Taulukko 14. Räkättirastashavainnot kunnittain Pohjois-Pohjanmaalla tammi-helmikuussa ja marras-joulukuussa 2021.

	tammi	helmi	YHT.	marras	joulu	YHT.
Hailuoto	3		3		3	3
li	2	1	4	1		1
Kempele	11		11	4	1	4
Liminka	29	1	30		2	2
Lumijoki	3		3			
Muhos	4		4			
Oulainen				11	3	14
Oulu	70	4	70	240	19	250
Pyhäjoki	4			5	21	26
Raahe	16	1	16	160	25	175
Siikajoki	5	3	8	1		1
Taivalkoski				3		3
Tyrnävä	4		4	1		1
yhteensä	150	10	150	430	75	480

Tupos 25p (Linnea Korpi), 4.1. OUL Kello Kiviniemi Kiviniementie 10p (EAA), 30.1. OUL Ymmyrkäisentie 6 (Mikko Ojanen) ja 31.1. OUL Itälahdentie 6 (Kari Sirmio). Kuukausittaiset havaintomäärät kunnittain on koottu oheiseen taulukkoon 14. Tammi-helmikuun vaihteessa havainnot vähenivät yksittäisiin ja viimeinen talvihavainto oli 10.2. RAA Vilpungangas 1p (Raimo Lehtimäki). Lintuja alkoi esiintyä taas maaliskuun puolivälissä: 16.3. MUH OSAO 1p (KTs), 16.3. RAA Koskenkorva 1 (KVva) ja 21.3. HAI Ketokuja (Reima Kiuru). Kevään suurimmat määrät KÄR Kärämäennevalta 21.4. 230m, 2.5. 172m ja 18.4. 155m (KVva). Lisäksi havaittiin määrittämättömiä rastaista (räkätti- ja punakylkirastaista) 24.4. RAA Ammattikoulu 200p (HUK).

Kesällä nähtiin myös kerääntymiä ja liikehdintää: 28.6. OUL Kasarmintie 70 (Olli Vakkuri), 25.6. OUL Syväsatama 35 (Olli Vakkuri), 30.6. RAA Pattijokisuu 35m, N (KVva) ja 11.7. RAA Pattijokisuu 33m, N (KVva).

Syksyn suurimmat määrät 23.9. RAA Maiva-perä 9700m (KVva), 1.10. RAA Pattijokisuu 2900m (KVva) ja 10.10. RAA Pattijokisuu 1477m (KVva). Lisäksi havaittiin määrittämättömiä rastaista 17.8. RAA Pitkäkarin Lintutorni 500p (HUK), 30.8. RAA Kummatti Naakkapuisto 1200p (HUK) ja 26.9. OUL Virpiniemi Mustakari 500p (JPu). Syysmuuton loppua ei voi tarkasti määrittää runsaan ylitalvisen kannan takia. Viimeisiä selvästi muuttavia lintuja 19.10. SII Tauvon la 194m (RKy), 25.10. 25.10. HAI Virpiniemi 25 m, S, lask (JMa, VPH) ja 31.10. HAI Hannusranta 2m (JMe). Vielä joulukuussa suuria määriä: 4.12. PYI Suni Messu 10p (MMI, JSn, PVt)

ja 27.12. RAA Pitkäkärin tll 18p (HTu).

Laulurastas *Turdus philomelos* (21.3.–12.4.–21.4., 3/21)

Saapui keskimääräiseen aikaan 7.4. OUL Haukipudas Villenniemi 1/p (Jari Wilenius), 15.4. RAA Kaupunginmetsä 1 (Netta Halmu) ja 16.4. LUM Letto T-risteys 1 (PMj). Kevään suurimmat määrät 11.5. LIM Virkkula Mattilankuja 40m (IHe), 8.5. SII Niitynmaa 25p (EAa) ja 11.5. PYI Mikonnokka Uimaranta 22m (PPÖ). Syysmuuton suurimmat määrät 23.9. RAA Maivaperä 29m (KVva), 3.10. SII Tauvon la 30m, Ireng (JHe, Masi Kopsa) ja 11.10. II Ulkokrunni 40p (HHe, PeH). Viimeiset 31.10. RAA Ristikari 1 (KVva), 1.11. RAA Pitkäkärin tll 1p (HTu) ja 19.11. UTA Likasuonpellot 1p (Tapio Roininen). Lisäksi määrittämätön pikkurastas 6.11. OUL Haukipudas Kello Ikiert (JPu).

Punakylkirastas *Turdus iliacus* (24.3.–8.4.–19.4., 11/21)

Talvihavainnot 2.1. OUL Saikkosentie 1p (JPe, Eija Nikkilä-Pessa) ja 5.1. RAA Preiskari 1p (KVva). Keväällä saapui keskimääräiseen aikaan 9.4. PYI Parhalahti lt 1m (KVva, JSn), 12.4. LIM Tupos Mäki 1p (Teppo Mutanen), 12.4. OUL Linnanmaa 5 (Elice Haataja) ja 12.4. RAA Pattijokisuu lt 1än (KVva, HUK, JHa, HJa). Lisäksi määrittämätön pikkurastas nähtiin 2.3. MUH Perukka (JMe, VMe). Kevätmuuton suurimmat määrät 19.4. LUM Sannanlahti 150m (AVi), 24.4. TYR Kotimetsä Ala-Räme 100p (KHn) ja 11.5. LIM Virkkula Mattilankuja 370m (IHe). Syksyn suurimmat määrät 15.9. RAA Pattijokisuu 320 (KVva), 17.9. SII Tauvon la 5reng 546m (RKY, JHe) ja 23.9. RAA Maivaperä 870 (ml. pTur 200p) (KVva). Viimeiset 7.11. MUH Hyrkäs 1p, ä (TSp), 7.11. RAA Musta 3än (HUK), 7.11. RAA Pattijokisuu 2m (KVva) ja 20.11. RAA Ristikari 1 (KVva).

Kulorastas *Turdus viscivorus* (18.3.–4.4.–18.4., 1/21)

Ensimmäinen 1,5 vk ennen mediaanisapumista 24.3. PYI Parhalahti lt 1 (KVva), seuraavat 29.3. PYI Yppärin pellot 2p (AHi) ja 30.3. SII Kallioneva 1 (KVva). Kevään suurimmat määrät 15.4. KÄR Kärämäenneva 29m (KVva), 20.4. PYI Parhalahti lt 29m (KVva, VHe, RKy ym.) ja 4.5. KÄR Kärämäenneva 30 (KVva). Syksyn suurimmat määrät 21.8. UTA Rokua 20ä, kiert (The), 11.10. HAI Pöllännokan tyvi 15p (JMa, MAa, Liisa Nykänen, Hanna Risteli) ja 11.10. II Ulkokrunni 15p (HHe, PeH). Viimeiset

5.11. HAI Potti Saaren pellot 3p (SMe), 5.11. OUL Kattilankalla 1p (HTa), 6.11. OUL Haukipudas Halosenniemi 1p, m (PRa, Jorma Luhta, OLI) ja 6.11. RAA Pattijokisuu 1 (KVva).

Pensassirkkalintu *Locustella naevia* (16.5.–26.5.–11.6.)

Havaittujen pensassirkkalintujen määrä 12 vastaa hyvin vuoden 2000 jälkeistä keskiarvoa (12,6). Reviiriin määrät kunnittain: KEM 1, LIM 6, OUN 2, OUL 1 ja RAA 2. Kaikki havainnot: 22.5. OUL Pateniemi vs 1Ä (EAa), 5.6. LIM Kalatie 1Ä (The), 5.6. LIM Kivisäärennokka 1Ä (PMj), 11.6. OUN Voimala 1Ä (RRa), 11.–22.6. RAA Mikonkarin pellot 2Än (Jooseppi Myllyneva, Jukka Heikkilä, Marika Heikkilä ym.), 11.6. OUN Oulas 1 (VHe), 17.6.–14.7. KEM Koskela Kuokkamaa 1Ä (Janne Hakalahti ym.), 22.–25.6. LIM Virkkula 1Ä (Jyrki Korpela ym.), 1.–6.7. LIM Kukkala 1Ä (Minna Takalo, Maija Tuomala, Kaisa Tuomala, Saimi Tuomala), 1.–4.7. LIM Vesalankuja 1 (PMj, HSk) ja 7.7. LIM Nenänperä Porvarinniitty 1Ä (VPH, Mika Knuuti, KTs).

Viitasirkkalintu *Locustella fluviatilis* (23.5.–1.6.–18.7.)

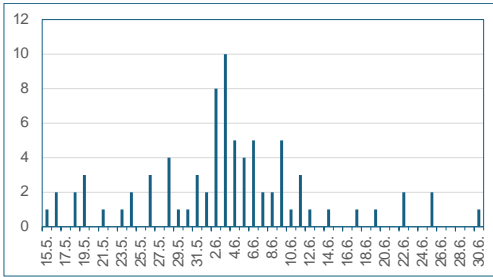
Yksi havainto edustaa normaaliesiintymistä 22.6. II Maakrunni 1Ä (PeH). 2000-luvulla on ollut nollavuotia, mutta 2010 viitasirkkalintuja löytyi peräti 7 (2000-luvun keskiarvo 1.8).

Kultarinta *Hippolais icterina* (17.5.–27.5.–17.6.)

Vain yksi reviiri, 30.5.–13.6. LIM Ala-Kestilä arboretum 1Än (PJo, MJo, OVa ym.). Vuodesta 2000 lähtien kultarinta on nähty joka vuosi, mutta neljää vuotta lukuun ottamatta summa on vaihdellut välillä 2–9.

Ruokokerttunen *Acrocephalus schoenobaenus* (5.5.–12.5.–21.5.)

Ensimmäiset ruokokerttuset tulivat keskimääräiseen aikaan toukokuun puolivälissä: 13.5. LIM Temmesjokisuu 1Ä (PJo), 13.5. PYI Mikonnokka Uimaranta 1Ä (PPÖ) ja 13.5. RAA Aittalahti 3Ä (JHa). Suurimmat kevätkeskittymät kertovat samalla myös parhaista pesimäruovikoista, mutta lukumäärien osalta on vaikea arvioida, miten kattavasti ruokokerttushavainnot ilmoitetaan: 27.5. OUL Oulunsalo Niskaaja 15Ä (EAa, PRt), 27.5. OUL Äimärautio 10Ä (EAa, PiK), 27.5. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 10Ä (EAa, PiK), 27.5. OUL Kempeleenlahti Uusiranta 7Ä (EAa) ja 30.5. OUL Oulunsalo Multasuo 20Ä (The, JÖs, JSi). Suurimmat määrät kesä-

Kuva 16. Ruokokerttusen päivittäiset rengastusmäärät Tavon lintuasemalla Siikajoella touko-kesäkuussa 2021. Kesäkuun loppupuolen linnut ovat jo paikallisia.

heinäkuussa 1.6. RAA Loskarinlahti ltr 23 (AAu), 3.6. SII Tavon la 11 (10reng1kontr) (MTy) ja 4.6. OUL Kempeleenlahti Kiviniemi 10Ä (EAa) ja 25.6. OUL Oulunsalo Niskaaja 18Ä (EAa, JSI).

Ruokokerttuset lähtevät varhain, ja syksyn suurimmat määrät nähtiin elokuussa 1.8. RAA Pattijokisuu 8 (KVa), 7.8. RAA Pattijokisuu 5 (KVa), 10.8. RAA Aittalahti lt 5 (KVa), 15.8. OUL Kiviniemi ks 5p (EAa) ja 21.8. RAA Aittalahti lt 7 (KVa). Viimeiset 19.9. LIM Virkkula 1p (EAa, Marja Heikkinen, PTo ym.), 26.9. OUL Vihiluoto lt 1p (Ritva Swanljung) ja 30.9. LIM Virkkula 1än (RKY).

Viitakerkku *Acrocephalus dumetorum* (12.5.–26.5.–12.6.)

Ensimmäiset 25.5. HAI Kirkkosalmen perukka Perukanoja 1Ä (JMj) ja 28.5.–18.6. OUN Matkaniva Kujala 2Ä (JMj). 30.–31.5. havainnoita tuli jo useista paikoista. Retkeilyaktiivisuudessa on eroja eri kuntien välillä, mikä vaikuttaa myös havaintomääriin. Valtaosa havainnoista koski yhtä yksilöä, mutta 10 paikassa lauloi kaksi lintua ja KEM Monkkasenrannassa peräti kolme 4.–18.6. (JSi, JTg). Reviirejä oli 101, mikä on enemmän kuin pitkäaikainen keskiarvo (68.6 vuosina 2006–2021). Ennätys (176 vuonna 2010) on kuitenkin paljon suurempi. Kuntakohtainen jakauma on eteläpainotteinen: HAA 2, HAI 2, II 3, KEM 7, KÄR 1, LIM 2, LUM 9, MER 8, MUH 3, OUN 14, OUL 12, PUD 3, PYI 3, PYÄ 1, RAA 3, SII 3, SIL 13, TAI 4, TYR 4 ja UTA 4. Viimeiset 7.7. RAA Maivaperä 1 (KVa), 8.7. LIM Ylipää Kilola 1Ä (KHn), 9.7. OUN Irva Nivankoski 1Ä (Seppo Pudas) ja 15.7. SIL Leskelä Myllymäki 1Ä (Antero Autio).

Luhtakerkku *Acrocephalus palustris* (21.5.–2.6.–2.7.)

Kolme reviiriä on lähellä pitkäaikaista keskiarvoa (2,5). Kaikki havainnot: 27.–28.5. KEM Hahtoranta Kullionoja 1Ä (JSi), 1.–6.6. OUL Kaakkuri Miek-

tintie 1Ä (PKi, JPu, VLe ym.) ja 6.7. LIM Kaitera 1Ä (Minna Takalo).

Rytkikerkku *Acrocephalus scirpaceus* (13.5.–2.6.–19.8.)

Yksi reviiri on tavanomainen määrä (2000-luvun keskiarvo 1,2): 16.5. SII Munahietä 1Ä (OHI, IHe, PMj).

Hernekerttu *Sylvia curruca* (30.4.–7.5.–12.5.)

Ensimmäiset 2.5. HAI Urheilukenttä 1 (JRo), 9.5. PYI Parhalahti lt 1 (KVa, JSn), 10.5. OUL Kuivasniitty Länsi-Patela 1Ä (SGr) ja 10.5. UTA Sanginkylä 1Ä (VPH). Muuton huipun voi tulkita SII Tavon lintuaseman rengastusten kautta osuneen toukuun puoliväliin. Suurimmat määrät lintuasemalla maaliskuu-toukokuussa: 13.5. 14reng2p, 15.5. 16reng, 16.5. 17reng, 24.5. 3reng2kontr1p (MTy) ja 25.5. 4reng1kontr1p (MTy, Jenni Tolvanen). Kesä-heinäkuussa suurempia määriä todettiin laskentareiteiltä 1.6. RAA Loskarinlahti ltr 8 (AAu) ja 2.6. SII Merikylä ltr 7 (AAu) ja SII Tavon lintuasemalla 27.6. 9 (7reng1kontr1p) ja 1.7. 7 (2reng5kotr) (MTy).

Syysmuuton aikaan elo-lokakuussa suurimmat kerääntymät 5.8. RAA kaatopaikka 5p (HUK), 10.8. OUL Ruskonselkä 4p (ESA), 10.8. SII Tavon la 5reng (MTy, JHe), 15.8. PUD Kollaja Kortesus 8p (ESA) ja 21.8. RAA Aittalahti lt 6 (KVa). Hernekerttu lähtee hyönteissyöjäksi melko myöhään. Viimeiset 24.9. RAA Tasku 2p (HTu, KVa), 26.9. RAA Kaatopaikka 1 (KVa) ja 2.10. HAI Hannusranta 1än (Ville Yli-Teevahainen, JMe).

Pensaskerttu *Sylvia communis* (6.5.–14.5.–22.5.)

Pensaskerttu on vuosien mittaan runsastunut Pohjois-Pohjanmaalla. Vielä 1990-luvulla ilmoitettiin vain yksittäisiä pensaskerttuja vuosittain, kun 2010-luvulla vastaavat luvut olivat kymmeniä. Vuoden 2021 laulajamäärä 102 on siten suurimpia koskaan todettuja. Lisäksi SII Tavon lintuasemalla rengastettiin heinäkuun loppuun mennessä kolme pensaskerttua. Vuoden ensimmäiset 11.5. RAA Pattijokisuu 1 (KVa), 14.5. II Laitakari /1kiert (PJu), 14.5. KEM Niittyranta Haapaniemi 1Ä (TTa) ja 14.5. OUN Matkaniva Käkälä 2p (TeR, JEr). Suurimmat määrät keväällä ja kesällä kertovat lähinnä sopivista pesimäbiotoopeista, joille mahtuu useampi reviiri. Toukokuussa havaittiin enimmillään kaksi lintua kuudessa eri paikassa. Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 22.6. OUL Ranta-Toppila 3Ä (EAa) ja 1.7. TYR Nikulantie 3 (Otso Salmi). Pesimäaikaisten reviirien kuntajakaumassa Oulussa on iso osuus: HAA

1, HAI 7, II 3, KEM 2, KÄR 1, LIM 5, LUM 1, MER 3, MUH 4, OUL 35, OUN 7, PUD 4, PYI 1, RAA 5, SII 13, TAI 1, TYR 8 ja UTA 2. Viimeiset 15.8. RAA Pattijokisuu 1 (KVä), 20.8. SII Tauvon la 1reng (MTy) ja 7.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVä).

Lehtokerttu *Sylvia borin* (11.5.–17.5.–22.5.)

Ensimmäiset 13.–14.5. LIM Vesalankuja 1 (PMj), 13.5. RAA Lasikangas Säily Iän (JAI), 15.5. OUN Kurjenneva Takalo 1p (AHi), 15.5. OUN Mattisaari uimaranta 1p (AHi) ja 15.5. SII Tauvon la 1p (MTy). Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 2.6. SII Merikylä llr 6 (AAu), 6.6. SII Tauvon la 6 (5renglkontr) (MTy, Katja Karabanina), 14.6. TYR Ängeslevä llr 7 (Niklas Paulaniemi), 3.7. SII Siikajokisuu 10Ä (The, JSi) ja 14.6. SII Tauvon la 6 (5renglkontr) (MTy). Laulukauden loputtua elo-syyskuussa suurimmat määrät havaitaan ymmärrettävästi SII Tauvon lintuasemalla: 17.8. 3reng (MTy), 21.8. 3 (2renglkontr) (MTy), 30.8. 5reng (KHa) ja 9.9. 3 (2renglkontr) (MTy), joka samalla vuoden viimeinen. Sitä edeltävät 7.9. SII Tauvon la 1reng (MTy) ja 8.9. TYR Väänänen Nipsinki 1p (KHn).

Mustapääkerttu *Sylvia atricapilla* (23.4.–13.5.–30.5., 12/21)

Talvihavainnot 14.12.2020–1.1. OUL Linnanmaa 1/p (Jyrki Mäntylä), 1.–12.1. HAI Marjaniemi 1/p (Tuomo Annunen, RRp, JMa ym.) ja 17.1. RAA Lapaluoto /1 p (Seija Heikkilä). Kevään ensimmäiset 12.5. SII Tauvon la 1reng (MTy), 13.5. PYI Parhalahti lt 1 (KVä) ja 13.5. OUL Haukipudas Ukonkaihos /1p (Jouko Inkeröinen). Laulavia mustapääkerttuja nähtiin vielä 1990-luvulla vain yksittäisiä vuosittain, mutta vuosituhannen vaihteesta lähtien määrät ovat kasvaneet nopeasti useisiin kymmeneen. Laulavia mustapääkerttuja havaittiin yhteensä 112, joiden lisäksi SII Tauvon lintuasemalla rengastettiin 8 mustapääkerttua. Vuosina 2006–2021 keskiarvo oli 64.3 ja vaihteluväli 23–129. Kuntakohtaisessa jakaumassa Oulu ja Raahe erottuvat selvästi muista ja pohjoisimmista kunnista ei ole lainkaan havainnot: HAI 1, II 2, LIM 5, MER 7, MUH 2, OUN 9, OUL 41, PYI 3, RAA 25, SII 13, TYR 4 ja UTA 1. Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 24.6.–15.7. RAA Pitkäkari 3Ä (HTu, KVä) ja 28.6.–14.7. RAA Maivaperä 3Ä (KVä).

Hyvänä pihlajanmarjavuonna keskittyviä on myös alkutalvesta. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 28.8. RAARistikari 5 (KVä), 19.8. SII Tauvon la 2reng (MTy), 24.10. LIM Tupos Tuposlammentie

2 (Pentti Kontio), 27.8. SII Tauvon la 2reng (KHa) ja 13.11. HAI Hannusranta 2/p (JMe, SMe, JRo, VMe). Viimeiset nähdään yleensä talven jo tultua joulukuussa ja osa säilyy hengissä seuraavan vuoden puolelle: 28.11. HAI Vuotikka 1/p (VPH), 25.11.–2.12. OUL Linnanmaa /1 (Jyrki Mäntylä) ja 13.11.–31.12. RAA Saloinen 1/p (APm).

Idänuunilintu *Phylloscopus trochiloides* (14.5.–29.5.–12.6.)

Reviirejä 15, jotka kunnittain: HAI 1, OUL 1, PUD 5, PYI 1, PYÄ 1, RAA 1 ja TAI 5. Ensimmäinen saapui toukokuun loppupuolella, kun 23.5. TAI kk Iijoki 1Ä (ERä). Kaikki kesäiset reviiirlinnut: 6.–19.6. TAI Jokijärvenvaara 1Ä (KHi), 8.6. PUD Jukuanvaara 1Ä (Toivo Kiminki), 8.6. PUD Kaita-aho 1Ä (Matti Välimäki), 9.6. PYI Palosaari 1Ä (TKj), 10.6. HAI Vaski 1Ä (Pauli Mutanen), 10.6. TAI Latva 1Ä (Matti Komulainen, Atte Nissinen, ATo, Jyri Strandberg), 10.6. TAI Syötteen kp 1 (ATo), 12.6. PYI Palosaarentie 1 (MMI), 14.6. PYÄ Itämäki 1Ä (Antero Autio, RKy), 17.–18.6. PUD Syötteen kp Päätuore 1Ä (Tero Toivanen), 17.6. TAI Siiranvaara 1Ä (ULa), 18.6. PUD Pikkukylä Palovaara 1Ä (PHI), 18.6. PUD Syötteen kp Ahmavaara 1Ä (Tero Toivanen), 19.6. TAI Hurunvaara 1Ä (KHi), 23.6. OUL Kiviniemi ks 1Ä (EAa), 23.6. ja 5.7. RAA Maivaperä 1Ä (KVä) sekä 29.6. PYÄ Itämäki 1Ä (KHn). Heinäkuussakin idänuunilinnut saattavat laulaa reviirollään, mutta paikat huomioiden seuraavissa havainnoissa kyseessä lienevät muuttomatalla olleet yksilöt: 3.7. OUL Karjasilta 1Ä (Marjo Mattila), 14.7. MUH keskusta Arotie 1Ä (Reino Rajala) ja 23.7. KÄR Kurjankangas 1Ä (HTu).

Lapinuunilintu *Phylloscopus borealis* (27.5.–11.6.–3.7.)

Ei havainnotta.

Taigauunilintu *Phylloscopus inornatus* (16.6.–4.9.–13.9.)

Vuodesta 2011 alkanut taigauunilintujen runsas syksyinen esiintyminen, 81–241 yksilöä per vuosi, ei saanut jatkoa tänä vuonna, sillä nyt tehtiin vain 13 havaintoa yhtä monesta yksilöstä. Ensimmäinen oli huippuaikainen 27.7. RAA Aittalahti lt 1p (KVä). Muut normaaliin aikaan 3.9.–6.10. vailla esiintymishuippua: 3.9. SII Tauvon la /1 reng (MTy), 7.9. HAI Vesanniityt Iän (TTa), 11.9. HAI Hannusranta Iä (JMe, SMe, VMe), 12.9. HAI Hannusranta Iän (JMe, JMa, JRo), 16.9. RAA Jokela Pramila 1m (JHa),

20.9. SII Merikylänlahti lt 1 (KVva), 21.9. SII Tauvon la 1reng (MTy), 21.9. HAI Kirkkosalmi lt 1än (KHn), 24.9. RAA Tasku 1p (HTu, KVva), 28.9. SII Tauvon la 1reng (MTy, RKy), 29.9. RAA Maijanpauha 1kiert, ä (JHa) ja 6.10. OUL Kivikkokangas 1p (Tuukka Pahatanmaa). Lisäksi nähtiin taiga/hippiäisuunilintu 9.10. OUL Oulunsalo Karsikonkangas 1kiert (PHI).

Sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix* (30.4.–8.5.–14.5.) Kevään ensimmäiset 12.5. yhdeksällä eri paikalla. Toukokuun isoin kokonaismäärä 16.5. SII Lokalhti 9Än ”noin 30 hehtaarin alalla” (AAu). Seuraavaksi suurimmat kolme laulajaa useassa paikassa. Kesän suurimmat määrät 20.6. PUD Levo-oja 2/2p (ESA, TSA) ja 25.6. OUL Hietasaari Johteensalmi 4Ä (EAa, JSI). Viimeiset 14.7. RAA Ristikari 1 (KVva), 25.7. TAI Turvakonniemi 1Ä (EKke) ja 27.8. TAI Turpeinen +1kv reng (Matti Komulainen).

Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*) (5.4.–19.4.–23.4.) Ensimmäiset 16.4. OUL Haukipudas Isoniemi 1Ä (JPu), OUL Heikkilänkangas 1än (JPa, CPa), PYI Kopisto 1än (Raimo Lehtimäki) ja PYI Parhalhti lt 1p (JSn). Kevään suurimmat määrät SII Tauvon lintuasemalla: 11.5. 9reng2kontr1p (MTy, PeP), 12.5. 14reng1Ä (MTy, PeP), 13.5. 13reng3p (MTy) ja 15.5. 9reng1kontr1Ä (MTy). Suurimmat määrät kesällä linjalaskentareiteiltä 2.6. SII Merikylä llr 8 (AAu), 3.6. SILAittokangas llr 13 (Ina Tirri) ja 12.6. SII Heinolanperä llr 14 (Lassi Kangasmäki). Syksyllä eniten 22.9. SII Tauvon la 9reng (MTy) ja 24.9. RAA Tasku 20p (HTu, KVva). Lokakuulta vielä paljon havaintoja ja viimeiset marraskuun puolelta Raahesta: 1.11. RAA Pitkäkarin tll 1p (HTu), 2.11. RAA Pattijokisuu lt 1p (HTu, HUK, JHa), 3.11. RAA Maivaperä 1 (KVva) ja 7.11. RAA Maijanpauha 1ä (HUK).

Pajulintu *Phylloscopus trochilus* (20.4.–27.4.–4.5.)

Ensimmäiset 4.5. KÄR Kärämäenveva 1Ä (KVva) ja SII Tauvo ks 1Ä (TVä). 6.5. jo viidessä paikassa yhtä

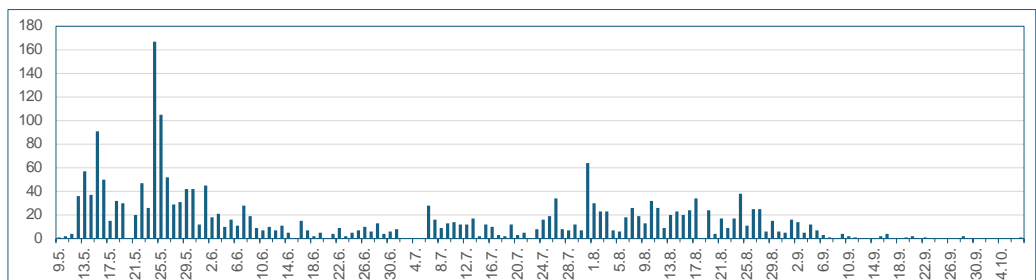
monessa kunnassa. Isompia määriä ensimmäisen keran 15.5. SII Tauvon la 91reng20p (MTy). Muuton huippu vasta kuun loppupuolella, kun SII Tauvon lintuasemalla 24.5. 167reng3kontr10p ja 25.5. 105reng9kontr10p (MTy, Jenni Tolvanen). Kesäkuun suurimmat määrät laskentareiteiltä 1.6. RAA Loskarinlahti llr 92 (AAu), 2.6. SII Merikylä llr 83 (AAu), 9.6. TAI Katajakärri llr 63 (JLs) ja 10.6. PUD Iso-Vuorma llr 63 (JLs). Heinäkuussa suurimmat määrät mm. 6.7. SII Tauvon la 28reng, 31.7. MUH Jokirinne 25p (JMe, VMe, SMe) ja 31.7. SII Tauvo la 64reng13kontr5p (MTy). Elokuun maksimi 21.8. RAA Aittalahti 40p (KVva). Syyskuun puoleen väliin asti vielä runsaasti havaintoja. Viimeisimmät 28.9. SII Tauvon la 2reng (MTy, RKy), 3.10. RAA Pattijokisuu 1p (KVva) ja 7.10. SII Tauvon la 1 kv reng (MTy).

Hippiäinen *Regulus regulus*

Tammi-helmikuussa yksittäisiä lintuja tai pieniä parvia. Isoin ilmoitettu määrä 3.1. LIM Kedonperä Rauhala 6p (Hsk, PMj) ja 5.1. RAA Preiskari 6p (KVva). Maalis-toukokuun suurin määrä 22.3. OUL Kello Kiviniemi 4p (EAa). Syksyltä pari isompaa keräyntymää saarista: 24.9. RAA Tasku 70p (KVva, HTu) ja 10.10. II Ulkokrunni 30p (HHe, PeH). Seuraavaksi suurin 14.11. LUM Varjakka 17 (IHe). Joulukuun suurimmat 4.12. RAA Pitkäkarin tll 15p (HTu) ja 14.12. RAA Preiskari 15 (KVva).

Harmaasieppo *Muscicapa striata* (1.5.–10.5.–19.5.)

Alueen ensimmäiset 12.5. neljältä paikalta: PUD Ihmelampi 1p (Toivo Kiminki), PYI Mikonnokka 1p (PPÖ), RAA Mikonkari 1p (JHa) ja RAA Pattijokisuu 1p (HUK). Keväällä kaksi kertaa yli 10 linnun keräyntymä: 24.5. RAA Isokraaseli 12p (HTu, KVva) ja 26.5. RAA Pattijokisuu 12p (KVva). Kesä-heinäkuun suurin linjalaskennasta 8.6. UTA Jäkälikkömaa llr 9 (JLs). Syyspuolen mainittavimmat määrät 3.8. SII Tauvon la 10reng (MTy), 10.8. RAA Pitkäkarin lt 13 (KVva) ja 29.8. RAA Maivaperä 25m/kiert

Kuva 17. Pajulinnun päivittäiset rengastusmäärät Tauvon lintuasemalla Siikajoella 2021. Heinäkuun 4.–7. asemalla oli kesätauko.

(KVa). Viimeiset 7.9. monessa paikassa, 8.9. OUL Kiviniemi ks 1p (EAa) ja 10.9. RAA Ristikari 1 (KVa).

Pikkusieppo *Ficedula parva* (9.5.–21.5.–30.5.)

Reviirejä 11: OUN 1, OUL 2, PUD 4, PYI 2, SIL 1 ja UTA 1. Kaikki reviirihavainnot: 30.5.–1.6. OUL Hiironen 1Ä (APi, Niina Riihimäki, AKu ym.), 2.–3.6. OUN Paratiisi Vähäjärvi 1Ä (KHn, Timo Lahti, VHe), 2.6. SII Tauvon la 1/m, W (MTy), 8.6. UTA Tukkimaa llr 1Ä (Aleksi Mikola), 8.6. PUD Kipinä Kienasoja 1Än (ESA), 9.6. PYI Pelkosjärvi 1Ä (TKj), 10.6. PUD Temmeskylä Koppeloniemi 2Ä (PHI), 13.–14.6. PYI Pelkosperäntie 2Ä (MMI, JSn), 14.6. SII Tauvon la 1/reng (MTy), 18.6. SIL Ritukaperä Varjola 1Ä (AAu), 21.6. PUD Syöte Isovaara 2var (OHI, IHe) ja 26.6. OUL Sanginjoki 1Ä (Anu Kivistö-Rahnasto, Mikael Hirvelä). Lisäksi SII Tauvon la 2.6. 1/m, W (MTy) ja 14.6. 1/reng (MTy).

Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca* (19.4.–28.4.–4.5.)

Ensimmäiset 28.4. KEM Ristisuo 1p (Satu Ekmark) ja 5.5. LIM Tupos 1k p (Linnea Korpi). Seuraavat 9.5. viidessä paikassa. Kevään suurin SII Tavossa jo 12.5.

24reng10p (MTy, PeP). Seuraavaksi suurimmat myös Tavosta 13.5. 8reng10p ja 15.5. 13reng5p (MTy). Suurin määrä kesäkuussa 28.6. SII Tauvon la 5reng + 10ad35pp ”pöntöissä” (MTy), heinäkuussa 8.7. SII Tauvon la 14reng + 10ad25pp (MTy) ja elokuussa 12.8. OUL Kello Uuvenperä 8p (EAa). Syksyn viimeiset 29.8. vielä neljässä paikassa OUL Kiviniemi ks 1p (EAa), OUL Kiviniemi Uuvenperäntie 1p (EAa), SII Tauvon la 1reng (KHa) ja PUD Kollaja Kortesus 1p (ESA), mutta sen jälkeen ainoastaan kerran 15.9. SII Tauvon la 2reng (MTy).

Viiksitimali *Panurus biarmicus*

Edellisinä vuosina LUM Sannanlahdelle muodostunut kanta piti pintansa ja timaleista tehtiin siellä useita havaintoja, joista suurimmat parvet tavattiin tammi-helmikuussa (yht. 52 yks., oletettavasti suurelta osin samoja): 7.1. LUM Sannanlahti 5 (MMI), 31.1. LUM Sannanlahti 6 (Jukka Hakalahti) ja 5.2. LUM Sannanlahti 9 (PMj). Maalis-toukokuussa tehtiin havaintoja yhteensä 8 yksilöstä, joista 4 Sannanlahdella. Kesäl-

Viiksitimali. 16.2.2021. © MIKKO RÄSÄNEN

lä timaleita tavattiin ainoastaan heinäkuussa (yht. 13 yks.) , joista suurin poikuehavaintona 30.7. LUM Säikkälänperä Rysäkaara 6 kv p (4 + 2) (KHn). Syksyn (elo-marraskuu, yht. 38 yks.) suurin lukema oli 28.11. LUM Sannanlahti 10 (IHe, OHI, AKu, Raija Kurikka). Joulukuussa ei timaleita tavattu.

Mainittakoon pienistä määristä huolimatta erikseen, että viiksitimalia tavattiin myös muualla kuin Sannanlahdella: 27.3. LIM Selkämäa 2 (Linnea Korpi), 10.5. LUM Puhkiavanperä 2ä (ANi), 15.7. OUL Nenä 3p (OVA), 12.9. LUM Puhkiavanperä 2p, ä (RKY) ja ilahduttavasti myös Kempeleenlahden puolella 5.10. KEM Vihiluoto lt 2p (MiK).

Pyrstötäinen *Aegithalos caudatus*

Talvikauden yksilömäärät jakautuivat kunnittain seuraavasti: OUL 28, HAI 15, RAA 9, PYI 8, LIM 5, II 2 ja SII 1 yksilöä. Tammi-helmikuun suurimmat määrät olivat 19.1. HAI Ulkohieta 15p (VNI) ja 7.1. PYI Kupuliskoski 8 (KVa). Kevätkauden ensimmäiset 1.3. SII Paavola Isomaanperä 3p (ILu), 3.3. OUL

Kaijonharju län (Ronja Vesa) ja 14.3. RAA Maijanpauha 1ä (JHa, Jooseppi Myllyneva). Suurimmat määrät keväällä olivat 17.3. SII Paavola Hangasneva 4än (ILu) ja 2.4. RAA Vihanti Läntisranta 4p (Kaisa Rimpiläinen).

Kesällä ilmoitettiin vain kolme havaintoa 10.6. PUD Iso-Vuorma llr 2 (JLs), 20.7. OUL Kello Lintumaansuo 4p (EAa) ja 22.7. SII Tauvon la 1p, ä (MTy).

Syysvaellus voidaan katsoa alkaneeksi havainnosta 28.8. OUL Kello Kiviniemi 3p (EAa) ja 11.9. tehtiin seuraavat 4 erillistä kirjausta HAI ja PYI. Suurimmat määrät elo-marraskuussa 23.10. HAI Hannusranta 98m (JMe, SMe), 24.10. HAI Hannusranta 250m, S (JMe, JMa, SMe ym.) ja 24.10. HAI Virpiniemi-Mäntyniemi 63 (JMe, JMa, SMe ym.). Kaikkiaan syyskaudella havaittiin 2 514 yksilöä, jotka kuukausittain elo-marraskuussa 3, 73, 1 958 ja 480. Huippujaksolla noin 5.10.–20.11. yli 95 % syksyn määrästä. Joulukuussa nähtiin vielä yhteensä 102 pyrstötinttiä. Suurimmat määrät olivat 4.12. OUL Pateniemi 16p (PHI), 29.12. OUL Oulunsalo Karsikonkorpi 14p (MPa) ja 2.12. RAA Arkkukari Huilamäki 10 (Sari Kastell).

Sinitäinen *Cyanistes aeruleus*

Talvella laskettiin tavalliseen tapaan vuoden suurimmat määrät yhtä lukuun ottamatta talvilintulaskentareiteiltä. Alkuvuoden suurimmat 8.1. SII Varessäikkä 100 (KVva, JSn), 9.1. RAA Pöllänperä tll 145 (KVva) ja 7.3. LUM Varjakka tll 103 (IHe, OHI). Loppuvuoden suurimmat 1.11. RAA Pitkäkarin tll 103 (HTu) ja 28.12. LUM Varjakka tll 95 (IHe, OHI).

Talitiäinen *Parus major*

Talvilintulaskennat tuottivat suurimmat määrät. Alkuvuodesta enimmillään 2.1. OUL Pateniemi-Kuivasoja tll 111 (PHI), 2.3. OUL Pateniemi-Kuivasoja tll 143 (PHI, Heikki Tervahattu), 2.3. OUL Raksila-Laanila-Hintta tll 113 (AKu, OYI) ja 5.3. OUL Kellon Kiviniemi tll 140 (EAa). Mukava muuttolukema keväältä 26.3. PYI Parhalahdi lt 170m (KVva, JSn, MMI). Syksyn suurimmat muutot 3.10. II Vuornosletto 145m, S (EMi) ja 5.10. RAA Kultalanlahti leirikeskus 159m (KVva). Talvilintulaskennoista suurimmat 31.10. RAA Pattijoen tll 253p (JHa), 11.11. OUL Pateniemi-Kuivasoja tll 167 (PHI) ja 27.12. RAA Pitkäkarin tll 95 (HTu).

Kuusitiäinen *Periparus ater*

Alkuvuoden suurimmat 23.1. KEM Säaskensuonkangas 7än, Ä (JNi, SNi) ja 30.1. SII Paavola 8 (Tert-

tu Mällinen). Syksyllä enimmillään 24.10. RAA Ilolinna 20p (HUK, APm), 31.10. OUL Madekoski-Turkansaari tll 8p (The) ja 1.11. RAA Pitkäkarin tll 11 (HTu).

Töyhtötiäinen *Lophophanes cristatus*

Suurimmat lukemat alkuvuodesta 3.1. LIM Kedonperä Rauhala 8p (HSk, PMj) ja 24.2. TAI Pahkakurun metsäruokinta 3reng3p (KHi, Markku Pernu). Keväällä poikuehavainto pöntöstä 1.5. TYR Temmes Matalanselänkangas 1/1” var 5pp p (Kristian Koski). Syksyn suurimmat 9.8. LIM Routunaro 5p (EAa) ja 31.10. LIM Virkkula 6 (PMj).

Hömötiäinen *Poecile montanus*

Suurimmat määrä alkuvuodesta 31.1. SII Tuomioja 25 (Maija Pitkänen) ja 24.2. TAI Pahkakurun metsäruokinta 35 (25reng10p) (KHi, Markku Pernu). Syksyn suurimmat 31.10. SII Tauvo 14 (AAu) ja 2.11. TAI Pahkakurun metsäruokinta 15p (KHi).

Lapintiäinen *Poecile cinctus* ja Hömötiäinen x lapintiäinen *Poecile montanus* x *Poecile cinctus*

Tammi-helmikuussa tehtiin yhteensä 8 havaintoa eri yksilöistä, joista 5 Taivalkoskelta ja loput Oulun alueelta. Maalis-toukokuussa bongattiin yhtä talvelta jäänyttä yksilöä TAI Salmenojalla. Kesällä havaittiin yksi lintu 24.7. TAI Ukonlahti län (JNi, SNi). Koillismaan ulkopuolella lapintiaista tavattiin seuraavasti: 17.–22.1. OUL Pyykösjärvi 1p (Marko Niemimaa, TTA, KHn ym.), 19.10.–1.11. OUL Virpiniemi Mustakari 1p (Ova, Sari Karhu) ja 19.12. OUL Varpumetsä 1 (Jarkko Finnilä).

Pähkinänakkeli *Sitta europaea*

Tiira-havaintoja lajista oli yhteensä 42, mikä on keskimääräinen luku ja vuoden 2020 kohtalainen vaellushuippu (95 yks.) oli taittumassa. Suurin osa havainnoista olikin edellisen vuoden ”häntää” ja havaittiin heti tammi-helmikuussa kunnittain ryhmiteltynä: KEM 4, MER 2, OUL 6, PUD 1, SII 2, RAA 2, TAI 3 ja TYR 1.

Talvikuukausien jälkeen nähtiin yksittäisiä lintuja 11.3. PUD Riihikumpu 1 (Piritta Nätyнки), 13.3. UTA Juorkuna Hakojärvi 1p (EMi), 13.–18.3. KEM Säaskensuonkangas län (JNi, SNi), 18.3. RAA Kirkkoluoto 1 (RKY), 19.3. RAA Olkijoki 1 (MHh, JHh), 3.4. PUD Kosamonjärvi 1 (Tuula Keränen), 6.4. RAA Haapajoeniemi 1p (TKj), 17.9. SII Tauvon la 1 (JHe), 30.10.–24.12. TAI Narkiontie 1p (Heidi Luukkonen, TLj, Iida Latvajärvi, Eemeli Latvajärvi)

ja 6.11.–26.12. TAI Narkionjärvi S-pää 1p (TLj, TLj, Iida Latvajärvi). Narkion linnut on havaittu kahdessa paikassa noin kilometrin etäisyydellä toisistaan.

Puukiipijä *Certhia familiaris*

Koko vuonna ilmoitettiin vain kaksi havaintoa, jossa määrä oli enemmän kuin kolme: 11.10. II Ulkokrunni 5p (HHe, PeH) ja 1.11. RAA Pitkäkarin tll 4 (HTu).

Isolepinkäinen eli lapinharakka. Utajärvi 16.8.2021. © TOMMI KUJALA

Kuhankeittäjä *Oriolus oriolus* (26.5.–8.6.–6.7.)

Vuoden ainoa oli 13.6. OUN Petäjaskoski Myyrinsalo 1än (Otto Kangas).

Pikkulepinkäinen *Lanius collurio* (3.5.–17.5.–24.5.)

Koko vuoden havaintomäärä päällekkäisyyksien poistamisen jälkeen on noin 32, eli niukat pikkulepinkäisvuodet jatkuvat. 2010-luvun alussa vuosittaiset havaintomäärät olivat 50:n suuremmalla puolella, nyt vuosien 2019–2021 määrät jäävät 25–35 havainnon haarukkaan. Muutto alkoi keskimääräiseen aikaan, ensimmäiset 18.5. OUN Irvantie 1/ p (Juha Tervonen, Katja Anttila), 22.5. PYI Kopisto 1/ p (Elina Pihlajamaa) ja 23.5. TYR Temmes Kestiläntie 1/ p ”söi ruokinnalle vietyjä pilkkitoukan koteloita” (RKy). Toukokuussa ilmoitettiin vain kahdeksan lintua. Kesä-heinäkuussa havaintoja 12 paikalta, joista varmistettuja pesintöjä kolmelta paikalta (HAI 2, LUM 1). Elokuussa yhdeksän havaintoa 11 linnusta. Kaikki syyshavainnot: 5.9. RAA Inakari 1 (KVä), 10.9. RAA Ristikari 1 (KVä), 10.–11.10. LIM Tupos 1 juv p (RKy, KHn, Roland Lillkåla) ja 27.10.–20.11. RAA Hakotauri lkp 1p (HTu, JHa, APm ym.).

Isolepinkäinen *Lanius excubitor*

Talvehtijoita tammi-helmikuussa noin 30, yksilömäärät kunnittain: HAI 1, KEM 2, LIM 2–3, LUM 4–5, MER 1, OUL 2, OUN 2, PUD 1, PYI 2, RAA 1, TYR 6–10 (paljon havaintoja suhteellisen pieneltä alueelta pitkin tammikuuta, yksilömäärien tulkinta vaikeaa) ja UTA 2. Keväällä ensimmäiset talvehtimispaikkojen ulkopuoliset 11.3. HAA Piipsanneva 1p (ILu, Erkki Ollila, Pekka Ollila) ja 11.3. SII Relletti 1p (MLa, ELa). Yleistyi kuitenkin vasta kuun

viimeisinä päivinä. Maaliskuulta havaintoja 14 linnusta. Huhtikuun yksilömäärä ilmeisimmät päällekkäisyydet poistaen noin 80. Kuukauden ja samalla koko kevään suurin määrä 15.4. SIL Lievoperä Ulljuua 3p (KHn). Toukokuulta ilmoitettiin 25 havaintoa 28 linnusta. Havainnot jaksolta 1.–13.5. yhtä aivan kuun lopussa nähtyä lukuun ottamatta.

Kesä-heinäkuulta havaintoja 27 paikalta, joista pesintä varmistettiin kuudelta (OUN 2, PUD 1, RAA 1, SII 1, TAI 1). Elokuulta 32 havaintoa 48 linnusta, mutta paljon samoilta paikoilta, joten todellinen lukumäärä on hyvin todennäköisesti tätä pienempi, tiukimman tulkinnan mukaan vain 29 lintua 17 paikalta. Eniten 16.8. PUD Kollaja Kortesusuo 4p (ESa). Syyskuun summa 101 havaintoa 120 linnusta, ja lokakuulta 95 havaintoa 108 linnusta. Enimmillään nähtiin kolme lintua useissa paikoissa. Marraskuulta 12 havaintoa yhtä monesta linnusta ja joulukuulta vielä viisi. Vuoden viimeiset 19.12. OUL Haukipudas Kellon kartanon pellot 1p (HTa), 25.12. OUL Madekoski-Turkansaari tll 1 (THE) ja 27.12. HAI Kirkkosalmi 1p (JMe, SMe).

Närhi *Garrulus glandarius*

Tammi-helmikuun suurimmat määrät laskettiin Pihabongaus-viikonloppuna: 30.1. PUD Elkonniemi 8 (Katri Alén-Niskasaari) ja 31.1. OUL Vesala 8 (Tiina Toppila). 6–7 linnun kerääntymiä nähtiin noin kymmenellä paikalla. Keväällä hyviä muuttosummia KÄR Kärämäennevalta: 18.4. 48m E, 21.4. 19m E ja 2.5. 13m (KVä).

Syksyllä hyvä vaellus: ajalta 1.9.–19.10. ilmoitettiin 2367 närheä. Ensimmäiset muuttavat havaittiin jo elokuun puolella: 28.8. OUN Irvanperä 8m (JMj), mutta toden teolla vaeltajia alkoi näkyä

syyskuun ensimmäisellä viikolla. Ensimmäinen 100 yks. ylitys oli 18.9. RAA Kultalanlahti 123m (KVa). Heti tätä seuraavana päivänä 19.9. laskettiin syksyn suurimmat määrät: LIM Virkkula 340m (Ari Lähteenpää, Keijo Linna), SII Tauvon la 295m (RKy) ja LUM Sannanlahti 130m (PTo, RKa, OTa). Vaelluksen huippu oli selvästi noina päivinä, sillä näiden jälkeen havaittiin enää alle 50 linnun summia, ja viimeiset muuttaviksi ilmoitetut olivat 19.10. SII Tauvon la 10m (RKy, MTy). Vaeltajia lienee jäänyt myös jonkin verran Pohjois-Pohjanmaalle, sillä PPLY:n talvilintulaskentareittien keskiarvo (2,8 närheä/laskenta) oli kuitenkin suurin sitten syksyn 2014 (3,3 närheä/laskenta). Suurimmat määrät joulukuussa 4.12. HAA Ojakylä 10p ruokinnalla (Petri Malinen), 19.12. HAA Ojakylä 9p (Petri Malinen) ja 29.12. LIM Virkkula 8p (Jari Koivusalo).

Kuukkeli *Perisoreus infaustus*

159 havaintoa, joista 104 Taivalkoskelta ja 38 Pudasjärveltä. Luvuissa on Koillismaan kuntien osalta päällekkäisyyksiä. Koillismaan suurimmat määrät alkuvuodesta 4p peräti seitsemällä paikalla ja loppuvuodesta 8.11. TAI Vaarakylä 8p (Saara Hiltunen), 7.11.–31.12. TAI Taivalvaaranseutu 5p (PVn, Päivi Väisänen) ja 9.12. TAI Jokijärvi Välimaa 5p (KHi, PVn, Kyösti Hyvärinen).

Kaikki havainnot Koillismaan ulkopuolelta: 1.1.–18.3. OUN Keltakallio (AHi, EHi, KHn, Jussi Nevanperä), 2.1. OUL Ulko-Sanki Myllykoski 1p (TTa), 3.1. OUL Pilpaselkä Tervareitti 2p (Ari Myllylä, Eija Myllylä), 7.2.–26.3. UTA Juorkuna Hakojärvi 1–2 p (SRy, Susanna Lukkarila, Heljä

Rytkönen, EMI), 13.2. RAA Kalliokangas 1 (KVa), 20.4. RAA Pramila 1p (JHa), 25.5. SII Lievoperä 1p (KHn), 26.5. OUN Laukkukaarto Hirvineva 1kiert (AHi), 1.9. SII Kangaskylä 1 kiert, N (KHn), 19.9. OUL Yli-Ii Oravamaansuo 1p (Marjo Heikkinen), 27.9. OUL Sanginjoki Korpiselkä 2än (JPa, CPa), 30.10. HAA Rajalanperä 2p (Perttu Hautala), 13.11. PYI Pahkasalo 1p (JSn) ja 17.11. OUL Karkulehto 1kiert (Jussi Hakalahti).

Harakka *Pica pica*

Talven suurimmat keräntymät 7.1. SII kk Martikkalantie 40p (THE), 8.1. OUL Kello Kiviniemi 40p (EAa) ja 6.3. OUL Karjasilta 40p (ARA). Talvilintulaskentareiteillä keskitalven laskennassa eniten 2.1. LIM Virkkula 45 (PMj, HSk) ja kevtlaskennassa 2.3. OUL Pateniemi-Kuivasoja 70 (PHI, Heikki Tervahattu). Keväällä ainoat muuttavina ilmoitetut 31.3. PYI Parhalahdi 10m (2a) (RKy, JSn) ja 2.4. SII Karinkanta 25m (OHI, IHe, NHe).

Syksyltä ei ilmoitettu muuttavia harakoita. Syyslaskentareiteillä runsaimmin 30.10. OUL Karjasilta 46 (JHe) ja joulukuun puolella tehdyissä keskitalven laskentareiteillä maksimi samalla reitillä 30.12. 63 (JHe). Talvilintulaskentojen ulkopuolelta eniten loppuvuonna 12.10. TYR Keskikylä Ylä-Lassila 33p (Jani Vastamäki, RKy, Roland Lillkåla) ja 18.10. OUL Kello Kiviniemi 29p (EAa).

Pähkinähakki *Nucifraga caryocatactes*

Runsas talviesiintyminen, tammi-helmikuun kokonaismäärä 29 hakkaa, jotka kunnittain: II 1, LIM 7, MUH 3, PYI 1, OUL 7, OUN 4, PYI 1 ja RAA 5.

Kevätalvinen harakka. Utajärvi 19.3.2021. © TOMMI KUJALA

Suurin määrä 1.–2.1. LIM Rantakylä 4p (Ulla Matururi). Maalis-toukokuulta havaintoja enää kymmeneltä paikalta 12 linnusta ja kesäkuun summa vain neljä lintua. Kaikki touko- ja kesäkuun havainnot: 1.5. RAA Kiilu 1 (KVva), 12.5. TAI jvp 1E (ULa, KHi), 18.5. SII Paavola 1p (ILu), 4.6. LIM Linnukka 1p (IHe), 17.6. OUN kk 1än (JMj), 26.6. RAA Pat-tijokisuu 1 (KVva) ja 28.6. LUM Varjakka 1ä (HHo).

Syysvaelluksen alku oli 9.7. RAA Pitkäkari 3m (KVva). 12.7. havainnot kävivät päivittäisiksi. Heinäkuun saldo oli 36 havaintoa 69 linnusta. Suurin parvi 22.7. HAI kk 6m E (JMe, SMe, Samu Saarinen, VMe). Elokuussa 51 havaintoa 110 linnusta, ainoa yli kymmenen linnun summa 14.8. LIM Virkkula 13m, E (IHe). Syyskuun luvut 65 havaintoa ja 129 yksilöä, eniten 12.9. RAA Lehmiraanta 10p (JHa). Lokakuussa vielä 30 havaintoa 55 linnusta, suurin määrä 24.10. II Hamina 8p (EMi, Petteri Mäenpää). Marraskuulta enää 15 havaintoa 12 paikalta, osin samoilta paikoilta, maksimi 7.11. RAA Lehmiraanta 4p (JHa). Kaikki joulukuun havainnot: 29.11.–4.12. KEM Ollakka 1p (Riitta Leinonen), 12.12. OUL Hii-ronen 1p (Väinö Lehikoinen), 16.12. RAA Hakotauri 1 (KVva), 20.12. RAA Kummatti 2p (HUk), 23.12. RAA Lasikangas 1p, SE (JAl), 25.12. RAA Paraa-tinmäki 1p (VSu, Aino Ventelä-Suorsa) ja 29.12. RAA Velkaperä 1p (JHa, ELa). Raahen havainnot saattavat koskea osin samoja yksilöitä.

Naakka *Corvus monedula*

Suurimmat määrät talvelta ja keväältä 2.1. TYR Ni-kulantie 300p (RKY), 17.1. TYR Murto 300p (EAa) ja 29.3. MUH Matokorpi 400p (VPH). Ensimmäiset muuttavat 26.3. HAI Kirkkosalmi 21 E, 3W (JMa, JRo, TLö ym.) ja 31.3. PYI Parhalahiti 15m (3a) (RKY, JSn). Näiden jälkeen seitsemän muuttohavaintoa pie-nistä, alle kymmenen naakan parvista. Suurimmat määrät kesän jälkeen 17.8. KEM Hakamaa Jarva 400p (TTa), 17.8. OUL Oulunlahti Kiviniemi 400 NNE (MiK), 21.8. KEM Ollila 400p (JNi, SNi) ja 7.10. TYR Jokisilta 500p (Jouni Ruuskanen, Marja-Liisa Ruuskanen). Syksyltä vain muutama muuttohavain-to, näistä suurin määrä 28.9. SII Tauvo lintuasema 34m (RKY). Koillismaalta 29 havaintoa maaliskuulta lokakuulle eli keskitalvella naakkoja ei havaittu.

Mustavaris *Corvus frugilegus* (17.2.–10.3.–22.3., 21/21)

Talvehtijoita tammi-helmikuussa Oulussa ja Limin-gassa: 2.1. OUL Välivainio 1p (Heikki Kerkelä), 4.1.–28.2. OUL Limingantulli 3p (JMe, KHn, TTa ym.), 4.1. OUL Raksila 1p (EAa), 17.1. LIM Kedon-perä Kärnäla 2p (PiK), 3.2. OUL Kastelli 1p (Heikki Rantala, Anneli Rantala) ja 15.–28.2. LIM Jutkokylä 1p (AKu, MHh, JHh). Viimeksi mainittu saattoi olla jo muuttanut. Havainnot kävivät päivittäisiksi helmi-kuun lopulta lähtien ja ensimmäisiä uusilla paikoilla

Variscia ja kurkia syyskuun ensilumella. Utajärvi 14.9.2021. © TOMMI KUJALA

nähtyjä olivat 25.2. OUL Oulunlahti 3S (MiK), 27.2. OUL Tuira Ikiert (Eero Lindgren, Inkeri Lindgren) ja 28.2. TYR Ängeslevä 1 (MHh, JHh). Suurimmat määrät keväällä 25.3. LIM Lintupuisto 140p ”yhdyksunnassa n. 80 yksilöä ja pelloilla n. 60, pesien rakentelua” (JPe), 2.4. LIM Jutkokylä Pilito 60p (JSi) ja 18.4. LIM Jutkokylä 100p (EAa).

Pesintöjä ilmoitettiin em. LIM Lintupuiston lisäksi vain Muhokselta, jossa ”on pesinyt 3–5 paria mustavariksia keskustan kolmessa mastossa vuosina 2021–2023” (Teemu Saarenpää kirj. ilm.). Kesän suurin määrä 4.7. LIM Haaransilta Suni 142p (JSi). Syyskuussa enimmillään 10.9. OUL Oritkari 350p (EMi), 17.9. OUL Kleemola Jaakola 100p (Sanna Repo) ja 18.9. KEM Kuivalanperä 120p (EAa). Lokakuun viimeiset kaksinumeroiset summat 8.10. OUL Perävainio 85p (EAa) ja 14.10. LIM Savela 11p (RKy). Tämän jälkeen loppuvuonna enää tusinan verran havaintoja, joista kaikki joulukuiset: 1.–24.12. OUL Raksila 1p (TTa, JKa, Jouni Pikkarainen, JTg), 5.12. OUL keskusta 1p (Aarni Nummila), 8.12. OUL Karjasilta 1p (Pekka Mikkola) ja 27.–31.12. OUL Raksila 2p (TTa, JÖs).

Varis *Corvus corone*

Alkuvuoden suurimmat määrät 4.1. OUL Raksila 80p (EAa), 7.1. OUL Kraaseli Kaukoperä 70p (EAa) ja 20.1. OUL Kaijonharju 75p (Liisa Kiljunen). Talvilintulaskentareiteillä eniten 2.1. OUL Hartaanselkä 110 (ARa). Maaliskuun lopulla PYI Parhalahdella laskettiin hyviä muuttosummia: 24.3. 281N (KVva), 25.3. 104N (KVva, JSn) ja 26.3. 106N (KVva, JSn, MMI). Vielä 31.3. PYI Parhalahti 70m (10a) (RKy, JSn), mutta huhtikuulta ilmoitettiin vain 1–2 muuttovariksen havaintoja. Maaliskuun suurin kerääntymä 29.3. MUH Matokorpi 80p (VPH) ja huhtikuussa eniten 11.4. OUL Pyykösjärvi 100p (EAa, PPn, Ismo Hyväri).

Syyspuolella ensimmäinen suurempi muutajamäärä oli 13.8. RAA Pattijokisuus 140m, lask (HUK) ja syksyn toinen satasen ylitys 12.10. PYI Parhalahti 123m (KVva). Paikallisia eniten 18.9. LIM Virkkula 150p (PTo, RKa, OTa). Marras-joulukuun isoimmat kerääntymät 29.11. OUL Hartaanselkä 180p (EAa) ja 20.12. MUH Jokirinne 91p (SMe, VMe). Talvilintulaskentareiteillä runsaimmin 30.12. OUL Puolivälinkangas 94 (EHO).

Korppi *Corvus corax*

Alkuvuoden suurimmat määrät 28.2. SII Varessäikä 57 (KVva) ja 25.4. MUH Palokangas 50p (The).

OUL Ruskon kaatopaikalla enimmillään 18.1. 40p (TTa). Muuttovahaintoja yksittäisistä linnuista ja pikkuparvista ilmoitettiin keväältä puolenkymmentä, suurin parvi 26.3. PYI Parhalahti 6m, NE (MMI, JSn, KVva). Alkukesällä laskettiin kaksi suurta kerääntymää: 4.6. TYR Juurussuo 245p ruokailemassa raiviopellolla (The) ja 4.6. MUH Palokangas n. 80p (The). Suurimmat määrät elo-marraskuussa 31.8. OUL Hartaanselkä 25S (EAa) ja 5.11. TAI Rämpsynlamminkangas 25p (Eeva Karjalainen). Joulukuussa eniten 10.12. TAI Jäteasema 50p (KH).

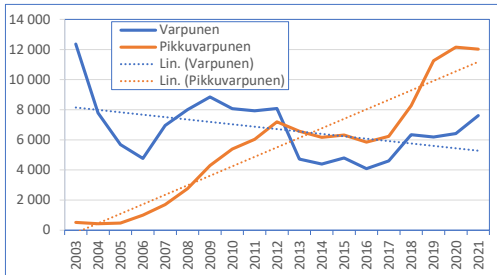
Kottarainen *Sturnus vulgaris* (6.3.–19.3.–6.4., 17/21)

Talvihavainnot 3.1. SII Karinkanta 2p (OHI, IHe, NHe) ja 31.1.–7.2. OUL Länsi-Patela Tokantie 10–14 1p (Jouni Keski-Säntti, Arja Keski-Säntti, Paula Kuosmanen ym.). Kevään ensimmäiset 22.3. OUL Alppila 9 (Timo Ylimaunu), 23.3. RAA Pattijoki Kotiranta 1 (KVva) ja 24.3. MUH Sosonpellot 6p (TSp, Antti Saarenpää). Runsastui ja yleistyi tästä eteenpäin vailla suurempaa hyppäystä. Maaliskuun suurin 28.3. SII Karinkanta 32p (Hannu Seppälä). Tätä enemmän koko keväänä vain muutaman keran, joista suurimmat määrät 4.4. RAA Pattijokisuus 40kiert (HUK, JHa, HJa), 11.4. HAA Piipsanneva 50 (KVva) ja 14.4. RAA Pattijokisuus 50 (KVva).

Kesän kertymistä ensimmäiset suuremmat 19.6. OUL Hietasaari Rantakurvin It 400p (Mats Björklund, Thomas Hulden) ja 20.6. OUL Oritkari 100p (JPa, CPa). Heinäkuun suurimmat 7.7. OUL Äimärautio 611p (TTa), 7.7. KEM Teppola 550p (TTa) ja 26.7. LUM Säikkälänperä Rysäkaara 600kiert (KHn). Syksyllä tuhat ylittyi lähes 20 kertaa viidessä eri kunnassa (LIM, LUM, OUL, RAA ja TYR). Suurimmat määrät 9.–12.8. OUL Äimärautio 4000p (TTa, JNi, SNi), 24.8. LIM Virkkula 6000p (TTa) ja 19.9. LIM Virkkula 4000p (EAa, Marja Heikkinen, PTo ym.). Viimeiset ennen talvihavaintoja 6.11. OUL Kiviniemi ks 1p (EAa) ja 22.11. OUL Toppila 1E (EAa) ja talvihavainnot 8.12. RAA Kummatti Naakkapuisto 1p (HUK), 23.11.–29.12. RAA Velkaperä 1p (HTu, MLa, ELa, JHa) ja 30.12. RAA Velkaperä 2p (MLa, ELa, Janne Sonkajärvi).

Varpunen *Passer domesticus*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 1.1. TAI kk Karhuntie 105p (KH), 8.1. RAA Olkijokisuus Kivelänaro 70p (JHa, HUK) ja 30.1. TAI Lehtitie 90 (Elisa Määttä, Vesa Määttä), keväällä 4.3. OUL Koskela 41 (PJo, MJo) ja 8.3. OUL Karjasilta 43 (JHe)

Kuva 18. Varpusen ja pikkuarvusen vuosittaiset yksilömäärät PPLY:n havaintoarkistossa vuosilta 2003–2021.

sekä kesällä 14.6. OUL keskusta llr 56p (Lassi Kangasmäki). Syksyn suurimmat 8.9. OUL Hollihaka puisto 60p (Hanna-Riikka Ruhanen) ja 21.9. UTA kk Kinnusen Mylly 50p (TSp) sekä joulukuun 5.12. TAI Taivalvaaranseutu 55p (PVn, Päivi Väisänen) ja 28.12. OUL Koskela 34 (MJö, PJo).

Kuvaan 18 on koottu varpusen ja pikkuarvusen vuosittaiset yksilömäärät PPLY:n arkistossa vuosilta 2003–2021. Vielä vuosituhannen vaihteessa pikkuarvunen oli varsin harvalukuinen, mutta lähti siitä voimakkaaseen kasvuun. Varpusmäärän kehitys on ollut päinvastainen. Pikkuarvusen nousukulma on ollut jyrkempi kuin varpusen laskukulma. Määrät ristesivät vuonna 2013 ja tässä katsauksessa ilmoitettujen varpusen määrä on enää noin 60 % pikkuarvusten määrästä. Pikkuarvushavaintojen ilmoitusaktiivisuus on todennäköisesti ollut suurempi kuin varpusen ainakin vuosituhannen alkuvuosina, jolloin laji oli harvalukuisempi ja ylitti helpommin ilmoituskyynyksen.

Pikkuarvunen *Passer montanus*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 31.1. RAA Pitkäkarin tll 69 (HTu), 30.1. SII Paavola Vanhakartano 62 (ILu) ja 10.2. TYR Parras 100p (KHn), keväällä 5.3. OUL Kellon Kiviniemi 46 (EAa) ja 28.3. RAA Pitkäkarin tll 65 (HTu), kesällä 15.7. OUN Irvanperä Irvanpellot 71p (JMj), syksyllä 17.8. KEM Sipola Kuusiniemi 120p (TTa), 16.9. KEM Hakamaa Vääröja 120p (TTa), 3.10. RAA Pattijokisuu 107 (KVva) ja 6.11. TYR Parras tll 105p (TVä) sekä joulukuussa 4.12. RAA Pitkäkarin tll 68 (HTu).

Peippo *Fringilla coelebs* (1.3.–23.3.–7.4., 21/21)

Talvihavaintoja paikkakohtaisista maksimeista summaten lähes sadasta yksilöstä, jotka kunnittain HAA 6, HAI 3, II 1, KEM 11, LIM 6, MUH 2, OUL 19, PYI 1, RAA 5, SIL 1, TAI 1, TYR 16 ja UTA 1. Suurimmat yksittäiset 5.–13.1. TYR Muhostie 60 6/1p (RKY, Maire Markus), 21.1. KEM Santamäki 8p

(Kauko Tulla) ja 30.1. KEM Hahtorannantie 63 12 (Pentti Peltola). Maaliskuun alussa uusilta paikoilta tn. kevätmuuttajia 2.3. TYR Kiviojanvarsi Korpi 1/p (TVä), 10.3. KEM Kokkokangas 1p (Heikki Kauppi, Kaisa Manninen) ja 18.3. RAA Lohvanniemi 1 (KVva). Suurimmat määrät maaliss-toukokuussa KÄR Kärämäennevalta 11.4. 530m, 15.4. 930m, 18.4. 270m ja 21.4. 440m (KVva). Muualta suurin 29.4. HAI Kirkkosalmi lt 220m, N (TRt, MSk).

Kesäkuussa enimmillään 2.6. HAA Joroistenneva 49 (Juha Honkala) ja heinäkuussa 16.7. OUL Kello Ristinsuo 60p (EAa). Syksyn suurimmat 27.8. OUL Kiviniemi ks 7030 (7 000m30p) (EAa), 29.8. OUL Kiviniemi ks 1500m30p (EAa), 5.9. OUN Irvanperä Irvanpellot 600p (JMj), 20.9. OUL Kiviniemi ks 1300m20p (EAa) ja 22.9. OUL Kiviniemi ks 830m20p (EAa). Talvihavaintoja joulukuussa 23 yksilöstä, jotka kunnittain LIM 1, MUH 4, OUL 9, RAA 3, TAI 1 ja TYR 1.

Järripeippo *Fringilla montifringilla* (10.3.–3.4.–12.4., 20/21)

Talvihavaintoja tammi-helmikuussa 26 yksilöstä, jotka kunnittain HAI 2, KEM 4, LIM 1, MER 1, OUN 1, OUL 5, RAA 3, SII 1 ja TYR 3. Kahdesti enemmän kuin yksi: 4.–13.1. TYR Muhostie 60 2p (RKY, Maire Markus) ja 30.1. KEM Sarkkiranta Jyvämutka 2 (Pirjo Vedenoja, Paavo Rapo). Maaliskuun alun 4.3. OUN Matkaniva Käkälä 1/p (TEr) lienee vielä talveh-tija. Kevätmuuton ensimmäisiä 28.3. UTA Alakylä 1ä (Veli-Matti Kangas), 2.4. RAA Mikonkari /1p (JHa) ja 4.4. RAA Pattijokisuu 1m (KVva). Yleistyi 7.4. alkaen. Ensimmäinen suurempi määrä 16.4. PYI Kopisto 30p (Elina Pihlajamaa). Päämuutto 1.–8.5., jolloin kaikki kevään väh. 50 yks. havainnot ja siinä terävä piikki 3.–5.5., jolloin kaikki väh. 100 yks. muuttolukemat. Suurimmat 3.5. TAI Koitila Kumpu 200än (MTn), 4.5. LUM Sannanlahti P-alue 200än, kiert (MiK), 4.5. SII Tauvon la 161m (MTy), 4.5. KÄR Kärämäenneva 527m (KVva) ja 5.5. OUL Haukipudas Hookananpää 200N (EAa, Jorma Aalto). Kesäkuun suurin määrä tuli vakiolinjalaskennasta 9.6. TAI Katajakärri llr 26p (JLs) ja heinäkuun rengastuksista 31.7. SII Tauvon la 28reng (MTy).

Syksyn suurimmat määrät 27.8. OUL Kiviniemi ks 20030 (20000m30p) (EAa), 28.8. OUL Kiviniemi ks 1 620 (1 600m20p) (EAa), 29.8. OUL Kiviniemi ks 3 250 (3 203m20p) (EAa), 20.9. OUL Kiviniemi ks 2010 (2000m10p) (EAa) ja 22.9. OUL Kello Satalahti 3 200p (EAa). Viimeiset suurehkot määrät 10.10. HAI Patelanselkä 100p (JMa, MMi),

12.10. OUL Kello Kiviniemi ks 10S2p (EAa) ja 3.11. OUL Oulunsalo Kisakangas 5km lenkki 40p (MiK). Talvihavaintoja 10 yksilöstä: 23.11.–1.12. MUH Puksula 1/p (VPH), 1.12. OUL Raja-Taskila Rajahauta 1/p (KHn), 2.–14.12. RAA Maijanpauha /1p (HUK, JHa, APm), 2.12. RAA Vihanti Velkaperä Pahkalantie 1p (Sami Kalliokoski), 6.12. OUL Oulunsalo Kylänpuoli 1p (Sari Lehmus), 9.12. II Valtarintie 17 1 (Aslak Rantakokko, Outi Palukka), 16.12. LIM Rantakylä 1/p (IHe), 16.12. RAA Hakotauri lkp 1 (KVva), 21.12. KEM Haapamaa 1p (JNi) ja 23.–27.12. HAI Väntelä 1p (Britta Rankka, Lauri Rankka).

Viherteippo *Carduelis chloris*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 6.1. RAA Rivinvenesatama 100p (KPy, EPy), 19.1. II Iin Hamina 120p (PJu), 26.1. OUL Saikkosentie 11 90p (JPe), 31.1. RAA Pitkäkärin tll 95 (HTu) ja 12.2. HAA Huikarinniemi 100p (JMj). Kevään suurimmat 2.3. OUL Raksila-Laanila-Hintta 71 (AKu, OYI) ja 28.3. RAA Pitkäkärin tll 59 (HTu). Kesän ainut enemmän kuin 10 yks. 30.7. RAA Pitkäkari lt 50 (KVva). Syksyn suurimmat määrät 22.8. OUN Leviähäkä 300p (JMj), 28.9. RAA Pattijokisuu 120 (KVva), 1.10. RAA Pattijokisuu 110 (KVva) ja 1.11. RAA Pitkäkärin tll 93 (HTu). Suurimmat määrät joulukuussa 6.12. RAA Kummatti Naakkapuisto 102p (HUK), 27.12. RAA Pitkäkärin tll 145 (HTu) ja 30.12. OUL

Karjasilta tll 121 (JHe).

Tikli *Carduelis carduelis*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 2.1. OUN Hietalanmäki 25 (VHe), 29.1. RAA Kummatti 25 (KVva), 31.1. SII Öystilänaukea 36p (AAu, Sari Huttunen) ja 16.2. RAA Vanha kaupunki 25p (JHa). OUL ja RAA ulkopuolelta myös 1.1. OUN Eskopää 3p (JMj), 30.1. PYI Kuusiniementie 45 20p (Erkki Ojanaho) ja 17.1. TYR Jokisilta eteläpuoli 8p (EAa). Suurimmat määrät maaliskuu-toukokuussa 2.3. OUL Raksila-Laanila-Hintta 13 (AKu, OYI), 2.–7.4. OUL Ruskonselkä 11än (Hanna-Riikka Ruhanen, ESA) ja 10.3. RAA Vanha kaupunki 10p (JHa). Kaikki OUL ja RAA ulkopuolelta keväällä 2.–5.3. SII Öystilänaukea 1p (ILu, SPi, KVva), 22.3. II Olhava 2p (Saara Lahdenperä), 26.3.–20.4. PYI Parhalahti 1–3p (KVva, JSn, MMI ym.), 2.–19.4. LUM Sannanlahti 1p (PJo, MJo, AVi), 11.4. LIM Virkkula Mattilankuja 1p (IHe), 11.4. MUH Piilohaka 1p (Riikka Juutinen, Mikko Juutinen), 14.4. UTA Kirkonkylä 1p (Eero Ämmänpää), 15.4. TAI Metsäkylä 1p (Tiina Kulpakko), 18.4. KÄR Hautajoki 2p (KVva), 19.4.–16.5. MUH Kirkkosaari 1–2p (TSp, Riitta Rajala) ja 25.5. PYI keskusta 1p (JMj).

Kesän suurin 21.6. OUL Ylä-Siirtola Merikoski 6p (TTa). OUL ja RAA ulkopuolelta 21.6.–1.7. LIM Vesalankuja 1p (PMj, HSk), 9.–16.7. OUN Rautatieasema 1p (JMj), 10.7. LIM Jussila 1p (Pekka Sangi)

Nuoret viherteipot juomassa. Oulu, Tuira 10.5.2021. © ESA HOHTOLA

ja 14.7. PYI Annalan kotiseutumuseo 2p (JHa).

Suurimmat määrät elo-marraskuussa 26.8. RAA Aittalahti It 40 (KVä), 23.9. OUL Ruskonselkä 45p (ESa), 25.9.–5.10. OUL Oritkari 42–55p (JKa) ja 9.10. RAA Ristikari 40 (KVä). OUL ja RAA ulkopuolelta 23.8. MUH Puhakka 1p (SMe), 17.9. SII Tavon la 5m (RKY), 17.9. LIM Liminganlahden lintutorni 3p (Sanna Repo), 19.9. LIM Rantakylä 8p (EAa), 11.9. PYI Kielosaari 8p (MMI), 11.9. PYI Pohjankylä 15p (PPÖ), 11.9. PYI Pyhäjoki 1p (VHe), 3.10. LIM Savela 2p (EHn), 8.11. KEM Linnakangas Nurkkasuon kasa 2p (JSi), 11.11. OUN Rautatieasema 7p (JMj), 19.11. SII Kirkonkylä 4p (KHn), 20.11. LIM Orihaka 1p (PJo, MJo) ja 29.11. OUN Piipsjärvi Häkkinmäki 2p (Mauri Niemi, Ritva Niemi). Suurimmat määrät joulukuussa 1.12. OUL Koskenniska Merikoski 17p (KHn), 6.12. RAA Hautausmaan eteläpää 15p (JHa) ja 27.–30.12. RAA Vanha kaupunki 27–30p (JHa, JAI).

Vihervarpunen *Carduelis spinus* (1.3.–14.3.–18.4., 21/21)

Talvihavainnot tammi-helmikuussa 18.1.–18.2. SII Öystilän aukea 1–3p (PKä, MLa, ELä, RKY), 28.1. HAI Vântelä 1p (Britta Rankka) ja 4.2. RAA Jokela Pramila 1/p (JHa). Kevään ensimmäiset 18.3. II Olhava 1/p (Saara Lahdenperä), 27.3. LIM Virkkula Mattilankuja 2m (IHe) ja 28.3. SII Paavola Hemmin kangas 1p, ä (SPi, Suvi Pirinen). Yleistyi verkkaan 1–3 yksilön havainnon päivävauhtia, kunnes 5.4. 10 hav. / 16 yks. Ensimmäinen suurempi määrä 15.4. KÄR Kärämäenneva 32m (KVä). Samassa paikassa kevään suurimmat 21.4. 58m, 2.5. 50m ja 4.5. 113m (KVä). Kesän suurimmat määrät 25.6. RAA Pattijokisuu 238m (KVä), 28.7. RAA Pattijokisuu 250m (KVä), 30.7. RAA Pitkäkari It 191m (KVä) ja 30.7. SII Tavon la 181 (39reng15p127m) (MTy).

Suurimmat määrät elo-marraskuussa 1.8. RAA Pattijokisuu 690m100p (KVä), 7.8. RAA Pattijokisuu 395m (KVä), 27.8. OUL Kiviniemi ks 900m10p (EAa), 16.9. OUL Kiviniemi ks 400m20p (EAa) ja 19.9. OUL Oritkari 2020 (1860p160m) (EMi). Talvihavainnot 1.12. OUL Koskenniska Merikoski 20p (KHn), 1.12. OUL Toppilansaari Pitkämöljä 1p (KHn), 2.12. OUL Oulunlahti Kiviniemi 20p (MiK), 4.12. OUL Kiviniemi Jaakola 8p (TTa), 4.12. OUL Oulunlahti Kiviniemi 22p (MiK), 4.12. RAA Pitkäkärin tll 1kiert (HTu), 13.12. OUL Oulunlahti Kiviniemi 1p (MiK), 14.12. OUL Oulunlahti Kiviniemi 3p (MiK), 16.12. RAA Hakotauri 1 (KVä) ja 24.–25.12. HAA Alaranta Raatesuo 1/p (MSo).

Hemppo *Carduelis cannabina* (15.3.–29.3.–12.4., 12/21)

Talvihavainnot 6.–17.1. SII Öystilänaukea 2–9p (VPH, TSp, KHn ym.), 24.1. LIM Tupos Selkämaa Kalatie 13än (Linnea Korpi), 29.–31.1. LIM Seikkulankuja 14p (OHL, Mika Heikkala, IHe ym.) ja 18.–21.2. SII Öystilänaukea 8–26p (KHn, RKY, OVa ym.) sekä suoraan jatkona 2.3. SII Öystilänaukea 3än (ILu, SPi) ja 5.3. SII Öystilänaukea 8 (KVä). Kevään ensimmäiset 24.3. PYI Parhalahti It 1m (KVä), 26.3. PYI Parhalahti It 1m (KVä, JSn, MMI) ja 27.3. OUL Nokela 1ä, p (Matti Vahtola, Maria Träskilä). Runsastui ja yleistyi 4.4. alkaen. Suurimmat määrät maaliskuussa 4.4. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 15 (KVä), 12.4. LIM Virkkula Mattilankuja 20p (IHe), 13.4. SII Öystilänaukea 30 (KVä) ja 4.5. OUL Kello Kiviniemi koulu 14E (EAa). Kesällä enimmillään 25.–31.7. RAA Pattijokisuu 7–8 (KVä). Suurimmat määrät elo-marraskuussa OUL Oritkarissa 18.9. 300 (Jarmo Ylönen), 25.9. 30p (JKa) ja 5.10. 40p (ESa) sekä 6.10. LIM Tupos 35p (EHO, Anja Hohtola). Viimeinen kaksinumeroinen 12.10. OUL Oritkari 15p (EHO). Marraskuun viimeiset 20.11. OUL Oritkari 1p (RKY) ja 28.11. RAA Katinhäntä Musta 2ä (HUK), joiden jälkeen vielä talvihavainnot 16.12. LIM Rantakylä 30p (IHe) ja 21.12. SII Merikylän pelot 4p (OHL, IHe).

Vuorihemppo *Carduelis flavirostris*

Kaikki talvihavainnot 2.1. LIM Virkkula Huuonon 1p (OHL, IHe), 2.–17.1. SII Öystilänaukea 10p (HTu, KVä, JKO ym.), 17.1. TYR Jokisilta eteläpuoli 1p (EAa), 17.1. LIM Virkkula Mattilankuja 6S, än (IHe), 28.–29.1. RAA Mikonkari 2p (JHa, JKO, Anja Tikkanen, Voitto Tikkanen ym.), 29.–31.1. LIM Seikkulankuja 1–4p (PMj, HSK, OHL ym.), 7.2. LUM Sannanlahti 10kiert (AKu), 14.2. LIM Virkkula Perkkauk 1p (IHe), 19.2. SII Öystilänaukea 1p (KHn), 28.2. SII Varessäikkä 1p (OHL, IHe) ja 28.2. SII Öystilänaukea 3p (AKu).

Kevään ensimmäiset 29.3. RAA Pitkäkari It 1m (KVä), 3.4. LIM Virkkula Routunkari 2ä, p (IHe) sekä samalla kevään suurimmat 3.4. SII Alhonmäki 22S (IHe) ja 3.4. SII Karinkanta Näkkilä 9p (PJo, MJo). Seuraavaksi suurin keväällä 13.4. SII Öystilänaukea 4 (KVä), joka oli samalla kevään viimeinen. Kevään yhteismäärä 48 yks. Syksyllä 6 havaintoa, joissa 7 yks.: 24.9. OUL Korvenkylä 1än (HNy), 13.10. HAI Marjaniemi 2p (OVA), 30.10. RAA Olkijokisuu 1m (KVä), 7.11. RAA Pattijokisuu 1m (KVä), 13.11. HAI Hannusranta 1m, än, S (JMe, SMe, VMe)

ja 21.12. SII Merikylän pellot 1p (OHI, IHe).

Urpiainen *Carduelis flammea*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 3.2. LUM Sannanlahti 400p (KHn), 18.2. SII Varessäikkä 800p (RKY, APi, OVa) ja 28.2. SII Varessäikkä 750p (OHI, IHe). Kuukausisummat maaliskuu-toukokuussa 429, 1 573 ja 207. Suurimmat, väh. 100 yks. havainnot, aikajaksolla 7.4.–2.5. Maksimit niistä 9.4. OUL Takkuranta 120 (Alpo Huhmarniemi) ja 17.4. PYI Suni Mäkikangas 430m (VHe). Kesän huiput 9.7. LUM Pitkänokka 300p (IHe) ja 27.7. SII Säärenranta 100kiert (OHI, IHe, NHe).

Syysliikehännän huippu oli lokakuussa, mikä näkyy elo-joulukuun kuukausisummissa: 79, 233, 17 119, 1 889 ja 550. Ensimmäiset suurehkot 6.10. OUL Kello Kiviniemi ks 145 (140S 5p) (EAa) ja 7.10. OUL Kello Kiviniemi ks 415 (400S 15p) (EAa). Kaikki 500 yks. ylitykset olivat jaksolla 8.–30.10. Suurimmat määrät 8.10. RAA Pattijokisuu 1 950 (KVva), 11.10. RAA Pattijokisuu 930m (KVva), 12.10. RAA Pattijokisuu 810m (KVva), 13.10. HAI Keskinie mi–Haaralampinnokka 3 300p, kiert (JMa, SNe) ja 24.10. RAA Kultalanlahti eirikeskus 810m (KVva). Viimeinen väh. 500 yks. havainto 30.10. RAA Pattijokisuu 600 (KVva). Joulukuun suurimmat 21.12. SII Merikylän pellot 90p (OHI, IHe), 27.12. RAA Pitkäkärin tll 110 (HTu) ja 29.12. OUL Salonpää–Nenännokka 70 (JNi).

Tundraurpiainen *Carduelis hornemanni*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 17.1. SII Öystilänaukea 150p (AAu), 17.1. LIM Virkkula Aarnio 50p (IHe), 29.–31.1. LIM Virkkula Seikkula 50 (PMj, HSk), 21.2. SII Öystilänaukea 30p (APi, OVa) ja 28.2. SII Varessäikkä 50p (OHI, IHe). Tammi- ja helmikuun yhteismäärä 679 yks. (479 + 200). Kuukausisummat maaliskuu-huhtikuussa 61 ja 62. Suurimmat kevään määrät 5.3. SII Öystilänaukea 10 (KVva), 26.3. OUL Munakari 30p (PHI) ja 10.4. OUL Kello Hietalanmäki 20p (EAa). Kevään viimeiset 11.4. OUL Kello Korvalantie 3p (TKa), 12.4. OUL Kello Hietalanmäki 2p (EAa) ja 14.4. PUD Kollaja Rankkila 1/p (TSa). Koko syksyn yhteismäärä loka-joulukuussa 58 yks. (21+10+27). Syksyn ensimmäiset 10.10. PYI Rajaniemi Mikonokka 1p (PPÖ), 11.10. RAA Pattijokisuu 1m (KVva) ja 14.10. TAI Porojoki 1p (ULa) sekä suurin määrä 3.11. OUL Lettonniemi 10p (ARa). Seuraavaksi suurimmissa kolme yks. tai vähemmän. Joulukuun ainoat 2 yks ylitykset 21.12.

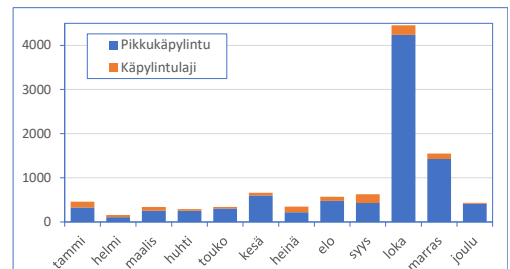
SII Merikylän pellot 10p (OHI, IHe) ja 29.12. OUL Salonpää–Nenännokka 10 (JNi) ja vuoden viimeinen 31.12. OUL Virpiniemi Mustakari 2p (TTa).

Kirjosiipikäpylintu *Loxia leucoptera*

Koko vuoden saldo 91 havaintoa / 166 yksilöä, joista tammi-helmikuussa 13/18, maaliskuu-toukokuussa 7/9, kesä-heinäkuussa 11/25, elo-marraskuussa 47/92 ja joulukuussa 13/22. Tammi-helmikuun suurin 8.1. LUM Takapää Isonniitunoja 3p (KHn) ja kevään suurin 30.3. LIM Virkkula Mattilankuja 3p (IHe). Kevään ja kesän havainnoissa ei pesintään viittaa. Kesällä enimmillään 25.7. RAA Pattijokisuu 8m (KVva) ja 26.7. RAA Maivaperä 5 (KVva). Kuukausisummat elo-joulukuussa 29, 3, 41, 19 ja 22, joten lokakuussa pientä vaellusta. Koko syksyn ja joulukuun suurimmat 6.10. PYI Rajaniemi Mikonokka 5m (PPÖ), 29.10. RAA Mikonkari 5ä, p (JHa), 31.10. RAA Ristikari 6m (KVva), 31.10. RAA Pattijoen tll 5m (JHa) ja 12.12. RAA Pattijoen tll 5m (JHa).

Pikkukäpylintu *Loxia curvirostra* ja käpylintulaji *Loxia sp.*

Tammi-helmikuussa 114 hav. / 432 yks. ja käpylintulajilla vastaavat 27 / 185. Suurimmat määrät 7.1. OUL Kinnunen Miehonsuo 15p (TTa), 10.1. TAI Kurtti Kuusijärvi sp. 30kiert (Vsa), 15.1. TAI Siikasuvanto 18–25p (KHi, Elisa Määttä, Vesa Määttä), 17.1. LIM Torikanjärvi 15p (IHe) ja 25.1. TAI Pahkakuru sp. 30kiert, än (KHi, PVn). Kevään yksilömäärä 814 (+ sp. 156) jakaantui tasaisesti kuukausittain maaliskuu-toukokuussa (kuva 19). Suurimmat yksittäiset 13.3. OUN Rinne 25än (JMj), 4.5. OUL Kiviniemi ks 32S (EAa), 28.5. RAA Pitkäkari lt 31m (KVva) ja 30.5. PYI Suni Messu 88m (KVva, JKo, JSn, JHa). Pientä vaellusta ja suurempia määriä noin kuukauden ajan 28.5.–29.6., jolloin yksilömäärä 713 (+ sp. 76). Kesän suurimmat määrät 1.6. SII Tauvon la 100kiert, m (Jaa, AVi), 2.6. SII Tauvon la 40p1reng (MTy, Jaa,

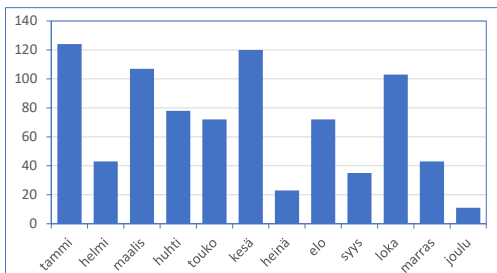
Kuva 19. Pikkukäpylinninn ja käpylintulajin kuukausisummat PPLY:n alueella vuonna 2021

Avi) ja 25.6. SII Tauvon la 40m, W (MTy).

Syksyllä vaellus syys-lokakuun vaihteesta marraskuun alkupäiviin (kuva 19). Vaelluksen alkutahteja 30.9. OUL Metsokangas 20p (JKa) ja 30.9. PUD Sammalharjun Is-alue 22p (Jyrki Mäkelä). Vaelluksen huippu ja suurimmat määrät 30.10.–2.11.: 30.10. RAA Pattijokisuu 967m, N (KVa), 30.10. RAA Olkijokisuu 273m, N (KVa), 31.10. RAA Pattijoen tll 320kiert, m (JHa), 31.10. RAA Ristikari 164m (KVa) ja 1.11. RAA Pitkäkarin tll 460 (HTu). Viimeinen suurehko määrä 5.11. RAA Pitkäkari lt 94 (85m + 9p) (RKY). Suurimmat määrät joulukuussa 12.12. RAA Pattijoen tll 51m, kiert (JHa), 4.12. RAA Pitkäkarin tll 28 (HTu), 27.12. RAA Pitkäkarin tll 28 (HTu) ja 28.12. LUM Varjaka 32 (IHe, OHI).

Isokäpylintu *Loxia pytyopsittacus*

Isokäpylintuja havaittiin kohtuullisesti läpi koko vuoden. Erityisiä vaelluspiikkejä ei ollut (kuva 20). Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 7.1. OUL Kinnunen Keskiharju 12p (TTa), 20.1. TYR Metsähaka Silmäsuo 13kiert, p (KHn) ja 23.1. KEM Juurussuo Pitkäkangas 10p (KHn), maaliskuu-toukokuussa 7.3. II Umpilamminkummut 15än, kiert (Jussi Hakalahti) ja 25.5. SIL Lievoperä Hangasoja 55p (KHn), kesä-heinäkuussa 1.6. HAA Ollilanperä Liippakallio 15p (KHn), 8.6. UTA Jäkälikkömaa ltr 32 (JLs) ja 14.6. OUL keskusta ltr 18 (Lassi Kangasmäki), elo-marraskuussa 14.8. HAI Rautaletto-Riisinnokka-Rautaletto 15kiert (JMa, HKi, JRo, TLö), 31.10. SII Tauvo 26 (AAu) ja 6.11. RAA Maijanpauha 11m (JHa, HUK) sekä joulukuussa 29.12. OUL Salonpää-Nenännokka 5 (JNi).

Kuva 20. Isokäpylintun kuukausisummat PPLY:n alueella vuonna 2021.

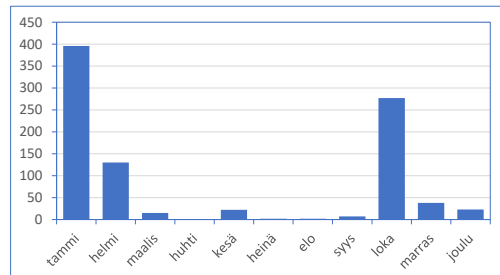
Punavarpuksen *Carpodacus erythrinus* (5.5.–14.5.–19.5.)

Ensimmäiset 10.5. RAA Kylmäniemi 1/1p (Jorma Leinonen), 13.5. PYI Parhalahti lt 1 (KVa) ja 14.5. MUH Jokirinne 1Ä (JMe). Yleistyi nopeasti, sillä

Punavarpuskoiras. Oulu, Ylä-Siirtola 26.6.2021.
© ESA HOHTOLA

16.5. jo 9 havaintoa. Kevään suurimmat määrät 19.5. OUN Irva Irvanpellot 7 (5Ä + 1/1p) (JMj), 26.5. RAA Pattijokisuu 12m (KVa) ja 29.–30.5. RAA Jokela 2/2 (Mervi Myllylä). Kesäkuun suurin linjalaskentareitiltä 2.6. SII Merikylä ltr 6 (AAu) ja heinäkuun suurin poikuehavainto 23.7. OUL Ruskonselkä 1/1”4’p (ESa). Syksyllä kerran enemmän kuin yksi 14.8. RAA Pattijokisuu 3m (KVa). Tämän jälkeen vielä 14.8. SII Tauvon la Ireng (MTy), 15.8. RAA Pattijokisuu 1m (KVa) ja 5.9. RAA Aittalahti lt 1 (KVa).

Kuva 21. Taviokuurnan kuukausisummat PPLY:n alueella vuonna 2021

Taviokuurna *Pinicola enucleator*

Taviokuurnalla oli vuoden aikana kaksi esiintymis-huippua: ensimmäinen alkuvuodesta edellisvuoden jäljiltä ja toinen syysmuuton aikaan lokakuussa (kuva 21). Tammi-helmikuun yhteismäärä 526, joka kunnittain HAA 2, HAI 8, II 3, LIM 35, LUM 18, MER 58, MUH 60, OUL 42, OUL 24, PUD 22, PYI 1, RAA 36, SII 34, SII 18, TAI 78 ja TYR 87. Suurimmat alkuvuoden määrät 8.1. TYR Temmes Kestiläntie 35A 45m, NW (RKY), 10.1. MUH Susisuo 35p, S (JMe, SMe, Samu Saarinen, VMe), 9.1. MER Kalapudas Sillanpää 30E (VHe) ja 3.2. TYR Temmes Kestiläntie 35A 22m, NW (RKY). Kevätmuuton

viimeiset suuremmat 19.2. PUD Kollaja Lehto 10p (ESa) ja 24.2. SII Leskelä 18p (Harri Högmänder, Pia Högmänder). Näiden jälkeen vielä ripotellen 1–2 yks. kerrallaan (yht. 21), kunnes kevään viimeiset 29.3. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 1p (KVä) ja 11.4. OUL Sanginjoki 1p (Sari Juntunen). Reviirejä Koillismaalla 7, joista PUD 2 ja TAI 5.

Syksyn ensimmäiset 14.8. TAI Pyhitys 1p (ERä), 29.8. TAI Loukusa Perälampi 1p (ERä) ja 9.9. SII Revonlahti Huhansaari 3p (KPy, EPy, MLä, ELä), mutta muutto käynnistyi kunnolla vasta lokakuun alussa, jolloin mm. 1.10. PUD Kollaja Rankkila 6p, S (ESa). Suurimmat määrät syksyllä lokakuussa 8.10. OUL Ruskotunturi 21m, p (KSi), 12.10. OUL Ruskotunturi 44m (KSi), 18.10. II Myllykangas 23m (KSi), 23.10. HAI Hannusranta 30m (JMe, SMe) ja 30.10. HAI Hannuksenrantalampi 15m (JMe, SMe). Yli 70 % syksyn yksilömäärästä havaittiin lokakuussa. Marraskuun suurin määrä 8.11. OUL Hirvikangas riistapolku 8p (VLe, Rauni Lehtonen) ja joulukuun suurimmat 15.12. OUL Vitsasuo 10p (SRy) ja 26.12. OUL Kiiminki Vehmaansuontie 7än, p (JTg).

Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula*

Suurimmat määrät tammi-helmikuussa 9.1. RAA Katinhätä Maijanpauha 30p (HUK), 31.1. OUL Jussintie 47 (Matti Alatalo, Toivo Alatalo, Hannele Lampela), 23.2. TAI Virvikkosuontie 17 20/3p (JKn) ja 26.2. LIM Virkkula 25 (PMj). Keväällä enimmäislään 28.3. RAA Pitkäkarin tll 14 (HTu), 12.4. II Lallinsuvanto 15Än (SGr) ja 15.4. OUL Kello Korvalantie 15p (TKa). Kesän suurin noteeraus 8.6. OUL Kello Korvalantie 15p (TKa). Syksyn yksilömäärästä yli puolet lokakuussa. Suurimmat määrät 3.10. II Vuornosletto 59m, S (EMi), 8.10. RAA Pattijokisuu 22 (KVä), 16.10. OUL Kiviniemi ks 60S5p (EAa) ja 1.11. RAA Pitkäkarin tll 27 (HTu). Joulukuun suurimmat 19.12. RAA Välikari 11/9p (HUK), 25.12. OUL Madekoski-Turkansaari tll 23 (THE) ja 27.12. RAA Pitkäkarin tll 32 (HTu).

Nokkavarpunen *Coccythraustes coccythraustes*

Yhteensä 18 yks. 7 kunnassa: II 1, LUM 1, OUL 4, PYI 4, RAA 7, TAI 1 ja TYR 1. Kaikki havainnot: 10.1. RAA Palonkylä 1p (Ilmo Martikkala), 1.4. LUM Varjakka kalasatama 1kiert (Tuula Vaittinen, Teppo Otsamo), 22.4. OUL Haukipudas Halosenperä 1kiert, än (HTa), 23.4. TAI Jurmu Peltola 1 (TLu), 26.4. RAA Saloinen 1p (APm), 29.4. OUL Haukipudas Haapakangas 1 (Katri Raunama), 13.5. TYR Kotimetsä Rämä 1/p (KHn), 16.5. OUL Hietasaari

1p, ä (Anne-Mari Riikonen), 30.5. PYI Parhalahdi 1 (KVä, JKo, JSn, JHa), 27.6.–1.7. RAA Pohjoishaara 1p (EPy, KPy, MLä ym.), 29.6. II Ruonala 1p (IKä), 21.8.–9.10. RAA Aittalahdi lt 1 (29.8. 2) (KVä), 11.9. PYI Yppäri Jokiletto 1 (KVä, HTu), 11.9. OUL Kiviniemi ks 1p (EAa, Päivi Riihimaa), 1.10. RAA Mikonkari 1kiert (JHa) ja 9.–11.12. RAA Härkäsalmenkatu 1p (Mikko Tuohimaa, Paavo Tuohimaa, PKä).

Lapinsirkku *Calcarius lapponicus* (22.3.–5.4.–15.4.)

Ensimmäiset 30.3. PYI Yppärin pellot 1 (AHi), 1.4. RAA Pattijokisuu 1 (KVä) ja 5.4. RAA Pattijokisuu lt 1ä, m (HUK, JHa). Havaintoja 1–4 per päivä yhteensä 9.4. alkaen 1–3 yks. kerrallaan kunnes 18.4. yli 10 havaintoa ja ensimmäiset suuremmat määrät LIM Isoniitti 33p (EAa) ja TYR Parras Nurkkala 60p (JSi). Suurimmat määrät lyhyellä jaksolla 6.–10.5.: 6.5. PYI Parhalahdi lt 288 (KVä), 8.5. LUM Sannanlahti 314m (OHI, IHe, NHe), 10.5. SII Karinkanta 200m (PRa) ja 10.5. SII Karinkanta Koskela 500p, kiert (PTo, JMa, RKn, Tapio Kostet ym.). Näiden jälkeen koko keväänä enää 11 havaintoa, joissa 47 yks. Kevään viimeiset 13.5. II Laitakari vs 5m (JPu), 13.5. OUL Ojakylän kasa 6kiert (WPL) ja 14.5. PYI Parhalahdi lt 3m (KVä).

Syksyn ensimmäiset 28.8. RAA Pitkäkari lt 2m (KVä), 2.9. HAI Pöllä 5p (JKr, AHa) ja 6.9. OUL Vesi-Heikin neva län (JMj). Koko syksyn saldo 28 hav. / 46 yks. Suurimmat määrät 2.9. HAI Pöllä 5p (JKr, AHa) ja 18.9. RAA Kultalanlahti leirikeskus 7m (KVä). Viimeiset 11.10. OUL Oritkari 1p (EAa), 11.10. HAI Pöllänokka 2p, nous (AHa) ja 22.11. HAI Marjaniemi 1p (SMe).

Pulmunen *Plectrophenax nivalis*

Talvihavainnot 2.1. HAI Hannusranta län, N (JMe, SMe, VMe), 9.1. RAA Pattijoki Yrjänänlahti 1 (KVä), 16.1. SII Tauvo Kaasa 6 (KVä), 26.1. RAA Pohjaskari län (PKä, JHa), 29.1. LIM Rantakylä 30N (IHe), 3.2. LUM Sannanlahti 4kiert (KHn), 5.2. LIM Temmesjokisuu 30p, kiert (KHn), 13.2. SII Merikylänlahti / satama 110kiert (VLe, Mikko Räsänen), 20.2. TYR Ängeslevä Takalo 1p (JSi, JSr), 26.2. SII Öystilänaukea 1p (RKY) ja 28.2. SII Varessäikkä 6 (KVä). Maaliskuun ensimmäiset mahdollisesti talvehtineita, vaikka ovatkin uusilta paikoilta: 1.3. PYI Yppäri Ulkoistenkallio 7p (MMI), 19.3. OUL Kellonmeri Kraaseli Lukkarinnokka 100p (Jouko Tapio, Ritva Tapio), 23.3. PYI Tervo 1 (KVä) ja 24.3. PYI Parhalahdi lt 4 (KVä). Havaintoja yhtenäisesti 23.3. alkaen ja selvää runsastumista 25.3. alkaen. Vähin-

tään tuhat yks. havaittiin keväällä viidesti: 13.4. SII Öystilänaukea 1 000 (KVva), 18.4. HAI Tiiron pellot 3 000p (Jussi Holmi), 19.4. HAI Tiiron pellot 4 000p (JMa), 19.4. HAI Kirkkosalmi 1 172p (JMa, HKi, TPr) ja 20.4. HAI Kirkkosalmi 1 995p (JMa, HKi, TLö ym.). Tämän jälkeen keväällä enää 7 havaintoa, joista viimeiset 26.4. PYI Yppäri Juurakko 1p (MMI), 2.5. TAI Iiviö Lamminahon pellot 12p (Jouni Ronkainen, Anita Polojärvi) ja 8.5. LUM Sannanlahti 1m (OHI, IHe, NHe).

Syksyn ensimmäiset 7.9. OUL Riutunkari 1p (TTa), 16.9. HAI Marjaniemi 1p (Christer Casagrande) ja 18.9. HAI Hannusranta 1m (JMe, SMe). Koko syksyn yksilömäärästä 90 % havaittiin loka-kuussa 8.–31.10. Suurimmat määrät 24.10. HAI Virpiniemi-Mäntyniemi 130p, S (JMa, JRo, TLö ym.), 28.10. HAI Virpiniemi 207kiert (ANi, VLe), 30.10. HAI Hannusranta 120m (JMe, SMe, VMe), 31.10. HAI Pajuperä 200kiert (Maarit Vainio, Tupuna Kovanen) ja 31.10. HAI Pajuperä 140m (JMe, SMe, VMe). Talvihavainnot joulukuussa: 18.12. HAI Hannusranta 25m, S (JMe, HTa), 18.12. RAA Olkijoki Kummu 1nous (KPy), 23.12. LIM Rantakylä 18p (IHe), 26.12. LIM Rantakylä 25p (OHI, IHe) ja 30.12. RAA Hakotauri 11m, SE (JRk).

Keltasirkku *Emberiza citrinella*

Tammi-helmikuussa lähes 10 paikassa yli 500 yks. kerääntymiä, joista suurimmat 9.1. TYR Ängeslevä

Ylipää 800p (RKY), 20.1. PYI Parhalahti 800 (KVva), 25.1. TYR Nikulantie 800p (Eino Riikola), 27.1. OUN Irvanperä Irvanpellot 800p (JMj) ja 7.2. TYR Yli-Murto Siirtola 700p (KHn). Kevään suurimmat 3.3. RAA Pöllänperä 120 (KVva), 7.3. TYR Nikulantie 9b 300 (Alwin Hardenbol) ja 7.3. LUM Varjakka 140 (IHe, OHI) ja syksyn 18.9. KEM Korttesuo 130p (EAa), 23.9. RAA Olkijokisuus 200 (KVva) ja 26.9. RAA kaatopaikka 200p (HUK). Joulukuussa taas suuria määriä: 8.–12.12. PYI Yppäri Ojahaka 800–1 000p (JSn, MMI, HTu), 12.12. KEM Niittyranta 600p (JNi), 16.12. LIM Rantakylä 1 500p (IHe) ja 21.12. SII Merikylän pellot 800p (OHI, IHe).

Peltosirkku *Emberiza hortulana* (27.4.–1.5.–9.5.)

Ensimmäiset vajaan viikon 2000-luvun mediaania myöhemmin 6.5. SII Tauvon la 1kontr (MTy), 7.5. SII Tauvon la 1kontr (MTy) ja 12.5. LUM Sääskenmaa 1Än (PHI, Heikki Tervahattu). Reviirejä 70, jotka kunnittain KEM 5, LUM 2, MUH 2, OUL 3, RAA 3, SII 2 ja TYR 53. Melkoinen osa reviireistä jäi löytämättä, sillä peltosirkku oli vuonna 2020 Birdlife Suomen vuoden laji ja tuolloin yhdistyksen alueelta löydettiin LUKEn suorittamissa tarkemmissa lajikartoituksissa 132 reviiriä (Piha & Seimola 2021). Suurimmat määrät maaliskokuussa 15.5. TYR Korkala Ryyttäinräme 5Ä (KHn), 16.5. TYR Murto Lehtoniemi-Kumpula-Vähä lenkki peltoteillä 5Ä1än (The), 29.5. TYR Murto Siirtolan pellot 5Ä,

Peltosirkku. 17.5.2021 © MIKKO RÄSÄNEN

p (THE, JÖs, JSi) ja 12.6. TYR Isosuo Salo 5p (KHn). Viimeiset 26.6. RAA Pattijoki Ojahaka-Loueneva 2Ä (KVva), 2.7. TYR Murto Siirtolan pellot 1Ä (THE) ja 3.7. KEM Koskela Kuokkamaa 1Ä (JSi).

Pohjansirkku *Emberiza rustica* (7.4.–20.4.–30.4.)

Ensimmäiset 10 päivää 2000-luvun mediaania myöhemmin 1.5. TAI Ristisuo 1Än (ERä), 2.5. TAI Turpeinen 1/Än (Matti Komulainen) ja 2.5. KÄR Nurmesjärvi lt 1 (KVva). Näiden jälkeen havaintoja tasaisesti 3–7 yks. per päivä. Suurimmat määrät keväällä 6.5. RAA Pattijokisuu 4m (KVva), 7.5. TAI Tyrämäki 6p (JRä), 8.5. TAI Kurtti Kuusijärvi 4kiert (VSA) ja 12.5. HAI Hannusranta 7m (JMe). Reviirejä 60 jotka kunnittain KÄR 1, MUH 5, OUL 9, PUD 23, PYÄ 4, RAA 1, SII 1, SIL 5, TAI 10 ja UTA 1. Kesän suurin määrä 18.7. TAI Turpeinen 19 1kv (9reng10p) (Matti Komulainen).

Syksyllä voimakas muuttajakso noin 18.8.–2.9., jossa ensimmäinen suurempi määrä 18.8. OUL Kiviniemi ks 20S (EAa), huippu 27.–31.8., jolloin 619 yks. ja viimeinen suurempi 2.9. MUH Päivärinne Piilolantien pellot 15p, m (SMe). Suurimmat määrät 27.8. OUL Kiviniemi ks 240S (EAa), 27.8. SII Tauvon la 35 (15reng20m) (KHa), 29.8. OUL Kiviniemi ks 74S (EAa), 30.8. MUH Hyrkäs 60 (7reng53p) (KHn, VPH, TSp) ja 31.8. MUH Hyrkäs 50 (11reng39p) (KHn, TSp). Viimeiset 27.9. OUL Sanginjoki Hirvikangas 2p (JPa, CPa), 27.9. OUL Kiviniemi ks 1p (EAa) ja 29.9. RAA Pattijokisuu 1 (KVva).

Pikkusirkku *Emberiza pusilla* (6.5.–26.5.–17.6., 1/21)

Yhteensä 13 yks., joista keväällä 2, kesällä 2 ja syksyllä 9. Kaikki havainnot: 2.5. RAA Lehtikari 1/Än (PKä), 29.5. LIM Virkkula 1Än, m (EHn), 10.6. TAI Kostonjärvi Takalahti 1 (ULa), 13.6. TAI Takapuro 1 (TLu), 1.8. MUH Jokirinne 1än (JMe, SMe), 21.8. RAA Maivaperä 1 (KVva), 27.8. SII Tauvon la Ireng (KHa), 27.8. OUL Kiviniemi ks 3S (EAa), 5.9. SII Tauvon la Ireng (MTy), 18.9. SII Tauvon la Ireng (JHe, Mika Knuuti) ja 8.10. SII Tauvon la Ireng (MTy, MOr).

Pajusirkku *Emberiza schoeniclus* (20.3.–2.4.–14.4., 9/21)

Talvihavainnot kahdelta paikalta 2.–10.1. SII Varessäikkä 17p (HTu, KVva, OHI ym.), 6.1. LUM Sannanlahden venealkama 1ä (OHI, IHe), 16.1. SII Varessäikkä 1 (KVva), 3.2. LUM Sannanlahti 13p (KHn), 5.2. LUM Vähätörmänloukko–Sannanhamina 5än (PMj), 12.2. LUM Sannanlahti 1än (API, OVa) ja 28.2. SII Varessäikkä 1 (KVva). Kevään ensimmäiset 26.3. PYI Parhalahti /1p (KVva, JSn, MMI) ja 26.3. RAA Pattijokisuu 2än (HUK, JHa, KVva). Päivittäiset havainto- ja yksilömäärät pieniä kunnes 16.4. päiväsumma 23 ja suurin yksittäinen LUM Sannanlahti 10p (OHI, IHe). Suurimmat määrät maalistoukokuussa 18.4. LIM Virkkula 20 (4p16m) (IHe), 19.4. LUM Sannanlahti 20p20m (AVi), 24.4. OUL Kempeleenlahden lt 20 (5p15Ä, ä) (TTa) ja 7.5. LIM

Pajusirkku. Utajärvi 28.9.2021. © TOMMI KUJALA

Temmesjoki Kivisäärennokka 25p (EAa).

Suurimmat määrät kesä-heinäkuussa 10.6. PUD Iso-Vuorma Ilr 32 (JLs), 1.7. SII Tavon la 22 (6reng6kontr10p) (MTy) ja 31.7. TAI Kostonjärvi Vuoskanlammet 25p (KHi). Syksyn suurimmat SII Tavon lintuasemalla, jossa 5.9. 53 (45reng8kontr) (MTy), 7.9. 39 (30reng4kontr5p) (MTy), 9.9. 43 (31reng10kontr2p) (MTy), 11.9. 46 (36reng6kontr4p) (MTy) ja 15.9. 47 (35reng12m1p) (MTy). Viimeinen kaksinumeroinen 28.9. SII Tavon la 18 (5reng-8kontr) (MTy, RKy). Lokakuussa yli 50 havaintoa noin sadasta yksilöstä. Vuoden viimeiset 30.10. OUL Toppilansalmi /1p (Sanna Repo), 2.11. RAA Hakotauri lkp 1 (KVa) ja 27.–28.11. LUM Sannanlahti 1p (Pekka Sangi, Oili Myllykangas, OHI, IHe).

Pikkulintu (PL, IPL, KPL, PPL, KPL/IPL, PPL/KPL)

Suurimmat määrät keväällä 1.5. SII Tavon la 430m (MTy), 2.5. SII Tavon la 749m (MTy), 2.5. LUM Pitkänokka 335m (IHe), 3.5. SII Tavon la 371m (MTy) ja 4.5. SII Tavon la 485m (MTy), kesällä 29.7. SII Tavon la 226m (MTy), 30.7. SII Tavon la 85m, NE (MTy) ja 31.7. TAI Kostonjärvi Vuoskanlammet 80kiert (KHi) sekä syksyllä 7.8. SII Tavon la 68m (MTy) ja 28.9. SII Tavon la 151m (RKy).

Kiitokset

Kiitokset tietysti ensisijaisesti kaikille havaintojaan palauttaneille. Pitkän ja puuduttavan lajiselostuksen saa elämään kuvitus. Siitä kiitos kaikille kuviaan toimittaneille.

Käytetyt lyhenteet

Havaintomerkintöihin liittyvät: ” = ad = aikuinen, ’ = nuori, pull = pesä- tai maastopoikanen, 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne., juv = nuori, ad = vanha, 1/ = k = koiras, /1 = n-puk = naaras tai naaraspuikainen, n = naaras, n-puk = naaraspuikainen, 1/1 = pari, 2/1 = 2 koirasta ja 1 naaras, pr = pari, Ä = laulava, Än = laulava + nähty, ä = äännelevä, än = äännelevä + nähty, a = parvi (a2 = kahden linnun parvi, 2a = kaksi parvea), p = paikallinen, m = muuttava, r = reng = rengastettu. Merkinnöistä tarkemmin esim. BirdLifen ohjeessa (BirdLife 2020).

Paikat yms.: jvp = jäätäri = jätevedenpuhdistamo, kp = kaatopaikka, ks = kalasatama, la = lintuasema, Ilr = linjalaskentareitti, lt = lintutorni, lkp = lumenkaatopaikka, mkp = maankaatopaikka, tll = talvilintulas-

kenta, tt-alue = turvetuotantoalue ja vs = venesatama .

Kuntalyhenteet: HAA = Haapavesi, HAI = Hai-luoto, II = Ii, KEM = Kempele, KÄR = Kärsämäki, LIM = Liminka, LUM = Lumijoki, MER = Merijärvi, MUH = Muhos, OUN = Oulainen, OUL = Oulu, PUD = Pudasjärvi, PYI = Pyhäjoki, PYÄ = Pyhäntä, RAA = Raahe, SII = Siikajoki, SIL = Siikalatva, TAI = Taivalkoski, TYR = Tyrnävä ja UTA = Utajärvi.

Havainnoijat ja nimilyhenteet

Havainnoijia katsaukseen on päätenyt kaikkiaan 697. Nimilyhennettä on käytetty, mikäli havainnoijalla on vähintään viisi havaintoa katsauksessa. Näitä henkilöitä on 156. Mikäli havaintoja on vähemmän kuin viisi, on nimi kirjoitettu havainnon yhteydessä kokonaan (540 henkilöä).

Vähintään 40 havaintoa päätyi katsaukseen seuraavilta 26 henkilöltä: Kari Varpenius, Esa Aalto, Kalle Hiekkänen, Tapani Tapio, Iikka Heikkala, Jukka Hauru, Heikki Tuohimaa, Juhani Suni, Matti Tynjälä, Reijo Kylmänen, Tuomas Herva, Osmo Heikkala, Jouni Meski, Juha Markkola, Henri Ukonaho, Saana Meski, Jouni Majuri, Johannes Ronkainen, Erkki Sarviaho, Otso Valkeeniemi, Pekka Majuri, Martti Muikkula, Vesa Heikkilä, Jorma Siira, Niilo Heikkala ja Heikki Holmström.

Kaikki havainnoissa esiintyvät nimet

Aalto Esa (EAa), Aalto Hanna, Aalto Janne (JAA), Aalto Jorma, Aalto Maija (MAa), Aalto Pirkka (PAa), Aalto Taimi, Aaltonen Rose, Aarnio Niko (NAa), Ahde-Uusitalo Terhi, Ahistus Keijo, Aikio Kaisa, Aintila Aki, Aisala Heidi, Aisala-Aalto Heidi, Aitto-oja Jouni, Ala-Kojola Helena, Alatalo Jarkko (JAl), Alatalo Matti, Alatalo Miika, Alatalo Toivo, Alén-Niskasaari Katri, Alin Arja, Alin Jukka, Annunen Tuomo, Anteroinen Airi, Anttila Katja, Anttila Veikko, Armanto Marjatta, Armanto Terhi, Autio Antero, Autio Markus, Autio Virpi, Auvinen Ari-Pekka (AAu), **Björklund** Mats, Boijer Paul, Bovellan Kari, Byggmästar Mikael, **Casagrande** Christer, **Dersten** Riitta, **Eischer** Kari, Ekmark Satu, Erkkilä Julius (JEr), Erkkilä Tomi (TEr), Eskelin Toni, **Finnilä** Jarkko, Fyrsten Arto, **Greus** Susanne (SGr), Göös Janne, **Haapala** Antti, Haapala Lauri, Haapala Petri (PHI), Haarala Minna, Haataja Elice, Haataja Kari (KHa), Hakala Riikka, Hakalahti Janne, Hakalahti Jukka, Hakalahati Jussi, Halmu Netta, Hamari Allan (AHa), Hannula Timo, Hardenbol Alwin, Hauru Jukka (JHa), Hautala Perttu, Hautamäki Jukka, Hautamäki Pekka, Hayden Nolan, Heikkala Iikka (IHe), Heikkala Kaarlo, Heikkala Mika, Heikkala Niilo (NHe), Heikkala Osmo (OHI), Heikkilä Aimo, Heik-

Metsäviklo 20.6.2021 © MIKKO RÄSÄNEN

kilä Juha, Heikkilä Jukka, Heikkilä Marika, Heikkilä Seija, Heikkilä Vesa (VHe), Heikkinen Elisa, Heikkinen Jari T. (JHe), Heikkinen Marja, Heikkinen Marjo, Heinonen Reija (RHe), Helle Heikki (HHe), Helle Pekka (PeH), Hellström Kalle, Hepoaho Jouni (JHh), Hepoaho Mari (MHh), Herva Pyry, Herva Tuomas (THE), Hiekkänen Anu, Hiekkänen Eino (EHn), Hiekkänen Heikki (HHi), Hiekkänen Kalle (KHn), Hiekkänen Lauri (LHi), Hiekkänen Tauno, Hietaharju Anssi (AHi), Hietaharju Eila (EHi), Hietala Aarne (AHi), Hietanen Eero, Hilditch Kai, Hilska Juha, Hiltunen Anni, Hiltunen Meeri, Hiltunen Saara, Himsworth Mikko, Hirvelä Mikael, Hirvonen Kalevi (KHi), Hohtola Anja, Hohtola Esa (EHo), Holappa Pekka, Holmi Herkko, Holmi Jaakko, Holmi Jussi, Holmström Heikki (HHo), Hongisto Kari, Honkala Juha, Honkanen Veli-Pekka (VPH), Hostikka Jari, Huhmarniemi Alpo, Huhta Arto, Hulten Thomas, Humalajoki Harri, Huttunen Sari, Huttunen Tarmo, Hyväri Ismo, Hyvärinen Kyösti, Hyryläinen Vesa, Häkki Kati, Hännikkälä Jere, Hänninen Pentti, Häyrynen Irina, Högmander Harri, Högmander Pia, **Ihonen** Ahti, Iivonen Ilkka, Impiö Pentti, Inkeröinen Jouko, **Jakkula** Heikki (HJa), Jauhola Niilo, Jaukkuri Pirjo, Jokelainen Seija, Jokikokko Mika (MJo), Jokikokko Pauli (PJo), Juntunen Sari, Juola Kyösti, Jussila Pauli (PJu), Juutinen Mikko, Juutinen Riikka, Jylänki Tanja, Järvensivu Jorma, **Kaan** Minna (MiK),

Kaappola Esko, Kaappola Päivi, Kaarre Markku, Kaartinen Riikka (RKa), Kaarto Ilari, Kaasalainen Konsta, Kaikkonen Kaisu, Kaikkonen Leena, Kaikkonen Pirkko (PiK), Kaikkonen Terho, Kalaoja Tellervo, Kalaoja Veijo, Kallio Mauri, Kallio Nita, Kalliokoski Sami, Kananen Eija, Kananen Pertti, Kananen Seija, Kangas Lauri, Kangas Otto, Kangas Risto, Kangas Teemu, Kangas Veli-Matti, Kangasmäki Lassi, Kantola Harri (HKa), Kantola Outi, Kantola Vuokko, Kantoluoto Sanna, Karabanina Katja, Karhu Sari, Karjalainen Eeva, Karjalainen Juhani, Karjalainen Noora, Karjalainen Timo (TKa), Karppinen Sirkka, Karvonen Esikko, Karvonen Hanna, Karvonen Juhani (JKa), Karvonen Risto (RKn), Karvosenoja Juho (JKj), Kastell Harri, Kastell Sari, Kaukko Ilpo, Kaukko Pekka, Kauppi Heikki, Kelhä Sinikka, Kemppi Anna (AKm), Kerkelä Heikki, Keränen Armi, Keränen Tuula, Keränen Veijo, Keskisimonen Erkki (EKe), Keski-Säntti Arja, Keski-Säntti Jouni, Keskitalo Rauno, Kianen Hannu (HKi), Kianen Riitta, Kiljunen Liisa, Kiminki Teuvo, Kiminki Toivo, Kinnunen Pauli, Kinnunen Pentti, Kinnunen Pietari (PKi), Kinnunen Tuure, Kiuru Reima, Kiviaho Riitta, Kivistö-Rahnasto Anu, Knuuti Mika, Koho Mikko, Kohola Jukka, Kohola Maija, Kohtamäki Veera, Koistinen Jaakko (JKo), Koivikko Mika, Koivisto Hannu, Koivula Kari, Koivusalo Jari, Komulainen Matti, Komulainen Teppo, Kontio Pentti, Kontiokari Heidi, Kontiokorpi

Anniina, Kontiokorpi Jari, Koponen Ari, Koponen Juha, Koponen Paula, Kopsa Masi, Korhonen Jorma (JKn), Korhonen Juha, Korpela Jyrki, Korpi Linnea, Koskela Vesa, Koski Kristian, Kostet Tapio, Kotajärvi Tero (TKj), Kotajärvi Tuulikki, Kotiaho Anne, Kotiaho Janne, Kourilehto Juha, Kouva Minna, Kovanen Tupuna, Kuhno Petri, Kuitinen Helmi, Kujala Heini, Kulpakko Tiina, Kumpulainen Mika, Kuosmanen Paula, Kuparinen Ritva, Kuparinen Sakari, Kurikka Antero (AKu), Kurikka Raija, Kurvinen Margatta, Kylmänen Reijo (RKY), Kälkälä-Hannus Alli, Kärenaho Pekka (PKä), Kärenlampi Raija, Kärenlampi Taimi, Kärkkäinen Ilkka (IKä), Kärkkäinen Jouko (JKr), Kärkkäinen Kari, **Lahdenperä** Saara, Lahti Timo, Lahtinen Jussi, Laitala Unto (ULa), Laitasalo Jari (JLs), Lajunen Marja, Lampela Hannele, Lampolahti Janne, Lankila Tommi, Lappi Eero (ELa), Lappi Minna (MLa), Latja Pirtta, Latvajärvi Eemeli, Latvajärvi Iida, Latvajärvi Tarmo (TLj), Latvalehto Oiva (OLi), Laurikka Pyry, Lauronen Maria, Lehtikoinen Aija, Lehtikoinen Väinö, Lehmus Sari, Lehtimäki Raimo, Lehtinen Tapio, Lehto Juha, Lehtonen Paula, Lehtonen Rauni, Lehtonen Veikko (VLe), Leino Petra, Leinonen Jorma, Leinonen Riitta, Lepistö Katariina, Lepistö Tuomas (TLö), Lepo Wille-Pekka (WPL), Lepola Liisa, Leskelä Jukka (JLI), Leskelä Kalevi, Leskelä Pekka, Likitalo Markku, Lilja Pekka, Lillkåla Roland, Lindgren Eero, Lindgren Inkeri, Lindgren Saku, Lindroos Tom, Linna Keijo, Litjo Sanni, Lohvansuu Erika, Loippo Miska, Lotvonen Kai, Lounema Jarmo, Luhta Jorma, Lukka Kirsti, Lukkanen Susanna, Lumiaho-Ollila Irma (ILu), Lumio Rauli, Lummukka Maija, Luokkanen Tapani (TLu), Luomaranta Lena, Luomaranta Tapani, Luoto Taina, Luukkonen Heidi, Lähteenmäki Janna, Lähteenpää Ari, Lämsä Erkki, Lämsä Pinja-Emilia, **Maarala** Marja, Majuri Jouni (JMj), Majuri Pekka (PMj), Malinen Petri, Manni Kaisa, Manninen Enni, Manninen Kaisa, Markkola Juha (JMa), Markus Maire, Martikkala Ilmo, Martinkauppi Ilkka, Marttila Juhani, Mattila Marjo, Mattila Pertti, Matturi Ulla, Meller Kalle, Melto Marko, Meski Jouni (JMe), Meski Saana (SMe), Meski Veikka (VMe), Mikkola Minna (MMi), Mikkola Pekka, Mikkonen Eino (EMi), Mikola Aleksi, Minn Heikki, Moilanen Tarmo, Morris Will, Muikkula Martti (MMI), Mutanen Pauli, Mutanen Teppo, Mykkänen Jarkko (JMy), Mykrä Heikki, Mylly Ari, Myllykangas Oili, Myllylä Ari, Myllylä Eija, Myllylä Mervi, Myllyneva Jooseppi, Mäenpää Petteri, Mäkelä Jyrki, Mäkelä Pirkko, Mäkinen Harri, Mällinen Terttu, Männistö Liisa, Mäntylä Jyrki, Määttä Eero, Määttä Elisa, Määttä Roi, Määttä Vesa, **Neuvonen** Seppo (SNe), Nevanperä Jussi, Niemelä Heikki, Niemi Arto (ANi), Niemi Marja, Niemi Mauri, Niemi Ritva, Niemimaa Marko, Nieminen Petri, Nikkilä-Pessa Eija, Niskanen Jussi (JNi), Niskanen Sari (SNi), Nissi Ari, Nissilä Veijo (VNi),

Nissinen Atte, Nousiainen Tuulikki, Nummila Aarni, Nuspl Andreas, Nykänen Liisa, Nykänen Pekka, Nylander Alex, Nylander Benjamin, Nyman Jan, Nyström Harry (HNy), Nätyinki Piritta, **Ojala** Iida, Ojanaho Erkki, Ojanen Mikko, Oksanen Lasse, Ollila Erkki, Ollila Pekka, Ollila Sari, Oranen Mikko (MOR), Orell Kuisma, Otsamo Teppo, **Pahtamaa** Tuukka, Pakanen Veli-Matti, Palokangas Tuomo, Palomäki Timo, Palukka Outi, Parker Karin, Partanen Carita (CPa), Partanen Joni (JPa), Partanen Martti, Pasanen Elvi, Pasanen Esko, Paso Markku (MPa), Paso Tapio, Pasuri Jari, Paulaniemi Niklas, Pekkarinen Veli-Matti, Peltola Pentti, Perkiömäki Anu (APm), Pernu Markku, Pernu Mervi, Pesola Antti, Pesola Jarmo, Pesonen Päivi, Pessa Jorma (JPe), Peura Pekka (PeP), Pieniniemi Pasi (PPn), Pihlaja Marjo, Pihlajamaa Elina, Piispanen Jukka, Pikkarainen Aleksanteri (APi), Pikkarainen Jouni, Pirinen Sara (SPi), Pirinen Suvi, Pitkänen Juhani, Pitkänen Maija, Pohjoismäki Marko, Poikonen Eero, Polojärvi Anita, Pramila Tapani (TPr), Pudas Seppo, Pulkkinen Leena, Pulkkinen Voitto, Pursiainen Jouni (JPu), Pyhtilä Else (EPy), Pyhtilä Keijo (KPy), Pylkkönen Mika, Pylvänäinen Heljä, Pynssi Kai (KPn), Päivi Teemu, Pöllänen Antti, Pöykkö Seppo, **Rahko** Anne (ARh), Rahko Jukka (JRh), Rahko Pekka (PRa), Rahko Tiina, Rajala Reino, Rajala Riitta, Rajasärkkä Ari (ARa), Rankka Britta, Rankka Lauri, Rannikko Seija, Rantakari Jani (JRk), Rantakokko Aslak, Rantala Anneli, Rantala Heikki, Rantala Markku, Rantala Riku (RRa), Rantanen Tuukka, Rantapirkola Riitta (RRp), Rapo Paavo, Ratava Paula (PRt), Rauha Seija, Raunama Katri, Rautiainen Veli-Pekka, Rautio Tomi (TRt), Rautio Topias, Rekilä Heikki, Rekilä Matti, Repo Sanna, Rhéau Thomas, Riihimaa Päivi, Riihimäki Niina, Riikola Eino, Riikola Salla, Riikonen Anne-Mari, Rimpiläinen Kaisa, Rinkinen Jukka, Rintala Jaana, Risteli Hanna, Roininen Tapio, Ronkainen Hugo (HRO), Ronkainen Johannes (JRO), Ronkainen Jouni, Ronkainen Luukas (LRO), Rosenberg Valtteri, Ruhanen Hanna-Riikka, Ruotsala Jaana, Rusanen Pekka, Ruuska Pekka, Ruuskanen Jouni, Ruuskanen Marja-Liisa, Rytönen Heljä, Rytönen Seppo (SRy), Räisänen Esa (ERä), Räisänen Jorma (JRä), Rämänen Hilikka, Räsänen Joni, Räsänen Mikko, Rönkä Antti, **Saarenpää** Aada, Saarenpää Antti, Saarenpää Teemu (TSp), Saariaho Tom, Saarijärvi Leo, Saarinen Samu, Salmela Virpi (VSA), Salmi Otso, Salminen Pekka, Sangi Pekka, Sannikka Ville, Sarkkinen Minna (MSa), Sarviaho Erkki (ESa), Sarviaho Timo (TSA), Sassi Jukka, Saunamäki Elisa, Savikangas Hannu (HSA), Savolainen Outi, Schreven Kees, Seppälä Hannu, Seppälä Riku, Siira Johanna (JSr), Siira Jorma (JSi), Siltala Kauno, Silvennoinen Jouko (JSI), Simonen Kalle (KSi), Sipilä Mikko, Sirkka Markku (MSk), Sirniö Kari, Sirola Pekka, Sirviö Seppo (SSi), Sissonen Matti, Sonkajärvi Janne, Soppela Mika (MSo), Sorvoja

Voitto, Sova Liisa, Strandberg Jyri, Sundvall Eetu, Suni Juhani (JSn), Suninen Taru, Suojarinne Miika, Suorsa Aija, Suorsa Ville (VSu), Suurkuukka Heli (HSk), Swanljung Kim, Swanljung Ritva, Sylgren Ari, Säkkinen Kalevi, Söderling Kim, **Taavetti** Harri (HTa), Taavitsainen Timo, Tahvonen Ossi (OTa), Taima Antero, Taipaleenmäki Marko, Takalo Minna, Takkunen Päivi, Tammelin Hannu, Tamminen Petri, Tamminen Satu, Tanska Antero, Tanska Vuokko, Tanskanen Ari, Tapio Jouko, Tapio Ritva, Tapio Tapani (TTa), Tenovuo Olli (OTe), Tervahattu Heikki, Tervo Juha, Tervonen Juha, Tirola Hannu, Tikkanen Anja, Tikkanen Hannu, Tikkanen Voitto, Timlin Kauko, Timlin Saija, Timonen Sami (STi), Tirri Ina, Toivanen Tero, Tolonen Jani, Tolonen Marianne, Tolvanen Jenni, Tolvanen Petteri (PTo), Topp Antero (ATo), Toppila Tiina, Tornberg Juho (JTg), Torvikoski Timo, Träskilä Maria, Tsupari Katja (KTs), Tuhkanen Juho-Antti, Tulla Kauko, Tunturi Kalevi, Tuohimaa Heikki (HTu), Tuohimaa Jussi, Tuohimaa Mikko, Tuohimaa Paavo, Tuohisaari Janne, Tuomaala Anni, Tuomaala Jouni, Tuomala Kaisa, Tuomala Maija, Tuomala Saimi, Tuoriniemi Sini, Tuuri Timo, Tyni Markku (MTn), Tynjälä Matti (MTy), Tähtinen Tarja, **Ukonaho** Henri (HUK), Uolamo Otto, Uusi-Pantti Jani, Uusiranta Johanna, **Vahtola** Matti, Vainio Maarit, Vaittinen Tuula, Vakkuri Olli, Valkeeniemi Jouni, Valkeeniemi Otso (OVA), van der Vegt Christa, Vandepitte Simon, Varjus Päivi, Varkki Hannu, Varpenius Kari (KVa), Vasala Anna, Vastamäki Jani, Vedenoja Pirjo, Ventelä Aino, Ventelä-Suorsa Aino, Vesa Ronja, Vickholm Jorma, Vierimaa Antti (AVi), Viirelä Raimo, Viitala Niko, Viitanen Aaro, Viitanen Lauri, Viitanen Mikko, Virkkunen Juha, Virta Renny, Virtanen Isto, Virtanen Jani, Vuorio Ari, Vuoti Pertti (PVt), Väisänen Pekka (PVn), Väisänen Päivi, Välimäki Matti, Väyrynen Einari, Väyrynen Sara, Väyrynen Sini, Väyrynen Tuomas (TVä), Väänänen Esa, Väänänen Timo, **Wasama** Toni, Wasama Ulla, Wilenius Jari, Wittenberg Onni, Wittenberg Ville, **Ylijoki** Janne, Ylikorkala Jorma, Yliluoma Jarmo, Ylimaunu Juha, Ylimaunu Timo, Yli-Niemi Outi (OYI), Yli-Teevahainen Ville, Ylönen Jarmo, **Ämmänpää** Eero, **Österberg** Jukka (JÖs) ja Österberg Pauli-Pekka (PPÖ).

Nimilyhenteet

AAu = Ari-Pekka Auvinen, AHa = Allan Hamari, AHi = Anssi Hietaharju, AHI = Aarne Hietala, AKm = Anna Kemppi, AKu = Antero Kurikka, ANi = Arto Niemi, API = Aleksanteri Pikkarainen, APm = Anu Perkiömäki, ARa = Ari Rajasärkkä, ARh = Anne Rahko, ATo = Antero Topp, AVi = Antti Vierimaa, CPa = Carita Partanen, EAa = Esa Aalto, EHi = Eila Hietaharju, EHn = Eino Hiekkänen, EHo = Esa Hohtola, EKe = Erkki Keskisimonen, ELa = Eero Lappi, EMi = Eino Mikkonen, EPy = Else Pyhtilä, ERä =

Esa Räisänen, ESA = Erkki Sarviaho, HHe = Heikki Helle, HHi = Heikki Hiekkänen, HHO = Heikki Holmström, HJA = Heikki Jakkula, HKa = Harri Kantola, HKi = Hannu Kianen, HNy = Harry Nyström, HRO = Hugo Ronkainen, HSA = Hannu Savikangas, HSK = Heli Suurkuukka, HTa = Harri Taavetti, HTu = Heikki Tuohimaa, HUK = Henri Ukonaho, IHe = Iikka Heikkala, IKä = Ilkka Kärkkäinen, ILu = Irma Lumiaho-Ollila, JAA = Janne Aalto, JAI = Jarkko Alatalo, JEr = Julius Erkkilä, JHa = Jukka Hauru, JHe = Jari T. Heikkinen, JHh = Jouni Hepoaho, JKa = Juhani Karvonen, JKj = Juho Karvosenoja, JKn = Jorma Korhonen, JKO = Jaakko Koistinen, JKr = Jouko Kärkkäinen, JLI = Jukka Leskelä, JLS = Jari Laitasalo, JMA = Juha Markkola, JMe = Jouni Meski, JMj = Jouni Majuri, JMy = Jarkko Mykkänen, JNi = Jussi Niskanen, JPa = Joni Partanen, JPe = Jorma Pessa, JPu = Jouni Pursiainen, JRh = Jukka Rahko, JRK = Jani Rantakari, JRo = Johannes Ronkainen, JRä = Jorma Räisänen, JSi = Jorma Siira, JSI = Jouko Silvennoinen, JSn = Juhani Suni, JSr = Johanna Siira, JTg = Juho Tornberg, JÖs = Jukka Österberg, KHa = Kari Haataja, KHi = Kalevi Hirvonen, KHn = Kalle Hiekkänen, KPn = Kai Pyntsi, KPy = Keijo Pyhtilä, KSi = Kalle Simonen, KTs = Katja Tsupari, KVa = Kari Varpenius, LHi = Lauri Hiekkänen, LRO = Luukas Ronkainen, MAa = Maija Aalto, MHH = Mari Hepoaho, MiK = Minna Kaan, MJO = Mika Jokikokko, MLa = Minna Lappi, MMi = Minna Mikkola, MMI = Martti Muikkula, MOR = Mikko Oranen, MPa = Markku Paso, MSA = Minna Sarkkinen, MSk = Markku Sirkka, MSo = Mika Soppela, MTn = Markku Tyni, MTy = Matti Tynjälä, NAA = Niko Aarnio, NHe = Niilo Heikkala, OHI = Osmo Heikkala, OLI = Oiva Latvalehto, OTa = Ossi Tahvonen, OTe = Olli Tenovuo, OVa = Otso Valkeeniemi, OYI = Outi Yli-Niemi, PAA = Pirkka Aalto, PeH = Pekka Helle, PeP = Pekka Peura, PHI = Petri Haapala, PiK = Pirkko Kaikkonen, PJO = Pauli Jokikokko, PJu = Pauli Jussila, PKi = Pietari Kinnunen, PKä = Pekka Kärenaho, PMj = Pekka Majuri, PPn = Pasi Pieniemi, PPÖ = Pauli-Pekka Österberg, PRA = Pekka Rahko, PRt = Paula Ratava, PTO = Petteri Tolvanen, PVn = Pekka Väisänen, PVt = Pertti Vuoti, RHe = Reija Heinonen, RKA = Riikka Kaartinen, RKn = Risto Karvonen, RKy = Reijo Kylmänen, RRA = Riku Rantala, RRp = Riitta Rantapirkola, SGr = Susanne Greus, SME = Saana Meski, SNe = Seppo Neuvonen, SNI = Sari Niskanen, SPI = Sara Pirinen, SRy = Seppo Rytkönen, SSI = Seppo Sirviö, STi = Sami Timonen, TER = Tomi Erkkilä, THE = Tuomas Herva, TKA = Timo Karjalainen, TKj = Tero Kotajärvi, TLj = Tarmo Latvajärvi, TLu = Tapani Luokkanen, TLö = Tuomas Lepistö, TPr = Tapani Pramila, TRt = Tomi Rautio, TSA = Timo Sarviaho, TSp = Teemu Saarenpää, TTA = Tapani Tapio, TVä = Tuomas Väyrynen, ULa = Unto Laitala, VHe = Vesa Heikkilä, VLe = Veikko Lehtonen, VMe = Veikka Meski, VNi = Veijo

Nissilä, VPH = Veli-Pekka Honkanen, VSA = Virpi Salmela, VSu = Ville Suorsa ja WPL = Wille-Pekka Lepo.

Kirjallisuusviitteet

- BirdLife Suomi: Suositus kenttähavaintojen merkitsemiseksi <https://tiedostot.birdlife.fi/pdf/suositus-kenttahavaintojen-merkitsemiseksi.pdf>. Viitattu 14.11.2024.
- Henttonen, H., Niemimaa, J., Huitu, O. 2021 a: Myyrähuippu seuraavaksi vuorossa Länsi-Suomeen. – Metsälehti 17.6.2021 sivu 7.
- Henttonen, H., Niemimaa, J., Huitu, O. 2021 b: Pohjanmaalla myyrähuippu. – Metsälehti 18.11.2021 Sivü 4.
- Honkala, J., Piha, M., Saurola P. & Valkama J. 2021: Petolintuvuosi 2020 – ei aihetta juhlaan. – Linnut-vuosikirja 2020: 70–85.
- Honkala, J., Lehikoinen P., Niiranen, S. & Saurola, P. 2022: Petolintuvuosi 2021 – sinnitellen koh-ti seuraavaa. – Linnut-vuosikirja 2021: 62–77.
- Karvonen, R. 2021a: Kiljuhanhen kevätmuuton tarkkailu Perämerellä 2021. WWF:n kiljuhanhi-työryhmä ja Metsähallitus. 13 s.
- Karvonen, R. 2021b: Kiljuhanhen syysmuuton tarkkailu Perämerellä 2021. WWF:n kiljuhanhi-työryhmä ja Metsähallitus. 16 s.
- Lehikoinen, A., Below, A., Jukarainen, A., Laak-sonen, T., Lehtiniemi, T., Mikkola-Roos, M., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019: Suomen lin-tujen pesimälintujen kantojen koot. – Linnut vuosikirja 2018: 38-45.
- Luke – Metsäkanalintulaskennat <https://luonnonva-ratiето.luke.fi/numerotieto/raportit?panel=met-sakanalintulaskennat>. Viitattu 14.11.2024.
- Markkola, J. 2019: Sulkivien merihanhien määrä romahti. – Linnut 3/2019: 6–7.
- Piha, M. & Seimola, T. 2021: Vuoden lintu 2020: Peltosirkku – esiintyminen, runsaus ja kannan-kehitys. – Linnut-vuosikirja 2020: 6–59.
- Portal to the Lesser White-fronted Goose - by the Fennoscandian Lesser White-fronted Goose project. <http://piskulka.net/index.php>
- PPLY 2022: PPLY:n havaintotilasto vuoden ensiha-vainnoista 2000-luvulla (<https://www.pply.fi/havikset/kooste/ensihavainnot.xlsx>). Viitattu 14.11.2024.
- PPLY 2022: PPLY:n havaintotilasto kesän mielenkiin-toisista laulajista 2000-luvulla (<https://www.pply.fi/havainnot/havaintotilastoja/kesan-mie-lenkiintoiset-laulajat/>). Viitattu 14.11.2024.
- RK-tiedotteet 2020 <https://www.birdlife.fi/havain-not/harvinaisuudet/rk/tiedottaa/rk-tiedot-teet-2020/>.
- Saurola, P. 2021: Viisi vuosikymmentä Suomen sääksikannan seuranta: historiaa ja alustavia tuloksia. – Linnut-vuosikirja 2020: 86–93.
- Seppälä, R. 2022: Vuoden lintu 2021: pikkutikka. – Linnut-vuosikirja 2021: 6–13.
- Syke 2024: Merimetso - Pohjois-Pohjanmaa (<https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/lajien-monimuotoi-suus/lajien-seuranta/merimetsoseuranta/alu-eellista-seurantatietoa-merimetsosta/merimet-so-pohjois-pohjanmaa>). Viitattu 14.11.2024..
- Tapio, T., Väyrynen, T., Ojanen, M., Mikkonen, E., Ruuska, P., Markkola, J., Eskelin, T., Aalto, E., Rahko, P., Tuomala, M., & Heikkinen, J. 2010: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 2003. – Aureola 30: 26–110.
- Tapio, T., Ojanen, M., Eskelin, T., Herva, T., Hohto-la, E., Markkola, J., Mikkonen, E., Rahko, P., Ruuska, P., Rönkä, A., Tornberg, R., Tynjälä, M., Velmala, W. & Väyrynen, T. 2019: Poh-jois-Pohjanmaan linnut 2014 & 2015. – Au-reola 38: 15–148.
- Tapio, T., Ojanen, M., Eskelin, T., Herva, T., Hohto-la, E., Kinnunen, P., Markkola, J., Mikkonen, E., Niemi, A., Rahko, P., Ruuska, P., Rönkä, A., Timonen, S., Tornberg, R. & Tynjälä, M. 2023: Pohjois-Pohjanmaan linnut 2020. – Au-reola 43: 5–91.
- Tapio, T., Eskelin, T., Lehikoinen, A., Markkola, J. & Peuna, A. 2023: Pohjois-Pohjanmaan lin-tuharvinaisuudet vuonna 2021. – Aureola 43: 104–111.

TAUVON LINTUASEMAN TOIMINTA VUONNA 2021

MATTI TYNJÄLÄ & MIKKO OJANEN

Tauvon miehitys vuonna 2021 oli yksi parhaimmista. Toiminta painottui rengastamiseen, kuten on ollut asianlaita viime vuosina. Viime vuosien positiivinen suuntaus miehitysmäärissä sai jatkoa.

Miehitys

Huhtikuussa asemalla käytiin kaksi kertaa ennen varsinaisen miehityksen alkamista 27.4. Tästä miehitys jatkui lähes katkotta (kesätauko 2.–4.7. ja myrskytauko 11.10.) aina 21.10. asti. Sen jälkeen vielä marraskuussa käytiin asemalla kaksi kertaa. Kevätkaudella toimintaa oli 67 päivänä (yhteensä 85 miehitysvuorokautta) ja syyskaudella 111 päivänä (160 miehitysvuorokautta). Pääosalla näistä päivistä asemalla rengastettiin: keväällä 64 ja syksyllä 109 päivänä, eli yhteensä 173 päivänä.

Erinomainen miehitystilanne on seurausta siitä, että päämiehittäjä Matti Tynjälä siirryttyään työelämästä eläkkeelle keskittyi päätoimisesti aseman toiminnan pyörittämiseen. Hänelle kertyi 172 miehitysvuorokautta, joista 67 kevät- ja 105 syyskaudella. Muiden miehittäjien vuorokausimäärät jäivät ymmärrettävästi huomattavasti pienemmäksi. Jari

Keväällä lumi säilyy pitkään verkkolinjoilla, jolloin lintuja ei liiku. Tänä vuonna kaikki verkot olivat pyynnissä yllättävän aikaisin 6.5., kun lumi oli pääosin sulanut. © MATTI TYNJÄLÄ

Heikkinen miehitti asemaa 7 päivänä, Kari Haataja 6 päivänä, samoin kuin Pekka Peura, Reijo Kylmänen ja Masi Kopsa. Keväällä asemalla kävi kolme rengastusharjoittelijaa ja syksyllä useita Erasmusvaihto-opiskelijoita Oulun yliopistolta. Taulukkoon 1 on koottu tarkemmat tiedot aseman miehittäjistä, joita kertyi yhteensä 21 henkilöä. Kiitos kaikille aseman toimintaan osallistuneille!

Taulukko 1. Tauvon lintuaseman miehittäjät vuonna 2021.

Miehittäjä	tammikuu-kesäkuu	heinä-joulukuu	yhteensä
Matti Tynjälä	67	105	172
Jari Heikkinen		7	7
Kari Haataja		6	6
Masi Kopsa		6	6
Reijo Kylmänen		6	6
Pekka Peura	6		6
Nathan Luu		4	4
Mikko Ojanen	2	2	4
Mikko Oranen		4	4
Simon Vandepitte		4	4
Janne Aalto	3		3
Jenni Tolvanen	3		3
Antti Vierimaa	3		3
Jekaterina Karabina	1		1
Oiva Latvalehto		1	1
Erasmus (6 henkilöä)		15	15
Yhteensä	85	160	245

Rengastus

Asemalla rengastettiin kaikkiaan 8480 lintua, joista kevätkaudella 2889 ja syyskaudella 5561. Lisäksi rengastettiin 30 kirjositsepon poikasta aseman pöntöstä. Rengastettujen ohessa keväällä saatiin 446 ja syksyllä 1063 kontrollia, eli kaikkinsa käsittelyjä kertyi yhteensä 9990 kappaletta. Keväällä käsittelyyn päätyi 54 ja syksyllä 69 lajia. Yhteensä rengastettuja ja kontrolloituja lajeja oli 86. Uusina lajeina asemalle rengastettiin 31.5. kentäkerttunen (aseman 180. rengastuslaji, uusi laji myös Pohjois-Pohjanmaalle) ja 9.6. poimittiin verkosta ruokosirkkasirkkalintu, aseman 181. rengastuslaji. Taulukossa 2 on esitetty kymmenen runsainta rengastuslajia keväältä, syksyltä ja koko vuodelta. Kevään rengastukset muodostavat kolmanneksen koko vuoden rengastuksista,

Taulukko 2. Kevät- ja syyskauden sekä koko rengastusvuoden TOP10, eli kymmenen rengastetuinta lajia rengastusmäärineen.

kevät (huhti-kesä)		syksy (heinä-loka)		koko vuosi				
laji	n	laji	n	laji	kevät	pesäp.	syksy	YHT.
pajulintu	1240	pajulintu	986	pajulintu	1240		986	2226
punarinta	249	urpiainen	696	urpiainen	35		696	731
kirjosieppo	168	pajusirkku	529	pajusirkku	92		529	621
vihervarpunen	132	järripeippo	435	järripeippo	15		435	450
hernekerttu	124	talitiainen	287	punarinta	249		198	447
leppälintu	120	punakylkirastas	279	vihervarpunen	132		252	384
pajusirkku	92	vihervarpunen	252	punakylkirastas	33		279	312
laulurastas	86	punarinta	198	talitiainen	7		287	294
tiiltalti	84	niittykirvinen	156	kirjosieppo	168	30	61	259
ruokokerttunen	80	sinitäinen	150	laulurastas	86		139	225
Yhteensä	2889		5561		2889	30	5561	8481

Taulukko 3. Kevät- ja syyskauden sekä koko rengastusvuoden runsaimmat kontrolloidut lajit.

kevät (huhti-kesä)		syksy (heinä-loka)		koko vuosi			
Laji	n	Laji	n	Laji	kevät	syksy	YHT.
pajulintu	145	talitiainen	302	pajulintu	145	194	339
pajusirkku	87	pajulintu	194	talitiainen	15	302	317
punarinta	29	pajusirkku	110	pajusirkku	87	110	197
kirjosieppo	27	hömötiainen	95	hömötiainen	1	95	96
sinitäinen	25	järripeippo	55	punarinta	29	49	78
peippo	19	sinitäinen	51	sinitäinen	25	51	76
niittykirvinen	16	punarinta	49	järripeippo		55	55
talitiainen	15	pyrstötiainen	37	niittykirvinen	16	24	40
mustarastas	13	niittykirvinen	24	pyrstötiainen		37	37
ruokokerttunen	13	punakylkirastas	22	kirjosieppo	27	7	34
Yhteensä	446		1063		446	1063	1509

joten vain viisi lajia kevään TOP10-listalta on mukana koko vuoden listalla, kun taas syksyn TOP10:stä mukana on peräti kahdeksan (yhteisiä lajeja on siis neljä). Vastaavasti kontrollit on koottu taulukkoon 3.

Muita mukavia rengastussummia saatiin seuraavasti: liro 21, laulurastas 225, ruokokerttunen 101, hernekerttu 175, mustapääkerttu 19 ja tiiltalti peräti 151 yksilöä.

Kevään ensimmäinen yllättäjä oli verkosta tullut koirastavi.
© MATTI TYNJÄLÄ

Keltavästäräkkejä rengastettiin keväällä yllättävän monta.
© MATTI TYNJÄLÄ

Vaelluslinnuilla (taulukko 4) oli melko huono vuosi; runsaita olivat vain vihervarpunen sekä helmi- ja hiiripöllö, ja muilla vaellus oli rengastusten valossa keskimääräistä tai sitä heikompaa. Tikoista kannattaa mainita ainoastaan palokärki, jota rengastettiin viisi. Käpytikka puuttui käytännössä lähes kokonaan. Ti-

aisten esiintyminen oli vaisuhkoa, pyrstötiainen vaelsi hiukan, yhteensä 106 rengastusta. Urpiaisen rengastusmäärä 731 ei kattavaan miehityksen huomioiden ole kovin paljon. Punatulkkuja rengastettiin 51, joista suurin osa keväällä, ja syksyn vaellus jäi heikohkoksi.

Kuvissa 1–10 on esitetty viiden päivän jaksoissa joidenkin lajien rengastuksia Tavossa vuonna 2021 ja vuosittain 1965–2021.

Taulukko 4. Vaelluslinturengastukset vuonna 2021.

Laji	kev	syk	YHT.
urpiainen	35	696	731
vihervarpunen	132	252	384
talitiainen	7	287	294
sinitäinen	25	150	175
helmipöllö		119	119
pyrstötiainen		106	106
punatulkku	33	18	51
hömötiainen		39	39
hippiäinen	1	30	31
puukiipijä		12	12
hiiripöllö	1	9	10
närhi	2	7	9
palokärki		5	5
käpytikka		4	4
tilhi	4		4
varpuspöllö		3	3
pikkutikka		3	3
tundraurpiainen		3	3
pohjantikka		2	2
pikkukäpylintu	2		2
taviokuurna		2	2
harmaapäätikka		1	1
kuusitiainen		1	1
töyhtötiainen	1		1
pähkinänakkeli		1	1
pikkurvarpunen		1	1
isokäpylintu	1		1

päijät. Tauvossa havainnoidaan myös muissa kohteissa, erityisesti Kalasatamassa ja Munahiedalla/Ulkonokalla pesimäkauden ulkopuolella. Kokosimme tähän näistä havainnoista myös muutaman kuvastamaan vuoden kulkua.

Aseman tornista voi laskea hyvällä kaukoputkisaällä nokan vesilinnut ja jopa osan kahlaajista lajitar-

Käenpiian pelättiin jo kokonaan kadonneen aseman rengastuslajistosta. Tänä syksynä niitä tuli ilahduttavasti neljä, ilmeisesti samaa poikuetta. © MATTI TYNJÄLÄ

Pähkinähakkeja ei eksynyt aseman verkkoihin, eikä niitä vaelluksellakaan nähty kuin kolme lintua heinäkuun lopulla. © MATTI TYNJÄLÄ

Havainnointi

Havainnointia oli asemalla miehitykseen nähden niukasti. Pääasiallisesti havainnointiin aseman tornista, mistä laskettiin myös Ulkonokan le-

kasti. Sieltä on myös havainnointia näkyvää muuttoa, mutta vakioitua havainnointia ei tehty. Verkkokierosten ohessa maastossa havaitut linnut on lähes säännömukaisesti merkitty asemalomakkeille. Havainnoinnin merkittävimmät tulokset on esitetty Aureolan vuoden 2021 havaintokatsauksessa (ss. 52–138).

Seuraavassa joitakin vähälukuisia muuttajia ja näiden muuttosummaa.

Haahka: kolme havaintoa Tauvon kalasatamasta: 4.5. 3/m (Pekka Majuri), 12.5. 2/m, N (Tuomas Väyrynen) ja 13.5. 3/3p (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala).

Allihaahka: 27.10. Tauvo Kullinkari 3/1, tulivat avomereltä, hetken paikalla ja poistuivat takaisin W (Reijo Kylmänen).

Amerikanjääkuikka / jääkuikka: 12.10. Tauvo, kalasatama (Heikki Tuohimaa)

Jaloaika: 22.8. Munahietä 1lask (Matti Tynjälä)

Luotokirvinen: 13.5. Tauvo, kalasatama 1m, SE (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala)

Virtavästäräkki: 13.5. Tauvo, kalasatama 1/m, S merellä pinnassa (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala)

Vuonna 2021

saatiin todella niukasti kahlaajahavainnoja. Oheiseen listaan on koottu muutaman lajin havaintojen sekä yksilöiden lukumäärät. Taitaa olla ennä-

Pikkukuovi 1 havainto/1yksilö
Punakuiri 2/31
Isosirri 2/2
Kuovisirri 1/1
Merisirri 1/1
Pulmussirri 5/14
Pikkusirri 1/13

tyksellisen niukka vuosi näiden lajien esiintymisen suhteen aseman kirjauksissa. Toki kahlaajalaskentoja oli hyvin vähän, mikä selittänee suuresti niukkuuden. Tutkijoiden selvitykset kertovat useiden kahlaajalajien ahdingosta, niin kuin tämäkin lista.

Pohjois-Pohjanmaan ensimmäinen kenttäkerttunen rengastettiin 31.5.2021. © MATTI TYNJÄLÄ

Aseman mielenkiintoisimmat rengastukset on koottu allaolevaan luetteloon (KH = Kari Haataja, JH = Jari Heikkinen ja MT = Matti Tynjälä):

- 14.5. sinipyrstö 1 k 2kv reng (MT)
- 19.5. satakieli 1 2kv reng (MT)
- 29.5. sinipyrstö 1 2kv reng (MT)
- 31.5. kenttäkerttunen k +1kv reng (MT)
- 4.6. sinipyrstö 1 k 2kv reng (MT)
- 5.6. sinipyrstö 1 2kv reng (MT)
- 9.6. ruokosirkkalintu 2kv reng (MT)
- 14.6. pikkusieppo k +1kv reng (MT)
- 27.7. kehrääjä 1ad k reng (MT)
- 9.8. mustaleppälintu 1kv reng (MT)
- 27.8. pikkusirkku 1 1kv reng (KH)
- 3.9. taigauunilintu 1 n 1kv reng (MT)
- 3.9. sinipyrstö 1 1kv reng (MT)
- 5.9. pikkusirkku 1 1kv reng (MT)
- 8.9. idäntiltaltti 1 1kv reng (MT)
- 17.9. pähkinänakkeli *europaea* 1 +1kv reng (JH)
- 18.9. pikkusirkku 1 1kv reng (JH)
- 21.9. taigauunilintu 1 reng (MT)
- 28.9. taigakirvinen 1 1kv reng (MT)
- 38.9. taigauunilintu 1 1kv reng (MT)
- 8.10. pikkusirkku 1 1kv reng (MT)

Muu toiminta

Oulun yliopiston kahlaajatutkimukset jatkuvat edelleen Ulkonokalla. Nokkaa laiduntaa kesä-syyskuussa yli satapäinen nautakarja, ja ELY-keskus hoitaa pahimpia umpeenkasvavia kohteita nokan pitämiseksi kelvollisena uhanalaisten kahlaajalajien pesimäpaikkana.

Tauvon ensimmäinen ruokosirkkalintu eksyi verkkoon ja rengastettiin 9.6.2021. © MATTI TYNJÄLÄ

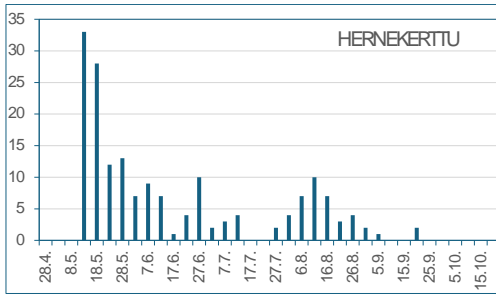

Itäinen *tristis*-tiltalti sai renkaan 8.9. Niitä on asemalla rengastettu puolenkymmentä. © MATTI TYNJÄLÄ

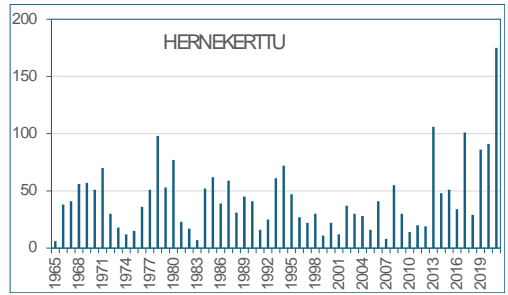
Tauvon lintuaseman havaintoja on käytetty Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen julkaisuissa (fenologia, lajijutut ym.). Netissä pidetään blogia (eli nettipäiväkirjaa; tauvonlintuasema.blogspot.com) päivittäin miehitysaikana. Jonkin verran tiedottamiseen käytetään myös aseman Facebook-sivuja.

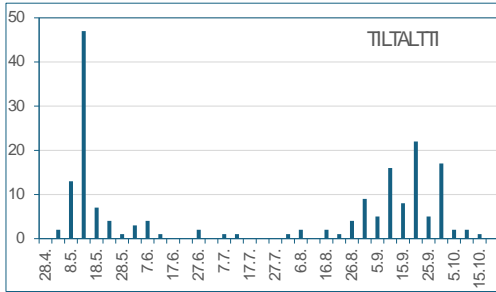
Toistasataa nautaa laiduntaa kesäisin Ulkonokalla. Tänä kesänä ne olivat nokalla 11.6.–2.9. © MATTI TYNJÄLÄ

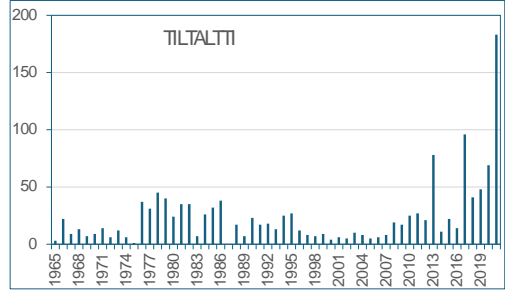
Kuva 1. Hernekertun rengastukset viisipäiväjakoissa 2021. Vaaka-akselilla jakson keskimääräinen päivä.

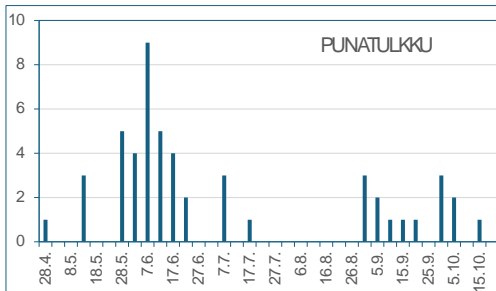
Kuva 2. Hernekertun rengastukset 1965-2021. Luvut ovat korjaamattomia (mm. pyyntitehokuden ja -ajan suhteen).

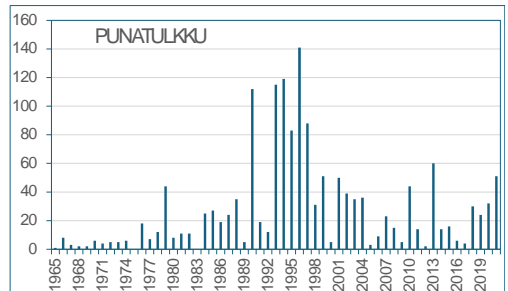
Kuva 3. Tiltaltin rengastukset viisipäiväjakoissa 2021.

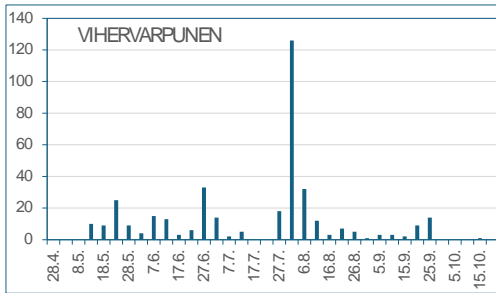
Kuva 4. Tiltaltin rengastukset 1965-2021.

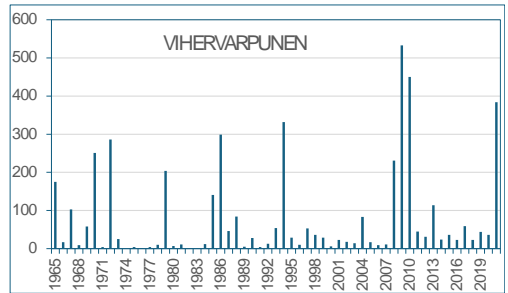
Kuva 5. Punatulkun rengastukset viisipäiväjakoissa 2021.

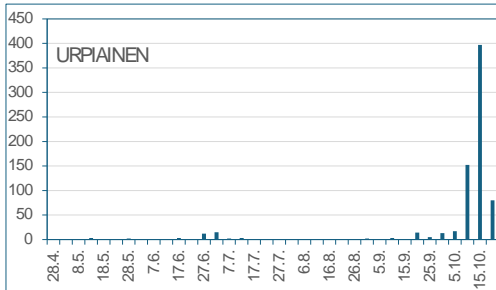
Kuva 6. Punatulkun rengastukset 1965-2021.

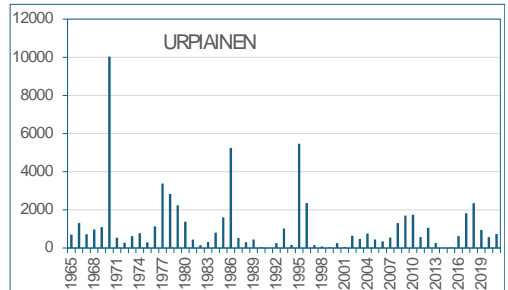
Kuva 7. Vihervarpusen rengastukset viisipäiväjakoissa 2021.

Kuva 8. Vihervarpusen rengastukset 1965-2021.

Kuva 9. Urpaisen rengastukset viisipäiväjakoissa 2021.

Kuva 10. Urpaisen rengastukset 1965-2021.

Tämä on Tauvon lintuaseman julkaisu n:o 96

PIHABONGAUS 2021

MIKKO OJANEN

Järjestyksessään 16. pihabongaus oli 30.–31.1.2021. Joulukuu 2020 oli tavanomaista lauhempi ja tammikuu 2021 lähes normaalin lämpöinen. Tammikuun alkupuolisko oli kylmä, lämpötila kävi jopa -25 asteessa, mutta kuukauden loppupuoli oli lämpimämpää. Tammikuun keskilämpötila oli puolitoista astetta vertailukautta kylmempi. Talvehtijoille tilanne oli tavanomainen. Marja- ja koivunsiemensato olivat edelleen niukkoja, mikä näkyy vuoden tuloksissa. Laskentayksikkönä tapahtumassa on 'piha', osallistujia yhdellä laskentapaikalla voi olla useitakin.

Osallistuminen

Tapahtumaan osallistui alueellamme yhteensä 867 'pihaa', 149 enemmän kuin edellisenä vuonna (taulukko 1). Edelliseen vuoteen verrattuna lisäystä oli eniten Oulussa, Kempeleessä ja Muhoksella. Laskua oli neljässä kunnassa, 1–6 pihaa vähemmän kuin edellisessä.

Havainnointi-innokkuus ('pihoja' tuhatta henkeä kohden) oli suurin Taivalkoskella, Utajärvellä ja Hailuodossa, kuten muutamalla aiemmalla kerralla. Alhaisin innokkuus oli Oulussa, Limingassa

Taulukko 1. Kuntakohtaiset luvut. 'Pihojen' lukumäärä 2020 ja 2021, osallistumisen innokkuus ('pihoja'/1 000 asukasta), lajeja 'pihaa' kohden, kokonaisyksilömäärä sekä yksilöitä 'pihaa' kohden.

Kunta	2020	2021	Muutos	pihoja/1000as	lajeja/piha	Yks.	Yks./piha
Haapavesi	12	20	8	3,0	7,3	988	49,4
Hailuoto	6	7	1	7,3	4,9	189	27,0
li	28	34	6	3,5	5,0	724	21,3
Kempele	19	47	28	2,6	5,5	1 515	32,2
Kärsämäki	10	5	-5	1,9	5,8	203	40,6
Liminka	25	19	-6	1,9	6,3	683	36,0
Lumijoki	8	7	-1	3,5	6,6	301	43,0
Merijärvi	0	3	3	2,8	6,0	64	21,3
Muhos	29	42	13	4,7	6,1	1 538	36,6
Oulainen	34	35	1	4,8	5,8	1 458	41,7
Oulu	288	341	53	1,7	5,1	8 966	26,3
Pudasjärvi	25	34	9	4,3	5,5	915	26,9
Pyhäjoki	13	21	8	6,8	7,4	1 184	56,4
Pyhäntä	5	9	4	5,7	4,1	231	25,7
Raahe	87	94	7	3,8	6,3	3 758	40,0
Siikajoki	24	30	6	5,8	6,7	1 538	51,3
Siikalatva	25	28	3	5,4	6,6	1 337	47,8
Taivalkoski	42	40	-2	10,1	6,0	1 257	31,4
Tyrnävä	14	26	12	3,9	6,9	1 370	52,7
Utajärvi	24	25	1	9,3	6,5	1 046	41,8
Yhteensä	718	867	149	2,6	5,7	29 265	33,8

ja Kärsämäellä. Oulun ja Raahen osuus oli nyt 50 %, kun se oli edellisessä laskennassa 52 %. Näiden kahden kaupungin osuus on laskenut hivenen. On vain hyvä asia, että laskentainnokkuutta on laajemminkin kuin vain taajamissa.

Lajisto ja yksilömäärä

Uusia lajeja saatiin kaksi: kirjosiipikäpylintu ja vuorihemppo. Kokonaislajimäärä vuosilta 2006–2021 on nyt 86. Tämän laskennan lajimäärä oli 57, aiempien laskentojen lajimäärä on vaihdellut 44 ja 63 välillä. Laskennassa saatiin nyt kahdeksan lajia, jotka puuttuivat edelliseltä vuodelta: edellä mainittujen uusien lisäksi kottarainen, pikkukäpylintu, pähkinähakki, riekko, taviokuurna ja telkkä. Vastaavasti edellisenä vuonna saatiin viisi lajia, joita ei nyt tavattu: harmaalokki, laulujoutsen, merimetso, pyrstötiainen ja vihervarpunen. Kaikki nämä lajit ovat laskennassa satunnaisempia.

Yksilömäärä pihaa kohden oli suurinta Pyhäjoella, Tyrnävällä ja Siikajoella vaihdellen välillä 51–56 yksilöä/piha. Alhaisimmat määrät olivat Merijärvellä ja Iissä, 21 yksilöä pihaa kohden. Lajimäärä pihaa kohden vaihteli 4,1 ja 7,4 välillä. Eniten lajeja pihaa kohden oli Pyhäjoella ja vähiten Pyhäntällä.

Runsaus ja yleisyys

Runsaudella tarkoitetaan lintujen keskimääräistä lukumäärää yhtä laskentakohdetta (pihaa) kohden. Viisi runsainta lajia esiintymisjärjestyksessä olivat talitiainen, keltasirkku, sinitiaainen, pikkuvarpunen ja varpunen. Edellisen vuoden kärkilaji keltasirkku oli nyt toinen. Kolmanneksi nousi sinitiaainen. Pikkuvarpunen jäi nyt sinitiaisen taakse neljänneksi. Varpunen nousi viidennelle sijalle. Kaikkien näiden viiden lajin runsaus nousi aiempaan 5-vuotiskeskiveroon nähden. Onko varpusen alho ohi? Ainakin luvut osoittavat sitä. Sinitiaisen runsastui 9% 5v-jakson keskiveroon verraten. Muiden lajien tunnusluvut noudattavat aiempien vuosien trendiä.

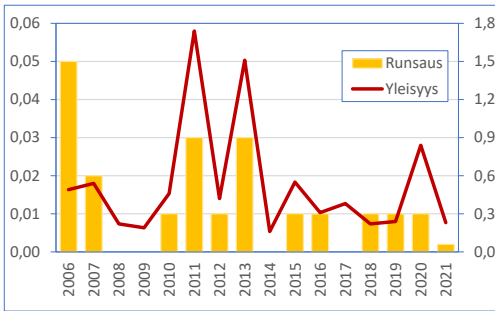
Seuraava viisikko oli harakka, naakka, viherpeippo, punatulkku ja hömötiainen, tässä järjestyksessä. Naakka nousi neljä sijaa taulukossa, kaikki muut harvinaistuivat verrattuna aiempaan 5v-jakson keskiarvoon. Viherpeippo, punatulkku ja hömötiainen ovat pysytelleet näillä sijoilla pitkään.

Kolmas viisikko koostuu lajeista närhi, kesykyyhky, urpiainen, käpytikka ja varis. Kesykyyhky ja käpytikka ovat runsastuneet, kesykyyhky huomattavan paljon. Oulussa lasketaan osui kaksi suurta parvea, 53 ja 80 yksilöä, ilmentäen sattuman vaikutusta. Toinen vastaava laji on sinisorsa, jonka tunnusluvut vaihtelevat laskentapaikan ja sattuman ansiosta suuresti. Näiden kahden lajin tunnuslukujen muutoksiin kannattaa suhtautua siksi varauksella. Muilla kolmella trendi on ollut laskeva, urpiaisella siemensyöjänä lasku oli suurin; sen talvinen runsaus riippuu koivunsiementen vuosituotosta, joka oli nyt huono. Seuraava viisikko koostuu lajeista fasaani, töyhtötiainen, tilhi, kuusitiainen ja mustarastas. Ilahduttavaa on todeta töyhtötiaisen yleistymisen 5v-kaudella. Sen sijaan kuusitiainen on harvinaistunut tämän vertailukauden mittaan. Se on myös pudonnut taulukossa kolme pykälää viime vuodesta. Harvakuisemmista lajeista harmaapäätikka jatkaa runsastumistaan, nyt olivat myös puukiipijä, peltopyy, varpushaukka ja etenkin pähkinänakkeli runsaita.

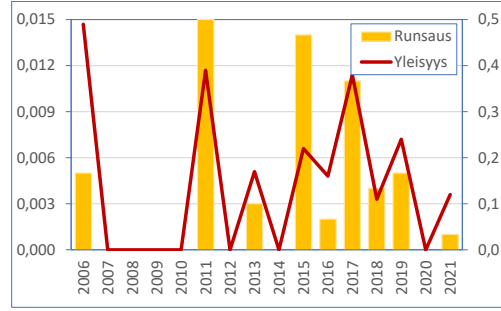
Yleisyydellä tarkoitetaan, kuinka monella pihalla (% pihoista) laji tavattiin. Jos laji tavataan jokaisella pihalla, luku on 100, jos vain joka sadannella pihalla, luku on yksi. Yleisyyslista on pysynyt varsin vakioisena vuodesta toiseen. Kolmen kärki sama kuten usein aikaisemminkin talitiainen, sinitiaainen ja harakka. Talitiaista tavataan liki jokaisella pihalla, sinitiaista neljällä viidestä ja harakkaa kah-

Taulukko 2. Pihabongauksen tulokset 2021. Kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa ovat lajit runsausjärjestyksessä vv. 2020 ja 2021. Laji- ja yksilömäärän jälkeen on lajikohtainen runsaus eli keskimääräinen pihakohtainen yksilömäärä. Seuraavassa on runsauden ero (%) viiden edellisen vuoden (2016–2020) keskiarvosta. Seuraavassa on lajin keskimääräinen yleisyys eli se, monellako pihalla (% pihoista) laji tavattiin. Seuraavassa on yleisyyden ero (%) viiden edellisen vuoden keskiarvosta. Positiivinen luku tarkoittaa lajin yleistymistä, negatiivinen päinvastaista. Erosarakkeissa "uusi" tarkoittaa ensimmäistä kertaa pihabongauksessa tavattua lajia. Yksilöitä tavattiin yhteensä 29 265 (pihaa kohti laskettuna 34) ja lajeja 57.

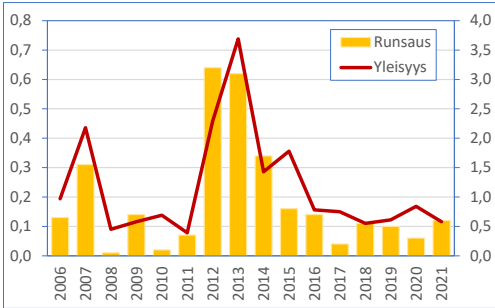
2020 järj.	2021 järj.	Laji	Yks.	Keskim. runsaus /piha	Ero % ed.5v keskiarvoon	Keskim. yleisyys /piha	Ero % ed. 5v keskiarvoon
2	1	talitiainen	6 919	7,98	4,7	94,6	-1,6
1	2	keltasirkku	6 673	7,70	22,8	35,2	-1,0
4	3	sinitiaainen	2 942	3,39	21,2	75,8	-3,4
3	4	pikkuvarpunen	2 886	3,33	28,3	36,9	9,9
6	5	varpunen	1 351	1,56	15,3	19,4	0,4
7	6	harakka	1 345	1,55	-9,4	60,8	-5,3
11	7	naakka	1 241	1,43	20,8	13,0	14,1
9	8	viherpeippo	981	1,13	-27,6	15,2	-36,0
8	9	punatulkku	709	0,82	-41,8	18,1	-41,3
10	10	hömötiainen	698	0,81	-17,7	33,3	-6,6
12	11	närhi	494	0,57	-6,2	25,3	-5,0
15	12	kesykyyhky	467	0,54	111,5	5,5	28,1
5	13	urpiainen	438	0,51	-67,4	8,1	-57,1
13	14	käpytikka	409	0,47	9,1	36,1	7,0
14	15	varis	387	0,45	-20,2	18,0	-2,7
17	16	fasaani	168	0,19	6,7	7,7	2,9
18	17	töyhtötiainen	154	0,18	17,6	10,6	23,1
22	18	tilhi	132	0,15	-94,4	4,7	-35,3
16	19	kuusitiainen	129	0,15	-14,7	9,7	7,6
21	20	mustarastas	117	0,14	-16,3	10,5	-4,2
19	21	teeri	104	0,12	37,9	0,6	-17,0
26	22	peltopyy	96	0,11	271,0	1,0	152,2
24	23	korppi	64	0,07	-1,7	5,1	23,3
20	24	peippo	41	0,05	-17,6	1,7	-32,1
27	25	harmaapäätikka	40	0,05	37,9	4,4	40,8
23	26	kuukkeli	39	0,05	0,5	1,7	14,0
31	27	puukiipijä	38	0,04	45,6	4,0	50,9
30	28	varpushaukka	31	0,04	124,2	3,6	127,8
28	29	turkinkyyhky	25	0,03	-9,6	1,2	40,1
35	30	tikli	22	0,03	35,1	0,2	-47,3
	31	räkättirastas	21	0,02	-72,0	1,3	-68,0
	32	sinisorsa	17	0,02	-86,3	0,1	-59,2
	33	pähkinänakkeli	16	0,02	497,8	1,7	511,4
	34	järripeippo	8	0,01	-0,4	0,8	49,4
	35	palokärki	6	0,01	198,9	0,7	198,9
	36	pähkinähakki	6	0,01	348,3	0,4	169,0
	37	hippiäinen	5	0,01	49,4	0,2	12,1
	38	tundraurpiainen	5	0,01	-73,3	0,4	-69,4
	39	varpuspöllö	5	0,01	124,2	0,6	124,2
	40	kanahaukka	4	0,01	-0,4	0,5	5,5
	41	koskikara	3	0,00	-20,9	0,2	-25,3
	42	pikkukäpylintu	3	0,00	-53,6	0,1	-55,2
	43	pikkutikka	3	0,00	49,4	0,4	49,4
	44	valkoselkätikka	3	0,00	169,0	0,4	169,0
	45	kirjosiiplikäpylintu	2	0,00	uusi	0,1	uusi
	46	kottarainen	2	0,00	198,9	0,2	198,9
	47	maakotka	2	0,00	49,4	0,2	79,3
	48	punarinta	2	0,00	-18,5	0,2	-18,5
	49	pyy	2	0,00	-71,1	0,2	-40,2
	50	taviokuurna	2	0,00	-92,7	0,1	-70,1
	51	telkkä	2	0,00	12,1	0,1	12,1
	52	isolepinkäinen	1	0,00	49,4	0,1	49,4
	53	lapintiaainen	1	0,00	-81,3	0,1	-73,6
	54	metso	1	0,00	-25,3	0,1	-25,3
	55	pohjiantikka	1	0,00	12,1	0,1	12,1
	56	riekko	1	0,00	-75,1	0,1	-36,0
	57	vuorihemppo	1	0,00	uusi	0,1	uusi
		Yksilöitä	29 265				
		Lajeja	57				
		Yksilöitä/piha	34				

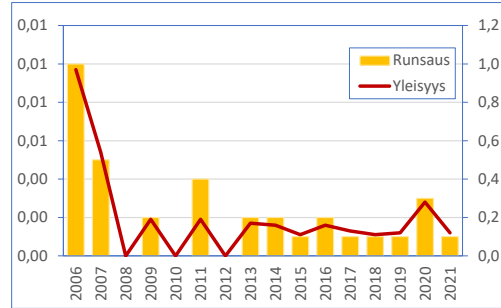
Kuva 1. Pyy pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Kolme huippuvuotta, muutoin tasaista.

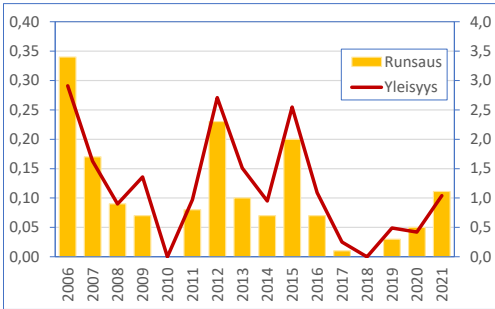
Kuva 2. Riekkö pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Harvinainen vieras, laskevatko tunnusluvut?

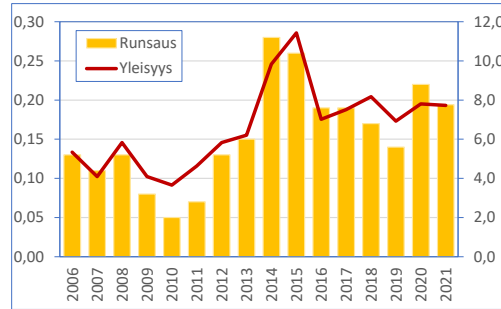
Kuva 3. Teeri pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Nousuja ja laskuja tunnusluvuissa. Viime vuodet alamaissa.

Kuva 4. Metso pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Alkuvuosien huippuja lukuun ottamatta tasaista esiintymistä.

Kuva 5. Peltopyy pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Laskeva trendi.

Kuva 6. Fasaani pihabongauksessa vuosina 2006–2021. Laji on runsastunut ja yleistynyt. Kaikkialla esiintyminen on vähäistä.

della kolmesta. Kaikkien näiden yleisyys oli hiukan laskenut. Seuraavina olivat pikkuvarpunen, käpytikka, keltasirkku ja hömötiainen. Näitä havaittiin joka kolmannella pihalla. Pikkuvarpunen ja käpytikka olivat yleistyneet, keltasirkku ja hömötiaisen puolestaan harvinaistuneet, hömötiaisen laskua 6,5% kertoen lajin alamäestä. Yli kymmenen prosentin yleisyyteen ylsivät vielä närhi, varpunen, punatulkku, varis, viherpeippo, naakka, töyhtötiainen ja mustarastas. Mustarastas on sopeutunut jo Suomen talveen, se pärjää

ruokintojen turvin kesinkertaisinakin marjavuosina. On opittu tarjoamaan myös mustarastalle sopivaa evästä.

Kuviin on valittu kanalinntu. Niitä esiintyy satunnaisesti pihojen läheisyydessä, kuitenkin siinä määrin, että tilastoihin kertyy aineistoa liki jokaiselta vuodelta. Yleispiirre on esiintymisen väheneminen tilastoissa. Maailma muuttuu vahvasti kanalinntujenkin elinpiireissä.

PIHA Bongaus

25.–26.1.2025

Hauskaa, helppoa,
hyödyllistä

– ja siihen kuluu vain tunti!

Pihabongauksessa tarkkaillaan pihan talvilintuja. Tapahtuman avulla kerätään arvokasta tietoa maamme talvisesta linnustosta. Osallistu sinäkin!

Opettaja!

Osallistu
Pihabongaukseen
luokkasi kanssa
20.–24.1.2025!

Tarkkaile tunnin ajan lintuja omalla kotipihalla tai muussa sopivassa paikassa la 25.1. tai su 26.1. Ilmoita havaitsemasi lajit ja suurimmat samaan aikaan näkyvät yksilömäärät verkkolomakkeella tai postikortilla.

Pihabongaus on tapahtuma kaikille linnuista kiinnostuneille. Kaikki havainnot ovat arvokkaita! Osallistujien kesken arvotaan palkintoja.

www.pihabongaus.fi

BirdLife
SUOMI • FINLAND

Kuvat: Petri Kuhno

TIIRA-HAVAINNOT VUODELTA 2021 PPLY:N ALUEELTA

MIKKO OJANEN & TAPANI TAPIO

Parin viime katsauksen tapaan esitämme tässä yhteenvedon Tiira-järjestelmään alueeltamme kirjatuista havainnoista. Tarkastelemme henkilökohtaisia, lajikohtaisia ja kuntakohtaisia tallennusmääriä. Muihin havaintojärjestelmiin kirjattuja tai yksittäisiltä henkilöiltä saatuja havaintoja on ollut myös käytettävissä vuosikatsauksen laatimisessa. Nyt Tiira-havaintoja oli 63 156 kappaletta. Muiden talletusjärjestelmien (Laji.fi, eBird, Excel-taulukot) havaintoja oli yhteensä suunnilleen saman verran (ks. katsauksen 2021 lähdeaineisto sivu 52).

Tiira-järjestelmä on katsausaineistosta tärkein, ennen kaikkea havaintojen hyvän laadun vuoksi. Tarkastelussamme on yksikkönä havainto ja havainnon kirjaaja. Yksilöitä voi olla yksittäisessä havainnossa useitakin, parhaimmillaan tuhansia. Kirjaaja voi olla joku muu kuin havainnon tekijä, ja usein havainnoitsijoita on useampia yhdessä havaintokirjauksessa. Koontihavainnot (sama lintu/linnut samalla paikalla pitkään, usea havainnoija kirjaa saman/samat yksilöt) tekee muutama siihen valtuutettu yhdistyskäyttäjä.

Taulukko 1. Viisitoista runsainta lajia Tiira-havaintojärjestelmässä alueeltamme. Havaintoilmoitusten määrä, ei yksilöiden määrä.

2020 järj.	2021 järj.	Laji	Lkm 2021
1	1	laulujoutsen	1 808
2	2	talitiainen	1 783
3	3	sinitäinen	1 484
10	4	käpytikka	1 169
4	5	kurki	1 131
6	6	hömötiainen	1 060
11	7	harakka	1 029
7	8	telkkä	969
9	9	sinisorsa	953
5	10	merikotka	950
8	11	mustarastas	862
13	12	keltasirkku	838
12	13	pikkuvarpunen	787
	14	punatulkku	733
	15	närhi	704
14		pulmunen	
15		urpiainen	
		Havaintoja	63 156

Taulukko 2. Kuntakohtainen havaintomäärä Tiirassa 2021 sekä vertailu edellisvuoteen.

Kunta	2020	2021	Muutos	Muutos-%
Haapavesi	779	784	5	0,6
Hailuoto	6147	5564	-583	-9,5
Ii	1157	1328	171	14,8
Kempele	2574	3699	1 125	43,7
Kärsämäki	322	171	-151	-46,9
Liminka	3723	4079	356	9,6
Lumijoki	2102	1916	-186	-8,8
Merijärvi	238	297	59	24,8
Muhos	2610	2264	-346	-13,3
Oulainen	1202	1334	132	11
Oulu	20204	18295	-1 909	-9,4
Pudasjärvi	2157	2281	124	5,7
Pyhäjoki	2108	1702	-406	-19,3
Pyhäntä	176	164	-12	-6,8
Raahe	5752	6093	341	5,9
Siikajoki	4085	3040	-1 045	-25,6
Siikalatva	814	946	132	16,2
Taivalkoski	6136	5103	-1 033	-16,8
Tyrnävä	2879	3211	332	11,5
Utajärvi	1089	885	-204	-18,7
Yhteensä	66254	63156	-3 098	-4,7

Nämä havainnot esitetään omassa taulukossaan, muissa koosteissa ne eivät ole mukana. Kokoomahavaintojen merkitys on suuri katsauksien laatimisessa.

Viidentoista runsaimman lajin joukko on yllättävän sama kuin vuosi aikaisemmin. Kärkiviisikossa on kaksi suurikokoista lajia ja kolme pihabongauksessa tavallista lajia. Pihabongauslajeja löytyy jäljempääkin, kaikki

varpuslintuja. Talvehtijoita kirjataan kiittävästi, telkistä ja sinisorsasta kirjauksia tuli liki päivittäin. Vain listan kaksi viimeistä lajia vaihtui, punatulkku ja närhi syrjäyttivät pulmunen ja urpiaisen.

Kirjattujen havaintojen määrä laski liki viisi prosenttia viimevuotisesta.

Taulukko 3. Viisitoista eniten havaintoja tallentanutta henkilöä 2021.

#	Tallentaja	Lkm
1	Tapani Tapio	2 731
2	Erkki Sarviaho	2 130
3	Tuomas Herva	2 102
4	Reijo Kylmänen	1 576
5	Kalle Hiekkänen	1 541
6	Timo Karjalainen	1 536
7	Teemu Saarenpää	1 516
8	Henri Ukonaho	1 455
9	Juha Markkola	1 427
10	Jukka Hauru	1 092
11	Jussi Niskanen	1 091
12	Satu Ekmark	1 087
13	Jouni Majuri	1 077
14	Iikka Heikkala	963
15	Kalevi Hirvonen	947

Joutsenhavaintoja kirjattiin selvästi eniten Tiiraan niin vuonna 2021 kuin edellisvuonna. Utajärvi 19.9.2021 © TOMMI KUUALA

Suhteellisesti laskua oli eniten Kärsämäellä (-46,9%), Siikajoella (-25,6%) ja Pyhäjoella (-19,3%). Kasvua oli eniten Kempeleessä (43,7%), Merijärvellä (24,8%) ja Siikalatvassa (16,2%). Havaintorivejä kirjattiin eniten Oulussa, Raahessa ja Hailuodossa.

Kaikkiaan 1700 henkilöä tallensi vähintään yhden havainnon. Tässä on nousua viime vuoteen verraten yli kolmesataa henkilöä! Viidentoista kärkinimen joukossa on kymmenen viimevuotista osallistujaa. Hienoa todeta uusien nimien nousevan esiin.

Vähintään tuhat havaintoa kirjasi nyt 13 henkilöä (viime vuonna 15), vähintään 500 edellisten lisäksi 11 henkilöä (20) ja vähintään 100 edellisten lisäksi 88 henkilöä (75). Yhden havainnon kirjasi 240 henkilöä (213) ja kaksi 161 (125).

Muutama havainnoija retkeilee useissa kunnissa alueellamme. Varsinkin Lintuatlasvuosina tällä on hyvin suuri merkitys. Oheisessa taulukossa 4 on 19 henkilöä, joilla on kirjauskia vähintään kymmenestä kunnasta. Viime vuonna vastaavaan

Taulukko 4. Kattavimmin alueellamme eri kunnissa retkeilleet henkilöt 2021. Yhteensä - niiden kuntien lukumäärä, joissa tallentaja on kirjannut havaintoja.

	Yhteensä	Haapavesi	Hailuoto	li	Kempele	Kärsämäki	Liminka	Lumijoki	Merijärvi	Muhos	Oulainen	Oulu	Pudasjärvi	Pyhäjoki	Pyhäntä	Raaha	Siikajoki	Siikalatva	Taivalkoski	Tyrnävä	Utajärvi
Kalle Hiekkänen	17	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x		x	x	x	x	x		x	x
Tuomas Herva	15		x	x	x	x	x	x		x		x	x			x	x	x	x	x	x
Reijo Kylmänen	13	x	x		x		x	x		x		x		x	x	x	x	x		x	
Ville Suorsa	13	x			x		x	x			x	x	x	x	x	x	x	x		x	
Ari-Pekka Auvinen	12	x				x	x	x		x		x				x	x	x		x	
Esa Hohtola	12		x	x	x		x	x			x	x			x	x	x			x	x
Jorma Siira	12			x	x		x	x		x		x	x	x			x	x		x	x
Jouni Pursiainen	12		x	x	x		x	x		x		x	x					x	x	x	x
Jukka Österberg	11	x	x		x	x	x			x	x	x			x			x		x	
Aleksanteri Pikkarainen	10		x		x		x	x		x		x				x	x		x	x	
Antero Kurikka	10		x	x	x		x	x		x		x				x	x			x	
Janne Aalto	10		x		x		x	x				x		x		x	x	x		x	
Joni Partanen	10		x		x		x			x		x					x	x		x	x
Minna Kaan	10			x	x		x	x		x		x				x	x		x	x	
Olli Tenovuo	10		x		x		x	x				x	x	x		x	x			x	
Pekka Rahko	10			x	x		x			x		x	x				x		x	x	x
Tapani Tapio	10		x	x	x		x	x		x		x				x	x			x	
Teemu Saarenpää	10		x	x			x	x		x		x				x	x			x	x
Vesa Heikkilä	10	x	x						x	x	x	x		x	x	x				x	

Taulukko 5. Kuntakohtaiset aktiivisimmat havainnoijat havaintomäärineen 2021. Kustakin kunnasta on otettu kuusi aktiivisinta havaintojen kirjaajaa taulukkoon.

Haapavesi		Hailuoto		Ii		Kempele	
Mika Soppela	224	Juha Markkola	1 407	Pauli Jussila	386	Satu Ekmark	1 064
Jouni Majuri	99	Jouni Meski	541	Heikki Helle	110	Jussi Niskanen	756
Juho Karvosenoja	74	Tuomas Herva	471	Tuomas Herva	103	Tapani Tapio	272
Ville Suorsa	45	Tapani Tapio	395	Kalle Simonen	73	Jorma Siira	203
Petri Malinen	31	Saana Meski	321	Teppo Komulainen	52	Jouni Pursiainen	114
Esko Purmonen	27	Kalle Hiekkänen	183	Ilkka Kärkkäinen	48	Minna Kaan	109
Kärsämäki		Liminka		Lumijoki		Merijärvi	
Antero Autio	32	Tapani Tapio	430	Otso Valkeeniemi	292	Jörgen Palmgren	190
Henri Jokinen	17	Ilkka Heikkala	413	Mika Jokikokko	224	Paula Kontio	31
Pirkko Hietala	15	Joni Partanen	308	Petteri Tolvanen	196	Sanni Vesala	24
Tuomas Herva	14	Reijo Kylmänen	230	Pauli Jokikokko	191	Pietari Kinnunen	10
Tommi Parikka	14	Kalle Hiekkänen	197	Ilkka Heikkala	128	Paula Pirttimaa	7
Turo Tuomikoski	12	Tuomas Herva	138	Timo Taavitsainen	85	Manda Kosola	6
Muhos		Oulainen		Oulu		Pudasjärvi	
Teemu Saarenpää	1 132	Jouni Majuri	572	Timo Karjalainen	1 515	Erkki Sarviaho	1 500
Veli-Pekka Honkanen	182	Anssi Hietaharju	169	Tapani Tapio	870	Elice Haataja	56
Jouni Meski	133	Julius Erkkilä	78	Minna Kaan	679	Toivo Kiminki	42
Tuomas Herva	91	Vesa Heikkilä	72	Erkki Sarviaho	628	Jyrki Mäkelä	32
Saana Meski	79	Riku Rantala	54	Markku Paso	588	Jorma Siira	27
Jorma Siira	62	Eila Hietaharju	46	Tuomas Herva	541	Pekka Rahko	23
Pyhäjoki		Pyhäntä		Raahe		Siikajoki	
Antero Autio	243	Reijo Kylmänen	35	Henri Ukonaho	1 440	Ilkka Heikkala	310
Jussi Niskanen	209	Kalle Hiekkänen	20	Jukka Hauru	1 056	Tuomas Herva	208
Minna Kaan	183	Antero Autio	17	Jarkko Alatalo	746	Ari-Pekka Auvinen	194
Ismo Hyväri	144	Sirkka Leino	13	Heikki Tuohimaa	386	Irma Lumiaho-Ollila	189
Elice Haataja	125	Sari Lehmus	9	Keijo Pyhtilä	288	Reijo Kylmänen	166
Netta Halmu	95	Riitta Mykkänen	9	Pekka Tuhkanen	252	Antero Kurikka	134
Siikalatva		Taivalkoski		Tyrvävä		Utajärvi	
Antero Autio	273	Kalevi Hirvonen	946	Reijo Kylmänen	632	Teemu Saarenpää	123
Kalle Hiekkänen	177	Elisa Määttä	579	Tapani Tapio	577	Veli-Pekka Honkanen	62
Reijo Kylmänen	122	Jorma Räisänen	320	Kalle Hiekkänen	336	Eero Lindgren	55
Marko Taipaleenmäki	59	Tapani Luokkanen	318	Tuomas Herva	200	Einari Väyrynen	52
Ville Suorsa	20	Markku Tyni	313	Tuomas Väyrynen	107	Markku Paso	40
Hilkka Nissinen	18	Eeva Karjalainen	273	sauli kärenlampi	65	Emilia Ranta	34

Taulukko 6. Eniten laadukkaita havaintoja kirjanneet henkilöt (laatu; havainnon kellonaika, linnun tila, sukupuoli, puku tai ikä merkittynä).

Tallentaja	Havaintoja	Laatuindeksi
Markku Tyni	313	2,47
Juha Markkola	1 427	2,38
Erika Lohvansuu	172	2,37
Enni Manninen	166	2,29
Antti Pöyry	199	2,24
Harri Kantola	121	2,24
Petteri Tolvanen	127	2,23
Antero Autio	333	2,21
Elice Haataja	155	2,21
Sanna Repo	107	2,21
Anna Vasala	244	2,2
Kalevi Hirvonen	947	2,19
Tuomas Väyrynen	159	2,18
Antti Pöllänen	108	2,17
Jorma Korhonen	108	2,17

kattavuuteen pääsi 17 henkilöä, nyt saatiin siis kaksi enemmän. Kalle Hiekkänen oli nyt aktiivisin, muilla on kirimistä tulevina vuosina. Huomionarvoista on, että myös *alueemme ulkopuolella asuvat harrastajat* – Etelä-Suomea myöten – kirjaavat aktiivisesti havaintoja vieraillessaan alueellamme.

Kuntakohtaiset havainnot

Kunnissa erottuu usein yksi tai muutama aktiivinen tallentaja. Pudasjärven kunkku oli jälleen Erkki Sarviaho, muita vastaavia olivat Kempeleen Satu Ekmark, Hailuodon Juha Markkola, Muhoksen Teemu Saarenpää, Oulun Timo Karjalainen sekä Raahen kaksikko Henri Ukonaho ja Jukka Hauru. PPLY:n ulkopuolisista henkilöistä pistää silmään Jörgen Palmgren, joka kirjasi Merijärvellä 190 havaintoa. Hienoja tekoja näiltä henkilöltä.

Havaintojen laatu

Havaintojen laatu lasketaan tässä Tiiran havaintoihin pakollisten merkintöjen (laji, paikka, pvm, lkm) lisäksi tehdyistä merkinnöistä. Näitä ovat havainnon kellonaika, sukupuoli, ikä, puku ja tila. Jos yhtään näistä ei

Havaintoilmoitus

Havaintopaikka * Oulu, Välvainio (7216425:3428678) Tarkkuus

Linnun paikka X

[Hae paikka kartalta](#) [Hae paikka listalta](#) [Hae paikka nimellä](#)

Alkupäivä * 11.9.2024 Loppupäivä =

Havainnointiaika 9:11 -

Laji * laulujoutsen [Hae laji](#) Salaa havainto

Lukum * ♂♀ pariutuneet Ikä +2kv Puku ad Tila m, SW Kello -Kello Lisätietoja

[Lisää rivi](#) [Poista rivi](#)

Havaintokohtaisia lisätietoja

Anna tähän lisätietoja, jotka koskevat kaikkia havaintorivejä.

Kuva. Laatuksiteereiksi valitut kentät Tiiran havaintolomakkeella: havainnon kellonaika, sukupuoli, ikä, puku ja tila.

ole merkattuna, on kyseisen havainnon laatu nolla. Jos esimerkiksi pelkkä tila, on laatu yksi ja jos kaikki, niin laatu on viisi.

Viime vuoteen verrattuna lauluhavaintoja on tullut enemmän. Vähintään sata havaintoa kirjanneet otettiin mukaan tähän taulukkoon. Kun kirjaa muutajistakin tiedot esimerkkikuvan tavalla, on havainto laadukas. Samoin kesäisten varpuslintuhavaintojen laatu kasvaa, kun kirjaa paikallisen/muuttavan tai kevään laulajista sukupuolen. Havainnon käyttökelpoisuuden kannalta tila on merkittävin, onhan se tärkeä esimerkiksi arvioitaessa, onko kyse reviiiriä pitävästä yksilöstä.

Koontihavainnot

Koontihavaintoja tekevät nimetyt yhdistyskäyttäjät ja niitä tehdään yleensä Tiirassa näkyvästi esillä olevaista havainnoista kuten harvinaisuuksista ja ensihavainnoista. Koonteja on runsaasti myös niistä lajeista, joista lasketaan reviiirejä katsauksiin (pöllöt, yölaulajat yms., yhteensä 65 lajia). Koontihavaintoja oli vuonna 2021 yhteensä 570 kpl. Ilman koonteja näistä olisi kertynyt yli 3 100 havaintoa.

Taulukko 7. Koontihavaintojen tekijät määrineen 2021.

Yhdistyskäyttäjä	Lkm
Tapani Tapio	476
Matti Tynjälä	74
Ville Suorsa	9
Juhani Karvonen	7
Ari-Pekka Auvinen	2
Tuomas Väyrynen	2
Yhteensä	570

Kellonaika, sukupuoli ja puku/ikä tiedot parantavat havainnon käyttökelpoisuutta. Keltävästäräkkikoiras. Utajärvi 2.6.2021 © TOMMI KUJALA

☑ **ENSIMMÄISTÄ KERTAA POHJOIS-POHJANMAALLA**

ETELÄNHARMAALOKKI HAAPAVEDEN AINALISSA 11.5.2023

KALLE HIEKKANEN

Kuvat © KALLE HIEKKANEN

Ja eipä mitä, lähetin näkyä selässä höyhenten alta paljastuen.

Herätessäni 11.5.2023 yöllä / aamuyöllä huomasin kännykkään tulleet lintutiedotusviestit lähettimellä varustetusta etelänharmaalokista Klaudiasta. Paikannus klo 21 osui PPLY:n alueelle Haapaveden Ainalijärvelle. Olin muutenkin menossa Haapavedelle, joten matkalle tuli vain yksi koukkaus lisää. Paikka ei ollut minulle entuudestaan tuttu, ja hyvän ja helpon katselupaikan löytäminen vaikutti mahdottomalta. Kartasta kuitenkin löytyi lintutorni, jonne tieurakin menisi, mutta heti tien alussa oli ajokielto. Oli kova halu lähteä ajamaan huonokuntoista, osin lumista reittiä. Onneksi järki voitti: auto parkkiin ja taivaltamaan 1,5 km tornille. Tornia lähestyessä vettä oli nilkkoihin asti. Torni oli parhaat päivänsä jo nähnyt mutta kiipeämiskuntoinen. Järvi oli suurimmaksi osaksi vielä jään peitossa ja aika vähälintuinen. Lokkeja vain muutamia kymmeniä, joista isoja vähemmistö, etäisyyttä +1km.

Kaksi selkälokkia erottui selvästi joukosta, ja yhden harmaalokin selkä oli tummempi kuin muilla. Onko se tuhkaselkälokki? Sitten rupesin miettimään, että eikös etelänharmaalokilla selkä pitäisi olla tummempi kuin tavallisella. Selässä ei erottunut mitään lähettimeen viittaavaa eikä renkaitakaan tältä matkalta näissä olosuhteissa näkyneet. Pikaisesti vilkaisin, onko muita hyviä ehdokkaita. Ei näkyneet,

joten keskityin tähän lintuun. Äkkiä katsoin kameran säädöt valmiiksi, jotta olisi edes jotain mahdollisuuksia, jos tilanne tulee.

Rupesin scouppivideoimaan lokkia. Jonkin aikaa kuvattuani sepä nousi lentoon, ei kun putkella seuraamaan. Pienen kierroksen jälkeen se läksi tulemaan kohti ja eipä mitä, lähetin näkyä selässä höyhenten alta paljastuen. Annoin linnun tulla sen verran lähelle, että oli helpohkosti paljaalla silmällä seurattavissa, ennen kuin rupesin kameraa tavoittelemaan. Lokki jatkoi nätisti tornin vierestä kuvausväistykseltä NE suuntaan kadoten puiden taakse noin klo 5.17.

Tiedotusviestin jälkeen kävi ilmi, että Pauli-Pekka Österberg ja toinen henkilö olivat olleet eri puolilla järveä micaa etsimässä. Mahdollisesti kumpikin näki sen jäällä? Ehkä tuosta lentotilanteesta olisi ollut pienet mahkut soittaa, jos olisi ollut tietoinen muista etsijöistä. Lintu jatkoi paikannusten mukaan Uljuan tekoaltaalle, josta tuli Ainalin lisäksi ainut satelliittipaikannus PPLY:n alueelta. Sieltä se jatkoi ilmeisesti pysähtymättä Oulujärvelle ja edelleen Kajaanin kaatopaikalle, jonne ei laskeutunut, jatkaen SE suuntaan. Kukaan muu Suomesta ei siten tuosta saanutkaan varmaa havaintoa.

Etelänharmaalokki "Klaudia" vieraili vuonna 2023 Suomessa kahteen otteeseen. PPLY:n alueelta siitä saatiin paikannus Haapaveden Ainalin lisäksi vain Siikalatvan Uljuan tekojärveltä.

Klaudian ensimmäinen paikannus 17406 PPLY:n alueelta.

Paikannustietojen mukaan Klaudia oli PPLY:n alueella vajaan vuorokauden iltapäivästä 10.5.2023 (paikannus 17406) varhaisaamuun 11.5. (paikannus 17512). Ainalijärvellä se oli bongattavissa noin 12 tunnina ajan.

Klaudian viimeinen paikannus 17512 PPLY:n alueelta.

Kartat ovat Rariteettikomitean alueellisille harvinaisuuskomiteoille 28.1.2024 toimittamasta Klaudian paikannustietojen yhteenvedosta, joka pohjautuu seuranta-tietoihin verkossa osoitteessa <https://interrex-tracking.com/examples-live/?fbclid=IwAR2oM--Q2xBzPz1HnKm-5pMc5MQe7XJxClzTuF2ed1q4Y7IzxfWuMfMHNS>

KÄÄPIÖKERTTU SIIKAJOEN TAUVOSSA 25.–28.6.2023

KALLE HIEKKANEN

Oli aatoksia aloittaa SSP-pyynti Siikajoen Tauvossa Kullinkarilla. Täksi kaudeksi kokeilupyyntiin sainkin luvan rengastustoimistolta. Ensimmäisen pyyntikerran kerkesin tekemään vasta juhannuksena 25.6. Lyhyiden leivottomien unien jälkeen noin 600 metrin taivallus rengastuspaikalle, neljä verkkoa pyyntiin ja odottelemaan saalista. Huomasin siinä samalla, että migreenin oireet ovat voimistumaan päin. Rengastettavia odotellessa kiikaroin siinä sitten merelle päin, rantakivillä kalalokkiparvi, jossa yksi selvästi tummemman harmaa selkäinen ad yksilö (mikä lienee heinei?). Eipä ollut kamera eikä kaukoputki mukana.

Lisäksi kalatiirojen joukossa oli yksi mustanokkainen yksilö.

Verkkoihin tuli vain muutama lintu. Jossain vaiheessa aamua verkkoja tarkastellessani huomasin rannimmaisessa verkossa puolitoista metriä sen päästä maata vasten pienen hiekanvärisen linnun. Kas, keltainen silmä tällä, tuli siitä hetimiten nana-fiilis. Lintu olikin ihan kunnolla sotkeutunut, ja lajikin vaikuttaa varsin kovalta, niin riskejä ei oteta, vaan harkitusti saksilla muutamia verkkonaruja poikki. Siinä sitten aluksi kuvailin kännyllä linnun ja mietin, olisiko mitään tavallisempia lajivaihtoehtoja. Enpä löytänyt vihreästä Svenssonista enkä

Kas, keltainen silmä tällä, tuli siitä hetimiten nana-fiilis. © KALLE HIEKKANEN

kännellä netistä.

Laitoin siitä vielä broideille kuvan WhatsAppilla. Päättyivätkö samaan lajiin? Päättyivät. Rengastin linnun ja totesin sen olevan varsin hyvässä rasvassa ja päästin vapaaksi. Vapauttaessa lintu ei äännellyt, lensi noin 10 m ja laskeutui lähelle rantaan pajusikkoon.

Tiedotusviestiä miettiessä piti käydä migreenin vuoksi yrjöämässä. Olo rupesikin heti siitä kohenemaan. Viestiä tiedotukseen. Melko nopeasti Mika-Ilari Koskinen ja muutama muukin soitteli bongauksen onnistumisen todennäköisyyttä. Totesin niiden olevan kohtalaiset ja alueen biotoopin hallittavissa olevaa kokoluokkaa.

Lintu osoittautui varsin hankalaksi löytää piilottelevuutensa takia (ehkä syksyiset linnut käyttäytyvät eri tavalla). Kääpiökerttu oli paikalla 25.–28.6. ollen myös PPLY:n ensimmäinen ja Suomen 14. yksilö, ensihavainto kesältä.

Rengastin linnun ja totesin sen olevan varsin hyvässä rasvassa ja päästin vapaaksi.
© KALLE HIEKKANEN

☑ ENSIMMÄISTÄ KERTAA POHJOIS-POHJANMAALLA AASIANKELTAVÄSTÄRÄKKI – ALALAJISUOMEN- PINNALLA PLEIKKARI MÖKILLE

JOUNI MESKI

Perjantaina 1.10.2021 koitti jälleen perinteinen pöllöjen syyspyyntiviikonloppu mökille lämme Hailuodon länsirannalla. Rengastajat Rami Marjamäki ja Ville Yli-Teevahainen saapuivat iltapäivällä saareen ja aloimme valmistella verkkolinjoja. Voimakas idänpuoleinen tuuli teki kuitenkin tepposet, eikä verkkoja pystytty laittamaan yöksi pyyntiin.

Seuraava päivä valkeni hitaasti pilvisessä, mutta tyyntyneessä säässä ja koska aamuyöllä oli satanut reippaasti vettä, ulkona suorastaan haisi rarrille. Aamupalalla päiviteltiin; nyt on pakko löytyä jotain parempaa.

Aamupäivä meni kuitenkin tavallisia lintuja katsellessa, kunnes päivällä aurinko alkoi lämmitellä. Pian Lintutiedotus jo kertoi Honpe:n löytäneen mökkipihaltaan hippiaisuunilinnun, jota lähdimme oitis bongaamaan. Lintu löytyi helposti ja oli nättisti jopa kuvattavissa. Indikaattori oli löytynyt.

Iltapäivällä myös Saana ja Veikka saapuivat mökille, ja kokoonnuimme terassille kilistelemään kuohuvalla vajaa kuukausi aiemmin Saanan löytämän siperianlepinkäisen kunniaksi. Yllätykseksemme Rami kaivoi repustaan Saanalle Bongariliiton muistolahjan lepinkäisestä. Tunnelma oli tutussa porukassa rennon leppoisa.

Heiteltiin frisbiitä ja kiekkoja rantaniityltä noutaessamme Veikan edestä nousi ilmaan keltainen västäräkkilaji voimakkaan r-pitoisesti äännellen. Olin hetken harmissani ja tuossa tilanteessa olisin vaihtanut keltavästäräkin mieluummin vaikka virtavästäräkkiin, mutta ääntä hetken pähkäiltyäni alkoi muistien sopukoista nousta itäiset keltavästäräkit mieleen. Kenelläkään porukasta ei tosin ollut muistikuvaa itäisten keltavästäräkkien esiintymiskuvasta Suomessa, mutta ryhdyimme kaikesta huolimatta dokumentoimaan lintua. Siitä saatiin jonkinlaisia kuvia, mutta mikä tärkeintä, saatiin myös kännykkä-

Aasiankeltavästäräkki. © JOUNI MESKI

Aasiankeltavästäräkki. © JOUNI MESKI

kameralla videoita, joissa linnun ääntely kuului riittävän hyvin. Lähetin Lampilan Petrille yhden videon ja hän vastasikin nopeasti, että kuulostaa hyvältä! Laitoin viestin lintutiedotukseen ja ryhdyimme valmistelemaan öistä rengastussessiota keltavästäräkkinne unohtuessa toviksi. Koska tiedotusviesti ei ollut mennyt läpi, laitoin myöhemmin illalla vielä toisen viestin tiedotukseen. Tämä ei kuitenkaan aiheuttanut bongarilaumoissa yhteydenottoja, joten jatkoimme rengastusta ja asia jäi hiukan taka-alalle. Saana kävi vielä jossain vaiheessa iltasella kävelyllä Hannuksenrantalammella ja löysi sieltä hippiäisuu-nilinnun. Lisäksi pihassa äänteli taigauunilintu, joten pudotuskeli oli tehnyt tehtävänsä.

Aamulla laittelimme mökin nopeasti lähtökuntoon, sillä rengastajilla oli pitkä kotimatka. Kävin rannassa toteamassa, että itäiseltä kuulostava kelta-

västäräkki oli edelleen paikalla ja laitoin päivitysviestin tiedotukseen. Tästä alkoikin pienimuotoinen hässäkkä, kun puhelin alkoi soimaan ja kiihkeimmät etelän bongarit olivat jopa varailemassa lentoja. Linnusta päätyi muutama kuva ja äänite Bongariliiton Facebookiin ja siellä nopeimmat olivat jo analysoineet sonogrammia varsin hyvin ”asiankeltavästäräkille” sopivaksi. Lintua ei sunnuntiaamun jälkeen kuitenkaan enää havaittu.

Veikka oli pari vuotta aiemmin pyytänyt mökille pleikkaria, mutta olin kunnon isän tavoin asettanut hänelle kohtuullisen tehtävän pleikan saamiseksi: löydä mökiltä Suomelle uusi laji (tai alalaji). Pitkän odotuksen jälkeen maaliskuussa 2023 kodinkoneliikkeen ovet lopulta avautuivat, kun RK hyväksyi (aasian)keltavästäräkkinne Suomelle uudeksi alalajiksi, *Motacilla flava tschutschensis*.

VUODEN LINTU 2021: PIKKUTIKKA

TAPANI TAPIO

Pikkutikka oli BirdLifen valitsema vuoden lintu vuonna 2021 (BirdLife 2024). Vuoden lintu-hankkeessa selvitettiin tehostetusti pikkutikan esiintymistä koko maassa. PPLY:n osalta hanke meni melko matalalla profiililla. Tässä esitetään vain arvioitu reviirimäärä, joka perustuu Linnut-vuosikirjan artikkeliin hankkeesta (Seppälä 2022).

Pikkutikkareviirit arvioitiin Tiiraan kirjatusta havainnoista kaavamaisa määrittelyä noudattaen. Reviiriksi tulkittiin kaikki havainnot (pois lukien vaelluslennossa havaitut linnut) aikavälillä 1.3.–31.7. riippumatta siitä, mitä tikkayksilö teki (ruokailli, kiikitti, rummutti, varoittelee yms.). Enintään 500 metrin päässä toisistaan olevat havainnot tulkittiin samaksi reviiriksi, jolleivät havainnon tiedot osoittaneet muuta. Tämän määrittelyn tuloksena PPLY:n pikkutikkareviirien määrä vuonna 2021 oli 63.

Pikkutikkahavainnot PPLY:n alueella 1.3.–31.7.2021 Tiirassa. Havainnoita on 103 kpl 118 yksilöstä. Havainnoissa on paljon päällekkäisyyttä eli koontihavainnoja ei käytännössä ole tehty.

Kirjallisuus

BirdLife 2024: Pikkutikka – vuoden lintu 2021 <https://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/vuoden-linnut/pikkutikka-vuoden-lintu-2021/>. Viitattu 30.11.2024

Seppälä, R. 2022: Vuoden lintu 2021: pikkutikka. – Linnut-vuosikirja 2021: 6–13.

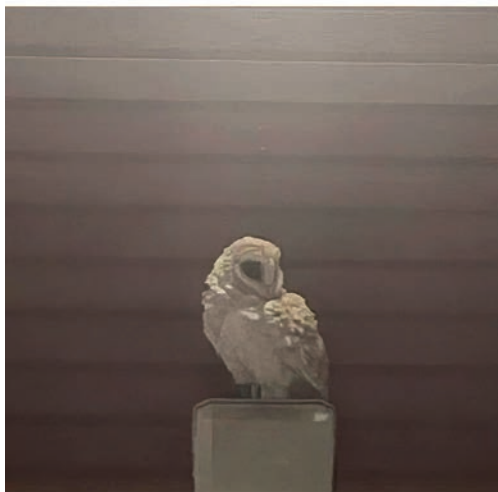
EI SE OLLUTKAAN LINTU...

ESA HOHTOLA

Lukemattomat ovat varmaan ne kerrat, kun linturetkeilyn ja varsinkin linturallien tiimellyksessä elotonta kohdetta tai ääntä on luultu linnuksi. Tai bongaustilanteessa on katsottu väärää lintua ja ihmetelty sen outoa ulkomuotoa. Tähän Facebook-keijuun kertyi niin monta hauskaa tarinaa näistä kommelluksista, että ne ansaitsevat tulla julkaistuksi (kirjoittajien lupa kysyty).

Kaikki alkoi siitä, kun Iissä havaittiin joukuksa 2023 ihan oikea tornipöllö – superharvinaisuus. Kun sitten Facebookin tuli havaintopalstalle tämä:

Oulun pohjoispuolella istahtanut hän asutusalueella autokatokseen 🦉 Kaverin puolesta kyselen, itse en tunnistanut. Tunnistusapua?

...syntyi seuraavanlainen keskustelu.

Teppo Mutanen

Olisiko tuo se Iin tornipöllö.

Pekka Rahko

Onhan näitä. Muovista tavia ojassa olen kiikaroinut pitkään aitona. Kaukana pellolla ollut laulujoutsen muuttui muovipussiksi, kun kaukoputkella katsoi.

Oiva Latvalehto

Ja olihan se yksi laulava peltosirkku Halosenniemessä, jonka laulu olikin sitten peräisin laulavasta lintukirjasta, jolla allekirjoittanut (10 v) oli päättänyt

tehdä vähän jäynää!

Teppo Mutanen

Muovisorsia, etupäässä sinisorsia, on tullut useinkin vastaan. Oikea tilanne selviää, kun eivät lähde karuun. Yhden toin mereltä kotiinkin.

Päivi Varjus

Me kerran ratsastettiin katsomaan isoa pöllöä / haukkaa tms. mutta kävikin ilmi et se oli jonkun metsästäjän joku tekolintu ja metsästäjä puskaassa odottamassa.

Antti Rönkä

Kempeleen Isoaukiolla ennen kaukoputkiaikaa keskusteltiin pitkään siitä, istuuko ladon katolla sini- vai ruskosuohaukka (laudanpätkä...). Vinkuva tuuliviiri Sanginjokivarressa esitti uskottavasti varpuspöllöä. Ennen oli kaikki paremmin.

Virpi Salmela

Jossain ulkomailla kuvasin kaukana parvekkeen kaitteella olevaa lintua, näytti isolle pöllölle. No olihan sekin patsas, laitettu ilmeisesti puluja häätämään. Sitten olikohan viime tai toissa keväänä kun taas kaukana järvellä vastarrannalla uivaa lintua kuvasin tuolla superzoomilla, kun ei näyttänyt joutsenelle ja siinä vilisi jo lumihanhet ja vaikka mitkä valkoiset isommat vesilinnut. No ei saanut kuvistakaan selvää niin piti soittaa naapurille ja kysyy että oliko nähnyt, kun niiden laiturin lähellä oli. No olihan se nähnyt, oli sellainen kelluva koristejoutsen.

Harry Nyström

Kävin aikanaan bongaamassa Oulun edustalla jäällä ollutta tunturipöllöä. Sen oli nähty siirtyvänkin vielä. Aikani sitä katselin kaukoputkella, kun en saanut siitä oikein tolkkua ja lämpöväreilyn laskiessa totesin, että muovikanisterihan se on. Sitten selvisi, ettei siirtymistä ollut nähty, vaan toisesta katselupaikasta katsottuna se näytti olevan eri kohdalla jäällä.

Kalle Hiekkänen

Harry Nyström Allekirjoittaneen kanisteri löytö: sain vielä määritys apuakin, pää pyörii - on se pöllö! Väreilyä oli ja yökin painoi päälle. Ja kerran yöllä on myös muovinen harmaahaikara mennyt oikeasta.

© ANTTI RÖNKÄ

Kalle Hiekkänen

Mutta on noita oikeitakin tunturipöllöjä 2 kertaa spondena ja noin 20 bongattua. Aikoinaan niitä oli paremmin.

Harry Nyström → **Kalle** Selvennyksenä: en muuten missään vaiheessa ajatellut, että tämä olisi jotenkin tahra pinnan ottaneiden harrastajien maineeseen tms. Virheitä sattuu kaikille, minullekin, ja ne ovat mahtavia opettajia. Olin lähinnä tyytyväinen, että se saatiin korjattua ja että maltoin itse katsoa riittävän kauan lintua. Opin jo aikanaan, että pitää itse määrittää, ja näkemäni ei riittänyt alussa määrittämiseen, siksi jäin tuijottamaan sitä. Mielenkiintoinen tapaus monella tapaa, ja hyvä oppimiskokemus kaikille.

Jouni Pursiainen → **Harry Nyström** Joskus elistason nunnataskua bongatessa ihmettelin, miten vaikea se (nuori lintu) on määrittää. Ajattelin itsekseni turhautuneena, että en osaisi erottaa lintua kivitaskusta. Kunnes huomasin katsovani kivitaskua, joka oli siinä nunnataskun lähellä...

Harry Nyström

Jouni, hah, olen kuullut vastaavia tarinoita muiltakin. 😊

Marja-Liisa Härmä → **Harry Nyström** Viime vkl Martinniemen edustalla jäällä oli IHAN selvä tunturipöllö! Piti hakea putki kotoa, jotta sitä jääkimpalet-

ta pääsin kunnolla ihailemaan.

Carita Partanen

Koska muisti on mitä on, jatkuvasti katson mielissäni pihalle takaisin ilmestynyttä fasaania, joka onkin joka kerta lasten lelu. Vuosia sitten Puolison kanssa kovasti tiirailtiin erään kuusen alle että mikä lintu siellä nököttää kunnes selvisi että se on puun juuri sopivasti nousseena maasta.

Petri Lampila

Ah, muuan Kuusamon ralli. Ralli alkoi poikkeuksellisesti keskiyöllä ja alkua oli muistaakseni mennyt meiltä koko lailla persiilleen. Sitten pysähdyttiin jollain pellolla ihan satunnaisesti kuuntelemaan auton viereen ja jostain kuului muutaman kerran vaimea, mutta selkeä "huu...huu", jesjes, sarvipöllö! Tosi kova laji Kuusamossa, pikku yläfemmat ja "kyllä tämä tästä!" No, seuraava vastaava stoppi ja "sarvipöllö" kuuluu taas...mithelv? Kävi ilmi, että koki ääni tuli autosta, iskareita kai arveltiin. Ei muuta kuin kumia pinnalistaan ja sitten kaivelemaan jostain itseluottamuksen rippeitä loppuralliksi.

Matti Suopajarvi

Pysähdyin katsomaan vanhan talon katolla olevaa tunturipöllöä. Kyseessä oli piippu, joka oli kääritty ja eristetty jollain valkoisella solumuovilla tms. Kaulan kohdalla kiristys, joka sai näyttämään pöllöltä.

Hiippailin yhden navetan taakse, kun sen takatunkion laidassa näytti istuvan lapinpöllö. Olin aivan lähipelloilta pyydystänyt ja rengastanut useita. Paljastui muovipöllöksi, joka kenties linnunpelättimenä....

© SATU EKMARK

Matti Suopajärvi

300 metriä kävelin hakkuun yli, kun kovasti kyllä liiankin säännöllisesti piippaava varpuspöllö äänteli. Paljastui semmoiseksi kioskin näköiseksi ja kokoiseksi tuulen mittauslaitteeksi...

Pirkka Aalto

Hämärä muistikuva jostakin vuosien takaa, että joku retkiporukka (Kuokkasen Panulta taisin kuulla) oli nähnyt jossakin PPLY:n alueella merellä kellumassa muoviseksi paljastuneen virta-allin. Muistaako joku täällä tarkemmin? Varmaan aika kylmävä tilanne.

Jukka Piirainen

Ensimmäisenä harrastusvuonna yritimme vääntää Kirkkosalmen tornilla sähkölangan sirinästä sirkalintua.

Liisa Kiljunen

Minä otin varmaan 100 kuvaa kaukana pellolla olevista harmaista linnuista, arvelin hanhiksi, mutta nettiä selailemalla en nähnyt yhtään niin tasaisen harmaata hanhea. Ihmettelin vain, kun eivät liikkuneet. Kotona siirsin kuvat koneelle, ja isosta näytöstä totesin, että ne olivat houkutuslintuja. Hanhensästyks oli alkanut muutama päivä aiemmin.

Erja Kössi

Kerran jokivarressa liikkeessani kuuntelin, että kaulushaikara puhalttaa. Hetken päästä tajusin, että hiukan aiemmin maasta keräämäni, kädessä oleva puolen litran limsapullo aiheutti tuulen kanssa just kaulushaikaran kuulaisen äänen.

Muutama vuosi aiemmin keväällä, samalla puolen jokea, menin katsomaan puun latvassa istuvaa isoa lintua. Olin jo n 50 m päässä linnusta kunnes kuului asean laukaus. Houkutuslintuhan se oli.

Joni Partanen

Olen kai ennenkin täällä kirjoittanut, mutta nuorena poikana Taivalkoskella keskellä talvea kiikaroitiin kaverin kanssa sulaa ojaa. Oltiin jo lähes varmoja pikku-uikusta, mutta kahlattiin vyötäröä myöten

lumessa lähemmäs ja niin se puikko muuttui vedestä törröttäväksi oksaksi. Jäi elis vielä saamatta silloin. Ja nyt en enää muista, missä lajin eka kerran näin. Tämä oksa on syöpynyt kyllä mieleen...

Satu Ekmark

Vanhoja valokuviani katsellessani huomasin sorsaparven muoviseksi. Silmä on kehittynyt.

Jaakko Henttonen

Vaan kertaalleen Liminganlahdella yksi lukuisista styroxmöhkäleistä lähtikin lentoon ja muuttui nuoreksi tunturipöllöksi. Muuten olisi jäänyt huomaamatta. Kerran näinkin päin.

Markku Leppäjärvi

Kattohaikara nähtiin Hailuodossa joskus 90-luvulla langalla istumassa melkoisessa väreilyssä, oli vain yksi putki. Joku näki oranssin nokankin vilahtelevan. Silloin se oli melko rarikin, ja jos kännyt olisi ollut mukana, niin varmasti olisi hälykin laitettu. Lämpöväreilyn helpottaessa siellä oli vain kaksi päällekkäin olevaa valkoista posliinieristettä. Useampi meitä oli, ainakin Kesma oli menossa mukana, ja varmaan muistaa myös tilanteen. Riisinnokalla oltiin.

Harry Nyström

Käy se toisinkin päin: Kerran Hailuotorallissa katsoimme Potinlahdella kellunutta nukkuvaa ristisoran näköistä oliota aikamme ja totesimme oudosti aalloissa keinahtelevan otuksen kaaveeksi eli houkutuslinnuksi. Purussa sitten selvisi, että ihan elävä nuori ristisorsa se oli. Nauratti ja vähän hävetti yhtä aikaa. Ja kyllä: se pinna jäi saamatta.

Marja-Liisa Härmä

Rantakylässä ryömittiin siskon kanssa pellolla; tundrahamania! Tämä siis kauan sitten, kun ne vielä olivat aika harvinaisia! Soitto mökille pojalle. Hän lompsi paikalle mitään varomatta. Ojan pohjalta arveltiin tuulen olevan suotuisa. Hanahet eivät lähteneet.

Aleksi meille tuumas, että aidonnäköisiä kuvia!

Marja-Liisa Härmä

Teppo! Kiitos tästä hauskaasta kevennysketjusta!

Esa Hohtola

Taannoin (70-luvulla) oululainen lintuharrastaja oli nähnyt junan ikkunasta jossain Ruukin/Limingan tienoilla varaston harjalla SELVÄN tunturipöllön ja hälytti harrastajia käymään siellä. Porukan saapuessa paikalle pöllö paljastui katonharjalla istuvaksi, valkoiseksi Michelin-ukoksi.

Soile Mottisenkangas

© SOILE MOTTISENKANGAS

Hailuodon Sunikarinn lähistöllä, takakenoinen pöllö. Lienee linnunpelätin merenrannalla.

Pietari Kinnunen → Soile Mottisenkangas metsästäjät käyttävät tuollaisia varisten houkuttelemiseen.

Jaakko Lumme

Puhkiavanperän tornilta taannoin pari tosi kovaa eri seudun bongaria tähysti puoli tuntia valkoista muovikassia kivikasassa lahden takana. Eivät puhuneet mitään, murahtelivat salaperäisesti ja lisäsivät suurenusta. Ilma väreili hulluna, mutta muovikassi ei ollut liikkunut moneen päivään (minkä minä tiesin). En sekaantunut asiaan. Tämmöisestä on ilo revittävä.

Heli Suurkuukka

Maantienopeudessa määritin tieltä kuolleen helmipöllön sulat tuulessa levällään. Ympärikurvaus seuraavassa risteyksessä, että näkee, onko pöllöllä rengasta tai onko se riittävän ehjä toimitettavaksi eläinmuseolle. Tieltä löytyi sateessa turvonnut ja likaantunut puhelinluettelo.

Jouni Pursiainen

Hiukan lievempi juttu, joka liittyy noihin kanisteireihin ja muovipusseihin: varsinkin keväällä väreily näyttää joskus vääristävän kohteiden mittasuhteita pitkillä etäisyyksillä. Eli yli kilometrin etäisyydellä esimerkiksi rannalla seisoskeleva lokki saattaa kaukoputken läpi näyttää pitkäkaulaisilta (haikaramaiselta).

Haukkaoptiikka (Liisa Kantola)

Tämä oli kyllä hauska ketju, mukava kuulla että muillekin sattuu!

Oiva Latvalehto

Meillä oli lähes kymmenen vuoden ajan kanoja, ja kerran ihan sivusilmällä totesin yhden kanoista kävelevän tuossa talon päädyssä pihatiellä. En kiinnittänyt siihen heti sen kummemmin huomiota, sillä kanat kävivät usein nokkimassa jauhinkiviä juuri tuosta pihatieltä. Kohta kuitenkin silmänurkastani näin, että kyseinen kana lähti lentoon, jolloin ensimmäisen kerran katsoin kunnolla ikkunasta ulos todetakseni, että tämä pihatiellä kävellyt kana olikin fasaani, joita ei Halosenniemessä näe kuin ihan satunnaisesti joskus!

Teppo Mutanen

Tuli mieleeni eräs mysteerilintu, jonka näin joitakin vuosia sitten Lumijoella. Välillä Lumijoen kirkonkylä - Varjakan tiehaara. Tien laidalla on talo, jossa koivuja. Koivujen tyvellä oli maassa musta lintu. Määritin sen lähinnä teereksi, mutta paikka ei oikein sopinut. Jos olisi ollut koivun latvassa, mutta kun oli maassa. No myöhemmin sitten selvisi, että siinä maatilalla oli kanoja. Oli siis kana lähtenyt karkuteille.

Pekka Rahko

Minäkin olen kerran joutunut tekemään U-käännöksen, kun ehdin nähdä maantienojassa vilauksen valkoisesta mistä lie sorsaharvinaisuudesta - olikin ankk!

Jari Wilenius

Viime vuonna sain harvinaisen lintupinnan; lauma Kalkkunoita oli karannut päätien varteen Haukiputaalla.

Harry Nyström

Aikanaan vielä Lappeenrannassa asuessani lähdin innolla bongaamaan Lappeenrannan Askolasta ilmoitettua sitruunavästäräkkiä. Nousimme autosta, lintu löytyi hyvin nopeasti ja pinnat otettuamme laitoin lintutiedotukseen päivityksen ed p. Hetken päästä eräs meistä sanoi, että tähän on koiras (kun lintutiedotukseen ilmoitettu oli naaras)! Onneksi naaraskin löytyi myöhemmin, mutta tässä todella toteutui ns. kahden linnun teoria.

Vieläkin hävettää, ettemme katsoneet edes sen vertaa, että olisimme määrittäneet yksilön sukupuolen oikein. No, onneksi sentään laji oli oikein!

RALLIVUOSI 2021

SEIJA RANNIKKO & PEKKA KÄRENAHO

Taulukko 1. Tammirallin 2021 henkilökohtaisten kisojen tulokset..

PPLY		Kuntakohtainen kisa		Lihasko				
1.	Kalle Hiekkänen	83		1.	Tapani Tapio	71		
2.	Tapani Tapio	71	Hailuoto		2.	Esa Aalto	63	
3.	Antero Kurikka	66	1.	Juha Markkola	38	3.	Juhani Karvonen	50
4.	Juhani Suni	65	Oulu		4.	Erkki Sarviaho	46	
5.	Esa Aalto	63	1.	Tapani Tapio	67	5.	Päivi Riihimaa	45
	Jaakko Koistinen	63	2.	Esa Aalto	58	6.	Jouni Pikkarainen	35
7.	Martti Muikkula	60	3.	Antero Kurikka	50	7.	Juha Hilska	33
8.	Erkki Sarviaho	54	4.	Päivi Riihimaa	45	8.	Kalle Hellström	31
9.	Pekka Kärenahto	53	5.	Jouni Pikkarainen	35	9.	Merja Ylönen	30
10.	Pertti Mattila	52	6.	Juha Hilska	33	10.	Juha Hilska	25
11.	Reijo Kylmänen	51		Juho Tornberg	33	11.	Jorma Aalto	19
12.	Juhani Karvonen	50	8.	Kalle Hellström	31			
13.	Heikki Tuomimaa	47	9.	Merja Ylönen	30			
	Anu Perkiömäki	47	10.	Juha Hilska	25			
15.	Päivi Riihimaa	45	11.	Jorma Aalto	19			
16.	Juha Markkola	42	Pudasjärvi					
17.	Jouni Pikkarainen	37	1.	Erkki Sarviaho	22			
18.	Juho Tornberg	33	Raahe					
	Juha Hilska	33	1.	Jukka Hauru	69			
20.	Kalle Hellström	31	2.	Jaakko Koistinen	53			
21.	Merja Ylönen	30	3.	Pertti Mattila	37			
22.	Pekka Rahko	24	Tyrnävä					
23.	Jorma Aalto	19	1.	Reijo Kylmänen	48			

Koronapandemia vaikutti vielä vuoden 2021 rallien järjestämiseen, vaikka rajoituksia jo purettiinkin kevään aikana. Vuonna 2021 järjestettiin viisi perinteistä kisa. Valtakunnallista Tornien taistoa, johon PPLY:n joukkueet ovat vuosittain osallistuneet, ei järjestetty koronan vuoksi. Rallien osallistujamäärät ovat pysyneet suunnilleen samanlaisena vuodesta toiseen. Joskin hiipumista ns. huippuvuosista on tapahtunut. Kullakin rallilla on omanlaisensa näkökulma kisailuun ja näin ollen myös osallistujat vaihtelevat eri ralleissa. Moni osallistuu vuodesta toiseen itselle sopivaan kisaan. On myös toki sellaisia kisailijoita, jotka lähtevät mukaan kaikkiin ralleihin. Kaiken kaikkiaan rallit antavat hyvän sysäyksen lähteä linturetkille koko vuoden aikana.

TAMMIRALLI

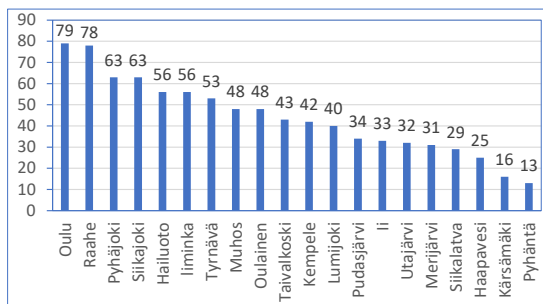
Tammiralli alkoi 1.1. kestäen koko kuukauden. Harvinaisen lauhan alkutalven jälkeen tammikuun säätä hallitsi tavanomaisen vaihteleva tal-

visää. Kuun puolivälissä muutaman päivän kireitä pakkasia. Muutoin pakkasta oli 10 asteen paikkeilla.

Tammirallin kuntakisa

Kuntakisassa kilpaillaan siitä, missä PPLY:n alueen kunnassa havaitaan eniten eri lajeja tammikuun aikana. Kisan tiedot pohjautuvat Tiiraan syötettyihin havaintoihin.

Tammikuussa 2021 Oulussa tavattiin eniten lajeja, 79, Raahen sijoituessa kakkossijalle 78 lajilla.

Kuva. Tammirallin 2021 kuntakisan tulokset

Kevättrallin voittajajoukkue Pulkkilan pinnamiehet: vasemmalta Kalle Hiekkänen, Ville Suorsa, Eino Hiekkänen ja kameran takana © PAULI-PEKKA ÖSTERBERG

Kaikista PPLY:n alueen 20 kunnasta oli ilmoitettu lajeja Tiiraan. Kokonaislajimäärä 103 on uusi tam-mikisaennätys. Täysin uusia lajeja olivat kesäisiltä kuulostavat merihanhi, merisirri ja peukaloinen. Lämmin loppusyksy oli jättänyt talvehtimaan muitakin erikoisempia lajeja mm. harmaahaikaran, piekanan, liejukanan ja pari lehtokurppaa. Vaelluslinnuista loisti pähkinänakkeli noin 25 yksilöllä 12 eri kunnassa. Harmaapäjä- ja valkoselkätikkoja oli runsaasti.

Taulukko 2. Henkilökohtaisten kisojen tulokset.

Ekosarja			
1.	Kiitos linturyhmään pääsystä	Iikka Kivi, Niina Riihimäki, Aleksanteri Pikkarainen	125
12h			
1.	The Meski's family	Veikka, Saana ja Jouni Meski	125
2.	Joukkue Kotajärvi	Tero Kotajärvi, Pekka Kärenaho, Kati Rantakari-Korkala, Jani Rantakari	119
3.	Alan miehet	Risto Nevasaari, Seppo Sirviö	88
24h			
1.	Pulkkilan pinnamiehet	Kalle Hiekkänen, Pauli-Pekka Österberg, Eino Hiekkänen, Ville Suorsa	161
2.	Californian Holy-Joe & Muistinvirkistäjät	Antti Vierimaa, Janne Aalto, Pirkka Aalto, Miska Loippo	154
3.	Kuuluuko kuunteleminen eikö kuulu	Tapani Tapio, Pekka Järvelä, Heikki Tuohimaa, Erkki Sarviaho	150
4.	Vain vanhat uupuu	Jukka Österberg, Jorma Siira, Tuomas Herva	144
4.	Jahti-Team	Hannu Savikangas, Jukka Hautamäki, Tommi Lankila, Antero Kurikka	144
6.	Ääniharavat	Kari Varpenius, Jukka Hauru, Juhani Suni, Martti Muikkula, Jaakko Koistinen	139
7.	Ulkokumista tuulee	Pietari, Kyösti, Tuure, Pentti ja Aaro Kinnunen	130
8.	Nuotit hukassa	Liisa Ojanen, Irma Hautala, Seija Rannikko	126

Edellissivun kuvassa on esitetty eri kunnissa havaittujen lajien määrä.

Henkilökohtainen kisa

Tammirallin henkilökohtaisessa kisassa osallistujia oli 23, jotka jakaantuivat eri sarjoihin seuraavasti: PPLY 22 sekä kuntasarjassa Oulu 11, Raahe 3, Tyrnävä 1 ja Hailuoto 1. Lihasekosarjan osallistujamäärä oli 11. Sama henkilö voi osallistua kaikkiin kolmeen sarjaan. Osallistujien määrä oli aikaisempien vuosien tasolla (taulukko 1). Havaittujen lajien kokonaismäärä oli 95 lajia.

Henkilökisassa PPLY:n sarjassa voiton vei Kalle Hiekkänen 83 havaitulla lajilla. Toiseksi sijoittui Tapani Tapio 71 lajilla. Ero voittajaan oli 12 lajia. Oulusarjassa Tapani Tapio voitti sarjan 67 lajilla. Ero toiseksi tulleeseen Esa Aaltoon oli suurempi kuin vuonna 2020 ollen 9 lajia. Raahan sarjassa voittaja Jukka Hauru havaitsi 69 lajia, toiseksi tullut Jaakko Koistisen havaitessa 53 lajia. Lihasekosarjan voitti Tapani Tapio 71 lajilla Esa Aallon tullessa toiseksi 63 lajilla.

Vuoteen 2020 verrattuna PPLY:n alueella havaittujen lajien määrä kasvoi neljällä lajilla. Myös Oulu-sarjassa voittajan lajimäärä kasvoi. Sen sijaan lihassarjassa voittajan lajimäärä laski kolmella lajilla.

Raahan alueelta havaittiin hyvin vesilintuja, mm. alli, mustalintu, pilkkasiipi, pikku-uikku, uivelo, isokoskelo ja tukkakoskelo. Myös pöllöjä oli havaittu hyvin kisassa mm. varpuspöllö, helmipöllö, huuhkaja, vii-

Kevätrallin purun vetivät rallitoimikunnan pj. Seija Rannikko ja jäsen Pekka Kärenaho Liminganlahden luontokeskuksessa.
© PAULI-PEKKA ÖSTERBERG

rupöllö ja lapinpöllö. Lisäksi mainitsemisen arvoisia ja kovia lajeja oli myös muun muassa merisirri, liejukana, lehtokurppa ja kaakkuri.

Edelleen tammiralli ei anna välttämättä oikeaa kuvaa yksilömäärästä, koska useamman lajin kohdalla kilpailijoiden havainnot koskevat samaa yksilöä. Tämä johtuu siitä, että kisailijat yleensä kiertelevät samoja ruokintapaikkoja. Lisäksi tammirallin luonteseen ei ole kuulunut tiedossa olevien lajien pihtaaminen, vaan tietoa on jaettu kohtalaisen avoimesti.

KEVÄTRALLI

PPLY:n 36. kevätralli järjestettiin toukokuun viimeisenä viikonloppuna 29.–30.5. kylmässä, mutta poutaisessa säässä. Kisassa oli neljä sarjaa: perinteinen 24h ja 12h sekä eko 24h ja 12h.

Ralliin osallistui yhteensä 12 joukkuetta. 24h ekosarjaan osallistui vain yksi joukkue, *The Meski's family*, 125 lajilla. Toiseen ekosarjaan ei löytynyt yhtään osallistujaa. 12h-sarjassa kisaili neljä joukkuetta. 24h sarjaan osallistui kahdeksan joukkuetta. Sarjan ykköseksi suoriutui joukkue *Pulukkilan pinnamiehet* (Kalle Hiekkänen, Pauli-Pekka Österberg, Eino Hiekkänen ja Ville Suorsa) 161 lajilla selkeällä erolla toiseksi tulleeseen joukkueeseen *Californian Holy-Joe & Muistinvirkistäjät* (Antti Vierimaa, Janne Aalto, Pirkka Aalto ja Miska Loippo) 154 lajilla. Kolmanneksi sijoittui joukkue *Kuuluuko kuuntelen eikö kuulu* (Tapani Tapio, Pekka Järvelä, Heikki Tuohimaa ja Erkki Sarviaho) 150 lajilla.

Kisassa löytyi kevätrallille uutena lajina mus-

tajalkatylli, jonka havaitsi kaksi joukkuetta. Kyseessä oli havainto samasta yksilöstä. Lisäksi mielenkiintoisimpia lajeja kisassa olivat mm. lampiviklo ja kyhmyhaahka, jotka olivat vain yhdellä, tosin eri joukkueilla. Pikkutikka oli yhdeksällä joukkueella, joka on melko hyvä tulos. Lapasotka oli kisassa varsin kova laji, sillä sen havaitsi vain yksi joukkue. Näyttää myös siltä, että närhi alkaa olla varsin kova laji kevätrallissa, sillä vain vajaat puolet joukkueista havaitsivat sen.

HAILUODON SYYSRALLI

Hailuodon syysrallin ajankohta sijoittui vuonna 2021 elokuulle. Kisa järjestettiin ennen sorsastuskauden alkamista 14.8.2021 klo 7:00–19:00. Kisasää oli lämmin ja heikkotuulinen. Kisan loppupuolella alkoi sade. Kisaan osallistui kolme joukkuetta,

Ykköstila jaettiin tasatuloksella 106 lajia joukkueiden *Hongankolistajat* (Hannu Kianen, Tuomas Lepistö, Juha Markkola, Johannes Ronkainen) ja *Meskit* (Jouni Meski, Saana Meski, Veikka Meski, Taiga-lapinkoira) kesken. Kolmanneksi sijoittui joukkue *Toiset kuulee ääniä* (Esa Hohtola, Tuomas Herava, Oiva Latvalehto, Arto Niemi) 100 lajilla. Rallin yhteislajimäärä oli 128 (peruslajit 79, huutolajit 49). Peruslajeista jäi kokonaan havaitsematta kulorastas. Uusia lajeja ralliin olivat mustaotsalepinkäinen ja niit-tysuohaukka.

SURNIAN SYYSRALLI

Surnian 33. syysralli käytiin 11.9.2021 klo 6:30–

Hailuodon rallia Keskiniemessä. Kuvassa Hongankolistajista Johannes Ronkainen. © JUHA MARKKOLA

Taulukko 3. Surnian syysrallin tulokset.

1.	Pyhänjoen häväistys	Harri Taavetti, Tuomo Jaakkonen, Ville Suorsa, Pauli-Pekka Österberg	91
2.	Ääniharavat	Jukka Hauru, Jaakko Koistinen, Juhani Suni, Martti Muikkula	90
3.	Jokileton ponnistus	Kari Varpenius, Heikki Tuohimaa	88
4.	Nordmans	Tero Kotajärvi, Vesa Heikkilä	77
5.	Vetelehtijät	Marja Maarala ja Seppo Pudas	68
6.	Alan miehet	Riku Rantala, Seppo Sirviö, Risto Nevasaari	53

18.30 Kisa-alueena oli Pyhäjoki. Kisaan osallistui kuusi joukkuetta, joissa yhteensä 17 osallistujaa. Kisasää oli heikkotuulinen, lämpötila vähän yli +10°C.

Kisan kokonaislajimäärä oli 117 laji sp/vel-laji mukaan lukien. Vain yhden joukkueen havaitsemia lajeja, ns. ässiä, oli kisassa yhteensä 19. Kisan ensimmäisestä tilasta käytiin tiukka kamppailu. Joukkue *Pyhänjoen häväistys* (Harri Taavetti, Tuomo Jaakkonen, Ville Suorsa, Pauli-Pekka Österberg) voitti kisan 91 lajilla. Toiseksi tullut joukkue *Ääniharavat* (Jukka Hauru, Jaakko Koistinen, Juhani Suni, Martti Muikkula) havaitsi 90 laji. Kolmanneksi kisassa tullut joukkue *Jokileton ponnistus* (Kari Varpenius, Heikki Tuohimaa) löysi 88 laji.

Rallissa havaitut lajit edustivat varsin hyvin alueen ja ajankohdan mukaisia lajeja. Yhtään varsinaista huippuharvinaisuutta ei rallissa havaittu. Ehkä alueelle ja ajankohtaan nähden pieni viivytelija, joka havaittiin, oli yhden joukkueen havaitsema rantasiipi. Mainitsemisen arvoisia lajeja oli esimerkiksi turkinkyhky, joka on muodostanut Pyhäjoen Yppäriin pienen melko vakituisen populaation. Kyseinen laji oli neljällä joukkueella.

Mielenkiintoista oli esimerkiksi se, että peruslajeista urpiainen näytti olevan jonkin verran lujassa löytää, kun lajin oli havainnut vain kaksi joukkuetta. Myös kapustarinnan muutto Pyhäjoella rallin aikaan näytti olevan varsin laimeaa. Kapustarinnan havaitsi vain kaksi joukkuetta kuudesta. Tukkasotkan taantuma näkyy siinä, että ennen niin valtalaji syksyisin näillä rannoilla, oli vain puolella joukkueista. Vuoden 2021 syksyllä oli päkinähakeilla pientä vaelusta, joka näkyi myös rallin tuloksissa, sillä lajin havaitsi viisi joukkuetta kuudesta.

LOKAKISA

Vuodesta 2006 lähtien PPLY:n ja BLKP:n välillä on kisattu kumman yhdistyksen alueella havaitaan enemmän lintulajeja. Kisa perustuu Tiiraan tallennettuihin havaintoihin. Vuonna 2021 kisa ei järjestetty.

Taulukko 4. Talvirallin tulokset.

#	Joukkue	Liikkumistapa	Kunta / Reitti	lajit
1.	Tapani Tapio	Pyörällä 41,3 km	Kempele: Alakylä, kk., Teppola, Vihiluoto – Oulu: Kiviniemi, Limingantulli, Raksila, Intiö, Laanila, Välvainio, Hietasaari, Toppila	34
2.	Petri Haapala	Pyörällä	Oulu	33
3.	Jukka Hauru	Kävellen	Raahе	32
4.	Yppärin ympäri: Martti Muikkila, Juhani Suni ja Pertti Vuoti	Pyörällä	Pyhäjoki	31
5.	Kalle Hiekkänen	Pyörällä 26 km	Kempele – Oulu: Teppola Vihiluoto, Oulunlahti, Limingantulli, Hupisaari, Laanila, Hietasaari	23
6.	Juha Tornberg		Oulu	22
6.	Pölijät puusilmät: Sari Kastell ja Anu Perkiömäki	Kävellen 10,5 km	Raahе	22
8.	Meskin perhejoukkue: Veikka, Saana ja Jouni Meski	Kävellen 5 km	Hailuoto: Hannuksennokka – Marjaniemi – Hannuksennokka	16
9.	Merja Ylönen	Kävellen	Oulu: Tuira, Intlö, Hupisaaret, Pikisaari, Korkeasaari, Hietasaari, Tuira.	15
9.	Jouko Silvennoinen ja Juha Hilska	Pyörällä reilu 20 km	Oulu: Tuiran uimaranta – Laanila – Ylä-Siirtola – Välvainio – Tuira – Hupisaaret – Myllytulli – Intiö – Raksila – Karjasilta – keskusta – Pikisaari – Hietasaari.	15
11.	Erkki Sarviaho	kävellen	Pudasjärvi	14
12.	Jorma Korhonen	kävellen	Taivalkoski	9

TALVIRALLI

Talviralli kisattiin 2.12.2021 reilun -10 asteen heikotuisissa pakkassäässä. Talviralli on kevennetty ekoralli, jossa saa liikkua lihasvoimien lisäksi myös joukkoliikennevälineillä. Kisan kesto on yhtäjaksoisesti enintään 5 tuntia. Kisaan voi osallistua joko joukkueena tai henkilönä.

Talviralliin osallistui yhteensä 18 harrastajaa, jotka liikkuiivat pyöräillen ja/tai kävellen. Kisan kärki oli tasainen, vain yhden lajin ero tuloksissa sijoissa 1–4. Kisan voittaja Tapani Tapio havaitsi 34 lajia Kempeleen ja Oulun alueelta. Pyöräilyä hänelle kertyi kisassa 41,3 km. Toiseksi sijoittui Petri Haapala pyöräillen Oulussa 33 lajilla ja kolmanneksi Raahessa kävellen kisannut Jukka Hauru 32 lajilla Neljänneksi kisassa tuli Pyhäjoella pyörällä liikkunut joukkue Yppärin ympäri (Martti Muikkula, Juhani Suni, Pertti Vuoti) lajimäärällä 31. Kisan kokonaislajimäärä oli 55. Talvikisan uudeksi

lajiksi tuli Hailuodossa talvehtinut keltahemppo. Kisassa havaittiin myös kurki ja sepelhanhi.

Tarkempia tilastoja ja eri kisojen tuloksia voi vertailla osoitteessa:

<http://www.pply.fi/pinnat-ja-rallit/linturallit/>

Sepelhanhi yritti talvehtia Oulussa ja päätyi talviralliin erikoisuudeksi. Oulu, 29.11.2021.
© KALLE HIEKKANEN

LINTUATLAKSEN TILANNE PPLY:N ALUEELLA – LOPPUSUORA HÄÄMÖTTÄÄ

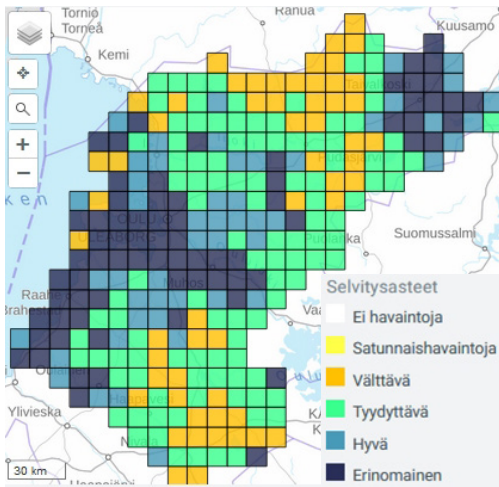
OTSO VALKEENIEMI

Lintuatlas on vuoden 2024 pesimäkauden jälkeinen loppusuoralla. Neljästä atlasvuodesta on jäljellä viimeinen vuonna 2025. Atlaksen perustavoitteena on saada kaikki Etelä-Lapin eteläpuoliset (YKJ koordinaatiston 740 leveyspiirin) atlasruudut selvitysasteeltaan vähintään tyydyttävälle tasolle. Koko maan osalta (pois lukien Pohjois-Lappi) tavoitteeseen yltyä 76 % ruuduista tätä juttua kirjoittaessa. PPLY:n alueella 287 ruudusta tavoitetasolla on 231 ruutua eli 80,5 % kaikista ruuduista. PPLY on siis kolmen atlasvuoden jälkeen edellä valtakunnallisesta tavoitetasosta, mikä on erinomainen saavutus. Kiitos kaikille atlakseen tähän asti osallistuneille!

Tavoitetason alittavia ruutuja on jäljellä viimeiselle atlasvuodelle 56 kappaletta. Nämä kaikki ruudut ovat selvitysasteeltaan välttävän tasolla, eli yhtään nollahavainto- tai satunnaishavaintoruutua ei yhdistyksen alueella ole enää jäljellä. Tavoitetason alittavat ruudut sijoittuvat pitkälti harvaan asutuille ja retkeilylle seuduille esimerkiksi Siikalatvan, Kärämäen ja Pudasjärven kuntiin. Varsinkin Pudasjärven alueella on yhä huomattavan laaja ”oranssi läiskä” atlaskartalla. Myös meri- ja rannikkoalueilta löytyy muutamia oransseja ruutuja.

Taulukko. Tavoitetasolle (vähintään tyydyttävä selvitysaste) saatujen ruutujen kuntakohtaiset osuudet PPLY:n alueella 12.11.2024. Ajantasainen taulukko löytyy atlassivulta <https://www.pply.fi/suojelu-ja-tutkimus/atlas-2022-2025/>.

12.11.2024	Ruutuja	Tavoitteessa	%
Haapavesi	10	7	70,0
Hailuoto	8	6	75,0
Ili	26	20	76,9
Kempele	0		
Kärämäki	9	4	44,4
Liminka	4	4	100,0
Lumijoki	2	2	100,0
Merijärvi	2	2	100,0
Muhos	8	8	100,0
Oulainen	6	6	100,0
Oulu	33	33	100,0
Pudasjärvi	61	34	55,7
Pyhäjoki	10	10	100,0
Pyhäntä	8	4	50,0
Raahe	11	11	100,0
Siikajoki	12	12	100,0
Siikalatva	25	16	64,0
Taivalkoski	26	26	100,0
Tyrnävä	6	6	100,0
Utajärvi	20	20	100,0
Yhteensä	287	231	80,5

PPLY:n atlastilanne 12.11.2024. Ajantasainen kartta löytyy osoitteesta <https://tulokset.lintuatlas.fi/society/ML.1109>

Atlaksen viimeisen vuoden tärkein fokus on näiden alueiden muuttamisessa oranssista vihreäksi. Koska alueet ovat syrjässä, eikä niille suuntaudu samanlaista retkeilyaktiivisuutta kuin suosituille lintupaikoille suurempien asutuskeskusten lähellä, erillisten atlasretkien rooli korostuu atlaksen viimeisenä vuonna. Atlasretkeilyä voi tehdä alkukeväästä loppukesään, mutta tulosten kannalta tehokkainta retkeilyaikaa on kesä-heinäkuu, jolloin pesinnät ovat käynnissä valtaosalla lajeista ja korkeita pesimävarmuusindeksejä on mahdollista saada verrattain pienellä vaivalla. Monet ruuduista ovat pesimävarmuussummiltaan valmiiksi hyvin lähellä tavoitetasoa, joten jo muutamien lajien pesimävarmuusindeksin korotuksella mahdollisesta todennäköiseksi tai varmaksi voi olla ratkaiseva vaikutus ruudun selvitysasteen nousulle. Kannattaa siis pohjustaa atlas-

retkiä tarkastelemalla ruutukohtaisesti lajipuutteita tai “helppojen” lajien indeksikorotuksien mahdollisuuksia. Atlasretkeilyyn löytyy useita aputyökaluja, kuten ruutukohtaiset puutelistat, sekä tulostettava atlaslomake osoitteesta <https://havistin.biomi.org/atlas>. Myös yksi helppo tapa korottaa monien laulavien lintujen indeksiiä on käydä havainnoimassa lintua kahtena erillisenä päivänä, jolloin indeksi korottuu mahdollisesta (2) todennäköiseksi (4).

Tärkeää on kuitenkin ilmoittaa myös kaikki muut havainnot atlakseen, koska jokainen atlakseen ilmoitettu havainto vie lähemmäs atlaksen tavoit-

tetta. Havaintoja voi ilmoittaa joko Tiiran tai Laji.fi-palvelun kautta. Ohjeita atlashavaintojen ilmoittamiseen löytyy osoitteesta <https://lintuatlas.fi/about/>.

Lintuatlas tuottaa arvokasta tietoa lintujen levinneisyydestä ja sen muutoksista Suomessa. Atlaksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan lintuharrastajien yhteistä panosta. Nyt onkin hyvä hetki edesauttaa tämän tavoitteen toteutumista omalta osalta ilmoittamalla havaintoja atlakseen ja lähettämällä retkeilemään heikommin selvitetuille atlasruuduille. Jokaisen atlakseen osallistujan panos on tärkeä!

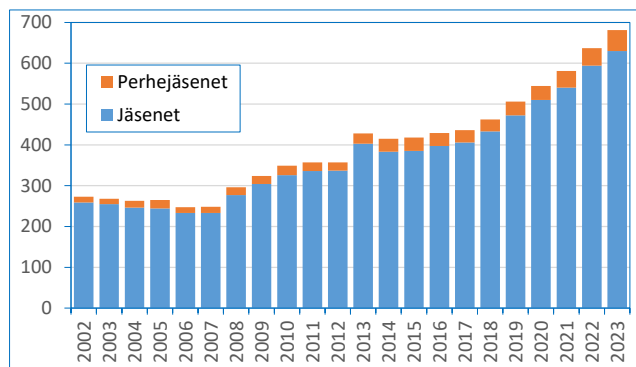
Lisätietoja ja ohjeita ympäristöministeriön rahoittamasta lintuatlaksesta	
Yleiset lisätiedot: Luonnontieteellisen keskuksen sivulla: BirdLife Suomen sivuilla: Lintuatlaksen tulospalvelu (lajit, ruudut, yhdistykset):	https://lintuatlas.fi/ https://www.birdlife.fi/lintuatlas/ https://tulokset.lintuatlas.fi/
Lintuatlashavainnot ilmoitetaan havaintopalveluihin: Luomus: BirdLife:	https://lintuatlas.fi/havaintojen-tallentaminen/ https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/atlashavainnot-tiiraan
Osallistu ilmoittamalla lintuhavaintosi ja merkitsemällä havaintoon pesimävarmuusindeksi. Indeksit:	https://lintuatlas.fi/indeksit/ https://www.birdlife.fi/suojelu/seuranta/lintuatlas/ohjeita/
Lintuatlasruudut, valitse karttataso ”Atlasruudukko” ja halutessasi ”Lintuatlasruudut yhdistyksittäin”: Tai tulospalvelussa Ruudut:	https://laji.fi/map https://tulokset.lintuatlas.fi/grid
Lisätietoa mm. pesimävarmuussummasta ja selvitysasteesta:	https://lintuatlas.fi/materiaalia/

PPLY:n atlastoimikunta ja yhteystiedot		
Osa-alue	Osa-aluevastaava	Yhteystiedot
PPLY:n atlastoimikunta (koko yhdistyksen alue)	Otso Valkeeniemi	otso.valkeeniemi@gmail.com 040 098 7326
Ii, Haukipudas, Kuivaniemi, Yli-Ii	Pekka Rahko	rahkon.pekka@gmail.com 040 545 6355
Pudasjärvi	Erkki Sarviaho	erkki1.sarviaho@gmail.com 040 748 4577
Taivalkoski	Kalevi Hirvonen	kalhirvo@gmail.com 040 023 2628
Hailuoto	Juha Markkola	jmarkkol@gmail.com 040 015 5939
Liminka, Lumijoki, Tyrnävä	Pekka Majuri	pekmajuri@gmail.com 050 590 4949
Muhos, Utajärvi	Veli-Pekka Honkanen	v-phonkan@luukku.com 040 029 9398
Surnia (Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki)	Seppo Sirviö	seppokjsirvio@gmail.com 040 539 2651
Oulainen, Merijärvi	Riku Rantala	rantala.riku@luukku.com 040 5393287
eteläiset alueet	Ville Suorsa	vilsu@villesuorsa.fi 040 751 1266
Senior adviser (atlastoimikunta 2006–2010)	Jorma Pessa	jorma.pessa@gmail.com 0400 168 040
Oulu, sihteeri	Tapani Tapio	tapani.tapio@gmail.com 050 372 5186

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2023

Toimintakertomus löytyy kokonaisuudessaan net-tiversiona <https://www.pply.fi/yhdistys/toiminta-kertomukset-ja-suunnitelmat/>.

Vuosi 2023 oli PPLY:n 50. toimintavuosi.

Kuva 1. PPLY:n jäsenmäärän kehitys 2002–2023.

JÄSENISTÖ

Vuoden 2023 lopussa yhdistykseen kuului 681 jäsentä, joista 4 ainaisjäseniä ja 51 perhejäseniä (Kuva 1). Jäsenmaksu oli 42/25 € aikuisjäseniltä (painettu/sähköinen Aureola), opiskelijoilta, eläkeläisiltä ja työttömiltä 36/19 € ja perhejäseniltä 5 € Tukijäsenmaksu oli 50 €

TOIMIHENKILÖT 2023

Aluerariteettikomitea, ARK	Juha Markkola (pj.), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin, Aija Lehikoinen ja Antti Peuna
Aureolan toimitusneuvosto	Tapani Tapio (pj.), Esa Hohtola, Pietari Kinnunen, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Risto Tornberg ja Matti Tynjälä
BirdLife-aluevastaavat	Tuomas Väyrynen, Arto Niemi ja Jussi Niskanen
BirdLife-edustajat	Esa Aalto, Heli Suurkuukka, Sini Tuoriniemi ja Otso Valkeeniemi
Facebook-vastaavat	Heli Suurkuukka (pj.), Esa Aalto, Petri Haapala, Esa Hohtola, Satu Kumpula, Annamari Markkola, Tapani Tapio. Sini Tuoriniemi ja Otso Valkeeniemi
Havaintotoimikunta	Mikko Ojanen (pj.), Tapani Tapio (siht.), Matti Tynjälä (havaintoarkisto), Ville Suorsa, Heikki Tuohimaa ja Tuomas Väyrynen
Jäsenretkivastaava	Petri Haapala
Linnustonseuranta-toimikunta	Esa Aalto (pj.), Ari-Pekka Auvinen, Aija Lehikoinen, Mikko Ojanen, Heli Suurkuukka ja Tuomas Väyrynen
Lintualuetoimikunta	Heli Suurkuukka (pj.), Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Arto Niemi, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen ja Sini Tuoriniemi

HALLITUS

Vuonna 2023 PPLY:n hallitukseen kuuluivat: Seija Rannikko (puheenjohtaja), Esa Hohtola (varapuheenjohtaja ja jäsen sihteeri), Satu Kumpula (sihteeri),

Kalevi Hirvonen, Pirita Latja, Arto Niemi, Otso Valkeeniemi, Hanna-Riikka Ruhanen, Tapani Tapio, Päivi Riihimaa ja Sini Tuoriniemi. Hallitus kokoontui yhdeksän kertaa, joista yksi kerta (syyskuussa) oli kokonaan etänä. Loput kokoukset järjestettiin hybridikokouksena.

Ohjelmatoimikunta	Hanna-Riikka Ruhanen (pj.), Esa Hohtola, Ari Rajasärkkä ja Sami Timonen
Petoruutuvastaava	Erik Saarnio
Petovastaava	Markku Hukkanen
Rallitoimikunta	Seija Rannikko (pj.), Pekka Kärenaho ja Harry Nyström
Retkikummitoimikunta	Pirita Latja (pj.), Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Jukka Hauru, Esa Hohtola, Maria Honkanen, Tuomo Jaakkonen, Sami Kalliokoski, Satu Kumpula, Pinja-Emilia Lämsä, Pekka Majuri, Juha Markkola, Jarkko Mykkänen, Harry Nyström, Mikko Ojanen, Kuisma Orell, Pekka Roine, Hanna-Riikka Ruhanen, Heli Suurkuukka, Risto Tornberg ja Sini Tuoriniemi
Ruokintapaikkavastaava	Jukka Piispanen
Suojelutoimikunta	Hanna-Riikka Ruhanen (siht.), Iikka Kivi (siht. alkuvuodesta), Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Esa Hohtola, Pekka Majuri, Annamari Markkola, Juha Markkola, Arto Niemi, Jussi Niskanen, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Seija Rannikko, Juha Repo, Hanna-Riikka Ruhanen, Taru Suninen, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Risto Tornberg, Sini Tuoriniemi, Heikki Tuohimaa, Otso Valkeeniemi ja Tuomas Väyrynen
Taloudenhoitaja	Juha Repo
Tauvon lintuaseman hoitajat	Mikko Ojanen, Matti Tynjälä
Tiedottajat	hallitus@pply.fi
Tiiran yhdistyskäyttäjät	Matti Tynjälä (pj.), Ari-Pekka Auvinen, Toni Eskelin, Petri Haapala, Juhani Karvonen, Juha Markkola, Arto Niemi, Jussi Niskanen, Jorma Pessa, Seppo Rytönen, Ville Suorsa, Tapani Tapio, Hannu Tikkanen, Heikki Tuohimaa ja Tuomas Väyrynen
Vuoden laji -vastaava	Vuonna 2023 BirdLife ei valinnut Vuoden lajia, koska haluttiin keskittyä lintuatlaksen kartoituksiin
WWW-vastaavat	Tapani Tapio (pj), Ari-Pekka Auvinen, Esa Hohtola ja Heli Suurkuukka

YLEISÖKOKOUKSET 2023

Kuukausikokoukset järjestettiin joka kuun 2. keskiviikko kesäkuukausia lukuun ottamatta. Maaliskuussa kuukausikokouksen tilalla oli PPLY:n 50-vuotisjuhlaseminaari. Sääntömääräiset syys- ja kevätkokoukset pidettiin 8.2. ja 8.11. Kaikissa kokouksissa oli yksi tai useampi lintuaiheinen esitelmä tai kuvaesitys. Kokouspaikkana oli Oulun yliopiston Linnanmaan kampus, lukuun ottamatta maaliskuun juhlaseminaaria, joka pidettiin Kauppakeskus Valkean kokoustiloissa ja toukokuun kokousta, joka pidettiin Liminganlahden luontokeskuksessa. Kokouksissa oli yhteensä 285 osallistujaa paikan päällä (keskiarvo 32) ja etänä 338 osallistujaa (keskiarvo 38). Kokouskutsut lähetettiin BirdLife-lehdessä, PPLY:n sähköpostiverkossa, PPLY:n verkko- ja Facebook-sivuilla ja eri WhatsApp-ryhmissä. Sääntömääräisten kokousten materiaali lähetettiin ennen kokousta jäsenrekisterin sähköpostitoiminnon kautta.

Kuukausikokousten aiheet liitteessä 1.

JULKAISUTOIMINTA JA TIEDOTTAMINEN

Vuonna 2023 Aureolan vuosikirja 43 ilmestyi toukuussa PPLY:n 50-vuotisen taipaleen juhlanumeroana. Tarkemmat tiedot Aureolan julkaisutoiminnasta liitteessä 1.

Tiedonvälitystä hoidettiin yhdistyksen WWW-

sivuilla osoitteessa www.pply.fi, BirdLife-lehden yhdistyspalstalla, yhdistyksen sähköpostilistalla, Facebook-sivulla, WhatsApp-ryhmissä ja harvakseltaan myös Instagramissa. Uutiskirjeitä julkaistiin BirdLifen Creamailer -uutiskirjepalvelun kautta. Lisäksi jäsenille lähetettiin tiedotteita mm. kuukausikokouksista jäsenrekisterin kautta. Yhdistyksen Facebook-tilin seuraajien määrä oli vuoden 2023 lopussa 1977, PPLY:n sähköpostilistalla oli 322 aktiivista tilaajaa, Lintuharrastus WhatsApp-ryhmässä oli 118 jäsentä ja Havisrinki WhatsApp-ryhmässä oli 164 jäsentä. Jäsenten kirjoittamia artikkeleita ilmestyi mm. Kalevassa, BirdLife-lehdessä ja paikallislehdissä. Lisäksi jäsenet toimivat asiantuntijoina ja antoivat haastatteluja Ylen radio-ohjelmissa.

SUOJELU JA TALKOOT

Suojelutoimikuntaan kuului vuoden aikana 22 jäsentä. Aikaisempien vuosien tapaan kaikki hallituksen jäsenet kuuluivat toimikunnan sähköpostilistalle, suurin osa myös itse toimikuntaan. Puheenjohtajaa ei ollut, sihteerinä oli aluksi Iikka Kivi, loppuväestä alkaen Hanna-Riikka Ruhanen. Kokouksia pidettiin kolme kertaa. Muuten toimikunnan asioita käsiteltiin hallituksen kokouksissa sekä sähköpostilistalla suojelu@pply.fi.

Eniten puhuttaneita aiheita suojelutoimikunnas-

sa oli vuoden mittaan PPLY:n ja muiden pohjoisten lintutieteellisten yhdistysten tarve saada pohjoisen yhteinen suojelutyöntekijä. Asia nostettiin esille em. myös PPLY:n 50-vuotisjuhlassa maaliskuussa, jossa kaikki olivat samaa mieltä tarpeesta, mutta rahoitusasia ei mennyt eteenpäin. Keskustoimiston edustaja ei luvannut työntekijän palkkaukseen BirdLifen tukea.

Lausuntoja ja muita kirjallisia kannanottoja laadittiin 5 kpl. Ne ja muu suojelutoiminta löytyvät liitteestä 1.

Pihalinnun hoitolassa oli hoidettavana 40 eri lajia, 127 yksilöä, joista vapautettiin 49 %, kuoli tai lopetettiin 50 %, ja sijoitettiin eläintarhaan 1 % (hiirihaukka Ähtäriin loppuvuodesta). Hoidettujen lajien listakärki: tervapääsky 20, haarapääsky 12, kesykyhyky 12, räkättirastas 8. Kautta aikojen lintuja on ollut hoidossa 642. Kokonaisvapautusprosentti on 60 (sitä vääristää tervapääskyn poikasten suuri määrä: ne voidaan vapauttaa lähes aina). Erittäin uhanalaisia tervapääskyjä on ollut hoidossa vuosien varrella eniten kaikista lajeista, yhteensä 178 yksilöä, joista on vapautettu 142.

LINTURALLIT, RETKET JA OPASTUS

Rallitoimikunta järjesti seitsemän linturallia toimintavuoden aikana. Perinteisten rallien lisäksi järjestettiin Atlasralli Siikalatvan alueella. Purkutilaisuudet toteutettiin osaksi lähitapaamisena ja osaksi etänä. Lokakisa järjestettiin BirdLife Keski-Pohjanmaan ja PPLY:n välisenä kisana. Yksilö- ja joukkueralleissa (pl. BirdLifen Pihabongaus, Bongaa päivä pihalla ja Tornien taisto) osallistujia oli 5–48 henkilöä, yhteensä 106 osallistujaa.

Yhteensä PPLY:n järjestämällä retkillä kävi 355 osallistujaa, joista arviolta 20 % oli alle 29-vuotiaita (70 hlö). Lisäksi paikallisjaostoilla oli erityisesti Hailuodossa omaa retkitoimintaa. Tarkemmat tiedot ralli- ja retkitoiminnasta paikallisjaostojen toimintakertomuksissa sekä liitteessä 1.

BIRDLIFE-TOIMINTA

BirdLife Suomen Pihabongaustapahtumaan tammi-kuun viimeisenä viikonloppuna osallistui PPLY:n alueella 912 pihaa, mikä on 112 pihaa vähemmän kuin vuonna 2022. Lajeja kirjattiin yhteensä 54. Runsain laji PPLY:n alueella oli jälleen talitiainen. Pikkuvarpunen oli toiseksi ja sinitiaainen kolmanneksi runsain.

BirdLife Suomen Tornien taisto ja Bongaa päivä pihalla järjestettiin lauantaina 6.5. PPLY:n alueelta tornien taistossa oli mukana 27 tornia. 105 lajin saaliillaan joukkue ”PPLY4” Pyhäjoen Parha-

lahden Kalasatamassa ylsi valtakunnallisesti toiseksi parhaaksi torniksi. Eroa voittajaan oli kolmen lajin verran. Bongaa päivä pihalla -tapahtumaan 6.–7.5. osallistui PPLY:n alueella 323 pihaa, mikä oli 119 pihaa enemmän kuin vuonna 2022. Lajimäärä vaihteli yhden ja 86:n välillä. Eniten lajeja havaitsi Jouni Meski Hailuodosta. Tulos oli 86 lajia, mikä oli valtakunnallisesti kolmanneksi parhain tulos.

BirdLifen edustajiston kokoukset järjestetään nykyisin hybridikokouksina. Kevätkokous järjestettiin 18.–19.3.2023 Oulussa PPLY:n 50-vuotisjuhlan yhteydessä. Paikan päällä PPLY:tä edustivat Esa Aalto, Heli Suurkuukka ja Sini Tuoriniemi. Edustajiston syyskokous oli 18.–19.11.2023 Helsingissä, jossa samalla juhlittiin 50-vuotiaista BirdLife Suomea. Paikalla olivat Esa Aalto ja Heli Suurkuukka, sekä etänä Sini Tuoriniemi ja Otso Valkeeniemi.

BirdLife ei valinnut vuoden lajia 2023, koska resurssit haluttiin suunnata Atlaslaskentoihin. PPLY:n 50-vuotisjuhlavuoden aikana myönnettiin kolme hopeista ansiomerkkiä ja 12 BirdLife-ansio-merkkiä yhdistyksen ansioituneille jäsenille.

YHTEISTOIMINTA MUIDEN JÄRJESTÖJEN JA ORGANISAATIOIDEN KANSSA

PPLY teki yhteistyötä Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistyksen (SLL-Oulu) sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa. PPLY:n alueen kuntien kanssa tehtiin yhteistyötä kaavoitus- ja maankäyttöasioissa. PPLY ja SLL Oulu seuraavat yhdessä Oulun yhdyskuntalautakunnan päätösjäseniä.

PPLY:n tiedossa olevat paikallisjaostot olivat: Haapaveden lintuharrastajat, Hailuodon lintuseura, Oulujokilaakson lintuharrastajat (Muhos-Utajärvi), Oulaisten lintuharrastajat, Raahen seudun lintuharrastajat (Surnia) ja Taivalkosken lintuharrastajat.

PPLY teki suojelualueiden linjalaskentoja Metsähallituksen Luontopalvelujen toimeksiannosta.

TALOUS

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, retkien osallistumismaksuista, avustuksista, konsulttitöistä, havaintojen myynnistä ja materiaalivälityksestä.

Menot koostuivat pääasiassa jäsenlehti Au-reolan painatuksesta sekä postituksesta, nuoriso- ja retkitoiminnasta, PPLY:n 50-vuotisjuhlasta, suoje-lu- ja tutkimustoiminnasta, yleisötilaisuuksista ja yhdistystoiminnan kuluista. Tilikauden 2023 taseen loppusumma on 48 357,20 euroa ja tilinpäätös on 6 622,09 euroa ylijäämäinen.

TAUVON LINTUASEMA

Siikajoen Tauvon lintuaseman hoidosta vastasivat Matti Tynjälä ja Mikko Ojanen. Asema oli miehittettyä 54 päivää keväällä ja 91 päivää syksyllä (yhteensä 263 miehitysvuorokautta). Matti Tynjälä vastasi pääosin miehityksestä ja rengastuksesta, minkä lisäksi asemalla toimi yhteensä 38 henkilöä. Syksyllä pidettiin Ympäristöministeriön avustukseen liittyen kolmet viikonlopputalkoot, joissa oli 20 osallistujaa. Niissä parannettiin aseman asuttavuutta ja parannettiin toimintaedellytyksiä. Yhteensä rengastettiin 8 140 lintua 83 lajista, mitä voi pitää keskimääräisenä. Runsaimmat rengastuslajit olivat urpiainen, pajulintu ja talitiainen. Metsähallituksen edellistalvena Ulkonokan suojelualueella tekemä kunnostus (eli puuston ja pensaiden totaalinen rai-vaus) ei tuntunut vaikuttavan suurestikaan pyyntiin. Tarkempia tietoja löytyy yhdistyksen verkkosivuilta ja aseman blogista:

<http://tauvonlintuasema.blogspot.com/>.

TAIVALKOSKEN LINTUHARRASTAJAT

Toimintavuoden pääpaino oli Lintuatlashavainnoissa. Kunnan alueen 26 ruutua saatiin vähintään tyydyttävälle tasolle. Huomattava osa kunnan alueella tehtyjä atlashavainnoita on kirjattu Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-sovellusten (mm. Mobiilivihko) kautta. Tiiran kautta ilmoitetaan vuosittain noin 5000 havaintoa. Suuri apu atlashavainnojen keruussa ovat maaseudun asukkaat erityisesti viljelijät, joiden pihapiireistä löytyy mm. peruslajistoa ja pönttöpesijöitä. Lisäksi monet pienimuotoiset pinnakisailut nostavat osaltaan havaintomääriä.

HAILUODON LINTUSEURA

Hailuodon lintuseura on Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen ja Hailuodon luonnonsuojeluyhdistyksen rekisteröimätön jaosto eli kerho. Vuosi 2023 oli seuran neljäs toimintavuosi. Mm. vetäjän ja perhepiirin tapaturman ja pikku sairastelun takia toiminta jäi edellisvuotta suppeammaksi.

Tekstiviestilistalla, jolla ilmoitetaan kiinnostavista havainnoista ja luonnonilmiöistä oli vuoden lopussa 36 henkilöä, sähköpostilistalla 26. Tekstiviestejä lähetettiin vuoden aikana noin 50. Sähköpostilla lähetettiin pitempiä tiedotteita sekä mm. linkki PPLY:n kuukausikoukkuun, kutsupiha- ja pönttöbongaukseen sekä kerrottiin menossa olevasta lintuatlaksesta, yhteensä 14 kertaa. Viestittelyä hoiti entiseen tapaan Juha Markkola. Lintuatlasta jatkettiin, mutta aktiivisuus oli melko vaatimatonta. Tam-

mirallissa Hailuodossa nähtiin 37 lajia, 5 vähemmän kuin edellisellä vuonna ja 19 vähemmän kuin 2021. Tornien taistossa 6.5. nähtiin Kirkkosalmella 85 lajia.

Retkiä ja havainnoiteja, joissa oli ainakin kolme osallistujaa mukana, oli yhteensä 18. Osallistumisia oli yhteensä 107 ja eri henkilöitä noin 43. Eniten olivat mukana Johannes Ronkainen, Hannu Kianen ja Juha Markkola. Lintukisa eli Hailuotoralli järjestettiin 12.8. klo 7–19, mukana kolme joukkuetta ja 10 henkilöä. Yhteensä nähtiin 120 lajia, 89–103 per joukkue. Eniten löysivät ”Hannusrannan pojat”, Jouni ja Veikka Meski.

Helmipöllöt alkoivat pesiä, mutta ainakin suurin osa keskeytyi. Sarvipöllöjä pesi kuitenkin onnistuneesti aivan kylän keskellä. Hannusrannassa rengastettiin muutamia helmipöllöjä 29.9.–1.10. (Jouni Meski, Rami Marjamäki, Saana Meski, Ville Yli-Teevahainen, Veikka Meski). Hailuodon lintuvuoden kohokohta oli mm. maaliskuun rariteettikomiteassa Suomelle uutena hyväksytty havainto keltavästäräkin tschutschensis-alalajista vuodelta 2021 (Hannusranta 2.–3.10.2021, Jouni Meski, Saana Meski, Veikka Meski, Rami Marjamäki, Ville Yli-Teevanainen).

Vuoden 2023 harvinaisuuksia olivat mm. pikkuruokki 20.5. (Luukas Ronkainen), jääkuikka 21.5. (Johannes Ronkainen, Hugo Ronkainen Allan Hamari) ja 5 muuttavaa leveäpyrstökikihua 31.5. (Jorma Halla-aho) Marjaniemessä ja valkoselkätikka 27.7. Patelanselällä (Juha Markkola) ja 29.7. Hannusrannassa (Jouni Meski). 6.8. nähtiin Hannusrannassa riuttatiira (Jouni Meski, Saana Meski), Hailuodon kolmas ja PPLY:n kuudes koskaan. 25.9.–27.9. Hannuksenrantalammelta löytyi lapinuunilintulaji, Suomen ylivoimaisesti myöhäisin havainto (Jouni Meski ym.). 2.10. Hannusrannassa muutti tunturihaukka (Jouni Meski), 16.10. Marjaniemessä pikkukajava (Kalle Hiekkänen). Merisirrejä nähtiin länsirannalla Isomatalalla 14.10.–1.11. ainakin 11 kertaa 1–5 yksilöä (mm. Tuomas Herva, Johannes Ronkainen, Meskit ym.).

3.8. Pöllän Kuivasäikällä laskettiin 6450 vaeltavaa käpytikkaa (Hannu Kianen, Juha Markkola), mikä oli Pohjois-Pohjanmaan ylivoimainen ennätys kautta aikojen. Tosin edellisellä aamuna Marjatta Hanhijoki laski Fiskin Sunikarissa 20 minuutissa klo 9 tienoilla 914 tikkaa, mikä seuraavan päivän aikajakauksella merkitsisi yli 12200 yksilöä! 9.9. Saana Meski laski Hannusrannassa 550 vaeltavaa kuusitiasta. Taigauunilintusyksy oli heikohko; Tiiraan on kirjattu Hailuodosta vain 12 yksilöä. 21.7.–30.9.

Hailuodon panimolla oli Hannusrannassakin rengastavan pirkanmaalaisvalokuvaajan Rami Marjamäen taidenäyttely ”Pöllöt”, jossa oli esillä 15 kuvateosta. Tekniikkana oli laserkaiverrus puulle. Kuvat olivat Marjamäen, ja kaiverrukset oli tehnyt Kreetta Mäkinen. Näyttelyn kuvat on otettu Ikaalisissa, Jämijärvellä ja Hailuodossa.

Joulukuussa Johannes Ronkainen suoritti rengastuksen perustentin.

Markku Niiranen lahjoitti lintuseuralle kirjallisuutta ja lintuharrastusvälineitä yhteensä 40 (!) kappaletta, mm. kaukoputken, okulaareja, jalustan, selkärepun, kaksi kiikaria ym.

RAAHEN ALUEEN LINTUHARRASTAJAT SURNIA ry.

Toiminta keskittyi toimintasuunnitelman mukaisesti lintujen tarkkailuun alueellamme.

Yhdistyksen talous oli tasapainossa. Kauden lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 27 henkilöä. Vuosikokous pidettiin 29.3 Kalaravintolassa Kirkkokatu 22. Mukana 10 jäsentä. Yhdistyksen toiminnasta vastasi vuosikokouksessa valittu hallitus, johon kuuluivat:

- Seppo Sirviö, puheenjohtaja, rahastonhoitaja
- Pekka Kärenaho, varapuheenjohtaja
- Tapani Karvonen, sihteeri
- Sari Kastell, jäsen
- Henri Seppänen, jäsen
- Kati Korkala-Rantakari, jäsen
- Martti Muikkula, jäsen

Hallitus kokoontui viisi kertaa.

Toiminta:

- Alueellamme retkeiltiin perinteiseen tapaan mm. kevät- ja syysmuuttoa havainnoiden, talvilintuja kartoittaen ja osallistuen linturalleihin.
- Toimintavuosi alkoi jälleen tammikuun pinnaralilla. Raahe oli kuntakisassa toinen (69 lajia). Jussi kolmas henkilökohtaisessa kisassa.
- 26.4 asennettiin SSAB:n alueelle pönttöjä 40 kpl, pöntöt tehtiin talkoilla. Mukana 9 jäsentä.
- 6.5 Tornien taisto, alueeltamme osallistui 3 tornia. Parhalahdi sijalla 2. Rivin torni sijalla 22.
- Muuttolintujen varhaisimmat tuloajat kirjattiin 48. kerran. Tilastoinnista vastasi Jaakko Koistinen.
- 19.5 Yppärissä arktikaa seuraamassa, mukana 10 jäsentä
- PPLY:n kevätralli: 12h kisassa surnialaiset ottivat neloisvoiton.
- 9.9 36. Surnian syysralli, alueena Raahe. 8 joukkuetta, 23 henkilöä. Voittajajoukkueella ennätyslajimäärä 114, yhteislajimäärä 137. Purkutilaisuus

Raahen meripelastusseuran majalla.

- 4.10 Puhdistettiin SSAB:n pöntöt Mutalasta, Kuljunmäeltä ja koksamon alueelta. N. 100 pönttöä. Mukana mm. Kurikan Antero ja Parvisen Pekka Oulusta. Lähes kaikki pöntöt olivat olleet käytössä.
- Talvilintulaskentaa jatkettiin viidellä reitillä. Reitit kierrettiin kuudesti kuukauden välein.
- Talviralliin osallistui muutamia surnialaisia.
- Ylläpidettiin Maijanpauhan talviruokintapaikkaa. Raahen Seudun Luonnonystävät ry osallistui kustannuksiin.

LIITE 1.

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLISEN YHDISTYKSEN TOIMIKUNTIEN VUOSIKERTOMUKSET VUODELTA 2023

1. Aluerariteettikomitea, ARK

Aluerariteettikomitea (ARK) käsittelee havainnot harvinaisista lajeista, jotka eivät ole niin harvinaisia (ns. suurharvinaisuudet), että ne käsiteltäisiin valtakunnallisessa rariteettikomiteassa (RK). Listalla on tällä hetkellä 53 lajia, 2 kauttalajia ja yksi alalaji, yhteensä 56 taksonia. Tarkastettavien lista löytyy täältä: <https://www.pply.fi/havainnot/arkn-tarkastettavat-lajit/>.

ARK:n tai RK:n hyväksyntä on edellytys harvinaisuushavainnon julkaisemiselle. Tämän menetelyn tavoitteet ovat:

- Harvinaisuus- ja fenologiahavaintoaineiston laadun säilyttäminen
- Harvinaisuuksien esiintymiskuvan ja sen muutosten luotettava todentaminen
- Harvinaisuushavaintoarkiston säilyttäminen ja ylläpito
- Paikallisen havaintoilmoitus- ja määrittäyskulttuurin säilyttäminen ja parantaminen

PLY:n ARK:n jäsenet vuonna 2023 olivat Juha Markkola (pj.), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin, Aija Lehikoinen ja Antti Peuna. ARK kokoontui kolmesti, 10.1.2023, 3.–12.2.2023 (täydennyskokous 2022 pikkurarikatsausta varten sähköpostin ja WhatsAppin välityksellä) ja 15.8.2023.

Uusia havaintoilmoituksia saapui 104 ja yksi kauttalajiksi vaihto. 71 lomakkeista oli vuoden 2022 puolella havaituista, enemmistö punajalkahaukkoja ja hippiaisuunilintuja. Vuoden 2023 havaintoja oli 29, vanhempia 1 kultakin vuodelta 2009, 2010, 2015 ja 1 2021. Valtakunnalliselle rariteettikomitealle

meni 10 havaintoa.

Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 97 havaintoilmoitusta, joista hyväksyttiin 87 (mukaan lukien kauttalajiksi vaihto) plus 1 yksilön rinnakkaislomake kahteen kertaan ilmoitetusta. Pöydälle jäi edelleen 1 vuoden 2021 hanhiritestymähavainto.

ARK toimitti PPLY:n alueen tiedot Linnut-vuosikirjan 2022 pikkurarikatsaukseen.

2. Aureolan toimitusneuvosto

Aureola vsk 43 julkaistiin toukokuussa 2023 PPLY:n 50-vuotisen taipaleen juhlanumerona. Päätoimittajana toimi Tapani Tapio, taittajana Matti Tynjälä ja kuvankäsittelijänä Pauli Jussila. Juttujen tekoon osallistui 22 henkilöä ja kuviaan toimitti 32, joista osa myös kirjoittajia. Yhteensä julkaisua oli tuotannossa 48 henkilöä, joista täysin uusia 13.

Aureolan toimitusneuvoston jäsenet olivat Esa Hohtola, Pietari Kinnunen, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Tapani Tapio (pj.), Risto Tornberg ja Matti Tynjälä. Neuvosto toimi aktiivisesti toimituksen tukena ideoiden, neuvojen, oikolukien, osallistui juttujen, kuvien ja mainosten hankintaan, värkkäili itse juttuja jne. Kokouksia järjestettiin kahdeksan pääosin etäkokouksina Teamsin välityksellä. Kokousten lisäksi neuvosto käytti aktiivisesti sähköpostia ja WhatsAppia asioiden käsittelyyn.

Kaikki vuosikirjamuodossa olevat 20 Aureolaa (vsk:t 23–43 vuosilta 1998–2023) on viety Lintulehtiportaaliin <https://lintulehti.BirdLife.fi/>. Ne sisältävät lähes 500 artikkelia. Vuosikirjat ovat edelleen tarjolla myös kokonaisina PPLY:n nettisivuilla. Myös vanhemmat Aureolat vuosilta 1976–1997 on tarkoitus viedä portaaliin. Lintulehtiportaaliin on mainiot hakutoiminnot.

Aureolan tekemiseen on osallistunut vuosien varrella 341 henkilöä. Toimitusneuvosto on saanut tekijänoikeuslain edellyttämän luvan verkkojulkaisuun heistä 299:ltä (87,7 %). Aktiivinen lupien kysely vanhempien Aureoloiden osalta päätettiin lopettaa vuoden 2022 lopulla, kun alkuperäinen 80 %:n tavoite oli ylitetty reilusti. Lupaprosentti kasvaa silti pikkujuljalla, sillä lupaa kysytään kaikilta uusilta tekijöiltä.

Seuraavan Aureolan teemana on taajamalinut. Sen rinnalla pyritään julkaisemaan vuoden 2024 aikana erillinen rästikatsausnumero, joka sisältää vuosien 2007–2010 havaintokatsaukset.

3. Havaintotoimikunta

Havaintotoimikunta piti vuonna 2023 yhden kokouksen. Toimikunnan kokoonpano oli Mikko Ojanen

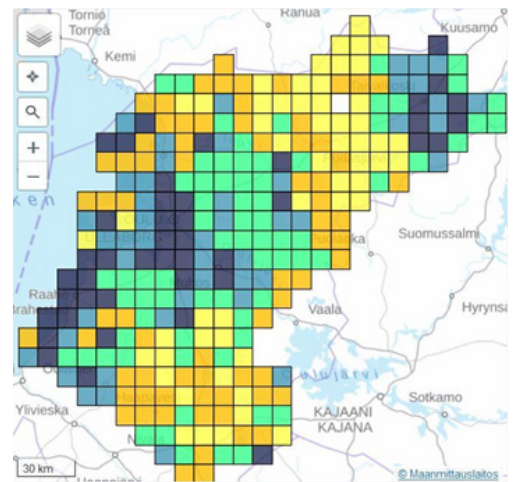
(pj), Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Matti Tynjälä ja Tuomas Värynen. Vuoden 2020 havaintokatsaus julkaistiin Aureolan vsk. 43:ssa. Vuosien 2007–2010 rästikatsauksen kirjoittaminen pääsi hyvään vauhtiin, melkein kaikki lajit saatiin kirjoitettua vuoden aikana. Katsaus julkaistaan keväällä 2024 Aureolan vsk. 44:ssa. Sivumäärä on noin 250.

Linnut-vuosikirjan faunistiseen katsaukseen koottiin havainnot vuodelta 2022. Seuraavan normaalin vuosikatsauksen 2021 havainnot on koottu ja katsauksen kirjoittaminen on aloitettu.

Katsaukseen ”Harvalukuiset lintulajit Suomessa” kerättiin havainnot siihen kuuluvista lajeista alkuvuodesta.

4. Suomen 4. lintuatlas

Suomen neljäs lintuatlas käynnistyi vuonna 2022 ja se etenee PPLY:n alueella hyvään tahtiin. Vuoden 2023 jälkeen yhdistyksen atlasruuduista oli kartoitettu vähintään tyydyttävälle tasolle 56%. Atlastiedotteita lähetettiin jäsenistölle vuoden 2023 aikana 17 kappaletta. Kesällä 2023 järjestettiin myös atlasralli, johon osallistui kaksi joukkuetta. PPLY:n lintuatlasvastaavana toimii Otso Valkeeniemi. Atlaksen aluevastaavat, tiedotteet ja muu atlakseen liittyvä materiaali löytyvät verkkosivulta <https://www.pply.fi/suojelu-ja-tutkimus/atlas-2022-2025/>.

5. Linnustonseurantatoimikunta

Ajankohtaisista lintulaskennoista muistutettiin PPLY:n sähköpostilistalla ja jäsenistöä kannustettiin osallistumaan linnustonseurantaan. Valtakunnalliseen lintulaskijataapaamiseen Orivedellä 4.–5.3.2023 osallistui toimikunnan puheenjohtaja Esa Aalto ja muista PPLY:n jäsenistä Ari Rajasärkkä ja Hanna-

Riikka Ruhanen.

PPLY:n alueella yhdistyksen jäsenet jatkoivat lintulaskentareittiensä laskemista edellisvuosien tapaan. Yhdistyksen alueella laskettiin 20 vakiolinjaa, mikä on peräti 9 enemmän kuin edellisenä vuonna ja lähellä hyvän vuoden 2020 tasoa. Lintuharrastajat tekivät vesilintulaskentoja kuudella pisteellä: LATVA-JUURIKKA LT, LATVALAMPI, Parhalahden kalasatama, RIMPISUO, SOTKAJÄRVI LT ja VÄHÄJÄRVI. Näiden lisäksi metsästäjät osallistuivat vesilintulaskentaan omilla laskentapistellään. Talvilintuja laskettiin (talvi -22/-23, kevät -23, syys -23) 32, 25 ja 26 reitillä. Talvilintulaskentoja oli hie- man enemmän kuin edellisenä vuonna. Muita erityisiä laskentaprojekteja ei ollut.

6. Lintualueoimikunta (sis. ent. MAALI-toimikunnan)

Lintualueoimikunta koordinoi valtakunnallisten IBA-alueiden laskentoja yhdistyksen alueella sekä vastaa Maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden (MAALI) valinnasta ja MAALI-hankkeen raportoinnista. Toimikunnan viestintä hoidetaan pääosin sähköpostilistan (maali@pply.fi) kautta. Toimikunta kokoontui kerran vuonna 2023 ja MAALI-tietojen julkaisutyöhön palkattu työnyrkki kokoontui keväällä parisenkymmentä kertaa. Julkaisutyöhön osallistui toimikunnan jäsenten lisäksi myös hallituksen jäseniä. MAALI-materiaalien järjestely, ajantasais- taminen ja suokohteiden kohdekorttien laatiminen on edistynyt. Raportointi ja kohteiden julkaisu on kuitenkin edelleen kesken. Maakunnallisesti tärkeiksi lintualueiksi valittujen kohteiden GIS-rajuuksia toimitettiin pyynnöstä ympäristöalan konsulteille.

7. Ohjelmatoimikunta

Toimikunta suunnitteli ja järjesti ohjelmaa yhdistyksen kuukausikokouksiin, jotka pidettiin kesäkuukausia lukuun ottamatta kuun toisena keskiviikkona klo 18. Tilaisuudet olivat kaikille avoimia ja niistä pyrittiin tiedottamaan yhdistyksen virallisten kanavien ohella myös BirdLifen Lintuverkko-sähköpostilistalla. Kokoukset järjestettiin pääsääntöisesti hybridikokouksina, joihin oli mahdollisuus osallistua paikan päällä tai etänä. Lähikokouksissa oli kahvitarjoilu.

Kuukausikokousten ohjelma ja osanottajamäärät 2023:

11.1. Jouni Pursiainen: ”PPLY:n vuoden 2022 lintukuvakavalkadi”. 28 osallistujaa/60 etäosallistujaa.

8.2. Sääntömääräinen kevätkokous. Tuomo

Jaakkosen esitelmä: ”Taiwanin endeemit”. 12/38

18.3. PPLY:n 50-vuotijuhlaseminaari ja iltajuhla. Kauppakeskus Valkean kokoustilat. Seminaarissa oli 105 osallistujaa, iltajuhlassa n. 100.

Juhlaseminaarin ohjelma:

- Heidi Björklund: Linnustonseuranta: lintuharrastajien kansalaistiedettä
- Petri Lampila: Mitä harvinaisuushavainnot kertovat lintukantojen muutoksista ja lajien esiintymisen luonnonvaraisuudesta?
- Kakkukahvit klo 14.30–15.10
- Ari Rajasärkkä: Sanginjoen Ulkometsän suojelun historiaa ja linnustoa
- Juha Markkola: Lintuharrastajien merkitys kiljuhanhen ekologian ja suojelun tutkimuksessa

12.4. Sami Timonen ja Heli Suurkuukka: ”Helmi-hankkeen lintuvesikunnostukset Pohjois-Pohjanmaalla”. 18/29

10.5. Liminganlahden luontokeskus. Mika Honkalinnan kuvaesitys: ”Limingan Kurranperältä kairamaille”. Retki tornille. 36/9

13.9. Suuri hanhi-ilta: Jorma Pessa: ”Lyhyt- nokkahanhien uuden muuttoreitin ja pesimäalueen synty Novaja Zemljalle” ja Jukka Forsman: ”Arktiset valkopskikhanhet Suomessa: muuttoreitin muutoksesta konfliktiin”. 24/51

11.10. Heikki ja Pekka Helle: ”Iin Krunnien pesimälinnuston muutoksista viimeisten 80 vuoden aikana”. 31/29

8.11. Sääntömääräinen syyskokous. Tuomas Seimola: ”Peltosirkun nykytilanne – historiaa ja uutta tietoa”. 23/47

13.12. Juhani Karvonon: PPLY:n määrityskilpailu ”Pohjois-Suomen määrittäjämestaruus”. 8/63

8. Rallitoimikunta

Rallitoimikunta järjesti perinteiset kuusi linturallia. Yksiö- ja joukkueralleihin osallistui rallista riippuen 5–48 henkilöä.

a. Tammirallin kuntakisassa Oulu voitti Raahen kahdella lajilla; Oulu 71 lajia ja Raahen 69 lajia.. Tammikisaan saatiin tulokset 20 eri kunnasta. Tiiraan on ilmoitettu tammikuussa 8547 havaintoa. Tammikisan kokonaislajimäärä oli 85. Tammirallin yksilökisan voittajat ja osallistujamäärät:

- b. PPLY:n Kevättrallin** osallistui 15 joukkuetta,
- PPLY-sarja: Kalle Hiekkänen 78 lajia, 25 osallistujaa
 - Lihas/ekosarja: Esa Aalto 64 lajia, 8 osallistujaa
 - Kuntasarjat:
 - Liminka: Pauli Jokikokko 28 lajia, yksi osallistuja
 - Oulu: Tapani Tapio 59 lajia, yhdeksän osallistujaa

- Pudasjärvi: Erkki Sarviaho 26 lajia, yksi osallistuja
- Raahela: jaettu 1. sija Pekka Kärenaho ja Anu Perkiömäki, viisi osallistujaa

- Tyrnävä: Reijo Kylmänen 38 lajia, yksi osallistuja yhteensä 47 harrastajaa. 12 tunnin -sarjaan osallistui neljä joukkuetta. Sarjan voitti joukkue Surnia 1-joukkue (Jani Rantakari, Kati Korkala-Rantakari, Pekka Kärenaho ja Tero Kotajärvi) 112 lajilla. Ekosarjoissa ei kisannut yhtään joukkuetta. 24 tunnin sarjaan osallistui 11 joukkuetta. Sarjan voitti joukkue Varpusjahti (Osmo Heikkala, Iikka Heikkala, Niilo Heikkala ja Juhani Karvonen) 153 lajilla.

c. Atlasralliin osallistui kaksi joukkuetta, yhteensä 5 osallistujaa.

d. Hailuodon syysralli järjestettiin 12.8. Kisaan osallistui kolme joukkuetta, yhteensä 10 osallistujaa. Kisan voitti Hannusrannan pojat: (Jouni Meski, Veikka Meski) 103 lajilla. Kisan kokonaislajimäärä oli 120 lajia.

e. Surnian järjestämään syysralliin osallistui kahdeksan joukkuetta, yhteensä 26 osallistujaa. Kisan voitti joukkue Perätälässä (Harri Taavetti, Antti Peuna, Jarno Rasmus) 114 lajilla.

f. Lokakisassa järjestettiin BirdLife Keski-Pohjanmaan ja PPLY:n välisenä kisana. Kisassa päädyttiin tasatulokseen 187–187 lajia.

g. Talviralliin 2.12. osallistui 10 osallistujaa/joukkuetta., yhteensä 18 osallistujaa. Kisan voittaja Petri Haapala havaitsi Oulussa 30 lajia.

9. Retkikummitoimikunta

Lasten lintukerho

Lasten lintukerho järjestettiin keväällä 2023. Koontumisia oli yhteensä 13 kertaa ja kerho kokoontui kerran viikossa (pl. hiihtoloma ja pääsiäinen) 6.2.–15.5.2023. Kerhon vetäjinä toimivat Sara Väyrynen ja Samu Vanhala. Kerhoon osallistui yhteensä 8 lasta ikähaaralla 7–12 vuotta.

Kerho kokoontui Oulun yliopiston kasvitieteellisellä puutarhalla. Lintukerho kokoontui pääasiassa sisätiloissa opetellen lintuja, visailen, piirtäen ja värittäen. Kerhon aikana lintuja tarkkailtiin myös kasvitieteellisen puutarhan pihassa sekä järjestettiin myös muutama retki puutarhan ulkopuolelle: Ainolan puistoon, Oulun yliopiston lintukäytävään sekä Kuivasjärven lähistölle.

Kummiretket

• 29.1. 60 hlö / SLL Oulun ja PPLY:n Pihabongaus-yleisötapahtuma Tuiranpuistossa, retkikummina

Mikko Ojanen

• 28.3. 4 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 4.4. 5 hlö (1 alle 29-v) / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 11.4. 2 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 18.4. 3 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 18.4. 37 hlö (34 alle 29-v) / Haukiputaan koulun 8lk luontoliikuntakurssin linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 22.4. noin 50 hlö / SLL Oulun hanhiretki, retkikummina Antti Vierimaa

• 2.5. 2 hlö (1 alle 29-v) / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 9.5. 3 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 13.5. 15 hlö / Tapulien taisto, Oulujoen seurakunnan hautausmaa. Oulu Kirkkokangas, retkikummina Jarkko Mykkänen

• 20.5. 23 hlö / Hailuoto, retkikummeina Jouni ja Saana Meski

• 30.5. 1 hlö / Yölaulajaretki, retkikummina Esa Aalto

• 17.6. 3 hlö / BirdLife50 yölaulajaretki Liminkaan retkikummina Esa Aalto

• 1.7. 1 hlö / Lintutorniopastus Liminganlahden Virkkulan lintutornissa, retkikummina Pekka Majuri

• 2.7. 4 hlö / Retki Liminganlahden Virkkulan lintutornille sekä Lumijoen Varjakan kalasatamaan, retkikummina Pekka Majuri

• 17.8. 1 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 4.9. 2 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 13.9. 2 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 26.9. 1 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

• 19.10. 2 hlö / Aamuvirkkujen linturetki, retkikummina Esa Aalto

Lintukävelyt Toppilansaaren Pitkämöljältä

• 23.4. 36 hlö (16 alle 29-v) / retkikummina Jarkko Mykkänen ja Kuisma Orell

• 7.5. 60 hlö (10 alle 29-v) / retkikummeina Jarkko Mykkänen ja Kuisma Orell

• 14.5. 25 hlö (5 alle 29-v) / retkikummina Petri Haapala, Esa Hohtola, Jarkko Mykkänen, Kuisma Orell ja Hanna-Riikka Ruhanen

- 17.9. 12 hlö (1 alle 29-v) / retkikummeina Jarkko Mykkänen ja Kuisma Orell

Kevään jäsenretki Parikkalan Siikalahdelle

- 19.–21.5. 17 hlö / retkikummina Hanna-Riikka Ruhanen ja Petri Haapala

Syksyn jäsenretki Oulun seudulla

- 30.9. 34 hlö (2 alle 29-v) / PPLY:n bussiretki Siikajoelle ja Liminganlahdelle, retkikummeina Petri Haapala ja Hanna-Riikka Ruhanen

Hailuodon lintuseuran retkitoiminta on kuvattu toimintakertomuksen kappaleessa Hailuodon lintuseura .

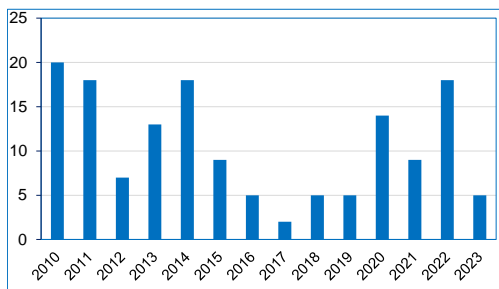
10. Suojelutoimikunta

Seuraavat lausunnot laadittiin vuoden aikana:

- Ruutikankaan–Liminganlahden osayleiskaavan luonnos, PPLY:n lausunto, 14.11.2023
- Marjaniemen nokan asemakaavaehdotus, PPLY:n lausunto, 29.6.2023
- Ruskonselkä–Välilikylä-asemakaava-OAS, PPLY:n mielipide, 11.5.2023
- Yhteistuulen Pärjän ja Kivarin tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta, PPLY:n lausunto, 29.1.2023
- Hietasaaren golfkentästä medialle ja päättäjille, PPLY:n ja SLL-Oulun mielipide, 17.1.2023

Keskikesän pesimäaikana tapahtuneet törmäpääskykolonioiden tahattomat ja tahalliset häirinnät aiheuttivat kiireitä lähinnä Oulussa, onneksi useimmiten päästiin ajoissa rakennuttajien kanssa yhteisymmärryksen pesäpaikkojen rauhoittamisesta. Tavon lintuasemalla pidettiin syys-lokakuussa useat kunnostustalkoot, joihin osallistui yhteensä n. 20–30 hlöä.

Lausuntoja ja muita kirjallisia kannanottoja laadittiin 5 kpl, mikä oli viimeisen vuosikymmenen keskiarvoa vähemmän (kuva 2).

Kuva 2. PPLY:n suojelulausuntojen määrän kehitys 2010–2023.

Lajien suojelu

Vuoden 2023 aikana PPLY:n jäsenistä (WWF:n) Suomen kiljuhanhityöryhmään kuuluivat Esa Aalto, Heikki Holmström, Mika ja Pauli Jokikokko, Juha Markkola, Arto Niemi, Mikko Oranen, Jorma Pessa, Antti Pöllänen, Ari Rajasärkkä, Pekka Roine ja Sami Timonen.

Kiljuhanhien kevättarkkailuun osallistuivat PPLY:stä Esa Aalto, Heikki Holmström, Petri Hotola, Juha Markkola, Arto Niemi, Johannes ja Hugo Ronkainen sekä Tuomas Lepistö. Alueella hanhien havainnoinnin yms. merkeissä retkeilivät ja avustavia havaintoja ilmoittivat (mm Tiiran kautta) lisäksi ainakin seuraavat PPLY:n jäsenet: Iikka Heikkala, Tuomas Herva, Kalle Hiekkänen, Mika Knuuti, Kari Koivula ja Juho Tornberg.

Vuonna 2023 kevättarkkailujakso oli 26.4.–16.5., ja kiljuhanhia havaittiin 27.4.–15.5.2023 vähintään 63 yksilöä. Kiljuhanhista vain 6–7 oli nuoria (2kv) lintuja. Kevätmäärä laski seitsemättä vuotta peräkkäin, mutta kesän pesintä onnistui Ruijassa loistavasti, ja syksyllä nähtiin peräti 23–24 poikuetta, 83 poikasta ja 61 aikuista. Ne kuitenkin muuttivat syyskuussa Perämeren yli pysähtymättä Pohjois-Pohjanmaalla, eikä niitä nähty Antti Pöllä-sen ja Arto Niemen tarkkailuaikana 11.–21.9.

Yhdistyksen jäsenet osallistuivat uhanalaisten tai muuten erityisesti seurattavien lajien seurantoihin: mm. muuttohaukka – Ari-Pekka Auvinen, Markku Hukkanen, Sami Timonen, Hannu Tunturi ja Tuomas Väyrynen; maakotka – Antero Autio ja Hannu Tunturi; merikotka – Ari-Pekka Auvinen, Markku Hukkanen, Jani Suua; valkoselkätikka – Ari-Pekka Auvinen, Tero Kotajärvi, Ilkka Kärkkäinen, Pekka Majuri ja Markku Paso; etelänsuosirri – Kari Koivula ja Veli-Matti Pakanen; mustapyrstökuiri – Jorma Pessa ja Sami Timonen.

Loukkaantuneiden lintujen hoitorinki ja lintuhoitola
Loukkaantuneiden lintujen hoitoringin toimintaan osallistuivat vuoden aikana:

Esa Aalto (Oulu)	Paula Korkeamaa (Oulu)
Antero Autio (Siikalatva),	Laure Kurkela (Oulu)
Ari-Pekka Auvinen (Oulu)	Pirkko Moisio (Oulu)
Esa Hohtola (Oulu)	Pauliina Rautio (Oulu)
Reijo Jussilainen (Nivala)	Jani Suua (Taivalkoski)
Sami Kalliokoski (Vihanti)	Tanja Tuomikoski (Oulu)
Mika Knuuti (Oulu)	Anna Vasala (Oulu)

Suurin osa hoitoringin sisäisestä kommunikaatiosta tapahtui WhatsApp-ryhmän kautta, johon

kuuluvat yllä mainitut henkilöt.

13. vuotiaan toimineen loukkaantuneiden lintujen hoitoringin vuosi 2023 oli kaikkien aikojen vilkkain. Hoitoon saakka Pihalinnun hoitolaan päätyi 127 lintua. Ilmoitusten määrä ei laskettu, mutta karkeasti arvioiden yhtä hoitoon tullutta lintua kohti oli kaksi tapausta, jotka hoidettiin paikan päällä tai jotka hoituiivat neuvomalla ilmoittajaa puhelimesta. Vuoden aikana hoitotoimintaan saatiin yksittäisiä pieniä lahjoituksia. Rahaa ei kerätty. PPLY:n suojelutilille kertyneistä varoista korvattiin muutamilla kymmenillä euroilla hoitointuihin liittyneitä kuluja: ruokaa, tarvikkeita, sähkö ja vettä. Lintuja hoidettiin etupäässä Pihalinnun hoitolassa Oulun Huonesuolla Pauliina Raution kodin yhteydessä.

Tyypilliseen tapaan vilkkain sesonki oli alkukesällä linnunpoikasten levittäytyessä maastoon ja toisaalta alkusyksystä, kun nuoret linnut itsenäistyivät. Alkuvuosi oli hiljainen eikä syksyllä tullut poikkeuksellisesti hoitoon yhtään vaeltavaa pöllöä. Alkukesällä hoitoon tullut vanha merikotkanaaras jouduttiin lopettamaan kolmen kuukauden hoidon jälkeen, kun sille ei löytynyt paikkaa eläintarhasta. Lintu oli todennäköisesti lyönyt siipensä tuulivoimamalaan, mutta olisi ollut täysin elinkelpoinen hoidettuna. Niin ikään siipensä pysyvästi loukannut hii-rihaukka toimitettiin syksyllä Ähtärin eläintarhaan.

Pihalinnun hoitola

Pihalinnun lintuhoitolassa hoidettiin yhteensä 127 yksilöä 40 eri lajista (taulukko). Hoidotulos oli kohdallinen: 48 % linnuista voitiin palauttaa takaisin luontoon. Aiempiin vuosiin nähden hoitolaan toimitettiin enemmän lintuja suoraan, mikä laskee hoidon onnistumisprosenttia (hoitoon tulee enemmän yksilöitä, jotka ovat heikossa kunnossa).

Taulukko. Pihalinnun lintuhoitolassa vuonna 2023 hoidetut linnut kohtaloinen. Yht. = hoitolintuja yhteensä, vap. = vapautettu, tarh. = eläinraraan ja kuoli = kuoli tai tapettiin.

Laji	Yht.	Vap.	Tarh.	Kuoli
Kuikka	1	1	0	0
Laulujoutsen	6	2	0	4
Metsähanhi	1	0	0	1
Merihanhi	1	0	0	1
Tavi	1	1	0	0
Telkkä	1	1	0	0
Merikotka	1	0	0	1
Hiirihaukka	1	0	1	0
Varpushaukka	2	0	0	2
Kanahaukka	3	2	0	1
Nuolihaukka	1	0	0	1
Fasaani	1	1	0	0
Kurki	1	0	0	1
Harmaalokki	1	1	0	0
Kalalokki	1	1	0	0
Kesykyyhky	12	7	0	5
Sepelkyyhky	6	3	0	3
Varpuspöllö	1	0	0	1
Viirupöllö	1	1	0	0
Huuhkaja	2	0	0	2
Tervapääsky	20	12	0	8
Käpytikka	4	2	0	2
Haarapääsky	12	8	0	4
Tilhi	4	3	0	1
Räkätirastas	8	2	0	6
Mustarastas	4	3	0	1
Harmaasieppo	4	0	0	4
Sinitäinen	1	1	0	0
Talitiäinen	3	1	0	2
Hippiäinen	1	0	0	1
Harakka	6	3	0	3
Naakka	1	1	0	0
Varis	2	0	0	2
Varpunen	1	0	0	1
Pikkuvarpunen	1	0	0	1
Vihervarpunen	3	1	0	2
Peippo	2	1	0	1
Järripeippo	1	1	0	0
Viherveippo	2	0	0	2
Punatulkku	2	1	0	1
Yhteensä (osuus)	127	61 (48 %)	1 (1 %)	65 (51 %)

KORJAUS ARTIKKELIIN "HAVAINOKULTTUURIN MUUTOKSET 50 VUODEN AIKANA – POIMINTOJA PPLY:N ALKUVUOSIEN LINTUHARRASTUKSESTA"

Lintutieto Oy:n määritysoppaita 1980-luvulta.

tannan kustantamoiden hienot värilliset oppaat, tien-raivaajana ehkä legendaarinen Shorebirds-käsikirja.

kuin oli ajateltu, mutta toistakymmentä harrastajaa sai ensimmäiset kattoprismakiikarinsa.

niitä ei ollut ainakaan Oulussa, Suomen Lintuvaruste perustettiin vasta 1988 ja Internetiä ei ollut. Kiikarin kiikarit hypypysiin. Antti Rönkä järjesti 1985 suuren Zeiss-kiikareiden yhteistilauksen maahantuojan kautta. Aikaa siinäkin kului, ja kiikarit taisivat olla hieman eri mallia

si? Itse hankin omat Leitz 8x42 Trinovid -kiikarini 1984 siten, että ladin Saksassa stipendiaattina työskentelevälle ja Oulussa käymässä olleelle työkaverille rahat mukaan pienestä apurahatutkijan budjetista. Olin pyytänyt häntä (kirjeitse, sähköpostia ei vielä ollut) ennen Suomen käyntiä sel-

Vuosikirjassa 43 Esa Hohtolan kirjoittamassa artikkelissa " Havaintokulttuurin muutokset 50 vuoden aikana – poimintoja PPLY:n alkuvuosien lintuharrastuksesta " oli yllä olevan kuvan osoittamasta paikasta on pudonnut tekstiä pois. Ko kappale kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti:

Kiikarit olivat 1980-asti pääosin japanilaisia tai venäläisiä porroprismakiikareita. Peruspanoroidein ja zuihojen ohelle ilmestyi ensin vähän laadukkaampia porromalleja, kuten varsin yleinen Asahi Pentaxin kiikarimalli, jossa oli erityisen huomiota herättävä linsien pinnoite. Sopivassa valossa linsien pinnat hohtivat kauniin kullan- tai oranssinvärisenä. Laadukkaammat ja kestävämmät kattoprismakiikarit yleistyivät PPLY:n harrastajilla 1980-luvun puolivälistä alkaen. Vaikka niitä oli muillakin valmistajilla, alueen harrastajat luottivat pääosin tunnettuihin merkkeihin: Leitz (nyk. Leica) ja Zeiss. Kaupan hyllyillä niitä ei ollut ainakaan Oulussa, Suomen Lintuvaruste perustettiin vasta 1988 ja Internetiä ei ollut. Kiikarin *testaaminen omin silmin ei siis onnistunut ostotilanteessa. Mikä neuvok-*

vittämään kiikarin hinnan sikäläisissä liikkeissä. Vuoden oleskelun jälkeen työkaveri sai tuoda kiikarit Saksasta Suomeen osana muuttokuormaa ilman tullimuodollisuuksia. Puoli vuotta piti odottaa ennen kuin sain kiikarit hypypysiin. Antti Rönkä järjesti 1985 suuren Zeiss-kiikareiden yhteistilauksen maahantuojan kautta. Aikaa siinäkin kului, ja kiikarit taisivat olla hieman eri mallia kuin oli ajateltu, mutta toistakymmentä harrastajaa sai ensimmäiset kattoprismakiikarinsa. Sekä Leitzin että Zeissin laatu oli mainio, kiikarit ovat vieläkin käyttökuntoisia. Hyvälaatuinen porroprismakiikari on optisesti vähintään yhtä hyvä kuin kattoprismamallit, syvyys-vaikutelman suhteen jopa parempi, mutta kattoprismakiikari kestää paremmin kolhuja ja on vedenpitävä. Siksi kattoprismamallit ovat lintuharrastuksessa suositumpia. Kiikarin apuna käytettävä tukikeppi, seipiö, yleistyi vasta 1980-luvulla, kun stajauskulttuuri sai jalansijaa Pohjois-Pohjanmaallakin. Seipiön piti mieluiten olla itse tuunattu esim. jääkiekkomailasta, mutta hienoja hi-tec seipiövirityksiäkin tehtiin (esim. Timonen, Aureola 2/1991).

LIITY PPLY:N JÄSENEKSI!

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen jäsenenä saat lintuharrastuksesta enemmän irti. Yhdistyksen opastetuilla linturetkillä ja tapahtumissa sekä kuukausikokouksissa saat runsaasti tuoretta lintutietoutta ja pääset tutustumaan muihin harrastajiin. Jäsenenä saat yhdistyksen Aureola-vuosikirjan ja jäsentiedotteita, saat Tiiran jäsenominaisuudet käyttöösi sekä BirdLife Suomen jäsenyyden ja neljästi vuodessa ilmestyvän Tiira-lehden. BirdLife lahjoittaa kaikille uusille jäsenille Kuukkelin kaltaiset -lintuharrastusoppaan sekä BirdLife Suomen havaintovihon, joiden avulla pääset harrastuksesi alkuun ja saat hyviä vinkkejä harrastukseen sekä havaintojesi kirjaamiseen.

Jäsenmaksun maksamalla olet myös mukana tukemassa lintujen suojelua niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti.

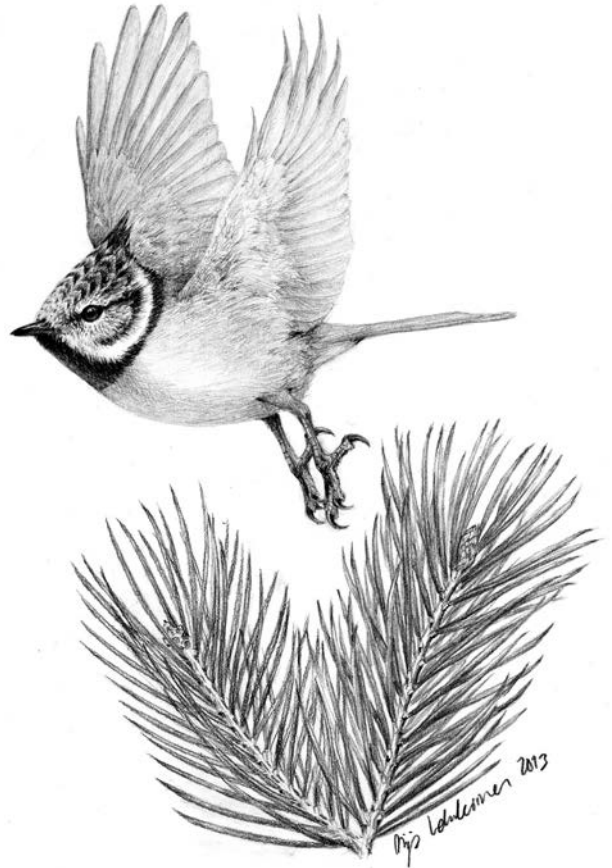
Yhdistyksen jäsenmaksut vuodelle 2024

- *aikuiset* 42 €(paperinen Aureola) tai 25 €(sähköinen Aureola)
- *opiskelijat, koululaiset, työttömät ja eläkeläiset* 36 €(paperinen Aureola) tai 19 €(sähköinen Aureola)
- *perheenjäsenet* 5 €(ei sisällä Aureolaa)
- *tukijäsenmaksu* 50 €(paperinen Aureola)

Liittyminen on helppoa

PPLY:n jäseneksi voit liittyä internetissä BirdLife Suomen kotisivuilla osoitteessa <http://www.birdlife.fi/liitytaite/liity>

Voit liittyä jäseneksi myös PPLY:n internetsivujen etusivulta www.pply.fi löytyvän linkin kautta. Täytä lomakkeen kentät yhteystiedoillasi ja valitse pudotusvalikosta jäsenyhdistykseksi Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry. Yhteystietojen ilmoittamisen jälkeen lähetämme sinulle tervetu-

liaispostia ja pankkisiirron jäsenmaksun suoritusta varten. Lisätietoja liittymisestä saat yhdistyksen jäsenihteeriltä:

Esa Hohtola, esa.hohtola@oulu.fi, puh. 040-751 5572

Mainostajamme

Lintuvaruste Oy	etusisäkansi
Kastellin Kruunu	s. 27
BirdLife/pihabongaus	s. 147

@ PPLY:n jäsen – pidä yhteystietosi ajan tasalla! Jäsenenä saat sähköpostina yhdistyksen ja BirdLifen jäsenkirjeitä, kokouskutsuja ym. siihen osoitteeseen, jonka olet jäseneksi liityessäsi ilmoittanut. Osa sähköpostiosoiteista on vanhentunut tai osoite puuttuu kokonaan. Voit ilmoittaa muutuneet tiedot sähköpostilla suoraan BirdLifelle (joka pitää yllä PPLY:n jäsenrekisteriä) osoitteeseen toimisto@birdlife.fi tai osoitteeseen pply@pply.fi. BirdLife-lehteä varten myös jakeluosoite kannattaa pitää ajan tasalla. Jos et ole varma, ovatko osoitetietosi ajan tasalla, voit varmistaa sen jäsenihteeriltä esa.hohtola@oulu.fi.

YHTEYSTIEDOT POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY.

Postiosoite: PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO

Internet: <https://www.pply.fi/> sähköposti: pply@pply.fi

Facebook: www.facebook.com/pply.fi Instagram: www.instagram.com/pply.fi/

Puheenjohtaja	Seija Rannikko	<i>seijarannikkoster@gmail.com</i> puh. 0400 435 569
Varapuheenjohtaja	Esa Hohtola	<i>esa.hohtola@oulu.fi</i> puh. 040 751 5572
Sihteeri	Päivi Riihimaa	<i>priihimaa@gmail.com</i> puh. 050 553 4529
Jäsen	Petri Haapala	<i>aapapete@gmail.com</i>
Jäsen	Kalevi Hirvonen	<i>kalhirvo@gmail.com</i>
Jäsen	Satu Kumpula	<i>satu.kumpula@hotmail.com</i>
Jäsen	Pirita Latja	<i>pirita.latja@gmail.com</i>
Jäsen	Arto Niemi	<i>arto.niemi01@gmail.com</i>
Jäsen	Hanna-Riikka Ruhanen	<i>hallakaidi@gmail.com</i>
Jäsen	Tapani Tapio	<i>tapani.tapio@gmail.com</i>
Jäsen	Otso Valkeeniemi	<i>otso.valkeeniemi@gmail.com</i>

Muut toimihenkilöt

Aureolan päätoimittaja:
BirdLife aluevastaava:

Tapani Tapio (*aureola.pply@gmail.com*)
Tuomas Väyrynen (*tuomasantti.vayrynen@gmail.com*),
avustajat Arto Niemi ja Jussi Niskanen

BirdLife-edustajat:

Esa Aalto, Heli Suurkuukka, Sini Tuoriniemi, Matti Tynjälä,
Otso Valkeeniemi

Some-vastaavat:

Heli Suurkuukka (*heli.suurkuukka@gmail.com*), Esa Aalto, Petri
Haapala, Esa Hohtola, Iikka Kivi, Satu Kumpula, Oiva Latvalehto, Tapani
Tapio, Otso Valkeeniemi

Havaintoarkistonhoitaja:

Matti Tynjälä (*matti.tynjala@gmail.com*)

Jäsenihteeri:

Esa Hohtola (*esa.hohtola@oulu.fi*)

Petovastaava:

Markku Hukkanen (*mhukkanen@dnainternet.net*)

Vuoden laji -vastaava (2024 selkälokki):

Kalevi Hirvonen (*kalhirvo@gmail.com*)

Retkikummissvastaava:

Pirita Latja (*pirita.latja@gmail.com*)

Ruokintapaikkavastaava:

Jukka Piispanen (*jukka.piispanen@palolapiispanen.fi*)

Taloudenhoitaja:

Juha Repo (*juharepo52@gmail.com*)

Tauvon lintuaseman hoitajat:

Mikko Ojanen (*mikko.ojanen@windowslive.com*), Matti Tynjälä
hallitus@pply.fi

Tiedottajat:

Www-vastaavat:

Tapani Tapio (*webmaster.pply@gmail.com*), Ari-Pekka Auvinen, Esa
Hohtola, Heli Suurkuukka

Toimikunnat

Aluerariteettikomitea - ARK:	Juha Markkola (pj, ark.pply@gmail.com), Tapani Tapio (siht.), Toni Eskelin, Aija Lehikoinen, Antti Peuna
Atlastoimikunta 2022–2025:	Otso Valkeeniemi (pj, otso.valkeeniemi@gmail.com), Kalevi Hirvonen, Veli-Pekka Honkanen, Pekka Majuri, Juha Markkola, Jorma Pessa, Pekka Rahko, Riku Rantala, Erkki Sarviaho, Seppo Sirviö, Ville Suorsa, Tapani Tapio
Aureolan toimitusneuvosto:	Tapani Tapio (pj, aureola.pply@gmail.com), Esa Hohtola, Pietari Kinnunen, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Risto Tornberg, Matti Tynjälä
Havaintotoimikunta:	Mikko Ojanen (pj, mikko.ojanen@windowslive.com), Ville Suorsa, Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Matti Tynjälä, Tuomas Väyrynen
Hoitorinki:	Ari-Pekka Auvinen (pj, aripekka00@hotmail.com), Esa Aalto, Antero Autio, Petri Haapala, Esa Hohtola, Reijo Jussilainen, Sami Kalliokoski, Juha Markkola, Iiris Poukkanen, Erik Saarnio, Jani Suua, Heikki Tuohimaa, Tanja Tuomikoski, Anna Vasala
Linnustonseurantatoimikunta:	Esa Aalto (pj, esaalto@hotmail.com), Ari-Pekka Auvinen, Aija Lehikoinen, Mikko Ojanen, Heli Suurkuukka, Tuomas Väyrynen
Lintualuetoimikunta:	Heli Suurkuukka (pj, heli.suurkuukka@oulu.fi), Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Arto Niemi, Hanna-Riikka Ruhanen, Sini Tuoriniemi
Ohjelmatoimikunta:	Hanna-Riikka Ruhanen (pj, hallaskaidi@gmail.com), Esa Hohtola, Ari Rajasärkkä, Sami Timonen
Rallitoimikunta:	Seija Rannikko (pj, sejarannikkoster@gmail.com), Harry Nyström, Pekka Kärenaho
Retkikummitoimikunta:	Pirita Latja (pj, pirita.latja@gmail.com), Esa Aalto, Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Jukka Hauru, Esa Hohtola, Maria Honkanen, Tuomo Jaakkonen, Sami Kalliokoski, Satu Kumpula, Pinja-Emilia Lämsä, Pekka Majuri, Juha Markkola, Jarkko Mykkänen, Harry Nyström, Mikko Ojanen, Kuisma Orell, Pekka Roine, Hanna-Riikka Ruhanen, Heli Suurkuukka, Risto Tornberg, Sini Tuoriniemi, Samu Vanhala, Sara Väyrynen
Suojelutoimikunta:	Hanna-Riikka Ruhanen (siht, hallaskaidi@gmail.com), Ari-Pekka Auvinen, Petri Haapala, Esa Hohtola, Ilkka Kivi, Pekka Majuri, Annamari Markkola, Juha Markkola, Arto Niemi, Jussi Niskanen, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Taru Suninen, Ville Suorsa, Heli Suurkuukka, Risto Tornberg, Sini Tuoriniemi, Heikki Tuohimaa, Otso Valkeeniemi, Tuomas Väyrynen
Tiiran yhdistyskäyttäjät:	Matti Tynjälä (pj, matti.tynjala@gmail.com), Ari-Pekka Auvinen, Toni Eskelin, Petri Haapala, Juhani Karvonen, Juha Markkola, Arto Niemi, Jussi Niskanen, Seppo Rytönen, Ville Suorsa, Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Tuomas Väyrynen

TILAUS JA JAKELU

Jaetaan Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen jäsenille.

Tilauhinta 25 €, sähköinen lehti 10 €.

Tilaukset yhdistyksen jäsenihteerille:

Esa Hohtola, esa.hohtola@oulu.fi,
puh. 040-7515572

Aureola ilmestyy kerran vuodessa.

ILMOITUSTEN HINNAT

Sisäkansi:	koko sivu	175 x 250 mm	225 €
	puoli sivua	175 x 125 mm	150 €
Sisäsivut:	koko sivu	175 x 250 mm	150 €
	puoli sivua	175 x 125 mm	100 €

tai sopimuksen mukaan.

ILMOITUSMYNTI

Tapani Tapio, aureola.pply@gmail.com,
puh. 050-3725186

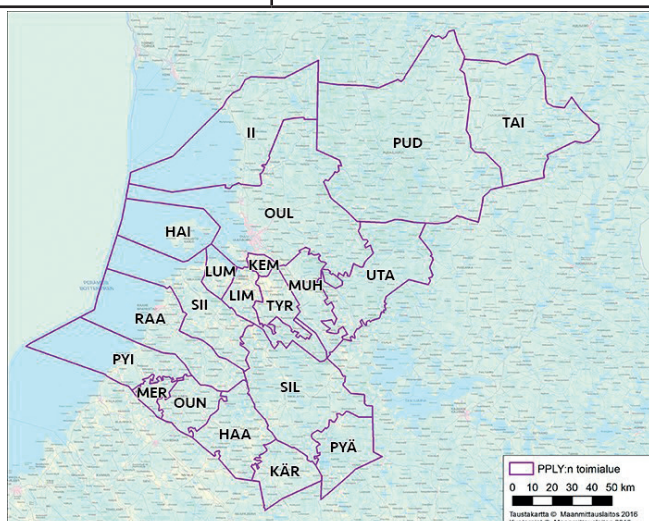
Toimialue, paikallistoiminta ja WhatsApp-ryhmät

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen toimialue käsittää 20 kuntaa Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueelta. Kaikki Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvat kunnat eivät kuulu PPLY:n toimialueeseen, vaan maakunnan kuntia sijoittuu myös Keski-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen (Kalajoki, Alavieska, Ylivieska, Nivala, Haapajarvi, Reisjarvi, Pyhajarvi), Kainuun Lintutieteellisen yhdistyksen (Vaala) ja Kuusamon Lintukerhon (Kuusamo) alueelle

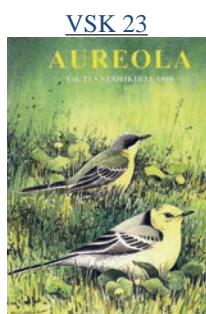
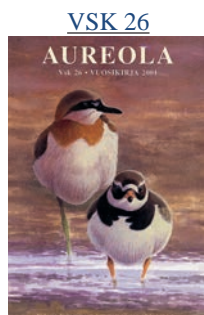
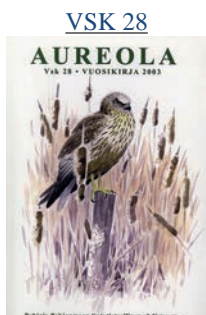
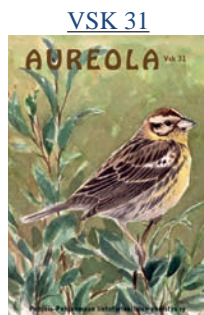
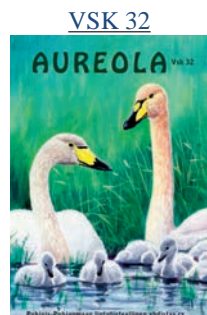
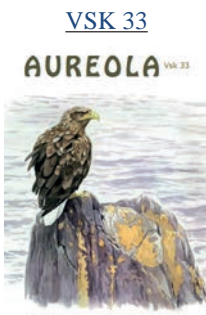
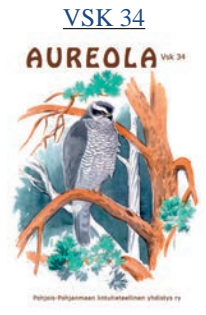
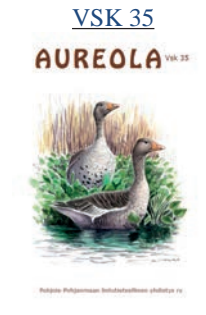
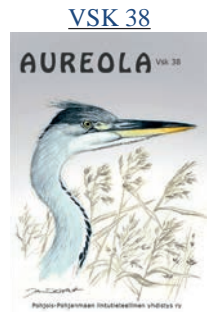
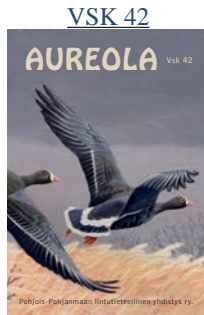
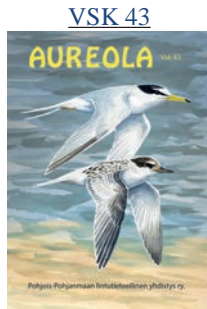
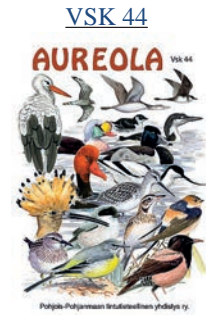
Yhdistyksen alueella toimii useampia paikallisia lintukerhoja, paikallisyhdistyksiä ja väljempää harrastajaryhmiä, joiden WhatsApp-ryhmiä on kerätty alla olevaan taulukkoon. Tuoreimmat tiedot niiden osalta löytyvät yhdistyksen nettisivulta Toimialue ja paikallisyhdistykset <http://www.pply.fi/yhdistys/toimialue/>.

Nimi	Alue / kohderyhmä / käyttötarkoitus	Huomiot
PPLY – lintuharrastus	Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY) on yksi valtakunnallisen BirdLife Suomen ry:n paikallisyhdistyksistä.	Jäsenille. Yhteyshenkilöt Esa Hohtola 040 751 5572, Tapani Tapio 050 372 5186
PPLY:n nuorisosaosto	PPLY:n nuorisosaosto ikähaarukassa 13–25 – max 29	Yhteyshenkilöt Oiva Latvalehto 044 066 0113, Aino Aikio 040 965 8288
Haapaveden lintuharrastajat	Haapavesi	Yhteyshenkilö Pauli-Pekka Österberg 040 771 3730
Hailuodon lintuseura	Hailuoto	Tekstiviestirinki, WhatsApp tuloillaan, yhteyshenkilö Juha Markkola 0400 155 939
Oulaisten lintuharrastajat	Oulainen, Merijärvi https://corvus-oulainen.webnode.fi/ Sähköposti: corvusoula@tutaimail.com	Yhteyshenkilöt Vesa Heikkilä 044 552 3343 ja Tomi Erkkilä 044 313 4632
Oulujokilaakson lintuharrastajat	Muhos, Utajärvi	Lintupaikoista yms. voi kysellä Teemu Saarenpäältä 040 763 6780 calidris8@hotmail.com
Oulun seudun bongarit	Bongariliiton jäsenet, jotka retkeilevät PPLY:n alueella tai joilla on jokin muu vahva yhteys PPLY:hyn.	Yhteyshenkilöt Tapani Tapio 050 372 5186, Esa Hohtola 040 751 5572, Ville Suorsa 040 751 1266
Oulun seudun havirinki	Ryhmä on tarkoitettu lintuhavaintojen nopeaan jakamiseen Oulun seudulla. Ilmoita tähän ryhmään vain lintuhavaintoja. Muu keskustelu käydään PPLY-Lintuharrastus-ryhmässä.	Avoin kaikille. Yhteyshenkilöt Esa Aalto 040 865 2926 ja Iikka Kivi 044 569 2777
Surnia	Surnian alueella (Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki) retkeileville.	Yhteyshenkilö Sami Kalliokoski 040 833 3739
Taivalkoski	Taivalkoski	Lintupaikoista yms. voi kysellä Kalevi Hirvoselta 0400 857 628

HAA = Haapavesi	OUL = Oulu
HAI = Hailuoto	PUD = Pudasjärvi
II = Ii	PYI = Pyhäjoki
KEM = Kempele	PYÄ = Pyhäntä
KÄR = Kärsämäki	RAA = Raahe
LIM = Liminka	SII = Siikajoki
LUM = Lumijoki	SIL = Siikalatva
MER = Merijärvi	TAI = Taivalkoski
MUH = Muhos	TYR = Tyrnävä
OUN = Oulainen	UTA = Utajärvi

SÄHKÖINEN AUREOLA

[Sähköinen Aureola](#) on vapaasti saatavilla vuodesta 2000 (vsk 23) alkaen kaikkien luettavaksi lukuun ottamatta viimeisintä vuosikirjaa, joka on saatavilla aina vain yhdistyksen jäsenille tai sen erikseen tilanneille. Vanhempia Aureolan numeroita (1976–1999) skannataan parhaillaan sähköiseen muotoon. Niiden sisällysluettelot löytyvät yhdistyksen kotisivuilta (<http://www.pply.fi/julkaisut/aureola/sisallysluettelot/>).

Aureolan kansikuvat aivan ensimmäisiä vuosikertoja lukuun ottamatta on tehnyt Jari Kostet.

Palautusosoite:
PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO

Posti Green